

Florentin Loghin

**DEZVOLTAREA INTERIOARĂ
PRIN KARATE-DO**

Florentin Loghin

**DEZVOLTAREA INTERIOARĂ
PRIN KARATE-DO**

ediția II-a
revizuită și adăugită

Prefață la ediția a II-a de
Marius Chelaru

**SAKURA
2000**

© Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin editurii Ro-Sakura. Setul complet este alcătuit din: carte, casetă video și CD. Copierea sau reproducerea acestora, parțial sau întreg setul, se pedepsește conform legilor în vigoare.

ISBN 973-85027-1-3

Dedic din suflet această carte, **și**, îi așez în inimă, pe toți aceia care m-au ajutat împotrivindu-se în diferite moduri, sau m-au sprijinit condiționat, alteori ne-condiționat. Totodată, îmi cer cu acest prilej *iertare*:

- de la părinți mei Mihai și Paraschiva (*întrunchipare a tipului de cetățean rural perfect, dar mai ales cel de mamă perfectă, model de sacrificiu și iubire pentru mine și familia mea, decedată pe 27 decembrie 2000*), de la familia mea: Niculina, soție din mai 1974, și Florentina-Alice, fiică, în vîrsta de 24 ani, de care împotriva vrierii mele, scriind această a doua ediție, m-am înstrăinat, dezamăgindu-i în speranțele lor îndreptățite;

- de la prieteni, colegi și cunoștințe cărora le-am înșelat așteptările;

- de la toți elevii care, în decursul vremii, intrînd sub incidența modului meu personal de a preda karate-do-ul, cedînd imperativelor momentului, au considerat intervalul cît am fost împreună, “un timp pierdut”;

- de la Hasnași Violeta Otilia, care crezînd în idealul meu, nu și-a cruțat posibilitățile, tinerețea și chiar întreaga existență, și în pofida tuturor condiționărilor mi-a fost sprijin;

- de la colegii de “branșă”, cărora prin sustragerea mea repetată din cîmpul intrasigenței *dia-log-ului*, le-am lăsat un “gol”;

- scriitorului Marius Chelaru, care prin erudiția, perspicacitatea și profesionalitatea de care a dat dovadă, m-a ghidat în locurile rămase și astăzi o enigmă pentru mine în ale scrisului.

- și nu în ultimul rînd, de la liderii de opinie în Artele Marțiale din România, ca și de pretutindeni, cu care, spre tristețea mea, nu am putut institui un real dialog. Acesta, chiar nu a avut loc.

Nădăjduiesc, că o dată cu tipărirea acestei a doua ediții, sub numele “Dezvoltarea interioară prin karate-do”, cartea să trezească impulsul către realul dialog, fără de care, construim teorii valabile doar în “cuibul nostru de cuci”. Prin cele afirmate în această ediție, cu contribuția celor eventual interesați, structura creată se poate constitui într-o doctrină pentru Arta Marțială de pretutindeni. La acest lucru am început deja să lucrez.

Notă:

Am preferat să notez notele de subsol într-o manieră mai puțin unitară din motive pur personale, care țin de o anume abordare a subiectelor în cauză.

Autorul

“Îți mulțumesc, Doamne, că mi-ai dat gustul voluptății, setea orgoliului, și invidia, și fătărnicia, și ura. Cu ele nimeni nu e mare. Dar fără ele nimeni nu e viu.”

Fratele risipitor întoarce aici capul cu dezgust.

Totul e bun, chiar lucru vinovat, cu condiția să nu întârzie la el; totul e rău, chiar lucrul bun, dacă întârzie. Esențialul e să fii trimis mai departe, să fii așezat la curgere. Totul e rău dacă te scoate din ea.

Actul de cunoaștere nu e reducere la cunoscut, act de asimilare, a mânca, - așa cum vor filozofii grași, în frunte cu tomiștii și prietenul meu V. E act de înstrăinare, de pierdere, ca și actul dragostei. E risc. Nu este a-**simil**-are, ci **alter**-are. Te devitalizezi dând viață. Dar nu oricine poate procrea.

Ce mult și sterp citește fratele risipitor. (C. Noica).

Nu intra tăcut în noaptea adâncă
Vărsați mînia în ziua ce se culcă.

CUPRINS

Sigiliul Țării Wa sau Calea războinicului - studiu introductiv la ediția I, de Marius Chelaru	10
Poarta dintre imaginație (Phantasia) și simbol - studiu introductiv la ediția II-a, de Marius Chelaru	22
Meditație în vecinătatea Parabolei fiului Risipitor – punct de vedere exprimat de Constantin Adăscăliței	26
Din nou la început	28
Prezentare generală	42
De ce vedem distorsionat Arta Marțială. Conexiuni cu situația din România	46
Cap I. Modul actual de gândire despre natura Artelor Marțiale	63
A. Arta Marțială în viziunea actuală	67
B. Deficiențele teoriei spirituale a KARATE-DO-ului în cadrul Artei Marțiale	78
B.1. – Deficiențe teoretice	80
B.2. Deficiențe în practicarea KARATE-DO	85
a. Criteriul discordanței dintre teorie și practică	87
b. Criteriul ipotezelor suplimentare	90
B.3. Deficiențe filosofice (arta autoapărării)	95
B.4. Deficiențe mitologice	119
Capitolul II	
Revitalizarea unui mod de gândire original în viziunea abordării actuale a artei marțiale	135
a). <i>Calitatea dialectică a KARATE-DO-ului.</i>	145
b). <i>Particularitatea dialectică a KARATE-DO-ului.</i>	148
c). <i>Esența dialectică</i>	151
Cap. III	
Unele consecințe care decurg din repunerea în drepturi a unui mod de gândire original	162
1. <i>Consecința privitoare la compatibilitatea modului de "gândire original revitalizat", în spațiul geografic-cultural-spiritual al României</i>	172
2. Consecința privind studiul metodei "parabola fiului	211

risipitor" în Kata	
Timpul și viața	250
Kankudai – Kata Soarelui – Jurământul de credință	254
Cap. IV	
Verificarea valabilității metodei numită “Parabola fiului risipitor” aplicată în practica karate-do	262
În loc de încheiere	265
Aplicații ale dezvoltării interioare prin karate-do	271
Aplicația I; Strategia, Tactica și componentele acesteia. Un punct de vedere asupra performanței sportive.	272
Aplicația II. Vîrstele educației și treptele schimbării sub semnul contradicției. Abstract.	292
<i>Istorie, chin, angoasă. Rațiune, zbatere între rațional și i-rațional, sufletul căruia nu i-s-a asigurat condițiile pentru găsirea Căii.Omul: O problemă fundamentală?</i>	295
<i>Există un început în toate</i>	296
<i>Ce este omul?</i>	297
<i>Omul în societate</i>	299
<i>Omul este mijloc sau scop?</i>	301
<i>Om – divinitate</i>	306
<i>Cîmpul educație</i>	312
<i>Nu poți câștiga</i>	316
<i>Nu poți fi egal</i>	318
<i>Nu poți nici măcar ieși din joc</i>	319
<i>Structura concretă a unui posibil model de educație</i>	329
<i>Modelul Școlii Pitagoreice – Introducere</i>	343
<i>Prima etapă: alegerea sistemului de referință</i>	358
<i>A doua etapă, selecția</i>	358
<i>În a treia etapă, încercările.</i>	358
<i>A IV-a etapa. Întîiul grad de inițiere – pregătirea (paraskeea) sau noviciatul</i>	359
<i>A V-a etapa, al doilea grad de inițiere-purificarea (katharsis).</i>	360
<i>A VI-a etapa, al treilea grad – Desăvîrșirea (în greacă – Teleiotes). Cosmogonie și Psihologie ezoterică - Evoluția Sufletului.</i>	367
<i>A VII-a etapa. Gradul patru de inițiere – Epifanie</i>	368
<i>A VIII-a etapa. Familia</i>	378
<i>A IX-a etapa. Rodul</i>	380
<i>Considerații</i>	381

Aplicația III; O posibilă interpretare supra cultivării roții legii	390
Aplicația IV – Cîteva date asupra antrenamentului spiritual de luptă ninjutsu. Introducere.	394
<i>Starea I a conștiinței. CSU (Coloană)</i>	409
<i>Starea II de conștiință. SEN (Corp)</i>	413
<i>Starea III de conștiință KAI (Deschis).</i>	416
<i>Starea de conștiință IV. TAI (Centură)</i>	419
<i>Starea de conștiință V. GA (A numi)</i>	420
<i>Starea de conștiință VI. ZSEN (Omul)</i>	422
<i>Starea de conștiință VII. THUNG (A înțelege)</i>	424
<i>Starea VIII de cunoștință. HUA (Floare)</i>	427
<i>Starea IX de conștiință. TAO (Calea)</i>	429
Incheiere	431
Diploma	433
Anexe foto; Kata Kankudai	435
Bibliografie	449

SIGILIUL ȚĂRII WA sau CALEA RĂZBOINICULUI

(Studiu introductiv la ediția I)

Artele Marțiale sînt un univers fascinant, greu să poată fi pătruns în complexitatea lui într-o viață de om, chiar dacă ai marea șansă de a beneficia de atenția unui *sensei* de prim rang.

Este o lume care pare evidentă dar, în același timp, tainică, de nepătruns, în care mitul se îngemănează cu prezentul, filosofia cu viața și moartea, strigătele bătăliei cu meditația asupra tainei.

De aceea, cel care reușește să pătrundă prin poarta către „Cale“ (Artele Marțiale fiind o cale în sine), nu este, paradoxal, luptătorul perfect ci acela care reușește să descopere împlinirea spirituală îngemănată cu cea fizică, prin plenitudinea interioară, trecînd dincolo de practică, prin practică, la înțelesurile ascunse dincolo de haina învăluitoare a aparențelor, a cuvintelor.

Astăzi omul a reușit să îngenuncheze distanțele și, cîștigînd (e drept, uneori aparent) mai mult timp pentru sine, pentru viață, prin aceasta, partea ascunsă a lunii - să distrugă haina de mister și inefabil, chiar, care învăluia ceea ce numim generic Arte Marțiale. Distrugerea o înțeleg nu prin faptul că au fost dezvăluite cu adevărat tainele, ci printr-o, prea adesea, cădere în ceea ce numim „show“ a unui întreg cortegiu de doctrine și învățăături păstrate cu grijă în dojo-uri, departe de ochii tuturor neaveniților.

Să ne întoarcem în timp, la vremea cînd din Shen Zou, Continentul Spiritual - China, au iradiat către Țara Wa, Japonii, florile înțelepciunii unui continent uriaș care poate fi definit mai ales prin mister.

În general nu sînt prea multe opinii contra originii chineze a karate-ului. Sigiliul (hanko - cum spun japonezii) Chinei este evident. Problemele care apar sînt mai mult legate de ceea ce occidentalii ar numi *nuanțe*.

Arhipelagul Nippon are nu mai puțin de 4223 de insule. O veche legendă despre formarea lumii și a Japoniei spune că, la începuturi, Izanagi- un zeu al cărui nume s-ar putea traduce „bărbatul care ademeneste“, cufundîndu-și în ocean sulița sa divină, a ținut-o ca să cadă de pe ea exact acest număr de picături care, închegîndu-se, au dat naștere Țării Soarelui Răsare.

Cronicile din China dinastiei Han numeau Japonia „Țara Wa“ și spuneau că este alcătuită din mai bine de 100 de regate dintre care, se pare, peste 30 erau în legătură cu Imperiul Continental încă de prin secolul I e.n. Din aceleași cronică aflăm că în jurul anilor 147-190 țara era într-o stare de război intern care sfîșia ordinea normală a lucrurilor. Anarhia era stăpîină. Prin anii 300, atestă aceleași cronică, o împărăteasă pe nume Pimiko (care ar putea fi o deformare a numelui japonez Himeko) impune pacea. În China dinastiei Wei, Japonia era cunoscută ca „Țara Reginei“. Despre scrierile în sensul istoric al cuvîntului se va putea vorbi, în Japonii, după anii 552-621 (după ce, în anii 285, după tradiție, scrierea chineză a fost adoptată).

După ce prințul Sakya Muni a trecut în Nirvana, discipolii săi au dus mai departe umbra copacului pe care-l sădise, uneori chiar denaturîndu-i sensurile, s-a spus. Hynāyana (Carul Mic), o ramură a budismului, s-a răspîndit către sud-estul continentului asiatic, cuprinzînd Ceylonul, Birmania, Thailanda, Cambodgia. Cealaltă ramură, Carul Mare (Mahāyana), a urcat către Nepal, prin Tibet, către China și Mongolia și, prin Coreea, către Japonia. Legende spun că prima comunitate budistă ar fi prins viață în China anilor 65 e.n., pe malul lui Yuang Tse. La numai 10 ani, discipolii budismului (lo-han, numiți în Japonia rakan) ajung în capitala imperiului, pe acea vreme orașul Lo Yang¹.

Pătrunderea doctrinelor budiste în Țara Wa se spune că s-ar fi petrecut oprintr-un mic regat corean (Paekche). Regele Syōng Myōng i-a trimis stăpînitorului Kimmei o statuie din bronz aurit a lui Buddha împreună cu cîteva rulouri cu sutre budiste.

În timpul domniei Împărătesei Suko (sau Suiko), 592-628, s-a spus că Japonia era deja budistă. În timpul acestei împărătese, interesantă coincidență, apare pentru prima dată în mod oficial în cronică primul „otomo-nō-sajin“ (luptător umbră care a purtat, posibil,

¹ Marius Chelariu - „Japonia, Țara în care înflorește spiritul limbii“, Ed. Timpul, 1996.

numele de război Micinoue No Minoto²); ulterior, prinții Shotoku Tashi și Morya, spun legende, i-au dat numele de Ninja.

S-a spus adesea (nu fără temei), că tot ceea ce s-a scurs către China pe celebrul *Drum al Mătăsurilor* sau pe alte drumuri care veneau dinspre întunecatele și plinele de mister zone ale Asiei și, din China către Japonia, ar fi concurat la nașterea Artelor Marțiale.

O legendă străveche despre celebrul Bodhidarma, călugărul sosit în China de pe meleagurile Țării Gangelui în anii 520 - 525, spune că s-ar fi așezat la mănăstirea Chao Lin (Shaolin³). Acolo el ar fi relevat discipolilor săi un stil de luptă care a căpătat numele mănăstirii. Se știe, cei din casta războinicilor (Kșatria) din India practicau un stil eficace de lupte.

Pentru cei familiarizați cu mediul chinez sau, mai bine, cu al artelor marțiale, cele 72 de abilități ale stilului Shaolin nu sînt o noutate.

Revenind la Bodhidarma (întîlnit în unele scrieri de compilație și sub numele Dharuma) și la stilul său de lupte cu pumnii (Vajramushti) propriu războinicilor indieni, se spune că a lăsat discipolilor săi scrieri ca *Yijinjing* - *Cartea asuplizerii tendoanelor*, *Sisui Jing* - *Cartea despre spălarea măduvei*, *Shiba Luohan Shou* - *Cele 18 mîini ale Iluminatului* etc, din care, prin studiu practic, a înflorit o metodă de luptă cunoscută sub numele de Quan Fa sau *Metoda Pumnilor*.

Crearea celei mai vechi școli de arte marțiale, în adevăratul sens al cuvîntului, din Japonia (Katori shinto ryu), datorată samuraiului shintoist Iisaza Chosai (1387 -1488) este dăltuită în legendă. Și astăzi inițierea (transmiterea secretelor) se face după norme foarte riguroase, inițiatul pecetluind jurămîntul de păstare a secretelor cu sîngele propriu.

S-a spus că, odată cu instalarea militarilor chinezi în Arhipelag, în insula Okinawa s-a răspîndit Kempo, boxul chinezesc. Cine ar putea azi să spună cu precizie anii în care au pătruns diferitele

² Alte surse dau ca dată de apariție a fenomenului ninja sfîrșitul perioadei Heian, 794-1185).

³ Mănăstirea Shaolin e situată pe înălțimile munților Song-Song, provincia Henan, puternic centru budist al epocii.

influențe din artele marțiale în Japonia? Cine poate să spună cât anume din karate este de influență japoneză și cât nu?

S-a mai spus că, prin Coreea, a pătruns în Japonia *Ha Warang Dao*⁴ sau *Calea Traversării Vieții* care, cu timpul va curge metamorfozată de floarea sensibilității și înțelepciunii nippone către Bu Shi Do. Alți autori susțin că primul în importanța izvoarelor codului Bushido este budismul. Inazo Nitobe scria în lucrarea sa despre Bushido că doctrina strict morală din învățăturile lui Kong Fu Tse, ca și învățăturile lui Meng Tse sînt printre cele mai bogate izvoare. Bushi⁵-do s-ar putea traduce *ad litteram* „militar“, „cavalerism“, „reguli“. Mulți sînt de părere că despre Bushido se poate vorbi abia după dinastia Yoritomo, deci prin secolul XII, cînd se poate discuta de apariția feudalismului și **creșterea rolului samurailor**, deci prin secolul XII. Asta însă nu ar putea duce, implicit, la concluzia că Bushido, ca și doctrina sa, **care ținea de ținuta morală și psiho-fizică** a samurailor, nu a existat și înainte la un popor pentru care războiul a avut un loc nu de neglijat. Înainte vreme, era întîlnit în limbajul comun din Nippon un cuvînt sino-japonez - Bu-Ke, sau Bu-Shi, însemnînd „cavaleri luptători“. De altfel, atunci cînd, tîrziu, în secolul XVII, au fost promulgate, statutele militare vor purta numele Buke Hotto.

⁴ Caracterul Dao nu este de găsit pe „jia gu wen“ - inscripții pe carapace de broască țestoasă, omoplați de animale mari din timpul dinastiei Shang (se 16 - 11 î.e.n.); poate fi întîlnit pe vasele rituale din bronz din perioada de început a dinastiei Zhou de Apus (cu începere din sec 11 î.e.n.), cu sensul inițial - „om mergînd pe drum“. Inițial (după primul dicționar al limbii chineze - „Shuowen Jiezi“, din anii 120), dao însemna un drum drept, pe care se merge într-o anume direcție, definită. În texte de genul „Cartea schimbărilor“ era folosit în sensul de „drum“ dar și de „metodă de guvernare“. Termenul desemna nu atît o formă a exercitării puterii politice cît o artă, o metodă și o putere a suveranului care, ca și conducător reiligios, era unicul în măsură să îndeplinească acele ritualuri menite comunicării dintre oameni și ceruri. („Cartea despre Dao și putere“, Humanitas, 1993, Lao Tzu - Tao Te Ching, Penguin Books, London, 1963.)

⁵ Shi² - încă din vremea lui Lao Tse însemna gentilom, cavaler, membru al unei clase intermediare, inferioară grupului care avea puterea dar, deasupra oamenilor de rînd. Erau antrenați să fie războinici, participau la ritualurile religioase, fiind cunoscători ai textelor tradiționale din istorie și filosofie. (V. notele lui Dinu Luca la: Lao Zi, „Cartea despre Dao și Putere“, Humanitas, 1993. Samurai este un cuvînt care, ca atîtea altele, a căpătat pentru occidental, prin colportare și deformarea sensurilor inițiale, un cu totul alt înțeles decît cel original, pare-se. Ideograma pentru samurai (mulțumesc lui Cezar Grinea pentru ajutor în descifrarea unor atari înțelesuri) însemna « omul de la templu », ceva apropiat de *servitor*.

Ciclul de studii pe care pedagogia Bushido îl impunea era compus din: scrimă și lupta cu sabia (Kendo), tragerea cu arcul (Kiu Do), Jiu Jitsu sau Jawraw, călăria, lupta cu lancea, tactica, arta caligrafiei (Sho-do), morala, literatura și istoria. Jiu Jitsu mai poate fi definit și ca „întrebuințarea într-o luptă cu unul sau mai mulți adversari a cunoștințelor anatomice pentru apărare sau atac“.

Trecînd dincolo de istoria conceptului de Bushido și al existenței sale reale și mitologice, cum l-au văzut autori ca Nitobe, este cert că o preocupare pentru artele marțiale, cu și fără arme, a ocupat un loc de seamă în civilizația japoneză.

Scopul nostru de pînă acum a fost să arătăm, succint, că nu putem privi artele marțiale pur și simplu ca un mod de luptă ci, mai ales, ca fiind legate de o anume filosofie, o doctrină complexă și încărcată de sensuri și mistere. Că, pentru a înțelege și a pătrunde în tainele tehnicilor de luptă japoneze nu este suficient numai antrenamentul fizic. Deși, este incontestabil prin acesta se pot obține rezultate spectaculoase adesea.

Pătrunderea și înflorirea budismului în Japonia este, în sine, o minunată călătorie spirituală. De la Bodhidharma (în limba chineză era numit adesea Ta-Mo) care a dus Ch'an-ul în China și pînă la Zen-ul care, după unii, a fost implantat, după alții a luat avînt în epocile Kamakura și Muromachi, este o cale atît de mică și, totuși, o evoluție în sensul spiritul greu de calculat.

Este interesant de studiat cum Zen-ul, derivat al unei ramuri contemplative de budism, este „adoptat“ de clasa războinicilor, mai întîi, precum și în ce manieră. În epoca numită Ashikaga budismul Zen putea fi socotit chiar religie de stat, deși nimeni și nimic nu împiedica dezvoltarea celorlalte culte. Shogunul Ashikaga Takauji l-a avut ca învățător pe Muso (1275-1351) cel care în ierarhia Zen purta numele de Kokushi - predicator național

Este bine să precizăm rolul deosebit al învățătorului în toate sistemele japoneze și, de asemenea, cum se știe, în mare măsură valabil și pentru chinezi. Nitobe cita un dicton vechi japonez care suna astfel: „Tatăl și mama sînt ca cerul și pămîntul, iar învățătorul și stăpînul său sînt ca soarele și luna.“ Sau: „Părinții sînt cei care m-au născut, însă acela care m-a făcut om este învățătorul.“ Orice învățător, indiferent de „specializarea“ pe care o urmărea pentru discipolul său, în Japonia nu trebuia să uite niciodată dacă dorea ca totul să fie așa cum era de dorit

ca ținta este sufletul, iar nu creierul. Confucius, ale cărui învățături au fost și sînt la mare preț în Japonia, spunea că învățătorul trebuia să acționeze asupra moralului și nu minții copilului. Așa se face că persoana învățătorului era ceva sacru în Japonia.

Pentru înțelegerea mai clară a acelor „nuanțe” de care vorbeam, amintim că în perioada Kamakura, care a urmat perioadei Heian, marcată de puternice frămînări, lupte interne, înflorirea banditismului și creșterea aparatului polițienesc s-au dezvoltat puternic și, s-a spus, și școlile de arte marțiale. Sînt autori care consideră că în perioada Heian școlile Ninja s-au dezvoltat puternic, atingînd apogeul în perioada Kamakura. De altfel ninjutsu, ca fenomen și doctrină, sînt puternic legate de budism. Calea științei budismului esoteric, Mikkyō, care a dominat în bună măsură subteranele din perioadele spirituale ale epocii Heian, este asociată adesea clanurilor ninja. Chiar și numele primelor sutre budiste sînt legate de curente mai mult sau mai puțin oculte în ceea ce privește fenomenul artelor marțiale.

După puternice războaie interne, în Japonia, în perioada de după 1.600, în vremea shogunatului Togukawa, sînt promulgate edicte de interdicție a folosirii armelor. Acesta este considerat ca un moment important pentru istoria artelor marțiale, pentru luptele fără arme. Deși războaiele încetaseră, la loc de cînte rămăsese comploturile și luptele subterane care cereau mereu luptători.

În această perioadă, în plină epocă de interdicție a armelor, se înregistrează instalarea militarilor din China în insula Okinawa, din sud-estul arhipelagului Japoniei.

Aici s-a născut karate-ul modern.

*

Am pomenit în excursul nostru numele unei ramuri de arte marțiale, Kempo, boxul chinezesc. Se vehiculează și ideea după care aceasta ar fi denumirea japoneză a școlii Kung Fu⁶. Acesta este un cuvînt vechi, ale cărui conotații au fost un pic diferite înainte vreme

⁶ Folosit, eronat, și ca nume generic pentru toate artele marțiale deși, chiar în China, e foarte puțin uzitat.

față de ceea ce am înțelege astăzi, mai ales în occident. Acest termen însemna, înainte vreme, atingerea unui grad de măiestrie într-o artă sau chiar în atingerea unui oarecare scop. Desigur, complicațiile limbii chineze sînt multiple și, adesea, dificil sau, nu de puține ori, chiar imposibil de surmontat dar, în mare, cam acestea ar fi problemele legate de Kung (sau Gong - după o variantă dialectală) Fu. Un om apt, pregătit, care a dobîndit, prin muncă susținută, o abilitate deosebită.

Pornind de la cele trei orașe, localități mai mari din Okinawa - Naha, Tomari și Shuri și de la sino-japonezul To-De⁷, pe scurt Te (To-De va ajunge, în cele din urmă, printr-unul din acele procese sociolingvistice imposibil de urmărit, japonezul kara-te mînă fără armă, mînă liberă), vom ajunge să înțelegem arborele genealogic al karate-ului modern.

Astfel, din orașele Shuri și Tomari va porni ramura Shorin-ryu, din Naha - Shorei-ryu. Pînă la apariția lui Gichin Funakoshi, considerat a fi părintele karate-ului modern, a fost străbătut un drum lung pe care l-au relevat destule lucrări de mare anvergură.

Prima demonstrație de karate a fost făcută de Funakoshi în 1922 la Tokyo, unde s-a instalat răspunzînd solicitărilor discipolilor săi. În 1936 va deschide propriul său dojo în Tokyo, sub numele de Shotokan - „Foșnetul brazilor“.

În 1949 a luat naștere Asociația Japoneză de Karate, condusă de Nakayama Nasatoshi.

În Europa, începînd cu Franța (unde a fost introdusă în anul 1950) drumul karate-ului duce în anul 1965 la crearea Uniunii Europene de Karate.

În țara noastră începuturile sînt legate de anul 1965.

În 1982 predarea și folosirea artelor marțiale în România a fost interzisă iar, în 1990, a fost înființată Federația de Arte Marțiale.

⁷ Termenul „De“ - asimilat cu „putere“, este folosit în confucianism în sensul de forță sau virtute morală, sinteză a eticului la care se ajunge prin conformarea la virtuțile particulare ale omeniei, dreptei judecăți etc. Exista, pentru cunoscătorii de lb. chineză, De₁ - „putere“ și de₂ - „a obține ceva“. Prin indici arabi am notat termenii omofoni, transliterati identic, deși au grafie diferită. (vezi - Lao Tse, „Cartea despre Dao și Putere“, editura Humanitas, 1993; Marius Chelariu - „Japonia, Țara în care înfloresce spiritul limbii“, ed. Timpul, 1996.

Organizarea și structurarea diverselor școli și ramuri de arte marțiale, fuziunile și desprinderile dictate, nu odată, de interese nesemnificative, a luat amploare, au apărut concursurile, cerința rezultatelor în sensul pragmatic al cuvîntului, dorința de titluri regionale sau de mare anvergură.

*

Joseph Mitsuo Kitagawa⁸ arăta cît de important a fost contactul creștinismului cu civilizațiile din Asia. Dar, pentru că în acest proces, creștinismul a fost, adesea deliberat, folosit ca o unealtă, Kitagawa arată că formula care-i ghida pe europeni în Asia era:

European = Creștin = Rasă superioară
față de
neoccidental = păgîn = rasă inferioară.

Idealul tradițional al Asiei a fost integrarea tuturor valorilor dar în echilibru și armonie între diversele elemente din cadrul societății. Aceasta presupunea, printre altele, fluiditatea proceselor într-o societate ordonată, menținută de un sentiment de supunere față de modul tradițional de viață. Oamenii aveau un sentiment de siguranță în identificarea lor cu pămîntul și ceilalți membri ai comunității, astfel, obiceiurile și tradiția erau legate, implicit legitimate de autoritatea religioasă. Cînd a apărut stratificarea societăților, excesiva instituționalizare a sistemelor religioase, fluiditatea și flexibilitatea societăților din Asia s-au pierdut. Ulterior, clasa politică a suprapus peste valorile de orice gen pe cele politice și, astfel, ordinea a început să însemne un alt fel de interes.

Fiecare societate în parte a îmbrăcat, în felul ei, haina esoterismului.

Alături de religia populară, de știința, cîtă era, aflată la îndemîna tuturor, existau cele „tainice“, ale celor aleși. Înțelepții vechilor popoare vorbesc cu venerație despre mistere care, mai mult, erau considerate de antici chiar ceva primejdios. Ce era învăluit în ele,

⁸ „În căutarea unității - istoria religioasă a omenirii“, ed. Humanitas, 1990.

ce ascundeau și ce dezvăluiau celui inițiat? Vai de cel care voia - fără să fie vrednic - să ajungă la înțeleșurile ascunse! Nu exista pentru cei vechi o crimă mai mare decât a trăda unui neinițiat tainele. Plutarh vorbește despre groaza celor care aspirau la inițiere, asemănându-le starea cu pregătirea pentru moarte. Inițierile trebuiau să fie precedate de un regim de viață aparte, deosebit. Anumite exerciții spirituale, viața solitară, lucrurile de care orice om se atașează în viața obișnuită își pierdeau orice valoare, viață senzorială și afectivă căpăta o altă direcție pentru cel inițiat. S-a spus că înțelepciunea misterilor era aidoma unei plante de seră care trebuia îngrijită cu atenție, dar într-o anume izolare. Odată transpusă în ambianța concepțiilor cotidiene o expune unui gen de viață în care nu se poate dezvolta.

Grigore din Nysa spunea: „Niciodată în viața noastră natura spirituală nu este închisă înăuntrul hotarelor cărnii; masa corpului este limitată anume prin elementele vecine, iar sufletul, prin mișcările gândirii, se risipește liber în întreaga creație.“

Pentru cei de pe meleagurile noastre, ale României, nu a fost să fie altfel. Am avut parte de misterele noastre, de personaje învăluite în amestecul de lumini și umbre dăruit de legendă (cum este divinitatea Salmoxis-Zamolxis, pentru care pînă și numele este învăluit în mister⁹), de fenomene remarcabile cum ar fi isihasmul. Creștinismul a prins ușor rădăcini pe teritoriul nostru. Încă nu s-a făcut un studiu amănunțit dar, este evident, în acea vreme creștinismul încă mai era un curent religios îngemănat cu misterul și misterele. Teritoriul de azi al României are o istorie puternic conturată și în latura mitologică și în cea a concreteții sau izvoarelor palpabile. Nu cred că sîntem un „popor ales“ dar, cu certitudine, am avut un rol deloc de neglijat în istorie. Că astăzi politica se face prin prisma altui gen de factori, lumea fiind condusă de alte interese, asta este altă poveste. Fără a cădea în capcana unei „doctrine“ despre „poporul mit“ este evident că pe aceste locuri a existat și există o viață spirituală intensă. Artele marțiale, ca și alte fenomene aparte ale lumii, au prins rădăcini adînci la noi și, în acest sens, vorbesc nu atît performanțele cît numărul mare de cluburi și de cursanți. S-au scris destule și despre legăturile școlilor din România cu stilul Fudokan și dr. Iorga.

⁹ Marius Chelariu - „Salmoxis versus Zamolxis“, Editura Sakura, Iași 2000

Dar ce înseamnă arte marțiale pentru noi, ce înseamnă azi pentru restul lumii, chiar pentru japonezi și chinezi?

„Știință clară nimeni n-avu și nici nu va avea vreodată“, spunea presocraticul Xenophan. Paul Ricoeur scria că „angoasa istorică e mai întâi reasezată la locul ei în contextul unei economii spirituale mai vaste; ea figurează astfel între contingenta viului și fragilitatea psihicului.“¹⁰ La o „judecată de importanță“ sînt dificil de cîntărit pentru un fenomen atît de complex cum este cel al Artelor Marțiale și, implicit, al karate-do-ului pașii pînă în zilele noastre, prin istoria umanității.

În țara noastră, după anul 1989 au mai fost tipărite numeroase lucrări în acest domeniu. Marea majoritate sînt însă axate preponderent pe latura practică.

Nu întotdeauna este vorba numai de cerințele comerțului, de dorințele unui public avid de arte marțiale, pe care le cunoștea mai mult din filme și legende. Cred că este vorba și de o tendință pe care o au chiar cei care predau karate-do, de o opțiune către latura spectaculară, către obținerea acelor „rezultate“ concretizate în diplome, titluri și statistici favorabile. Trăim într-o civilizație care are opțiunile ei, este adevărat dar este vorba de un domeniu care, studiat trunchiat, poate conduce la rezultate parțiale sau, mai rău, la crearea unor luptători și atît. Evident, studenții sînt oameni educați, în marea lor majoritate, cei care predau noțiunile de arte marțiale înțeleg că trebuie să-i selecteze atent, uneori o și fac, dar educația noastră este în funcție de canoanele epocii în care trăim. Nu este vorba numai de pericolozitatea tehnicilor de arte marțiale puse la îndemîna unui individ incomplet pregătit din punct de vedere psihic. Toate artele marțiale cunoscute astăzi sînt rezultatul unei evoluții îndelungate a tehnicilor și transmiterii unor secrete, unor acte inițiatice, tradiții și doctrine dezvoltate secole după secole. Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că mare parte a artelor marțiale practicate azi datează doar de la sfîrșitul secolului anterior. Asta poate să însemne două lucruri: fie vremurile și-au creat stilurile de care aveau nevoie, „potrivite“, neglijîndu-le pe cele considerate desuete, fie, concomitent, maeștrii unor școli vechi s-au „retras“, chiar și prin neacceptarea unui număr mare de discipoli și anularea barierelor temporale impuse pentru o treaptă sau alta. Nu este

¹⁰ „Istorie și adevăr“, ed. Anastasia, 1996.

un secret faptul că sînt suficiente școli vechi (dar și mai noi) care nu s-au raliat la vreo formă de organizare sau alta, pe plan național sau internațional.

Florin Loghin propune o altfel de abordare a artelor marțiale.

Un Kata (formă, înălțuire) este o luptă imaginară constituită din mișcările de bază ale unui procedeu, executate într-o viteză dorită, studiate pentru perfecționare dar și pentru „frumusețea gestului”.¹¹ Un kata înseamnă și un „dans”, o coregrafie a atacului și apărării însoțite de aspectul lor spiritual.

Florin Loghin aduce aminte de numărul mic de asemenea grupaje pe care le executa, de exemplu, Gichin Funakoshi. Astăzi un practicant relativ modest poate executa, tehnic vorbind, un număr adesea impresionant de grupaje kata. Poate că putem vorbi la destul de mulți practicanți de „frumusețea gestului” dar, cu certitudine, numărul celor la care putem discuta și de latura spirituală este mult mai mic.

Prin parabola „fiului risipitor” Florin Loghin propune și un scenariu spiritual pentru derularea unui kata. Este binevenită exemplificarea pe kankudai, pentru a ieși de sub imperiul teoriei.

Conexiunile dintre civilizațiile antice ne apar astăzi, nu odată, cu totul altfel în lumina noilor cercetări. Interdependențe care altădată păreau a ține de ficțiune azi, parte dintre ele, pot să ne apară mai aproape de certitudine. De pildă, cu destulă vreme în urmă, în „Étude sur l'origine de la doctrine du samsara”, A.M Boyer demonstrează că în India vândată nu se cunoștea transmigrația sufletelor. Robert Eisler afirma că doctrina orfică a transmigrației sufletelor a pătruns în Grecia prin canalul persan. A.M. Frenkian consideră că doctrina metempsihozei în Grecia își are originea în orfism, întâlnită și în pitagorism, curent care pare să fie de influență, chiar de origine tracă, dar cuprinzînd și destule elemente asianice. Ipoteze care au stîrnit destule comentarii își mai așteaptă încă dovezile irefutabile, dacă acestea vor putea fi găsite vreodată. Istoria își are tainele ei pe care, tocmai cînd credem că le-am deschis poarta către înțelegere, le afundăm și mai mult între întrebări. Este cazul cu înțepăturile de pe statuete (asemuite celor care definesc meridianele din acupunctură, de exemplu).

¹¹ Louis Frédéric - „Dicționar de arte marțiale”, Editura Enciclopedică, 1993.

Nu am dori să spunem altceva în afară de faptul că există autori care, deși erudiți, îmbracă istoria și documentul în prea multă ... poezie și imaginație, cum nu o dată s-a spus, de exemplu, despre N. Densușianu. Folosirea lor ca autorități în domeniu poate crea instabilități în argumentație, într-o astfel de lucrare, deși nu ar fi singura dată în care s-ar putea dovedi că multe dintre argumentele lor au totuși un grad mai mare de valabilitate decât am putea crede, maniera în care au fost prezentate inițial neacreditînd asta.

POARTA DINTRE IMAGINAȚIE (PHANTASIA) și SIMBOL

prefață la ediția a II-a

Gilbert Durand¹² spunea că omul, conștiința umană, are posibilitatea să își reprezinte în două moduri lumea: cel **direct**, *în care lucrul însăși pare prezent în minte, ca în percepție sau în simpla senzație* și, celălalt, **indirect**, când obiectul absent este reprezentat de o *imagine*, deși adăuga că nu se poate vorbi de o graniță explicită și tranșantă. De aici pînă la semn (arbitrar sau alegoric, figurativ sau non-figurativ etc), cu toată pletora de teorii legate de arbitrarul lui, care se estompează cînd este vorba de noțiuni abstracte ca justiție și adevăr, alegorii, embleme, simbol toate s-au făcut așa cum s-au făcut, dar au trecut milenii de cînd oamenii se străduie să *înbîlînzească* drumul minții prin acest labirint. Cine s-a aplecat cu osîrdie asupra unui text încărcat cu simboluri, a vreunui limbaj simbolic știe cît de dificil este de decopertat înțelesul frazei. Adesea, datorită modificărilor de vocabular, disjuncțiilor de sens, nici nu mai știi dacă drumul pe care-l străbate mintea este spre înțelesul inițial sau spre cel dorit a fi cel presupus inițial. Ca să nu mai vorbim de faptul că, de obicei, filosofii folosesc noțiunile de *semn* și *simbol* oarecum invers față de teologi și lingviști.

Această ediție a cărții de față a comportat suficiente prefaceri față de cea dintîi, fără a se abate însă de la scopul inițial. Calea pe care a insistat cu predilecție Florentin Loghin este cea a posibilei semnificații a simbolului sau, cum spune chiar el: *cea a reevaluării schemei care propune, prin decopertarea semnificației simbolului, actualizarea momentului său inițial și posibila preluare și transmitere a unui mesaj care-i poate justifica, în fapt, existența*.

Nu o dată poate ni s-a întîmplat să ajungem atunci cînd vrem să explicăm ceva în situația lui Augustin, care căuta calea de juxtapunere a lui *dicibile* (cuvîntul, exprimabilul) cu *dictio* (expresia). În *Despre ordine*, Augustin scria: *pentru că omul nu poate*

¹² Gilbert Durand, *Aventurile imaginii*, Nemira, 1999, p. 13.

avea relații sociale solide cu omul fără să recurgă la vorbire, prin care el face să treacă întrucâtva sufletul și gândirea lui într-altul, rațiunea a înțeles că trebuie să dea nume lucrurilor, adică anumite sunete înzestrate cu semnificație, pentru ca... oamenii să se servească, pentru a-și apropia sufletele, de sensuri ca de tot atâtea interpreți. Goethe, la rîndul său, scria *Simbolica transformă fenomenele în idei, ideea în imagine în așa fel încît ideea rămîne mereu extrem de activă și inaccesibilă în imagine și, chiar dacă e spusă în toate limbile, ea rămîne indicibilă* (Nachlass, pp. 325-326). Adesea, prin maniera în care se exprimă, domnul Florentin Loghin dă senzația că se teme de faptul că ideile sale ar putea rămîne dincolo de imaginea pe care dorește să o transmită, adică, într-un anume fel, indicibile.

Într-o lume în care se face atîta caz de comunicare sîntem în fața unor modele care ne încorsetează viața în scheme, uneori foarte departe de dorințele noastre, de imaginea noastră despre viață. Programele școlare sînt într-o continuă căutare care, adesea, se pare că uită chiar obiectul căutării, uutiă că mintea învățacelului nu este ceva *reparabil*, ceva care se poate re-boot-a în caz de *system failure*. Tot la fel, se pierde din vedere că copiii noștri, departe de a descompune în timp ce învață schemele atît de complexe ale simbolurilor, ale semnelor și semnificațiilor, caută ceva care să le ajungă la suflet și, apoi, să-i ajute să intre în viață. Cînd folosim cuvinte pentru a exprima ceea ce gîndim, scria Tzvetan Todorov¹³, *semnificația este un fel de sens fundamental al cuvîntului* dar sensul este cu totul diferit, *este...semnificația pe care cuvintele o dobîndesc în interiorul unei fraze*. Diderot s-a străduit mult să ofere o definiție a modelului ideal, dar, ca și în cazul *convenției* sau *manierei*, nu a reușit. Secolele au făcut ca mulți dintre cei care propun modele să-și pună mai puțin întrebări legate de atari definiții. Pentru cel care dorește să ofere modele este (sau ar trebui să constituie) o problemă maniera în care sesizează aceste diferențe între sensurile *de dicționar* și cele din fraza dăltuită pentru a oferi *un înțeles*. Pentru Florentin Loghin este chiar o problemă de etică, pe care se străduie să o rezolve cît poate de bine.

¹³ Tzvetan Todorov - *Teorii ale simbolului*, Editura Univers, București 1983, p. 116-117.

Autorul cărții de față vede karate-ul ca o cale de a pătrunde mai limpezit la spirit și la minte în viață. Schema pornită de la kankudai, prin parabola Fiului Risipitor, se dorește o potecă către înțelegere, pusă la îndemîna învățacelui, celui care pornește pe întortochiatul drum al cunoașterii, indiferent de vîrstă. Nu este o cale a luptei fizice, ci una a luptei spiritului, care își caută drumul spre un *mai bine* pe care putem să-l definim prin diverse cuvinte. Este un drum al spiritului în lupta cu timpul și cu trupul care, în cele din urmă, trebuie să facă corp comun cu scînteia pe care a picurat-o divinitatea în fiecare dintre noi în confruntarea cu nemiloșii dinți ai lui Cronos.

Parabola, scrie domnul Florentin Loghin, *este o imagine vis à vis de acțiunea tradiției care transmite o dată pe orizontală (ca plecare-întoarcere) o succesiune cronologică și, pe de altă parte, concomitent, o componentă verticală care "lasă să fie" relația de participare a omului la realitățile de ordin principial (în orice punct al orizontalei). Omul intră în legătură cu principiul doar în măsura în care transmiterea se face de sus în jos, și aceasta se întîmplă numai prin implicarea tradiției. Tradiția este des folosită de autor, nu atît ca punct de sprijin... să-i spunem bibliografic, cît mai curînd ca un reazem în fața necunoscutului care îl așteaptă la fiecare următorul pas al demersului său. Este, în subsidiar, și o oarecare amărăciune, o nostalgie a trecutului, a vremurilor în care timpul permitea o mai dreaptă aplecare către a învăța pentru că, scrie autorul voi încerca să dezvolt semnificația gestului, așezarea acestuia vis à vis de "mintea imaterială și fără formă", după expresia sf. Pavel, și apropierea de vidul lui Nagarjuna. Ori azi, își exprimă subiacent temerile domnul Loghin, a fi înseamnă o goană nebună către un mîine în care spiritul riscă să fie din ce în ce mai sărăcit.*

Spre deosebire de ediția anterioară, autorul își caută *sprijin*, în sens bibliografic, în alte repere (fără a renunța cu totul la unele dintre cele folosite pînă atunci, dar căutîndu-le și alte valențe), poate mai profunde, poate mai livrești dar, credem, mai adecvate și mai bine *folosite*, deși întotdeauna este loc de mai bine. Domnul Florentin Loghin a intrat mai în profunzime pe calea simbolurilor și chiar emblemelor cu tentă naționalistă, fără a vedea în asta un sens vulgar, ci unul benefic, pe care îl dorește al cunoașterii, al apropierii de valorile naționale, de trecutul neamului din care face parte. A făcut

acest demers încercînd și integrarea acestor simboluri în întregul care este lumea, cu poticnirile celui care învață din dorința și de a învăța pe alții. Dorința de a spune cît mai multe a făcut ca întinderea materialului, modul de compunere a frazei și unitatea lui să fie mereu în căutarea unui echilibru, țel uneori aproape realizat. Nu știu dacă se poate spune despre karate că este singurul drum al omului întru devenire, dar poate fi una dintre căile cele mai curate, mai limpezi dacă este înțeleasă așa cum se cuvine. Trebuie avut în vedere mai ales saltul de la un palier al realității, artele marțiale, la altul, cel al scrisului, lucru nu ușor de înfăptuit fără căutări.

Ne trimitem copiii în viață cu dorințele cele mai curate, cele mai bune. Și, ca fiecare dintre noi, se vor scufunda în valurile vieții, reîncepînd lumea în felul lor, după ce vor învăța cîte un pas, vor spune, desigur cu alte cuvinte, aidoma lui Chiril din Ierusalim: *Astfel în scufundare, ca în noapte, voi nu vedeți nimic, dar la ieșirea din apă vă găseați ca în plină zi.* (Cateheze, II, 4) Este mirarea și fericirea fiecăruia dintre noi cînd cunoaște lumea, dar fiecare ne dorim să avem la îndemînă cele mai bune instrumente ca să putem apuca pe cele mai potrivite drumuri. *Exprimarea gîndirii tinde să devină din ce în ce mai mecanică, mai prozaică,* scria O. Jespersen¹⁴, iar noi simțim, privindu-ne copiii, privind avatarurile *modei* în muzică sau diversele aspecte ale cotidianului, tot mai profund asta.

Mai vorbim noi cu altcineva? se întreba Augustin (*Confesiuni*, cartea a IX-a). Aceasta pare a fi și întrebarea pe care și-o pune și o pune tuturor prin acest demers domnul Florentin Loghin. Dar, dincolo de această întrebare rămîne gestul întruchipat în cartea de față, care înseamnă un pas înainte semnificativ, din anumite puncte de vedere, față de ediția precedentă.

Marius Chelaru

¹⁴ O. Jespersen - *Progress in Language*, Londra, 1894, p. 353.

Meditație

În vecinătatea Parabolei Fiului Risipitor

„Numai dacă ne gândim la mulțimea de interpretări date unui kata din punctul de vedere al formei, forței, dinamicii, kime-ului, kiai-ului, transmisiei”, avem un argument în plus, spun eu despre viață când...

Ne angrenăm permanent într-un noian de planuri sociale, care se suprapun în timp și spațiu asemeni gândurilor rezervate unui anume sector al vieții.

Ce se întâmplă cu noi atunci când nu știm să separăm aceste lucruri?

Ce se întâmplă atunci când ele se rezolvă de la sine?

Ei bine, știm cu toții că majoritatea celor care vin în sala de antrenament pentru arte marțiale o fac pentru că vor să învețe să „se bată”. Mult mai târziu vor spune că învață să „lupte”. Dacă mai ajung să beneficieze de această transformare înseamnă că au făcut primii pași.

Autorul cărții Florentin Loghin, spune la un moment dat, că „o cetate nu se cucerește printr-un asalt frontal, ci prin lungi și istovitoare învăliuri, mergând în horă centripetă”.

Evident, tot ce se întâmplă cu noi în această competiție cu viața este o lungă și istovitoare învăliure a noianului de factori interni și externi, care influențează mersul unui anume proces pe care ți-l propui la un moment dat.

Dacă nu l-aș fi cunoscut pe Florentin Loghin, dacă nu l-aș fi copiat în anumite privințe, nu aș fi spus, acum mai mult ca oricând, că multe conexiuni pe care le face în această lucrare sunt desprinse din realitatea în care a trăit, din felul în care a tratat și a înțeles lucrurile. Echilibrul de care dă dovadă în tot ce întreprinde mă face să cred că acesta este un rezultat al aprofundării condiționărilor la care a fost supus.

Totuși, eu cred că „Prabola Fiului Risipitor” e valabilă și pentru acel „fiu” care nu neaparat a risipit averea, ci, a pățit plecând de acasă, acumulând averi și experiențe fiind determinat în final să se

întoarce la matcă și să trăiască la o altă intensitate și la un alt grad de înțelegere, evident superior celui trăit înainte de a pleca.

Câți dintre vechii practicanți nu ținesc după acea vreme când urcau pe Copou, Cetățuia sau Galata? Câți dintre vechii practicanți de karate nu-și doresc să reia cu aceeași energie febra unui antrenament specific? Din păcate, mulți au rămas cu amintirea și nu mă îndoiesc că li s-ar potrivi dintr-un anumit punct de vedere Parabola Fiului Risipitor.

De la el am învățat:

- să ascult foșnetul brazilor și să percep zgomotul cel mai îndepărtat;
- să lupt pentru a nu mai avea nevoie de luptă;
- să las câștigul material să vină de la sine, să nu-l aștept ca pe o răspaltă imediată ca urmare a unui lucru făcut;
- să știu să pierd tot de la el am învățat, atunci când fiind unul dintre sportivii lui cei mai buni, la o minicompetiție organizată de C.S. Sakura Karate-Do am fost scos din primul tur de Aurel Hondru. Atunci am înțeles că orice pierdere este un câștig.
- să respir nu cred că am învățat din altă parte;
- de la el am învățat să văd pădurea dincolo de personalitatea copacilor.

De foarte multe ori i-am mulțumit pînă acum în diferite moduri, dar niciodată în acest fel – OS!

Constantin Adăscăliței

DIN NOU DE LA ÎNCEPUT

03.OCTOMBRIE 1999

S-a împlinit deja un an de la publicarea volumului *Putința sau Universalitatea Sigiliului*, în prima sa ediție. Semnalele așteptate la provocarea lansată nu au sosit în măsura în care m-am așteptat, așa că nu am avut posibilitatea unui veritabil dialog sau chiar a unei dispute. Fidel unei atitudini cîștigate în ani de practică și de studii, am lăsat să fie nimicul care nu m-a dezămăgit, căci nimicnicind în felul său propriu a respins inspirul, trimițându-mi-l spre repunere în forma unei noi ediții asemeni unui larg expir.

După o perioadă de la însămînțarea provocării, iată-mă în fața unui nou început. Mărturisesc că nu o fac cu mare bucurie deoarece, cu cît devenea mai reală necesitatea prezenței unui principiu de sesizabilitate, cu atît mai puternică devenea senzația crizei esenței ARTEI MARȚIALE în lume. Deși există permanent o raportare la cei *vechi*, deși le-am preluat învățăturile, rămînem la poarta templului. S-a pierdut, din păcate, *exercițiul* înțelegerii și, cu aceasta, posibilitatea simțirii esenței.

Am cartea în față și-mi surprind o oarecare sfială vis à vis de intenția de a o rescrie. Am sentimentul unei vecinătăți abisale, dar și presentimentul acut al deșertăciunii. Surprinderea elementelor definitorii în *rectificarea* firii omului zilelor noastre, trăind într-o permanentă confuzie, ignorîndu-și PUTINȚA de a fi și altceva decît propunerile imediate ale existenței, pare a nu avea sorți de izbîndă; orice inițiativă în această direcție poate plasa pe temerar în sfera ridicolului.

Și, totuși, din fericire, există temerari care acceptă riscul și trudes neistovit, către acel altceva. Acest altceva este o mare taină, îngropată sub un munte de ignoranță.

Din cînd în cînd, asemeni vulcanului, adevărata stare a firii omului își trimite la suprafață prin fisurile scăpate de sub controlul lui *a avea*, semnalele neîmplinirii condiției de OM, scurtcircuitînd conștiința plină de suficiența noastră, semănînd tristețea unei acute desrădăcinări.

Pămîntul¹⁵ care sîntem este locul comun unde iadul și raiul își dispută adjudecarea sufletului, care este omul. Dacă s-ar păstra cunoștința acestui fapt în atenție, aceasta ar fi suficientă pentru rectificarea existenței noastre. Iată de ce, iar și iar, ignorînd munții de carte scrisă de-a lungul vremii, omul adaugă alte cărți¹⁶ într-o intenție altruistă, de a se simți părticică la pavarea drumului mării reîntoarceri în casa Tatălui. Cum de se poate întîmpla acest lucru ține de o corectă luare în atenție a elementelor definitorii ce stau în alcătuirea omului. Structura morfologică a corpului fizic, psihismul acestuia, concepte ca Intellect, Intuiție, Instinct, Rațional și Irațional etc. vin să mărească uimirea celor care mai pot fi cu adevărat uimiți, cum de la sine, într-o sublimă armonie, acestea există. În reală uimire, omul palpează inefabilul și inspiră taina vieții, pe care mai apoi o expiră ca existență. "Același este, care va să zică, atît gîndirea cît și ființa", spunea Parmenides, gîndind aici identitatea. Omului, devenit între timp reflexiv, rațional, i se propune dualitatea și, în dualitate, opțiunea și, o dată cu aceasta, îndepărtarea de casa tatălui, adică de origine. Trecînd în uitare identitatea Omului cu Ființa, existența numită om s-a raportat numai la relația lui cu exteriorul pe care, administrînd-o, s-a și identificat cu ea. Interiorul omului a rămas necunoscut, oferind un teren fertil de investigație diferitelor științe cum ar fi psihologia, psihiatria, psihanaliza etc., care s-au cantonat în a analiza efectele (adică simptomele) și a emite păreri despre cauza acestora. Din fericire pentru om, din totdeauna a existat și o aplecare a acestuia către latura contemplativă a existenței. Deși partea discursivă a căpătat un ascendent considerabil, ocupînd orizontul individului, tremurul interior, acel *altceva* din om, face posibilă și o altfel de cunoaștere, numită intuitivă. Omul care, prin ce-a de-a treia cădere (căderea în afara Templului), a pierdut posibilitatea de cunoaștere directă a căii, adevărului și al vieții, omul, adîncit și prins în maya prin educație, va trebui să fie pus în fața realității *gestului, schemei, a simbolului, ritmului și respirației*. O bună așezare în

¹⁵ Gilbert Durand, *Aventurile imaginii*, Nemira, 1999, p. 13.

¹⁶ Mark Twain, spunea că a copia dintr-o carte înseamnă a plagia; a copia din două- a face o compunere; a copia din trei- a face o disertație; a copia din mai multe- înseamnă o-ho!, a aduce o contribuție importantă la... Oricum, contribuția neliniștii noastre (o contribuție originală), este o cîtime adăugată la muntele experienței umane.

practică a elementelor de mai sus este necesară și obligatorie. Fără acest lucru omul nu poate ajunge la schema proprie. Rămînînd în iluzia creată de materie, visînd permanent la o dimensiune care să-i depășească condiția, omul se amăgește cu un spectru sau, luîndu-l pe Vasile Lovinescu părtaș, "Chima răului/ pe malul pîrăului"¹⁷, cu un adevăr rostit deasupra apelor corupte.

În intenția celei de-a doua ediții a volumului "Putința sau Universalitatea Sigiliului" stă, păstrînd structura deja existentă și denumirea capitolelor, o mai bună ordonare a informațiilor, scoțînd o parte din ele, adăugînd și aprofundînd altele, dezvoltînd locurile rămase în așteptare din ediția precedentă.

O atenție specială o va avea tema kata-ului ca schemă, simbol și imagine și, legat de aceasta, parabola Fiului Risipitor. Parabola este o imagine vis à vis de acțiunea tradiției care transmite o dată pe orizontală (ca plecare-întoarcere) o succesiunea cronologică și, pe de altă parte, concomitent, o componentă verticală care "lasă să fie"¹⁸ relația de participare a omului la realitățile de ordin principial (în orice punct al orizontalei). Omul intră în legătură cu principiul doar în măsura în care transmiterea se face de sus în jos, și aceasta se împlinște numai prin implicarea tradiției.*

Voi încerca să dezvolt semnificația gestului, așezarea acestuia vis à vis de "mintea imaterială și fără formă", după expresia sf. Pavel, și apropierea de vidul lui Nagarjuna. O idee interesantă în acest sens ne vine de la Ștefan Lupașcu - logica¹⁹ stării T.

Isihasmul carpatin și atitudinea Zen vor fi tratate într-un capitol separat.

O propunere a unui model educațional, urmărind viața mîntuitorului Isus, sub titlul "Vîrstele educației și treptele schimbării, sub semnul antagonismului și contradicției", va fi în atenția cititorului la capitolul *aplicații*. Tot în acest capitol voi aplica teoria spirituală a KARATE-DO-ului la teoria performanței sportive; legat de gest, postură și respirație, am făcut un scurt itinerariu prin setul de exerciții Falun Gong. Deasemenea, doresc să interesez pe cititorii

¹⁷ Vasile Lovinescu, *Creangă și Creanga de Aur*; Cartea Românească, p. 306.

¹⁸ Transmiterea care, "printr-o bună așezare", în relația creată, se transmite întotdeauna de sus în jos.

* Tradiția - în ediția de față, se referă la tradiția primordială.

¹⁹ "Omul și cele trei etici ale sale"; Editura Ștefan Lupașcu, Iași 1999.

avizați, dar nu numai, cu o primă încercare de a lega la un loc informațiile culese despre practica spirituală a luptătorilor ninja. Pe parcursul cărții, urmăresc scoaterea în evidență a unei metode de antrenament vis à vis de educație, prin care să se realizeze un dialog corect²⁰ între posibilitate și realitate. Corpul fizic și psihismul lui, raportate la individ sînt, în același timp, și posibilitate și realitate. Mintea, ca templu ce este, face posibil LOCUL unde-și are așezarea atît ființa cît și gîndirea, adică omul. Corpul fizic și psihismul acestuia fac parte din natură. Realitatea Prezenței create prin înțîlnirea în minte dintre Om și Ființă se manifestă ca atitudine la nivelul corpului fizic și al psihismul său. Relația care se stabilește între corpul fizic și psihismul său, pe de o parte, și mintea ca loc de înțîlnire a omului și ființei, pe de altă parte, reclamă un dialog ce comportă o anume specificitate. Din perspectiva minții, omul poate fi ubicuu, pe cînd din perspectiva corpului fizic același om e legat de pămînt. Prezența din mintea noastră, ca identitate dintre om și ființă, poate realiza ubicuitatea integrală cu tot cu corp fizic (folosind poate: teleportare plus "ceva", clonare plus "ceva" etc.).

Cu alte cuvinte, omul poate depăși spațiul și timpul în mintea lui aproape instantaneu, pe cînd corpul fizic și psihismul acestuia rămîn încarcerate în spațiu și timp. Dialogul care se instituie între corp și prezența din minte trebuie să țină cont de vitezele²¹ de adaptare diferite ale celor doi termeni. De aici rezulta o "arhivă" pentru corpul fizic și o alta pentru "prezența" din minte, adică două realități care se aranjează într-un dialog, dar și într-o anume ierarhie evidentă, de la *superior*, care este prezența din minte, la *inferior*, care este corpul fizic. Arhivele au realitate atît în creier²², cît și în inimă și, atunci cînd sînt accesate, ele converg către același loc - *mintea*. Cum și corpul fizic folosește mintea ca *loc de dialog* al lui, atît cu exteriorul, cît și cu interiorul, se vede necesitatea unei practici care să-l educe, aducîndu-l într-o conformitate cu realitatea lui *aici și acum*. Cu alte cuvinte, urmează să reevaluăm pretențiile survenite din direcția psiho-somatică sau somato-psihică (să nu fixăm

²⁰ Știut fiind că posibilitatea este mai cuprinzătoare decît realitatea.

²¹ Este vorba de spontanietate. Sigur, aceasta se realizează diferit, funcție de realitatea care îi dă îndreptățire.

²² Nu aprofundăm posibilitatea existenței și a unui creier care nu are consistență "materială".

reprezentările²³ acestuia în minte funcție de criteriul compus utilitate-plăcere), pentru a realiza dialogul față la față dintre prezența din minte și realitatea agregatului numit corp fizic.

Pentru a realiza acest lucru nu este decît un singur mijloc: *RESPIRAȚIA*, o bună economie a gestului pe *schemă* care, la rîndul ei, intră în încărcătura de început a simbolului. Iată utilitatea și necesitatea exercițiului numit *Kata* din Arta Marțială, ca gest și schemă, dar și emoție care, în acest caz, e Parabola Fiului Risipitor, cu întreaga încărcătură simbolică. "Faire extraordinairement les choses ordinaires" - "Să faci extraordinar lucrurile obișnuite", ce este altceva decît a adăuga la fiecare gest pe care-l facem, la fiecare cuvînt pe care-l rostim, dimensiunea intelectuală care-i este proprie sau, mai bine-zis, o prezență spirituală, din care gestul și vorba își vor specifica tot ce le este propriu, *sucul* personal. Cuvîntul extra-ordinar este sinonim cu supra-natural; cu alte cuvinte, gestul și cuvîntul, prin adăugarea acestui element transcendent, își pierd caracterul lor *creatural*, recuperînd caracterul original de *Idee*. În acest mod trebuie înțeles gestul, succesiunea de gesturi dintr-un kata. Fără un travaliu diacronic și sincron, practica ca atare a exercițiului kata orientează atitudinea celui care practică către lumea de jos²⁴. În Kabbala există o operație care se numește "tăierea plantelor". Deși voința joacă un rol hotărîtor în opțiunea noastră, vine un timp cînd voia proprie trebuie slăbită și lăsat să fie în locul ei atitudinea, caracterul, firea noastră autentică, ca efect al ivirii din sine. De șapte ori a căzut firea omului, de șapte ori s-a ridicat, pînă la venirea mîntuitorului. De la el pînă în timpurile moderne pe care le trăim am accentuat încă două căderi²⁵. Șapte plus două fac nouă. Cifra 9 simbolizează circumferința cercului (perimetrul Templului), lumea în sensul cel mai larg al cuvîntului. Astăzi sîntem în ce-a de-a treia cădere²⁶, cea mai dezastruoasă. Cu

²³ Acest lucru se poate realiza prin discriminarea între lucrurile veșnice și cele neveșnice. Numai cele veșnice pot căpăta reprezentare în minte, dar și aceasta ca o capacitate de a ne bucura de posibilitatea implicării ierarhizate în asigurarea diferitelor forme de hrană (fizică, psihică, sufletească, spirituală).

²⁴ Lumea unde domnește prințul întunericului.

²⁵ Prima este căderea ereditară; a doua -căderea în uitare prin îndepărtarea de templul lui Dumnezeu, corpul fizic cu biologismul și psihismul acestuia.

²⁶ Căderea în afara Templului lui Dumnezeu. Cum spunea sf. Pavel: "corpul vostru este templul lui Dumnezeu, dacă nu aveți grijă de el, nici Dumnezeu nu va avea grijă de voi". Omul zilelor noastre a pierdut posibilitatea unui dialog autentic cu corpul

cea de-a treia cădere sîntem la cifra zece. Cifra 10 simbolizează centrul, punctul, fiind considerată emblema Principiului, Inima Lumii. În greacă, cifra 10 și (I) au aceeași notație, "iota". Iisus își alege un nume care, tainic, începe cu (I), "numele înfricoșat", iar "Ita"(H), ca inițială și ea, exprimă fermitatea virtuții^{**}. Deasemenea, zece mai înseamnă și puțința existenței fericite a lucrurilor. Isus, deci, se află în centrul cercului, adică în centrul omului. Între 9 și 10, adică între centru și circumferință, există un raport, adică circumferința nu ar putea exista fără centru, dar nici centrul nu s-ar putea actualiza fără circumferință. Este, în ordine dialectică, principiul contradicției externe. Simbolul care definește transcendența centrului, dar și tendințele în direcție, este swastica. În esență, ea reprezintă "simbolul Polului"; nașterea swastice în manifestat, care are un drum exact invers celui al desemnării unui cerc. Întîi apar ideile (tendințe în direcție) care, respectînd legea antagonismului și contradicției, vin în cupluri paralele. Unind cuplurile printr-o cruce obișnuită, înscrisă în cerc, dăm de centru, înscris în ultima clipă, și "fără intenție". Actualizarea lui, fără intenție, îi arată transcendența care, în termeni moderni, este celebrul "punct matematic". Poate din această pricină o semnificație a gestului nu trebuie adăugată la un scenariu, potrivit unei logici, unei rațiuni, ci lăsată să fie, ca efect al ivirii din sine. Gesturile în kata, urmează, să le evertuăm^{***} la rangul cerut de manifestarea lor, conform principiului "fără intenție", descris mai sus. Iată importanța dialogului între noi și corpul fizic (adaug că aici înțeleg și biologicul și psihismul acestuia). În perspectiva malefică a celei de-a treia căderi corpul fizic și psihismul acestuia sînt așezate la nivel de ustensil, ignorîndu-i-se calitatea de Templu a lui Dumnezeu. Niciodată nu va fi suficientă insistența noastră în a revela importanța corpului uman, ca templu al lui Dumnezeu. Iată un text care sprijină afirmația pe care am făcut-o: "Avem tot dreptul să ne mirăm că omul

fizic și psihismul acestuia. Estetizările date de diferite așezări ale corpului, ca: fitness; aerobic; jogging; diferite sporturi etc., sînt doar palide alternative care nu se ridică la demnitatea unui dialog, așa cum încerc să-l indic în prezenta carte.

^{**} Schema de bază a unui kata, la modul general, este litera "H". Să nu uităm că vulgarizarea științei sacerdotale în cadre laice, începută acum mai bine de 2500 ani, putea foarte bine să desemneze o schemă ca purtătoare de esență pentru viitorime (fără comentarii aici).

^{***} În sens de înnoibilare.

ar putea să se ridice pînă la Dumnezeu, dar, iată, o altă minune! Dumnezeu e cel ce coboară pînă la om. Și asta nu e destul: pentru a fi cît mai aproape de creatura sa iubită, *el pătrunde în om*, care devine un *templu locuit de Divinitate*^a. Și mai departe: ”Deoarece *carnea* îl despărțea pe om de cer, Dumnezeu a luat trup de carne pentru a se uni cu omul prin ceea ce despărțea; dar încă era prea puțin pentru o nemăsurată bunătate înfruntînd o nemăsurată degradare. Această carne divinizată și continuu jertfită, e prezentată omului sub forma exterioară a hranei sale privilegiate: iar *cel ce va refuza să mănînce din ea nu va mai trăi*”^b. Este, în ordinea educației și culturii, înfricoșătoare această sugestie, nu? Dar, să reluăm. A treia cădere, a zecea în ordine cronologică, înseamnă căderea irevocabilă în brațele demiurgului fals, chip cioplit. Zece porunci, zece căderi. Omului i s-au acordat suficiente șanse. Lumea de astăzi cade în virtualul computerizat; existența numită om își desființează suportul care-l poate ajuta să-și rememoreze calitatea de om-arhetip. Omul e înconjurat și ajutat să cadă. În față sînt închipuirile materiei, în spate amintirile, în stînga dorința de plăcere, în dreapta dorința de putere, mîndria, slava deșartă. Onticul cu cele patru puncte cardinale, descrise astfel, sufocă aspirația autentică din om. Singura lui șansă este rememorarea verticalității sale. În kata omul, identic cu el însuși, este permanent o verticală, fără rațiunea următorului pas. Omul *este*. Aici omul se poate centra și cădea în centrul lui, aici în punctul de aplicație, omul îl întîlnește pe Isus, pe Tatăl. Omul are de ales. Oricum, căderea a treia este în desfășurare, și ce a fost proorocit pentru sfîrșitul veacurilor a început deja. Omul zilelor noastre, căzînd în afara cercului (Templului), cade definitiv în brațele lui Satan (Prințul întunericii acestei lumi).

Revenind la ”tăierea plantelor”, plantele tăiate nu rămîn fără temeiul din care-și procură prin rădăcină seva vieții. Recuperîndu-și rădăcina, de această dată este înfiptă în cîmpul cu stele. Probabil că

^a “Miraris homines ad Deos ire? Deus ad homines venit; imo (quod proprius est) IN HOMINES VENIT (Sen. Epist. LXXIV). In unoquoque vivorum bonorum (QUIS DEUS INCERTUM EST) habitat Deus (id. Epist., XLI)”, “Istorie și Masonerie”, Joseph de Maistre, Ed. Amacord, Timișoara, 1995, p.140.

^b “Adhaereat visceribus meis...ut in me non remaneat scelerum macula (Liturgie de la mese)” “Istorie și Masonerie”, Joseph de Maistre, Ed. Amacord, Timișoara, 1995, p.139.

unele pelerinaje, ca acela de la Compostella (Campus stellae), nu vor fi avînd alt scop decît să ajute pelerinul "d'amore" să-și înrădăcineze din nou plantele în Cer? Slăbirea vocii proprii este o asemenea tăiere a plantelor, căci primele cuvinte ale orbului vindecate de Isus, au fost: "văd oameni, ca niște copaci cu rădăcinile în sus".

Închei mica mea digresiune în lumea importanței gestului și simbolului, dar nu înainte de a spune, în aceeași lumină, și cîteva cuvinte despre respirație. "Offrez-vous aux heleines de votre Seigneur" (Dăruți-vă suflurilor Domnului vostru), spune Vasile Lovinescu, și continuă: "dar cum unei chemări de sus trebuie să-i corespundă un răspuns de jos, e necesar ca ființa noastră întreagă să devină un suflu și un parfum, ca să se amalgameze cu suflarea ce vine de sus". Ce frumoasă imagine, ca argument pentru importanța capitală a respirației!

Este o gravă greșeală, să-ți dorești un lucru, fie acesta mîntuirea sau iluminarea, înainte de a-ți asuma educația raportului dintre prezența din minte și corpul fizic. Această educație nu este altceva decît unitatea dintre spirit și corp, intermediată de suflet, domeniu al sinelui veritabil. Cu alte cuvinte, urmează să cădem în uitare de sine (fîntăna adevărului) și să ne resuscităm ca uimire de sine (realitatea sufletului este o continuă uimire). În uimirea de sine sîntem integral "suflet", cu alte cuvinte, sine veritabil. Intermedierea prin aportul sufletului este esențială. "*Trupul are dorințe contrare față de cele ale spiritului (Galateni, V, 17)*". Poetizat cumva, uneori spiritul muștră sufletul, care cade în slăbiciunea trupului "Curaj sufletul meu, ai îndurat și nefericiri mai mari". În creștinism, exista în vechime o instituție**** care se ocupa în mod expres de "cei chemați". De exemplu, pentru botez, cel "chemat" era instruit, inițiat, să poată trăi evenimentul botezului, timp de pînă la doi ani, care se efectua numai în noaptea de Paști. Sigur, se deduce că cel botezat nu mai era copil. Astăzi copiii sînt botezați imediat, în intervalul primului an de viață, rareori după. Iată, deci, o altă interpretare. Oare de ce? Nu este obiectul studiului de față, dar de ce să generăm, condiția "orbitelui"? Este cineva, oare, interesat? Personal, cred că există o voință directoare. Într-un moment de răscruce, omul a greșit din nou, capital. Acum, revenim acasă. Cum revenim, depinde de fiecare

**** Mai mult ca probabil, preluînd din structura școlii ezoterice a lui Pitagora.

individ în parte, dar din punctul de vedere al "voinței directoare", toți indivizii urmează a fi încarcerați, reținuți în "valea plîngerii". Mă limitez doar a spune că, din punct de vedere al interpretării creștine, omul ajuns la calitatea de om, este suflet ascendent, adică lumină; tenebrele pentru a exista rețin lumina și implicit sufletul care acționează în subordinea întunericului... Oare, nu ar trebui să reconsiderăm cunoștințele antichității care făceau referință la două suflete în om? Oare nu sîntem în preajma înțelegerii despicării sufletului central existent în om, în "sufletul de jos" și "sufletul de sus", și conform acestei cunoașteri să acționăm pentru unirea lor în unitate?

Ediția a doua își reclamă locul cu o deosebită insistență. Aici și Acum, omul într-o "bună așezare" transformă *punctul* în *circumferință*. Punctul devenit "gol", în pasivitatea atitudinii adevăratului trăitor, primește vizita ființei care-l înobilează ca om, transformîndu-l în "haină de lumină" (credința creștină) sau "om de aur" (filosofia generată de atitudinea zen). Adîncindu-ne într-o bună așezare, realizăm explorarea diferitelor realități, în amploare, care sînt complementul acelorași realități în restrîngerea¹ dictată de rigoarea Za-Zen-ului.

M.Eliade spune că "scopul pe care-l urmărește explicarea lumii printr-o serie de reducții este acela de vidare a lumii de valorile extra-mundane: banalizarea sistematică a Lumii pentru a o cuceri și stăpîni". Recunoaștem aici intervenția civilizației occidentale. Oricum, continuă Eliade, "alte societăți urmăresc scopuri diferite; de exemplu, înțelegerea cifrului Lumii pentru a trăi așa cum trăiește Lumea, adică reînnoindu-se perpetuu. Importantă este semnificația existenței umane, și această semnificație este de ordin spiritual". Aș adăuga că semnificația existenței umane scapă de fiecare dată. De ce? Cred, că existența umană, crezîndu-se deja "om", preluînd imatur perceptul cartezian "cuget deci exist", a rămas în curgerea existenței pe care nu o mai poate percepe. Aș îndrăzni chiar să spun, că, existența umană este alcătuită din omul-popor, anonim și incompetent. Era mai bine dacă rețineam spre educare, ceea ce cu mult mai devreme, Augustin spunea "Știu că cuget, știu că exist". Se

¹ Aici- nefixarea gîndurilor. Vezi imaginea clepsidrei. Za-Zen-ul este "gîtul" acesteia.

conturează o întrebare: de ce existența numită om s-a instituit mai degrabă pe perceptul cartezian, evident subiectiv, decât pe cel augustinian, obiectiv? Cu certitudine, în răscrucea devenirii lui, "omul a fost orientat" spre traseul lui "cuget deci exist". Pentru cei ce mai pot astăzi gândi, acest "de ce" ca și "aspect", rămîne un nod gordian. Cu toate acestea, nu sîntem împiedicați să gândim, dacă nu care cumva, prin aceeași grabă... omul a ratat din nou surprinderea stării lui firești, naturale²⁷, stare propovăduită de zen pe de o parte, și de isihasm pe de altă parte, în care subiectul și obiectul se topesc în unitate. Poate că experiența lumii a copt fructul numit existență-om, și a venit momentul resacralizării suportului (corp fizic, biologic, psihic), pentru a deveni Templu, Loc unde subiectivitatea și obiectivitatea lumii dispar, lăsînd în "golul" creat, Spiritul, Ființa să fie.

În consecință, urmează să reactualizăm *printr-o hermeneutică imaginativă modurile arhaice și tradiționale de valorizare globală a lumii și a omului, nevoia lui de a se situa într-un Cosmos real, adică viu, puternic, fertil, susceptibil de reînnoiri periodice, de resacralizări.*

Cosmosul este opusul haosului, în cazul nostru reprezintă o imagine concretă a simbolismului exercițiului numit kata.

Cosmos, mai departe *kata*, se revelează asemeni unei criptări; el "vorbește", își transmite mesajul prin structurile, modalitățile, ritmurile sale. Omul-practicantul "ascultă" sau "citește" aceste mesaje și, în consecință, se comportă față de Cosmos-kata ca în fața unui sistem coerent de semnificații, în vederea depășirii acestuia.

A doua ediție "Dezvoltarea interioară prin Karate-Do", mai mult decât prima, se vrea o bază pentru un nou model de educație. Acest sens al scenariului reprezintă un motiv esențial, care m-a determinat să insist pe accent, aspect, atitudine și orizont.

²⁷ Vezi Neti-Neti, cum spune filozofia indiană; sau, starea de aceșitate din zen.

Acum, după ce am revăzut lucrarea în întregime, sînt încercat de un sentiment de sfială în fața a ceea ce ar putea reprezenta ea și a ceea ce eu am numit (am fixat). Nădăjduiesc ca metoda numită "Parabola Fiului Risipitor" să fie un real "mijloc abil", în stare să conducă către o mijlocire (nemuritoarea Psyhee), în care corp și spirit, căzînd în uitarea de sine, să se resusciteze în uimire de sine, adică sine nedivizat.

Sînt conștient de faptul că cei mai mulți dintre practicanții de Artă Marțială (ca și ocupanții altor secțiuni din realitate), sînt convinși că știu foarte multe în domeniul în care activează și, ca atare, cred că nu mai este nimic de spus în acest sens. Tocmai de aceea, cred eu, există pericolul extensiei domeniului respectiv asupra întregii realități, înainte de obținerea unei reale educații. Este ca și cînd, absolvind o școală, profesia însușită ar căpăta determinații numai în sfera sa de ancorare, alte secțiuni ale existenței nefiind asumate de către aceasta. În acest mod, profesia se scufundă într-o suficiență atotcunoscătoare, existînd pericolul interpretării lumii din perspectiva acesteia. Și ce vedem este cutremurător. În toate sectoarele realului care, azi, aproape te confiscă într-un vârtej al supraspecializării, omul este încercuit, hăituit, sfirtecat și asumat aproape în totalitate de Intelectul care, uitîndu-și principiul feminin, s-a erijat în masculinitate, preluînd prerogativele acestei masculinități într-o manieră categorică. În acest fel Intelectul, aflat sub simțuri, masculinizat, decăzut, a obturat complet înțelepciunea.

Din păcate, specializarea (atît de necesară civilizației tehnice), care în prezent ne cotopește, nu este dătătoare de sens spiritual atîta timp cît specialistul este aservit scopului utilitarist al eficienței specializării în domeniul ales. Ori, este la îndemîna fiecăruia să observe tendința de specializare în KARATE-DO-ul competițional, unde propovăduitorii, uitînd parcă status-quo-ul acestuia, originat în Arta Marțială, îi dezavuează și sărăcește domeniul de manifestare.

Este o tendință nefastă a acestora. Foarte curînd ITKF, WUKO, WSKF, JKA, îndeplinind exigențele C.I.O., vor sărăci complet KARATE-DO-ul, aducîndu-l în situația altui copil al Artei Marțiale, JUDO-ul, aflat astăzi într-o imagine desuetă.

Noi, trebuie să luăm din cultura universală mai mult decît “o trîntă elevată”. Așa că, unei prea mari aplecări a omului în afara lui, personal nu-i opun o întoarcere spre interiorul lui. Nici una nici alta nu sînt salvatoare pentru Ființa acestuia. Important este ca omul să știe că trebuie să acorde și interiorului său tot atîta importanță cît și nevoilor utilitariste din exterior, acordîndu-le în ponderi diferite pînă cînd interiorul și exteriorul se vor contopi în acea visată unitate numită armonie. Existența numită om, poate aspira la calitatea de Om numai prin asigurarea ivirii din sine a acesteia.

În spațiul înțelepciunii nu există ideea de competiție, în maniera în care e gîndită astăzi competiția, precum nu există nimic din ceea ce poate fi gîndit și planificat. Din spațiul înțelepciunii apar determinații în Existență. Aceste determinații, asumîndu-și realitatea acesteia, în sens tautogoric, se lasă implicate în unicul sens al Principiului Contradicției, adică realizarea verticalizantă a punctului de conciliere în care pozițiile, contrare la nivel de intimitate, sînt subsumate unui prim și necesar scop - supraviețuirea. Dar, existența numită om s-a rătăcit.

Să luăm un exemplu la îndemînă. Instinctul de conșervare, și o necesitate a acestuia - hrana. E bine știut că omul își poate satisface necesitățile fiziologice ale corpului fizic cu foarte puține alimente, acestea existînd toate, în mod firesc, în natură. Totuși, acesta, dînd gir liberului arbitru, s-a lăsat prea devreme asumat de noutatea născută prin combinație, la nivel de senzații și, subsumat dorinței de plăcere, a inventat gastronomia.

Trăim într-un univers de senzații și în reprezentarea acestora, în realitățile cîmpurilor care ne asaltează, condiționîndu-ne. Deci, prin analogie, se pare că astăzi, în Arta Marțială, atenția este orientată către dorința de putere¹ în varii domenii ale practicului: social, politic, economic, administrativ, educativ, cultural-sportiv și, foarte

¹ A se vedea lucrări ca: *Voința de putere* de Friedrich Nietzsche sau, în literatura de specialitate din domeniul psihologiei (Adler etc).

palid, spiritual. Cu mult mai ușor se poate obține, prin manifestarea puterii, plăcerea. Astfel, cercul se închide.

Este limpede că există foarte mari resurse umane, autohtone, care să arate cum poate acoperi Karate-Do, ca și Artă, întregul domeniu al Realului. Ceea ce nu e limpede, este de unde apare graba cu care omul, înainte de a-și asuma un aspect al Artei Marțiale, în aspectul ei organic, adică spiritual, se aruncă în ceea ce, consideră el, ar fi o competiție, transformând un mod de viață dovedit a fi real și conform cu realitatea într-o magie. Și aceasta, mediocră.

Omul repetă iar și iar căderea din Rai. Omul, ca spirit, cade în golul abstractului care, neputînd fi obiectivat într-o manieră rațională cu mijloacele aflate la îndemîna insului comun, ocultează calea și, prin nerăbdarea fiecăruia dintre noi, aceasta ne respinge și ne trimite într-o continuă rătăcire și îndepărtare de sacru. Omul nu a pierdut capacitatea de a surprinde sacrul. Căci cum poți pierde ceva ce, dintru început, este un dat al firii tale, dar cu care, din păcate, nu am reușit să intrăm în comuniune, ca indivizi? Dar, ceea ce este mai trist se leagă de faptul că omul s-a rătăcit complet de datul firii. Cît despre sacru... nimeni nu-l mai simte. Cum poți cunoaște plenar dacă nu trăiești efectiv sacrul? În Geneză se spune: "*Întreg pămîntul avea o singură limbă și o singură rostire*"²⁸. Trebuie de știut că, în copilăria sa, ființa umană avea capacitatea prin rostirea cuvintelor²⁹ să exprime și să surprindă direct substanța obiectelor percepute de simțuri. Cum să dăm altă îndreptățire cînd experiența colectivă numită dialog, ca unul dintre cele mai simple aspecte ale emancipării omului, nu intră între preocupările sale? Cum să fii liniștit cînd limba și-a pierdut transparența, iar oamenii nu mai știu că limbajul, cu ale

²⁸ *La science du langage*, p. 469, Frederic-Max Muller, trad. de G. Hariss și G. Perrot, Paris, 1876.

²⁹ Cuvîntul este coloană. Toate cuvintele, chiar și cele mai profane, pot și chiar sînt, coloane. Cuvintele nu sînt date pentru comunicare pe orizontală, ci pentru convorbire pe verticală. De aici interesul pentru sunetul cuvîntului și nu pentru înțelesul lui noțional. Simpla pronunțare a cuvîntului "Isus", urmărind prin respirație producerea corectă a sunetului "Isus", este suficientă pentru mîntuire. Se spune, Universul a fost creat printr-un hohot de rîs al Demiurgului, în șapte trepte (do, re, mi, fa, sol, la, si, do; început și niciodată sfîrșit, punctul de aplicație, la revenire, nu este același, închiderea cercului, nu se poate face decît material, spiritual acesta se transformă în spirală; do de jos cu do de sus, se deosebesc în stare; calitate).

sale verbe, substantive, cu bogăția sa de imagini, comunică mai mult decât spune și poartă în el un surplus de semnificație³⁰?

Avem, astfel, toate motivele să strigăm disperați: încotro, omule? și să încercăm să rememorăm Locul acestuia ca fiind pe tărîmul Întelepciunii. Trebuie să "dăm" tot atîta realitate sacrului cîtă ne dăm și nouă înșine. Iată de ce este oportună creșterea interioară prin KARATE-DO, care se constituie, astfel, într-un model pentru oricare altă practică, fie ea diurnă, care afectează sfera existenței în spațiul geografic și cultural românesc. Nu am pretenția unei călăuze în acest domeniu și nu încerc să decryptez o taină care trebuie să rămînă așa. Cum spunea Lucian Blaga (se simte de mult nevoia reconsiderării marelui filosof): "eu nu distrug corola de minuni a lumii". Dar, corolei "de minuni a lumii", ca unei taine ce este, îi e dat să fie "plasată" într-o "bună așezare".

Întrucît sînt conștient că pot apare interpretări vis à vis de creșterea interioară prin KARATE-DO³¹, îmi rezerv în continuare dreptul de a reveni și revizui unele idei, în măsura în care impactul cu cei interesați ar crea o reală "dispută".

De fapt, creșterea interioară prin KARATE-DO, revizuită, rămîne, încă, o TEZĂ și se constituie într-o provocare.

Cer în continuare îngăduința cititorului și mulțumesc editurii pentru înțelegere.

Autorul

³⁰ *Inventarea mitologiei*, Ed. Symposion 1997, Marcel Detienne, p.28.

³¹ Am apelat la semnificații complexe pentru varii cuvinte. De aceea, vom apela la explicitări punctuale acolo unde este cazul. În cazul de față: KARATE-DO = orice fel de practică asumată care, asemeni pașilor de însușire a karate-do-ului, poate oferi o creștere interioară.

PREZENTARE GENERALĂ

"Nu este disciplină inițiatică mai importantă decât lămurirea, evidențierea în noi, aducerea la suprafața conștiinței a faptului că nu știm ce este Dumnezeu dar că, incontestabil, inevitabil e aici, în jurul nostru și în noi", spune Vasile Lovinescu în *Jurnal Alchimic*.

Lămurirea, evidențierea dimensiunii resimțite în aerul rarefiat al fulgurantei noastre intuiții, înțelege și ca vedere față la față, face obiectul acestei cărți. Folosind Arta Marțială, în cazul nostru KARATE-DO, drept cadru pentru "evidențierea" realității primare, am scos în evidență că și în alte culturi, ca și la noi, strămoșii nu s-au "preocupat de scris", fapt confirmat de autorități în domeniu (amintim acum doar pe Mircea Eliade) și, ca atare, actul trăit era mult mai important decât actul de cunoaștere.

Vecinătatea conștiinței mitice, presupunem, era un îndemn către trăirea afectivă. Pentru generația noastră, descoperirea urmei sacrului¹ presupune un efort bine plasat, susținut și consistent. Drumul către axul lumii, firesc afirmat în fiecare dintre noi, se îndreaptă în prima fază a copilăriei și tinereții noastre către Nimicul care nimicnicește, respingându-ne și totodată trimițându-ne, de fiecare dată, către ceva de ordinul ființării. Această ființare, în întregul ei, sărăcește și degradează aspirația noastră (fiorul mitic), dacă "acelașiul", răsturnat într-o reprezentare ontică², cade sub dorință, adică atingere-urmărire-obținere.

KARATE-DO, prin complexul de exerciții numit Kata³², propune o schemă exterioară care, printr-o bună așezare a

¹ Vezi cele zece tablouri pastorale Zen.

² Adică "acelașiul" sau identitatea gândului (care e omul) cu ființa realizată în mintea "golită", face loc unei identități false, între gând și voia proprie omului.

³² Luăm în considerare și posibilitatea apariției într-un areal geografic și cultural a unei posibilități neînțelese la adevărata valoare în momentul ivirii din sine prin actul intuiției, preluat, interpretat, intrat în tradiție și transmis prin limfa organică a

discipolului, conduce la transfigurarea realității (propriei fiecărui kata) în rememorarea schemei noastre interioare și surprinderea sacrului. Omul, în resurecția lui către arhetip, trebuie să-și regăsească propria schemă. Gestul și simetria, respirația și ritmul (într-o "bună așezare" pe schema exterioară /embusen), surprind viul realității -simbolul³³ și imaginea- care, transfigurată în act trăit, conduce la ivirea din sine a formei de exprimare a kata-ului, care nu mai este o sărăcire și decădere a aspirației noastre, ci o confirmare a unei mari lipse. Această lipsă este Tatăl Nostru, Dumnezeu. În universul lui "cum de este posibil", cei câțiva pași retrași secondați de un inspir fără început și fără sfârșit propriu înțeleptului confirmă realitatea căii, adevărului și vieții.

Parabola fiului risipitor se constituie într-o provocare la dispută. Universalitatea ține de autenticitatea trăirii, nu de confecționarea criteriilor care aranjează valoarea (vezi înțelegerea co-apartenenței, legat de maniera de abordare a coeziunii din apartenență).

Zen și Isihasm sînt două practici rezultate din orientări diferite, proprii unor areale geografice și spirituale diferite. Zenul propune Înțelepciunea și implicit Iluminarea, Isihasmul propune Iubirea și implicit Mîntuirea. Ambele atenționează că nu este nimic de dorit, nimic de obținut. În acest sens, zenul face apel la trăirea efectivă a momentului fără intermediere, față la față, urmînd ca înțelepciunea (iluminarea), să fie un efect al ivirii din sine, spontan. Isihasmul, cultivînd smerenia, păstrează o distanță față de obiectul adorației, lăsînd ca harul să stră-lumineze calea. Ambele fac apel la golirea minții. În zen apare vidul lui Nagarjuna, iar în isihasm, așa cum spunea Sf. Apostol Pavel, mintea trebuie păstrată imaterială și fără formă. Ambele au o practică asemănătoare: printr-o bună așezare și respirație, mintea se golește, adică gîndurile nu mai sînt fixate. O *bună așezare* în zen înseamnă centrarea efectivă a corpului fizic și psihismului acestuia în punct care, prin aportul respirației, devine circumferință. În isihasm, o bună așezare înseamnă rugăciunea lui Isus care coboară mintea în inimă pe un travaliu specific al

meselor (inconștient), pînă în timpurile noastre. Un lucru poate exista numai dacă, pre-există spun filosofii autentici.

³³ Aici, simbol împlinit și întrupat; nu simbol de preînchipuire.

respirației. Continuînd, putem spune că zenul, face transparentă reprezentarea, acționînd prin interdependență la articulația semantică a cuvîntului iar isihasmul, ocupînd mintea cu rugăciunea lui Isus, o face lucrătoare în atitudine. Aici, pentru *anihilarea* minții reactive, se recomandă "lucru cu mîna". Precizez că ambele practici pun mare accent pe respirație, gest, schemă, simbol și ritm.

Prin ce diferă?

Unii ar putea spune că zenul nu face trimitere la Dumnezeu, pe cînd isihasmul e chiar putința îndumnezeirii. Personal, cred că sîntem în fața unei complementarități. Dacă tot ce ființează sînt lucruri ale lui Dumnezeu, atunci urmează să redimensionăm criterial sistemul de valori după care ne orientăm. Luînd în considerare remarca Sf. Apostol Pavel referitoare la bine și la rău, nu Binele este criteriul care aranjează adevărata valoare, ci ceea ce ne împlinește. Ori a avea acces la dimensiunea reală a firii omului, în care împlinirea acestuia să joace rolul hotărîtor, nu se face fără un efort susținut. Confucius tragea o concluzie pertinentă: "Ca să faci bine, trebuie să faci eforturi". Iată de ce consider că e nevoie de cîteva precizări lămuritoare. Zenul propune înțelepciunea, isihasmul iubirea. Dimensiunea în care iubirea *este* se numește *înțelepciune*. Nici una, nici cealaltă nu cresc, nu descresc și nu țin cont de considerente. Este evident că iubirea adevărată își poate avea locul numai în omul ajuns la înțelepciune. O diferență există. Și e cazul să amintim de un mod de gîndire care se referă la particularitatea dialectică, și anume principiul dialectic al contradicției externe dintre două lucruri care, avînd particularități deosebite, formează acea unitate dialectică în cadrul căreia unul poate, iar altul nu poate exista fără celălalt. Ori înțelepciunea poate exista fără iubire, aceasta luînd forma compasiunii, dar iubirea fără înțelepciune nu poate exista în reala ei lumină.

Pledez pentru compatibilitatea care există între spațiul geocultural-spiritual carpatin românesc și simțirea trăitorului real de pretutindeni. Iar Arta Marțială, ca templu ce este, se constituie, pentru adevărații discipoli, într-o determinație care, acționînd asemeni nimicniciei dar, de această dată, în plan ontologic propune o poartă de intrare spre locul în care, într-o bună așezare, avem șansa să mustim de viul fiorului mitic, dătător de Viață.

Educația noastră trece printr-o criză. Evidențierea schemei, simbolului, gestului, ritmului și respirației ca tot atâtea posibilități de re-întoarcere acasă, propunerea metodei "parabola fiului risipitor", aplicată la kata *Kankudai* (kata soarelui), care, ca mijloc și nu ca scop în sine, se constituie într-o punte spirituală ce, prin artă, așează opera și artistul de pretutindeni într-o deplină coeziune provenită din apartenență, spre realitatea mântuirii.

"Complementarismul Cer-Pământ e nul din punctul de vedere al științei moderne, pământul fiind ca și inexistent față de cer, în fapt complementarismul [nota autorului- *a se vedea Yng-Yang*] e fundamental în toate științele tradiționale [nota autorului- *și în creștinism*], fără el, ele își pierd orice realitate. Chiar realizarea spirituală, care e un punct de vedere metodic, și e imposibilă fără el. Căci numai după ce am despărțit în noi cerul de pământ, o cale de realizare ascendentă și descendentă este posibilă"¹

¹ *Jurnal Alchimic*- Vasile Lovinescu.

DE CE VEDEM DISTORSIONAT ARTA MARȚIALĂ CONEXIUNI CU SITUAȚIA DIN ROMÂNIA

"Acel ceva care se arată în existență mai devreme, iar omului i se relevă mult mai târziu."

Martin Heidegger

Se poate spune că există o provocare și o temere vis à vis de viață, care străbat existența omului de la începuturile sale așa cum le înțelegem (pornind de la noțiunea explicitată astfel: început = origine, înțeles ca proveniență a esenței unui lucru într-un sens și, de când istoricește e omul pe pământ, în alt sens), provenind, de fiecare dată, din cele două domenii esențiale- ontologic și ontic.

Omului i se oferă "șansa" să se recupereze pe sine dintr-o formațiune intelectuală falsă prin Provocarea de la (și la) care, raportându-se, se sustrage permanent, dând astfel gir temerii. Prin sustragere, omul "lasă" să fie ceva nelămurit încă, care-și reclamă dreptul la în-ființare prin și în om.

Acel ceva nelămurit a primit de la cei vechi numele generic de "ființă". Om și Ființă caută să se întâlnească, fiind destinate unul altuia într-un același izvoditor de unicitate. Lucrarea de față are, printre altele, în vedere reactualizarea teoriei și practicii "minții imateriale și fără formă" după Sf. Apostol Pavel sau a golului (vidului) lui Nagarjuna care, ca și mod de gândire, în determinările lui esențiale se deosebește net de actualul mod de gândire, considerat, ca urmare a educației noastre și a modului de formare a personalității în societatea actuală, just.

"Berbecul" cu care asaltăm poarta donjonului este ARTA MARȚIALĂ/ KARATE-DO. Modalitatea proprie filosofiei fiind întrebarea bine pusă, surprindem următoarea înșiruire de "întrebări":

- Prima: Modul actual de gândire despre locul, utilitatea și natura (originea) KARATE-DO-ului (Artei Marțiale) este cu adevărat atât de just cum se crede, se afirmă?
- A doua: Realizarea "locului de întâlnire" dintre Om și Ființă, prin intermedierea KARA, obținută din însușirea

KARATE-DO-ului preluat ca Mit, Filosofie și Practică, prezintă oare suficientă garanție științifică, filosofică și practică pentru a putea fi luat în considerare?

A treia: Care vor fi raporturile dintre cele două moduri de gândire, unul intuitiv, vizînd Ființa, celălalt descriptiv, susținînd Utilitatea, avînd în vedere (sau dacă au în vedere) că sînt atît de deosebite?

A patra: Cum se ancorează dezvoltarea interioară, ca atitudine izvorîtă din golul fundamentat în Daoism, Confucianism, Budism Zen și practica KARATE-DO-ului, în climatul geografic și cultural din România? Ba, mai mult, care este șansa verificării și aplicării practice a "teoriei spirituale" revitalizate în spațiul geografic și cultural românesc?

A cincea: Morala, etica, educația vor suferi influența atitudinii nou create?

Asupra "golului" mental extrem oriental s-au făcut multe speculații (aici înțeleg: *speculum* – oglindă - surprindere). Cu alte cuvinte, golul nu poate fi cunoscut rațional, el se vrea mai întîi trăit. Mentea este un alt nume al *pustiei*^{cs} trăitorului autentic. (Cea mai emoționantă parte din Varlaam și Ioasaf este o anexă cuprinzînd *Cîntecul lui Ioasaf cînd a intrat în pustie*. Datorită lui, Buddha travestit în Ioasaf a devenit prieten al călugărilor moldoveni, cu rol de îmbărbătare. Chemarea pustiei este patetică: “Primește-mă, pustie, ca o maică pe fiul său la sînul tău cel iubit și negîlceviator, care au fugit de rea și amăgitoare lumea aceasta”. Mircea Malița, “Zidul și Iedera”, ediția a II-a, Ed. Cartea Românească, 1978, p. 47). Pentru mine, golul, reprezintă o oportunitate care mă va ajuta să aduc în actualitate

^{cs} Îmi imaginez lupta grozavă pe care a avut-o mîntuitorul în cele 40 zile petrecute în izolare, prilej cu care într-o “bună așezare” în “pustia” (golul) minții, a rezistat provocărilor reprezentantului închipuirilor materiei, diavolul. Demn de reținut că, de exemplu, senzația de foame provoacă închipuirea și pofta(dorința), pe cînd foamea autentică “devorează”. În cea de-a 40 zi, diavolul risca el însăși să fie devorat de un principiu superior, pe care-l putea domina prin senzație în intervalul menționat. De unde deducem că Om-ul poate rezista ispitei (senzației) de foame, 40 zile. A 40-cea zi, se pare este pragul în care ascultarea și vederea interioară astfel, dar și într-un anume fel tainic educată, lasă să fie FIINȚA. Postul astfel se împlinește și cu alte semnificații. **Aviz** tuturor.....

cum o dimensiune trecută cu vederea din domeniului vast al Artei Marțiale, și anume aceea designată de schemă, gest, ritm și respirație, poate să educe corpul fizic și psihismul său pînă la a deveni suport spiritual. Cu atenția îndreptată asupra dezvoltării interioare a studentului, scopul lucrării de față este de a scoate în evidență rolul activ al KARATE-DO-ului, care "își conține" kara/golul. Prin educarea atenției treptat se rectifică atitudinea practicanților pînă cînd, fără a fi conștienți de modificările de stare, ca și relație, ale agregatului psihosomatic sau somatopsihic, acesta din urmă se face suport al spiritului. Modalitatea aleasă în acest demers se bazează pe o bună punere în temă a întrebărilor¹ care-și conțin, dealtfel, răspunsurile. Punînd întrebările fără pretenția de a acoperi domeniul abordat, sperăm într-o decopertare a căii, mereu în sustragere.

Lucrarea prezintă interes pentru practicanții de Artă Marțială dar și filosofie, teologie și alte domenii ale realului, care se pot regăsi în ea.

Într-o lume care se agită orbește, satisfăcută *în* și *de* ea însăși, schimbare lipsită de țință, dispersie la multiplicitate, ca tot atîtea semne de atrofiere a facultăților omenești superioare, cum ar fi reflexia și concentrarea, cunoașterea principiilor e imperios necesară. Iată de ce ne îndreptăm către Orient, care a dat naștere unor civilizații ce țin de imuabilitatea principiilor. Modificarea este pentru ele doar o adaptare la împrejurări noi, care nu ating principiile însăși. În Occident doar religia și-a mai păstrat un caracter tradițional, deși cu o tentă sentimentală și inserții profane care o corup și o îndepărtează de adevărata intelectualitate.

În această idee, pledez pentru regăsirea metafizicii pure, acolo unde ea mai există, adică în Orient, și numai după aceea să revenim la științele occidentale în ceea ce au ele mai legitim și mai valabil, căroră să le dăm o bază tradițională sau, așa cum spune R. Guenon, "reatașîndu-le la principii într-un mod care să convină naturii obiectelor lor, și atribuindu-le locul care le aparține în ierarhia cunoștințelor" [62, p.157].

Abia cînd ne vom fi însușit, printr-o bună așezare în ontic, cunoașterea principiilor survenite pe relația verticală (vezi simbolismul crucii- omul este crucea), ne vom putea inspira din

¹ În sensul, de fapt, de "o bună așezare".

propriile noastre științe tradiționale (în special cele din evul mediu, - doctrine, principii, rituri, simboluri etc).

Revenind, este evident că la adaptare mă gândesc și nu la copiere, și asta deoarece principiile sînt riguros invariabile - "...cunoașterea principiilor e riguros aceeași pentru toți oamenii care o dețin (cunoașterea intuitivă), întrucît diferențele mentale nu pot afecta decît ceea ce e de ordin individual, deci contingent și, ca atare, nu afectează domeniul pur metafizic" (R. Guenon, 62, p.153-154)

De asemenea, am adaptat, în cele ce urmează, cadrul metodologic științific prin intermediul căruia Eugen Macovschi și-a dezvoltat cunoscuta teorie biostructurală, deopotrivă cu intruziuni/ influențe din gândirea lui Martin Heidegger, care și-a pus amprenta asupra manierei de exprimare a ideilor din cartea de față. Acesta este, dealtfel, un motiv pentru care nu am făcut, de fiecare dată cînd, poate, s-ar fi simțit "nevoia" trimiteri la Heidegger. În partea de "compatibilitate" cu tradiția născută în spațiul geo-cultural românesc am apelat la studiul asupra isihasmului semnat de Ier. Părinte Ghelasie Gheorghe, de la mănăstirea Frăsinei, și la traducerea Filocaliilor³⁴ semnată de Preot Profesor Doctor Dumitru Stăniloae, cu care am avut fericitul prilej, în două rînduri, să stau chiar de vorbă. De asemenea, am găsit un real sprijin în "învățătorul fără școală și fără elevi", maestrul devenirii întru ființă, Constantin Noica, ale cărui idei mi-au dat posibilitatea exprimării inefabilului într-o "bună așezare" a existenței noastre, în ceea ce am numit "jurămîntul de credință al discipolului în fața propriei intimități".

În același spirit care animă naturaleța și spontanietatea gestului dar care, pentru a fi exprimat, are nevoie de o bună conferire, am folosit reflecțiile și studiile unor notorietăți în Arta Marțială, filosofia și practica Zen, cum ar fi profesorul D.Suzuki (*Eseuri despre Budismul Zen*), Alan W. Watts (*Calea Zen*), dar și alții care au fost nominalizați, pe măsură ce o impunea structura lucrării de față.

Este cazul desigur să îmi cer iertare anticipat și pentru un *împrumut* liber de expresii, acestea fiind impuse de diverse școli sau autori, fără să consider necesară o obligație de fidelitate doctrinară.

³⁴ Culegere din scrierile sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvîrși.

Sînt profund recunoscător domnului dr. Ilia Yorga, 8 Dan, Director Executiv al IFKR, președinte al Național Fudokan Karate-Do Renmai, Yugoslavia. Acesta mi-a oferit prilejul, la mănăstirea Prohor Pciński, cu ocazia susținerii examenului de 4 Dan, să-mi încerc șansa în decopertarea unui sector indiscutabil legat de Arta Marțială, numit Gol/ Nimic/ Minte imaterială și fără formă (din care și în care toate lucrurile apar și dispar), prin tema lucrării propusă de mine și acceptată *inițial** de către domnia sa.

De asemenea, călduroase mulțumiri domnului Dan Stuparu, 6 dan, președintele FRKTDA și AKTR, domnului Adrian Popescu Săcele, 6 Dan, președinte FRKM și LCKSF, tuturor romanticilor și entuziaștilor de la începuturile Artei Marțiale în România, în mijlocul cărora m-am aflat și eu, care au contribuit la crearea și susținerea cadrului școlii românești de karate, facilitînd în acest mod momentul conferit mie astăzi, ca șansă de exprimare.

Nu în ultimul rînd mulțumesc din inimă celor apropiați care m-au susținut și motivat, contribuind din plin la deschiderea și mai apoi la orientarea într-o "bună așezare" a unui conținut dorit a fi o "provocare" dar care, prin complexitate, a devenit un "templu" și mai apoi un "loc" al sufletului. În cele ce urmează, explic ce înțeleg prin: **inițial**, referitor la dr. Ilia Iorga.

Pe 30 august 1997 mi-am susținut examenul practic de 4 dan la Prohor Pciński, baza de antrenament a fraților Ilia și Vladimir Iorga, examen trecut cu succes. Proba teoretică, consta într-o lucrare scrisă în care urma să fie tratat un subiect legat de Arta Marțială. Subiectul lucrării l-am ales personal, și l-am propus d-lui Ilia Iorga sub denumirea „Dezvoltarea interioară prin Karate-Do”. Domnia sa, fiind de acord cu această inițiativă, am stabilit împreună ca predarea tezei, să se facă la Memorialul „Dorel Negrea”, ce urma să aibă loc în noiembrie 1997 la Brașov, România. În următoarele două luni am elaborat structura lucrării pe care mi-am asumat-o la Prohor Pciński. Așa, am realizat greutatea și ne-putința personală de a cuprinde la foc continuu, un domeniu „aproape” insurmontabil de surprins cu aparatul rațional de care dispuneam, dar/și, mai ales, de slabele cunoștințe în realitatea pe care o propuneam ca posibil loc de realizare a suportului spiritual. În data de 22 noiembrie 1997, după terminarea antrenamentului, în vestiarul Sălii Polivalente din Brașov, la ora 21 și 15 minute, în prezența d-lui Stuparu Dan și a unui

translator, Bălan Felicia, deasemenea practicantă de karate-do, am predat lucrarea sub formă de manuscris, în limba engleză d-lui Ilia Iorga. Deasemenea, un manuscris în limba română l-am înmănat d-lui Stuparu Dan. Lucrarea conținea 65 de pagini format A4, și structura pașii în „Dezvoltarea interioară prin Karate-Do”. Propunerea în scris pe care o făceam era inedită și chiar nutream nădejdea că puteam fi sprijinit de personalitățile cărora le-o propuneam spre atenție, în ideea unei „revigorări” a aspectului „tradițional” a karate-do-ului decăzut la nivel de sport. Dl. Ilia Iorga după ce a răsfoit lucrarea mi-a propus să prezint în august 1998, la Prohor Pciński modul practic în care s-ar putea aborda cele scrise în lucrare, ba mai mult că o va avea în vedere când va face o sinteză a întregi mișcări Fudokan din Europa. După un an, respectiv 24 august 1998 (*data plecării lotului de sportivi români condus de dl. Stuparu Dan la Prohor Pciński*), interval de timp în care mi-am văzut de activitatea sportivă în cadrul F.R.K.T.D.A. și A.K.T.R., participând la diverse stagii, cupe, campionat național etc., și de fiecare dată întâlnindu-mă cu dl Stuparu Dan, domnia sa î-mi pune în față un text scris de dl. Ilia Iorga în noaptea de 22 către 23 noiembrie 1997, din care aflu că nu a fost de acord cu maniera în care am abordat subiectul, și-mi propunea schimbarea subiectului în „Istoria și dezvoltarea mișcării de Karate Tradițional Fudokan, în România”. Această nouă lucrare, „tocmai”, urma s-o prezint la Prohor Pciński. În fața acestui gest de „amnezie” a d-lui Stuparu Dan și a manierei hotărâte a acestuia care î-mi interzicea contactarea d-lui Ilia Iorga pe toată durata stagiului de la Prohor Pciński la care totuși am participat împotriva voinței liderului de grup, m-a hotărât, o dată întors în țară, să-mi dezvolt subiectul din Teză, până la dimensiunea unei cărți. Mulțumesc, sincer, din suflet domnilor Sensei, Ilia Iorga și Dan Stuparu că au tratat „non-pedagogic” - *aici gîndesc educația din arta marțială* – emoția sinceră pe care le-am prezentat-o, încorsetată de scrisul stângaci și poate încoerent la data cerută. Așa a apărut „Putința sau Universalitatea Sigiliului”, și acum ediția de față „Dezvoltarea interioară prin Karate-Do”. Când ne educăm elevii în spiritul „sincerității”, care este același în orice limbă, *noi înșine trebuie să fim* chiar „sinceritate”.

Mai jos redau textul original, a domniei sale Ilia Iorga, scanat.

O VEDERE SINTETICA ASUPRA LUCRARI DE FATA, NUMITA:
 "DEZVOLTAREA INTERIOARA PRIN KARATE-DO/REVITALIZAREA UNUI MOD DE
 GANDIRE ORIGINAR, IN MODALITATEA ABORDARII ACTUALE A
 ARTEI MARTIALE/KARATE-DO O ARTA MARTIALA/CONEXIUNI CU SITUATIA
 DIN ROMANIA"

After very careful analyse
 with full responsibility I mentioned
 the following points:

1. They are not correspondent to principle
 of traditional karate
2. They are same operation and
 nomenclature which I cannot accept.
3. For same reason I propose to
 change and to accept new them
 with the name: The history and
 development of traditional Fudokan
 karate in Romania

D. Ionescu

Bucuresti 23.11.98

P.S. The above must be presented to St. Prohor
 P.S.S. Before this I need report of Senso Dan Supta

Se acreditează în mod eronat ideea că Arta Marțială este un domeniu întins și accesibil oricui îmbrățișează practicarea uneia dintre realitățile acceptate ca făcând parte din ea. Bogăția insondabilă cantitativ a formei din Arta Marțială (numai în ninjutsu s-au inventariat cel puțin 5.000 de oportunități), a fost speculată, modificată și adaptată unor scopuri mercantile. Lipsită de suportul unei ancorări în segmentul de viață numit *supraviețuire*, Arta Marțială profund pragmatică³⁵, sub presiunea ignoranței, și-a pus voalurile formei, trecând în conservare. Prin aceasta s-a creat iluzia ușurinței în abordarea diferitelor aspecte legate de Arta Marțială, dar și atracția către o dimensiune plină de mister și taină. Punerea Artei Marțiale alături de alte discipline sportive³⁶ fără însămînțarea de la început a dimensiunii ontologice care o definește, a sporit confuzia. Dar, din fericire, misterul ei atrage și EA așteaptă să devină mireasa înțeleptului³⁷, a omului care "golit" a urcat în uimire de sine pînă la sinele veritabil. Dar cum să faci acest lucru?

Asedierii unei cetăți i se asociază, în mod logic, teoria militară cu strategia și tactica de rigoare. Dar cum să întreprinzi un asediu la un Templu? Ea, Arta Marțială, este un Templu. Ea nu poate fi asediată. Ea nu poate fi înțeleasă discursiv. Ni se oferă prin deschiderea realizată de noi înșine, în noi înșine.

Deschiderea configurează spațiul și locul Templului care este în inimă. Arta Marțială nu poate fi cunoscută decît prin trăire efectivă³⁸. De aceea, în final, aici va coborî și mintea. În această perspectivă am scos în evidență teoria spirituală³⁹ a Artei Marțiale care face posibilă existența unui suport intelectual. Un sprijin extrem

³⁵ În sens de "aplicată".

³⁶ Știm că sînt puține sporturile care fac trimitere prin chiar metoda de antrenament la partea ontologică a complexului Om-Ființă, ex. tirul, parașutismul, înotul subacvatic etc.

³⁷ Unul din înțelesurile date înțelepciunii, fiind: "Tărie Spirituală, ca deprindere neclintită în bine". (*Filocalia*, vol.3, Maxim Mărturisitorul, pg.20- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, ed.a II-a, Harisma, București, 1994)

³⁸ "Căci inima bate pentru a vedea".

³⁹ "Abia cînd ne întoarcem gîndind asupra deja gînditului, sîntem folositori pentru ceea ce este încă de gîndit", M.Heidegger, *Principiul Identității*, pg.19, Ed. Crater, Buc.1991.

de important în susținerea teoriei spirituale a Artei Marțiale, am avut-o în tradiție⁴⁰.

Educarea și orientarea către tradiție a oricărui student este obligatorie. Înțelegerea tradiției asigură o fereastră de acces în interiorul Templului.

Realității secundare i se pro-pune Realitatea primară, fenomenalului i se pro-pune temeiul care întemeiază petrecerea fenomenului, și toate își au finalitatea în unitatea fără contradicții a liniștii ultime, care nu este anihilare.

Deoarece domeniul abordat e dificil de explorat rațional, iar cuvintele și conceptele folosite aparțin acesteia, avertizez că toată construcția care urmează e doar un "mijloc abil" de a acredita o realitate preexistentă (realitatea primară) într-un luminis conștient, care se constituie în neascunsul și, în care, familiarul asimilat cu "o bună așezare" oferă siguranța unei bune cunoașteri. Filosofia occidentală, e o "înțelepciune profană" în termeni guenon-ieni, superficială, aparență înșelătoare a adevăratei înțelepciuni. Ea se exprimă în termenii limbajului obișnuit și, ca atare, este esențial analitică, "discursivă", ca și rațiunea umană. Filosofii din care au dispărut legăturile cu Mitul, cu vechile învățături tradiționale, reprezintă doar "...construcții lipsite de bază solidă, asamblări de ipoteze mai mult sau mai puțin fanteziste și, în orice caz, simple opinii individuale lipsite de autoritate..." [R. Guenon, 65, p. 134].

În cele ce urmează, a te strecura abil printre cuvinte și concepte, pentru a surprinde (trăi) fiorul mitic sprijinit de metafizica pură, dar și în mod special, a te lăsa pătruns de puterea de persuasiune a simbolului, gestului, schemei, ritmului și respirației conținute în Parabola Fiului Risipitor, este o cerință esențială.

Încă de la începuturile contactului meu cu Arta Marțială, 1968, am simțit că aceasta poate oferi *altceva* decât se crede în mod obișnuit, anume că gândirea actuală e deficientă și orientată numai către utilitate, sărăcind acestui *altceva* conținutul. În această sărăcire se creează convingerea că, înainte de performanța sportivă, cu toate

⁴⁰ "Orice și oricum încercăm să gândim, gândim în spațiul de joc al tradiției. Ea domină când ne eliberează dintr-un mod de a gândi asu-păra trecutului înspre un mod de a gândi asupra viitorului, care nu mai este planificare". M.Heidegger, Op. cit., pg.19.

consecințele etice, morale, de educație care decurg de aici, cât și după ea, nu mai este nimic. Pentru analiza acestei perspective am în spate, la data acestui studiu, 29 de ani (la nivelul anului 1997) de *interes aplecat* asupra domeniului Artelor Marțiale, în care gândul smerit a așteptat să fie înobilat cu înțelegerea adîncului, a comorii spirituale de necuprins îngropată de înregimentarea omului la nerăbdarea specifică civilizației tehnice. În consecință, mulțumesc *înclinației* mele spre filosofie care, *purtîndu-mă* prin culturile diferitelor civilizații, mi-a conferit un instrument de abordare pertinent aplicat diverselor sporturi pe care în decursul existenței mele le-am practicat, și care m-a stimulat să mă regăsesc în unitate prin KARATE-DO, asimțit de la începuturi că este chiar Arta Marțială.

Observația făcută asupra actualului mod de gîndire în ceea ce privește Arta Marțială a confirmat deficiența acestuia, întrucît nu reflectă ființa realității existente în ceea ce este și faptul că este așa cum este, cu alte cuvinte nu corespunde cu totul realității și constituie o opțiune sărăcită, care ocultează adevărul acestei Arte¹.

Această intervenție își face cunoscută intenția de a reabilita un mod de gîndire originat în Mit, preluat în Filosofie (vezi Parmenides, Platon, Martin Heidegger etc., pe de o parte, și atitudinea Zen, pe de altă parte), care să reflecte cît mai fidel strădania de "decopertare" a caracterului om-ului acoperit de vălul gros a ceea ce numim personalitate, într-un efort de întîlnire a acestuia cu Practica care, în cazul de față, este KARATE-DO. Iată o întîlnire care propune un spațiu ce urmează să îl scoatem în relief.

De asemenea, pentru o reflectare cît mai fidelă a celor enunțate mai sus, în Putința noastră, am ținut cont de observația maieștrilor din Okinawa privitoare la faptul că apogeul în ce privește dinamismul tehnic începe către vîrsta de cincizeci de ani.

În Budo cu mîna goală, condiția fizică și sănătatea sînt primordiale, corpul constituind, în același timp, o armă care poate fi utilizată.

În Kendo sabia e deja *armă*, ca și *obiect*, iar karateka cu mîinile goale trebuie să creeze prin mișcările corpului său *echivalentul* unei săbii. Această disponibilitate cere utilizarea

¹ Socotesc Arta Marțială o; iertată fie repetiția, artă, cu toate conotațiile derivate din latinescul *ars, artis*, la care se adaugă, evident, cele particulare, specifice.

particulară a întregului corp, care se fondează pe sănătatea psiho-soma-tică, dar și soma-to-psihică, a acestuia și care, la un moment dat, printr-o bună așezare pe metodă, realizează o legătură între corp și spirit, în care subiectul și obiectul devin unul și același lucru, adică sine veritabil. (Se va înțelege deja că sinele veritabil are o legătură directă cu sufletul, poate chiar este un alt nume al acestuia. Când folosesc "sine veritabil", suflet gîndesc). De aceea, karate-ul se întinde pe întreaga viață a unui individ și practica sa trebuie să-l conducă să înțeleagă, în fiecare moment, posibilitatea de a se adapta la vîrsta care va veni. Din acest punct de vedere, practica kata-urilor cere atenție specială, căci se va lucra la unul și același kata într-un fel la douăzeci de ani, altfel la cincizeci de ani și, cu certitudine, cu totul diferit la optzeci de ani. Cu o bună așezare în realitatea emoțională a unui kata, acesta devine un "suport" care ne permite să dezvoltăm și să aprofundăm tehnici ale stăpînirii luptei în tot cursul vieții. Comoara ascunsă a Artelor Marțiale, știința, tehnica realei lupte pe planul formării fizice și mentale sînt conținute în kata. Aceasta și pentru că un kata este fructul acumulării istorice a științei și tehnicii a numeroși adepți.

Dar cum să ajung la un nivel de prezentare adecvat, la elaborarea unei direcții care, avînd în vedere dificultatea exprimării "tainelor" domeniului ales de mine în cuvinte, să nu frizeze ridicolul?

În literatura de specialitate am găsit, sporadic, "urme" spre ontologie, dar nicăieri o rețetă în acest sens, deoarece trecerea directă de la legile generale ale unei filosofii la o "adaptare" științifică a particularului, în speță karate-do-ul, nu este, cred eu, posibilă.

Asimțind că aspirația la piscul înțelegerii destinului ființării numite om prin arta marțială, trebuie în mod necesar să articuleze la practica zilnică din karate-do, importanța și semnificația artei luptei pînă cînd această exersare va lua un caracter introspectiv de "aici" și "acum", am găsit un prim pas în relația: *importanță- aici, semnificație - acum*.

Următoarea treaptă este un studiu diacron și sincron al artei marțiale care, plecînd de la tradiție - insistăm asupra preluării conceptului de tradiție în varianta heideggeriană pe de o parte, dar și

pe de altă parte, după Varagnac¹- poate să confere un suport concret al efortului, asigurându-i subzistența² și desigur, posibilitatea actualizării.

Totuși, legat de afirmația de mai sus, este destul de des întâlnită următoarea formulare: "...noi facem karate tradițional prin executarea kata-urilor... dacă lucrăm cu amănuntul ceea ce este indicat. De ce să fie, în aceste condiții, necesar un studiu diacronic^{3,4} al acestei arte"? Dar este suficient să privim, ca să avem un răspuns de la care să plecăm, că ceea ce ne arată karate-ul contemporan provine dintr-un proces de "adaptări" și "modificări" moderne. Dacă luăm în atenție semnificația unui kata, aceasta este voalată și disimulată pînă la aberație. De aceea, pentru a studia bogăția unui kata, este obligatoriu să facem eforturi pentru a urca în timp, pentru "a găsi", și a înțelege practicînd (partea sincronă care reține tot ce se repetă), cum se executa altădată același pasaj tehnic, cum anume să-l aplicăm și în ce situație. Simplu fapt că informațiile ne provin de la maeștrii japonezi care se erijează în transmițători ai tradiției, nu asigură o garanție a fidelității acestora. Numai dacă preluăm cu atenție nostalgică formulare a lui Gichin Funakoshi - care afirma că un kata se exersa timp de trei ani, fără a se trece la altul- ne dăm seama de eroarea celor care sînt partizanii unei practici fără cercetare

¹ "Tradiția reprezintă pentru om, pînă la apariția instrumentului intelectual, logic și apoi științific, toate vestigiile și primele rudimente ale inteligibilității. Din acest moment poate fi înțeles faptul că o tradiție a avut o valoare cu atît mai mare cu cît era mai veche, mai riguros conservată. Ea constituie prima formă de capital, de bun păstrat, iar întreaga strădanie a civilizațiilor se va îndrepta mult timp înspre această conservare, în ciuda fenomenelor de alterare, atît de puternice și atît de constant active", Varagnac, *Civilisation traditionnelle et genres de vie*, Albin Michel, 1948.

² O hrănește.

³ Din punct de vedere logic e normală respingerea studiului diacronic, dar este demn de reținut următorul pasaj din Levy - Bruhl, *Les Fonctions mentales dans les sociétés inférieures*, Alcan, 9-e ed., 1928, pag.450-451: "Gîndirea logică nu ar putea fi niciodată moște-nitoarea universală a mentalității prelogice". Și: "Dacă funcția cunoașterii, în cursul evoluției unei societăți, tinde să se diferențieze, să se separe de celelalte elemente implicate în reprezentările colective, ea dobîndește astfel un fel de independență, dar nu oferă în schimb echivalentul elementelor pe care le exclude. O parte a acestor elemente va dăinui veșnic în afara și alături de ea".

⁴ Imposibilitatea "trecerii decisive" "de la sociologia dogmatică a lui homo credulus la sociologia critică a lui homo sapiens", Brunschvicg, *Le Progres de la Conscience*, pag. 573.

diacronă. Confucius (Kong Fu-Tse) spunea: "dacă vrei să faci bine, trebuie să faci eforturi" și, mai aproape de cultura noastră, Iisus, spune: "îți trebuie multă știință ca să dezbraci logos-ul de învelișurile lui, pentru a-l vedea la față gol". Și urmînd aceeași direcție, unul din eforturile cele mai importante este cel de adaptare la structura mentalității conrescrite în arealul geo-cultural, tradițional, românesc. Unde sînt elitele..?

Stimulat de "sprijinul" pe care l-am găsit în expresia "dacă m-ai căutat, m-ai și găsit deja", am purces la construirea unei "căi abile". Mijlocirea am realizat-o printr-un procedeu indirect, care să îmi permită să ating scopul urmărit. Procedul preia, într-o manieră particular structurată, parabola fiului risipitor ca și călăuză pe coordonatele a ceea ce am numit: geografie fizică, spirituală și puțină surprinderii acestora în locul și spațiul circumcis de templu⁴¹.

Cu acest procedeu am reușit să stimulez Putința asumării exercițiului numit kata din karate-do și să re-pun, re-aduc în atenție importanța golului realizat la nivelul minții, ca și a nimicului pe care l-am asimilat ca fiind un gol filosofic. După elaborarea procedului s-a pus problema verificării valabilității lui. Pentru aceasta am apelat la mai multe criterii de apreciere și am constatat că procedul imaginat de mine satisface toate aceste criterii. Astfel, această modalitate⁴² de abordare, modalitate care s-a impus după o practică neîntreruptă (31 ani - 1999) și un studiu diacron și sincron perseverent, mi-a permis:

- să "pre-văd" și să explic (descriptiv) o față nevăzută a importanței execuției kata-ului pe care, mai apoi, prin lectura publicațiilor în domeniu, participări la diferite stagii de pregătire, vizionarea seminariilor internaționale la care au participat diferite notorietăți în domeniu (dr. Ilija Yorga, dr. Vladimir Yorga, mr. Shirai, mr. Kanazawa, Kenji Tokitsu, Tanaka etc., precum și cei care au pus bazele în KARATE-DO ca sport -Gichin Funakoshi, urmat de Nakaiama, Hidetaka Nishiyama etc.) mi-am putut-o confirma;

⁴¹ Avem, deci, în vedere semnificația "templu" pentru Arta Marțială, precum și - spațiu și loc de elecțiune divină.

⁴² Introducerea în practica antrenamentului de kata și a diferitelor practici: Zen, noțiuni de Isihasm, Kudji-Kiri, Taijiquan etc., după un anumit algoritm. (ex: două ore activ, două ore pasiv.)

- să demonstrez că interpretarea rezultatelor obținute de adepții actualului mod de gândire despre natura golului, poate conduce la alte concluzii, superioare celor formulate de către autorități în domeniu (în marea majoritate tributari lui homo credulus și subordonați utilității);

- să elaborez posibilități de abordare a căii, aplicabile în toate domeniile realului; iar datorită legăturii indisolubile dintre gândirea filosofică și acestea, pe măsura elaborării procedurii am conturat unele aspecte oculate pentru concepția filosofică, denaturate vis a vis de domeniul menționat.

Nu în ultimul rând s-a ivit întrebarea: de ce semnificația tehnicilor transmise în kata sînt considerabil decalate de realitatea luptei? Nici unul din experți (și iau în considerare stilul Shotokan, pe care-l practic) nu a propus o explicație care să întrunească argumente suficiente pentru a fi satisfăcătoare. Prin studiu diacronic, completat de practică, am găsit multe lucruri interesante în modurile vechi de lucru. Ca și argument al preluării și propovăduirii greșite a karate-do-ului este că în stilul Shotokan contemporan practicanții au, adesea, începînd de la 40 sau 50 de ani, probleme fizice importante.

O explicație ar fi: acest stil¹ insistă foarte mult asupra părții dinamice și puternice, parte potențată de "forța falsă" existentă în fiecare din noi, și care dă impresia de forță. Inexplicabil e cum s-a creat atitudinea celor² care, promovînd acest stil la nivel de performanță sportivă, au pierdut din vedere maniera³ în care se pot produce ameliorări⁴ a calităților somatopsihice și psihosomatice a practicantului de karate odată cu vîrsta⁵!

Se cunosc exemple de persoane a căror eficacitate era plener manifestată în tinerețe dar, cu trecerea anilor, nivelul lor s-a ofilit ca o floare care se usucă. Ori, știm că artele marțiale, cum apar ele în mit-uri, legende dar mai ales din experiențele maeștrilor cunoscuți în

¹ Are două aspecte: shorei - tare (dinamic-puternic) cu accent pe forță, și Shorin - moale (dinamic și armonic) cu accent pe suplețe,

² Unde a dispărut responsabilitatea?

³ Studiul diacronic și "o bună așezare".

⁴ Creștere a vitalității și ca o consecință, o reală conformitate la exigențele condiționat-ului. Unul din simptome este eliminarea gesturilor și expresiilor așa zis inconștiente.

⁵ Din Biblie aflăm că a fost un timp când oamenii se nășteau din pămînt bătrîni.

India, China, Japonia (în special Okinawa) etc., o dată cu avansarea în vîrstă ar trebui să facă să dispui din ce în ce mai bine de posibilitățile corpului (psiho-fizic), pentru a exprima deplina ancorare în calea, identificată cu destinul propriu. Sînt mărturii care atestă că vechii karateka au continuat să practice pînă la sfîrșitul vieții, fără a avea traumatisme fizice sau de natură psihică.

Evident că astăzi ni se impune de la sine posibilitatea unei rupturi provocată de o slabă ancorare în tradiție, de o neînțelegere a acesteia, urmată de o desacralizare a ei. Iată de ce am considerat necesar să fac precizări suplimentare legate de tradiție. Mai mult, întrucît tradiția impune ancorarea înțelegerii noastre în originea domeniului la care ne raportăm, definim această origine ca "*acel ceva prin care (și de la care) pornind un lucru este ceea ce este, și este, așa cum este*". Numim "*ceea ce este în felul în care este esență a sa*¹". Ca atare, originea unui lucru e proveniența esenței sale. Mi s-a părut importantă, din punctul de vedere al lucrării de față, această definiție în limbaj heideggerian.

Mai apoi, deoarece tradiția este în primul rînd o experiență, deci poate fi comunicată prin cuvinte ca mai orice experiență, am atras și atrag mereu atenția asupra "preluării" descrierii în mod "abil", pentru a surprinde viul provenienței esenței, adică originea, și a evita izolarea domeniului propus.

Disciplina dialogului instituit între cele două realități, primară și secundară, urmează dialectic etapele propuse de F. Gonseth în *Discuțiile* de la Roma cu reprezentanți ai filosofiei² neoscolastice, și are o "bună așezare" vis à vis de principiul contradicției, propunînd o dispută.

Prezentarea sumară^A a Artelor Marțiale și a deficiențelor ei formează obiectul primei părți a acestei lucrări, intitulată Modul actual de gîndire despre natura Artelor Marțiale. Prezentarea procedului de abordare a căii, valabilitatea acestuia, formează obiectul părții a doua, intitulată "Revitalizarea unui mod de gîndire

¹ Heidegger, *Repere pe Drumul Gîndirii*, Ed.Politică, Buc.,1988)

² Spunem filosofie, nu filozofie, de la philos-sophia, adică iubitorul de înțelepciune. (lb. greacă).

^A Toată lumea știe despre unul sau altul dintre stilurile care se reclamă ca făcînd parte din arta marțială. Personal, în acest cîmp al suficientului nu am nici o putere, așa că, fidel acestuia, am prezentat domeniul sumar.

original în modalitatea abordării actuale a Artei Marțiale". Unele consecințe ale implicării acestui procedeu, privind reabilitarea "golului" și problema restructurării actualului cadru al predării Artelor Marțiale, formează obiectul părții a treia, intitulată "Unele consecințe ale aplicării procedurii".

Înainte de final mi-am propus verificarea valabilității metodei numită "parabola fiului risipitor", așa cum este și poate fi ea aplicată în practica karate-do, pentru revitalizarea Teoriei Spirituale. Apoi, am adus spre atenția celor interesați, o practică veche, care afectează domeniul esoteric, numită Kudji Kiri^T, metodă în antrenamentul Ninjitsu^S. Ea, se constituie într-o performanță a spiritului uman care, ca și performanță, ne îndeamnă în depășirea magicului pentru a intra într-o secvență mistică. Am curajul să vorbesc despre teoria și practica Kudji-kiri¹, după o practică personală de 15 ani, care mi-a adus un plus de înțelegere a karate-do-ului.

^T Folosirea de semne magice, realizate prin împreunarea mâinilor și împletirea degetelor în unitate. Era considerată ca o vrăjitorie medievală, practică de "preoții budiști rebeli", yamabushi (războinici ai muntelui), care au îmbogățit și dus către perfecțiune, stilul de luptă Ninjitsu. Este cunoscut faimosul yamabushi numit En-no-Gyoja, care a încercat să restaureze ordinea în acele vremuri crâncene de lupte pentru putere, între credincioșii budiști și shintoști, prin Shugendo.

^S Se presupune că Ninjitsu își are originile într-un tratat asupra artei spionajului, inclus într-o veche lucrare chineză de acum 2500 ani, o carte de teorie militară, denumită Sun Tzu. Autorul, marele strateg chinez Sun Wu, a trăit între anii 500-300 î.e.n. În Japonia tacticile specifice spionajului, au fost introduse pentru prima dată de prințul regent Shotoku Taishi (593-622), spirit avansat al timpului, posesor al unei culturi remarcabile care și-a pus accentul pe perioada Asuka(552-710), în timpul domniei Împărătesei Suko (sau Suiko), 592-628. Tot în acest interval, în cronici, în mod oficial, apare pentru prima dată referiri la „otomo-nō-sajin“ (luptător umbră). Ulterior, prinții Shotoku Tashi și Morya, spun legende, i-au dat numele de Ninja. De remarcat că anul 552 e.n., marchează intrarea în istorie a Japoniei, dar și pătrunderea budismului mahayana. Referitor la mahayana, suport al atitudinii Zen, aceasta urmărea: "orientarea mijloacelor doctrinare spre finalități practice și ocolirea căilor ce alunecă către speculația filosofică sau, mai simplu spus, în încercarea religiei de a se adresa cu precădere inimii decât rațiunii discipolilor săi. Scopul suprem al credinciosului constă în a deveni Bodhisattva, un luminător și mântuitor al oamenilor, scop ce putea fi atins prin cultivarea iubirii universale și a jertfei de sine". (Interferențe Lirice, Florin Vasiliu, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 1989, p.35).

¹ Sau kuji kiri.

În ton cu structura lucrării am aplicat următoarele criterii:

- al previziunii;
- reevaluării;
- proliferării;
- extinderii;
- reciprocității.

Capitolul 5, intitulat "În loc de încheiere", scoate, încă o dată, în evidență aspectele interesante tratate în cuprinsul acestei lucrări. Într-un *bun demers* reclamat de logica construcției studiului de față, am propus jurământul^B de credință al discipolului față de propria-i intimitate(libertate interioară), rezultat(ca și jurământ), oricum implicit, din tema propusă pentru "dispută".

^B Sînt conștient că jurământul poate fi cerut și primit numai de societatea civilă, în diversele ei acte, dar în același timp, nu putem contesta unei ființe inteligente, dreptul de a atesta prin jurământ o determinare interioară a liberului său arbitru. Brațele mele sînt ale societății, dar voința î-mi aparține.

CAPITOLUL I

MODUL ACTUAL DE GÎNDIRE DESPRE NATURA ARTELOR MARȚIALE

*"La început munții sînt munți, iar apele sînt ape"
" SHU" -a respecta un model sau o formă ideală. Imitație
exterioară.*

Demersul discipolului Zen (Realitatea secundară,
prima etapă)

"De ce practicăm astăzi o posibilitate de luptă cum este karate-do-ul?

Nu semănăm uneori cu orbii din vechea comoară de înțelepciune extrem orientală, care se ceartă că un "elefant" ar fi pentru primul, care i-a atins coada, de fapt o sfoară, pentru al doilea, care i-a atins piciorul, un zid, sau pentru al treilea, care i-a atins trompa, un burlan?

Karate-do-ul este văzut de unii ca un sport de luptă brutală, nobil pentru alții sau, pentru cei foarte puțini, ca o "înțelepciune" (Kenji Tokitsu) și, aș adăuga, ca sprijin în rectificarea omului spre mîntuire^C, riscând astfel un statut etichetat și mai apoi clasat la rubrica *reputație îndoielnică*, de o mulțime care se orientează după omnitudine¹.

Conform modului actual de gîndire despre natura Artei Marțiale, oglindit în scrierile de specialitate și în practică, aceasta este o realitate organică, un organism structurat în esență, pe

^C Pe la începutul celui de-al V-lea secol al Bisericii, mai circula o părere acceptată că: mîntuirea aparținea atît cerului cît și pămîntului.

¹ In sensul de conștiință comună.

validarea unei atitudini² vis à vis de autoapărare, sănătate psihosomatică și somatopsihică, etică, educație, echilibru și performanță sportivă, morală (vezi Funakoshi). Pe de altă parte, se face o prezentare filosofică a dualității genuine a naturii umane, scoțind în relief, prin filosofia budismului zen sau a daoismului, diferența de esență între animus¹ și anima², ambele aflate în legătură cu realități supranaturale. Recurgând la cartea de față, putem lua în considerare realitatea secundară, tributară eu-lui empiric, și sinele veritabil rezultat din unirea primei realități cu a doua, numită primară.

S-a ajuns la convingerea că acest mod de gândire reflectă just Arta Marțială, așa cum e ea și, deci, corespunde întrutotul realității. Se mai consideră că numeroasele dezvoltări³, de mare importanță pentru Arta Marțială, făcute la nivel de percepție fizico-mecanică al mișcării, exercițiu pentru îmbunătățirea parametrilor psiho-fizici, coordonarea și creșterea reflexelor prin experiment de tip pavlovian, respirație, meditația, kinestezie și psihurgie⁴ mentală, medicină tradițională chinezească, vin în sprijinul actualului mod de gândire, demonstrând valabilitatea lui.

Datorită acestei situații, cercetarea în Arta Marțială se îndreaptă tot mai accentuat spre obținerea de performanțe în ceea ce privește controlul, acumularea și dirijarea qi⁵-ului, dezvoltarea forței, creșterea vitezei de execuție, a timing⁶-ului în sens de hyoshi⁷ care,

² Atitudine luată în sens de luptă, război -în congruență cu semnificațiile derivate din pletora de însușiri a zeului Marte.

¹ Sinele de suprafață., Evelyn Underhill, *Mistica*.

² Sinele transcendentă, Evelyn Underhill, op.cit.

³ Profesorul Michael Feld și colaboratorii săi de la Massachusetts Institute of Technology au studiat lovitura frontală Seiken-Tsuki. S-a stabilit că pumnul, în această tehnică, poate atinge valori de 7 m/s care, pentru un braț cu masa de 2 kg, permite obținerea unei energii cinetice de aproximativ 50 Jouli 8 după formula $E = (mv^2)/2$ care se disipă în impact aproximativ cu 5 m/s, puterea loviturii fiind de ordinul a 10 Kw, forța aplicată țintei în jur de 7 N/mp. Blocurile de beton cu dimensiunile (40 x 19x 4)cm fac săgeata la rupere de aproximativ 1 mm și se rup sub acțiunea unei forțe de 2,4 - 2,8 KN. Folosind rotația cotului, pumnul poate căpăta viteze superioare, care ajung chiar la 10 - 11 m/s, respectiv 36 - 40 Km/h.

⁴ Aici - a vizualiza mental o acțiune, subiectul fiind într-o stare de echilibru psiho-somatic.

⁵ Energie, lb chineză.

⁶ Reacție spontană.

cum spuneam, ne duce cu gîndul la celebra reflexologie pavloviană. Și, pentru că toate acestea impun o anumită rigoare și disciplină, apare implicit și ideea educației. Cu cele scoase în evidență pînă în acest moment, se impune ca logică abordarea tot mai frecvent a Artei Marțiale în termeni de eficiență⁴⁴ sportivă. Singura valoare acceptată, atît pentru sportiv cît și pentru antrenor, este rezultatul pe direcția de stil, obținut prin participare la competiții de diferite grade⁴⁵. Fiecare direcție de stil își are propriile regulamente⁴⁶ și propria viziune ideologică vis à vis de Arta Marțială. În acest sens, criteriile după care se apreciază valoarea unui practicant sînt particulare și proprii fiecăreia dintre ele. Așezarea particulară a fiecărui stil, în vecinătatea Artei Marțiale, cu pretenții de identificare cu aceasta, a mărit prăpastia dintre stiluri conducînd la imposibilitatea pregătirii unice, reale a practicanților în eventualitatea unei Olimpiade^{OL}. Acesta e motivul *tehnic* pentru care KARATE-DO⁴⁷-ul nu este încă înscris printre disciplinele sportive Olimpice, și, continuă încă să fie în

⁷ Aici - ritm. (o suită de intervale spațio - temporale ritmice, produse atît de cadența proprie fiecărui luptător - influențată de respirație și de starea psihică - cît și de relația reciprocă dintre cei doi luptători).

⁴⁴ Adică performanță sportivă.

⁴⁵ Naționale, internaționale, Campionate Europene, Mondiale etc.

⁴⁶ De participare la competiție, arbitraj etc.

^{OL} Să luăm aminte la cei vechi, pentru care întrunirile de la Olimpia sau Delfi, erau motivate de realizarea armoniei, prieteniei, înțelegerii..., aduse ca un prinos: de exemplu la întrecerile de la Olimpia, lui Jupiter. Astăzi..., dar să nu amintim variile motivații care animă sportivii și țările să se întreacă din patru în patru ani sub forma Olimpiadei. Ghicim că nu pentru"cînd om-ul va avea o față, va sta de vorbă cu zeul", și nici pentru ..." influența lui Orfeu era extinsă și asupra luptelor, în întrecerile de poezie și gimnastică de la Olimpia și Delfi, care se desfășurau în scopul unirii celor douăsprezece triburi grecești ». Abandonați, neinformați că există și o educație ontologică ce intersectează pe verticală diferitele sisteme de educație ontice, într-o lume comandată subtil de creiere malefice, sportivii înconștient alienați (aici gîndesc subtila manipulare a sincerității acestora), nu vor gîndi poate niciodată că orice acțiune cît de mărunță trebuie raportată la Principiu. Grecii la Olimpia sau Delfi, raportau întrecerile lor la un Principiu, identificat cu Jupiter. Dar, lucrul cel mai important, întotdeauna este la ...urmă. Din patru în patru ani, știința sacerdotală trecîndu-și înțelepciunea în cadre laice, urmărea prefacerile din tetraktis.

⁴⁷ Folosesc KARATE-DO în această formă, deoarece pentru mine reprezintă unitatea și identitatea cu Arta Marțială, fapt pe care m-am străduit să-l demonstrez în această carte.

dizgrația C.I.O.⁴⁸ Dar să luăm aminte. Numai Forma, sprijinită de forța falsă și complexul psihosomatic al corpului fizic, poate fi competițională. KARATE-DO, deși se manifestă ca realitatea secundară⁴⁹, în nume și formă, se sustrage acesteia⁵⁰ în permanență.

Azi, ca și ieri, vedem cum fiecare organism⁵¹ vine cu un sistem de valori care, deși prezentat de autorități în domeniul Artei Marțiale, prin atașarea de o pseudo-pretenție de unicitate (ignorând într-un fel sau altul, alte evidențe⁵²), a mărit falia dintre stiluri. Astfel, asistăm la un "triumf" al falsei valori care, întrecându-se în a-și argumenta dreptul de a exista, a abătut atenția (celor care mai voiau și altceva) de la conținut, orientînd-o către o exacerbare aberantă a formei. Prin crearea de "excreșcențe" proiectate în timp și spațiu ca posibile căi de urmat, falsa valoare, a alterat imaginea, a modificat și oculat calea către esența Artei Marțiale. Existența, numai în karate, a diverse stiluri demonstrează cu prisosință nevoia firească de exprimare a omului, nevoie care, din păcate, rămîne neoriginată în adevărata tradiție, paralelă cu *obligția* raportării la principiu.

Tot ce ține de mit, legendă, basm deși li s-a acordat "statutul de evidență", nu a fost însoțit și de îndreptățirea studiului, orice intenție fiind calificată drept mistagogică¹ și îndepărtată de realitatea Artelor Marțiale. Cu toate acestea, li s-a acordat o anume "încadrare" - aceea de a fi utile în educarea studenților, mai cu seamă, pornind, de la pildele moralizatoare² pe care le conțin.

⁴⁸ Comisia Internațională Olimpică

⁴⁹ Fenomenal.

⁵⁰ Realității secundare.

⁵¹ ITKF; WUKO; JKA; WSKF; SKI etc.

⁵² Sisteme de valori în domeniul Artei Marțiale, care-și reclamă, cu egală îndreptățire locul meritat.

¹ Mistagog -preot, din lumea veche care iniția pe cineva în misterele religioase. Aș aduce în discuție, ca reper, și rădăcina cuvîntului myst - de aici paralela cu inițierile învăluite în myst. (nota red.)

² Distanța între bine și rău, frumos -urît, real, imaginar-fantastic etc..

A. ARTA MARȚIALĂ ÎN VIZIUNEA ACTUALĂ

Analizînd actualul mod de gîndire despre Arta Marțială, bazat pe un materialism evident dar și ușor brizat de o undă nostalgică de idealism, am constatat că demersul spre spiritualitate, reclamat de acesta, e doar o teorie care, odată cu trecerea timpului, devine din ce în ce mai transparentă și în real pericol de a i se acorda alt statut decît cel inițial.

Cum fiecare teorie se caracterizează prin teze care-i definesc conținutul și servesc ca puncte de plecare, atît în ceea ce privește gîndirea, cît și pentru conturarea cercetărilor teoretice și experimentale în domeniul respectiv, a fost necesar să deduc, pentru domeniul nostru de referință, aceste teze.

În deducerea tezelor, m-am folosit de eforturile din totdeauna ale *truditorilor- trăitori*. În mod cu totul particular, pentru studiul de față, mijlocul de raportare la principiu, pleacă din zona asiatică (unde, în demers de întunecare ciclică, se crede că a poposit pentru timpurile noastre "tradiția primordială", care-și așteaptă elita s-o repună în drepturi). În acest scop, am apelat la cîteva texte extrase din lucrări de specialitate, pentru a reliefa bogăția realității din care Arta Marțială și, mai tîrziu, KARATE-DO-ul își adjudecă "bagajul" de cunoștințe. Aceste cîteva jaloane către înțelepciune mi-au fost, printre altele, suport, călăuză și far în selecție. Înainte de a merge mai departe, deoarece reflecția ce urmează poartă girul indiscutabil al Intelectului^U inferior, am găsit oportun să precizez, citîndu-l pe Kant: "Intelectul nu-și deduce legile din natură, ci le prescrie naturii", ca un îndemn spre "o bună așezare" și, în consecință, o bună contemplare (dincolo de orice reprezentare este "gîndul").

1. "Omul perfect este asemenea unei oglinzi. Nu păstrează nimic. Nu înmagazinează, doar oglindește. Din această cauză, omul perfect acționează fără temeri."¹

2. "Trăiește-ți clipa. Trăiește în prezent, și nu în trecut sau viitor. Zen-ul ne învață că trebuie să trăim fiecare clipă a vieții cu toată

^U Gîndesc aici, Intelectul căzut sub *ratio*, care-și impune legile (cenzurate de rațiune), naturii.

¹ Huang Tse

ființa. Dacă poți să-ți pui aptitudinile în slujba prezentului vei realiza un contact desăvârșit cu mediul tău, astfel energia ta nu se va risipi, ci va putea fi just întrebuințată. Prezentului nu-i pare rău de trecut. Dacă privești mereu spre viitor, prezentul se diluează. Viața noastră se desfășoară la timpul prezent. Potrivit zen-ului trebuie să ne identificăm pe deplin, în fiecare moment, cu ceea ce facem."²

3. "Savurează procesul, nu visa ținta finală."³

4. "În spatele munților se înalță alți munți, ceea ce contează este drumul, important este că ai pășit pe cale, nu unde ai ajuns"

5. "Cînd cauți ceva cu tot dinadinsul, nu-l vei găsi"⁴

6 "Tehnica în sine nu este suficientă! Trebuie să-ți însușești tehnica în așa fel încît arta ta să fie lipsită de artificii, să se dezvolte din subconștient"⁵.

7. "Calea vieții, Omul se naște nobil și slab. Cînd moare este tare și rigid. Și răsădul e fragil și plin de sevă dar, cînd planta moare, se ofilește și se usucă. Rigiditatea și lipsa de maleabilitate înseamnă, deci, moarte. Viață, înseamnă noblețe și creație. Oastea care nu este în stare de manevre elastice, niciodată nu va câștiga războiul. Cel tare și puternic piere. Cel moale și slab învinge"

"Cel moale îl învinge pe cel tare, cel slab pe cel puternic. Mlădiosul e mai perfect decît rigidul. Aceasta e esența cunoașterii și a adaptării"⁵³.

8. "Adeseori, urmărind un gînd, acesta deviază pe traseul urmărit, de aceea este mai important să fii atenți la procesul în sine și mai puțin la conținut"⁵⁴.

Nu puteam să nu amintesc de înțelepciunea maeștrilor zen, din a căror trăire au ieșit următoarele reflecții:

"Mizu no Kokoro - Spiritul este asemeni apei" și,

"Tsuki no Kokoro - Spiritul este asemeni Lunii". Comentînd tablourile de mai sus, nu-mi pot reține un spasm de uluire în fața unei atît de copleșitoare evidențe.

² Din învățătura maestrului Han.

³ Idem.

⁴ Mister Zen.

⁵ Makoto - Daisetsu Suzuki

⁵³ Lao Tse.

⁵⁴ Martin Heidegger.

Primul tablou, relevă *locul*, și modalitatea Spiritului de a intra într-o comunicare intermediată de suflet (simbolizat prin elementul apă), cu suportul său indirect, corpul fizic. *Locul trebuie să fie precum apa neclintită a unui lac de munte, netulburată de vînt*^D. Un mic curent și oglinda lacului se tulbură. Dar Spiritul, prin analogie, are și funcția apei. Ocupă, prin curgere și așezare, în mod tainic, orice formă. *Locul este mintea*. Ea trebuie "golită" pentru a deveni imaterială și fără formă (de aici și starea "neclintită"), constituindu-se în *Loc de ascultare-vedere* a comandamentelor Ființei/Spiritului. În al doilea tablou, reflexia lunii pe suprafața râului nu se mișcă, ea nu curge. Este spiritul ca prezență, fără creștere, fără descreștere. Numai apa se duce. Și într-un caz și în celălalt apa ca agent intermediar este prezentă. Apa reprezintă sufletul care, ca agent intermediar, face posibilă coabitarea Spiritului cu suportul lui, corpul fizic. O atitudine preponderent orientată către unul sau altul din poli ar însemna un dezastru pentru suflet, care nu și-ar mai putea îndeplini rolul de mediator. De aici nevoia dezvoltării polilor în rate proporționale, împlinită prin "calea de mijloc", care nu este altceva decît "uitare de sine". În Creștinism întîlnim des conceptul, "smerenie" sau "cei săraci cu duhul". Sugestia este mai mult decît transparentă: "Cine nu are grijă de templul lui Dumnezeu, nici Dumnezeu nu are grijă de el". O atitudine integral mistică este la fel de dezastruoasă ca și una integral fizică. Dacă Spiritul ar intra în atingere directă cu corpul, acesta s-ar dezintegra. Aceast scenariu ar putea fi o explicație pentru fenomenul de autocombustie. Dar trebuie de precizat că reflecția lunii în apă se face prin intermediul suprafeței ei care, ca suprafață, poate fi asemuită cu o oglindă. Așa cum suprafața unei oglinzi nu raționează și nu face comentarii asupra imaginii (non-reprezentare, non-reținere), așa și discipolul antrenat într-o bună așezare, ca metodă de antrenament, învață cum se poate renunța la reprezentare, lăsînd să fie realitatea lui "aici și acum".

Atitudinea zen, prin zazen, realizează concentrînd atenția pe expirație un echilibru între conștiință și postură. Numai așa poate fi înțeleasă ca și artă, orice direcție care-și revendică coapartenența la Arta Marțială. Adevărata cale a practicantului devenit adept nu trece

^D Vînt, în sens de condiționări raționale, externe și interne, care, ca și gînduri-condiționări, neaparținîndu-ne, parazitează mintea.

prin competiție sau conflict. Astfel, el se proiectează dincolo de viață sau moarte, dincolo de victorie sau înfrângere, în sfârșit cu o expresie consacrată : *dincolo de dincolo*. Ca o umbră implacabilă, ternarul ne urmărește și în cele mei mici scenarii. Astfel, între cunoscutele locuri numite minte, cunoștință și ego, are loc o relație identică ca cea stabilită între lună, reflexia ei și apa lacului.

Takuan, maestru Zen care se spune că a fost mentorul spiritual al re-nomitului luptător Mijamoto Musashi, referindu-se la aspectul consemnat mai sus, zicea: "Fudo chi chinmyo roku", adică "însemnare despre înțelepciunea imobilității", cu trimitere expresă către postura din Budo numită "muso", ceea ce de fapt definește "non-postura". Mai înseamnă obținerea unei atitudini de cleștar atît a corpului cît și a minții; nimic nu se mișcă în corp, nimic nu se mișcă în minte.

Pentru interesul lucrării de față, mi-am dedus tezele din opera⁵⁵ lui Gichin Funakoshi, părintele karate-ului modern. Am făcut aceasta, evident, fără a fi exclusivist în aprecierea altor intervenții⁵⁶ în domeniul artelor marțiale. Asemeni emoției sacre care l-a angajat pe maestrul pomenit într-o întreprindere responsabilă vis a vis de opera vieții lui, karate, la care adăugînd înțelesul cuvîntului "do", a pecetluit o dată pentru totdeauna coapartenența Karate-Do-ului la Arta Marțială nelăsînd, astfel, nici un dubiu referitor la originea spirituală a acestuia, tot așa resimt, pe alte coordonate geografice, temporale și culturale, angajarea responsabilă ce răzbate din rîndurile de mai jos:

"Pe insula scîldată de Soarele sudului, arta mîinii goale (karate) a coborît din cer. Îmi este frică, pentru că ea nu trebuie să se piardă. Cine o va face să supraviețuiască și să se dezvolte? În fața

⁵⁵ *Karate-do, may way of life; Karate-do Nyumon* etc.

⁵⁶ *The Spirit of Aikido*, Kissomaru Ueshiba; *Hagakure: The book of the Samurai*, Tsunemoto Yamamoto; *The Unfettered Mind, writings from the Zen Master to the Sword Master*, Takuan Soho; *Best karate*, 1. Comprehensive; 2. Fundamentals; 3. Kumite 1 and 2", Masatoshi Nakayama, Kenji Tojitsu, Ito Ittosai; *S.K.I.(Shotokan Karate International)*. Kumite Kyohan; Shotokan Karate International, vol.I and II, și *Dinamic Karate*, Hirokazu Kanazawa; *Gorin no sho*, Myamoto Musashi.; *Mas Oyama's Essential Karate*, Master M. Oyama; *Master Hidetaka Nishiyama, An exclusive story and interview*", în *Fighting Art*, Stan Schmidt, Denis Martin etc. etc.

cerului albastru, eu mă angajez..." Gichin Funakoshi, *Shoto-ondularea pinilor*).

Dar, iată, înainte de a-mi expune teza, cum au fost preluate un număr de douăzeci de principii ale karate-do-ului, semnate^E de Gichin Funakoshi:

1. Karate începe și se sfârșește cu salutul.
2. În Karate nu există atac.
3. Karate-ul este onoarea și completarea unui spirit drept.
4. Cunoaște-te mai întâi pe tine, pentru a-i cunoaște pe alții.
5. Tehnica interioară, mentală, este mai importantă decât tehnica fizică.
6. Este necesar să se păstreze spiritul detașat.
7. Neșansa provine din neglijență.
8. Efectuează orice activitate în spiritul Karate-ului.
9. Karate trebuie practicat toată viața.
10. Orice problemă în Karate poate fi rezolvată, dacă se face referință la exemplele din natură.
11. Karate este asemănător apei clocotite, care încetează să mai fiarbă, apoi se răcește, dacă nu se întreține focul.
12. Să nu încerci niciodată să câștigi, și să nu accepți niciodată să pierzi.
13. Adaptează-ți atitudinea în funcție de cea a adversarului.
14. Secretul unei lupte constă în manevra între adevăr și fals.
15. Gîndește-te că mâinile și picioarele sînt arme albe.
16. Din momentul cînd trecem pragul ușii ne așteaptă milioane de dușmani.
17. Începătorii trebuie să intre în poziție de gardă. Mai tîrziu, orice acțiune va pleca din poziția naturală.
18. Kata trebuie practicat corect, dar lupta marțială este altceva.
19. Nu uita să schimbi ritmurile și tehnicile, starea de tensiune-relaxare, repede-încet, înalt și jos.
20. Să încerci tot timpul să inventezi.

Să vedem care era poziția maestrului Gichin Funakoshi vis à vis de kata. Citez din lucrarea sa, "Karate-do Kyohan⁵⁷": "...dacă

^E Adică, trecute sub autoritatea maestrului.

⁵⁷ "Model de învățare a karate-ului"

totuși trebuie să fie clasate, se pot distinge, în manieră foarte generală, două grupe: cele aparținând de Shorei-ryu⁵⁸ și cele aparținând de Shorin-ryu⁵⁹. Prima pune accent pe dezvoltarea forței fizice și musculare; ea frappează prin impresia de forță pe care o degajă. Din contra, școala Shorin este foarte ușoară și rapidă, cu mișcări foarte prompte înainte și înapoi, care amintesc zborul viu al șoimului. Kata-urile din Tekki la fel ca și Jitte, Hangetsu și Jion, între altele, aparțin școlii Shorei, în timp ce kata-urile din Heian, Bassai, Kanku, Empi, Gankaku și altele aparțin școlii Shorin.

Întradevăr, este impresionant să vezi un om foarte puternic executând un kata din școala Shorei, subjugând observatorul prin expresia de forță absolută. Dar trebuie să recunoaștem că tinde să-i lipsească viteza. La fel, nu poți să nu fii foarte impresionat la vederea unui om svelt, care cu gesturi rapide ca ale unei păsări în zbor, execută un kata din școala Shorin, cu tehnici de o vivacitate scînteietoare, rezultat a unui antrenament intensiv. Cele două stiluri dezvoltă spiritul și corpul și nici unul nu este mai bun decît celălalt. Amândouă au puncte slabe și punctele lor tari și cei care doresc să studieze karate trebuie să cunoască aceste puncte, să le studieze în consecință⁶⁰.

E ușor să constăți că și kata-urile din stilul Shotokan sînt marcate azi de un aspect pronunțat Shorei, în care dinamismul e caracterizat prin extensia puternică a corpului și stabilitatea poziției, nu prin rapiditate ori ușurință. De asemenea, trebuie să fie recunoscut și faptul că există multe "curente" în stilul Shotokan, unele mai apropiate, altele mai îndepărtate de stilul lui Gichin Funakoshi. Fiecare dintre ele se instituie ca un continuator autentic al Maestrului Fondator, fapt observabil și în alte manifestări ale artelor marțiale. E clar că s-a petrecut ceva hotărîtor în stilul Shotokan.

Dar ce anume ?

Tot maestrul Funakoshi dă o explicație. Fiind nevoit să alcătuiască o materie de învățămînt formată din mai multe kata-uri, în reeditarea completă a lucrării *Karate-do Kyohan*, 1941, se justifică:

⁵⁸ Școala Shorei.

⁵⁹ Școala Shorin.

⁶⁰ După "Karate-do Kyohan" de Gichin Funakoshi, traducere în franceză de Tsutomi Ohshima, ed. France-Shotokan, Paris, 1979.

"Altădată trebuiau pe puțin trei ani pentru învățarea unui kata. Chiar și aceia care erau considerați ca mari adepți nu cunoșteau decât trei sau cel mult cinci kata-uri. Cunoașterea superficială a numeroase kata-uri nu servește la nimic, valorează mai mult să ai profunzime, chiar dacă cunoașterea este grea. Mi-au trebuit zece ani pentru a învăța trei kata-uri din Tekki. Totuși, e foarte important să ai o cunoaștere largă în privința kata-urilor, căci fiecare kata are particularitatea sa. Nu e întotdeauna bine să te legi de un singur kata... Pentru a învăța lucrurile, trebuie să începi cu cele ușoare și să avansezi către cele dificile. Și în karate trebuie să înveți urmărind etapele. Altădată maestrul avea tendința să învețe pornind de la kata-ul lor preferat. Aceasta deoarece ei înșiși nu cunoșteau decât trei sau patru kata-uri și pentru că materiile de învățămînt lipseau. Am compus această carte punînd cel mai mare accent în stabilirea materiilor de învățămînt vis à vis de experiența mea de mai multe zeci de ani..." Și continuă: "Kata-urile nu sînt în mod obligatoriu obiecte de cunoscut, dar sînt ceea ce trebuie de practicat după ce sînt cunoscute. Este, deci, inutil să cunoști mai mult. Este suficient să înveți următoarele 15 kata-uri pentru antrenament. Acestea sînt cele nouă din școala Shorin: cinci Heian, Bassai, Kanku, Empi, Gankaku și cele șase din școala Shorei: trei Tekki, Jitte, Hangetsu și Jion..."

Este limpede că Gichin Funakoshi înțelegea kata-urile ca materii de învățămînt. De aceea a trebuit să lărgască registrul la 15 kata-uri, deși el însuși nu cunoștea decât patru sau cinci.

Guima Shinokin, care în 1991 avea 88 de ani, originar din Okinawa, a servit ca partener lui Gichin Funakoshi în 1921 la Kotokan, la cererea lui J.Kano. Acesta era foarte interesat de karate-ul prezentat în public pentru prima dată în Japonia în anul acela. Guima a primit primul diploma de 1 dan în karate, stabilit de Funakoshi. Guima își amintește: "Eram student la universitate și nu eram în stare să fac în public decât Naifanchi. Cunoșteam Pinan, dar nu le studiasem suficient. Maestrul Funakoshi nu avea încredere decât în Kunshanku. Atunci am decis că eu voi face Naifanchi și Maestrul Funakoshi va face Kunshanku. El a numit acest kata mai tîrziu Kanku și, fără nici o îndoială, era kata său preferat și-l făcea ca un expert. Maestrul Funakoshi nu terminase nici școala normală, nici vreunul din liceele din Okinawa, care erau legate direct de învățămîntul

Maestrului Itosu, de aceea el nu era antrenat suficient pentru kata-urile Pinan"¹.

Maestrul Oshima, care a tradus foarte fidel prima ediție a lucrării "Karate-do Kyohan", și al cărui stil se apropie foarte mult de cel al Maestrului Funakoshi, povestea despre o lipsă de fidelitate, care a însoțit transmiterea kata-ului Hangetsu. Fiind kata-ul său preferat, după o lungă practică, poate a 50.000-a execuție, a avut sentimentul că lipsește ceva. A căutat la origini și și-a dat seama că exista chiar de la început o lacună în acest kata transmis de Maestrul Funakoshi. După mărturiile adeptilor care-l cunoșteau foarte bine pe Maestrul Funakoshi, kata-urile pe care acesta le aprofundase erau cele trei Naifanchi (Tekki) și Kunshanku-dai (Kanku-dai). El nu elaborase suficient cele 11 kata-uri. A trebuit să le învețe superficial în mai puțin de un an pentru a le constitui în materii de învățământ pentru difuzarea karate-ului, care fusese mult timp practicat în medii închise. De aceea, chiar de la început, Gichin Funakoshi prezenta lacune în cunoașterea celor unsprezece kata-uri. În epoca respectivă, de altfel, era greu să înveți un kata. Cităm tot din Maestrul Funakoshi: "...cei care erau considerați ca mari adepty nu cunoșteau decît trei, cel mult cinci kata-uri". El însuși, fiind la o mare cotitură a istoriei, a trebuit să facă mari eforturi pentru a uni un număr suficient de kata-uri necesare în stabilirea sistemului de învățământ care se cerea înfiripat. Este evident că, avînd în vedere cele spuse anterior, nu a putut să le aprofundeze ca pe kata-urile personale și, în plus, nici un maestru nu i-a destăinuit detaliile importante. Dar a început învățămîntul cu aceste kata-uri ca materii de studiu, *sperînd că lacunele vor fi umplute de elevii săi în viitor*. A crezut tot timpul că discipolii lui vor complecta "golurile" în mers, așa cum și el a depășit dificultățile pe care le-a avut în învățarea lor. Din păcate, se pare că această dorință nu s-a realizat. Nu numai că lacunele nu s-au umplut ci, mai mult, kata-urile au fost preluate ca ansambluri gestuale fixe și, ulterior, amplificate rigid, în timp ce imaginea Maestrului Funakoshi sacralizată și, prin această inițiativă, expatriată făcea imposibil orice comentariu la degradarea evidentă. Funakoshi, ridicat la rang de "semizeu", nu mai putea interveni în intențiile discipolilor. Pecetea acționa în afara esenței care o propunea. Putem astfel să înțelegem

¹ Karate-do, ed. Sozo, 1977.

cum a fost cu puțință apariția de coduri așa zis imuabile, practic virtuale, fără contingență cu realitatea bazei care le-a generat; vezi cele douăzeci de sentințe, de mai sus semnate de Funakoshi, sau codul Bushido cu imaginea supradimensionată a celebrului "samurai".

Semnificativă e remarca Maestrului T. Nango, care predă karate de aproape treizeci de ani, și ale cărui lucrări de cercetare asupra artelor marțiale sînt renumite în Japonia: "Lucru curios, astăzi nu există nimeni care să continue corect stilul lui Gichin Funakoshi, absolut nimeni. Ceea ce a fost transmis este numai numele kata-urilor pe care Gichin Funakoshi le-a renovat și nu conținutul lor... Maestrul Funakoshi a lăsat karate-ul de stil Shotokan, dar lucru curios este că nimeni în acest stil nu a luat corect succesiunea tehnicilor... La sfîrșitul vieții sale, elevii îi transformaseră deja tehnicile. Karate-ul său a fost deformat, ca și cum amprenta sa ar fi dispărut complet. Ceea ce a rămas este doar numele de Shotokan împreună cu numele pe care el le-a dat vechilor kata-uri... Îmi imaginez tristețea sa la sfîrșitul vieții (subl. n), constatînd că aproape toate tehnicile pe care le-a transmis erau pierdute"¹ În acest caz trebuie apreciat primul principiu al Artei Marțiale formulat de maestrul Gichin Funakoshi: "Karate wa rei ni hajimari, rei ni owaru koto wo wasureru na" - "Karate începe și se termină cu salutul". Sau, polul cu polul de-și atinge aripa....., adică început și sfîrșit și, între, liberul arbitru din noi.

Din păcate, s-a înlocuit finețea (ușurința, rapiditatea, suplețea, naturalețea, spontaneitatea) prin dinamism. În acest fel, s-a blocat accesul la acele aspecte ale fineții care permit tehnicilor fiecăruia să evolueze odată cu înaintarea în vîrstă. Eficacitatea unei persoane în arta luptei nu e dată o dată pentru totdeauna, ca o achiziție valabilă toată viața. Legea schimbării influențează momentul în sensul stării. Cînd un om în vîrstă de 70-80 de ani e în mod incontestabil eficace în luptă, sigur că eficacitatea de care vorbim în acest caz nu are aceeași structură cu cea a unui tînr de 20 sau 30 de ani. În acest caz, lupta este controlată de o *voință* "activată" de o înțelegere superioară motivației în virtutea căreia tînrul provoacă conflictul.

1.T.Nango - "La voie de l'apprendissement du Budo", Ed. San-ichi Shobo, 1980, Tokyo.

Cred că sînt suficiente argumente (altele așteptînd să fie adăugate), care să motiveze “de ce-ul” deducerii tezele de mai jos, din opera Maestrului Gichin Funakoshi. Atenționez, totuși, că tezele de mai jos nu epuizează domeniul profund, vast chiar, al karate-do-ului, în măsura în care acesta este văzut ca și Artă Marțială.

1. KARATE-DO este un sport².
2. Țelul KARATE-DO-ului este obținerea și conservarea³ unui fizic puternic, călirea voinței și a unei corecte aprecieri a realității prin dezvoltarea artei autoapărării.⁴
3. KARATE-DO poate fi practicat de toți, tineri, bătrîni, copii, bărbați, femei. KARATE-DO este o artă.⁵
4. KARATE-DO e o cale a educației, a creării unui profil sănătos moral și psihic.

KARATE-DO reprezintă drumul spre respectul universal.

5. KARATE-DO este unicul⁶¹, singurul folositor⁶² omenirii. Toate formele de manifestare ale KARATE-DO-ului depășesc personalizarea⁶³ dată de direcția aleasă, alimentîndu-se din aceeași origine⁶⁴. KARATE-DO începe și se termină, cu respect⁶⁵.

2. *Karate-do, my way of life; Karate-do Kyohan*;; Gichin Funakoshi).

³ În sens de întreținere.

⁴ *Renten Karate Jitsu (Întărirea voinței și autoapărarea prin tehnici de karate)*, Gichin Funakoshi.

⁵ Idem, 2.

⁶¹ Oferă o sinteză fiind șansă autentică pentru *individul-existență* vis a vis de locul meritat pe drept, dacă și numai dacă acesta, devine prin asumare, componentă în resurecția omului-existență către autenticul OM.

⁶² Propune schema și gestul însuflețit de ritm, simetrie și respirație. Schemă plus gest, respectiv pasiv-activ (Yin-Yang), propune simbolul. În cazul acesta, gestul devine timp spațializat și poartă de intrare către semnificația primă a simbolului.

⁶³ Deosebirea. În sens creștin personalizarea este răul care nu are realitate în sine. Personalitatea unei direcții este dată de abaterea de la cale. Această abatere de la cale este răul, ocultarea aspirației prin slăbirea legăturii cu idealul. Personalitatea pune eticheta și constrînge. Aceasta este personalitatea propusă de "voia" omului.

⁶⁴ Teoria spirituală a Artei Marțiale propune studiul diacronic, dar și sincron. Însă, fără o "bună așezare" în exercițiu, în dubla lui ipostază, adică studiu și practică, oricare ar fi domeniul din care acesta se extrage, inițiativa nu are sorți de izbîndă. O bună așezare conduce la centrarea cîmpurilor noastre de realitate, făcînd posibilă "ivirea din sine a formei" și implicit a unei personalizări care nu vine din direcția "voinței" omului. Astfel originea, ni se propune ca și esență a KARATE-DO-ului. Calea, către/dinspre origine este jalonată de tradiție. Poarta de intrare în calea către/dinspre origine este "transfigurarea". Aceasta ca emoție ce este, poate fi

6. KARATE-DO este un mijloc de asigurare a locului⁶⁶ unde se poate realiza armonia dintre corp, împreună cu psihismul acestuia, și spirit.
7. KARATE-DO, prin KARA -TE- DO⁶⁷, exprimă golul, atât din inima materiei cât și din inima creației.
8. KARATE-DO este o cale spirituală⁶⁸
9. KARATE-DO este un mod de viață⁶⁹.

Toate acestea oglindesc convingerea că, KARATE-DO e o Artă Marțială și că, în totalitatea exprimărilor sale, va permite omului să ajungă la cunoașterea de sine.

Deoarece apropierea dintre Artă și Marțial induce deja o relație stranie, precizez că am privit apropierea acestor două concepte din perspectiva *ivirii din sine* a manifestării⁷⁰, pe diferitele geografii fizice și culturale, urmărind în mod expres evertuarea de la particular,

puternic afirmată la nivelul individului atent la proces, potențat de aspirația care-l poartă "inconștient" către, depășirea condiției omului de trei ori căzut. Aici, *proces* - înseamnă mișcare ca și "coloană" (corp fizic și respirație) pe schema kata-ului, iar – *atenția*, înțelegând *luciditate*, este strict legată de conceptul "coloană", descris în prezenta carte.

⁶⁵ Veșnica întoarcere în punctul de aplicație, propus de o anume atitudine a gestul condus pe schema Kata-ului din KARATE-DO, face necesară trimiterea la "Parabola Fiului Risipitor". A începe și a termina cu respect, înseamnă pentru adevăratul trăitor pe schema Kata-ului, surprinderea eternității si, prin aceasta, "adierea" inefabilului dat de veșnicie. Iată-ne deci în preajma dimensiunii date de mântuitor, prin afirmația: Eu sînt Calea, Adevărul și Viața.

⁶⁶ Aici - Minte, Inimă. Termenul asigurare - înseamnă liniște (Isihie), calm; Mijloc - în sens de "Instrument".

⁶⁷ Aici- KARA, se traduce GOL, - TE - MÎNĂ (mîna e reprezentativă pentru CORP-ul fizic și psihismul acestuia.), - DO, se traduce CALE

⁶⁸ Ridicîndu-se la nivel de artă KARATE-DO-ul depășește cultura prin componenta spirituală pe care o propune. În acest caz KARATE-DO-ul devine universal și perfect aplicabil ca instrument în orice cultură și civilizație. O bună practică a filosofiei Zen creează o atitudine care spiritualizează gestul din KARATE-DO, sacralizează și-l îmbracă pe om în haina de lumină care este deja un alt ipostas al materiei.

⁶⁹ O aplicație devine mod de viață, dacă și numai dacă îndeplinește următoarele criterii: previziune; reevaluare; proliferare; extindere; reciprocitate. Adică dacă simultan se mulează pe calea experimentală, teoretică și filosofică, are caracter de universalitate și o rădăcină adînc înfiptă în bogăția mitului. Oricine citește sutra - spune un preot budhist- trebuie să o studieze nu doar cu ochii ci și cu întreg sufletul.

⁷⁰ Expriarea Artei Marțiale în Nume și Formă.

care capătă realitate în cultură⁷¹, la universal. Această elevație este de ordinul saltului⁷² care, implicit, presupune o componentă spirituală. Prin componenta spirituală Arta depășește cultura, se verticalizează și conferă omului spiritualizat posibilitatea unei ancorări "neintenționate" în existență, concomitent cu elevația ancorată în rațiunea divină. Prin verticalizare, arta se sustrage instituționalizării.

În perspectiva împlinirii acestui "scenariu", am numit ceea ce urmează, *Teoria Spirituală a Artei Marțiale*.

B. DEFICIENȚELE TEORIEI SPIRITUALE A KARATE-DO-ului ÎN CADRUL ARTEI MARȚIALE

Oricît de surprinzător ar fi pentru adepții actualului mod de gândire despre Arta Marțială, adică ai unui mod de gândire "spiritual⁷³", teoria în discuție prezintă deficiențe² de ordin teoretic, experimental, filosofic și, ceea ce este cel mai important din punctul meu de vedere, mit-o-logic (*o dimensiune a conștiinței omului care*

⁷¹ Se vorbește de o cultură universală. Cred că se referă la erudiție care, e drept, dacă ar avea "o bună așezare" în care să se realizeze și dialogul cu corpul fizic, ar oferi un bun ascendent către dimensiunea spirituală a individului erudit.

⁷² Aici - cunoaștere intuitivă.

⁷³ Asistăm, astăzi, la un abuz în folosirea conceptului "spiritualitate". Când spun "abuz", axiologic vorbind, spun: ignoranța este singurul criteriu care contează. Pe de altă parte, nu mi se pare deplasat cuplul *spiritualitate-urs*. Așa cum ursul este vedeta "bîlcului", așa și conceptul "spiritualitate" aspiră la acest podium prin ignoranța celor ce-l folosesc. La nivelul de mai sus, spiritualitatea se divide în: *tehnic*, adică în consens cu conștiința tehnologică care presupune noutatea prin combinație aservită momentului, deci un mod de gândire utilitar, și *spiritual*, adică cei care respectă tradiția la nivel de rațiune-preluare, nu la nivel de act trăit.

2. Am folosit termenul *deficiență* în sensul de surprindere a deturării de la impulsul inițial dat de teorie, experiment, filosofie, mitologie. De asemenea, deficiența, în cartea de față, poate fi înțeleasă ca evidență-completare-amendare. În termeni direcți: una se gîndește, alta se spune și alta se face, o falsă orientare către efect, în detrimentul cauzei. Tot ce astăzi se știe despre Zen, Tao, karate-do etc, e real. Problema apare în momentul aplicării în practică a acestor veritabile cunoștințe, de către maeștri, mentori grăbiți care speculînd setea de afirmare, extravaganță, modă, ca și cîștig al omului contemporan, îl îndreaptă, îndreptîndu-se și ei către asumarea fructului material. Aici urmărim o rectificare, așa cum e cunoscut acest termen în alchimie. Lucrul în sine este real, reprezentarea ne face mari probleme.

marchează direcția din care și în care logicul și onto-logic-ul, ca două centre diferite marcînd oul lumii, converg către același centru, al unui cerc care, odată realizat, își continuă mișcarea centripetă pînă la resorbirea circumferinței în punct, moment nemanifest și, tocmai de aceea, singurul ce poate asigura perspectiva simțirii cum crește în noi, axul lumii).

Ca o observație preliminară la ceea ce urmează, sînt absolut convins că în lume la ora actuală mai există încă societăți secrete care cultivă practici spirituale, dar și organizații care nu au alt scop decît studiul științific al efectelor paranormale rezultate din practica atitudinii Zen, a Tao-ului, a rezultatelor de excepție obținute prin practica karate-do-ului și, în general, a diferitelor exprimări ale Artei Marțiale. Pot aminti, printre altele, că în Europa ființează *Institutul Metafizic Internațional* de pe Avenue Niel, Paris, Franța, cu specialiști care, rămînînd pe terenul criticii științifice, observă și încearcă să explice, atunci cînd fenomenul paranormal se supune și intră în cadrele bunului simț științific, anumite rezultate practice, utilizabile în existența modernă occidentală. Nu lipsită de interes este și observația că japonezii au o grijă deosebită, permanentă, pentru cultivarea spiritului, bază a unei facultăți deosebite de sinteză. Cred că educația noastră, a tinerelor generații, ar avea un uriaș cîștig prin introducerea în școli a unei metode spirituale și, de ce nu, chiar sub forma propusă în această carte. Este lamentabil, așa cum spune și Nyoiti Sakura-zawa că, venind în contact cu practici și tehnici de felul **Cado** (Do-ul de la pictură indică aspectul filosofic cel mai înalt, practicarea legii unice), **Kadoul** (Do-ul de la poziție), **Kwado** (cultul florilor) **Kendo-ul** (Do-ul scrimei); **Kyudo-ul** (Do-ul tirului cu arc); **Judo** (Do-ul artei suple, sinteza studiului dinamic al forței fizice și mentale, filosofia lui Yin și Yang aplicată comportamentului uman), **Karate-Do** etc, civilizația modernă le confundă cu sportul. Toate acestea sînt Zen, adică reprezintă una dintre căile fixate de Zen (prescurtare de la Zen-na, Dyana, adică contemplare), pentru însușirea înțelepciunii. Consider că, nefiind dat în cărți spiritul acestor **do-uri**, s-a omis suportul din care practicile respective își sorbeau îndreptățirea la existență. Așadar, preluate la nivel de evidență ca exprimare în formă a corpului fizic, era inevitabilă etichetarea incorectă și încadrarea acestora ca sport. În felul acesta s-a pierdut posibilitatea ca Do-ul din practică, oricare ar fi ea, să se

exprime prin ea însăși. Dacă, într-o vreme când informațiile se constituiau într-un privilegiu al elitei, afirmația, "cu cât se folosesc mai multe cuvinte și litere cu atât ne îndepărtăm mai mult de spirit" era îndreptățită (rețineți că practicanții erau mult mai aproape de conștiința mitică care îi iriza cu emoția unui timp spațializat; așadar, calea fiind asimțită fără a fi obiectivată, facilita trecerea de la practica însușită ca ritual la adevărata filosofie, etc.), astăzi, dimpotrivă, pentru a desprăfui calitatea acestor practici, trebuie să impunem în școli metoda spirituală care să faciliteze înțelegerea orizontului metafizic, intrînd teoretic, filosofic, mitologic dar mai ales practic, făcînd să dispară linia de demarcație minată de științele pozitive.

Dar, să revenim:

B.1. Deficiențe teoretice

1. În mod obișnuit, teoria spirituală a Artei Marțiale acceptă decretarea: KARATE-DO e un sport. Și pe bună dreptate. Unui copil lipsit de maturitate nu-i impui abstracțiuni, îl lași să-și consume neastîmpărul și zburdălnicia în jocuri de el închipuite care, consumate pe un suport neanunțat, dar ales cu grijă de maturi, face posibilă însămînțarea pe nesimțite a acelor viitoare certitudini ce-l vor plasa la momentul potrivit, neștiut, în zona spirituală. Așa gîndesc eu. Nicăieri însă nu am găsit aprecieri asupra transferului de stare⁷⁴ care, conform cu necesitatea dictată de moment (conjunctură), a

⁷⁴ Oricine gîndește Arta Marțială neinfluențat de nume și formă, adică în lipsa reprezentării, o simte în plenitudinea ei ca un mod de existență, ce se identifică cu Viața. Ori Viața o resimțim în momentele extreme, naștere și moarte. Cu alte cuvinte, Arta Marțială propune o anumită calitate (stare) și trepte de înțelegere ale acestei stări. Orientarea KARATE-Do-ului către sport, decretarea karate-ului ca sport, nu e însoțită la nivel de teorie a gestului de transferul calitativ care survine din Arta Marțială. Ori, în acest caz, Teoria Spirituală se reduce la teoria mișcării din punct de vedere fizico-mecanic, psihic și anatomic. Noțiunea însăși de *sport* presupune o competiție. E adevărat, la originea sportului au stat noblețea, fair-play-ul și pacea ca trepte de înțelegere spre educarea *fetei* omului către starea de *Zeu*, de unde și numele de *Olimpiadă*. Competiția avea un scop. Intervalul în care se petrecea Olimpiada, creea o atmosferă de comuniune între *stări* și toți, absolut toți participanții, competitori și spectatori, beneficiau de capacitatea de a se bucura de

reclamat această decretare. În acest climat, Arta Marțială, respectiv KARATE-DO-ul, care-și reclamă apartenența la Arta Marțială, s-a sărăcit în conținut. În acest caz, sîntem asemeni celor înlănțuiți din *Mitul Peșterii* (Platon) care făceau competiție declarînd cîștigător pe cel ce număra mai multe umbre pe peretele peșterii. Tot așa, competiția sportivă propune cîștigător pe cel ce-și folosește "umbrele"⁷⁵, într-o atitudine de grumaz "țapăn"⁷⁶, pe peretele utilității.

2. Țelul KARATE-DO-ului este obținerea și conservarea unui fizic puternic, călirea voinței și a unei corecte aprecieri a realității prin dezvoltarea artei autoapărării.

În acest caz nu se scoate în evidență, teoretic vorbind, maniera⁷⁷ în care se diferențiază KARATE-DO-ul de celelalte discipline sportive⁷⁸, și ce anume îi dă dreptul să-și autointituleze intervenția ca "artă a autoapărării".

Referitor la autoapărare, consider greșită orientarea către învățarea de scheme propuse ca salvatoare pentru diferite realități văzute ca agresive. În acest caz, acestora li se potrivește ca o mînușă povestea "drobului de sare". În viziunea mea, așa cum mă voi strădui în prezentul studiu, autoapărarea survine din educarea unei atitudini corecte a practicantului. Este evident că înțeleg prin atitudine corectă, așezare pe un palier larg de înțelegere al autoapărării, care vizează direcții esențiale, cum ar fi: relația noastră cu natura și mediul acesteia (mineral, vegetal, animal), cu ceilalți semenii ai noștri, cu noi înșine etc.

Autoapărarea este eficientă, atunci cînd studentul implicat într-o realitate agresivă, de orice fel ar fi aceasta, printr-o superioară înțelegere, face ca aceasta să nu aibă loc. În acest mod, referitor la autoapărare, mă gîndesc la un cadru mult mai larg și mai generos al acesteia. Mediul extern în care ne naștem și mai apoi îl părăsim prin

apropierea de Zei. Astăzi oamenii se bucură de cîștiguri și simt durerea pierderilor. S-a pierdut posibilitatea teofaniei. Și, deci, urma sacrului.

⁷⁵ Aici forța falsă, dorința de putere, dorința de plăcere etc.

⁷⁶ Lipsă de credință, refractar, lipsit de ideal, aplicat numai către material, cu toate consecințele unei asemenea atitudini.

⁷⁷ Specificitatea care conferă cadrului propus -autoapărare- autenticitate.

⁷⁸ Box, lupte, judo, ju-jitsu, tir, etc.

moarte, este prin definiție considerat un mediu agresiv, acesta punându-ne în fiecare clipă în situația să optăm pentru o soluție de compromis la problemele ridicate de subzistență, îmbrăcăminte, vreme, securitate, acumulare, etc. La toate acestea mediul extern capătă un aliat de nădejde prin însăși subiectivitatea noastră. Nu este cred cazul să intrui în detaliu asupra acestei alianțe așa de vizibile.

Ceea ce trebuie să luăm aminte este rezultatul catastrofal realizat prin plasarea needucată a omului în această relație. Neînțelegînd felul de a fi al mediului, putem chiar înțelege natura, omul prin indolență a devenit singurul factor agresiv în această relație. Prin Arta marțială care ne oferă schema, ritmul, respirația, simbolul dar, și printr-o călăuză de felul Parabolei Fiului Risipitor, putem accede așa cum voi explica în cartea de față, la o atitudine a practicantului conformă cu realitatea fiecărui moment contingent lui, și care foarte bine poate fi numită și autoapărare. În concluzie, autoapărarea se naște dintr-o **bună așezare** a practicantului în dialogul instituit între corpul fizic cu cele trei realități ale sale (realitatea chimică, biologică și nucleoneuro-psihică) și gând (care este chiar omul evertuat cu această calitate).

3. KARATE-DO poate fi practicat de toți, tineri - bătrîni, copii, bărbați - femei. KARATE-DO este o artă.

Dar nicăieri nu se insistă și nu se face afirmația, direct raportată la domeniul spiritual, că practicarea oricărei discipline din Arta Marțială, de către oricine, fără discriminare, deschide, dincolo de profilaxia fizică, mentală, psihică, poarta către saltul⁷⁹ care urmează să fie făcut. Unde se face saltul? În om? În Ființă? Saltul, cu alte cuvinte, se face în Identitatea, cunoscută de mult⁸⁰, dintre Om și Ființă.

4. KARATE-DO este o cale a educației, a creării unui profil sănătos moral și psihic. KARATE-DO reprezintă drumul către respectul universal.

⁷⁹ Înțelegere intuitivă.

⁸⁰ V. Parmenides: *Același este care va să zică atît gîndirea, cît și Ființa.*

Dar nicăieri în practica "marțială" preluată⁸¹, teoretic, nu se definește educația⁸², maniera în care aceasta formează o distincție, cum ar fi în limbaj, comportament etc. Se lasă, astfel, să se înțeleagă că implicit s-ar obține o educație. De fapt, așa zisa educație nu e altceva decât o înregimentare a practicanților într-o modernă robie a formei și numelui. Cît despre respect, acesta este strict condiționat de interes.

5. KARATE-DO e unicul, singurul folositor omenirii⁸³. Toate formele de manifestare ale KARATE-DO-ului depășesc personalizarea dată de direcția aleasă, alimentîndu-se din aceeași origine. KARATE-DO începe și se termină cu respect.

Dar nicăieri nu există repere care să decoperteze Tradiția, numind-o ca ceea ce este de fapt, factor eliberator și dominator în același timp. Să înțelegem "singurul folositor", ca acel lucru pe care-l facem fără scop. Ajungînd prin educarea atitudinii la non-reprezentare, expresia de mai sus validează **orice** acțiune a noastră în cîmpul existențial.

6. KARATE-DO este un mijloc de asigurare a locului unde se poate realiza armonia dintre corp, împreună cu psihismul acestuia, și spirit.

Dar nicăieri în practica KARATE-DO-ului nu se face o trimitere la "mijloacele" și "locul" unde se poate, și cum de se poate, realiza armonia enunțată. Cert este că Gichin Funakoshi, fiind bolnav și practicînd neînterupt KARATE-DO-ul, a realizînd această armonie și, ca o consecință, s-a vindecat. Recent, se pare că în Japonia unii cercetători în domeniul Artei Marțiale au trecut la elaborarea unui manual de medicină psihosomatică, bazat pe atitudinea Zen.

⁸¹ Mă refer la faptul că tot ce ține de expansiunea Artei Marțiale n lume, ține de ce credem noi despre ea, și ni se "dă" pe măsura acestei imagini, și nu de Arta în sine, care în mod sigur are alt resort organic. Vezi atitudinea maestrilor din Okinawa vis a vis de imaginea falsă a Arte Marțiale care astăzi face furori în lume.

⁸² În cazul de față, educația rezultă din disciplina severă dictată de obținerea performanțelor sportive ori din copierea unei atitudini, cum ar fi cea rezultată din *Codul Bushido*, ori e una implicită și nu rezultată dintr-un proces orientat către dimensiunea practicantului ca om. De altfel, educația se confundă azi cu imperativele de moment ale societății, nicidecum cu aranjarea treptelor pe care existența numită om, pornind din copilărie, urmează să le urce către adevăratul OM.

⁸³ Pentru că are doctrină, cu tot ceea ce subsumează ea (cod, morală etc.)

7.KARATE-DO, prin KARA -TE- DO, exprimă golul, atît din inima materiei cît și din inima creației.

Dar nicăieri, de la Nagarjuna înspre zorii epocii moderne, acest *gol* nu a fost luat în considerare ca stare de fapt, ci ca referință pentru speculații intelectuale. Nu s-a bătut *suficientă monedă* din punct de vedere teoretic cum, printr-o execuție gestuală, într-o bună așezare pe schema kata-ului, degrevată de obiective imediate, se poate realiza suportul⁸⁴ care va pro-pune saltul.

8.KARATE-DO este o cale spirituală.

Dar nicăieri nu apare evident cum putem accede la această cale spirituală, nicăieri nu se explică, cel puțin pentru domeniul Artei Marțiale, în speță pentru KARATE-DO, spectrul⁸⁵ în care "calea"⁸⁶ poate deveni concret "cale" sau modalitatea de accesare, de start, în "defrișarea"⁸⁷ zonei în care trup (om), suflet și spirit se întîlnesc pentru o "conlucrare" conjugată, comună. Aici omul nu mai este om în sensul comun, nu este nici spirit, ci este VIAȚA însăși, în exprimarea ei cea mai concretă (apare din nou sufletul).

9.KARATE-DO este un mod de viață.

Dar nicăieri nu se configurează acest mod de viață. Un fotbalist sau oricare din performerii zilelor noastre, pot afirma că existența, manifestarea lor pe o direcție aleasă este asimilată unui mod de viață. Cu ce se deosebește KARATE-DO-ul de celelalte opțiuni sportive, atît timp cît condiționarea conturează profilul sportivului după criteriul necesității conjugat cu cel al utilității? Acest deziderat nu e relevant în literatura de specialitate. Codul Bushido⁸⁸ oferă o sărăcire a realității, atît a individului contemporan cu apariția acestuia (codul susținea o dimensiune elitistă, plictisită în urma retragerii din vîltoarea războiului) cît, mai ales, omului zilelor noastre care,

⁸⁴ Aici mintea imaterială și fără formă.

⁸⁵ În sens de schemă.

⁸⁶ Aici- sugestie spontană (în sens de intuiție) transformată în act trăit.

⁸⁷ Din nou apare "golul".

⁸⁸ Apărut ca o sinteza între Shinto și Zen, codul Bushido oferă un spectru greu de asimilat, întrucît civilizația occidentală se situează pe o poziție deterministă, rigidă, pozitivă. De aceea afirm: preluarea preceptelor codului Bushido *en gros*, fără asumarea atitudinii Zen și a contextului în care a apărut, constituie o sărăcire a realității.

copiind un mod de exprimare ce vine dintr-o altă tradiție, nu are nici cultura și nici educația necesară pentru o asimilare efectivă.

Referitor la acest aspect nu e de ignorat responsabilitatea antrenorilor, instructorilor, mentorilor *spirituali* care, inducând o anume stare neconformă cu ceea ce aici am denumit *plinătatea domeniului*⁸⁹, culeg roadele *forței false*, adică a dotării native, prin specularea și cultivarea unei stări de fapt⁹⁰, subminând astfel șansa *saltului*.

Concluzie: Actualul mod de gândire în problema Artei Marțiale, exprimată prin KARATE-DO, e nesatisfăcător din punctul de vedere al teoriei spirituale, așa cum am definit-o.

B.2. DEFICIENȚE ÎN PRACTICAREA KARATE-DO.

Pentru a stabili dacă teoria spirituală a Artei Marțiale prezintă deficiențe în raport cu practica, este necesar să studiem raporturile dintre teorie și practică.

În toate domeniile științei teoria reprezintă, de obicei, punctul de plecare pentru aplicația practică. În aceste condiții, teoria este cea care influențează practica și o "dirijează" către rezolvarea problemelor puse de ea⁹¹. Istoria științelor arată, nu o dată, că alături de numeroasele rezultate concordante cu teoria încep să apară, mai curînd sau mai tîrziu, și rezultate discordante, al căror număr crește pe măsură ce experiența practică devine mai amplă, mai diversificată. Aceste discordanțe se datoresc, în bună măsură, teoriei, care nu reprezintă un adevăr absolut. Totuși, cercetătorii obișnuiți cu teoria nu abandonează ci fie că trec cu vederea discordanțele pe care le constată, fie că elaborează diferite ipoteze suplimentare, menite să completeze incoerențele din practică. Astfel, se ajunge la inversarea raporturilor dintre teorie și practică, în sensul că acum practica⁹²,

⁸⁹ În sens de integralitate.

⁹⁰ În sens de viziune actuală, în care KARATE-DO e asimilat ca sport.

⁹¹ Adică de teorie.

⁹² Aici, practica e subordonată intereselor de grup. Se poate deduce cu ușurință că interesele grupului, sistemului acționează subiectiv asupra formei și numelui lucrului, și că mai apoi această realitate-lucru (teorie) influențează practica. Aceasta din urmă, la rîndul ei, influențează teoria adaptînd-o sau modificînd-o conform cu interesele de moment sau perspectivă (Vezi- strategia și tactica structurată în

depășind teoria, începe să o influențeze și s-o dirijeze. Cu cât discordanțele dintre teorie și practică devin mai numeroase și mai accentuate, iar ipotezele suplimentare devin mai complicate și mai puțin verosimile, cu atât mai presant se impune înlocuirea teoriei depășite cu una nouă. Din fericire pentru imaginea Artei Marțiale, practica⁹³ autentică depășește de fiecare dată teoria, așezându-se într-o atitudine răbdătoare printre coloanele templului. Dar ce vedem astăzi? Teoriei îi este modificată structura de prezentare integrală a gestului pe schema autentică a kata-ului și, sub presiunea unui interes venit din direcția utilității și verbului *a avea*, propune o practică superficială, căreia, îi lipsește "transfigurarea". Să amintim cât de departe este „spiritul” contemporan de canalele sublime realizate de înțelegerea prin educație a personanței și/sau persuasiunii, poate singurele care fac posibilă surprinderea fiorului mitic, călăuză către locul-moment actualizator). Din această perspectivă, am gândit că se cuvine o altfel de atenție acordată raportului teorie – practică. Prin urmare m-am sprijinit pe două criterii:

- a). Criteriul discordanței dintre teorie și practică;
- b). Criteriul ipotezelor suplimentare, grație căruia se poate stabili dacă înlocuirea vechii teorii cu una nouă e sau nu oportună.

În cazul unui răspuns pozitiv această constatare rămîne sterilă dacă în mintea cercetătorului nu se produce acel salt⁹⁴ calitativ al gândirii, care duce la conceperea și elaborarea unei teorii noi. Noua teorie trebuie să constituie întotdeauna un punct de vedere calitativ deosebit de cel vechi. Apariția ei deschide un orizont nou, deschide probleme a căror rezolvare implică cercetări îndreptate spre noi obiective. Astfel, începe un nou ciclu al gândirii și cercetării, aflat la un nivel superior⁹⁵ celui precedent.

manualele antrenorilor etc), ale formei. Aici, formă- grup, instituție, organism etc., iar prin interes de grup înțelegem instanță derivată ce dirijează și controlează feedback-ul teorie-practică. Exemple de interes de grup – conservarea, acumularea, protecția etc., și foarte palid **depășirea**.

⁹³ Aici, practica - în sens de act trăit.

⁹⁴ Vizita intuiției- aceasta apare într-o "bună pro-punere" la cercetătorul obișnuit cu studiul diacronic, dar și cu practica activ-pasiv vis a vis de un *exercițiu numit kata*. *Activ-pasiv* propune educarea unei atitudini, din care, ca și educare, nu trebuie să lipsească practica Za-zen-ului. *Exercițiu numit kata* – se înțelege orice formă de existență. Aici - salt calitativ – înseamnă non-reprezentare.

⁹⁵ Aici- *nivel superior*, noutatea prin combinație, devenită cauză pentru un nou ciclu.

Să examinăm acum, în lumina celor două criterii, situația în cazul teoriei spirituale a Artei Marțiale care, în cazul de față, se exprimă prin KARATE-DO.

B 2-a. CRITERIUL DISCORDANȚEI DINTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ.

Pentru a stabili dacă există discordanțe între teorie și practică, să luăm în atenție următorul aspect:

Deși din vechime Kata (formă plasată pe o schemă) exprimă chintesența calitativă⁹⁶ a resurecției omului, actualmente există părerea⁹⁷ conform căreia Kumite-ul deține supremația. Pornind de la acest gen de apreciere, apare firesc convingerea celor implicați că teoria este justificată și, deci, KARATE-DO-ul exprimat prin Kumite este just.

Dar, dacă Kumite-ul ar deține înțietatea și dacă insistența pe această activitate ar fi un act doveditor de încărcare spirituală, atunci practicantii de Kumite ar trebui să fie orientați către acel statut jinduit de inițiați⁹⁸, în care omul și obiectul practicii sale așezându-se într-un "același" purtător de sens ontologic⁹⁹, devine non-acțiune, generînd pace. Ori ceea ce se vede clar în acest sector evident privilegiate,

⁹⁶ Există un principiu de înlănțuire a-cauzală, plasat într-un continuum non-spațial și non-temporal, din care provine schema pe care kata-ul se așează ca formă. În evidență, se așează obligativitatea gest-ului care aruncat în varii combinații în lume, face să revină în mintea imaterială și lipsită de formă a practicantului, raportarea la Principiu, care de fiecare dată îl va întoarce în punctul de aplicație. Este o subtilă pro-punere, adresată omului, și care lucrează tăcut în exercițiul numit kata.

⁹⁷ Asistăm, în lume, la nașterea și consolidarea unei "conștiințe" competiționale care, din nefericire eclipsează încărcătura spirituală a KARATE-DO-ului. Încă o dată precizez că încercarea de față este o provocare la dispută, care se adresează în primul rînd "conștiinței competiționale" grăbit îndreptată către "înalță" performanță sportivă, și care uită de responsabilitatea incubată, de folosirea trunchiată a unei Arte, unitară în fiecare aspect particular.

⁹⁸ Vechii maeștri de Artă Marțială, dar și cei actuali, care mențin tradiția și nu abdică în fața presiunii momentului, oferă referința către calea autentică propusă din totdeauna de Arta Marțială - armonie și pace între om și natura acestuia pe de o parte, între om și natura înconjurătoare, pe de altă parte.

⁹⁹ La fel cum Parmenide așează gîndul și Ființa într-un același.

arată, fără alte demonstrații, contrariul. Practicanții orientați prematur către Kumite sînt agresivi, afișează o personalitate copiată, sînt influențabili, plini de ambiții în cucerirea lumii materiale, lipsiți de aspirație, - dovedind o acută sărăcie în ideal. Aceasta este o îndepărtare de Arta Marțială.

Este cert, Kata și Kumite sînt, vis à vis de Arta Marțială, ipostasul înțelegerii acesteia. În timp ce Kumite-ul reprezintă realitatea secundară¹⁰⁰, fiind o expresie evidentă a principiului contradicției, kata este "călăuza" care ridică la nivel de conciliere părerile aparent contrare, vis a vis de acestea, pînă într-un punct în care convingerea intimă a practicantului realizează depășirea acestei realități. Astfel se realizează drumul de la principiul contradicției la principiul complementarității care, odată atins, o nouă dimensiune a conștiinței luminează "voința" practicantului. Kumite-ul își extrage seva din kata sau, cu alte cuvinte, numai și numai din kata ceva de ordinul esenței ajunge în kumite. Cînd acest lucru se întîmplă, kumite-ul devine non-violență, artă, e chiar Arta Marțială.

În arta marțială kata este locul îngust care "definește" poarta omului¹⁰¹. Un kata poate fi cunoscut după o practică îndelungată, așa cum spunea Maestrul Gichin Funakoshi - un kata la trei ani. Încărcătura spirituală a unui kata îl îndepărtează¹⁰² pe practicant de spațiul competiției, făcîndu-l să realizeze adevărata constituție a luptătorului autentic. Dar azi ce vedem? Zeci de competiții de Artă Marțială, zeci de teorii ale arbitrajului, de strategie și tactică, de antrenament pe diferitele paliere ale sportului de masă, performanță și înaltă performanță care, cu bună știință închinîndu-se icoanelor, ignoră practica care spune tot timpul altceva decît teoria. Exemplu: se știe că un practicant de karate bine cotate în sala de antrenament, în competiții, chiar campion, odată ieșit din sistemul care l-a condus la

¹⁰⁰ Adică – cam ceea ce înțelegem prin lumea fenomenală.

¹⁰¹ Printr-un studiu îndelungat și cu metodă, un kata modelează dimensiunea integrală (fizic-psihic) a practicantului călăuzindu-l către depășirea condiției umane, adică ieșirea din condiționat. Locul care *instrumentează* ieșirea din condiționat e denumit într-un anumit gen de inițiere, *poarta omului*.

¹⁰² Prin asumarea principiilor de: non-violență, non-urmărire, non-atingere.

performanță se vede descoperit și vulnerabil față de o eventuală condiționare¹⁰³ ce nu respectă regula în care acesta s-a antrenat.

De asemenea, printr-un kata oportun apreciat și însușit după o bună metodă, care nici într-un caz nu se înrudește cu metodele de antrenament cunoscute în sălile de sport, realitatea primară se exprimă în realitatea secundară prin sinele¹⁰⁴ nedivizat¹⁰⁵ al practicantului "trăitor¹⁰⁶". Într-o bună transfigurare¹⁰⁷ a realității unui kata, practicantul trăiește implicit calea Fiului Risipitor, pe care o reface de sute, chiar mii de ori într-o existență, până la identificarea cu "punctul de aplicație" - acasă. Un asemenea practicant va face față la orice condiționare (așa cum a fost ea descrisă mai sus).

Cele relatate scot în evidență⁴ discordanța dintre teorie (*ca propunere a unei realități a momentului*) și practica căreia îi este adresată (*în cazul de față kumite-ul*), pe de o parte, vis a vis de teoria spirituală a artei marțiale (*care și-a depozitat comoara, în "disketa universală" numită Kata*), pe de altă parte.

¹⁰³ Adică - diferite situații de agresare fizică; psihică; sub varii aspecte: persoane fizice; mediu; variații de temperatură; stress etc.

¹⁰⁴ Sinele- arhetip al totalității,- se realizează prin desfășurarea tuturor virtualităților înscrise în psyche-ea ființei omenești, care aduc omul la unicitatea cea mai înglobantă admisă de ceea ce e el în potență. (Vasile Tonoiu, *Ontologii arhaice în actualitate*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1989, p-58)

¹⁰⁵ Prin căderea corpului și spiritului în uitare de sine se realizează resuscitarea acestora în uimire de sine, care este sinele nedivizat. Acest lucru se realizează printr-o bună așezare în exercițiul numit Kata și, deopotrivă, în Za-zen.

¹⁰⁶ Adică- fără considerente. Este oportună aici constatarea lui Newton: "Unde există interes, nu există frumusețe".

¹⁰⁷ Emoție – plecând de la "începutul" realității unui kata, așezat pe o schemă revelată. Prin povestea lui, a generat cultivarea unei atitudini care s-a mulat perfect pe schema imuabilă, propusă. Educarea practicantului pentru a realiza actualizarea momentului prim ca emoție, conduce la transfigurare. În acest caz, practicantul ignorând timpul, este în eternitate.

⁴ Cu amendamentul că nu am aprofundat suficient în această ediție, criteriul discordanței dintre teorie și practică, îmi rezerv dreptul s-o fac în altă lucrare. Remarc totuși: criteriul trebuie fundamental analizat deoarece, dincolo de suportul construit dialectic pentru magicul concept *progres*, fie el tehnic, teh-no-logic, științific, cultural, economic, politic etc, pre-determină o gravă abatere de la încărcătura inițială cu care ne *agresează* fiecare simbol, *înghețat* în *semnele* ce ni se pro-pun spre observare, și pe care din păcate nu **prea** le observăm.

B 2-b. CRITERIUL IPOTEZELOR SUPLIMENTARE

Pentru a stabili dacă în cadrul teoriei spirituale a Artei Marțiale există teorii complicate și puțin verosimile, să luăm ca punct de plecare ipoteza "ivirii din sine¹⁰⁸", aplicată KARATE-DO-ului de stil Shotokan ca și primului organism din lume care l-a instituționalizat, J.K.A. (Japan Karate Association).

Revenind la începuturile ieșirii în lume a karatÉ-ului japonez, prin stilul shotokan, nu putem să nu consemnăm explozia de entuziasm din partea celor prezenți în sala în care maestrul Gichin Funakoshi și-a prezentat demonstrația de karate. Acest eveniment se întâmpla în 1921 la Tokio. Entuziasmul astfel stîrnit în mijlocul populației tinere din Japonia l-a determinat pe inițiator să înființeze o școală, să pregătească profesori și materia de învățămînt. Presiunea zilei la făcut pe Maestru să se abată de la principiile pe care le-a urmat pînă în acel moment și, la "foc continuu", să abiliteze învățatori care să vină în întîmpinarea¹⁰⁹ tineretului, al cărui număr era în continuă creștere în sălile de karate. De asemeni, folosind ca materie de învățămînt exercițiul numit kata, a fost nevoit să introducă și kata-uri pe care nu le cunoștea¹¹⁰ bine. Cred, că aici trebuie să căutăm decăderea Artei Marțiale la nivel de sport, moment în care-și pierde calitatea de ARTĂ. Insistența cu care astăzi se menține o viziune falsă asupra Artei Marțiale, facilitînd în acest scop recrudescența a puzderii de stiluri care-și adjudecă consagvinitatea cu Arta Marțială, relevînd o sărăcie (Ignoranță) în exprimare, confirmă confuzia, dar prin aceasta, și incultura celor auto-instituiți ca promotori, indiferent de meridian, a Artei Marțiale. Cu puțină răbdare, veți descoperi în prezenta carte justificarea celor afirmate.

¹⁰⁸ Așa cum o explică M. Heidegger.

¹⁰⁹ Era epoca în care forma, și mai apoi numele, crea o perspectivă *magică* asupra tineretului nipon, și nu numai, oferind o posibilitate pentru defularea energiilor ținute sub un riguros control. (Vezi acea perioadă, 1921, a Japoniei). Maestrul Gichin Funakoshi, a intuit acest moment, a văzut pericolul devierii de la calea Artei Marțiale, dar a sperat că elevii intimi pe care i-a pregătit si au devenit la rîndul lor maestri, vor completa *lacunele* din predarea KARATE-DO-ului.

¹¹⁰ După principiul "un kata la trei ani", atît de drag lui.

Cînd Maestrul spunea "un kata la trei ani", deja avem o imagine a corectei *iviri din sine* a luptătorului perfect. Un kata se identifică cu practicantul numai cînd el, insistînd în execuția acestuia un număr de ani, realizează uitarea de sine pe realitatea exercițiului, și *lasă să fie* esența schemei. Aceasta urcă spontan la suprafața studentului, lichefiată, ca uimire de sine. Ca urmare, reprezentarea din perspectiva *ego*-ului dispare și la suprafață se afirmă sinele veritabil nedivizat care, pur și simplu ESTE. Ori astăzi vedem, numai pe stilul Maestrului Gichin Funakoshi - shotokan, o puzderie de organisme toate născute din J.K.A.: W.U.K.O., I.T.K.F., W.S.K.F., S.K.I.¹¹¹ și, bineînțeles, J.K.A.

Diversitatea de opinie la nivelul direcțiilor consemnate mai sus nu se datorează unei corecte "iviri din sine" din JKA¹¹², ci originării existenței formelor acestora la nivel de "propunere a utilității momentului". În felul acesta, coapartenența (termen compus din *coeziune* și *apartenență*) la Arta Marțială este reprezentată cînd de o coordonată, cînd de cealaltă.

Sub imperativul zilei care reclamă, la nivel de formă înregimentată, catalogată, scoaterea în evidență a unuia din termenii coapartenenței în raport cu ceva, unul dintre criteriile folosite în acest sens este tradiția și tradiționalul¹¹³. În acest mod, la ora actuală unii se îndreaptă către tradițional, fiind orientați la nivel de teorie spre educație, formarea individului etc., proba de luptă Kumite fiind plasată doar ca o formă de verificare/ confirmare; iar alții ignoră tradiționalul și pun pe primul loc proba de kumite căreia, implicit, îi urmează și o formă de educație. Dar chiar dacă există această diferență de opinie în ce privește tradiționalul, toți sînt unanimi în a aprecia că tradiția¹¹⁴ stă la baza tuturor manifestărilor Artei Marțiale, indiferent de numele de stil pe care-l capătă KARATE-DO-ul.

Perspectiva participării la jocurile olimpice a determinat, la nivel internațional, ca strategie, o reorientare a tacticilor organismelor

¹¹¹ WUKO - World Union Karate Organization; ITKF - International Traditional Karate Federation; WSKF - World Karate Shotokan Federation; SKI - International Karate Shotokan.

¹¹² În sens de desprindere, de rupere.

¹¹³ Tradiționalul e spațiul ipotetic în care stilurile de karate-do indiferent de organism au o viziune comună în ceea ce privește întoarcerea la reala tradiție a Artei Marțiale.

¹¹⁴ Aici- reprezintă farul, călăuza către originea Artei Marțiale.

amintite și formarea unui punct de vedere comun în ceea ce privește KARATE-DO-ul. În acest fel s-a emis o ipoteză suplimentară care a condus la apariția WKF-ului (World Karate Federation), Federația Mondială de Karate, (FMK), care și-a asumat responsabilitatea formării unei direcții unitare în practica sportivă a KARATE-DO-ului, realizarea unui sistem de arbitraj unic, acestea fiind câteva dintre condiționările perspectivei olimpice, deci a unei noi teorii. Motivarea sportivilor către jocurile olimpice va sărăci și mai mult "tradiționalul", reducându-l la un joc de interese, așa cum se întâmplă cu actualele discipline olimpice. Rămîne de văzut poziția pe care o va adopta WKF-ul față de tradițional. Oricum, pentru a forma profilul adevăratului luptător de KARATE-DO e nevoie de timp, de o metodă corectă de antrenament care să faciliteze "ivirea din sine" a formei acestuia. Este edificator paragraful de mai jos, preluat din revista *Samurai Magazine*, nr. 17, pag.14-15, pe care îl redau integral: "La 21 noiembrie 1997 Directorul General al Comitetului Olimpic Internațional (CIO), domnul François Carrad a primit la Cartierul General al CIO delegația World Karate Federation (WKF) și o delegație din partea Internațional Tradițional Karate Federation (ITKF). Co-președinte al întâlnirii a fost domnul Kunio Tatsuno, Guvernator General al Fundației Mondiale pentru promovarea Karate-ului. La capătul unei discuții de lungă durată, ambele delegații au ajuns la o înțelegere, cu amenda că, introducînd aceasta în actul final, nici o parte nu își va pierde drepturile, în caz contrar înțelegerea respectivă va fi anulată.

1. Amîndouă părțile afirmă că unificarea Karate-ului va fi finalizată pe baza principiilor stabilite de către CIO la Monte Carlo în 1993. În timpul celei de-a 101-a sesiuni, "principiile" au fost aprobate de către ambele părți. Documentele CIO sub intenția "raport de unificare al federațiilor de karate (WUKO și ITKF)", cuprind toate cele cinci anexe.

2. Ambele părți reafirmă că unificarea Karate-ului va fi realizată prin intrarea ITKF în WKF, bazată pe principiile anterior menționate, cu garanțiile de rigoare pentru ca să se păstreze și să se dezvolte Karate tradițional.

3. Pentru a finaliza procesul de unificare, amîndouă părțile au desemnat următoarele persoane în calitate reprezentativă pentru a constitui Comitetul de Unificare pentru Karate (CUK):

-pentru WKF: Domnul Jacques Delcourt; Domnul Antonio Espinos; Domnul George A. Yerolimpos.

-Pentru ITKF: Domnul Hidetaka Nishiyama; Domnul J.Michael Crowe; Domnul Ronulo Machado.

Fiecare parte va avea dreptul să aducă un consilier legal la întâlnirile CUK.

4. Sarcina CUK, care se va reuni nu mai târziu decît la sfîrșitul lunii februarie 1998, este să revizuiască pînă la 15 aprilie 1998 statutul actual al WKF împreună cu toate documentele și schițele relevante și să pregătească toate amendamentele necesare astfel încît să se asigure că principiile și garanțiile menționate în paragraful 2 sînt încorporate în statutul WKF.

În momentul în care statutul amendat a fost pregătit, astfel încît să satisfacă ambele părți, el va fi supus spre aprobare factorilor de decizie din cadrul celor două părți. Ambele părți vor furniza CUK, la începutul lucrărilor, numărul exact al membrilor săi, care va fi confirmat, în cursul lucrărilor CUK, prin prezentarea listelor nominale, detaliate și verificate ale membrilor componenți.

5. Atît WKF cît și ITKF, care au manifestat un interes deosebit și relevant pentru a apăra imaginea Karate-Do, cer CIO să nu altereze statutul prezent al Karate-DO în Mișcarea Olimpică și să permită intervalul de timp necesar pentru a se putea ajunge la unificarea Karate-ului.

Toți participanții la această întâlnire doresc să mulțumească domnului Kunio Tatsuno, pentru contribuția deosebită în calitate de coordonator. (Lausanne, 21 noiembrie 1997.)"

Perspectiva nu e roză căci, din 1921 și pînă azi, în domeniu avem doar *legende* despre metode de antrenament și super-eroi. Se pare că în sport drumul către Arta Marțială e blocat de o anume "îngustime materială"¹¹⁵ și de o politică... să-i spunem culturală. Din perspectiva teoriei Artei Marțiale, tradiționalul reprezintă un punct de vedere forte, în resurecția atitudinii practicanților către originea ei. Din păcate nu s-a insistat suficient asupra înțelesului de tradițional, care implicit e legat de tradiție, iar conotația acestuia din urmă a rămas exterioară înțelegerii celor cărora le era adresat. Astfel,

¹¹⁵ Dorința de putere, poziție socială, avuție etc.

tradiționalul e perceput de marea masă de practicanți de KARATE-DO ca un domeniu privilegiat, o placă pivotantă dătătoare de sens în ceea ce privește modalitatea de abordare a tradiției proprii Artei Marțiale. Cît despre tradiție, semnificația conceptului se pierde în aprecieri superficiale¹¹⁶, care nu depășesc evenimentele istorice ale locurilor geografice din care provine Arta Marțială și, eventual, referiri la relatări legendare. Supoziția ipotetică exprimată mai sus asupra tradiționalului sprijinit pe tradiție, conține toate diferențierile din câmpul faptic, reprezentînd de fapt o schismă, din care au derivat direcțiile și curentele de opinie de astăzi.

După părerea mea, nimeni¹¹⁷ nu definește tradiția ca ceea ce este și, dacă e, de ce e așa cum este. Pornind de la faptul că numeroasele suțineri teoretice în domeniul direcțiilor enunțate nu au conturat clar ce reprezintă, pentru fiecare, tradiția precum și viitorul acesteia în noua teorie, dăm un îndreptar despre ce este ea:

Zona tradiției este neobiectivată, sustrăgîndu-se permanent de la intenția noastră de a o fixa. De aceea "orice și oricum gîndim, gîndim în spațiul de joc al tradiției. Ea domină cînd ne eliberează dintr-un mod de a gîndi asupra trecutului înspre un mod de a gîndi asupra viitorului, care nu mai este o planificare"¹¹⁸.

Tradiția reprezintă farul cel mai îndepărtat la care trebuie să ajungem, dar nu oricum, ci, în modalitatea actului trăit pentru ca mai apoi, din acest punct asimilat, să purcedem printr-o *bună așezare* chiar în proximitatea originii, aceeași în adîncime, atît pentru manifestare ca și pentru om. Trebuie de reținut că "originea" ne poartă, și această călăuzire nu poate fi decît asimțită. Numai dezvoltarea prin educare a ascultării interioare poate crea locul îngust de acces către autentică vedere(înțelegere – care, aici este locul de a preciza, că nu este un atribut al cunoașterii, ci mai degrabă o calitate a Ființei).

Atitudinea Zen (ca viitoare filosofie a științelor), în maniera-i specifică, adîncește modalitatea de abordare a tradiției prin cuvintele: "în adevăratul zen trebuie să urmăim tradiția însă nu numai atît ci, în

¹¹⁶ Aici cu referire la "conștiința competițională".

¹¹⁷ Aici cu referire expresă la responsabilii care au în grija lor propovăduirea KARATE-DO-ului ca sport. E uimitor cum se ignoră înțelepciunea atîtor maeștri cunoscuți din Arta Marțială, scrierile lor, cu referire la domeniul luat aici în studiu.

¹¹⁸ Martin Heidegger, op. cit. p. 19.

același timp, să negăm tradiția și să revenim la nimicul fundamental și originar (antiteza tradiționalului dincolo de tradiții), la adevărata puritate, în punctul originar fundamental"¹¹⁹.

În felul acesta, ipoteza aderării la tradițional a acelor direcții care nu-și definesc în termeni reali conceptul de tradiție, se încadrează în categoria acelor ipoteze "suplimentare" care caută fără succes¹²⁰ să se adapteze zonei tradiționale, izvoditoare de reale oportunități în înțelegerea esenței Artei Marțiale.

Concluzie:

Atît criteriul discordanțelor dintre teorie și practică, cît și cel al ipotezelor suplimentare, complicate și puțin verosimile, arată că actualul mod de gîndire asupra tradiționalului și tradiției, este sărăcit atît din punct de vedere al practicii, cît și al teoriei, justificînd astfel efortul pentru găsirea unei modalități de revitalizare a vechii teorii și practici a Artei Marțiale.

B 3. DEFICIENȚE FILOSOFICE

"Filosofia¹²¹ nu poate fi măsurată nicicînd cu etalonul ideii care e propriu științei^{KK}. În măsura în care omul există, survine, într-un anume fel, filosofarea. Filosofia -ceea ce numim noi astfel- e punerea -în- mișcare a metafizicii." (M.Heidegger, *Repere pe drumul gîndirii*, Ed. Politică, București, 1988). Adevărata filosofie se naște dintr-o bună așezare în practică. De aceea îmi pot permite să afirm,

¹¹⁹ Taisen Deshimaru - *Zen Adevărat*, Ed. Axis Mundi, 1993.

¹²⁰ Azi, în noiembrie 2001, pentru România, formarea la vîrfurile mondiale a unui CUK după modelul preconizat, a rămas la nivel de deziderat.

¹²¹ Heidegger merită o atenție specială; din punctul meu de vedere nu se înscrie printre filozofii moderni propovăduitori ai acelor "principii raționale", "ca și cum aceste principii ar aparține în întregime rațiunii, ca și cum ele ar fi, într-un fel, opera sa cînd de fapt, pentru a o îndruma, e dimpotrivă necesar ca acestea să se impună rațiunii, ceea ce înseamnă că ele vin de sus; avem aici un exemplu al erorii raționaliste și ne putem da seama de diferența esențială ce există între raționalism și adevărul intelectualism...însuși punctul de vedere al filozofiei moderne și modalitatea sa specială de a pune problemele sînt incompatibile cu adevărata metafizică" (R. Guenon, *Simboluri ale Științei Sacre*, Humanitas, București, 1977; p.416).

^{KK} Dacă privim retrospectiv, vedem cum și cei mai experimentați în ale filosofării au fost numiți sofiști, întrucît aceștia, printr-o expunere mai puțin onestă și urmărind un cîștig rușinos au profanat însăși numele filosofiei.

că din practică se naște întrebarea *comportamentală* care la nivelul corpului fizic și a agregatului psihic, se reflectată spontan în atitudinea acestora. Comportamentul și atitudinea născută din act trăit, uimește "mintea" care, la rîndul ei, încearcă să "vadă" - înțeleagă- prin rațiune. Filosofia face posibilă întrebarea oportună, care este așezată pe un suport de continuă uimire și totodată sfială, în raport cu (vis à vis de) "de ce-ul" și "cum-ul" verbului "a fi". Astfel, actul filosofic este în primul rînd un act de sănătate a gîndului, adică – a omului. Actul autentic filosofic impune oprirea, staționarea, așezarea și implicit contemplarea. Numai așa omul-gînd își depășește condiția realizându-se ca cel ce **este**.

Pentru a stabili dacă teoria spirituală a KARATE-DO-ului are relevanță în practică, din perspectivă filosofică, așa cum apare această perspectivă în doctrina Zen, e necesar să analizăm gradul de conformitate și fidelitate în impactul cu realitatea mesajului filosofic. Pentru acest demers voi folosi din nou tezele deja enunțate.

Deoarece atitudinea filosofică, născută din practica Zen, nu este evidentă la nivelul exprimării tezelor, am fost nevoit ca, din scrierile de specialitate referitoare la importanța filosofiei¹²² Zen în Arta Marțială, să-mi extrag propozițiile, să le combin adecvat scopului urmărit și să trag concluziile de rigoare.

Prin urmare, am preluat tezele și, pentru fiecare în parte, am efectuat o mică analiză comparativă între punctul de vedere al karate-do-ului reieșit din teză, domeniu de aplicație, scop urmărit, și punctul de vedere Zen vis à vis de fiecare teză, domeniu de aplicație, scop urmărit. Am urmărit aspecte ca: încărcătura inițială a KARATE-DO-ului, care-și conține și componenta spirituală, impactul acesteia pe fiecare teză, vis a vis de realitatea căreia îi e adresată aceasta, corectitudinea și rigoarea adresării mesajului tezei, validarea scopului urmărit de teză, prin suprapunerea viziunii filosofice Zen peste acțiunea KARATE-DO-ului.

Astfel:

a. *KARATE-DO e un sport*. Afirmția presupune competiția și pregătirea în direcția ei. Ori competiția înseamnă dorința de a învinge. Pregătirea competiției înseamnă "încercuirea" unei anume realități (cum ar fi obligarea sportivului la diverse restricții) și

¹²² Înțelegînd, aici, doctrina Zen.

sărăcirea acesteia de elementele esențiale², care asigură libertatea individului, precum și posibilitatea acestuia de a se "îvi din sine" ca luptător veritabil. Din perspectivă Zen, această situație reprezintă o încătușare a individului. Mai mult, studentul ancorat în ideea de competiție sportivă, și care nu are în vedere lanțul îndoșpit al cauzării³, nu poate ieși în afara relației cauză-efect și, deci, nu-și poate asigura *dimensiunea* în care Eu-l articulat, transparent, face "loc" unui *ceva* mai adânc, care poate fi în măsură să lase *să fie* "îvirea din sine".

Prin urmare, KARATE-DO ca sport se diferențiază net de dimensiunea nonobiectivată a doctrinei Zen.

Zen-ul reprezintă o atitudine de viață esențialmente practică, înglobând ființa umană în a sa totalitate fizică și psihică. În ceea ce urmărim să scoatem în relief, această atitudine se dovedește a fi absolut necesară în reconstituirea suportului spiritual. Probabil că la această rațiune-atitudine face apel prof. E. Conze de la Universitatea Oxford, atunci când definește Zen-ul ca fiind "pragmatism dialectic"¹. Această atitudine pragmatică rezultă din procesul de iluminare interioară a lui Buddha și se situează în teoria cunoașterii pe domeniul unui empirism radical. Fiecare element al timpului este autonom și static².

Deci: Zen-ul este lipsit de dogmatism. Zen-ul este pragmatism dialectic.

În acest caz, KARATE-DO-ul, ca sport, este karate-do și este în afara Artei Marțiale.

b. *Țelul KARATE-DO-ului* este obținerea și conservarea unui fizic puternic, călirea voinții, și a unei corecte aprecieri a realității prin dezvoltarea artei autoapărării.

² Aici- educație, cultură etc. În lipsa lor opțiunea practicantului pentru performanță sportivă se îndreaptă către o finalitate obiectivată, cum ar fi: onoruri, putere, bani etc, ceea ce blochează "îvirea din sine" ca veritabil luptător de KARATE-DO.

³ Ignoranța-dispoziția-conștiința-numele și forma- cele șase organe de simț-atingerea- sentimentul- atașamentul-devenirea-nașterea - bătrânețea și moartea . (D.T.Suzuki - *Eseuri despre Budhismul Zen*.)

¹ *Foundaments du budhisme Ch'an et du Zen*, ca și Robert Linssen în *Le Zen sagesse d'Extreme - Orient: ou nouvel art de vivre?*

² Dogen, *Shobogenzo*.

Dacă e să ne gândim just la *condiția* omului modern, vedem cum aceasta îl devorează încetul cu încetul, șubrezindu-i sănătatea fizică și psihică. Prin această șubrezire răzbat adeseori în existență sensibilități și sensuri paranormale, necalificate, care în viziune proprie, ar putea explica așa-zisele deviații comportamentale aflate în inventarul psihiatriei, psihologiei și mai tinerii psihanalize. Știm cum labilitatea psihică deschide prea devreme porți pentru omul needucat (care și-a lăsat în paragină corpul fizic conținător și purtător în același timp a celor trei realități: chimic-biologic-psihic), generînd astfel o lume care-l asumă și-l propun spre devorare unei realități devenite maladivă.

Cred că aici putem găsi o explicație pentru melancolie, sindromul maniaco-depresiv și schizofrenie. În acest sens nu este totul pierdut: omul educat î-și asimte suportul, gazdă-purtătoare a tuturor evenimentelor dintr-o existență umană și caută metode pentru a-l pune conștient în evidență, dîndu-i un rol potrivit cu statutul său. Chiar condiția umană prin exigențele propuse, îl stimulează la apărarea și conservarea acestei aspirații niciodată obiectivate, dar permanent vie și motivante înspre atingerea înțelepciunii. Din totdeauna omul s-a străduit să îndeplinească oportunitățile vremii cu posibilitățile proprii, urmărind un deziderat vechi de cînd lumea, dar/și mereu actual: sănătatea și înțelepciunea.

Starea de sănătate întotdeauna a fost înțeleasă din perspectiva unui fizic puternic. În acest sens, omul a căutat metode care să-l fortifice, să-l întărească, să-l facă mai rezistent. KARATE-DO-ul folosește numeroase gesturi care au rolul de a impune disciplina și de a dezvolta ordinea în gesturi și concentrarea. Să ne gândim la modul de a împacheta karate-gi-ul, modul de a te înclina la salut, ierarhia în formație etc, dar și principiul waza. Principiul waza pune în legătură discipolul cu tehnicile KARATE-DO-ului. Toate acestea întăresc atitudinea și conduc către armonie atît corpul fizic cît și partenerii de dialog, știuți și neștiuți. Gesturile conduc la un comportament corect. Ele dezvoltă demnitatea și respectul facilitînd cultivarea capacității normale în noi. Waza și gesturile creează comportamentul practicantului de Arte Marțiale. Comportamentul influențează conștiința. Comportament corect înseamnă conștiință corectă, care se manifestă vis à vis de mediu sub formă de atitudine corectă.

Atitudinea corectă în relația cu mediul se constituie în artă a autoapărării. Toate acestea conduc la obținerea unui fizic, cu agregatul său psihic, puternic și sănătos. Ori, astăzi, practicanții de Arte Marțiale urmăresc să devină puternici, ignorând posibilitatea pe care waza și gesturile menționate o au, de a deschide și o poartă către înțelepciune. Trebuie ținut cont că Bushi-do-ul japonez a apărut din fuziunea budhism-ului (sub forma Zen) cu shintoism-ul, iar dezvoltarea ulterioară s-a făcut direct dintr-o etică, o filosofie și o religie, fără nici un fel de amestec cu vreun sport. Calea Zen ne învață cele două aspecte consemnate - cum să fim puternici și înțelepți în același timp. În zen se spune: "nu trebuie să vă visați viața. Trebuie să fiți complet în orice fațetă". Acesta e antrenamentul în exercițiul numit kata. Trebuie să trăiești lumea cu propriul tău corp, aici și acum. Prin practica zazen se poate adăuga o nouă dimensiune la kata. Esențial în kata nu sînt gesturile în sine, ci atitudinea adoptată față de ele. Trebuie trăit spiritul gestului; prin antrenament, kata trebuie să fuzioneze prin intermediul transfigurării, cu spiritul. Iată cum "Mens sana in corpore sano" capătă o nouă dimensiune. În egală măsură, grija trebuie să fie atît pentru minte, care trebuie adusă în starea de hishiryō - una de gîndire fără gîndire, de conștiință dincolo de gîndire, - cît și pentru corp împreună cu agregatul său psihic. Mintea trebuie să fie fluidă, lucidă. Mintea trebuie să devină substanță. În acest caz, mintea este o substanță fără formă, dar uneori poate lua o formă. Numai așa intuiția și acțiunea pot fi simultane în minte. Corpul urmează mintea. E limpede că trebuie să educăm un loc în minte care să se identifice în final cu mintea. Dacă atingem altitudinea asimțirii minții ca un continuum-spațio-temporal, putem lesne vedea relația dintre realitatea primară și cea secundară, și desigur, importanța locului. Pe de altă parte, este bine de reținut că mintea, poate fi asimilată cu o peliculă fotografică care **lesne** se poate "impresiona". Oricît, oriunde și oricum am căuta, răspunsul se află în zen și nu în tehnicile de artă marțială sau în alte propuneri.

Kodo Sawaki vorbește de "kyu shin ryu" (instrucția care te învață să dirijezi mintea - printr-o bună așezare pe gest ca postură-respirație-ritm). Forța fizică, cea a tehnicii și cea a minții au cam aceeași importanță, dar întotdeauna shin, spiritul, e cel care decide. Cînd obtuzitatea și lenea mentală este preponderentă, decizia spiritului

apare lipsită de limpezime și discipolul cade în reprezentare. Aceste lucru este demonstrat în competițiile de astăzi care lipsite de decizia fulgurantă a căii așezate între viață și moarte, propun doar acumulare de puncte și formarea de campioni crescuți pe această acumulare. Constatăm cu amărăciune că forța fizică și tehnica ce o însoțește nu sunt îndeajuns.

Civilizația modernă nu are nici o idee despre aceste lucruri, din prima zi de școală ești rupt de viață pentru a face teorii. Artele marțiale nu reprezintă teatru sau divertisment. În artele marțiale nu există victorie sau înfrângere, așa cum există în sport. În sport există timpul cu trei conștiințe, trecut, prezent și viitor. În artele marțiale există numai prezentul, trebuie să trăiești *acum*, fiindcă acum sînt hotărîte viața și moartea pe deplin.

Reluînd: zazenul nu are scop, ne face să revenim la noi înșine. În zazen este practică și experiență. Experiența trebuie să nască filosofia. La fel și pentru KARATE-DO, nu trebuie doar să ascuți, trebuie să pui în practică. Această practică regală este poziția. Printr-o bună poziție prin care anima se realizează, obținem un bun reglaj al minții noastre. Prin ea ne integrăm în ordinea universală. "A păstra postura este lucrul cel mai important. Aceasta este sursa liniștii tăcute", scrie în cartea sa, *Hara*, prof. K. Von. Durkheim. Dar și Martin Heidegger are aceeași părere: „trebuie să te așezi și să nu faci nimic”.

Efectele fiziologice ale zazen-ului sînt fundamentale și de mare amploare. Postura creează tonusul muscular, fără tensiune sau relaxare excesivă, echilibrează sistemul nervos și creează armonie între noi înșine și univers.

Fiecare dintre noi dezvoltăm propriile noastre obiceiuri musculare particulare în mișcare, acțiune, contracție sau relaxare; dar care este condiția naturală a unui mușchi? Nici contracția, nici relaxarea; ea este un echilibru între cele două care condiționează echilibrul sistemului nervos și al creierului. Sîntem guvernați de două sisteme nervoase principale: cerebrospinal sau central, asociat cortexului și funcțiilor cerebrale, și cel neurovegetativ, conectat cu viscerele și centri interni ai creierului. Cel de-al doilea este numit și *sistemul nervos autonom* sau *involuntar*, deoarece nu putem acționa asupra lui, în mod inconștient el controlează și activează funcțiile

noastre biologice, pe cele care reglează **afectivitatea**, temperatura, metabolismul, secreția glandelor endocrine, digestia, somnul.

Zazenul reglează *sistemul autonom*, al cărui echilibru determină sănătatea corpului și a minții. Părțile lui acționează împreună pentru a regla funcționarea organelor noastre în mod independent de lumea exterioară și pentru a conduce și armoniza funcțiile lor. Cele două ramuri ale sale, sistemul nervos simpatic și cel parasimpatic, condiționează echilibrul corpului nostru; echilibrul și reglarea acestora guvernează sănătatea.

Cei mai mulți sînt fascinați de diete, de medicamente, de tratamente și vindecări, toate exterioare, însă putem să învățăm să ne echilibrăm singuri corpul. În zazen, antagonismul dintre simpatic și parasimpatic este echilibrat, astfel că sîngele, respirația, digestia, energia sexuală și somnul se întorc la normalitate. Atunci cînd echilibrul e tulburat, apar suferința și boala iar tratamentul medical are doar efect parțial și temporar, cîtă vreme nu e restabilit echilibrul. *Sistemul autonom* nu poate fi comandat conștient. El acționează independent de conștiința noastră, deși este afectat de ceea ce se întîmplă în sistemul cerebrospinal (central).

Însă prin zazen putem acționa asupra lui în mod inconștient. Atunci mușchii se întorc la condiția normală, creierul exterior se liniștește, iar structura internă poate exercita un control echilibrat asupra funcțiilor neurovegetative. În același mod, în timpul zazenului este reglată secreția hormonală, care interacționează cu sistemul neurovegetativ. Aici ar fi interesant de dezvoltat teoria lui Ștefan Lupașcu¹²³ cu cele trei materii și "starea T", influxurile nervoase

¹²³ Iată, ce spune Ștefan Lupașcu: Miliardele de celule nervoase ale creierului primesc nu numai influxurile eferente ale percepției și comandă influxurile eferente ale motricității, ci sînt, de asemenea, prin miliardele lor de sinapse, în contact și în interacțiune între ele. Dacă excitațiile exterioare ale organelor de simț și excitațiile interioare ale comenzilor motrice se încetinesc, grosso modo se opresc - printr-o destindere a stimulilor lumii exterioare, ca și a lumii interioare, interzicîndu-și să mai primească informații de la cea exterioară, să le fie receptacul și să acționeze asupra lor - activitatea mentală, după scurte sau mai lungi momente, chiar foarte lungi, se găsește interiorizată. În acest caz, omogenitatea și eterogenitatea inconștiențelor, ca și a conștiințelor, a neuronilor aferenți și eferenți, vor coexista față în față (kokoro kara kokoro), ca să spunem așa, în poziția unei neactualizări și a unei nepotențializări, într-un echilibru la jumătatea drumului între actualizare și potențializare. Am numit această stare, "starea T" a semiactualizării și a

aferente și eferente, raporturile dintre omogenitate și eterogenitate pe de o parte, actualizare și potențializare pe de altă parte, toate sub categoria antagonismului și contradictoriului etc.. Personal, cred că Ștefan Lupașcu, prin starea T, ajunge foarte aproape, în termeni raționali, folosind dialectica și logica să dea un înțeles în termeni occidentali acelei realități zugrăvite de maeștrii zen, ca fiind starea minții (imateriale și fără formă cum spune sf. Pavel), în care "interiorul și exteriorul devin o suprafață plană". Dacă reușim să ne oprim, în termenii zugrăviți în această carte, cu ușurință vom observa interdependența, impermanența și relaționalul, ca și imposibilitatea existenței unei cauze la nivel rațional.

Astăzi ne-am îndepărtat de autoreglarea normală a corpului, de înțelepciunea lui instinctivă, i-am demolat demnitatea, consimțind din ignoranță ca centrii de reglare să fie supuși feluritelor agresivități, care distrug ritmul lor natural. Este cauza principală a maladiilor mentale ca schizofrenia, sindromul maniaco-depresiv, melancolia, cu repercusiuni foarte grave la nivelul corpului fizic și biologic.

Prin calmarea cortexului, zazenul permite restabilirea unui echilibru între exterior și interior, între percepție și motricitate, și desigur, realizarea stării T așa cum, inspirat, Ștefan Lupașcu o definește, și care chiar că se instituie ca un domeniu real al libertății omului. „Starea T”, în viziune proprie este un moment de răscruce care propune individului-OM ajuns în această situație o opțiune. Cel care înțelege opțiunea ca non-opțiune, este în situația descrisă de Confucius: marii seniori au mii de drumuri în fața lor, dar ei nu apucă pe nici unul. Este un îndemn spre trăirea cuvântului-coloană. În starea de cuvânt-coloană deși există mișcarea spre îndeplinirea opțiunii, înțeleptul rămâne permanent centrat, echilibrat. Cu alte cuvinte, fiind

semipotențializării.....(Ștefan Lupașcu; "Omul și cele trei etici ale sale", Editura Ștefan Lupașcu, Iași, 1999; pp.17, 18).

Ca un rezultat al acestei dialectici, dezvoltate de Ștefan Lupașcu, apar evidente două realități, una generind-o pe cealaltă, și anume: conștiința conștiinței și o inconștientă a celor două, o conștiință a inconștientului - pe de o parte, și, cum, din prima, se elaborează cunoașterea cunoașterilor, concomitent cu cunoașterea necunoașterilor - pe de altă parte. Fără să numescă, zazenul - aceasta(postura + atitudine vis a vis de starea T), - se impune ca singura metoda de "educare-liniștire" a relației dintre "soma" și "psihicul" omului pe de o parte, și așezare autentică pe suportul astfel adus în armonie, a "frumoasei Psihee" (intermediind relația trup-spirit), la rîndul ei purtătoare a Spiritului, pe de altă parte.

dinamic pe coordonatele solare și pasiv pe coordonatele polare, individul-OM ajuns la maturitatea sa spirituală care este punctul rezultat din intersecția coordonatelor amintite, poate depăși antagonismele și contradicția situându-se într-o realitate complementară acestora.

Echilibrul poate fi dobândit întâi prin zazen, apoi actualizat, prin atitudine, vis à vis de ținuta corpului fizic și respirație, pe cele patru posturi fundamentale din viața obișnuită: stînd în picioare, mergînd, culcat, așezat. Dogen spune că dacă acestea (posturile), sînt corecte, corpul și mintea se află în condiția lor normală.

Așa înțeleg (văd) **arta** autoapărării.

Deci: Zazenul este liniștea absolută, liniștea gîndurilor, non-gîndirea. În zazen este practica, experiența, sănătatea, înțelepciunea supremă. Pozițiile din KARATE-DO sînt validate printr-o corectă atitudine venită din practica zazen-ului, de unde-și trag esența.

c. KARATE-DO poate fi practicat de toți, tineri, bătrîni, copii, bărbați, femei. KARATE-DO este o artă.

Literatura de specialitate face apel la un concept ca Arta, fără ai defini așezarea legată de secțiunea de realitate din care provine și chiar îi este suport, ba mai mult se pare, că nu ia în seamă semnalele specifice locului dar ca și spațiul de referință, care, ca termeni ai Templului ar putea contribui la o autentică înțelegere. Și iată cum, de la sine înțelesul, ignorînd un prealabil efort de asimilare ca act trăit face credibilă ideea că KARATE-DO în mod faptic, este un lucru ce poate fi însușit de toate categoriile enunțate.

Trebuie menționat că acest lucru se întîmplă datorită și unei facilității de abordare grosso-modo, care face ca ecumenismul ce caracterizează Arta Marțială să o facă accesibilă pe segmentele ei constituente, ca formă. Esența, însă, rămîne neinteligibilă pentru cei ce se opresc la primul contact (faza de imitație-copiere, faza **shu**).

Unii dintre propovăduitorii de azi induc o gravă confuzie în perceperea KARATE-DO, tratînd cu superficialitate atitudinea Zen, pe care o descriu ca o specificitate extrem orientală, la care occidentalul nu poate avea acces, și dacă, pe alocuri, se demonstrează contrariul, acest efort este gratulat ca ne-necesar. Contactul cu o nouă

formă de cultură a constituit în toate timpurile un subiect sensibil, greu de îngerat. Așa că, am putea să nu fim surprinși, când aceiași "maieștri" impun cu seninătate, ca obligatorie în practica actuală, însușirea unui set de reguli preluate din codul luptătorului (Bushido). Probabil, în reprezentarea lor, aceste reguli ar fi apărut cu rigoare dintr-o logică rațională, și nu din educarea corpului și spiritului în vederea realizării unui sine nedivizat. Noi, putem spune că omul orientat către sinele propriu, astfel "liniștit", acționînd intuitiv, conform cu realitatea epocii, și-a materializat inspirația în afară, într-un cod al onoarei, datoriei și iubirii. Ceea ce astăzi se traduce în termeni de morală, la momentul apariției codului, acesta era expresia concretă a prezentului, ca viață și moarte. Cu această mică digresiune, necesară, desigur, în context, revenim la Artă. Arta, concept și realitate, nu există fără artiști și operă. O ierarhie a importanței unuia sau altuia se impune, căci altfel nu am putea atribui girul autenticității unei opere care, la rîndul ei, creează locul Artei și artistului. Cert este că unul se susține pe celălalt și că operă și artist operează într-un ținut mai vast, mai cuprinzător, mai dătător de sensuri și temeuri, dar care nu poate fi surprins, mereu sustrăgîndu-se. Arta nu poate fi încercuită, ea se sustrage de fiecare dată la orice intenție de fixare¹ rămînînd, prin asta, de-a pururi tînără. Arta nu poate fi instituționalizată. Arta este o mijlocire în care artist și operă stau într-un același. Din punctul meu de vedere, nu putem vorbi de KARATE-DO evertuat la nivel de Artă, fără însușirea atitudinii Zen.

Erich Fromm scrie (*Zen și psihanaliză*): "Zen-ul este tehnica de a regăsi în noi înșine natura existenței noastre. Zen-ul este drumul de la constrîngere la libertate. Zen-ul dă omului energia naturală care se află în ființa umană. Zen-ul frînează apariția bolilor și a demenței totale. El dă acces la devărată fericire și la dragostea profundă". *Vilmakirti Sutra*, text de covîrșitoare influență asupra zenului, este povestea unui mirean, Vilmarkirti care depășește prin adîncimea înțelegerii lui pe orice discipol al lui Buddha. Cînd răspundea la întrebări privind realitatea naturii non-duale păstra o *asurzitoare tăcere*. "Nemaipomenita tăcere a lui Vilmarkirti era o temă favorită artiștilor Zen." (*Calea Zen* - Allan W. Watts)

¹ Folosit în sensul de "mijloc abil"- conform atitudinii zen.

Deci: Zen-ul definește sensul originar al realității ultime (tathagata) ca fiind un cerc de rază variabilă, fără limite, care își are centrul peste tot și nicăieri, suspicioasă în fața oricărei tentative de fixare a acestuia (centrului). Iată și o interpretare românească a principiului taoist, Yin-Yang. E clar că Realitatea ultimă (tathagata) se sustrage permanent de la fixare, urmînd o cale de mijloc, de o manieră serpentiformă. Relațiile lui Heisenberg sînt un bun exemplu al concluziei de mai sus. Ștefan Lupașcu ("Omul și cele trei etici ale sale", Ed. Ștefan Lupașcu, Iași 1999, p.25) le comentează în felul următor: "se poate actualiza pînă la un anumit grad cauzalitatea omogenității, în măsura coordonatelor spațio-temporale care localizează un obiect, dar cu condiția de a potențializa cauzalitatea eterogenității sub forma unei multiplicități de mișcări. Invers, se poate actualiza cauzalitatea omogenității unei cantități de mișcări, dar cu condiția de a potențializa, pînă la un anumit grad, numai cauzalitatea eterogenității, sub forma multiplicității de localizări, încît obiectul sau particula (tathagata- adaug eu), va fi pretutindeni și nicăieri; aceasta se exprimă prin formula: $(\Delta p \times \Delta q) \geq h$. Cele două cauzalități antagoniste coexistă, dar una se dezvoltă și se actualizează în dauna celeilalte, care nu încetează, totuși, să rămînă într-o actualizare: dispariția uneia în folosul celeilalte nu e posibilă, pentru că nici una dintre ele nu poate trece limita constantei h a lui Planck." Sic!!!!

4. KARATE-DO este o cale¹ a educației, a creării unui profil sănătos moral și psihic.

Respectarea cu rigoare a cadrului în care se desfășoară un antrenament de KARATE-DO formează, în timp, o deprindere a cursantului cu disciplina, respectul, etica și o mai bună înțelegere a regulilor de morală. Desigur că, la o judecată de valoare, fiecare dintre noi ne vedem respectând o grilă impusă de rigoarea momentului pe care-l traversăm, și care, ne forțează în direcția rațională. Fără a forța textul, pot sugera că forma de grup, societate, anturaj, pe de o parte, și ideologie, pe de altă parte, determină profilul de educație. Punctul de vedere al atitudinii Zen aduce o speranță în posibilitatea creării unui statut al individului eliberat de restricționare și dirijare. Chiar și occidentul are o sclipire prin M. Heidegger, care

¹ Cale - aici în înțeles de mijloc.

referindu-se la artă, scoate în evidență că nu utilitatea, scopul grupului, societății etc. trebuie să determine tipul de ordonare a existenței numită *om* într-o formă (model de educație).

Disponerea spațial-locală¹²⁴ și ordonarea existenței numită *om*, care are ca urmare un contur determinat, dau forma de educație, ca efect direct al ivirii din sine. Un model de astfel de educație care lasă să fie "ivirea din sine" este model Hristic, bazat pe etapele vârstei lui Isus (7+5+8+10; apoi 3)¹²⁵. În termeni zen-iști, *aici și acum* prezintă, succint, un model rezultat direct din practica exercițiului numit *kata*. Pe scurt, Shu-Ha-Ri. Shu- imitație exterioară; Ha- creștere interioară; Ri- care este în legătură directă cu cele spuse despre ivirea din sine, înseamnă a se abate de la formă. În această fază, tehnica se identifică cu practicantul, într-o sinceritate totală. Practicantul nu se mai gândește la acțiune. Spiritul și corpul se exprimă unitar. Con tracția corpului nu antrenează contracția spiritului. Practicantul respectiv depășește limitele stilului, pentru a deveni total eficace. În interior se instalează calmul și liniștea. Se spune că în această etapă un *kata* e recreat din interior, deoarece forma și fondul fuzionează.

Să privim la un element cunoscut, apa. Funcția apei e curgerea.

Lăsată liberă, apa își alege calea urmând astfel nestînjenită legea gravitației. Omul, în general, e ca apa. Lăsat liber și *necon condiționat*, el urmează legile firii și e conform cu realitatea. Așa cum apa poate fi acumulată în baraje și urcată în înalt, pentru a i se smulge, prin condiționare, forța necesară turbinelor, *maltratată* și ignobilată pentru a i se smulge energia (apa grea- deuteriu) etc, tot așa omul poate fi modelat prin condiționări și introdus în cadrul a ceea ce se crede a fi educația. Se pierde din vedere aspectul esențial, anume că una dintre cele mai importante legi în esență divină, cea a gravitației, nu permite relației materie-formă să se desprindă de pământ. Cei care nu au înțeles acest deziderat s-au rătăcit în tehnică și tehnologie (exemplu ilustre sînt Icar, Dedal). Aceștia au confundat aspirația omului (care de la început trebuia orientată către el însuși), cu puțința

¹²⁴ Legat de ivirea din sine, fără predeterminarea inițială.

¹²⁵ Vezi, articolul "Vârstele educației și treptele schimbării, sub semnul cauzalității antagoniste și contradictorii", prezentat la Congresul Ștefan Lupașcu, 2000; autor - Florentin Loghin.

confecționării exercitată asupra materiei, formei și dominația asupra naturii.

Numai insul care ajunge la calitatea de om, în sensurile relevate în parte în această lucrare, se poate ridica în înalțuri. Și asta fără avioane, rachete etc., fără "brațul" tehnicii, pentru a se mîntui, lăsînd jos în acest demers corpul fizic, ca un vehicul, cum și este, în mediul lui natural, dînd sufletului, spiritului, ființei în ultimă instanță, libertatea de exprimare integrală. În timp ce trupul respectă legile firii sale, suportînd apăsarea grea a materiei, sufletul se înalță purificat de o gîndire nobilă, neatașată, către înalțuri. Acestea ar trebui să fie începuturile oricărui sistem educațional, care înțelege în final, că adevărata educație este de fapt autoeducație¹²⁶.

Deci: În atitudinea Zen materia și forma, ca și lucrurile ivite din această relație, sînt *lăsate să fie*. Pentru discipolul educat în această atitudine, lucrurile apar doar dacă ele nu sînt *căutate*^W; *căutate fiind*, ele nu apar.

5. KARATE-DO este unicul¹, singurul folositor² omenirii.

Toate formele de manifestare ale KARATE-DO-ului depășesc personalizarea³ dată de direcția aleasă, alimentîndu-se din aceeași origine⁴. KARATE-DO începe și se termină cu respect¹²⁷.

¹²⁶ A se vedea, referitor la educație, cum aceasta poate să se ivească din sine, luînd în considerare simbolul reprezentat de vîrsta mîntuitorului nostru, Iisus (aspecte pe care le dezvolt într-o altă lucrare în curs de elaborare).

^W Căutarea ca și intenție, folosește reprezentarea. Reprezentarea creează *distanța* dintre obiect și subiect. *Distanța* este identică cu vîlul mayei, adică al iluziei cu tot ce decurge din ea.

¹ Oferă o sinteză. E chiar Arta Marțială, cum m-am străduit să demonstrez. De ce Unicul, a fost deja explicat.

² Prin această punctare, scoatem în evidență un relief, și anume : schema și gestul însuflețit de ritm, simetrie și respirație, adică schemă plus gest, respectiv pasiv-activ (Yin-Yang), propune simbolul. În cazul acesta, gestul devine timp spațializat și poartă de intrare către semnificația primă a simbolului ; chiar devine cheie pentru **coagula**.

³ Deosebirea. În sens creștin personalizarea este răul care nu are realitate în sine. Personalitatea unei direcții e dată de abaterea de la cale. Această abatere de la cale este răul, este ocultarea aspirației prin slăbirea legăturii cu idealul. Personalitatea pune eticheta și constrînge. Aceasta este personalitatea propusă de "voia" omului.

Aspectul unicității KARATE-DO-ului se impune de la sine. Pe de o parte, afirmația provine de la părintele acestuia (ca parte a sportului), Gichin Funakoshi, a cărui notorietate în domeniu nu poate fi contestată, pe de altă parte dezvoltarea și extinderea de moment dar și ulterioară a KARATE-DO-ului, pînă în zilele noastre, îi dovedește cu prisosință caracterul de excepție, care, deja implicit, a fost afirmat.

Un criteriu de bază al unicității e posibilitatea ivirii din sine, demonstrabilă imediat, prin multitudinea de stiluri și direcții, ramificate, așa cum apar acestea în locul/spațiul ocupat astăzi de KARATE-DO. Corecțiile aduse de-a lungul timpului asupra formei, eliminarea tehnicilor periculoase, noi viziuni de abordare în KARATE-DO pentru kata, kumite, kihon completarea eşichierului practic cu noi probe ca Enbu, Fuku-ko, care par a fi trepte de însușire a înțelegerii marii reîntoarcere către tradițional și, prin trăirea acestuia spre origini, sînt o bună așezare spre adîncire.

În vremurile pe care le trăim se poate afirma, ca și în 1950, că, KARATE-DO-ul e unic, singurul folositor omenirii, cu rezerva ca **acesta**, *să penetreze femininul existenței și să propună firul așteptării în fața veșniciei*. Această propunere presupune o bună abordare a întîlnirii.

În realitate ce vedem? Am renunțat la “dar”, deoarece a spune “**dar** în realitate ce vedem”, conduce deja la presupunerea că avem o reală întîlnire cu aceasta (realitatea). Dacă ajută la ceva, mărturisesc că

⁴ Teoria spirituală a Artei Marțiale propune studiul diacronic și o *bună așezare* a practicii exercițiilor specifice. O bună așezare conduce la centrarea cîmpurilor noastre de realitate, făcînd posibilă *ivirea din sine a formei* și, implicit, a unei personalizari care nu vine din direcția *voinței* omului. Originea este esența KARATE-DO-ului. Calea către origine e jalonată de tradiție. Poarta de intrare în cale către origine este *transfigurarea*. Aceasta emoție poate fi puternic afirmată la nivelul individului atent la proces, potențat de aspirația care-l poartă *inconștient* către idealul suprem, adică, depășirea condiției omului de două ori căzut. Aici *proces* înseamnă, dinamica punctelor de metamorfoză aflate în schema kata-ului din KARATE-DO, iar *atenție* înseamnă, luciditatea din care lipsește urmărirea scopului ca și atingerea fructului acestuia.

¹²⁷ Veșnica întoarcere în punctul de aplicație, propus de o anume atitudine a gestului condus pe schema Kata-ului din KARATE-DO, face necesară trimiterea la "Parabola Fiului Risipitor". A începe și a termina cu respect înseamnă pentru adevăratul trăitor pe schema Kata-ului, surprinderea eternității și, prin asta, *adierea* inefabilului dat de veșnicie. Iată-ne deci în preajma dimensiunii date de mîntuitor, prin afirmația: Eu sînt Calea, Adevărul și Viața.

și eu sunt dezamăgit de,, și adaug, **cotidianul** (reprezentarea) nu caută, acestuia fiindu-i suficientă **dorința** unora de a-l însufleți. Uneori te poți opri chiar în acest moment. Așadar,...

Forma a condiționat multitudinea de direcții de mai sus, așa cum am mai afirmat, și nici decum posibilitatea ivirii din sine, adică unicitatea KARATE-DO-ului.

Referitor la unicitate, atît ca singularitate dar și ca folosință unică a acestei singularități pentru omenire, Zen-ul menținîndu-și nealterată atitudinea, admite că un lucru bine făcut, în care nu te recunoști ca făptuitor și nu urmărești rezultatul, lăsîndu-l pe acesta să fie, poate să confere celui care se adîncește astfel, starea de Arhat (*vrednic*). Cu certitudine însă, este împotriva obiectivării și a decretării unei stări de fapt. Acum cred, că este locul pentru:

"Dacă voi, călugărilor, numiți această trestie de bambus, voi o fixați. Dacă nu o numiți așa, vă împotriviți unui fapt. Spuneți-mi, spuneți-mi cum o numiți¹²⁸?"

"Adevărata frumusețe nu poate exista decît acolo unde nu există relație de interes¹²⁹".

Viața spirituală cea mai înaltă pentru om, poate fi atinsă acolo unde nu există *nici* căutare de profit, *nici* teama de pierdere. Neti, Neti, **nu**?

Kokoro-Kara-Kokoro sau *I shin den shin* comunicarea, transmisia se face de la sufletul meu la sufletul tău, fără intermediere.

Deci: Articulația semantică a cuvintelor în Zen este transparentă. Cea mai mică reflecție-reprezentare, îl îndepărtează pe om de realitatea primară.

6. KARATE-DO e un mijloc de asigurare a locului¹³⁰ unde se poate realiza armonia a trei realități deja cunoscute ca trup, suflet și spirit. (*Lăsăm astfel să se întrevadă posibilitatea afirmării pe locul creat de KARATE-DO a virtuților frumoasei Psihee*).

¹²⁸ Maestrul Shou Shan, 926 - 993.

¹²⁹ E. Kant.

¹³⁰ Aici: Minte, Inimă. Termenul asigurare - înseamnă liniște (Isihie-pace), calm; Mijloc - în sens de "Instrument".

Cu toate că acestea sînt cunoscute, nicăieri¹³¹ în practica KARATE-DO-ului nu se insistă pe o abordare filosofică a principiilor WAZA - tehnică, Tai- corp fizic, Ki- energie, shyn- mental/spirit. Din realitatea sălilor de antrenament, și aici nici o direcție nu este exceptată, lipsește cu desăvîrșire cultivarea unei atitudini lucide așa cum o propune practica zen, Taijiquan și *respirația somatopsihică*, ca singurele în stare să realizeze o autentică armonie dacă sînt cuplate la **credința** în stilul abordat (precizez, orice stil, nu neapărat din grădina Artelor Marțiale – și care ar putea fi: modă, tehnică, sport, politică, cultură, educație, turism, afaceri, etc.). Aduc ca sprijin pentru îndrăzneala mea următorul fragment: "Legătura dintre minte și corp, spirit și postură, minte și waza e respirația. Respirația devine ki (energie, izvor)... În Budo, cele trei elemente esențiale sînt tehnica (waza), activitatea (ki) și mintea/spiritul (shin). În zazen, prin postură e posibilă echilibrarea minții și respirației, în vreme ce într-o competiție echilibrarea respirației este dificilă, datorită activității fizice intense."¹³²

La momentul zilei se știe de existența tezaurului de înțelepciune pe care arta marțială îl propune temerarilor. Ba mai mult acesta începe să iasă la lumină devenind un pol, prin înțelegerea importanței împletirii metodei *ch'an* (mai tîrziu numită zen de către japonezi) cu arta marțială chineză¹³³ și, firesc, a sporului de calitate rezultat în urma acestei uniri. Dar și, de asemenea la fel de cunoscut e, că nu poți ajunge un luptător veritabil înainte de a realiza unitatea în minte, a trupului instrumentat ca și tehnică, sufletului și spiritului. Și cu toate acestea, cu toate evidențele care sînt în domeniu, se insistă pe cultivarea *forței false*, predestinînd pe cei motivați de cîmpul lui "a avea" spre uzură prematură și moarte¹³⁴.

Deci: Karate-do poate asigura locul, numai prin introducerea în antrenamente a unei **bune așezari** orientate către cultivarea

¹³¹ **Precizez**, afirmațiile ce scot în relief deviațiile din practica KARATE-DO, sînt susținute de "conștiința competițională".

¹³² Teisen Deshimaru - *Zen et Arts Martiaux*, 1982

¹³³ Prin intrarea buddhismului indian în China.

¹³⁴ Pervertirea aspirației în dorință, conduce la confundarea idealului cu scopul. Slăbirea primei și întărirea ultimului, aici, înseamnă moarte.

atitudinii Zen. Prin zazen, mușchii și tendoanele noastre, avînd un nivel scăzut al tensiunii, influențează atît sistemul nervos simpatic cît și parasimpatic. Funcționarea lor este opusă și complementară și, dacă, tensiunea din noi este corectă forțele lor sînt aduse în echilibru.

Dacă în antrenamentele de KARATE-DO se ține cont de acest lucru, echilibrul realizat "...atinge nivelul spiritual și devine credință, ea poate să dobîndească o mare putere și forță, exprimînd armonia dintre cunoaștere și percepție, minte și materie, obiect și subiect, substanță și esență, unu și mulți, muritor și nemuritor, dincolo de toate categoriile relative și de contradicții", spune maestrul Teisen Deshimaru în *Zen et Arts Martiaux*, 1982.

7.KARATE-DO, prin KARA- TE- DO¹³⁵, exprimă golul, atît din inima materiei cît și din inima creației.

Această dimensiune a KARA-TE-DO-ului, greu de deslușit ca și "gol", numit în occident - filosofic și disputat la nivelul elitei, corect originat în opinia mea dar și dătător de sens pentru întreaga manifestare nu numai în Artele Marțiale, este din păcate ignorat, făcînd posibil prin această "neluare în seamă", un punct de vedere care-i susține din păcate pe cei mai mulți în a eticheta profunzimea în acest domeniu cu un indiferent - **ism**.

Golul (vidul – aici, nu în calitate de neant), e *locul* unde începe și se termină totul.

În cel de-al cincilea cerc, Vidul, Myamoto Musashi îndeamnă: faceți din vid "vocea" și considerați "vocea" vid; în vid există binele și răul; spiritul este vid. Mai mult, din *Prajna paramita hridaya sutra* (*Suprema înțelepciune*), aflăm:

"...cînd se abandonează toate lucrurile egoului și ale cunoașterii relative, se poate accede la suprema înțelepciune". Iată mai departe, din ce este configurată *Filosofia ku - sunyata*. În marile sutre *Mana Prajna Paramita* sînt anunțate optsprezece vacuități (*sunyata*), lista începînd cu vacuitatea lucrurilor interioare, exterioare, vacuitatea de locuri interioare și exterioare; ku, acuitatea vacuității. Cele 18 vacuități mai sînt numite și *viduri clasice*. Maestrul Genjo a ridicat acest număr la douăzeci, adăugînd la cele 18 precedente pe a douăzecea, care este negația celei de-a

¹³⁵ Aici, KARA se traduce GOL, TE - MÎNĂ (mîna e reprezentativă pentru Trupul-fizic și psihismul acestuia.), DO se traduce CALE, METODĂ

nouăsprezecea, iar maestrul Dogen a vorbit despre *vidul ultim* sau *mushotoku*, *hishiryo*.

Filosofia zen, care în cazul nostru este zen mahayana, e filosofia *ku* (vacuitate) și *mu* (nimic). Sutra *Prajna Paramita* e esența, inima celor șase sute de cărți scrise despre noțiunea *ku*, "care reprezintă ea însăși înțelepciunea supremă a lui Buddha."¹³⁶

"Grație vidului există orice fenomen"- sînt vorbele atribuite lui Nagarjuna, cel de-al 12-lea Patriarh Zen, în secolul al II-lea.

Deci: Întreaga existență provine din vid (nimic) și se susține pe vid (după Nagarjuna). Mai aproape de noi, Heidegger, folosind limbajul modern, spune: *Nimicul nimicnicește prin aceea că respinge trimițînd către o formă sau alta*. Din punctul meu de vedere, este marea provocare aruncată acelor practicanți de arte marțiale orientați cu *vederea*¹³⁷ către cîmpul competiției.

8. KARATE-DO este o cale spirituală¹³⁸

Această afirmație de la început ne trimite către distincția dintre *instinct* și *intelect* dar și la evidențierea acestuia din urmă prin cele două ipostaze, *intelect-inteligența* folosit de rațiune, și *intelect-intuiție* evertuat la nivel de exprimare a Ființei. Cu această ocazie plasăm *trăirile* raționale într-o dimensiune curtată ce-i drept de *spiritual* dar încă insuficient de apropiate de calea spirituală pentru a ne motiva. Ar trebui ca în mod curent, prin practica KARATE-DO-ului să survolăm starea noastră *naturală*, lăsînd să fie instinctul dar și intelectul ca și realități pe care să le preluăm ca obiecte de studiu într-o altfel de manieră decît calea rațiunii. Să nu uităm îndemnul biblic, că Cezarului trebuie să-i dăm ce este al Cezarului. Aici, *a da* nu înseamnă a te împuțina, ci dimpotrivă – a adăuga *ceva* la desăvîșirea **chip**-ului nostru.

¹³⁶ Zen Adevărat, Teisen Deshimaru.

¹³⁷ Aici -înțelegerea.

¹³⁸ Ridicîndu-se la nivel de artă KARATE-DO-ul depășește cultura prin componenta spirituală pe care o propune. În acest caz KARATE-DO-ul devine universal și perfect aplicabil ca instrument în orice cultură și civilizație. O bună punere în practică a filosofiei Zen creează o atitudine care spiritualizează gestul din KARATE-DO, îl sacralizează și-l îmbracă pe om în haina de lumină. Această haină de lumină, proprie omului desăvîșit, este deja un alt ipostas al materiei.

Dar în nici o practică a artei marțiale orientate către conștiința competițională, nu se vorbește cum putem să ajungem la surprinderea intuiției, care, evident, corespunde unei alte *înțelegeri* a realității așezării¹³⁹ omului în existență. Să ne sprijinim cu încredere pe principala sutră a Zen-lui:

MAHAKA HANNYA HARAMITA SHINGYO

"Oricît de multe forme ar fi, ele devin vacuitate. Oricîte vacuități ar exista, ele devin forme. Senzațiile, percepțiile, imaginația și conștiința sînt așa cum sînt.

O, Sariputra, toate fenomenele au caracterul vidului. Ele nu se nasc și nu se opresc. Ele nu sînt nici pure, nici impure, nu cresc și nu se diminuează; de aceea, o Sariputra, acolo unde nu este vid nu sînt aparențe, nici senzații, nici percepție, nici imaginație, nici conștiință.

În vid nu există nici ochi, nici ureche, nici mental, nici formă, nici gust, nici sunet, nici culoare, nici atingere, nici obiect, nici știință, nici ignoranță, nici iluzie, nici victorie asupra iluziei, nici dorință, nici dispariția dorințelor, nici atașament, nici dispariția atașamentului, nici a fi, nici a înceta de a fi, nici dispariția nașterii, nici bătrînețe, nici moarte, nici încetarea îmbătrînirii, nici încetarea morții.

¹³⁹ O bună practică conduce la adevărata cunoaștere, care este act trăit. Din această cunoaștere dezvoltăm mai apoi teoria și filosofia raportîndu-ne clipă de clipă la mitologie. Este deja cunoscută materia vie a scoarței cerebrale umane, care ne permite să gîndim abstract, și pe care acad. E. Macovschi a numit-o *Materie Noesică*. Cu pași mici, putem specula existența unei realități, de ce nu chiar cea intermediară, a gîndirii abstracte, un cîmp al voinței, din care îșnesc cînd anumite condiții sau realizat, acele fenomene parapsihologice ca telepatia, psihokinezia, levitația și altele. Această realitate obligatoriu trebuie să aibă o componentă gravitațională luînd în considerare levitația, una energetică în sens de forță cînd gîndim psihochinezia și una informațională referitor la telepatie. Dar toate acestea s-ar risipi între cer și pămînt dacă nu ar exista și componenta afectivă, singura recunoscută ca fiind ontologică, și care penetrîndu-le le asigură solidaritatea și desigur, unitatea. Iată cum, Kata din KARATE-DO, obligîndu-ne la o permanentă întoarcere în punctul de aplicație, ne sugerează centralitatea noastră pe de o parte, iar mai apoi ca OM - axis mundi, ca nevoie-necesitate de raportare la principiu. Această clipă de clipă raportare, dizolvă abstractul prin folosirea sentimentului afectiv, care ca și component abisal, nu e realizabil în mod autentic fără suport mitologic.

În vid nu există suferință, nici acumularea suferinței, nici victorie de cucerit asupra suferinței.

În vid nu există nici a ști, nici știință, nici obținere. Spiritul lui Boddhisattva, care este în înțelepciunea supremă, nu conține nici o constrângere. Pentru că nu este forțat, este liber de frică. Dincolo de orice discriminare, de orice rătăcire, de orice iluzie, ajunge în final în Nirvana.

Pentru că toți Buddha din cele trei lumi se bazează pe înțelepciunea supremă, ei ating cea mai înaltă perfecțiune a detașării.

În consecință, aflați că prajna paramita, perfecțiunea înțelepciunii, este marea mantră a mării cunoașteri, mantră cea mai înaltă, mantră de neegalat, capabilă să pună sfârșit tuturor suferințelor. Această mantră de nedepășit este incantația unei înțelepciuni, care se cântă așa:

Mergeți, mergeți, mergeți dincolo, mergeți dincolo de dincolo, unde se află calea lui satori -iluminarea-, care este înțelepciunea lui Buddha".

Deci: Dacă este să vorbim de o filosofie a viitorului, aceasta nu poate fi decât cea născută din atitudinea Zen, care e una a vacuității dar și a nimic-ului heideggerian. Atitudinea Zen este chiar calea de mijloc, în care **calea** poate fi asimțită ca în cele ce urmează:

"E conceput doar de cel ce nu îl poate concepe;

Cel de care el e conceput, nu-L cunoaște,

El nu e înțeles de cei care-L înțeleg;

E bine înțeles doar de acei care nu-L înțeleg"¹

Sau: "Cel care-L cunoaște nu vorbește, cel care-L vorbește nu-L cunoaște".²

Fiind întrebat un maestru zen, Nan Ch'uan, de către elevul său Chao Chou care este calea (în sens de adevăr absolut), acesta a răspuns: "spiritul ordinar, aceasta e calea" (spiritul obișnuit, în acest caz este non-spiritul, adică starea anterioară disocierii subiect-obiect.

Wu Men poetizează răspunsul lui Nan Ch'uan:

"Florile parfumate primăvara, luna argintie toamna.

Briza proaspătă vara, zăpada albă iarna.

¹ Fragment din "Kena Upanishad"

² Lao Tse.

Dacă spiritul nu este tulburat de întrebări

Fiecare zi e un moment fericit în viața oamenilor."

În *Shobogenzo* Dogen a scris că, dacă practicăm fără obiect (mushotoku) atunci satori poate să apară în mod inconștient, deoarece zazenul însuși e satori. A studia calea lui Buddha înseamnă a studia sinele, a studia sinele înseamnă a abandona egoul; a abandona egoul înseamnă a deveni una cu întreg cosmosul. Secretul zenului este a gândi fără gândire, fără nici un fel de conștiință personală, fără ego (hishiryo).

9. KARATE-DO este un mod de viață¹⁴⁰

Do, în japoneză, înseamnă cale, metodă. Dar nu înseamnă de loc a învăța tehnicile din karate și participarea la competițiile sportive. Asocierea cu sportul este de o dată foarte recentă, și ține de spiritul vremii¹⁴¹.

"Do -calea, -este metoda, învățătura care îți permite să înțelegi perfect natura minții și a sinelui propriu, modelînd un mod de viață. Este calea... care te ajută să te trezești din amorțeala egoului adormit (sinele mic, "eul" limitat) și să accezi la o individualitate mai înaltă, mai deplină. În Asia, această cale a devenit moralitatea supremă, esența tuturor religiilor și filosofiilor. Conceptele de yin și yang din tratatul *I Ching*, afirmația lui Lao Tsu, "existența este nimic" își au în ea rădăcinile."- Teisen Deshimaru, *Zen et Arts Martiaux*, 1982.

În graba specifică aceluiași spirit al vremii, cele ce urmează nu se propun în practica KARATE-DO-ului, preluat de conștiința competițională. Calea adevărată a KARATE-DO-ului, apreciat ca artă marțială, trebuie să conducă pe practicant "la o stare a minții care observă impermanența, transformarea fără de sfârșit a tuturor lucrurilor (a tot ce există în *ku*, vacuitatea), observînd-o sub toate aspectele.¹⁴²" KARATE-DO-ul *nu e* un sport, care asemeni structurii

¹⁴⁰ O aplicație devine mod de viață dacă și numai dacă îndeplinește următoarele criterii: previziune, reevaluare, proliferare, extindere, reciprocitate. Adică dacă simultan se mulează pe calea experiențială, teoretică și filosofică, are caracter de universalitate și o rădăcină adînc înfiptă în bogăția mitului. Oricine citește sutra, spune un preot budhist, trebuie s-o studieze nu numai cu ochii ci și cu întreg sufletul.

¹⁴¹ Aici - în sens ontic.

¹⁴² *Zen et Arts Martiaux*, 1982 - Teisen Deshimaru.

unui joc propune: forța, îndemînarea, abilitatea corpului fizic și desigur inteligența competitorului, *ci e școala prin care găsim, "rezolvarea la problema vieții și a morții"*¹⁴³. Prin KARATE-DO ajungem să apreciem la justa valoare cele patru adevăruri ale tradiției buddhiste enunțate de Buddha la Benares după obținerea iluminării:

- Totul este suferință - aceasta este durerea.
- Desemnarea cauzelor suferinței în existență și în ignoranță - aceasta este originea durerii.
- Posibilitatea de a te elibera de durere, de suferință - aceasta este sfîrșitul durerii.
- Drumul care trebuie făcut - aceasta este calea care duce la sfîrșitul durerii.

Din efortul concret de depășire a condiției umane, mai tîrziu, acestea au fost cunoscute și sub denumirea de "Sentier aux huit embranchements", care insistă pe: vedere corectă, intenție corectă, cuvinte corecte, mod de existență corect, efort corect, atenție corectă, concentrare corectă. În formele superioare de budism, Ch'an și Zen, vederea corectă și atenția corectă sînt fundamentale. Fără vedere corectă și atenție corectă nu poate avea loc o acțiune corectă¹⁴⁴.

"În Vajracchedika - Sutra tăietorului de diamante- faptul de a atinge iluminarea înseamnă a nu atinge nimic. Cu alte cuvinte, dacă nirvana este aici și acum, a o căuta înseamnă a o pierde, realizarea ei în stadii progresive nu este de loc potrivită. Omul ar trebui să o deslușească imediat, direct.", spune în *Calea Zen*, Allan W. Watts.

O trimitere directă la naturalețe și spontaneitate, așa cum numai viața o poate propune prin act trăit, găsim în *Cele șase Precepte* ale lui Tilopa:

"Fără gînd, fără meditație, fără analiză

Fără cultivare, fără intenție,

Las-o să se limpezească de la sine (spontan)."

Deci: Prin atitudinea Zen existența-om ridicată la nivel de act trăit, surprinde spontan (față la față) Viața, în care VIAȚA = viața + moarte. Prin deschiderea care se realizează și prin cîmp, acțiunea Omului astfel educat, devine un mod de viață, o cale ascultînd numai

¹⁴³ Idem.

¹⁴⁴ Robert Linssen -*Le Zen sagesse d'Extreme - Orient: un nouvel art de vivre?*", partea *Foundaments du boudhisme, du Ch'an et du Zen*.

de intuiție. De fapt calea, este chiar intuiția. Descoperiți-o, educați intuiția, observați-o, mențineți-o și învățați să o stimulați printr-o bună așezare, mai apoi urmați sugestia din direcția acesteia.

Fără a ne îndepărta de la subiect, explorăm și alte meridiane, care pe măsura adâncirii devin argumente de sprijin pentru afirmațiile de mai sus. Astfel notăm:..."Astăzi dansul e arta cea mai profană. Totuși, această cenușă e caldă încă de o emoție sfântă", scria Senghor în legătură cu arta negro-africană, care se bazează în mod esențial pe *comprehensiunea suprarealului*. Unii cercetători structuraliști se apleacă cu precădere asupra cenușii pentru a-i aplica scheme clasificatoare, importate de aiurea. Asemeni lui Mircea Eliade, în lucrarea de față m-a interesat: "emoția sfântă", fenomenologia flăcării, ritul -implicat de kata- ca hierofanie. Cu alte cuvinte ritul ca "încarnare" -transfigurare- a unei viziuni ontologice și existențiale, ca revelator ontic (ontofanie). Așa cum bine spune P. Ricoeur, e posibilă o filosofie plecând de la rit. În acest caz ritul "dă de gândit" un-"raport original pe care-l conservă și totodată îl disimulează".

Un kata relevându-și straturile de realitate pe măsura execuției practice, cheamă în ajutor filosofia pentru a recupera acel raport original și a-l exprima în limbajul ei de înțelepciune mundană finită, pe baza unei hermeneutici regresive, avînd a dezvălui ce se află înapoia disimulării. Un Kata așează simbolizarea într-o "figurație grafică", care fixează gesturile rituale într-un spațiu și un timp ce prin transfigurare, devin sacre. Asemeni ritului, un kata repetă simbolic gesturi paradigmatică săvîrșite în *illo tempore* de către zei, eroi civilizatori sau strămoși mitici. Mit-ul, ca lectură suprapusă pe matricea spațio temporală a unui kata, reprezintă un model exemplar de călăuză, pentru o hermeneutică regresivă.

Concluzie: În cadrul deficienței filosofice am putut urmări la nivelul fiecărei teze- care sînt tot atîtea opțiuni în manifestare-sprijinul acestora, pe principii filosofice corect formulate la nivelul Artei Marțiale, și mai apoi sărăcite în interpretare, ignorate în esența lor, și defectuos aplicate în practica KARATE-DO-ului. Abaterea de la sensul inițial -filosofic- constituie deficiența filosofică în practica KARATE-DO-ului și motivează apariția acestei lucrări. Precizez, înțeleg prin deficiență – abatere.

În cele ce urmează, reîmprospătarea memoriei e un act de justiție: "Tot ce pare a fi esențialmente japonez în civilizația noastră este venit din afară", iar Fernand Braudel scria că destinul Japoniei a fost să se re-creeze mereu și mereu "după imaginea altcuiva".¹

Personal, alunec cu gândul și la posibilitatea ca, acest gen de *re-creere* după imaginea cuiva (aici este limpede că, ca și imagine, e vorba de civilizația occidentală, cu diferite nume-americană, europeană etc.), să se constituie de fapt într-o interfață, poate chiar inconștientă, protectoare a marii tradiții de care ține sufletul autentic, al spiritului nipon. Sau poate² că Japonia ne propune un mod de așezare în existență esențialmente calat pe surprinderea direcțiilor definitorii a evoluției lumii în care trăim. Preluarea modelului american după 1945, știut fiind că mult timp a fost o *țară de civilizație chineză* (demnă de interes e păstrarea pînă azi a numeroase tradiții ale Chinei din epoca Tang), atrage atenția asupra atitudinii cultivate de acest popor de la nivelul anului 700 e.n., atitudine care și-a cîștigat notoritatea în lumea occidentală sub numele de Zen, și care propovăduiește eficiența *conformității cu realitatea*. Toate culturile și civilizațiile din toate timpurile fac apel la această conformitate cu realitatea, dar ca o națiune să reușească evidențierea și îndreptățirea atitudinii în cauză, acest demers presupune cunoașterea prin act trăit a lui *unde* și *cum* e arhivată zestre inițială proprie fiecărei existențe numită *om*. Această zestre inițială o putem numi prin, cuvintele sfîntului Apostol Pavel, *mente imaterială și fără formă* capabilă să abilitaze, în *conformitate cu realitatea*, forma optimă dictată de reala oportunitate a momentului. Forța civilizatoare a Chinei a găsit mintea japonezului pregătită pentru însămînțare. Această predispoziție naturală spre nefixarea gîndurilor (golirea minții) deosebește esențial poporul lui Yamato de restul extrem-orientului, care a cultivat atitudinea cu prețul unor mari eforturi. Verigile lipsă vor rămîne un mister, *chiar* dacă una dintre explicații

¹ Marius Chelariu, *Țara în care înflorește spiritul limbii*, Ed.Timpul, 1996, p.14.

² Îndreptățirea ține de educație, cultură și tradiție. În timp ce cultura și educația pot suferi adaptări la exigențele momentului, tradiția se păstrează aceeași și în ocultare, ca și în epifanie- jalonând calea omului. A cerceta diacronic, în sensul tradiției, e o posibilă revenire la calitatea firii omului. Spun acest lucru deoarece, determinismul, componentă principală a științei, a creat demersul de la calitate la cantitate, uitînd drumul înapoi către calitate. În acest sens, tradiția se poate aranja în călăuză.

ar fi istoria tînăra a acestui popor- se vorbește de istoria Japoniei începînd cu anul 500 e.n.- argument suficient de tare în susținerea ipotezei *virginității minții*, adică inocenței pure.

În această perspectivă a scoate în evidență deficiențe mitologice observate la o artă (Budo) aplicată în spațiul civilizației occidentale moderne, provenită de la un popor care în tot decursul existenței a procedat la o sinteză¹⁴⁵ între religie, cultură, societate, ordine politică¹⁴⁶, mi s-a părut a fi importantă, cu atît mai mult cu cît, în arealul nostru carpatin românesc, ființează o practică cu multe locuri comune atitudinii Zen, numită *Isihasm*.

B 4. DEFICIENȚE MITOLOGICE

S-ar putea ivi întrebarea: la ce bun acest demers, acum cînd altele sînt exigențele civilizației tehnologice, ale erei spațiale? Și totuși...

Lată-ne trimiși către un spațiu al întrebării bine puse căreia nu trebuie neapărat să i se găsească și răspunsul. Omul trebuie să fie o ființă “întrebătoare” căci numai așa poate fi în continuă mirare. Răspunsurile “așteptate”ucid mirare, aspirația și în înțelesul din această carte – șansa de a surprinde calitatea de om. Inefabilul creat de mirare ne apropie în mod asimțit de universul mitic cît și de o anume deschidere spre conștiința mitică.

Lată de ce am stat în vecinătatea răspunsului la problema pusă, și, mai degrabă, am scos în evidență obligativitatea existenței om de a se raporta la principiu în tot ce face. Pentru existența om însetată și înfometată de origini și care caută elemente de referință pentru refacerea drumului dispărut integral din gîndirea occidentului modern, este scrisă lucrarea de față.

¹⁴⁵ Se cunosc trei forme de sinteză: a). Risturyo, sec. VII-VIII,- interdependența dintre Calea regelui și butsudo; b). O mixtură de instituții ecclesiastice de factură shintoistă sau/și budistă (shin--butsu shugo); c). Concepția după care *substanța primordială* a divinităților shinto e alcătuită din Budhha și Bodhisattva în patria Gangelui (honji-suijaku). Marius Chelariu, *Țara în care înfloresce spiritul limbii*, 1996.

¹⁴⁶ Idem.

Cunoașterea unei culturi sau civilizații contribuie neîndoiește la propria noastră cunoaștere, căci caracteristicile unei lumi îi este dată să găsească ecouri îndepărtate într-o altă arie geografică. Nici în situația de față nu există excepție, căci asemeni copilului care în creșterea lui organică are în priviri mereu orizontul și mult mai târziu î-și descoperă pământul de sub talpa pantofului, și noi am plecat pentru a ne alimenta o anumită atitudine reflexivă, către limita unui orizont. S-a impus firește, un discernământ în alegerea orizontului. Personal, între apus și răsărit am ales răsăritul ca orizont. Este ca și când am reveni la momentul nașterii *murind* pentru a ne renaște. Mărturisesc, că *am lăsat să fie* intuiția în prilejul ivit cu scrierea acestei cărți. Ca urmare, firescul, a ales între crepuscul și zenith, fără ezitare zenithul. Așa, în zborul ei, vederea, s-a așezat liniștită în orizontul mitic aflat pe locul de unde *se crede* că răsare soarele. În liniștea unei bune așezări, atitudinea se alimenta cu înțelesurile universului mitic nipon. Creația în viziunea acestui popor tinăr la scară geologică și deci și istorică, este interesantă. Așa, de pildă, asemuind Japonia unui arbore, Shotoku Taishi (550-621 e.n.) compară shintoismul cu rădăcinile, confucianismul cu trunchiul și ramurile, iar budismul cu florile. Seva și trăinicia pomului vin prin rădăcinile înfipte bine în pământ. Aș adăuga că **pământul** *ca loc* de unde seva esențializată în creuzetul organic al arealului geografic, disipată prin intermediul rădăcinilor ca loc unde se naște tradiția, mai apoi în trunchi, unde se manifestă conștiința mitologică și, în cele din urmă în coroana copacului care justifică cultura unei națiuni, configurează, în oglindă – și dacă mai este cazul, o spunem - pământul este o imagine a cerului, - temeiul¹ marii întoarceri acasă. Omul de pretutindeni a înțeles intuitiv această taină. La japonezi ea s-a manifestat prin respectul față de natură cunoscut mult mai târziu sub numele *Shinto*.

¹ Spațiul unde se afla locul natal e unul de care, organic, prin varii *rădăcini* sîntem ancorați. Des-rădăcinarea e asimilată cu deriva omului care, ștergându-și identitatea, se auto-des-ființează. În asonanță cu des-figurarea, sufletul omului fără *figură* va fi veșnic ars, de dorul imposibilei re-întoarceri acasă. Intrînd în existență prin naștere căpătăm o *figură*, o *identitate* riguros legată de spațiul geografic, cultural și spiritual. Aceste coordonate definesc în mod irevocabil locul de start- și destinație, către viață, prin viață, în viață a fiecărei existențe numită *om*.

Shinto e mai mult decît o religie sau cult, este o atitudine în fața vieții. O atitudine de respect, de adorație și cinstire a naturii în deplina sa forță de desfășurare și frumusețe. Soluția shinto-istă de atribuire a sacralului naturii înconjurătoare, miliardelor de forme vizibile, palpabile, perceptibile face ca zeii shinto, la fel de mulți ca manifestarea naturii, face să fie vizibili și, în unele cazuri, abordabili. Shinto s-a născut spontan, nu există fondatori sau întemeietori. Shinto e o religie populară care se combină într-un cult pentru forțele naturale ca și, pentru strămoși.

Numele provine din chinezescul chen-tao, tradus prin *calea zeilor* sau *drumul spiritelor principiului masculin*. Ordinea morală și ordinea cosmică coincid iar existența omului trebuie să îmbrățișeze o viață în armonie cu ordinea cosmică. Simboluri tradiționale shinto, pentru japonez, provenite din illo tempore, sînt *oglinnda*, semnificînd dreptatea și curățenia; *sabia* -curajul și hotărîrea; *perla* -iubirea, mila și umanitatea. Acestea au devenit simboluri ale suveranității imperiale. Din ceremonia shinto deducem atenția, grija și rigoarea pentru imitarea întocmai a gesturilor trăite pe viu, și regăsite în scrupulozitatea execuției exercițiilor numite *kata*. Orice execuție conduce la intimidarea cu o anume realitate care e, de fiecare dată, un *icon*, a unui *kami*, - japonezul *dînd* de fiecare dată un nume kami-lor. E uimitor cum asemeni nodului gordian (care transformă un scenariu de forță într-un act de cunoaștere) și alcătuirea *ka*-invizibil/ *mi*-minune a fost rezolvată de spiritul nipon prin crearea atitudinii de *non-reprezentare*, *non-atașament*, *non-discriminare*. În felul acesta japonezul în nici un caz nu *se așează* meditînd la un *chip cioplit*. Este, se pare, una din explicațiile exploziei tehnno-științifice a acestui popor, dacă nu chiar singura. Îmi rezerv dreptul de a aprofunda într-o lucrare ulterioară *posibilitatea* scoasă în relief.

Putem vedea în shintoism înțelegerea profundă a coapartenenței japonezului, în sens de *coeziune la natura* care de la sine îl cuprinde, fiind un dat prim prin naștere și, în alt sens, acela de *apartenență* la vitalitatea inepuizabilă a formelor și conținuturilor aceleiași naturi, cu care coexistînd, intră într-un dialog existențial.

Pentru interesul de față, din analele Kojiki (apărute în anul 712 e.n.), aflăm de existența celor două principii *in* și *yo*, corespunzătoare celor chineze, yang și yin, care au marcat gîndirea japoneză în modalitatea de a concepe mitul de origine.

Din aceleași anale, cele două principii, lipsite de o materialitate precis exprimată, la început au format o magmă haotică de forma aproximativă a unui ou, dar lipsită de un contur precis. Marginile sale obscure erau ca o membrană protectoare a unui conținut bogat în germeni. Cronica afirmă că oul a prins repede viață și s-a împărțit în două. Partea limpede, pură și ușoară a esențelor fine s-a desprins și a format Cerul, pe cîtă vreme elementele mai dense, mai grele, au rămas în partea de jos și au format Pămîntul. Acesta nu era decît un noroi inform.

Între Cer și Pămînt se ivește, la un moment dat, o formă stranie, misterioasă, formă grăbită să devină zeitate sau, mai precis, o grupare de trei zei-coloane sau stîlpi sprijinitori. Textul tradițional spune că spațiile cerești se derulează la infinit, că totul este pur, fluid și senin. Zeii țin sfat în apropierea Căii Lactee iar zeul Centrului Universului hotărăște ca doi zei nou născuți, Izanagi și Izanami, să coboare pe Pămînt, pe acea imensitate noroioasă, pentru a-i da o formă convenabilă. Gîndul ne duce către magia de mai tîrziu a oamenilor cunoscuți sub numele de Ninja.

Zeii pășesc pe Podul Ceresc, Ukibashi, plutitor prin spații și privesc jos, înspre abis. De fapt, trecînd peste pod, ei intră într-o altă lume. Izanagi cufundă în ocean sulița divină, agită apa în cerc, apa clipocește ca o muzică plăcută în urechea zeilor, apoi lancea este retrasă. Din ea cad picăturile de apă sărată, în număr de 4223, care se încheagă imediat și devin insule. Prima insulă astfel născută, Onogoro-jima, *insula încheгатă spontan*, e aleasă ca loc al coborîrii zeilor, pentru a deveni soț și soție. Zeii fixează un stîlp în pămîntul insulei și o pornesc la drum, fiecare în altă direcție, pentru a reveni după ocolul făcut și a se întîlni din nou. Avem aici o posibilă proveniență a originii punctului de aplicație din exercițiul numit kata - eterna întoarcere acasă a fiului risipitor.

Peste pămîntul, încă vîscos și mișcător, trece un suflu creator. Se nasc o puzderie de zeități, apoi marea, rîurile, nourii, munții, focul, vîntul, arborii, tunetele, ploaia, hrana etc. Zeii se înmulțesc mereu, de sute de milioane de ori și personifică practic orice prezență, binele și răul, bucuria și durerea, rîsul și plînsul.

Un moment important e cel al ivirii din ochiul stîng al lui Izanagi, a Zeiței Soarelui (Amaterasu o mikami) care va fi strămoșul divin al clanului imperial. Prin nașterea zeiței Amaterasu se produce

momentul cheie, dominant al întregii mitologii japoneze shintoiste. Se spune că templul de la Ise (cel mai faimos centru de pelerinaj shintoist, sit al unei arhitecturi specifice), ar fi fost fondat chiar de Amaterasu.

Din ochiul drept al lui Izanagi se naște Zeul Lunii și al nopții (Tsukiyomi). Diferența de strălucire dintre cei doi, frate și soră, Tsukiyomi și Amaterasu, urcați pe bolta cerească ca soț și soție, a condus la ceartă. Zeii i-au despărțit atunci pentru o zi și o noapte. De remarcat la japonezi că soarele e de sex feminin, luna- masculin. Viața era acceptată pentru valoarea ei și nu i se cercetau ascunzișurile în întrebări despre scop, mijloace, finalitate etc, proprii mai tuturor filosofiilor teologice).

Multe divinități înfățișate ca năluci inconsistente, ca aburii cețoși ai văilor din munți, își au locuința în râuri, la izvoarele apelor curgătoare sau în mări și lacuri. Amintim că în legende și basmele noastre românești ființe vapoare cu puteri magice, locuitoare ale apelor, știmelile, fac și desfac destine omenești, motiv pentru care poporul înțelege să le respecte și să le facă pe plac, după obiceiul locului. Înrudirea nu poate fi întâmplătoare.

Revenind la florile arborelui care este Japonia, trecem în revistă sumar existența a două secte provenite din asimilarea Budismului de către japonezi. Secta Nikiren Shoshu- "Școala ortodoxă a budismului lui Nikiren", cu un program politic și social și organizare perfectă. De remarcat că în ciuda impactului politic și social al sectei Nikiren, această formă de budism a avut o influență slabă asupra artei japoneze și evoluției ei. Poate că avem aici o reflectare a înțeleșului morții, rezultat tocmai din atingerea perfecțiunii. Efortul de a ne perfecționa însă, dus pînă în proximitatea perfecțiunii, rămîne pe departe un motor care ne animă pe fiecare dintre noi. Japonezul, cred că, a fost mereu într-o anume proximitate și chiar uneori în sanguinitatea momentului. Iată de ce, cealaltă formă a budismului, numită Zen, a avut o influență covârșitoare asupra a tot ce a însemnat cultură, artă și stil japonez. Zen-ul a reprezentat pentru japonez, saltul de la sanguinitate la hierogamie, într-un mod neașteptat, și anume prin educarea non-reprezentării, non-atașamentului, și firesc, al non-obiectivării.

La origine, ceea ce avea să devină Zen-ul japonez, a fost un curent budist indian inițiat de Bodhidharma, un călugăr care a

introdus în China, în 520 e.n., tehnicile meditației. Bodhidharma (în limba chineză Ta-Mo) a fost întemeietorul sectei contemplative Dhyana (în chineză Ch'an, în japoneză Zenna sau Zen), cuvînt care are sensul de "concentrare spirituală în calm". Secta avea ca principiu fundamental ideea că se poate ajunge la iluminare prin meditația favorizată de o anume așezare, într-o poziție special aleasă sau prin experiența spirituală numită *sambodhi*. Rezultă că toată literatura religioasă, orice text cu pretenție de sacralitate erau inutile. Mai mult, nu era nevoie de adularea vreunui spirit sfînt, iluminarea se transmitea, se comunica direct de la un spirit la altul, nu prin sutre. Secta chineză Ch'an devine atee, refuzînd să recunoască în Buddha o ființă sacră de altă natură decît a omului. Viața religioasă în concepția Zen se indentifică în mod necesar cu viața cotidiană la scară individuală.

Cu cele scoase în relief mai sus se impune apropierea dintre Zen, pe de o parte, și Mit pe de altă parte, scoțînd în evidență locurile comune, asemănările și așezările în identitate, vis à vis de atitudinea rezultată din cele două forme de conștiință. Aici e locul să reevidențiem existența în arealul geografic, cultural și spiritual românesc a unei practici care are, așa cum am mai spus, multe locuri comune cu atitudinea Zen, - Isihasm-ul carpatin.

Încerc să scot în relief că, conștiința mitică și-a găsit un bun suport în atitudinea zen și că identitatea de stare a acestora în privința categoriei *timp* face posibil accesul la înțelegerea acelui *continuu mental* imaterial -cîmp- al realității primare. În această idee ne putem gîndi la reiterarea conștiinței mitice prin zen, isihasm, și aducerea mitului în actualitate, pe alte coordonate ale timpului uman, ca "ceva" promițător pentru omul de atîtea ori înșelat în nădejdea și speranța sa de mîntuire.

Zen și Isihasm, două practici vechi, ivite în epoci diferite, din civilizații, culturi și locuri diferite, cu două sisteme diferite de apreciere a condiției omului, dar amîndouă orientate către salvarea acestuia. Prima propune înțelepciunea, a doua iubirea. Amîndouă scot în evidență un nou tip de cunoaștere -intuitiv- care personalizează

modul de asezare non-reflexiv sau în rugăciune, respectiv, a trăitorului de zen sau isihasm.¹

De asemeni, în lucrarea de față punctez necesitatea unui studiu comparativ mult mai amplu, aplicat relației Zen-Isihasm-Mit. Zen și Isihasm, două forme de exprimare, în care omul mistuit de focul generat de aspirație se poate realiza ca Om adevărat. Atît Zen-ul, cît și Isihasm-ul își sorb hrana din *illo tempore*, copilăria inocentă a omenirii, actualizînd, prin atitudinea lor, conștiința mitică. În sfîrșit, dacă Zen-ul și Isihasmul reprezintă partea orizontală a crucii, desfășurarea, cronologia atunci, prin legătura cu mit-ul care e coexistent, se asigură concomitent și componenta verticală, "firul de argint" prin care seva autenticității urcă din *illo tempore* în temporal, pentru a hrăni "copilul entitate"² cu nemuritoarea hrană³ a eternității. Zen-ul și Isihasmul propun întoarcerea și așezarea în centru în maniere diferite, mit-ul atitudinea tautogorică, o conformitate cu realitatea, cu realitatea lui a lăsa să fie. Aici punctul se poate transforma în circumferință, înobilînd crucea sau chiparosul om-ului. În Zen, ca și în Isihasm, se face referire la cele trei conștiințe: trecut, prezent și viitor. În creștinism se spune:

Viitorul (mîine) este al diavolului;

Trecutul (ieri) este al om-ului

Prezentul (astăzi) este al divinității.

Adică omul trăiește în trecut, își planifică acțiunea proiectînd-o în viitor și ignoră prezentul semnînd, în acest fel, de la naștere contractul cu diavolul. A trăi în prezent, (astăzi vei fi alături de mine în rai, spune Isus tîlharului pocăit) e scopul relației ternare, Mit-Isihasm-Zen. Las acest studiu ca obiectiv al unei lucrări aflate în curs de elaborare. Dar, să nu uităm moda. Moda este expresia noutății prin combinație, propusă grădină fernecată pentru reținerea feților frumoși. Între omul fernecat de expresivitatea modei și modă se crează o distanță, care ca și distanță frînează individul către desăvîrșire, cantonîndu-l într-un spot de realitate permanent în

¹ Prin enunțarea celor două -zen și isihasm- nu excludem, nu ignorăm și alte posibilități alternative.

² Sufletul descătușat care îmbrățișează trecutul cu amintirea și viitorul cu aspirația prin prezentul trăit plenar.

³ Prin obiectivare acest tip de hrană devine o negație asemănătoare ambroziei sau nectarului care asigură subzistența zeilor.

schimbare. Astfel omul este atras, fermecat și orientat către o țintă falsă, relativă, intangibilă prin însăși modalitatea de a fi în permanentă schimbare, cu un traseu existențial liniar, devenind astfel ușor de controlat și manipulat. Moda, în viziune personală, decade de la nivelul de Artă. Nu este și nu a fost niciodată o Artă. Poate fi în schimb o exponentă a esteticului și gustului pentru așa zisul frumos al *elitei* cosmopolite, a unei epoci. Nu putem să trecem cu vederea cum om-ul fals educat, înspăimântat de golul din el, și-l umple la repezeală cu aspectele propuse de colectivitatea în care trăiește, ca și cu altele închipuite de el. Omul educat lasă să fie o realitate învăluitoare care să-l orienteze către sinele propriu și care să-l cufunde în acesta ca într-un temei unic. Iată de ce m-am orientat către Arta Marțială, care ca și totalitate învăluitoare a ființei mele cu un orizont al ei, una care s-a contopit cu mine devenind în decursul timpului o intimitate a mea, mi-a devenit un instrument familiar care m-a ajutat să-mi așez gândurile în cadre raționale.

Este evident că suntem în posesia unei determinări nesperate pentru arealul nostru geografic, cultural, spiritual -Arta Marțială, care foarte bine poate fi asemuită cu un Templu (cum am mai scris anterior) care conservă și închide în el tradiția și, tocmai prin această *închidere*, el o face să emane. Datorită Templului (artei marțiale) mitul, tradiția au acces la prezență. Această prezență circumscrie un spațiu care, prin el însuși, este unul sacru. Templul și spațiul nu se pierd în nedeterminat. Arta Marțială "adună în jurul ei unitatea acelor aspirații și raporturi, cărora le prescrie un sens și care, în intervalul dintre naștere și moarte, capătă configurația unor destine de ființă umană" (M. Heidegger).

Arta Marțială e responsabilă, pe temeiul determinației, de înglobarea unui important segment social angrenat în însușirea acesteia și de eventualele rătăcirii ontologice (mult prea evidente, din păcate, azi). Se poate spune că, comandamentele spirituale nu țin de utilitate¹⁴⁷, și cum Mit-ul și Zen-ul nu țin de considerente, atunci:

- Mit-ul este non-referențial, Zen-ul e non-referențial. În acest sens notăm o "intenție" îmbrăcată în haina metaforei descriind punctul de vedere Zen:

¹⁴⁷ În creștinism (practica Isihiei), iubirea nu ține cont de considerente, - spun sfinții părinți ai pustiei. Isihia este mai degrabă pace decât liniștire.

"Precum apa de ploaie căzută pe o creastă de munte o ia la vale în toate direcțiile, așa cel care vede diferențele dintre calități se îndreaptă către ele din toate părțile. Precum apa curată care turnată peste apă curată rămîne la fel, tot astfel, O Gautama¹⁴⁸, este eul celui care cunoaște."(*Katha Upanishad*).

Această apă curată, turnată peste apa curată, este examinarea tuturor calităților într-un singur gînd. În viața noastră cotidiană, în practică, asta echivalează cu o întoarcere, o răsucire, re-adaptare, dacă vreți o metanoia sau paravritti. Eckhart, marele mistic german, era, poate, singurul care poseda *viziunea într-un singur gînd* a lucrurilor cînd spunea: "Das ange darin ich Gott sche, ist dasseele Ange, darin Gott mich sieht. Mein abge und Ange ist ein Ange und ein Gesicht und ein Erkennen un ein..." ("Îngerul dinăuntrul Dumnezeuului meu e unul nehotărît (șovăitor), care stă în Dumnezeuul din mine. Îngerul meu și îngerul îngerilor (Dumnezeu), sînt tot una și puteți recunoaște UNICUL la vederea SA (atunci cînd îl vedeți)"¹⁴⁹.

Pentru a stabili dacă Arta Marțială, prin spațiul filozofiei Zen care, de o bună bucată de vreme¹⁵⁰, este acceptată ca parte a acesteia, se raportează sau nu la Mit și, indiscutabil la conștiința mitică, a fost necesar să trec la efectuarea unui studiu comparativ al principalelor *categorii* ale mit-ului cu *categoriile* reieșite din filozofia Zen, să stabilesc analogiile ca, mai apoi, să pot urmări, conform tezelor enunțate, cît din conștiința mitică se reflectă în Arta Marțială, respectiv în KARATE-DO.

Pentru formularea și prezentarea, sub forma de care aveam nevoie, a principalelor categorii ale mit-ului privind *angajarea* spațiului din care (și în care) Zen-ul și Isihasm-ul își reclamă atitudinea reică, ca o specificitate proprie, pe spațiul marcat de practica lor, a fost necesar să extrag propoziții, să le combin adecvat scopului urmărit și să trag concluziile respective.

Astfel:

Din "Mit și Metafizică", de George Gusdorf.

¹⁴⁸ Numele Gautama este istoric, cunoscut.

¹⁴⁹ D. Suzuki, *Eseuri despre Budhismul Zen*, p.89.

¹⁵⁰ Începutul secolului 6 e.n. -primul contact - odată cu pătrunderea buddhismului în Japonia.

"Puși în fața unui nou mod de gândire sîntem obișnuiți a-i căuta originile. Doar că într-o manieră generală, această căutare merge de la o generație, la generația precedentă și se oprește cînd încetează orice filiație inteligibilă, cînd temele și structurile gândirii par să nu mai prezinte nici o trăsătură comună."

"Astfel spus, dezvoltarea gândirii doctrinare are antecedentele sale. Înaintea acestei istorii exista o preistorie, și chiar o metaistorie; și, se poate admite fără prea mare risc de a greși, că mișcarea rațiunii poartă, într-un fel sau altul, amprenta eredității sale preraționale".

"Am vrea să procedăm la o analiză a originilor gândirii reflexive".

"Cunoștința filosofică s-a născut din conștiința mitologică, de care s-a degajat între timp, rupînd un echilibru ce atinsese o armonie de acum pentru totdeauna pierdută. Refulată, conștiința mitică nu a dispărut. Ea se afirmă chiar la filosofi și tainica ei persistență le însuflețește poate lucrarea prin ce are ea mai bun".

Mitul¹⁵¹ a fost definit sau explicat în varii maniere. Nu vom călători pe drumuri deja bătătorite ci, pentru ceea ce avem nevoie, vom alege atît cît ne trebuie. Cităm tot pe G.Gusdorf: "Mitul -un soi de legendă, de povestire a unor evenimente fabuloase, cuprinzînd, de altfel, în sine o doctrină mai mult sau mai puțin rudimentară." Sau: "Mitul este în primul rînd o ambianță afectivă, corespunzînd cu căutarea satisfacerii nevoilor fundamentale ale omului."

"Evhemerismul¹⁵², cea mai veche dintre interpretările mitului, vedea în mit transcripția fabuloasă a unor evenimente vechi și a unor personaje istorice".

"Max Muller admitea faptul că "mitologia își datorează apariția unor concepții poetice și în același timp filosofice asupra naturii și a fenomenelor sale cele mai evidente". Trecînd peste

¹⁵¹ Revenind la o analiză anterioară, pornind de la rădăcina *my* a cuvîntului *mysterion*, am putea extrapola la *mythos*. În acest sens, o analiză pertinentă găsim la Anton Dimitriu, *Aletheia sau Cartea întîlnirilor Admirabile*, Editura Eminescu, 1986. [n. red]

¹⁵² Metodă (principiul explicării raționale a miturilor) care își trage numele de la Euhemer din Messina (cca. 340 - cca. 260 î.e.n.), autor al romanului *Hiera Anagraphe* (Inscripția sfîntă). [nota red.] Istoricul profan Părvan, în *Getica* afirmă că: "evhemerismul exista în Grecia mult timp înainte de nașterea lui Evhemer"...curios nu? (nota aut.)

multele intervenții în acest domeniu, luăm în atenție concluzia tirzie a lui Max Muller (1897): "Încercînd să deslușească imensul fond mitologic transmis, din generație în generație, oamenii au făcut deseori greșeala de a-l privi ca pe un sistem, un ansamblu ordonat, organizat, construit conform unui plan dinainte conceput, în vreme ce el nu e decît o aglomerare de atomi, un agregat de concepte care s-au întîlnit la voia întîmplării înainte de cristalizarea sub o formă oarecum armonică". Acesta trebuie să fi fost momentul în care Lucien Levy-Bruhl, influențat de aspectul fluid și inconsistent, în ochii noștri, al gîndirii primitive, l-a desemnat prin cuvîntul *mistic*. Adjectivul *mistic* desemna un mod de reprezentare care nu se supune încă controlului rațiunii, ghidată de disciplina științelor pozitive.

"Principalul, nota Levy-Bruhl, nu se povestește". Ceea ce reține atenția primitivului, ceea ce-i provoacă emoțiile, sînt elementele mistice care înconjoară conținutul pozitiv al *mitului*. La urma urmei "noi numim mit carcasa indiferentă care subzistă în urma dispariției acestor elemente".

Progresul constă în trecerea de la conceperea mitului ca un conținut, ca narațiune și teorie la cea a mitului ca formă, ca structură a existenței. Etimologia însăși a mitului (mythos-rostire) poartă amprenta unei epoci în care intelectualismul grec a *redus* deja mentalitatea primitivă. Dacă mitul se poate exprima la nivelul limbajului, el este mai întîi "o rostire care circumscrie și fixează un eveniment", cum spune Van der Leeuw, "o formă esențială de orientare a gîndirii, mai mult încă, o formă a vieții. M. Leenhardt adăuga: "*mitul este simțit și trăit înainte de a fi înțeles și formulat. El este rostirea, figura, gestul care circumscrie evenimentul în inima omului, emotiv ca un copil înainte de a fi o povestire fixată*".

În Zen se spune despre această stare în întîlnirea dintre Sariputra și Ananda. Omului primitiv muntele îi apare, fără alegorie, ca o ființă vie. Primitivul le recunoaște lucrurilor care-l înconjoară aceeași consistență (în sens de realitate) pe care și-o acordă sieși (a lăsa să fie- după filosofia Zen).

Ontologia trăită în mit e prealabilă oricărei disocieri. Omul modern, evoluat, e moștenitorul unei tradiții care a dezagregat pentru a cunoaște. Pentru spiritul nostru tipic occidental persoana a treia, în obiectivitatea sa, se opune persoanelor a doua și întîi; în om putem să distingem moduri de gîndire și de viață, inteligența săvîrșind divorțul

dintre instincte și sentimente, homo faber situându-se în relație cu homo oeconomicus, cu omul religios, cu omul politic. Subiectul rațional, individul social ia distanță față de persoana concretă (rătăcire- punct de vedere zen).

Mitul se așează astfel în cadrele acelei categorii a totalității concrete, identității radicale, unității ontologice, corespunzând, din acest punct de vedere, cu empirismul radical propovăduit de atitudinea Zen, în care prezentul- lipsit de atașament- îmbrățișează cu amintirea trecutul și cu aspirația- lipsită de atribute- viitorul.

1."Gîndirea rațională este dereificatoare, pe cînd gîndirea mitică este întrupată"¹.

1.1. Zen-ul abordează existența și realitățile care i se propun așa cum sînt, folosind în acest sens non-reprezentarea.

Dacă e să definim acest mod de gîndire, atunci poartă numele de "empirism radical". Zen-ul și mitul analogic spun unul și același lucru, totul se consumă în actul trăirii, în "preaplinul" atemporal al vieții.

2. Mitul reflectă o realitate indisociabilă. Nu există opoziție între natură și supranatură.

2.1. Zen-ul spune "...căci trebuie să intre în contact cu realitatea, fără să lase conceptele să-l separe de această realitate". Dacă realitatea nu poate fi dobîndită, ea nu poate, nici atît, să fie descrisă prin cuvinte. Realitatea e realitate. Aceasta este semnificația ce se dă cuvîntului "tathata". Zen-ul propune doctrina non-atingerii, non-urmăririi, non-obținerii.

"A urma cu abilitate" înseamnă a deschide drum printre cuvinte și concepte, fără a ne lăsa prins de ele. Deci, Zen-ul "pledează" pentru unitatea rezultată din solidaritatea dintre realitatea primară și cea secundară, - ambele indisociabile.

3. Mitul nu este proiecția fantastică a unui eveniment natural (Mircea Eliade); el creează baza ontologică a ființei în orizontul devenirii acesteia, fiind non-referențiat.

3.1. Zen-ul spune: "alaya¹ este baza existenței și non-existenței, iar din punct de vedere fenomenologic (realitatea

¹ *Mit și metafizică*, de Georges Gusdorf.

secundară)- ea conservă și menține energiile și esențele care se manifestă, în dharmas". Alaya, descrisă (în sens abil) poate fi locul unde-și are o "bună așezare" *același*-ul parmenidian, în care Zen-ul și Mitul își aparțin. Mitul poate reînvia prin această non-calitate a atitudinii Zen.

4. Mitul nu-și este sieși suficient. Cu alte cuvinte nu se închide asupra lui.

4.1. Zen-ul își are originea în actul iluminării săvârșit de Buddha. Iluminarea este starea absolută a minții, în care nu mai are loc nici o discriminare, dispariția suficienței. Pătrunderea dharmei¹⁵³ e accesibilă doar înțelepților, altfel spus zen-ul oferă un același permanent tuturor celor care aspiră la planul universal de înțelepciune. Zen-ul e deschis sau, cum răspunde Chao Chou, întrebând fiind cine este el: "sînt ușa de nord, ușa de vest, ușa de sud, ușa de est, tuturor deschisă".

5. Ontologia trăită în mit este prealabilă oricărei disocieri.

5.1. Zen-ul spune: (după Vijnanavada) "Orice senzație, percepere, gând sau cunoaștere se manifestă plecînd de la o bază a realității care se numește *Alayavijnana*. În natura sa nonconceptualizată, *alayavijnana* este *tathata* sau înțelepciunea mării și perfecte oglinzi. Din punct de vedere ontologic, alaya este realitatea primară, prealabilă oricărei disocieri".

6. Gîndirea mitică e tautogorică și nu alegorică. Alegoria trimite tot timpul la altceva. Gîndirea tautogorică nu are altă justificare decît că, își poartă în sine sfîrșitul, în același timp cu începutul.

6.1. Iluminarea în Zen e, de asemenea taotogorică. În raport cu ignoranța este opusul ei. Ignoranța în cazul de față, *nu este* necunoașterea sau nefamiliarizarea cu un sistem, o teorie, o lege; *nu este* neînțelegerea directă a ultimelor fapte ale vieții ca o expresie a voinței. În Ignoranță cunoașterea e separată de acțiune, iar cel care

¹ Supraconștientul în concepția Zen. Este interesant de urmărit asonanța cu HIM-ALAYA., munte care devine icon-ul ce arată cu degetul cîmpul indisociabil al micro și macrocosmosului unde firea omului de la început își are sălașul.

¹⁵³ Termen care cuprinde două valori semantice, situate în două accepții-limită: normă și atribut al unui anumit substrat de natură ontologică. Ca normă este realitatea care susține/menține ordinea.

vrea să cunoască, de ce urmează să fie cunoscut. În Ignoranță există totdeauna două elemente în opoziție.

7. "Conștiința mitică are un caracter pur existențial, prezență indivizibilă în sine și în univers, unitatea originară a cunoștinței și a universului, prealabilă divorțului reflecției, care este o dedublare înainte de a fi o îmbogățire"¹⁵⁴.

7.1. O caracteristică a discursului în context Zen e limbajul, privat de funcția sa cea mai importantă, fundamentală, de a ști articulația semantică a Realității. Din punct de vedere Zen este ca și cum articulația semantică ar deveni transparentă, permeabilă, flexibilă și docilă. Este ca o stare non-reflexivă.

8. Mitul este o realitate obiectivă și neatârnată. Mitul are un caracter universal. El este un mod de gândire coerent și semnificativ, ca și o expresie a unui mod de trăire spirituală. Îl găsim în basmul propriu-zis, dar și în aceea entelehie umană în staza de transmutație, de asemenea și în istoria propriu-zisă. Legenda cuprinde în ecuația ei toată Firea și o impregnează"¹⁵⁵.

8.1. Zen-ul este o realitate obiectivă și lipsită de dogmatism.

Deși este reclamat, regăsindu-se în toate zonele realității, el nu se reclamă din nimic. Zen-ul are un caracter universal. Îl găsim în artă, pictură, muzică, grădinărit, aranjament floral, arta ceaiului, arta marțială, educație, politică. Firea toată e impregnată de aceea atitudine specifică *omului de aur* din Zen. Zen-ul și Mit-ul își revendică un *același*. ("Același este care va să zică, atît gîndirea -adică omul- cît și ființa", arată Parmenides într-o încercare de a lăsa să vorbească - într-o mijlocire- identicul.)

9. Mitul propune redeșteptarea arhetipului adormit în noi și recîștigarea dimensiunii pierdute, aceea de Om adevărat. Sau, cum spunea C.S. Lewis, profesor de teologie la Oxford: "Zeii nu ne pot vorbi în față, decît atunci cînd și noi vom avea o față".

9.1. Zen-ul vorbește despre *omul adevărat*, acel om care, reîntorcîndu-se acasă, nu mai găsește dualism, ci un loc unde domnește pacea (Isihia). Expresia *înțelepciunea naturii nondiscriminatorii*, indică aptitudinea omului iluminat de a pătrunde în sînul realității însăși, fără să fie paralizat de dualitate. Ignoranța e

¹⁵⁴ Schelling - *Introduction a la Philosophie de la Mythologie*.

¹⁵⁵ Vasile Lovinescu - *Monahul ascuns; Dacia Hiperboreană*.

îndepărtarea de casă, iluminarea este întoarcerea acasă, metanoia, răsucirea, revenirea etc..

10. Mitul este non-referențial.

10.1. Zen-ul este non-referențial. Exemplul dat: Alaya și Koan-urile¹⁵⁶.

Să încercăm o explicație, luînd în atenție un Koan celebru: "Într-o zi un preot l-a întrebat pe Chao Chou- Spune-mi, ce sens are venirea din est a Primului Patriarh? Chao Chou a răspuns: Chiparosul din curtea templului". În acest caz, cîmpul original nearticulat se articulează singur el însuși, din proprie mișcare. Este foarte interesant că, în acest stadiu profund, odată atins, această autoarticulare a cîmpului angajează Cîmpul Total. Astfel, dacă Cîmpul Total în stare nearticulată e semnificat prin expresia *a vedea*, același cîmp total în starea articulată poate fi formulată prin *eu văd aceasta*. Această ultimă formulă trebuie să rămînă aceeași, căci întregul cîmp se articulează ca Subiect și Obiect. În acest caz Subiectul (sau eu) semnifică *-eu* (eu văd aceasta), iar Obiectul sau *aceasta*, semnifică *-(eu văd aceasta) aceasta*. În acest stadiu înțeleg prin *eu* -efectiv *eu*, care e o specie infinit dinamică și mișcătoare de *eu*, ce poate în fiecare moment să fie transformat în *aceasta* (și să se releve sub această formă). De aceeași manieră, *aceasta* nu este fix *aceasta*. Este un *aceasta* gata în orice moment să fie resorbit în *eu* și să înceapă să funcționeze ca aspect al *eu*-lui (sau sub formă de *eu*). Fiecare dintre acestea sînt posibile, deoarece *eu* și *aceasta* sînt, fiecare în sine, o actualizare a întregului Cîmp al Realității. Altfel spus, în loc de a prezenta cîmpul ca *eu* (eu văd aceasta), Chao Chou îl prezintă ca fiind (eu văd aceasta) *aceasta*. Aceasta indică faptul că, chiparosul nu mai e un simplu chiparos. Chiparosul care este se menține în ochii noștri ca apărînd din profunzimile neantului. Este eternul PREZENT, actualizat în acest moment, în acest chiparos singular din curtea templului.

Las deschisă paralela între Mit și Zen, considerînd suficiente argumentele în sensul dorit, și anume, de a nota similitudinile de stare dintre cele două dimensiuni ce-și *dispută* categorial finalitatea,

¹⁵⁶ Koan - în sensul de *spunere*, asemănător cu sentențele europene sau, pot fi, enunțuri de gîndire paradoxală.

ca mare și posibilă reîntoarcere a Omului spre ceea ce din totdeauna i-a fost dat să fie, el însuși cu el însuși, într-un același.

Sînt arhicunoscute studiile efectuate de Mircea Eliade, Georges Gusdorf, Victor Kernbach, Rene Guenon, Vasile Lovinescu etc, asupra acestui *domeniu* fascinant care timid se înfiripă astăzi ca **loc** în spațiul nostru. Acest **loc**, celor însetați le insuflă *acel ceva* specific ce-și conține temeiul, și care ca și temei garantînd *vremelnicul*, marchează astfel orizontul devenirii omului. Frumosul zilelor de astăzi tinde să devină un scop în sine, așa că, luînd pildă de la mit, urmează să-l transcendem, căci: "Parsifal și ceilalți Feți Frumoși sînt special puși în gardă să nu se oprească, nici măcar să întîrzie, în grădinile fermecate pe care nălucirea cosmică le suscită în calea lor spre Absolut." (V. Lovinescu)

CONCLUZIE: Privită (Arta Marțială – KARATE-DO) de pe poziția structurată în cele patru etape, acestea se constituie într-un adevărat *pat al lui Procust* pentru subiectul de față. Actualul mod de gîndire asupra teoriei și practicii spirituale (sau, mai apropiat - gîndirea asupra dezvoltării interioare), exprimat prin Arta Marțială, în speță pentru cazul de față - *karate-do*, apare ca necorespunzător din punct de vedere mitologic, filosofic, teoretic și practic.

CAPITOLUL II

REVITALIZAREA UNUI MOD DE GÎNDIRE ORIGINAR ÎN VIZIUNEA ABORDĂRII ACTUALE A ARTEI MARȚIALE

"A considera o formă de cultură a unui timp oarecare ca ceva sacru, și a fi transmisă pe veșnicie așa, echivalează cu suprimarea eforturilor noastre spirituale în direcția validării eterne a credinței noastre"¹⁵⁷.

"Abia cînd ne întoarcem gîndind asupra deja gînditului, sîntem folositori pentru ceea ce este încă de gîndit"¹⁵⁸.

Fac din nou remarca că în cele ce urmează m-am sprijinit, în ceea ce privește structura abordată, pe lucrarea academicianului Eugen Macovschi- *Teoria biostructurală și critica molecularismului contemporan*. Am procedat în acest mod din două motive: unul dat de garanția unui demers structurat în cercetarea științifică, așa cum apare lucrarea amintită, al doilea care de fapt m-a interesat cel mai mult, ipoteza existenței, încă nedovedite experimental, a materiei noesice¹⁵⁹, materia vie a scoarței cerebrale ce permite gîndirea abstractă, diferită de materia biosică (materia vie obișnuită), care în permanență s-a sustras mijloacelor experimentale ale cercetării științifice, emisă de acad. Macovschi. Cum logica pașilor propuși în lucrarea respectivă conducea fără comentariu la acceptarea ca evidență a unei asemenea posibilități, mi-am însușit strategia și, respectînd rigoarea demonstrației, mi-am propus și am propus scoaterea în evidență, alături de om dar pentru om, a unui spațiu care propune o elecțiune designată prin simbol- semn, schemă, gest,

¹⁵⁷ D.T. Suuzuki - *Eseuri despre Buddhismul Zen*. P.28.

¹⁵⁸ Martin Heidegger - *Principiul Identității*.

¹⁵⁹ Noesis=gîndire

și ritm, adevărată persuasiune care călăuzește existența numită om, către omul adevărat.

Așa cum am convenit, tot acest travaliu a fost inițiat cu un scop bine precizat: de a revitaliza un mod de gândire original *în*, dar și privitor la felul grăbit cum este abordată actual Arta Marțială, modalitate (care ca și gând original) care articulează esențial într-un atribut să facă vizibilă matricea spirituală. Familiarizat cu domeniul enunțat, KARATE-DO a devenit astfel *ustensila* de care m-am slujit în mod vizibil. Conformându-mă analogiei în sens invers care spune că unui lucru manifestat în planul nostru de realitate îi corespunde o realitate mult mai vastă într-un plan superior de fire, a trebuit să caut, să găsesc și să mă sprijin pe realitatea primară, o prezență mereu în sustragere, de fapt un mare *Inconștient*¹ fără realitate materială. Pentru a face inteligibil studiul, am lăsat să fie *stilul* și *matricea stilistică* a unuia dintre cei mai mari filosofi români - Lucian Blaga, din a cărui *Filosofie a Culturii* spicuim:

"Din punct de vedere cultural stilul e agentul care ține varietatea în unitate. *Stilul* e mediul permanent în care respirăm, chiar și atunci când nu ne dăm seama"... "Stilul e ca un jug suprem, în robia căruia trăim, dar pe care nu-l simțim decât arareori ca atare... stilul e în adevăr o forță care ne depășește, care ne ține legați, care ne pătrunde și ne subjugă". Sau: "Stilul e factorul care unește. E ceva imponderabil, ceva pe care într-o operă sau la o cultură îl simți, dar nu îl poți întotdeauna demonstra. Ca să-l sesizezi îți trebuie un anumit simț, o sensibilitate acută, o sensibilitate stilistică. Acest dar special -nu se constituie numai grație simțurilor, ci și grație virtuților analitice și sintetice ale spiritului." Folosirea în prezenta lucrare a demersului dialectic, a reclamat o mare putere de abstractizare. Revenind la stil, iată ce spune L. Blaga în continuare: "Cu cât cadrul se lărgeste², cu atât stabilirea stilului presupune o mai categorică intervenție a puterii de abstracție, și o cu atât mai mlădiaoasă putere de viziune". Și, cum spune Ovidiu Drimba, azi trăim epoca celei mai fine sensibilități stilistice, a celei mai largi înțelegeri pentru diversele

¹ Fără să ne hazardăm, aici, putem să apreciem că *Inconștientul* așa cum e definit de L. Blaga, poate fi chiar "Alaya" din atitudinea Zen.

² Cu referire la greutatea de a stabili un același stil la nivelul a două sau mai multe culturi.

stiluri; asta cu ocazia descoperirii a o mulțime de culturi străine. Depășind *morfologia* lui Leo Frobenius și Oswald Spengler, care studiază forme și introduce o ordine în această lume a formelor, producând o concepție cu totul specială despre cultură, Lucian Blaga aduce o noutate în acest domeniu, afirmând că fenomenul *stil* constă nu numai din *forme*, ci și din alte elemente, precum: orizonturi, accente și atitudini. Aceste elemente nu ni le putem explica decât luând în cercetare domeniul Inconștientului. "*Inconștientul* nu în sensul lipsei conștiinței ci, așa cum îl vede Lucian Blaga, în sensul de a face eforturi stăruitoare de a-l imagina ca o realitate psiho-spirituală de mare complexitate, cu funcții suverane, și de o ordine și de un echilibru lăuntric, grație cărora el devine un factor în mai mare măsură sieși suficient, decât e *conștiința*. *Inconștientul* ni-l închipuim ca o realitate psiho-spirituală amplă, cu structuri de o dinamică și cu inițiative proprii; inconștientul ni-l închipuim înzestrat cu un miez substanțial organizat după legi imanente.

Inconștientul nu e un simplu *haos* de zăcămintе, de proveniență *conștientă*, cum pare să spună psihanaliza. Inconștientul nu poate fi cunoscut decât indirect și teoretic, prin definiție, inconștientul depășește conștiința. Cunoașterea inconștientului aparține complet spiritului teoretic". Calitatea inconștientului este aceea de a răsbate cu structurile, cu undele și cu conținuturile sale pînă sub bolțile conștiinței. Această particularitate a inconștientului Blaga o numește *personanță*.² E absolut magnifică viziunea lui: "Efectele personanței, unele permanente altele instantanee sînt incalculabile. De o parte inconștientul colorează și nuanțează necurmat conștiința; de altă parte, inconștientul izbutește uneori să se constituie în întruchipări aproape de sine stătătoare, chiar în spațiul propriu al conștiinței... Fără reflexele primite de la inconștient, conștiința ar fi lipsită înainte de toate de relief și adîncime.

Conștiința dobîndește o înfățișare reliefată, grație diferențelor de lumini și umbre stîrnite în ea prin necurmata răsfrîngere a inconștientului... Datorită inconștientului, viața noastră inconștientă suportă un adaos de aspecte paradoxale, de adîncitoare disarmonii și de rodnice dezechilibruri... Fără personanțele inconștientului, viața conștientă ar cîștiga probabil ca precizie, dar ar pierde ca

² De la latinescul *per-sonare*, a străbate, a corespunda cu un mediu vecin.

plasticitate." Înainte de a trece la cercetarea propusă, mai adăugăm că teoria lui Blaga spune: "Inconștientul își are structuri și conținuturi cu totul altele decât conștiința (în care doar poate pătrunde, grație "personanței"); teza susține apoi că inconștientul își creează singur formele sale de intuiție proprii, își creează orizonturile sale (spațial, temporal, accent axiologic, anabasică-catabasică, năzuință formativă), care sînt cu totul diferite de cele ale conștiinței".

Stilul primește în cadrul (forma) lui metafora. Dacă avem răbdare, observăm că, cultura în ultimă instanță este metaforă. "Căci creațiile de cultură nu sînt decât tot atîtea încercări (pe diverse planuri: religios, științific, artistic, metafizic), de a desvălui tainele, de a revela misterele în orizontul cărora omul trăiește. Ori, a revela un mister e prin excelență scopul aceluia proces numit *metaforă*. Și "o plăsmuire de cultură este metaforă și stil într-un fel de uniune". Prin demnitatea la care a ridicat Blaga metafora, aceasta pe lângă importanța culturală mai capătă și o importanță ontologică. "Metafora nu mai poate rămîne exclusiv în proprietatea poeziei și stilisticii. Ea trebuie încetățenită în filosofia culturii. Mai mult chiar: în ontologie." Apropierea de atitudinea Zen a stării astfel decriptate de Blaga se accentuează prin potențarea *misterului* în orizontul unui gen de cunoaștere care a scăpat permanent filosofului. E structura *dogmaticului*, pe care Blaga o așează în cadrul cunoașterii de tip luciferic, în zona "minus-cunoaștere". Ca și în Zen, aici apare o criză a intelectului. Să ne amintim de Koan-uri (enunțuri paradoxale) și de mondo (dialog) din practica Zen. Nu insistam asupra unui drum deja bătut, dar m-a fulgerat apropierea ineditului metodei, puse pentru prima dată în circulație de Blaga, de atitudinea Zen. Subliniind că "înclinările acestea profunde, tenebroase de natură adeseori de-a dreptul categorială, înscrise în anatomia spirirtului, călăuzesc, îndrumă, modelează plăsmuirile și construcțiile teoretice ale omului și le structurează într-un chip mult mai hotărîtor decât preînsele elaborări și argumentări logice", Blaga aduce prin categoriile stilistice abisale, mai aproape de înțelegerea noastră de tip occidental, realitatea Alaya din filosofia Zen.

Pentru încercarea ce urmează a scoate în evidență că orice argumentare, care s-ar ambiționa să fie strict logică, ar rămîne tautologică, reprezintă o indicație ce poate aspira la demnitatea de călăuză. Apelînd la logică, trebuie să o lăsăm să urmeze unele

îndrumări ce vin din adâncurile spirituale. Astfel, Aristotel scria în felul următor: "Deoarece printre facultățile intelectului, cu ajutorul cărora cunoaștem adevărul, unele sînt totdeauna adevărate, iar altele sînt expuse erorii, de exemplu opinia și raționalmentul, în timp ce știința și intelectul intuitiv sînt totdeauna adevărate, deoarece nici o facultate, în afară de intelectul intuitiv, nu este mai exactă decît știința, urmează că nu există o știință a principiilor. De asemenea, trebuie să avem în vedere că principiile sînt mai sigure decît concluziile demonstrației și că orice știință se fundează pe principii.

Deoarece, totuși, numai intelectul intuitiv este mai adevărat decît știința, principiile sînt obiectul intelectului intuitiv. Și, pentru a accentua caracterul intuitiv al intelectului, Aristotel, adaugă: "Nu putem cunoaște nimic prin demonstrație dacă nu cunoaștem primele principii nemijlocite"¹⁶⁰ (*Analitica secundă, Organon*, III, trad. de Mircea Florian, Ed. Științifică, București 1961, pp.190-191).

Aceste îndrumări se declară mai întîi într-o dimensiune în care omul are acces printr-o bună așezare¹⁶¹. După cum spune Blaga: "Argumentul se manifestă în istoria filosofiei și chiar a gîndirii științifice numai în sensul unui epifenomen, al unui stil spiritual"; și "Argumentarea devine creatoare, constructivă, numai datorită unor salturi, care sînt tot atîtea hiaturi sub raport logic, iar peste aceste hiaturi se sare cu succes numai prin aceea că argumentarea e subteran condusă, între altele și de anumite înclinări stilistice ale gîndirii".

Așa că, după cum iarăși inspirat marele filosof L. Blaga, o spunea, "nu s-a făcut niciodată în istoria omenirii vreo observație într-adevăr revelatoare fără de anumite anticipații ideative;

¹⁶⁰ Ca rezultat din caracteristicile fundamentale ale intelectului și rațiunii: o cunoaștere intuitivă fiind imediată e, în mod necesar, infailibilă în sine (Sfîntul Toma notează totuși că intelectul poate să se rătăcească în simpla percepție a propriului său obiect; dar această eroare nu se produce decît accidental *per accidens*, din cauza unor afirmații de ordin discursiv care au intervenit; în acest caz nu mai este vorba, de fapt, despre intelectul pur. De altfel, e limpede că infailibilitatea se aplică doar percepției adevărilor intuitive, și nu formulării sau traducerii în mod discursiv); dimpotrivă, eroarea poate oricînd să se strecoare în orice cunoaștere care nu e decît indirectă sau mediată, așa cum e cunoașterea rațională; se vede de aici ce mult greșea Descartes atunci cînd voia să atribuie rațiunii infailibilitatea"(*Simboluri ale Științei Sacre*-R.Guenon, București, 1997, p.417).

¹⁶¹ Postură (zazen), respirație, isihie - dezvoltăm ascultarea interioară printr-o atitudine pasivă față de interiorul nostru.

observația, menită să ducă la rezultate importante în domeniul ascunsului, e totdeauna dirijată de anumite idei³, călăuzită de anticipații", face mai accesibil ceea ce urmează:

1- Calitatea dialectică- acel *ceva* care imprimă obiectului însușiri proprii.

2- Particularitatea dialectică - aceea specificitate a calității dialectice a obiectului, datorită căreia aceasta se deosebește calitativ de alte obiecte similare.

3 - Esența dialectică - acele laturi contrare ale obiectului a căror unitate o constituie el însuși.

Prin urmare, pentru cunoașterea dialectică a domeniului supus observației, în cazul nostru constituția spirituală a KARATE-DO, este necesar:

-să deducem în ce anume constă aceea calitate spirituală a KARATE-DO-ului, datorită căreia acesta se manifestă în spațiul ontologic al existenței noastre, și implicit, spațiul în care ființa se mulează pe această calitate;

- să aflăm aceea particularitate spirituală a calității dialectice a KARATE-DO-ului, datorită căreia acesta se deosebește calitativ de karate-do;

- să dezvăluim esența; acele laturi contrare ale KARATE-DO-ului a căror unitate o constituie chiar spațiul ontologic de revelare a principiului.

Dar dezvăluirea acestor trei parametri dialectici, adică lămurirea aspectelor specifice particulare KARATE-DO-ului, nu e posibilă decât dacă pornim de la principiile generale ale filosofiei zen și ale mitului, așa cum au fost prezentate în lucrarea de față. Întrucât acestei intenții nu i s-a găsit o bună referențiere (cum ar fi alte încercări de această natură, în scrierile de specialitate) la domeniul prescris, a trebuit să imaginez un procedeu indirect pe care l-am numit

³ În sensul de percepție directă a adevărului; aceasta e o percepție intelectuală și suprarățională care în știința sacră poartă numele de *cunoașterea inimii*. Această cunoaștere este, de altfel, în sine, ceva incomunicabil; trebuie să o fi realizat, cel puțin într-o oarecare măsură, pentru a ști ce înseamnă ea cu adevărat; ar fi o greșeală să credem că se poate înțelege efectiv ce este genul acesta de cunoaștere când ne mărginim să-l considerăm în mod *filozofic*, adică din afară, căci nu trebuie să uităm că filozofia nu e decât o cunoaștere pur omenească sau rațională, așa cum e orice *cunoaștere profană*" (*Simboluri ale Științei Sacre*- R.Guenon, p.418).

procedeul așezării în spațiul luminos al conștiinței, a parabolei fiului risipitor. Procedeul constă în compararea naturii proprii reieșite din parcurgerea embusen-ului¹ unui kata, încă necunoscut din punct de vedere dialectic, cu problemele corespunzătoare ale parabolei menționate, cunoscute din acest punct de vedere, precum și din adaptarea concluziilor respective la KATA, ținând cont de specificul acestuia.

Pentru a menține un fir roșu ca și călăuză, în lucrarea de față *m-am folosit de o metodă* ce ține de cunoașterea pozitivă.

Astfel:

Definim *structura* ca purtătoare de însușiri și baza de referință pentru ceea ce urmează. Am considerat că nu mai e necesară o dezvoltare în acest sens, întrucât structura iese singură în evidență. Așa de exemplu: structura karate-do-ului, așa cum l-am apreciat ca fiind în prima parte a acestei lucrări, este configurată pe trei direcții principale:

- kata;
- kihon;
- kumite,

(practică și teorie) și direcții adiacente, care se constituie în combinații ale celor trei, cum ar fi: Enbu, Fu-ku-go etc. În consecință, am trecut la scoaterea în evidență a *calității dialectice*, după cum urmează:

Notînd că, aici, relație înseamnă *shema*, adică *schema*, cu sensul, la rîndul ei, de matrice, am considerat următoarea relație de referință pentru ceea ce este prezentat în continuare:

KARATE-DO = *Kara-Te-Do* + *karate-do*, în care:

KARATE-DO = *existența* în ceea ce este, ca și faptul că este așa cum este; Arta Marțială, templu și locaș pentru Iubire, Înțelepciune; este în același timp o Cale, relevă un Adevăr către Viață; este un *cîmp* asemănător stării T a lui Ștefan Lupașcu; este domeniul libertății omului în exprimare spontană, supraconștientul, sine nedivizat. *Loc* în care principiul contradicției, devine/este - principiu al complementarității.

¹ Schemă care individualizează un exercițiu numit kata, decupînd astfel o secvență de realitate.

Kara-Te-Do = *realitatea primară* (cîmp infinit, dinamic, spontan, responsabil ontologic; localizat simbolic la nivelul corpului uman, în - *inimă*, iar ca mecanism de funcționare actualizare spontană, în fiecare clipă, inconștientă; inconștient- uitare. Inițialul, poate să actualizeze această stare a materiei prin uitare de sine (suflet unit cu trupul), moment în care are loc o deschidere supraconștientă, descrisă ca uimire de sine (suflet unit cu spiritul), adică sine nedivizat.

Karate-do = *realitatea secundară* (cîmpul conștient, în care acționează fenomenalul și noumenalul, localizat simbolic la nivelul corpului uman în *mintă*; conștient, conștiință- amintire; subconștientul ar fi penumbra zonei conștiente, mai puțin cunoscutul, mai puțin familiarul, confuzia, "depozit" al rezidurilor provenite din proiecte neîmplinite, fenomenale sau noumenale, tensiuni de toate felurile - parazite etc.; prin conștient și subconștient, onticul ființează).

O altă schemă logică, rezultată din descrierile făcute la cea anterioară, ar arăta în cuvinte așa:

Când conștientul asemeni unei pînze freatice urmînd o cale ascendentă de la inferior la superior luminează cu spotul lui luminos nivelele Conștiinței, de felul Subconștient + conștient, mai apoi Inconștient + conștient realizând în final Supraconștientul + conștientul suntem în starea T. Această metamorfoză este dialectică, înțelegînd aici că superiorul nu anulează inferiorul, ci și-l asumă pe o nouă treaptă de conștiință. Această relație pune în valoare pe un alt palier, cum urmează să transformăm pasiunile în sentimente, sentimentele în rațiuni și rațiunile în intelectii.

Atingerea supraconștientului, se poate face numai în măsura în care trăim conștienți pe toate nivele de mai sus. Astfel, trebuie să devenim conștienți în iadul subconștientului, apoi conștienți în purgatoriul inconștientului, ca mai apoi să participăm conștient la raiul supra-conștientului. Realizarea unui spot luminos al conștiinței pe nivelul subconștientului, mai apoi al inconștientului și în final al supraconștientului se poate face printr-o *bună așezare* a corpului fizic împreună cu agregatul său psihic, însoțit de o *bună folosire* a respirației, în fiecare moment al existenței noastre. *Trăind conștient în supraconștient, am unit în noi cerul cu pămîntul, iar realitatea*

existenței devine concret o sferă, cu o singura coordonată a timpului, prezentul.

Aș adăuga aici, că eu înțeleg starea T nu ca un gen de întâlnire a două tendințe opuse, contradictorii, la mijlocul drumului, ci cred că este, cu alte cuvinte, *mijlocul* extrem oriental, calea de mijloc, eterna spontaneitate, zen, Tao și chiar *minte imaterială și fără formă* cum pare că se întâmplă în practica Isihastă, de fapt o supra-depășire prin înțelegere intuitivă a momentului intersecției; la această stare, practic, nu se poate ajunge în mod discursiv, *fiind nevoie de un salt*. Când am atins acest nivel simțim în plină revelație, uimire, intuiție - înțelepciune. De aceea, probabil, Ștefan Lupașcu afirmă că aici se află adevărata libertate a omului.

Din relația de mai sus, putem spune că supraconștientul este sediul conștiinței și al inconștienței și, în același timp, prin coexistență și coapartenență, sediu al cunoașterii cunoașterii și al necunoașterii.

Înțelegerea realității unei Conștiințe la nivelul Supraconștientului e organic legată de *Identitate*. Deși ignorată în aspectul ei esențial timp de aproape 2000 de ani, de la Parmenide spre timpurile noastre, acum, prin M.Heidegger care a identificat resortul organic dinlăuntrul identității numindu-l mijlocire, putem înțelege fără greutate, cum poate fi acel *Nestrămutat mijloc*, punctul unde se manifestă *Activitatea Cerului* de care tradițiile-extrem orientale vorbesc mereu sau, după tradiția hindusă "acel centru al oricărei ființe, ca și al oricărei stări de existență cosmică, în care rezidă o reflectare a Principiului suprem". În mijlocire se află începutul și sfârșitul oricărui tip de existență. Zen-ul, în ceea ce exprimă el cel mai bine, atitudinea conformă cu realitatea, își află o bună așezare în viziunea heideggeriană despre existență (nimic, non-reprezentare, a lăsa să fie, lume, pământ, artă, operă, ființă etc., toate îndreptate spre *patria*¹ unde OM și FIINȚĂ își aparțin într-un același).

În această viziune, las loc pentru a reveni asupra paralelei întrezărită între *Zen*, *concepția heideggeriană* și *Isihasm*, la care am făcut unele referiri în această lucrare (dar care necesită un studiu și o dezvoltare conform tezaurului de referințe ontologice ce așteaptă să

¹ Adică "Alaya".

fie asumate de autenticii culegători-trăitori). Am urmărit în această apreciere o ierarhie a celor trei aspecte menționate: Zen, care prin el însuși oferă o bază de înțelegere a Mit-ului, acesta din urmă asimilat ca bază ontologică așa cum m-am străduit după puterile mele să demonstrez aici; apoi identificarea cunoașterii din Zen, acel empirism radical pomenit anterior, cu imaginea conceptuală propusă de Heidegger referitor la *mijlocirea* din Identitate pentru ca, mai apoi, Isihasmul (și chiar Isihasmul Carpatin), conceput și ca mistică integrală, să primească și să primenească *buna așezare* a celor două, în spațiul ontologic românesc, pro-punînd re-întoarcerea (în sens de răsucire, și nu de întoarcere liniară, stupidă, banală) acasă a fiului risipitor. Adică, cîmpul de înțelepțire divină (care poate fi asimilat prin contemplarea punctelor de tangență al tendințelor divine cu planul nostru de existență), trebuie asumat cu multă știință și străduință practică (inițiere), stare care, odată obținută prin act trăit, oferă mai apoi accesul la Iubirea autentică.

Acestea sînt tot atîtea aspecte care-și reclamă dreptul la Vedere (aici a se înțelege Înțelepciune). Legătura cu subiectul din lucrarea de față, cred, este evidentă. Iată de ce *mijlocirea* din identitatea parmenidiană, scoasă în evidență de Martin Heidegger, validează importanța, susținută atît de atitudinea Zen cît și de Isihasm, toate sorbindu-și "ambrozia"² din realitatea Mit-ului.

O bună așezare mai înseamnă abilitatea de a te strecura printre cuvinte și concepte fără a te lăsa prins de vraja dualității emanată din cîmpul creat de ele. Este calea mijlocului abil, atît de des utilizat în zen. A putea surprinde relaționalul reclamat de Zen înseamnă a pătrunde prin articulația semantică a cuvîntului, conceptului, în interdependența acestora, adică de a-ți crea o atitudine non-reflexivă (subiectul și obiectul se pierd în unitate), în care ființa și ființarea, de orice natură, sînt lăsate să fie.

Mărturisesc că am avut suficiente ezitări, dacă trebuie sau nu, să transpun în cadre raționale un act trăit, știut fiind că acesta se sustrage fixării, și-și sărăcește conținutul, și, că o dată fixat, devine o formă fără viață. Evident că nu a sosit ora retragerii din *lume*, așa că, pentru a comunica cu ea, m-am hotărît spre cadrul rațional. În acest

² Băutura sau hrana vieții veșnice, -hrana Zeilor. În tradiția hindusă și persană, *ambrozia* sau *soma*, provine de pe *muntele polar* - *Qaf*.

sens, adoptînd o tentă pozitivă, fiind fidel căii mijlocului abil, am încercat să scot în evidență un pseudospațiu, în care, organic, spiritul se afirmă în KARATE-DO (este bine cunoscut faptul, că autenticul Spațiu, Loc, Templu, în care om și ființă își aparțin, nu poate fi obiectivat, sustrăgîndu-se de la orice intenție de fixare. Sau, altfel, orice obiectivare a acestora conduce la o negare a lor).

Așadar:

a) *Calitatea dialectică a KARATE-DO-ului.*

Conform principiului dependenței însușirilor de structură, cele implicit stratificate în KARATE-DO depind și sînt condiționate de *fiorul* mitic (adică altceva decît partea obiectivată a utilității), care *guvernează* KARATE-DO și care reflectă aceste însușiri într-o formă specifică a sa, numită kata. Locul în care kata se manifestă în ceea ce este și în modul în care este, poartă numele de *embusen*.

Definim *embusen*-ul ca fiind o matrice spațio-temporală în care un kata, desfășurîndu-se, își relevă *straturile* de realitate (fizic, gîndind astfel natura, intelectual, mitic, spiritual).

Deci, putem spune că *fiorul mitic* este *acel ceva* care imprimă KATA-ului însușiri proprii și, prin aceasta, conferă o referință către calitatea dialectică a KARATE-DO-ului, privit în continuare ca și Kara-Te-Do.

Urmărind cu fidelitate ideea conform căreia dreptul la existență îl au doar acele lucruri care în multiplu își conțin pe deplin întregul, adică explicînd, prin schemă (definită deja), afirm că, între General-Determinație-Individual, Individualul nu există dacă nu conține în întregime Generalul. Generalul are acea particularitate prin care și cu care generează, susține și dezvoltă temeiul în virtutea căruia Individualul *este*. Această particularitate o asimilăm ca fiind *fiorul* mitic. Fiorul mitic se face simțit în diferitele realități printr-o calitate particulară, numită *persuasiune*. *Persuasiunea* are aceeași funcție ca și *personanța* folosită de Blaga. Ba mai mult, *fiorul* mitic nu stă într-un termen în care se află Generalul, așteptînd ordinul pentru a survola cu informația celălalt termen. Fiorul mitic *e o prezență* care se manifestă în funcție de accent, tendință și atitudine. Cu alte cuvinte e, asemeni apei dintr-un burete, o prezență invizibilă, dar care iese la iveală, de exemplu, printr-un accent, o presiune în burete.

Spațiul care-și dispută locul de afirmare a prezenței fiorului mitic este Kara-Te-Do. Locul de afirmare este KATA. Kata e Determinația, mijlocirea în care și prin care Generalul și Individualul se află într-un același. Kata dă coordonatele spirituale ale Templului, asimilat, cum spuneam, în această lucrare cu Arta Marțială și, în același temei, cu Kara-Te-Do.

Structura Kara-Te-Do-ului este TEMPLUL.

Miticul și practica își regăsesc resorturile organice într-o bună filosofie care, îndreptățit este a spune că, în cazul de față, este atitudinea Zen. Zen-ul oferă o bună așezare prin Zazen. În această modalitate omul își regăsește liniștea, în liniște -adâncul tăcerii, iar în adâncul tăcerii buna ascultare sau buna vedere a acestuia – iar în sens de act trăit, surprinde edificiul, *acelașul* gândirii și ființei care, de fiecare dată, nedesmințit, îl resuscitează spontan pe individ în concret, ca sine nedivizat.

Aplicînd acum principiul comparării adaptării se poate admite că:

a). Însușirile definite ca fiind "fiorul mitic" depind (și sînt condiționate) de o anumită structură cuprinsă în Kara-Te-Do, structură pe care am denumit-o *Templu*².

² E momentul să fac precizarea următoare: Consider construcția de mai sus o plămuire (metaforă, care e un act de cultură, cunoaștere luciferică, care lasă loc *să fie* misterul, taina, cum ne vine de la Lucian Blaga), ce urmează să facă mai evidentă Putința omului, care, survolînd emoțional o atare structură, are șansa intrării spontane în adevăratul Templu, care e, în microcosm, Inima. "La om – forța centrifugă are drept organ Creierul, instrument al gândirii închise în lume și transformator în folosul acestuia și al lumii, a gândirii latente, pe cînd Inima – e sediul forței centripete, și organul care printr-un inspir și un expir secret, permite omului, rămînînd unită cu Dumnezeu, să fie *gîndire vie*...sau,...dacă există vreo mișcare esențială, ea este aceea care a făcut din om o ființă verticală, cu o stabilitate voluntară, o ființă ale cărei elanuri către ideal, ale cărei rugăciuni, sentimente înălțătoare și pure se ridică asemenea tîmîii spre cer. Din această ființă, Ființa supremă a făcut un templu în Templu, și pentru aceasta l-a înzestrat cu o inimă, altfel spus cu un punct de sprijin imuabil, cu un centru de mișcare care să-l facă pe om adecvat originilor sale, asemănător cu cauza sa primă. În același timp, este adevărat, omul a fost înzestrat și cu un Creier; dar acest creier, a cărui inervație este proprie întregului regn animal, se află, de facto, supus unei categorii de mișcare secundară (în raport cu mișcarea inițială – cu care este înzestrată Inima)"(R. Guenon, op. cit. pp.409-410-411).

Dacă apariția unei structuri este însoțită de apariția întregului ansamblu de însușiri aferente acelei structuri, atunci:

1.- Apariția Templului¹ este însoțită de apariția întregului ansamblu de însușiri care sînt proprii spațiului conferit de templu; adică un templu închide în sine temeiul *fiorului mitic* și, în această închidere, el îl face să emane, prin sala deschisă a coloanelor, ca spațiu sacru. Datorită templului, *fiorul mitic* este *prezent* în templu. Această prezență a *fiorului mitic* e, în sine, semnul unei desfășurări și delimitări a spațiului- sub categoria sacrului. E foarte nimerit să citez, în context, pe Heidegger: "Templul și spațiul său nu se pierd în nedeterminat. Templul, ca -operă- rostuiește și adună în jurul său unitatea acelor traiectorii și raporturi în care nașterea și moartea, restrîngerea și belșugul, biruința și înfrîngerea, supraviețuirea și dispariția dobîndesc configurația și desfășurarea unui destin de ființă umană".

Dacă o structură nu poate conferi Karate-do-ului numai una (sau unele) însușiri din ansamblul însușirilor proprii, fără să i le confere și pe celelalte, atunci:

2.- Templul, surprins în ideea de Kara-Te-Do, nu-i poate conferi acestuia numai una (sau unele) însușiri ale *fiorului mitic*, fără să i le confere și pe celelalte.

Dacă încetarea manifestării însușirilor proprii unei anumite structuri indică încetarea acelei structuri, transformarea ei, atunci:

3.- Încetarea manifestărilor însușirilor *fiorului mitic*, propriu Kara-Te-Do-ului, care survine odată cu *Ignoranța*¹⁶², indică încetarea existenței templului, destrămarea templului referențial¹⁶³ care marchează spațiul spiritual al Kara-Te-do-ului.

¹ "Avem tot dreptul să ne mirăm că omul ar putea să se ridice pînă la Dumnezeu, dar, iată, o altă minune! Dumnezeu e cel ce coboară pînă la om. Și asta nu e destul: pentru a fi cît mai aproape de creatura sa iubită, *el pătrunde în om*, care devine un **templu** locuit de Divinitate" (Miraris homines ad Deos ire? Deus ad homines venit; imo –quod proprius est- IN HOMINES VENIT –Sen. Epist. LXXIV. In unoquoque vivorum bonorum –QUIS DEUS INCERTUM EST- habitat Deus – id. Epist., XLI). Voi insista mereu: deoarece **corpul fizic** îl despărțea pe om de cer, Dumnezeu **s-a întrupat în corpul fizic** pentru a se uni cu omul prin ceea ce despărțea. De aici importanța dialogului cu trupul, dezvoltat în cartea de față.

¹⁶² Ignoranța în sens de autosuficiență, cunoaștere pozitivă, materialistă; atașamente față de sisteme, organisme, stiluri, moduri și modele de viață, idei etc.

¹⁶³ Loc de elecție divină.

Dacă structura care imprimă Kara-Te-Do-ului însușiri proprii specifice reprezintă calitatea dialectică a sa, atunci:

4. –Templul, care imprimă spațiului de exprimare al spiritualului însușiri proprii specifice, reprezintă calitatea dialectică a Kara-te-Do-ului.

Astfel am precizat primul parametru dialectic- spiritual al KARATE-DO-ului.

b). - *Particularitatea dialectică a KARATE-DO-ului.*

De obicei, structura KARATE-Do-ului, în sens de particularitate dialectică a acestui domeniu, se afirmă în cadrul Artelor Marțiale prin exprimarea acesteia, unilateral, prin folosirea nemijlocită a corpului ca instrument (mîinile, picioarele etc.), și a minții- în sens de agregat psihic.

Deci, folosirea mîinii goale poate fi interpretată ca reprezentînd particularitatea dialectică a karate-do-ului, grefat pe un psiho-somatism pseudo-intelectualizat¹⁶⁴.

Pînă în acest punct, despre particularitatea dialectică a Templului încă nu s-a spus nimic. În încercarea de a ne lămuri și în această problemă, am recurs la două moduri de gîndire. Primul abordează *principiul unității calităților*, conform căruia calitatea unui sistem imprimă calități, corespunzătoare atît însușirilor sistemului, cît și legilor după care acestea se manifestă. Ca atare, dacă două lucruri prezintă însușiri de aceeași natură, înseamnă că particularitățile lor dialectice sînt identice, și invers. Datorită templului cuprins în el, Kara-Te-Do-ul prezintă însușiri de natură spirituală care, prin

¹⁶⁴ Se referă la intelectul *rătăcit*; Sfîntul Toma notează, referindu-se la Intelectul pur (intelecția divină), că totuși (S.Th., q.58, a.5 și q.85, a.6) intelectul poate să se rătăcească în simpla percepție a propriului său obiect; dar această eroare nu se produce decît prin *accidens*, din cauza unei afirmații de ordin discursiv care a intervenit; în acest caz, nu mai este vorba, de fapt, despre intelectul pur. (Guenon, op. cit. pp.416 - 417/footnote); E foarte limpede că intelectul folosit în mod curent (epoca pe care o trăim), -ca și în cazul particularității "psihosomatism-intelectualizat", -e decăzut de la nobila infailibilitate, -care se aplică doar percepției intuitive, -la formulări de tip discursiv. Acesta totuși se poate "răsuci" către adevărata sa "față" (intelect pur) printr-o bună așezare (în temeiul momentului - evenimentului), - a subiectului (conștiinței, actorului, fiului rătăcitor, practicantului etc.).

proveniența lor, se deosebesc profund de însușirile reieșite din structura psiho-somatică intelectualizată a karate-do-ului.

Deci, particularitatea dialectică a Kara-Te-Do-ului, mai precis a *templului*, se deosebește de cea a karate-do-ului.

Este momentul să remarcăm două realități¹⁶⁵:

¹⁶⁵ “Inima și creierul, pot fi considerate, într-un anume sens, ca doi poli, ca două elemente complementare adică; acest punct de vedere al complementarității corespunde efectiv unei realități de un anumit ordin, la un anumit nivel... luând în considerare complementaritatea, opoziția e deja conciliată și rezolvată, cel puțin pînă la un punct, cei doi termeni echilibrîndu-se astfel unul pe celălalt. Dar acest punct e insuficient prin chiar faptul că permite subzistența unei dualități: a spune că există în om doi poli sau două centre, între care se poate instala dealtfel atît armonia, cît și antagonismul, după caz, e un lucru adevărat atunci cînd e considerat într-o anumită stare; dar...aceasta e o stare care ar putea fi numită *descenrată* sau *dezbinată* și care, ca atare, nu e caracteristică decît pentru omul decăzut, despărțit de centrul său originar. Oricum, sigur e că, dacă dualitatea există totuși în cadrul ființei, nu poate fi decît dintr-un punct de vedere contingent și relativ; dacă ne plasăm însă într-un alt punct de vedere, mai profund și mai esențial sau dacă ființa e considerată în starea căreia corespunde acestuia, unitatea acestei ființe trebuie restabilită (*Esse et unum convertuntur –adagiul scolastic*)”. Atenție și la următoarele...” Atunci raportul dintre cele două elemente (Inima și Creierul, care în cazul nostru– reprezintă simbolic cele două realități, respectiv -primară, și secundară), care apăruseră mai întîi ca opuse, apoi ca fiind complementare, devine un altul: nu mai e un raport de corelație sau de coordonare, ci de subordonare. Într-adevăr, cei doi termeni ai acestui raport nu mai pot fi plasați pe același plan, ca și cum ar exista între ei un fel de echivalență; dimpotrivă, unul depinde de celălalt, ca avîndu-și în el principiul; acesta e cazul creierului și al inimii. Dacă asimilăm inima ca fiind soarele, iar creierul ca fiind luna, așa cum și este de fapt acceptat în simbolism, la nivel de aparențe, sînt adesea considerați ca fiind complementari (aștrii numiți), oferind din punct de vedere hermetic imaginea celor două principii, activ– pasiv și, așa cum și considerăm în funcție de aparențele lumii noastre, soarele și luna îndeplinesc efectiv niște roluri comparabile și simetrice fiind, după expresia biblică: “cei doi luminători mari– luminătorul cel mare pentru cîrmuirea zilei și luminătorul cel mic pentru cîrmuirea nopții” (Facerea, 1,16). Totuși, dacă mergem dincolo de aparențe, nu mai e posibil să menținem acest tip de echivalență, pentru că soarele este el însuși o sursă de lumină, în timp ce luna nu face decît să reflecte lumina pe care o primește de la soare. Lumina lunară nu e în realitate decît o reflectare a luminii solare; s-ar putea spune deci că luna, în calitate de *astru*, nu există decît prin soare. Ceea ce e adevărat pentru soare și lună e și pentru inimă și creier sau, mai bine zis, pentru facultățile cărora le corespund aceste două organe și care sînt simbolizate prin ele, adică inteligența intuitivă și cea discursivă sau rațională. Creierul (realitatea secundară), ca organ sau instrument al celei din urmă (inima– ca realitate primară), nu joacă în realitate decît un rol de *transmițător* și, dacă vrem, de *transformator*; nu fără motiv se aplică cuvîntul *reflecție* gîndirii raționale, prin care lucrurile se văd ca într-o oglindă, *quasi*

- Kara-Te-Do-ul, ca realitate primară, (cîmp infinit, dinamic, spontan, responsabil ontologic; localizat simbolic la nivelul corpului uman, în inimă), și

- karate-do-ul ca realitate secundară, (cîmpul conștient, în care acționează fenomenalul și noumenalul, localizat simbolic la nivelul corpului uman, în ceea ce se crede că este mintea).

Ori, dacă particularitatea dialectică a karate-do-ului constă în folosirea *mîinii goale*, grefată pe un psiho-somatism intelectualizat, înseamnă că particularitatea dialectică a Kara-Te-Do-ului, mai precis a Templului, așa cum a fost acesta surprins, constă într-o *alcătuire specifică domeniului spiritual*, de genul "minte imaterială și fără formă"¹⁶⁶ (vom folosi în continuare "*o alcătuire specifică domeniului spiritual*"), deosebită vis à vis de cunoașterea descriptivă, de tip psiho-somatică.

Celălalt mod de gîndire se bazează pe *principiul dialectic al contradicției externe* dintre două lucruri care, avînd particularități deosebite, formează acea unitate dialectică în cadrul căreia unul poate, iar altul nu poate exista fără celălalt. Ori, Kara-Te-Do-ul care, în acest caz, poate fi asimilat cu (ca fiind) realitatea primară, iar karate-do-ul, la rîndul lui, cu cea secundară, formează o unitate dialectică în cadrul căreia karate-do poate exista fără Kara-Te-Do, pe cînd cea din urmă nu poate exista fără cea dintîi (fără realitatea secundară - concretul ca fenomenal și chiar numenalul ca lucru în sine¹, kantian).

per speculum, cum spune Sfîntul Pavel. Într-adevăr, rațiunea, care nu e decît o facultate de cunoaștere mediată, constituie modul pur omenesc al inteligenței; intuiția intelectuală poate fi supraomenească, pentru că ea e o participare directă la inteligența universală care, sălășluind în inimă, adică în centrul însuși al ființei, acolo unde se găsește punctul său de contact cu Divinul, pătrunde această ființă prin interior și o luminează cu strălucirea sa." (R. Guenon, op. cit. pp 413-416)

¹⁶⁶ *Minte imaterială și fără formă* e considerată o treaptă spirituală obligatorie de către Sf. Apostol Pavel. Referitor la KARATE-DO, e temeiul oricărei înțelegeri în practica Artei Marțiale. Aici- e definită lipsa sanscritului *numa rupa* (nume și formă), adică *golul* -temei al oricărei construcții materiale, *construcție* care **cade** sub cercetarea diferitelor științe.

¹ "Lucrul în sine -kantian, este absolut incognoscibil; Lucrul în sine este doar una din variantele teoretice posibile ale ideii de mister", Ovidiu Drimba - Filosofia lui Blaga, Colecția cugetarea - Georgescu Delafras S.A., București, 1944.

Prin urmare, cele două stări ale domeniului subscris KARATE-DO-ului (adică Kara-Te-Do și karate-do) sînt în raport de contradicție externă și, de aceea, au particularități deosebite. Cum particularitatea dialectică a karate-do-ului am definit-o ca fiind *mîna goală* grefată pe un psiho-somatism intelectualizat, deducem că, Kara-Te-Do-ul, mai precis structura acestei realități- Templul, are *o alcătuire specifică zonei spirituale*, deosebită de manifestarea cu mîna goală.

La judecata bunului simț, observăm că cele două moduri de gîndire, diferite ca modalitate de abordare, conduc la aceleași rezultate.

Prin urmare:

1. Kara-Te-Do-ul, mai precis structura acestuia, Templul, are *o alcătuire specifică domeniului spiritual*, deosebită de manifestarea psiho-somatică cu mîna goală.

2. *Alcătuirea specifică Templului*, deosebită de *particularitatea mîinii goale*, reprezintă particularitatea dialectică a Kara-Te-Do-ului, care deosebește calitativ această realitate, de realitatea secundară a karate-do-ului.

Cum particularitatea dialectică a Kara-Te-Do-ului este net superioară celeia a karate-do-ului, în virtutea principiului "superiorul înglobează inferiorul", aceasta devine și particularitatea dialectică a KARATE-DO-ului.

Cu aceasta, am precizat cel de-al doilea parametru dialectic - spiritual, al KARATE-DO-ului.

c). *Esența dialectică a KARATE-Do-ului.*

Pentru rezolvarea problemei esenței dialectice a KARATE-DO-ului, adică pentru dezvăluirea acelor laturi contrare a căror unitate constituie KARATE-DO-ul însuși, am recurs, ca și în cazul precedent, la două moduri de gîndire. Întrucît "Parabola Fiului Risiptor" este mult prea importantă, am considerat că trebuie să o redau integral, înainte de a o împrăști prin interpretare. Iat-o în măreția ei, așa cum o spune Luca, cap. 15; 11, 32.

"Un om avea doi fii. Și a zis cel mai tînăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea. Și nu după multe zile, adunînd toate, fiul cel mai tînăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrînări.

Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă. Și ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări, și acesta l-a trimis la țarinele sale să păzească porcii. Și dorea să-și sature pîntecele din roșcovele pe care le mîncau porcii, însă nimeni nu-i dădea. Dar, venindu-și în sine, a zis: Cîți argați ai tatălui meu sînt îndestulați de pîine, iar eu pier aici de foame! Sculîndu-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta; Nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi. Și, sculîndu-se, a venit la tatăl său. Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergînd, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat. Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina lui cea dintîi și-l îmbrăcați și dați inel în mîna lui și încălțăminte în picioarele lui; Și aduceți vițelul cel îngrășat și-l înjunghiați și, mîncînd, să ne veselim; căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească. Iar fiul cel mare era la țarină. Și cînd a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cîntece și jocuri. Și, chemînd la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit, și tatăl tău a înjunghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos. Și el s-a mîniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga. Însă el, răspunzînd, a zis tatălui său: Iată de atîția ani ți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei. Dar cînd a venit acest fiu al tău, care ți-a mîncat averea cu desfrînatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sînt. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat".

Modul de gîndire care urmează scoate în evidență și chiar îndreptățește propunerea pe care o fac, în sensul ca parabola fiului risipitor să confere o dimensiune de referință spirituală, vis à vis de execuția unui exercițiu numit kata. Parabola relevă un *ceva* de-a pururi adevărat și, în aceeași măsură tragic, insondabil, care zace la baza fiecărei inimi omenești. Ea se constituie într-un prag fermecat, capabil de metamorfoză pentru oricine evoluează pe o schemă exterioară în uitare de sine (aici, non-fixare, non-reprezentare, non-obținere).

Ignoranța e îndepărtarea de acasă. Iluminarea e reîntoarcerea acasă. Atît timp cît sîntem departe de casă ducem o existență plină de suferințe și de dureri, iar înlăuntrul nostru nu e compatibil cu *exterioritatea* noastră. Toate astea sînt înlăturate de iluminare¹⁶⁷, momentul reîntoarcerii acasă, unde domnește pacea și libertatea.

Cu alte cuvinte, recurgînd la simboluri - Voința se neagă pe sine în încercarea de a se vedea. Imposibilitatea Vederii ca unitate de la început (ca Identitate cu ea însăși, e Voința însăși aceeași), e motivația căderii, pribegiei, rătăcirii și, mai apoi, a reîntoarcerii, resurecției, a ceea ce înțeleg și numesc grecii prin conceptul *metanoia*. În această imposibilitate de A VEDEA își are originea dualismul. În negarea de sine a Voinței, aceasta se despică și se naște Conștiința¹⁶⁸, copil, care-și ignoră principiul¹⁶⁹ plecînd în lume, în loc să lumineze Voința. Voința luptă¹⁷⁰ neîntrerupt pentru a capta atenția Conștiinței. Deși toate eforturile sînt zadarnice, ea așteaptă, smerită, rodul acestei perseverențe. Într-un tîrziu, Conștiința uită de sine, și în această *cădere* se resuscitează ca *sine nedivizat*, în plină Iubire (Lumină). Este actul *Iluminării*, reîntoarcerea la Voință. Așa cum afirma Daesetz Tejtaro Suzuki D. Litt., profesor de Filosofie Budistă la Universitatea Otani, Kyoto- "logic, plecarea de acasă, pribegia, nu

¹⁶⁷ Iluminarea, ca practică, este aducerea minții la starea de *minte imaterială și fără formă* și coborîrea acesteia în *caverna inimii*. Iluminarea propriu-zisă, ce rezultă dintr-o bună așezare în act trăit se produce numai prin *salt* (în sensul că Principiul nu poate fi dedus și nu poate proveni din altceva, nu poate fi înțeles decît imediat, adică intuitiv, nu poate fi obiectul unei cunoașteri discursive) sau, în terminologie creștină, prin har. Iluminarea e înțelegerea spontană (intuitivă) a unui fapt de viață, fără intervenția demonstrației.

¹⁶⁸ Despre conștiință -a se vedea lucrarea *Conștiința*, a lui Henry Ey; dar și mitul nașterii războiniceii Atena din capul marelui Zeus. În paranteză fie spus "migrena" lui Zeus e de fapt "intunecarea actuală a lumii în care trăim" - întrebare?, ce profil, din punctul de vedere al atitudinii, va avea zeița, ce acum, deja, a provocat lumii la care ne raportăm, - chinurile facerii? MALEFIC? BENEFIC? Și Diavolul poate lua chipul lui ISSUS, dar nu se va putea substitui logosului. Logosul se identifică prin limbă, comunicare, deci sunet. Pentru a-l depista provocați la sunet (vorbă). Prin dialog el se va trăda, și-și va trăda și împărăția întunericului. Nu este acum, o evidență? (dacă, desigur, urmărim - Împărăția Luminii -mîntuirea).

¹⁶⁹ Principiul conștiinței este acela de a lumina Voința - Tatăl. Lumina, aici, este - iubirea. Plecînd în lume, conștiința - fiul - își risipește iubirea. Lumina divină mai este asimilată cu, cunoașterea intuitivă.

¹⁷⁰ Conform îndemnului - "a învăța să fii slab", - lupta Voinței, este de fapt IUBIREA.

ar avea sens. La ce folosește plecarea de acasă, să rătăcești, să te pierzi pentru ca, oricum, pînă la urmă să te regăsești?"

Imposibilitatea de A VEDEA criza la care ajunge Voința este un mare mister¹⁷¹, este o taină spirituală.

Ca să te regăsești, să fii cu tine însuți, însuți același, trebuie să pleci de acasă, să te rătăcești. După reîntoarcere nu mai sîntem aceiași, nu mai sîntem aceleași persoane ca la plecare. Voința, revenită din pribegie, prin copilul-conștiință-timp, este îndumnezită. O bună punere în practică a acestui scenariu (poate chiar singura șansă în plan fizic¹⁷², cunoscînd "forța" de plămuire și de sugestie lucrătoare a schemei), îl oferă prin excelență complexul de exerciții fizice numite KATA, din KARATE-DO. Vom vedea cum se pot concretiza aceste afirmații, într-un alt capitol al acestei lucrări.

Creștinismul apelează și el la simbol, chiar mai profund decît buddhismul. Episodul Creației, căderea din Grădina Edenului, trimiterea lui Christos de către Dumnezeu pentru îmbunătățirea legii lui Moise, crucificarea Sa, ridicarea la cer, toate sînt marcate de simbol. Pentru manifestarea tautogorică a arhetipurilor, alături de simbol, semnalăm alegoria și parabola. Tălmăcite, cele de mai sus ar suna așa: Creația e trezirea conștiinței sau trezirea unui gînd; căderea e conștiința îndepărtîndu-se de casă (adică de calea sa originară, de principiul său), trimiterea de către Dumnezeu a lui Isus printre fii săi este, conceptual vorbind, dorința a ceea ce numim Voință de a se vedea pe sine prin intermediul propriei odrasle, Conștiința; Crucificarea e transcenderea dualismului acțiunii și cunoașterii, care vine din trezirea intelectului și, în sfîrșit, Învierea este triumful Voinței asupra Intelectului. Astfel Voința, văzîndu-se pe sine în (și prin) conștiință, își transcende condiția.

În atitudinea Zen mîntuirea se obține printr-un singur act de voință, care este un salt. "Explicăm" *saltul* luîndu-l ca sprijin pe *ocultatul* azi, Lucian Blaga. În concepția acestuia, a *explica* ceva înseamnă a deschide un mister, a revela pe un plan oarecare al cunoașterii *criptic*-ul (ascunsul) acestui mister și a-l acorda indirect cu *fanic*-ul (ceea ce se arată) inițial, al aceluiași mister. Desigur că a explica ceva înseamnă a arăta cauza acelui ceva sau a reduce acel

¹⁷¹ Vezi L. Blaga -*Cunoașterea paradisiacă și cunoașterea luciferică*.

¹⁷² De exemplu, *forța* rugăciunii din creștinism.

ceva la ceva mai *general*. În virtutea faptului că un efect are la bază mai mult decât o singură cauză, a explica înseamnă o succesiune de acte. Așa că nici ideea de cauzalitate și nici cea de reducere la ceva mai general nu oferă o *explicație*, decât în măsura în care acestea fac posibil un *salt* în cripticul (ascunsul) unui mister. A face posibil un salt înseamnă producerea unei *crize*. În Zen distingem trei moduri de producere a crizei *existențiale*- koan-ul (enunțuri paradoxale); mondo-ul (dialog rapid care urmărește micșorarea timpului de gândire a răspunsului); za-zen-ul (încetare, ascultare pasivă, respirație- printr-o bună așezare¹ a corpului, care intră în contradicție cu dinamica sa proprie).

Indienii vorbesc de paravritti, o *întoarcere* instantanee în adâncurile conștiinței, în urma căreia concepțiile dualiste sînt îndepărtate (Lankavatara Sutra, Suzuki). Nimic discursiv, fără descripție.

Reîntoarcerea șterge toate urmele timpului. Reluînd ideea de mai sus, în kata discipolul *adevărat* pleacă de acasă (punctul de aplicație), pribegind¹⁷³ prin lume. În punctul de aplicație Voința se despică în două: actor și spectator. Actorul, conștiința, rătăcind în lume, survolîndu-i conținuturile (schema kata-ului), maturizîndu-se (împlinindu-se prin experiență), consumîndu-și energia (risipindu-și averea- adică iubirea), într-un tîrziu obosește. Este momentul în care *acasă*, se insinuează din ce în ce mai concret, ca un loc de unde izvorăște siguranța, lipsa de griji. Așa începe criza existențială. Spectatorul (Voința; Tatăl din parabola *fiului risipitor*), originat în Templul Kara-Te-Do-ului, proiectat în ontic ca punct de aplicație,

¹ Așezat, cu picioarele încrucișate, în care genunchii presează - pămîntul iar creștetul capului, împinge - cerul.

¹⁷³ Pribeg prin lume (pribegul poartă în el pe cei doi frați- fiul risipitor și fratele rămas acasă)- a-ți rupe legăturile (fiul risipitor prin uitare- fratele prin orgoliul celui care se crede de neînlocuit) cu locul natal, cultura și tradițiile locului unde te-ai născut. Pribegia e un concept diferit de "bejenie" - care apare "accidental", din nevoie, adică obligat să părăsești cele de mai înainte pe motive de calamitate naturală, (cutremur, inundații, incendii etc.) sau artificială(război, și altele). Acela, ce cu adevărat este *pribeg*, ajunge la granița teritoriului în care *cunoașterea este act trăit*. Dar pentru a intra în el, fiul risipitor, o dată întors acasă trebuie să intre într-o bună așezare față de Principiu, care-l va învrednici cu "saltul". Pribeg(cel care nu se fixează) aici, înseamnă șansa de a fi cu adevărat "fiul risipitor".

așteaptă-însoțindu-l^F fără creștere și fără descreștere reîntoarcerea fiului risipitor, actorul - conștiința.

Răsucirea se produce în momentul de maximă maturitate spirituală a actorului- conștiinței¹⁷⁴, moment în care binele și răul, avuția și sărăcia, reprezintă o suprafață plană (fără mișcare în intenție).

Parcurgînd embusen-ul și revenind în punctul de aplicație, loc unde spectatorul (Voința, Tatăl) îl așteaptă răbdător, criza actorului (conștiinței) crește, devine acută la iubirea fără considerente cu care este întîmpinat. Actorul (Conștiința) se vede pe el însuși același. Sabia nu se poate tăia pe sine. Este nevoie de un act intens de trăire din partea actorului (Conștiinței) pentru a se deschide (a uita voia proprie) și a "simți" grația Voinței (Tatălui)¹.

Acesta este actul Iluminării.

^F Deși părăsit de fiul-conștiința-actorul, Voința-Tatăl-Spectatorul îl așteaptă acasă (punctul de aplicație în kata), dar îl și însoțește tainic în lume.

¹⁷⁴ Atenție, conștiința e cercul luminos în care rațiunea joacă rolul de izolator între ontic și ontologic. Maturitatea spirituală a conștiinței presupune saltul la supraconștiință, care *surprinde* în lumină Voința, iluminînd-o. A surprinde în lumină înseamnă o resurecție, o răsucire. În acest caz lumina este "înțelepciune". A lumina Voința, pe Tatăl, înseamnă a VEDEA (înțelege) adevărata LUMINĂ și asumarea smereniei, care creează o necesară distanță față de absolut.

¹ Ne referim la voința divină, care în unitatea Ei firească, e alfa și omega. Trecerea în existență a voinței divine, sacrificial (asemeni lui PURUȘA), îl predestinează pe Om, înobilat cu un destin exemplar, stăpîn pe o manifestare sub mii de forme și nume (se știe din hexameronul făcerii că Adam a fost chemat și îndemnat să-și numească creația pe care Dumnezeu I-a oferit-o spre slujire și stăpînire), să restituie lumina- adică conștiința (luminătorul- liberul arbitru). Acesta (destinul omului căzut) e survolat de conștiința desprinsă din Voință ce trebuie să parcurgă întregul drum de la alfa- desprindere (naștere) pînă la omega (maturitate, adesea moarte), pentru a realiza răsucirea (metanoia) și a cădea în principiul ei- de a lumina Voința. Cînd se întîmplă acest lucru apare Iluminarea pentru cel predestinat (om care prin cădere poartă conștiința) și împlinirea Voinței divine care oricum a străluminat (fără încetare) pe de o parte, calea (destinul) omului și calea conștiinței (liberului arbitru) acestuia pe de altă parte. Acest lucru a fost lăsat să fie, ca un demers liber al omului, spre o deplină împlinire, -maturitate generatoare de răsucire, -a cărei privire orientată către Casa Tatălui, se umple de iubirea Voinței Divine. Astfel, Alfa și Omega se închid în centrul crucii, prin identitatea dintre gîndire și acțiune, adică spațializarea timpului - care lasă loc eternității. Să evităm greșeala de a ne orienta eforturile către unitate(conglomerat sintetic) ca și ideal. Tendința noastră sattwică, de fapt, ne trage către UNU. În această carte, trebuie să înțelegem unitate doar ca mijloc abil. De fapt, trebuie să citim UNU.

Aceasta se realizează în punctul de aplicație, la revenirea acasă. Aici își găsește practicantul sorginea și îndreptățirea, prin Zazen. Acesta este drumul către centrul spiritual al omului. În el, Ființa *este*. Atitudinea necesară în execuția kata-ului trebuie să fie tautogorică adică, am zice, într-un gest de transfigurare conform cu realitatea relevată, apoi resimțită, în/pe momentul execuției acestuia.

Kara-Te-Do, ca realitate primară și karate-do, ca realitate secundară își adjudecă instrumentarea vederilor în unul și același exercițiu, numit kata. Diferența constă în aceea că, în timp ce Kara-Te-Do-ul relevă o cunoaștere intuitivă a dimensiunii primare, ca structură și particularitate, respectiv, Templul și Mintea imaterială și fără formă, karate-do-ul, prin structura și particularitatea sa, folosește kata ca modalitate de menținere a tradiției (în sens istoric), facilitare în dominarea formei, securității acesteia etc., cu consecințele deja cunoscute și enumerate în tezele din începutul lucrării.

Trebuie să precizez: Kara-Te-Do-ul asigură *temeiul* Tradiției¹ și, prin acest lucru, - *este* chiar *esența* acesteia.

1. KARATE-DO-ul cuprinde atât realitatea primară, Templul, cu alcătuirea specifică putinței spirituale (minte imaterială și fără formă), deosebită de manifestarea *mîinii goale*, cît și realitatea secundară ca particularitate a *mîinii goale* specifică karate-do-ului. Ambele realități sînt *povestite* în exercițiul numit *kata*.

Deci, KARATE-Do-ul constă din două forme ale realității, cu alcătuiri și particularități dialectice deosebite și, prin urmare, distincte calitativ.

2. Al doilea mod de gîndire se bazează pe *dialectica formelor de existență a realităților*, după care formele superioare, apărute în

¹ În cazul de față, tradiția se referă la geografia și istoria sacră, depășind geografia fizică, ca loc de apariție a karate-do-ului, adică Japonia. E un fapt că o specificitate japoneză este mai bine asimilată de către o cultură oarecare și, dimpotrivă, o specificitate occidentală, de exemplu tehnologia, e mai bine asimilată de către japonezi. Această remarcă trebuie să conducă la expresia: ceea ce lipsește unuia se completează de la celălalt. În exterior înseamnă cantitate; în interior înseamnă creștere calitativă; în dimensiunea omului adevărat înseamnă identificarea interiorului cu exteriorul, într-o sinceritate totală, singura ce face posibilă, depășirea condiției umane (omului căzut) iar, în mic, depășirea stilului, formei, modului de viață etc. În termeni japonezi, cele trei momente sînt configurate în expresia: SHU-HA-RI, expresie potrivită pentru elevația spirituală în exercițiul numit KATA din KARATE-DO.

cursul dezvoltării, înglobează în mod obligatoriu, în sensul depășirii și subordonării, toate formele inferioare, mai simple. Înseamnă că și realitatea primară, apărută în câmpul conștiinței noastre, printr-o bună așezare în realitatea secundară a discipolului, înglobează, pe lângă Kara-Te-Do ca Templu, și karate-do ca manifestare a *mîinii goale*. Astfel, acesta din urmă își reclamă dreptul la co-apartenență-existență din perspectiva coeziunii.

Prin urmare:

1. KARATE-DO e alcătuit atît din Kara-Te-Do ca Templu, cu *alcătuirea specifică unei realități spirituale*, deosebită de manifestarea *mîinii goale*, cît și din realitatea secundară coexistentă.

Deci KARATE-DO-ul, ca dimensiune a existenței nonobiective, nonreflexive, constă din două forme ale manifestării, cu alcătuiți și particularități deosebite și, prin urmare, distincte calitativ.

Din cele spuse mai sus rezultă că cele două moduri de gîndire conduc la concluzii asemănătoare. Scoaterea în evidență a celor trei parametri dialectici configurează și dă substanță (aici în sensul de fi palpabil) KARATE-Do-ului, căruia îi putem atribui coapartenența la ARTA MARȚIALĂ. Această coapartenență o gîndim în felul următor: coeziunea este determinată din apartenență. Este drumul de reîntoarcere către punctul de aplicație (centrul spiritual din parabola fiului risipitor).

În acest mod, KARATE-DO este ARTĂ MARȚIALĂ, cu accentul pe *este*¹.

Insist cu următoarea precizare:

Pentru a stabili dacă *Templul și manifestarea mîinii goale* coexistente reprezintă sau nu laturile contrare în esența dialectică a KARATE-DO-ului, apelăm la principiul dialectic al contradicției interne, după care, numai acele laturi ale lucrului ce satisfac următoarele condiții, sînt contrare:

- se deosebesc calitativ;

¹ Oriunde apare **este** sub această formă, se afirmă principiul identității care spune cum este fiecare realitate existentă, și anume: ea însăși cu sine însăși aceeași. În cazul de față KARATE-DO sau ARTA MARȚIALĂ reprezintă o singură realitate.

- reprezintă două trepte diferite și succesive ale dezvoltării;
- se transmit reciproc una în alta;
- nu există una fără alta.

Ori Kara-Te-Do-ul și karate-do-ul coexistent satisfac toate cele patru condiții:

Să rezumăm:

1. Conform celor scoase în evidență pînă în prezent, Kara-Te-Do propus ca Templu și karate-do coexistent se deosebesc calitativ.

2. Dacă aspirația spirituală a omului s-a manifestat printr-o bună determinare pornită dinspre zona practicului, dezvoltîndu-se din acesta, tot așa Kara-Te-Do, datorită structurii specifice (de Templu), deosebită de karate-do-ul coexistent, dezvoltîndu-se în el, reprezintă o treaptă imediat superioară de înțelegere a unității specifice a KARATE-DO-ului și a LOC-ului unde acesta își validează resorturile organice.

În concluzie, Templul și mîna goală coexistentă, reprezintă două trepte diferite și succesive ale dezvoltării KARATE-DO.

3. Dacă prin abordarea practicii, printr-o bună folosință a exercițiului numit KATA (dar și orice practică ce corespunde *asumării* din context), ne situăm deja în realitatea primară, dacă realitatea primară se resuscită în realitatea secundară ca VEDERE intuitivă, și dacă structura Kara-Te-Do-ului se deosebește profund de structura acceptată a karate-do, înseamnă că cele două forme ale KARATE-DO (Kara-Te-Do și karate-do coexistent) coexistă, se transformă reciproc una în alta și nu există în realitate una fără alta.

Voi explica, succint, ce înțeleg prin expresia "o bună folosire" a exercițiului numit KATA.

În viziunea care decurge din efortul de pînă acum, care se coroborează cu practica de zi cu zi, exercițiul numit KATA se orientează către o "bună folosire" numai în cazul în care respectăm cu rigoare atitudinea de pasivitate față de Principiu¹, așa cum reiese

¹ În sens de origine. Originea ne scapă de fiecare dată fiindcă nu poate fi obiectivată; surprinderea fiorului mitic călăuză locomotorie către/dinspre, se poate concretiza prin pasivitate (față de origine, ființă, principiu și de ce nu punct de aplicație, așa cum este el numit în exercițiul kata etc.). E obligatoriu pentru o mai bună înțelegere a acestei atitudini, intervenția maestrului V. Lovinescu... "or cine este total pasiv (musulmanii ar spune **muslim**, supus) față de Principiu, este ipso facto total activ

aceasta din practica zen, ishiasm. Pentru a avea această sensibilitate insist, accentuînd că termenii interior, exterior sînt doar mijloace abile, necesari pentru facilitarea înțelegerii noastre. În realitate această geografie impusă de rigorile logicii, ale descriptivului și determinismului, nu există decît ca reprezentare. În zen se spune: "interiorul și exteriorul fac o suprafață plană". De remarcat surprinderea acestui aspect zenist, din direcția neuropsihică, în care venim în contact cu misteriosul "laborator de actualizare și potențare, pe stările inconștient-conștient" ale sistemului nervos central. Ștefan Lupașcu în "Omul și cele trei etici ale sale", vede înfăpuindu-se acest echilibru între exterior și interior, în felul următor: "Dacă excitațiile exterioare ale organelor de simț și excitațiile interioare ale comenzilor motrice se încetinesc, *grosso modo* se opresc- printr-o destindere a stimulilor lumii exterioare, ca și ai lumii interioare, interzicîndu-și să mai primească informații de la cea exterioară, să le fie receptacol și să acționeze asupra lor- activitatea mentală, după scurte sau mai lungi momente, chiar foarte lungi, se găsește interiorizată". Este o invitație în recunoașterea existenței a trei tipuri de materie (și vis à vis de acest lucru, a trei etici), macrofizică, biologică, psihică, în care materia psihică se impune, prin logica stării T, echilibrînd pe primele, cu care coexistă. Această stare, care de fapt se impune ca fiind golul metafizic, mintea imaterială și fără formă etc., se obține printr-o bună atitudine (educație-înțelegere, vezi semnificația parabolei fiului risipitor) vis à vis de importanța capitală a așezării (za-zen, schema exrcițiului numit kata etc), structurii somato-(înțelegînd și biologicul)-psihice, proprie omului în direcția liniștii, tăcerii. În isihiasm, interiorul și exteriorul conlucrează la împlinirea *locului* unde mirele veșnic același, se va uni cu mireasa lui, veșnic alta, care sîntem noi, trestii gînditoare mereu în

față de lume. Această caracterizare nu poate conveni decît exclusiv omului care a reîntegrat centrul lumii și al ființei sale, adică a recuperat starea lui Adam înainte de cădere." Mai apropiat de context, Guenon, în *La Grande Triade*, face o precizare terifiantă vorbind despre simbolul extrem-oriental Ying-Yang: "tot ce este activ, pozitiv sau masculin e yang, tot ce este pasiv, negativ sau feminin e Yin: ...în orice este în manifestare, există în mod necesar un dozaj indefinit variabil al acestor două principii. La ființa reintegrată, echilibrul perfect realizat între Yang și Yin îl face pe Omul Primordial total Yin față de Principiu, deci, prin compensare, total Yang față de Lume, pe care, prin această structurare, o stăpînește și o regenerează avînd mandatul Cerului".

vremelnicie, mereu în urcuș pe o Golgotă, în culmea căreia crucea aflată pe timpul urcușului¹⁷⁵ în pîrg va da rod pentru trăitorul cu multă credință. În concluzie, *Kara-Te-Do și karate-do coexistent reprezintă laturile contrare ale KARATE-DO, esența dialectică a acestuia și, prin unitatea lor, constituie KARATE-DO însuși.*

Astfel am precizat și cel de-al treilea parametru dialectic spiritual al KARATE-DO-ului.

Îmi este permis, în lumina de mai sus, să procedez la o paralelă între modul cum apare atitudinea față de viață în creștinismul incipient (și iau în atenție experiența sfinților părinți ai pustiei, cunoscută mai târziu, prin greci, sub numele de Isihasm), mai apoi în diferitele filosofii, în special Zen ca teorie și practică și, în Mit ca istorie a zeilor, pentru ca revenind asupra KARATE-DO-ului, să putem spune: KARATE-DO este un mod de VIAȚA, cu accentul pe *este*.

¹⁷⁵ Duhovnicesc.

CAPITOLUL III

UNELE CONSECINȚE CARE DECURG DIN REPUNEREA ÎN DREPTURI A UNUI MOD DE GÎNDIRE ORIGINAR.

"...mai apoi munții nu mai sînt munți, apele nu mai sînt ape..."

(din demersul discipolului Zen, etapa a II-a)¹

În general, repunerea în drepturi a unei realități², după ce aceasta a fost ocultată o perioadă de timp, cere răbdare, înțelegere, pricepere și intransigență, dar și insistență ca să poată fi repusă, actualizată pe structura intelectuală a individului, grupului, societății, etniei etc., la standardele actuale. Evident, acest lucru conduce firesc la schimbarea modului de gîndire în contingența cu realul și pune, desigur³, problema aplicării acestuia în procesul învățării și al educației.

Teoria spirituală a KARATE-DO-ului, așa cum a fost prezentată în această lucrare, reprezintă un domeniu puțin abordat, care se deosebește fundamental de cel actual, concretizat prin teoria performanței sportive. Asta este explicația că, în probleme legate de natura spirituală (aici, natura în înțeles de Loc și Spațiu în care se poate releva spiritul), sînt generate idei noi care permit sesizarea unor aspecte rămase pînă acum în afara atenției celor implicați, interesați doar de profit, vaccinați în acest scop cu un *bun simț mărginit*.

Despre încărcătura spirituală a ARTEI MARȚIALE s-a mai scris, dar nu în forma și maniera din lucrarea de față, care propune o noutate în domeniu, care îmi permite să îndrăznesc (asumîndu-mi și

¹ Aspectul conceptual al realității primare.

² Este în vedere realitatea primară, conștiința mitică, iubirea Hristică.

³ Vreau să cred în competența oamenilor de cultură și știință, că vor lua în considerare, pe lîngă psihologie, psihiatrie, psihanaliză și *întunericul* metafizic, pentru a întregi procesul învățării și al educației.

riscul), o ancorare a *gîndirii originare*, în spațiul geo-cultural-spiritual al țării noastre, România. Mai mult, să descriu metoda practică ca puțină de surprindere a ceea ce am numit *fiorul mitic*, educarea noii atitudini ca o consecință directă a aplicării metodei, cu repercutarea în realitate sub formă de morală, etică, filosofie etc. Din aceasta (atitudinea) decurg ramificații care, împletindu-se armonice, conduc la repunerea în drepturi a ceea ce, dintotdeauna, omului i-a fost dat; un caracter nobil, de-a pururi neschimbător; ceea ce urmează să facem e să fim atenți la mult prea marele exces de personalitate, vizibil în creștere, către care sîntem orientați, în actuala eră supra-intelectualizată¹⁷⁶, tehnică. Din păcate noi nu mai "luăm aminte la exigența în care, în epoca noastră, stă nu numai omul, ci orice realitate existentă, natură și istorie, în ceea ce privește ființa sa"¹⁷⁷.

Gîndesc "consecința" nu ca un rezultat imediat al unei acțiuni care, mai apoi, într-o înlănțuire firească, se transformă într-o *cauză* generatoare de alte scenarii. Termenului *consecință* îi dau o înțelegere potrivită lucrării de față, așezîndu-l pe același nivel cu *mijlocirea* din identitate. Forțînd puțin, pot spune că este un alt nume al mijlocirii, care se vrea cunoscută din perspectiva unei așezări corecte. Și această așezare nu poate fi decît puțința noastră de a interioriza exteriorul într-un sens, și exterioriza interiorul în alt sens, simultan.

Exemplu: KARATE-DO, ca domeniu, își validează un anumit sector de realitate prin acel *ceva* specific lui. Consecința, în cazul nostru, e acel *ceva* care *mijlocește* (în nici un caz nu *determină*) împlinirea în realitate (determinația provoacă o mișcare care are nevoie de *spațiu*). Consecința se dorește a fi coloană.

Am putea atribui *consecinței* înțelesul cuvîntului *este*. Împlinirea e mult mai bogată decît realizarea, pe care oricum și-o asumă. Consecința propune o posibilă intrare în zona inefabilului, în măsura în care este deja depășit temeiul mundan al existenței

¹⁷⁶ Adică lumea tehnicii e interpretată, de la început, pornind de la om, ca domeniu pe care-l stăpînește. "Tehnicul, reprezentat în sensul cel mai larg și conform fenomenelor sale multiple, trece drept planul pe care omul îl proiectează, plan care îl împinge pe om, în cele din urmă, la decizia dacă vrea să devină sclavul planului său sau să rămînă stăpînul acestuia". (Heidegger, *Principiul Identității*, p.15); aici înțeleg prin *supraintelectualizare* decizia omului de a fi sclav tehnicii.

¹⁷⁷ Martin Heidegger - *Principiul Identității*, p.15.

acesteia. Nu se spune "rezultatul cutare este consecința cutărui lucru", etc? Consecința se revendică în a fi mereu conformă cu realitatea. Consecința¹⁷⁸ se revendică în *este*.

Cred că nu vulgarizez așezînd *Consecința* la nivelul raportului care există între corpul nostru fizic și natura exterioară, pe de o parte, și corpul nostru fizic și natura interioară, pe de altă parte. Natura proprie, de vehicul, aranjează corpul fizic în postura de *mijlocitor* între exterior și interior, plasîndu-l într-un continuu timp prezent în două moduri distincte. Dacă organic creșterea este liniară și ușor de urmărit, starea psihoafectivă a corpului fizic lasă o urmă serpentiformă. Funcția de mijlocitor reclamă o deplină conformitate cu realitățile exprimate mai sus, precum și condiția esențială de *a lăsa să fie* a acestora în natura lor proprie, fără intervenția *conștient responsabilă* a instinctului de conservare. Sufletul, un alt exemplu, situîndu-se între trup și spirit pare să joace printre altele, și un rol de mijlocitor. Este locul să fac o precizare referitor la corpul fizic și la trup. Înțeleg prin corp fizic partea chimică, biologică, neuropsihică și taina care-l animă să fie viu. Prin trup înțeleg vehiculul purtător de gînd-om, suflet și spirit. Existența om care-și percepe trupul, ca vehicol, se ancorează direct în realitatea sufletului. Perceput ca și corp fizic, existența om se aruncă în materialitate. Distincția este necesară pentru a nu crea o devălmășie.

¹⁷⁸ "Ceea ce nu trebuie uitat e că Verbul are înainte de toate, în lumea noastră, un caracter existențial. "Prin El, toate s-au făcut". Exilul cuvîntului în lumea noastră se datorește în primul rînd faptului că limbajul a fost pus cu necesitate în slujba relațiilor sociale dintre oameni, în slujba tehnicilor mecanice fără de care viața socială nu e posibilă. Oamenii, luați ca indivizi, au trebuit să prefacă, să degradeze cuvintele în purtătoare de noțiuni, în concepte. Această coajă trebuie să o topim. Trebuie să redescoperim în cuvinte aspectul lor invizibil, coada de cometă, din spatele simbului pur al conținutului lor conceptual... Trebuie să redescoperim aura, nimbul, din jurul cuvintelor, pe care conținutul lor rațional, accesibil tuturor oamenilor, îl opacizează. Cuvîntul cel mai banal, dacă îl intuim în misterul lui, deschide poarta tuturor înțelegerilor" (V. Lovinescu, "Jurnal Alchimic", Ed. Institutul European, Iași, p.46). Cuvîntul astfel înțeles, devine "coloană", servind esențialmente ca mijloc de comunicare cu Dumnezeu. "Pentru asta trebuie să facem să tacă morișca de raționalmente din creerul nostru, căci raționalmentul care poate articula în alte împrejurări intelectiuni, nu servește la nimic în theurgia Verbului, care se situează în altă perspectivă" (VL, Jurnal Alch. P.47). Este evidentă importanța subiectului tratat în cartea de față.

Înțeleg prin *intervenție conștient responsabilă* faptul știut că, odată petrecută, căderea din rai a antrenat după sine o altă ereditară, care a provocat o slăbire a coordonării instituite de instinctul de conservare asupra *status quo*-ului de drept a corpului fizic și al psihismului acestuia, ca: hrana, hidratarea, procreerea, respirația, securitatea integrală a corpului uman ca existență etc., adoptînd o educație culturală¹⁷⁹ sprijinită pe tehnologie pentru toate direcțiile conlucrătoare la subzistență, evidențiate. *Intervenție conștient responsabilă* - este o atitudine însușită ereditar, care are la bază o structură artificială impusă și așezată în mediu (oricare ar fi acesta-

¹⁷⁹ Adaptată la standardul tehnologic la care se plasează știința la un moment dat. Aici e locul să dezvoltăm puțin expresia *șoc cultural*; în viziune proprie, această expresie are două sensuri: primul- contactul cu reprezentarea omului care vine din direcția tehnicii, din care decurge o educație în care omul e plasat printre *mașinile sale*, subordonat, asumat, clasificat cum spune Heiddeger și, cu care "nu intră în contradicție"; al doilea- efortul omului care-și simte acut frustrată condiția (pe care de altfel nu și-o poate defini), și ca atare încearcă, să se smulgă din robia tehnicii, pentru a se plasa în plasmuire, adică cum spune Blaga, în metaforă (Știința, după același autor, e o plasmuire de cultură pînă a trece în experimental). De aici decurge o educație care acceptă momentul zilei, dar nu se lasă prinsă în plasa evidentului. Cele două sensuri se îmbină aidoma celor două principii Tao-iste: Ying-Yang. Ca observație la acestea din urmă: Principiul feminin (ying) e primul care iese în evidență pe plan fenomenal și noumenal, apoi principiul masculin (yang). Principiul feminin se regăsește în cel masculin din care, de fapt, provine (mitul Adam și Eva), ia forma acestuia pentru a se reîntoarce potențat din nou în fenomenal ca Ying-Yang. Dar principiul masculin -Yang are amintirea (DORUL) originii, așa că potențează fenomenalul și noumenalul prin simpla trecere fără oprire, trecere în care e însoțit de Ying, principiul feminin care dorește să-l fixeze,- așa cum îi este firea- nereușind, Yang se resoarbe în realitatea din care provine. În resorbție trage din nou Femininul care înlănțuit de acesta se forțează să-l rețină în exterior. Acest dute-vino, care e un principiu locomotor, (a se vedea sugestia lui perpetuum-mobile, dar cu alt stimul decît cel din realitatea mundană), devine prin transfigurare, principiu ireversibil, care transferă evidența, din cerc (tautologie), în spirală. Spirala dă adîncime și un un sens către dimensiunea ontologică a omului, ce în final prin mutație ontologică, care e un salt, devine irevocabilă, adică desprindere de ciclu și cicluri, pentru a rămîne irevocabil "definitiv" în lumea sa proprie- existență divină în spațiul și locul atemporal, numit -paradis. Totul e un mare joc, în care fixarea pe fiecare nivel ține de o înțelepciune ce depășește condiția umană, și care se repetă la infinit. O șansă este credința, acceptarea plasării omului într-o "plasmuire" care depășește termenii comparației și, privirea din direcția "apartenenței" Principiului feminin la cel masculin. Numai așa, Parabola Fiului Risipitor e o creștere calitativă spre Om, de sorginte divină. Această plasmuire e metafora, concept accesibil, și "poartă îngustă" în același timp.

natură, cultură, social, educațional, politic etc), pe considerente de rațiune¹⁸⁰, de la începutul existenței umane și pînă în prezent. Cu alte cuvinte, *Intervenție conștient responsabilă* mai înseamnă a obiectiva, a încadra și respecta riguros calitatea culturală atinsă. Orice atentat la standardul cultural al direcțiilor de subzistență enunțate stă sub semnul avertismentului dat de instinctul de conservare, decăzut la nivel de prejudecată. De exemplu: corpul uman se poate hrăni relativ ușor din natură pentru subzistență chimică, metabolică etc, acoperind necesitatea momentului. Căderea ereditară este urmarea liberului arbitru. Dacă căderea din rai, ca voință divină, înseamnă uitarea de sine (sufletul este uitat) a lui Adam și a Evei (*a se vedea că Principiile Masculin și Feminin, provenite din despicarea androgenului inițial- în bărbat și femeie, exista în rai cu mult timp înaintea căderii. Dualitatea proprie lumii căzute face obiectul și pentru lumea paradisului. Diferența este de atitudine: în lumea căzută conștiința trecutului, prezentului și viitorului cheamă Timpul. În lumea divină, conștiința se identifică cu supraconștientul, care ignoră Timpul*), atunci uitarea originii paradisiace a omului, efortul de subzistență în Fizic (Natură) care urmează (imediat după cădere), înseamnă semnarea unui pact obligatoriu, ca fire decăzută a protopărintelui nostru, cu Diavolul stăpîn prin fire a acesteia (Naturii), ce a angajat întreaga omenire. În același timp, condiția omului decăzut fiind apropiată de evenimentul căderii, mai păstra încă atmosfera de inefabil din care a provenit, stimulînd aspirația și nădejdea întoarcerii care imediat s-a tradus într-un efort de dezrobire, de recunoaștere și regăsire a sinelui, punct chintesențial de răsucire și angajare în calea către *acasă*, pe de o parte -și/sau- de pierzanie în tenebrele artificial luminate de rațiunea omului suficientă prin ea însăși (suficiența e un instrument al Diavolului), pe de altă parte. Prin căderea din rai, în existență, în *illo tempore*, omul și-a păstrat conștiința mitică -călăuză neștiută către arhetipurile ce se manifestau față la față, și înțelepciunea de acceptare a acestora, ca o stare firească a firii. Supus vitregiilor subzistenței în Fizic (Natură), omul

¹⁸⁰ Se cunoaște că rațiunea e un atribut al logicii, și nu are realitate în afara ei. Omul raționalizează natura, adică o aduce sub logică pentru a o înțelege și subordona. În acest demers Știința și tehnologia sînt instrumente capitale. Ori acestea sînt declarat obiective.

și-a dezvoltat abilități care s-au transmis ereditar (funcția creează organul). Omul a fost surclasat de ușurința cu care se descurca în exterior (fizic), și s-a plasat cu toată ființa lui în fenomenal. Această așezare e de natura unei mutații culturale. Asta e și căderea ereditară(a opta) prin care omul s-a îndepărtat din ce în ce mai mult de Principiu, care este de fapt suficiența Rațiunii.

Astăzi trăim alte două *căderi* (a noua)¹⁸¹, - uitarea corpului fizic și al psihismului său și a *zecea*, căderea în afara Templului care este trupul omului. Să ne uităm la spiritul european, o vijelioasă încredere care a împins popoarele spre a înainta, spre a cuceri, spre expediții, colonizări. La fel, marile descoperiri științifice- impetuoase înaintări spre cucerirea necunoscutului- cît și cruciadele, trebuie privite tot ca manifestări ale acestui spirit, al acestui sentiment dinamic de încredere al europeanului în destinul său. Atitudinea aceasta de înaintare în orizont o numește Lucian Blaga "atitudine catabasică".

Pe alte coordonate geografice, așa cum a fost denumit, *spiritul indic* manifestă o totală nepăsare față de asemenea tendințe imperialiste, de cucerire. În locul înaintării în orizont a europeanului, indul propovăduiește retragerea din orizont. În același orizont infinit al europeanului, indul ia atitudinea retragerii. El, trăind, nu urmărește o înaintare în viață, ci o cît mai multă retragere. Această *atitudine* este numită de Lucian Blaga *anabasică*.

¹⁸¹ Ce-a de-a doua și-a treia cădere, se referă la omul care a rămas în haina de blană; Firea omului în schimb cunoaște pînă la botez, șapte căderi și ridicări. Iată-le: "De șapte ori va cădea dreptul și se va ridica?". Dreptul este aici Domnul nostru Isus Hristos, singurul cu adevărat drept. Căci de El se zice că și cade și se ridică în noi, ca unul ce a primit toate cele ale noastre. Iar firea noastră a căzut de șapte ori. Prima cădere s-a produs prin greșeala protopărintelui; a doua prin uciderea de om a lui Cain, care a introdus prima dată uciderea; a treia în vremea generației lui Noe, asupra căreia n-a mai rămas Duhul lui Dumnezeu, deoarece oamenii erau numai trupuri; a patra pe vremea zidirii turnului; a cincea pe vremea generației lui Avraam, din care singur acesta a plăcut lui Dumnezeu; a șasea pe vremea lui Moise, a cărui generație sporise atît de mult în necredință, încît a fost trimis el de la Dumnezeu spre tămăduirea acestei necredințe; a șaptea pe vremea generației Proorocilor, care a întrecut generațiile de mai înainte în măsura răutății. Deci fiindcă, precum s-a zis, firea noastră a căzut de șapte ori, Domnul, mișcat de iubirea de oameni, a ridicat-o, unind-o cu Sine după ipostas.(Filocalia, vol.2; p.239; Dumitru Stăniloae; Ed. Harisma București, 1994).

Dar există o atitudine intermediară, spune L.Bлага, cea neutră, viața statică, vegetativă. E cazul culturii etiopene. "Etiopul nu se simte un intrus în ordinea firii, ci un moment și-o prelungire a ei. Această deplină integrare conferă vieții etiope o înfățișare magnifică, un aer sublim de permanență supra-firească, de imperturbabilă veșnicie. Sufletul etiop, neclintită limbă de cântar, se simte într-o vie și plină nemișcare, în neutrală și visătoare creștere".

În toate aceste trei atitudini, corpul fizic este doar un "dat purtător al existenței numită om", într-o firească "creștere organică", supus în timp cosmetizărilor culturale.

De mult trebuia, dar nu s-a întâmplat, să se petreacă saltul de la conștiința *corpului fizic* la conștiința de *trup*. O minoritate totuși, a realizat diferența.....cîțiva anonimi și-au însușit conștiința....*ei sînt*, și tocmai din această perspectivă, speranța poate din cînd în cînd căpăta o anume materialitate.....cu o singură condiție.....ca o anume înțelegere să se odihneascăpe *cel veșnic prezent*.

Singura atitudine care s-a oprit asupra *celui veșnic prezent* la modul absolut concret în Fizic (Natură), adică asupra corpului fizic și psihismului său, e Zen-ul. Arta Marțială ca atitudine Zen, prin schemă, gest, ritm și respirație realizează dialogul realității cognitive, care e omul, cu corpul care-l poartă și-l protejează de Fizic (Natură), făcînd posibilă, prin acest corect dialog, înțîlnirea primului (Om-ului) cu Ființa, și asta într-o dinamică proprie vieții, pe toate nivelele ei de realitate. Căderea numită *uitarea corpului fizic și al psihismului său*, are în ea două aspecte. Dacă uitarea corpului e însoțită și de o uitare a *spiritului*, atunci are loc o cădere a corpului și spiritului în uitare de sine, prilej cu care se produce resuscitarea în concret a unui Corp și Spirit legat, adică Sine nedivizat ("formidabila" Psyhe). Dacă corpul fizic și psihismul acestuia ne interesează doar ca formă competitivă, printre alte forme competitive, atunci forma de uitare a corpului fizic și a spiritului ne plasează într-o reprezentare pe care-o modelăm ca formă într-un narcisism *platonice*¹ într-un sens, și comercial², în alt sens.

¹ În sine -în cazul de față potențînd "slava deșartă" (mîndrie, orgoliu) - în sensul unei "bune păreri" despre sine însuși, ținută în "secret (ocultată)".

² Afîșat, întrînd în "competiție". Ex. Concursurile prin care se desemnează "Regina frumuseții"; Concursurile de culturism; etc.

Ce înseamnă acest lucru? La modul evident, omul zilelor noastre trăiește la nivel de senzație. Această simplă și la îndemână observație arată că ceea ce numim corp fizic e în contact nemijlocit cu mediile introduse, unindu-le prin prezență, în act trăit. Aceasta este o cunoaștere intuitivă. Ignorarea acestui gen de cunoaștere plasează existența numită om într-un termen sau altul sau la mijloc (așa cum a fost descris mai sus), acceptînd o singură cunoaștere - cea discursivă.

Maestrii Zen au dreptate cînd spun că "interiorul și exteriorul trebuie să devină o suprafață plană". În realitate nu există nici interior, nici exterior. E vorba de unul și același lucru. Numai reprezentarea făurită vis a vis de gîndurile din mintea noastră discriminează aspectul Unic al existenței. Intuiția discipolului educat în non-reprezentare este deja un continuu act de trăire. Conștiința trecutului și cea a viitorului devin din ce în ce mai transparente. Dispar atașamentele față de ele.

Ceea ce rămîne (și asta ca mijloc abil), este doar conștiința prezentului. Astfel, *timpul* la momentul continuu prezent, e ignorat și discipolul realizează depășirea condiției umane, intrînd în Eternitate. Singurele referiri concrete la realitatea scenariului de mai sus sînt plasarea corpului fizic și a respirației într-o *bună așezare*, adică liniște și pasivitate față de cele două aspecte discriminate și naturalețe, spontaneitate la *atingerile* existenței.

Este de la sine înțeles că la toate se adaugă raportul obligatoriu dintre respirație și corpul fizic. Acesta din urmă evertuat la conștiința de trup, lasă să fie într-o "bună așezare", pe ***cel veșnic prezent***.

Revenind la "Consecință", aș dori să cred că i-am definit conotația din această lucrare.

Impunerea termenului e necesară, și insist pe ideea că încerc un *non-sincretism* (*nicidecum ne-sincretism*). Cred că luînd în atenție filosofia zen și practica KARATE-DO, așezîndu-le în spațiul Ishiasmului carpatin, argumentînd că Zen, KARATE-DO, Isihasm se completează unul pe altul în surprinderea și depășirea aspectului dual al lumii în care trăim, devenim martori și subiecți ai unei atitudini perfect compatibile (dincolo de *pretențiile locale*), în armonie cu exigențele momentului, oricare ar fi ele. Adîncind și depășind aspectul de dualitate al lumii, aceste valori nu trebuie să vină de

unde, fie acest *unde* Japonia, India, China etc, ele avîndu-și de fapt *matca* (casa), în spațiul geo-cultural și spiritual românesc. Gîndesc că sincretismul apare la nivel de geo-cultură și nu are nici o aplicație într-o "gîndire nediscriminantă, de proveniență unică", gîndire ce am asimilat-o cu non-sincretismul. *Non-sincretism* nu înseamnă, în lucrarea de față, **lipsa** sincretismului (vrem sau nu vrem, la nivel de existență asimilăm tot ceea ce *credem că ne face bine* din diferite vaduri culturale), non-sincretismul e ridicat la demnitatea termenilor de non-violență, non-atașament etc., din filosofia Indiană (Samkya yoga; Zen Buddhism-ul devenit japonez). Diferitele mituri rostesc, fără a crea o devălmășie, existența/ prezența "Unicului". Și dacă vrem, din el, mai apoi, mulîndu-se pe diferite spații geografice, rezultînd culturi, s-a considerat ca fiind spiritualitate de sorginte indiană, chineză, greacă, japoneză etc. În acești termeni, gîndind apartenența la UNIC, am considerat că putem încerca non-sincretizarea celor evidențiate, prin poarta îngustă a răsucirii către El. Este ca o privire în oglindă, în care cel ce privește *într-o bună așezare VEDE* imaginea sa din oglindă răsucindu-se în același sens cu el. Redefinirea unui cuvînt se impune, dacă prin acest lucru se produce la nivel de reprezentare a omului declicul necesar *trezirii*. Consecința, astfel definită, ca mijlocire, întrerupe zborul gîndului în cele două medii (interior-exterior), forțîndu-l la *aspirație* (*Prîslea cel voinic și merele de aur*- căderea bolovanului acoperit de cușma eroului e corp și spirit în cădere, adică în uitare de sine- iar ridicarea lui Prîslea la suprafață cu ajutorul vulturului, simbolul călăuzei între tărîmuri, este o elevație spirituală, resuscitarea corpului și spiritului la suprafață, ca uimire de sine, adică Sine nedivizat, suflet eliberat. Gîndul lui Prîslea de a-și încerca frații înlocuindu-se cu bolovanul acoperit de căciulă e instantaneitatea¹ sinelui nedivizat. Gestul lui Prîslea nu a fost urmarea unei neîncrederi în frații săi, ci începutul unei uimiri care, pînă la finalul basmului, va crește continuu). Consecința are puterea de a scoate din termenii comparației *sinteza* și de a surprinde zborul omului în inefabil, care *inefabil*, în proprie viziune e *văzduhul* sufletului.

Planul de înțelepciune divin, așteaptă ca oamenii puși în *situații culturale* în aparență de neconciliat, să se ridice la nivelul

¹ Timp spațializat.

concilierii, care nu e un compromis, ci o convingere intimă a existenței tărîmului comun al armoniei, inspirat numit de Mihail Sadoveanu: *Țara de dincolo de neguri*. Aici, iubirea este. Și tot aici (*țara de dincolo de neguri*, care e un continuum prezent), spun unele legende, după uciderea tatălui său, ajutat de niște călugări, copil fiind, a poposit o perioadă Ștefan cel Mare și Sfînt, domnitorul Moldovei.

Consecința aparține, în lucrarea de față, zonei de înțelepciune, unde omul e așteptat cu răbdare, neclintit, să ajungă.

Prin urmare:

1. Consecința "privitoare la compatibilitatea modului de "gîndire originar revitalizat" în spațiul geografic-cultural-spiritual al României.

2. Consecința privind studiul metodei "parabola fiului risipitor" aplicată la exercițiul numit "Kata".

3. Consecința evidențierii unității triadice Mit-Filosofie-Practică (în KARATE-DO).

4. Verificarea valabilității metodei numită parabola fiului risipitor, aplicată la practica karate-do.

Notă: Termenul *CONSECINȚĂ* așa cum m-am străduit să-l pun în atenție, se poate identifica cu *calea de mijloc*, care nu e o medie aritmetică. De asemenea este esențial în ceea ce s-a spus, ca și în cele ce urmează, să ieșim, în sfîrșit, din a ne reprezenta Arta Marțială numai ca spectacol cinematografic și sport, adică din direcția omului care pro-pune violența și performanța sportivă. E bine "de luat aminte la exigența în care, în epoca noastră, stă nu numai omul cu reprezentările sale, ci orice realitate existentă, natură și istorie în ce privește ființa sa" (Martin Heidegger, *Principiul Identității*, p. 15). Adaug- obligatoriu și ARTĂ, fără de care omul ar fi frustrat de plăsmuirile sale și de contactul cu celelalte realități "existente-coexistente" și implicit co-apartenente la ființă. Aici, suntem atenți la faptul cum în „coeziune este în joc o laolaltă-apartenență”.

Ne vom ocupa, pe rînd, de fiecare în parte.

1. Consecința privitoare la compatibilitatea modului de "gîndire original revitalizat", în spațiul geografic-cultural-spiritual al României.

Poate că dintre cele ce urmează a fi spuse și susținute în continuare pentru unii ar reprezenta o impietate. De exemplu afirmația că valorile spirituale preluate astăzi în spațiul de gîndire și făptuire românesc, așa cum sînt prezentate actualmente (filosofiile și practicile de sorginte indiană, chineză, japoneză, greacă etc.) sînt, de fapt, la ele acasă. Sigur că, în acest caz, nu trebuie să ne tulbure acel termen numit sincretism, ce desemnează substituirea cu un aspect venetic a unui fapt de cultură autohton. Poate o afirmație¹⁸² a lui M. Heidegger de felul celei ce urmează: "Occidentul va renaște sau va muri cu noi." El spunea unui tînar ucenic român din seminarul său, prin 1940, că de acolo, din acea zonă originală și originară a noastră [spațiul geografic al României - n. aut.] va veni vigoarea întineririi în gîndirea Occidentului. Același lucru avea să-l spună, după război, nu mult înainte de a muri, și unui scriitor român Giovanni Papini" (art. cit., p.137), fapt care ar trebui să ne suscite o oarecare curiozitate. Tot în 1940, un alt mare filosof al secolului nostru, Lucian Blaga, își începea lecția de deschidere a cursului de Filosofia religiilor cu următoarele cuvinte¹⁸³: "Acum doi ani, în lecția de deschidere ce am ținut-o cu ocazia luării în primire a Catedrei de Filosofia Culturii, am făcut unele afirmații cu privire la viitorul Sud-Estului european pe plan spiritual. Nu s-ar putea afirma că de atunci spiritul ar fi început să aibă condiții mai prielnice. Am îndrăznit totuși să-mi exprim credința că oricare ar fi viitorul politic al Sud-Estului european, acest Sud-Est bîntuit de toate furtunile în trecut, se găsește în pragul unei împliniri spirituale unice în istoria sa. Mi-am exprimat credința că acest Sud-Est, prin popoarele tinere, care trăiesc încă în plină spontanietate și pe un plan de mitologie firească, nestricată, va trăi o

¹⁸² "Cîteva note asupra gîndirii românești" de Horia Stamatu, articol apărut în revista "Destin", editată de George Uscătescu la Madrid, nr.11 dedicat centenarului Unirii, anul 1959.

¹⁸³ *Mesajul lui Nostradamus către Români, descifrat de Vlaicu Ionescu*, Dan Zamfirescu, Editura Roza Vînturilor, București - 1998, p. XLII.

nouă epocă de înflorire, cum nu a mai cunoscut de o mie de ani încoace. Avînd presimțirea cumplită a dezastrelor teritoriale, care s-au declarat pe urmă și mai ales în primăvara acestui an apocaliptic (1940), m-am încumetat totuși să afirm că noi, românii, vom avea un viitor de natură spirituală cum nu l-am avut niciodată pînă astăzi. Întrebuițind o figură poetică, vorbeam despre expansiunea noastră spre cer, într-un moment istoric cînd alte popoare sînt așa de intens preocupate de expansiuni geografice." (Lucian Blaga, *Curs de filosofia religiei*- text stabilit de Dorli Blaga, Christu Nastu și G. Pișcoci Dănescu, editura Fronde, Alba Iulia - Paris, 1994, p. 7.)

Intuiția omului rareori este experimentată *față la față*. Zborul în inefabil (văzduhul sufletului care nu are attribute) al omului susținut de entuziasm și intuiție, trece la contactul cu *sufletele barbare*, în imaginație (nori), unde survolînd *furcile caudine*, cade cu aripile frînte în *patul lui Procust*. Ajunși la *consecință* și oprindu-ne la ea, putem spera că printr-o înțelegere recuperată, vom putea depăși calvarul omului tras de tenebre. Așa, o șansă există. Teritoriul românesc, mai precis cel din *zona de influență* a Carpaților, e cel puțin pînă la ora actuală, o ipotetică *matcă* a populațiilor indoeuropene. De aici, prin explozie demografică cu consecințele (în sens obișnuit) ei, populația răspîndindu-se mai întîi spre vest și sud, mai apoi spre est, pînă în India¹, oferă o înțelegere deplină a Putinței noastre de actualizare a spațiului ontologic propriu și dare de seamă înțeleaptă că semnalele ce ne vin din alte spații culturale sînt semne și simboluri care, potolindu-ne² setea, ne așează de fiecare dată în *conferirea dobîndirea propriului*³, adică în eveniment, eveniment nu dictat de voia proprie ci de tradiție - coarda de argint a adîncului din noi și, totodată, din afara noastră. Savantul american William Schillor afirma⁴: *civilizația s-a născut acum 13-15 mii de ani acolo unde trăiește astăzi poporul român, răspîndindu-se apoi spre răsărit și apus*".

¹ Revista "Getica", numerele 3,4 -din 1992.

² Aici, - venind în întîmpinarea.

³ Vezi Martin Heidegger - Principiul Identității.

⁴ *Unde s-a născut civilizația, Leacuri și remedii magice la din Carpați*, Cornel Dan Nicolae.

Evident, este de reținut faptul că există totuși, o diferență esențială între culturile și civilizațiile⁵ repartizate în timp și spațiu pe cuprinsul *acelui*și vehicol- pământul. El însuși (pământul), cu tot ce *a fost, este, va fi, s-a plasat, se plasează, se va plasa* în... mister (TAINĂ). Despicarea (hexameronul facerii) de către Dumnezeu a apelor (rațiunilor) printr-o tărie, pe care a numit-o CER, a creat premisa de mai târziu ca PĂMÎNTUL DIVIN, adică OMUL, care se afla deasupra tăriei (cerului), adică în apele superioare (rațiuni divine superioare) să fie plasat pe pământul concret (natură, sau fizic) prin *cădere*.

Acesta (pământul) s-a ivit din genunea apelor inferioare, adică rațiunilor divine inferioare, prin *retragerea*¹ lor, la voința divină. Locul prin care omul terestru își face apariția în existență, prin părinți din *carne*, e un pământ sacru (asemeni punctului de aplicație din Kata), o poartă de legătură cu tatăl ceresc.

Desrădăcinarea fizică ca și cea dată de uitarea tradiției, strămoșilor, ritului etc., e aruncarea sub raza morții și, implicit, pierderea dreptului la nemurire. Iată de ce apărarea pământului strămoșesc nu înseamnă patriotism, naționalism ieftin, care sînt schimonosiri ale Diavolului și prin care Lumina divină aflată în Om e furată și fixată în Infern. Parabola Fiului Risipitor (care risipește iubirea tatălui ceresc) e o răsucire, o determinație spre înțelegerea omului care, de la început fiind în brațele lui Satan, străvede țărîna sfîntă- locul natal, prag fermecat, care în omul desăvîrșit transformă lumile în una singură, descoperind paradisul terestru. Omul e pământ invizibil care-și așteaptă înșămîntarea cu sămînta, una într-una - Calea, Adevărul, Viața, și nicidecum cu acea sămîntă a Pierzaniei care la făcut să cadă din rai și care, în existență, este disimulată în slavă deșartă (mîndrie, orgoliu), lăcomie etc. În om este prin fire dat

⁵ Cu atît mai mult cu cît, din punctul de vedere al "Științei sacre", ... "tot ceea ce se numește astfel (civilizație) în lumea modernă și despre care se pretinde că ar constitui "civilizația" prin excelență, nu reprezintă decît o caricatură a acesteia și, adeseori, chiar contrariul ei, în multe privințe; nu numai că o asemenea civilizație antitraditională nu merită în realitate acest nume, dar ea reprezintă riguros antiteza adevăratei civilizații" (R. Guenon, Simboluri ale Științei Sacre, Humanitas, București, 1997, p.451), - se accentuează distanța lumii actuale față de modelul Cetății divine, și implicit justificarea diferențelor la nivelul diferitelor culturi.

¹ Asemănarea cu modelul prin care - însuși Dumnezeu s-a retras în El, pentru "a face loc" Creației.

(predestinat) să se realizeze unirea pământului invizibil cu cerul (tăria- în care e scris conform analogiei în sens invers destinul fiecărui om), unire localizată conceptual în înțelepciune. E momentul așezării omului ca *substanță* cognitivă pe CER (tărie) și contemplare a apelor superioare, (rațiunilor divine). Nu trebuie să reamintesc importanța *dialogului* pe care existența numită om trebuie obligatoriu să îl inițieze cu corpului său fizic, luat cu întreaga sa înzestrare. Omul e un *călător* prin existență, ajutat de calul înaripat, corpul fizic, care *zboară* animat de *suflet* (duh), spre marea întâlnire cu Ființa. Într-un târziu, omul își dă seama (care-și dă seama) că Ființa folosește același cal înaripat, cu același suflet (duh) și de la început la însoțit. Prăpastia dispare în Iluminare (înțelepciune) și OM și Ființă într-un *același*, au un singur dor- reîntoarcerea acasă, în Iubirea Tatălui. Iată înțelepciunea neamului (indiferent cum s-a numit -pelasg, trac, getodac, român), care-și baza existența pe două funcții: sacerdotală, în care era numit preotul, și regală, în care era numit -regele. Adeseori aceste două funcții erau înmănunchate într-o singură persoană-regele. Dion Chysostom vorbește de Comosicus, care i-a urmat simultan lui Burebista, regele, și lui Deceneus, Marele Preot, cumulând aceste două funcțiuni. La fel se crede și despre Ștefan cel Mare și Sfint)¹.

Luînd în atenție ipoteza de *matcă* pentru spațiul carpatin românesc, coordonatele geografice ale acestuia și-au pus amprenta în exprimarea *fondului originar* (precizez că *fondul originar* e baza *fiorului mitic carpatin*) și l-au modelat prin *complicitatea* mediului într-o formă specifică. Cred că mediul a determinat diferit actualizarea fiorului mitic carpatin. Așa că, culturile pe care astăzi încercăm să ni le asumăm, asemeni fiului risipitor, au în esența lor același fior mitic care, revenind acasă (prin dor), ca fior mitic carpatin, după o lungă pribegie, vrea doar să se odihnească într-un același plin de sens, al ființei. Un exemplu interesant în acest sens e "unul din cele mai răspândite romane la români, după Alexandria, a fost Varlam și Joasaf, care descria tinerețea lui Buddha², destul de

¹ Și în Japonia secolului al XI-lea, Împăratul trecea printr-o inițiere în templele buddhiste pentru împletirea celor două funcții - sacerdotală și regală - într-o singură persoană.

² În sprijinul compatibilității asupra căreia se insistă în cartea de față, nu puteam să trec cu vederea ce spune în cartea sa, Zidul și Iedera, ediția a II-a, Ed. Cartea

Românească, 1978, Mircea Malița: “La Sarnath,.....unde Buddha, după iluminare, și-a ținut prima predică, mi-am adus aminte de Udriște Năsturel. Ce a însemnat pentru cărturarul de la Fierești să dea limbii române romanul de circulație medievală, în care povestea lui Buddha era integrată în spiritualitatea creștinismului oriental? Cum a ajuns Buddha pe meleagurile noastre în manuscrise slavone, în cele treizeci și două de picturi murale de la Mănăstirea Neamțului și, în sfârșit, în calendarul ortodox, unde Varlaam și Ioasaf sînt sărbătoriți (ciudat fenomen hagiografic !) la 19 noiembrie? (p. 41).

Sarnathul îți impune o direcție determinată a meditației. Nu poți străbate parcul căprioarelor fără a medita la circulația ideilor. În anul 528 î.e.n., Buddha a vorbit în acest parc despre drumul salvării, și undeva, departe, la capătul unui proces de propagare și rezonanță, istoria vieții sale este transpusă în română, în 1648 e.n., de cumnatul lui Matei Basarab (p. 42).

Iată treptele fascinante ale călătoriei lui Buddha pînă la noi. *Etapă persană*. În epoca *Sassanizilor* legenda vieții lui Buddha pătrunde și circulă în Persia vecină, țară de mare receptivitate ideologică. Ea este tradusă în limba pehlevi, în formă creștinizată. Dar perșii sînt în raport de contiguitate cu arabii. *Etapă arabă*. Tradusă în limba arabă, istoria scrisă circulă pînă în Siria, unde este influențată limba greacă. *Etapă greacă*. Cartea arabă ajunge la mănăstirea Sf. Saba de lîngă Ierusalim, unde este tradusă în limba greacă. *Etapă slavă*. Dar greaca era limba clasică a Balcanilor și legenda creștinizată a lui Buddha este tradusă de slavii din sudul Dunării în slavonă. În secolele al XV-lea și al XVI-lea, manuscrisele slave circulă prin mănăstirile noastre, într-un moment cînd, după cucerirea Constantinopolului, acestea deveneau, ca și cetățile italiene, loc de refugiu pentru valorile spirituale sud-est-europene. Din manuscris slav, la 1648, logofătul Udriște Nistorel transpune legenda, intitulată *Viața sfinților Varlaam și Ioasaf*, în frumoasa limbă românească. Traducerea a cunoscut o largă difuzare. (La Biblioteca Academiei se păstrează aproape tot atîtea copii cît are și Alexandria.)

În această călătorie, tînărul Siddharta, care, înainte de a deveni Buddha, este un Bodhisattva (aspirant la iluminare), se transformă în Yuddsatf în etapă arabă și Ioasaf în cea românească. (p. 43).

La Sarnath, în predica sa, Buddha arată “drumul de mijloc” care duce la Nirvana. El constă în *cele opt nobile căi*: credința dreaptă, aspirația dreaptă, cuvîntul drept, acțiunea dreaptă, viața dreaptă, eforturile drepte, gîndirea dreaptă și concentrarea dreaptă. În același stil aritmetic, propriu gîndirii asiatice, el vorbește despre cele patru adevăruri referitoare la *durere, cauza durerii* (dorința), *suprimarea durerii* (suprimarea dorinței), și *eliberarea* (prin cele opt căi). (p. 44, 45).

Datorită lui, Sarnath a devenit centrul buddhism-ului. Ashoka aparținea dinastiei Maurya, care definește o epocă de înaltă civilizație în istoria Indiei. Domnia lui a durat aproape patruzeci de ani, pînă la 232 î.e.n. (Călătoria mi-a reamintit și existența unor coincidențe, neexplicate de știința istoriei. Secolul al VI-lea î.e.n. cuprinde în deschiderea largă a compasului său pe Lao-dzi, Zarathustra, Buddha, Confucius, ca și pe Pitagora și Thales din Milet. Regii dinastiei Maurya trăiesc în aceeași perioadă cu Seleucizii și cu Ptolemeii din Egipt. Renașterea europeană e contemporană cu înflorirea atzecă, construcțiile mogulilor și dinastia Ming). (p.45).

sumar creștinizată. Or este unanimitate, atît la noi cît și la restul lumii, în a recunoaște că numele Joasaf derivă de la Bodhisattwa" spune Vasile Lovinescu în Mitul sfîșiat, p.174. În N. Cartoian, în "Cărțile populare în literatura românească", vol.I, București, Ed. Casei Școalelor, 1929, p. 236-238 passim, citat de același autor (VL), citim: "Romanul Varlam și Joasaf este o prelucrare, după concepția creștină, a legendei lui Buddha și a tatălui său Suddhodana, regele din Kpilavastu. (...) Din India, viața lui Buddha a pătruns mai întîi în Persia învecinată, în epoca Sarazinilor (...). Din Persia, după ce a fost tradus în limba arabă, romanul a pătruns în Siria, care pe

Mă întreb unde este buddhismul adevărat: în predica cu cei cinci discipoli din grădina căprioarelor, sau în construcțiile puternice și în mașina uriașă a administrației lui Ashoka? Cît de mare este partea de contribuție la difuzarea noii religii a celor patru adevăruri pure, și care este ponderea celor patru lei ai puterii?

Iată cum a rezolvat problema Ioasaf, în traducerea logofătului. După preluarea unei jumătăți din împărăție, "puse semnul cinstitei cruci prin toate turnurile și dărimă capîștele și altarele idolești și pre idoli de pre stîlpi îi surpă. Și zidi în mijlocul cetății întru care își avea scaunul împărătesc biserică mare și frumoasă...." P. 46.

Buddha contestă ascetismul brahmanic. După ce-și umilește și zdrențuie Trupul timp de șase ani, el înțelege că a luat-o pe un drum greșit. Adevărul este la mijloc. La Sarnath își începe discursul afirmînd că sînt două extreme: complacerea mediocră și vană, pe de o parte, și automutilarea dureroasă și nefolositoare, pe de altă parte. Soluția lui e moderată și calmă. Revine din singurătate și reîntră în cîmpul activității. (p. 46).

După doctorul Albert Schweitzer, marele umanist contemporan, care s-a ocupat nu numai de Bach, dar și de gîndirea hindusă....Buddha a semănat sămînța eticii sale în cîmpul negației lumii. Vîntul duce sămînța în cîmpul vecin al afirmării. (p. 47).

Ioasaf procedează altfel. După ce își servește credința de pe tron, folosind puterea laică, se retrage în pustie. Este ciudată această inversare de funcțiuni. Pustiul este o experiență negativă la Buddha. La Ioasaf este o împlinire, după încheierea misiunii pămîntești. Cea mai emoționantă parte din Varlaam și Ioasaf este o anexă cuprinzînd *Cîntecul lui Ioasaf cînd a intrat în pustie*. Datorită lui, Buddha travestit în Ioasaf a devenit prieten al călugărilor moldoveni, cu rol de îmbărbătare. Chemarea pustiei este patetică: "Primește-mă, pustie, ca o maică pe fiul său la sînul tău cel iubit și negîlceviitor, care au fugit de rea și amăgitoare lumea aceasta".

Înțeleg la Sarnath, cu monumentele sale relicve ale puterii imperiale și cu formulele ponderate ale lui Buddha, că apelul pustiei nu este buddhist. El a fost introdus, ca nostalgie medievală și motiv local, la capătul lanțului care leagă valorile celor patru adevăruri cu mănăstirile moldovene în mișcarea neistovită a ideilor. (p.47)".

acele vremuri era o țară de cultură greacă". El a fost tradus apoi în siriană și după aceea în greacă. Astfel, Buddha și tatăl său au ajuns să fie comemorați de biserică în ziua de 19 noiembrie. V.L. continuă: "Dacă Joasaf e Boddhisattwa, cu atât mai mult trebuie să recunoaștem că Bodhisattwa este și mai apropiat de termenul hindus". Nu există județ în România în care să nu fie sate cu toponimele de Buda sau derivatele lui (Budeni, Budești, Budeasa), de aceeași origine, cu toate sensurile intermediare, ca și antroponime: Budescu, Budeanu, Budișteanu, Budinaru etc. Să nu mai vorbim de Budapesta. De asemenea, sînt și nume cu începutul în Budi- Spirit ca, Budișteanu, Budinaru, etc. E la bunul simț să îndreptăm existența unor afinități, legături chiar între tradiția poporului nostru și budism. În treacăt, să amintim că etimologia și folclorul consemnează la rîndul lor o legătură a trăitorilor din zona geografică locuită azi de români, cu Buddha. Dar, să-l urmărim pe V. Lovinescu: *"Sîntem convinși că există afinități, chiar legături între fondul primordial al poporului nostru și budism. Nu degeaba Buddha este Sakya-Muni, Buddha Sakka, adică Buda Scitul; Scit este un nume general cu care cei vechi desemnau neamurile din nordul Dunării și al Mării Negre. În orice caz, nu este vorba de slavi. Colindătorii moldoveni spun că pleacă la Buda sacă. Și, în definitiv, Buda n-a fost inițial nume propriu, ci însemna -iluminatul- denumire ce se dădea încă din cele mai vechi tradiții celor ce atingeau un anumit grad de purificare"*¹⁸⁴.

Remarc privilegiul pe care-l are trăitorul spațiului carpatin, în raport cu omul de pretutindeni și anume, acela că metanoia, adică pocăința, înțeală și ca răsucire, devenind și rectificare în momentul asumării, cu toate că se petrece în interiorul fiecăruia indiferent de coordonatele geografice, atingerea Iluminării, adică asumarea

¹⁸⁴ La explicația din foote note, Vasile Lovinescu continuă: Cele spuse pînă aici și în continuare ne fac să presupunem că ar putea constitui o probă a locuirii acestor meleaguri nordice ale Europei (să amintim și Budapesta), din timpurile imemorabile ale Tradiției Polare (Primordiale), de unde, se presupune, locuitorii au migrat spre sud ; ei aveau de pe vremea aceea o înaltă și străveche formație spirituală, care a lăsat cîteva urme în lexic. De altfel, se știe că au existat astfel de migrații spre sud, de-a lungul vremurilor, care au lăsat, de pildă în Grecia, rădăcini de cuvinte grecești în toponime românești sau în peninsula Balcanică (de exemplu Căliman - la noi "munte", la bulgari nume de țări : Căliman asan I, țar bulgar, 1256-7. De fapt cuvîntul, din punct de vedere esoteric, trebuie cartografiat cu K - această literă fiind simbolul înalței puteri spirituale).

înțelepciunii, este mult ușurată primului. De remarcat că, în sens cronologic, adică al istoricității sale, poporul român a ieșit permanent din istorie^G (desigur, în sensul în care înțelegem istoria ca: organizare, administrație etc). El, trăitorul spațiului carpatin, trăind organic cu mediul său, este acasă în cele trei coordonate: geografic fizic¹⁸⁵, geografic spiritual și în putința de a fi suficient de inteligent, pentru a surprinde cele două aspecte expuse, pentru a deveni cu adevărat TRĂITOR. Geografia fizică sacră, geografia spirituală și Putința se constituie ca tendințe în direcție și, în acest mod, trebuie înțelese pentru sprijinul ideii de compatibilitate. Înțeleg prin tendință în direcție, Ideea care înțeapă pe verticală planul manifestării.

Manifestarea este dinamică, mai bine spus se rotește ca un vortex. Numai tendințele în direcție tangente la cercul manifestării (cerc rezultat din proiecția plană a vortexului sferic) și centrul, rămân fixe.

Revenind la cele trei direcții, am considerat că e necesar să scot în evidență o geografie sacră, loc și spațiu de petrecere a unor evenimente esențiale în ordine spirituală care au influențat hotărâtor poporul nostru dar și, în mod deosebit, cultura celorlalte popoare apropiate sau mai îndepărtate. Ar trebui să fim în plină mirare cum lanțul muntos al Carpaților românești pe lângă faptul că desighează o enormă literă "S", care este recunoscută fără drept de apel ca fiind un simbol al lui Saturn – moș Crăciun, ne pune sub privire și imaginea

^G "1. Proces de dezvoltare a fenomenelor în natură și în societate. 2. Știința care studiază dezvoltarea societății omenesci în întreaga ei complexitate, ca un proces unitar, contradictoriu, desfășurat pe baza unor legi obiective. * Scriere conținând evenimente și fapte care se încadrează în această știință; 3. (Cu determinarea domeniului) Știință care studiază dezvoltarea și schimbările succesive dintr-un anumit dominiu. Istoria limbii." Dicționarul Limbii Române Moderne; Ed. Academiei R.P.R., 1958. Am considerat necesar să mă sprijin pe o desfășurare consacrată a conceptului de "istorie", întrucât acest domeniu este extrem de important în "inscripționarea" unei "mentalități", prin procesul educației. Se înțelege de ce unele lucruri care țin de "tradiția autentică", le știm, iar altele, nu.

¹⁸⁵ Înțeleg prin expresia "geografic fizic", geografia fizică dar și subiectul - om, în calitate de fizic (adică soma+biologic+psihic), fără de care geografia "statică", nu ar fi ridicată la rang de "realitate". Ce nu se înțelege - încă -, este faptul că natura în întregime, ca și omul, reprezintă un dat primordial, ce, urmează să se întâlnească, în virtutea unui "ceva", așteptat de Cel ce a generat Totul. Se pare, că astfel, individual, fiecare din noi, înțelegând-trăind (în sens de asumare - vezi hexameronul facerii) scenariul de mai sus, întâlnește și se identifică cu fiul omului.

cercului realității, teritoriul României aproape rotund, pe care-l împarte asemeni celor două contrarii Yin și Yang. Merită un studiu această observație, nu? Se pare că nu întâmplător, Dacia a fost o etapă a migrației hyperboreene. Dar să continuăm. Din cele ce urmează, pentru geografia fizică sacră se mai pot constata două locuri centrale. Un centru aquatic și unul terestru. Centralitatea aquatică e desemnată prin hotarele ținutului dac pre-roman, cuprins între Tisa-Nistru-Marea Neagră -Dunăre. Centralitatea terestră e marcată de paralela 45° care trece pe lângă Ploiești, București aflându-se pe paralela 44°50 minute. Pentru geografia spirituală aflăm altă centralitate, una solară a teritoriului dacic, dar și paradisiacă. Următoarea direcție, Putința, este urmarea firească a celorlalte două, evident amendată de liberul arbitru.

Opțiuni ulterioare (ne ferim de cuvântul manipulare) cunoscute în istoria poporului român au condus nația spre situația în care ne aflăm azi. Putința are înțeles de asumare a Rit-ului care, prin definiție fiind o practică, o depășește. Ritul se angajează prin formule imuabile, repetitive, într-un efort de liturgizare, pentru actualizarea unui eveniment, fapt etc, petrecut în illo tempore. Tot așa, orice fapt de cultură care se raportează la origini, urmărind o dimensiune onto□ologică *cade* într-o emoție *neinvitată*¹⁸⁶ și se metamorfozează în artă.

Îmi revine, în acest sens, sarcina deloc ușoară să scot în relief contribuțiile diferiților cercetători care au marcat importanța spațiului geografic, în primul rând, și practica spirituală specifică¹⁸⁷ acestuia, în

¹⁸⁶ Apare (emoția) numai prin non-atașament, în lipsa obiectivării. Acestea pot fi asumate prin pasivitatea artistului față de principiu. Cel care acționează în acest caz, e Sinele (das “Es”), prezență imponderabilă ce acționează numai prin totala relaxare și degajare a artistului, care renunță la voia proprie.

¹⁸⁷ Din țărână ne-am născut, și în țărână ne vom întoarce. Locul de intrare, ca și cel de ieșire din această existență (veritabil centru, punct de aplicație în spiritul lucrării de față), se înscrie pe o specifi-tate care ne va urmări în ceea ce considerăm- viața. A intra în *cale*, înseamnă a descifra intrarea (nașterea) ca un loc și spațiu care trezește în noi pământul, dar și un timp înscris de poziția astrilor ce simultan (cu pământul), configurează cerul (cultura). În timp ce pământul (civilizația), ne asigură subzistența ca securitate, conser-vare, aștrii (reală călăuză), ne orientează ființarea în existență, către demnitatea aceluia, care de la început, a fost numit- OM, și care își recunoaște țărna, țarina, țara, țărâna ce este, locurile familiare și în care urmează să se stingă într-un firziu (aici intervine educația). Între locul nașterii sub auspicii astrale, și locul

al doilea rînd. Și, nu în ultimul rînd, faptul că nu întîmplător azi precizări de acest fel apar *localizate* prin *Spațiul și Locul* ocupat de ROMÂNIA, în conștiința hagi-geografică a lumii, făcînd o trimitere sfîelnică către putința locuitorului acestui ținut sacru. Din fericire, putem să aducem argumente pentru a sprijini compatibilitatea modului de gîndire original scos în evidență în această lucrare, cu spațiul geo-cultural și spiritual, astăzi numit românesc.

Așadar, să purcedem la argumentare.

În capitolul *Despre locul etnomedicinei în spațiul carpatic*, Cornel Dan Nicolae consemnează în cartea sa *Leacuri și Remedii Magice din Carpați* (notată în continuare pentru fluentă CDN în LRMC): "Arta vindecării la poporul român are o vechime milenară (sugerînd importanța geografiei fizice, nu neaparat numele actual al populației), putînd fi considerată un dar strămoșesc (adică venită de la acei moși-strămoși, înțelepți, unul din ei fiind moș^H Crăciun)¹⁸⁸. Iar fondul său inalienabil, comun tuturor regiunilor locuite de români, permite să identificăm o formă primară, arhaică a acestei arte care, după anumite indicii istorice și de limbă, o putem atribui tracilor (și

stingerii (morții), timpul joacă rol de suport al liberului arbitru. Creșterea organică e proprie naturii în care am intrat, iar corpul fizic urmează inexorabil această lege. *Creșteți* asemeni copacului, *și vă înmulțiți*, cînd rodul e împlinit. Grăbindu-ne în *înmulțire* înainte de *creștere* (creșterea ar fi încheiată pentru ambele sexe în jurul a 20 ani), ne îndepărtăm de condiția lui ADAM și, implicit, ne desrădăcinăm (spectrul zilei e mai important decît urmărirea drumului către demnitatea de Om). Cu alte cuvinte: locul nașterii și morții trebuie, în mod necesar, să fie același. Așa că timpul dintre naștere și moarte trebuie să asigure înțelegerea parabolei fiului risipitor. Atît. Sau nu. Arta, vine și face vizibilă calea.

^H "Cuvîntul – moș – în limba română, păstrează însemnarea cuvîntului albanez - mose -, cu derivatele sale, moșie, moștenire, moșinică, bătrîn, moș, moșneag, bunic. Al doilea sens principal în limba română este acela de *moș* de buric, cu femininul *moașe*, acea persoană care la naștere taie ombilicul pruncului și care în tradiția populară sînt cinstiți îndeosebi. Moașa sau moșul pun ursătorilor pruncului, însoțesc pruncul și-l îngrijesc (în special moașa) de la naștere pînă la botez. La Anul Nou îl dau de grindă cu colac și cu urările cunoscute. Al treilea sens al cuvîntului *moș* este religios, în legătură cu cultul morților. *Moș* se numește un colăcel (pîine mică rotundă) care se rînduiește și se împarte pentru un mort, în general, și în special pentru moșii adormiți." (Revista oficială a Arhiepiscopiei Craiovei și a Episcopiei Rimnicului și Argeșului; redacția și administrația: Secția de Cultură a Sfintei Arhiepiscopii a Craiovei; Craiova, 1973, p. 118, 119). În cazul de față, *moș* este asimilat cu *vechi*".

¹⁸⁸ Sublinierile aparțin autorului.

înaintea lor- pelasgii), mai precis sacerdoților geto-daci. Un aspect particular referitor la tradițiile medicale preistorice, sesizat deja, e că, începînd din mileniul IX î.Hr., au fost produse în Spațiul Carpatic figurine de lut cu caracter artistico-biologic, reprezentînd bărbați sau femei, figurine care prezintă mici orificii ca niște împunsături de ac, corespunzător punctelor de acupunctură cunoscute de medicina tradițională chineză. Au fost descoperite, de asemenea, statuete și vase antropomorfe care prezintă spirale sau romburi spiralate, situate exact în dreptul plexurilor psiho-energetice, cunoscute în fiziologia mistică indiană sub numele de cakra, roată. Aceste reprezentări au avut cea mai mare răspîndire în mileniul IV î.Hr., perfecționîndu-se pînă la ocupația romană a Daciei. Numărul statuetelor autohtone străvechi la care au fost identificate pînă în prezent indicii de trasee (reprezentînd schematic meridiane energetice) sau puncte de ordin bioenergetic acupunctural se ridică la 238, douăzeci dintre acestea găsindu-se la Muzeul Național de Istorie a României. Toate aceste statuete sînt de pe teritoriul României, iar punctele marcate (coincid cu cele din acupunctura chineză) sînt reale, neconfundîndu-se cu punctele de eroziune, sînt rotunde, bilateral dispuse (simetrice), cu topografia identică hărților moderne de acupunctură chineză"¹⁸⁹.

Este, dintr-un anumit punct de vedere, incalificabilă atitudinea cercetătorilor (istorici, arheologi etc) care, aserviți preceptului *ceea ce nu pot pipăi nu există*, au frustrat talente care cu certitudine au existat în sutele de generații trecute, de aplecarea asupra studiului *firului roșu* care ne leagă de începuturi, prin alt canal decît cel al științei (care și astăzi, din păcate, cu toate excepțiile din cîmpul său, rămîne servitoarea relației cauză-efect. O speranță există totuși- revelațiile fizicienilor, cercetători ai subcuanticului). Oricum, rămîn la aprecierea că există o voință directoare care ascunde un fapt evident, orbind înțelegerea. Și asta în spiritul unei rațiuni care-și va confirma îndreptățirea, într-un anumit moment al existenței. Oare nu e locul de a reconsidera îndemnul *Crede și nu cerceta*? Omul care-și atinge limitele, crede. Cu alte cuvinte, motivația care te împinge către o cercetare, ajunsă la limită, dă credibilitate arealului survolat în măsura în care acesta poate fi și raționalizat (oferă siguranță). *Nu cerceta* e o incitare la adresa omului vis à vis de penumbra din jurul

¹⁸⁹ Studii în domeniu au fost întreprinse de doamna Nineta Crainici.

siguranței oferite de rațiune. E dinamica care-l împinge pe om spre noi teritorii de cucerit, fie acestea în exterior sau în interior. Este binele omului care trebuie să își asume orizontul prin investigație, efort, ca stăpîn de drept (hexameronul facerii), care trebuie să-și cunoască împărăția. Asemeni fructului oprit, și aici omul are o interdicție, cum este camera încuiată din basm, piatra din vârful unghiului etc.

Om-ului îi e permisă cercetarea lui *de ce este un lucru așa și nu altfel* dar îi e interzisă curiozitatea la *cum de este posibil un lucru*. Cum interdicția la care ne referim generează ființarea unui lucru, oricare ar fi acesta, teza de la care se pornește în cercetare își are pornirea în celebra frază *Crede și nu cerceta*. Pornirea în cercetare se sprijină pe un *temei* ce nu poate fi încercuit, și care creează în timp și spațiu spirale care nu mai revin la bază. Cu toate acestea, rațiunea de a fi a spiralelor, ca un criteriu de ființare, are raportare continuă, neîntreruptă la bază, asemeni unui cordon ombilical. Combinația dintre diferitele spirale urcate în timp reprezintă secțiunea de realitate tehnologică și teologică pe care-o trăim obiectivat, dar care este jumătatea întregului ființial numit om. Mistica *necercetînd*, trece în esența temeiului, prin iubire. În *mistică*, pentru a trece peste primejdia altui termen de comparație, trebuie să facem efortul de a ne asuma înțelepciunea. Iată importanța, din nou, a lucrării de față, care propune un model practic de educație și o bază a demersului către înțelepciune.

Dar, desigur, acestea *sînt doar speculații*, așa că vom continua să-l cităm pe CDN în LMRC:

"Pentru desemnarea traseelor bioenergetice proiectate la suprafața corpului omenesc, numite de indieni *nadi* (cu sensul literal de canale, vase, nervi), iar la chinezi meridiane, există corespondentul românesc *rîuri*, folosit de practicienii populari ai unei terapii acupuncturale specific țărănească, ce se practică într-o serie de locuri din România. Dacă se ține cont de vîrsta celor mai vechi dintre aceste figurine antice antropomorfe găsite pe teritoriul ce ține de Carpați (datînd cu începutul din mileniul IX î.Hr.), ar rezulta logic că, cu multe mii de ani în urmă, aici se stăpîneau cunoștințe medicale și de fiziologie energetică subtilă care aveau să devină mai tîrziu locuri comune ale medicinei tradiționale chineze (acupunctura) și misticii indiene (tantra-yoga)."

Desigur că este șocantă relevarea, dar ce argument putem aduce împotriva? Slăbiciunea științei, în special a științei românești? Pînza Penelopei (omnitudinea) ne cuprinde pe toți, și numai prin salt (depășind bunul simț mărginit), surprindem poarta (ochiul) eliberatoare.

Să continuăm cu argumentele. Amintim concluziile șefului echipei care a efectuat cercetări paleontologice de arheologie stereoscopică în România anilor 1967-1969, paleontologul peruvian Daniel Ruzo, că în zona vîrfului OMU (asonanța cu marele sunet, parașabda- OM, din mantra înzilor) din munții Bucegi, lanțul carpat, ar trebui să existe o peșteră sau rețea de peșteri subterane care să conțină un tezaur inițiativ ancestral. Era de acord că: "Carpații sînt o regiune a lumii în care se situa centrul european al celei mai vechi culturi cunoscute în ziua de azi"¹. Oare nu e o aluzie la civilizația hyperboreană? Dacă ne eliberăm de *bunul simț mărginit*, putem chiar să *plăsmuim* că acest centru al Europei ocupat de români este chiar golul din butucul unei roți (vezi Lao Tse) din care, prin radieră, spițele circumscriu un spațiu și un loc. Mergînd mai departe, putem înțelege izolarea, slaba atenție voită care se dă poporului român, ciuntirea geografiei fizice, impotența actuală ca și din toate timpurile (excepție Ștefan cel Mare și Sfînt) de a vedea prin noi destinul nostru European, și nu invers, în chiar faptul că centrul, ca *gol* ce este, reprezintă o sursă de ființare pentru cei din jur, pe de o parte, iar pe de alta, creează prin emisie o ocultare în rațiunea aceluiași jur. Exemplu privitor la rațiunea de a percepe acest lucru: cine privește în soare nu vede soarele, dar îi percepe influența, căldura și lumina. Ocultarea acestora e *de la sine înțelesul* pentru ei, și de neînțeles pentru noi. Pe de altă parte, "cel ce stă în soare, nu vede soarele", spune o expresie. Cu alte cuvinte noi, românii, care avem această șansă să locuim în *centrul european al celei mai vechi culturi*, trebuie să ne repotențăm, să ne întoarcem către resursele noastre (materiale, fizice, intelectuale, spirituale, din care nu trebuie să lipsească elementul mitic), către forța noastră potentă, să regăsim calea spre golul metafizic în care sîntem plasați, gol care ne poate replasa pe realul nivel al acestui loc, oricare ar fi nivelul acesta. Cred

¹ Dan Corneliu Brăneanu - *Daniel Ruzo și preistoria în România*.

că se pune problema dacă ne merităm acest spațiu și loc, care se definesc singure ca fiind sacre, nu?

Aș dori să marchez faptul că, în interesul lucrării, pentru scoaterea în evidență a sacrului geografiei fizice, ar fi nevoie și de următoarele precizări: "Locul inițiativ, care a trezit interesul cercetătorilor paleontologi din 1967-1969, anume spațiul muntos ce se întinde de la Sfinxul Carpatic pînă la Vîrful Omu, se află în interiorul unei uriașe *Zone crepusculare* care, cu aproximație, acoperea uriașul dreptunghi geografic delimitat de meridianele 23° și 26°, și de paralele 45° și 46°. În această zonă au fost semnalate repetate fenomene O.Z.N., lumini rostogolindu-se în miez de noapte dar, mai ales, au fost făcute fotografii astrale care la dezvoltare revelau prezența unor fenomene stranii. Astfel de fotografii au surprins o imensă coloană luminoasă ridicîndu-se din zona vîrfului Omu și pierzîndu-se în spațiul cosmic (precum un *axis mundi*, după cum au apreciat unii din cei care au studiat-o). Aceste imagini par să vină în întîmpinarea Mitologiei Trase nord-dunărene, conform căreia în Carpați este localizată una din cele șapte coloane ale cerului¹⁹⁰".

Dacă este să luăm în atenție studiile efectuate de Nicolae Densușianu, și nu trebuie să ignorăm¹⁹¹ impresionantul tezaur de informații istorice, arheologice conținute în lucrarea sa *Dacia preistorică*, Carpații sînt un loc privilegiat al zeilor iar Dacia e ținutul fericit al hyperboreilor (romanii numeau acest pămînt Dacia Felix). Terra Mater, Rhea sau Dacia sînt una și aceeași mamă a

¹⁹⁰ Nicolae Densușianu - "Dacia preistorică".

¹⁹¹ Există, desigur, din partea oamenilor de știință, rezerva, că Densușeanu, exagerează, poetizează. Dar, pe de altă parte un exces de etică în domeniul informațiilor, probelor materiale, conduce la un fel de schizofrenie a omului de știință, lipsit de afectivitate, morala acestuia cerîndu-l să fie rece, în ideea să nu denatureze sinceritatea obiectivă a faptelor. Personal, cred, că este o mare greșeală. Încă nu ne-am dezbărat de anumite modele mecaniciste, nu ne-am eliberat de spaima antagonismului și contradictoriului. Există scenarii care se impun prin intuiție, iar aceasta nu apare la oameni goliți de afectivitate. Pe de altă parte, dacă nu se știe (din pricina anumitor "constipări"), locul omului, în trecerea lui prin existență, este misterul, metafora (și aici este cultura), virtualul (dar nu cel computerizat); toate vorbesc o singură limbă: iubirea....În univers, există, - printre alte lucruri de mare însemnătate pentru oamenii de știință (cum ar fi de exemplu, concluzia matematică că universul are forma unei coli de hîrtie), - și semnele unei alte înțelegeri/cunoașteri...cauza evenimentului în general, lipsește din lumea științei, tehnologiei...

pământului, soția lui Saturn, Jupiter, Zeus, care își aveau reședința în Olympos, localizat de același autor în munții Bucegi. Babele o reprezintă pe Rhea, Sfinxul- capul uriaș al lui Saturn, zeul cu fața lată. Toată religia greacă, romană, egipteană etc. s-a răspândit din Dacia, fost ținut al pelasgilor, popor foarte evlavios. Zamolxe într-o veche denumire *Gebeleizis*, în limba pelasgă înseamnă capul zeului. Din impresionanta operă a lui Densușeanu, se pot extrage multe argumente necesare subiectului de față, argumente probate de izvoare istorice, arheologice, literare etc.. Las această inițiativă cititorului.

Revenim la CDN, LRMC:

“Această zonă crepusculară, care e de fapt centrul geografic al României (ca și al Daciei), cuprinde cei mai înalți munți ai Carpaților, în care sînt prezente atît reprezentări megalitice cît și vechiul sanctuar magic dac de la Sarmisegetusa. Mai mult ca probabil, tot în această Zonă se află și Cogaionon-ul muntele în care s-a retras spre nemurire marele zeu dac, Zalmoxe”¹⁹².

Nici masivul Ceahlău din Moldova nu a fost trecut cu vederea. După unii, Cogainon-ul, “muntele sfînt” al românilor, s-ar identifica cu acesta. Poate nu întîmplător pe aceste locuri înalte (1700-1800 m) se află o așezare monahală ortodoxă (unică la această înălțime în România), o biserică, anexe pentru călugări, construită recent sub ctitoria prințului Sturza și a Mitropolitului Moldovei, I.P.S. dr. Pr. Daniel, apropiată de stîncă Dochia, adică după cîte cunoaștem, *Dacia*. În 1997, pe vîrfurile Toaca exista o placă de marmură care numea masivul Ceahlău cel de-al 7-lea stîlp spiritual al lumii și loc de retragere a lui Salmoxe. Pe de altă parte, muntele Ceahlău își are hramul la sărbătoarea *Schimbarea la față*, care se prăznuiește de 6 August. Legenda spune că, în noaptea ce precede ziua respectivă, ies din peșterile necunoscute ale Ceahlăului cei șapte sihaștri așezați pe munte de Dumnezeu de la începutul lumii. În această perspectivă, cu sfială, putem oare aprecia Ceahlăul ca fiind Thaborul? Dacă este așa, care ar putea fi ceilalți doi munți românești,

¹⁹² Nume pentru zeul suprem al dacilor: Salmoxis, Zalmoxis, Zamolxe, Zamolxen. În majoritatea manuscriselor herodoteice întîlnim forma Salmoxis, în timp ce varianta sancroftiană e Zalmoxis. Forma Zamolxis a fost considerată de o parte a istoricilor, derivată de la gemel sau zemelo– pămînt, sau Zeița Semele. O etimologie tîrzie propusă de Porphyrios este – Zamolxis, adică străin, pornind, se consideră, de la o veche glosă a lui Hesichius, în care cuvîntul frigan, zemelen – înseamnă, sclav.

prototipuri pentru Sinai și Moriah? În jur sînt destui munți sacri. Călimanul și Rarăul. Pe toată întinderea țării s-ar putea socoti ca posibil și Popivanul maramureșan, apoi Caraimanul cu vîrfurile Omul, munte la poalele căruia Șerban Cantacuzino, în urma unui pelerinaj în insula Sinai, a zidit mănăstirea Sinaia¹⁹³.

Am adus, consider, conform scopului acestei lucrări, suficiente argumente în ce privește geografia fizică. Acest subiect merită o dezvoltare mai amplă, cred cu altă ocazie, întrucît e vizată geografia fizică sacră a spațiului Carpatin.

Înainte de a trece la geografia spirituală a spațiului Carpatin, intim legat de geografia fizică sacră a aceluiași spațiu, trebuie să aducem în atenție și interesul arătat de Profetul de la Sadan, Michele de Notre Dame (Nostradamus), României. Acestea (profețiile) "ne surprind dar, în același timp, ne și sperie (cităm din *Mesajul lui Nostradamus către Români*, descifrat de Vlaicu Ionescu, autor, Dan Zamfirescu, Editura Roza Vînturilor, București 1998), *România, Pămînt Ales*, în *Profeția Nostradamiană* (text inedit, de Vlaicu Ionescu, pp. XLVII, XLVIII) căci dacă, în ciuda dificultăților inerente în destinul unei țărișoare lovită continuu de valurile și vitregia vremurilor, sîntem destinați a juca un rol de distincție pe plan spiritual, acest fapt ne și obligă la strădanii care să răspundă cu cinste și demnitate acestei chemări". Apoi, în descifrarea celui mai învățat și inspirat interpret a lui Nostradamus, Vlaicu Ionescu, în aceeași publicație, în afară de interesul pe care-l prezintă textele nostradamiene, profeții asupra unor evenimente și personalități, "ele subliniază [și acest lucru ne interesează în lucrarea de față] o anumită centralitate solară¹⁹⁴ a teritoriului dacic, care pare a implica și o

¹⁹³ V.Lovinescu, *Mitul Sfîșiat*, Institutul European, Iași, 1993, p.117.

¹⁹⁴ Monumente numeroase atît din bronzul IV cît și din Hallstattul II ne documentează și în Dacia cultul solar: carul cu cazan de sacrificiu și cele doăsprezece protome de lebede (pasărea sacră a lui Apollon) găsite în părțile Orăștiei, barca solară găsită în părțile Sătmărulei, numeroasele roți ornamentale, îndeobște crucifere, de la Fizeșul-Gherlii, de la Aiud...Toate aceste mărturii arată că simbolul solar nu putea fi indiferent geților...Dar mormintele scythice ne spun mult mai mult. Iranienii aveau acasă la ei în Asia un zeu suprem ceresc, de caracter luminos: Soarele. Lui Mithras ei îi dădeau ca tovarășă feminină pe Anaitis. Dar în sudul Rusiei ei găsiră pe- marea, străvechea divinitate feminină mediteraniană, preindoeuropeană, a producțiunii, a rodirii, a vieții, a mîntuirii chiar, prin împărțășania cu băutura sacră pe care ea veșnic o ținea în cupa adîncă purtată hieratic

misiune de prestigiu a poporului care s-a dezvoltat pe acest teritoriu privilegiat". Insistînd asupra concluziei lui Vlaicu Ionescu, acesta descoperă în profețiile Profetului trei centralități: una *aquatică* (Mesopotamie de l'Europe a 45° -text din Epistolă), o centralitate terestră- catrenul V-96, bazată pe coordonatele terestre, și o centralitate paradisiacă, *Jardine du monde* (expresie care ne evocă ceva deasupra mediului aquatic și terestru- catrenul VI-97) unde viața se dezvoltă armonios atît pe planul animal cît și pe cel vegetal. Aceste trei centralități, sugerate de Profet, ne fac să bănuim o alta, de altă natură și pe un alt nivel. Putem aminti de tradițiile vechi asupra unei misterioase regiuni ca Agartha- descrisă de Saint-Yves d'Alveidre, Ossendowski sau de Rene Guenon. Ele ne sînt prezentate ca *centre ale lumii* unde domnește un *Rege al Lumii* sau, cum era numit în Evul Mediu, *Preotul Ioan*, îndeplinind, ca și Janus, funcția de *centru imobil al roții*, loc solar al lui Manu din tradiția indusă, funcție de rex și *pontifex* în același timp. În legătură cu *Templierii din Agartha*, de care vorbește Saint-Yves, să ne gîndim că voievozii noștri erau și ei niște *templieri* ai unui misterios ION (prescurtat cîteodată în IO). Folosindu-mă de lucruri, evenimente, fapte *așezate*, petrecute, întîmplare pe diferite spații aparent fără nici o legătură-această modalitate, mă obligă să accentuez că trebuie luat în calcul timpul istoric și, mai mult, al unei istorii sacre.

cu ambele mîini înaintea pieptului (încă din Troia II; cf. Hoernes, o.c., p.361,fig.7) așa cum o vedem pe atîtea reprezentări din sudul Rusie (bibl.mai sus în cap.I și cf. P.164) și se daseră robi ei. Iar aceeași străveche divinitate feminină domnise și în tot neoliticul și eneoliticul Daciei și urme ale cultului ei trăiau încă pretutindeni în ținutul thracic: căci era DIANA REGINA. Pretutindeni în așezările premetalice găsim nenumăratele ei imagini: ea continuă a trăi și în vremea bronzului și nu a murit nici pînă azi, ci numai a devenit "Maica Domnului". Ori iată că, în morminte de înhumare, deci scythice, la Aiud, ca și la Pișchi (Simeria) (v. fig.247 și 242) vedem că pe fruntea mortului a fost așezată o roată solară cu alte patru cercuri în cruce pe marginile ei. Iar simbolul acesta apotropaic nu e specific scythic, ci e comun dacic și european central. Ni se pare a surprinde unul dintre momentele evoluției agathyrsilor de la scythism (încă înhumare) spre getism (cult al cerului, reprezentat prin roata solară). Știm, din texte, că Zalmoxis e zeul luminii și că geții trag cu -arcurile- (sîntem -cu Herodot- după venirea scythilor arcași în Dacia) în cer, atunci cînd e furtună, spre a ajuta zeului suprem să alunge demonii întunecați care-l ascund fața (v. mai sus, p.151-153). (Vasile Pîrvan, *Getica. O protoistorie a Daciei* /Ed. Meridiane, 1982, p.250).

Fapte din illo tempore se raportează la fapte și evenimente care se petrec în jurul nostru printr-o continuitate disimulată în secvențe care ni se propun ca semne. Trebuie să ajungem să gîndim tradițional istoria, prin implicații karmice care mai apoi apar ca implicații axiologice. Istoria sacră se desfășoară, cum spune Vlaicu Ionescu, pe "vectorul unui timp calificat", și nu redus la o a patra dimensiune.

Cităm din nou din CDN, în LRMC:

“Numeroasa populație a tracilor— cu adînci rădăcini în spațiul carpato-balcanic— este cunoscută din cele mai vechi timpuri, din zorii istoriei. Începînd cu Iliada lui Homer, izvoarele literare și istorice au menționat existența tracilor de-a lungul a două milenii, pînă cînd, în urma expansiunii altor popoare ei au trecut pierzîndu-și numele în ființa popoarelor moderne din acest spațiu. Toate națiunile care trăiesc astăzi în această zonă geografică în centrul căreia se află România, au suferit, în trecutul îndepărtat, într-o măsură mai mică sau mai mare, influența tracilor¹⁹⁵. Cea mai mare influență o întîlnim la poporul, urmaș direct al dacilor, numiți “cei mai drepecți dintre traci”...și, mai departe “...studii consacrate spiritualității și vieții geto-dacilor, conchid că ei au cunoscut o dezvoltată medicină populară și, că atinseseră chiar faza medicinei hieratice.”¹”

Cităm în continuare:

“Sacerdoții daci trăiau retrași pe vîrfurile munților, ocupîndu-se cu medicina, astronomia, cu științele naturii, filosofia... Ei erau numiți de către romani pileati, de la pileus, un fel de căciuliță de pîslă, însemn distinctiv al castei sacerdotale. Aceștia— după Iordanes— îi instruiu pe ceilalți daci în "legile fizicii", făcîndu-i să trăiască în armonie cu natura. El spune că aceste legi, care aveau un caracter global, de la microcosmos la macrocosmos, se mai păstrau încă pe vremea sa, sub formă scrisă, numindu-se - belagines”. Un important *punct de sprijin* în argumentarea noastră îl reprezintă Platon care, referitor la imaginea tracilor din antichitate, în dialogul *Charmides*, spunea: “Tot așa e Charmides, și cu descîntecul nostru. L-am deprins acolo în tabără, de la un trac, unul dintre medicii [medici—asceți;

¹⁹⁵ Thracii s-au așezat în Dacia în jurul anului 1000–1400 î.e.n (V. Pîrvan, *Getica. O protoistorie a Daciei*, Ed.Meridiane, 1982, p.172).

¹ I.H. Crișan – *Spiritualitatea Geto-Dacilor*, București – 1996.

subl.aut] lui Zamolxis, despre care se zice că stăpînesc meșteșugul de a te face nemuritor. Și spunea tracul acesta, că medicii greci vindecă doar partea, fără să țină cont de întreg, și pe bună dreptate iau seama la cele pe care tocmai le pomeneam; numai că Zalmoxis, adaugă el, regele nostru, care e zeu, arată că, după cum nu trebuie să încercăm să vindecăm ochii fără a vindeca capul, ori capul fără să ținem cont de trup, tot astfel trupul nu poate fi însănătoșit fără suflet. Aceasta este și pricina pentru care medicii greci nu izbutesc să vindece cele mai multe boli: ei nu se ridică pînă la întregul de care ar trebui să se îngrijească, iar dacă acestuia nu-i merge bine, nici partea nu se poate însănătoși. Și toate de aici pornesc, îmi lămurea el, de la suflet; atît cele rele, cît și cele bune ale trupului ori făpturii noastre depline, și de aici se revarsă ele, așa cum de la cap totul se răsfrînge asupra ochilor. Prin urmare, mai ales sufletul se cade îngrijit, dacă avem de gînd să aducem la o bună stare atît capul, cît și restul trupului. Iar sufletul, arată el, se îngrijește cu anume descîntece...Învățîndu-mă așadar asemenea leac și asemenea descîntece, mă îndemna totodată, să nu mă las înduplecat de nimeni să-i îngrijesc capul cu leacul acesta, pînă nu-mi va fi înfățișat întîi sufletul spre a fi îngrijit prin descîntece. Și tocmai aceasta e greșeala pe care o fac astăzi oamenii, urmă el, încearcă să fie medici ai unei părți numai, fără cealaltă.¹”

De asemenea, e interesant că există relatări ale vechilor biografi ai lui Hipocrate care afirmă că acesta a stat o vreme în Tracia, precum și constatările unora dintre autorii moderni, după care unele cărți hipocratice au fost scrise într-o greacă *tracică* (cărțile I și II ale *Epidemiilor*).

E locul să scoatem în relief asemănările dintre manifestările spirituale ale tracilor, celților și, bineînțeles, dacilor, așa cum au fost acestea constate de mulți istorici ai religiilor. Celții au locuit cîteva secole pe teritoriul de astăzi al Transilvaniei, pînă cînd Burebista, odată cu întemeierea statului dac centralizat, i-a alungat. “Geții și Celții se cunoșteau din secolul al IV-lea înainte de Hristos (scria un fost colaborator a lui M.Eliade, citat de acesta în *De la Zamolxis la Gengis-Khan*). Strabon afirma: Reforma sacerdotală a lui Deceneu, primul mare preot al Dacilor, este posterioră cadrelor bine stabilite

¹ Platon, *Charmides*, p.156 e.,157 a, în *Opere*, vol.I,trad. P.Creția și Constantin Noica, Ed. Științifică și enciclopedică, București, ed.1974.

ale spiritualității celtice... Nemurirea spiritului, existența fericită de dincolo [de lumea aceasta - subl.aut] și puterea nemărginită a lui Dumnezeu erau obiecte ale credinței mai vechi la Geți decît la Celți”. Herodot precizează: “Geții sînt cei mai curajoși și mai dreapți dintre Traci”. “Din păcate totuși, ca și celții, scria M.Eliade, sacerdoții și asceții daci și geto-daci, nu se încredințau scrierii. Puținul pe care-l știm despre mitologia și riturile lor ne-a fost transmis prin autori greci și latini, adică printr-o interpretatio greaca și latina”. (Mircea Eliade – *Istoria Credințelor*, vol. II).

De remarcat că dacilor li se spunea *nemuritori*, că aveau încredere în rezultatul ritului sacrificial uman (aruncarea în sulite a unor tineri ne-în-**tina**^{XI}-ți, care-și păstrasera puritatea inocenței) efectuat, în scopul obținerii de *concesii* de la Zamolxe.

Aș nota și faptul că japonezii au o atitudine în fața morții curioasă pentru europeni, dar nu numai, descrisă sugestiv de cuvîntul *kamikadze* (vînt divin). Diferența dintre cele două tipuri de sacrificiu uman, de mai sus, e dată de motivație. De remarcat, fără a intra în detalii, superioritatea sacrificiului dac, care operează convorbirea cu divinitatea, credința în puntea de trecere– dincolo și, mai apoi, culegerea și interpretarea semnelor în manifestat, ca tot atîtea răspunsuri din partea lui Zamolxe. Dacii erau inițiați și știau că accesul la nemurire însemna învingerea și stăpînirea atît a morții, cît și a vieții. De aceea ei mureau sacrificial în aer, între pămînt și cer, în vîrfurile sulitelor. Mergînd pe firul geografiei spirituale, scoatem din comoara limbii noastre, un cuvînt care s-a păstrat – moș^G (despre care am mai avut ocazia să *vorbesc*).

Cităm tot din CDN, în LRMC:

“În limbaj curent termenul de moș, înseamnă un bătrîn venerabil, în cel tradițional el însumează conceptele de Dumnezeu, de stră-moș și de mare Sacerdot... este de remarcat că pe teritoriul României, geto-dacii au lăsat foarte multe gropi rituale...unde se practicau ritualuri religioase însoțite de banchete...în apropierea unor

^{XI} În graiul românesc prin “tină”, se înțelegea – “pămînt, țărînă, hlei etc.”. În context expresia “tineri neîntinați”, face trimiterea către “tineri, care au fost feriți de contactul cu exigența și rigoarea lumii fenomenale”. “Fericirii” (vezi sacrificiul la daci), pentru că nu au cunoscut acest cadru, în compesare, primesc de la divinitate o clemență atot-cuprinzătoare, care-i salvează și pe cei ce “cunoscînd” au căzut.

^G vezi p. 103, litera H din *foote note*.

focuri se spărgeau vase de lut....care mai apoi se depuneau în gropi speciale... credeau într-o lume de dincolo...Zamolxis le promisese nemurirea, el însuși retrăgându-se în Muntele Ascuns, într-o locuință subpământeană, pentru a deveni nemuritor. O străveche datină la români, Sărbătoarea Moșilor, ne amintește de aceste vase sparte ale geto-dacilor. Moșii sau Sărbătoarea Moșilor sînt o moștenire dacică, ce a luat forma unui cult al stră-moșilor *moși*. De fapt, în tradiția românească Dumnezeu însuși este numit *Moșul* (Moșul fiind stră-moșul tuturor moșilor), iar oamenii sînt legați de el prin iubirea de *moșie*, *moșia* însemnînd pămîntul pe care-l locuiesc dar și, cu mult mai important, ideea de unitate etno-spirituală”. Vasile Pîrvan spune: “Cînd săpăturile și studiile asupra epocii bronzului -getic- vor fi destul de complete, ca să se încerce o sinteză mai amănunțită, prevedem că multe capitole din protoistoria strămoșilor noștri în mileniul al II-lea î.e.n. vor fi explicate și ilustrate cu lungi pasagii din Iliada și Odyseia” (*Getica. O protoistorie a Daciei*, Ed. Meridiane, 1982, p.173). Cele de mai sus referitoare la *moș*, desigur, ar trebui adăugate la sensurile date în dicționarul enciclopedic român deja menționat. Poate în felul acesta ne vom descoperi o altă “față”. Și poate că acordînd mai multă atenție lui Zal-mox, adică Zeul-Moș am descoperi că Zalmoxe nu a fost o persoană ci mai degrabă o funcțiune saturniană. E limpede că nu facem aici o cercetare. Ne rezumăm doar la consemnări ca sprijin pentru subiectul pe care-l urmărim a fi evidențiat. Dar ce răsturnare ar fi în concepția rigidă a istoricilor, ca și a altor *oameni de știință*, nu? Să continuăm cuminți.

Același istoric, în aceeași operă, la pagina 161, folosindu-se pe argumente bazate pe scrierile lui Strabon, spune că sacerdoții populari români prezintă numeroase caracteristici aidoma cu ale monahilor daci ai lui Zalmoxis numiți de către același Strabon *kapnobatai*, adică *evlavioși și călători prin nouri*. Tot Strabon arată că acești kapnobatai, în virtutea credinței lor, se abțin de la orice aliment din carne, consumînd numai vegetale, miere și lactate, fiind asceți solitari și pioși, trăind departe de femei. Dar loc sfînt, de pelerinaj, va fi fost numai muntele Kogainon, lîngă apa cu același nume unde era sihăstria marelui preot (într-un loc cu peșteră: Posidonios la Strabo, p. 298), pe care numai regele și servitorii lui îl vedeau, spre ai cere sfaturi. Ca și marele preot, așa și discipolii lui, asceți, trăiau retrași, în incinte subterane, în peșteri sau locuri în care

pătrundeau prin scorbură vreunui copac, urmînd parcă traiectul inițiat al lui Zalmoxe, care se retrăsese într-o *locuință* subterană (de unde se întorsese la un moment dat și unde, apoi, s-a retras definitiv). Să mai precizăm că Orfeu, atît de venerat de către greci și romani, e de obîrșie tracă. El este primul personaj mitologic care coboară pe tărîmul celălalt, orfismul fiind strîns legat de instituția misterelor grecești¹. Orfeu e considerat, totodată, de către cercetători drept instituitorul de mistere prin excelență, misterele constînd în esență, în coborîri sau călătorii rituale pe celălalt tărîm. Întemeietorul civilizației romane, Enea, atunci cînd coboară în Eliseum (numele roman al paradisului subteran), îl găsește acolo pe “preotul din Tracia –adică pe Orfeu– în haina lui cea lungă”, cîntînd celor fericiți. (Vergilius, *Eneida*).

Să mai precizăm că referindu-se la clasa preoțească getică care era, din perspectiva noastră, asemănătoare unui adevărat ordin călugăresc, Flavius Josephus (*Antiqq. Iudaic.* XVIII 1, 5, 22), îi aseamănă cu acea sectă din Palestina pe care o cunoaștem sub numele de esenieni (essenoi) care aveau, ca și călugării noștri geto-daci, o organizare foarte strictă, austeră, dîndu-și ca rost al vieții ajutorarea celor nenorociți și săraci cu duhul și purificarea prin ascetism, simplitate și renunțare la orice bun pămîntesc pentru dobîndirea nemuririi sufletului. Ei trăiau în comunitatea averii și se întrețineau muncind pămîntul. "Faptul că oameni ca Poseidonios și Flavius Josephus citau pe călugării geți ca pilde general cunoscute, spre a putea explica alte organizații mai puțin cunoscute, ne dovedește vechimea și seriozitatea acestei instituții social-religioase getice. În getică, numele preoților geți a trebuit deci să însemne *întemeietorii, restabilitorii*. Înaltul sens moral al acestei denumiri nu poate, credem, scăpa nimănui" (Vasile Pîrvan, *Getica. O protoistorie a Daciei*, p.162).

Andre Boulanger¹ scoate în evidență nu doar o “origine comună a părții religioase corespunzătoare pitagorismului și

¹ **Personal**, cred că, misterele grecești își datorează nemurirea, tocmai existenței *tracului* ORFEU. Desigur, *poezia* nu are valoare în fața pseudo-*spiritului* riguros științific, nu? Se pune întrebarea: obiectului i-a păsăat vreodată de subiect, așa cum subiectul a suferit pentru el? Personal, sînt înfiorat de perspectiva **in**-diferenței, știm nu?... A Cui?

¹ În *Orphee – Rapports de l'orphisme et du christianisme doctrinele*”, Paris, 1925.

orfismului inițial, ci chiar o perioadă de nedeterminare în care ar fi existat o religie orfico-pitagoreică.” Această religie orfico-pitagoreică se raportează de fapt, atât direct cât și indirect, la mitologia tracă. Orfeu a fost trac, iar despre Pitagora Herodot spune, repetând relatările unor greci de la Marea Neagră, că acesta l-a cunoscut pe Zalmoxe. Grecii remarcă de fapt asemănările dintre doctrinele¹⁹⁶ tracului Zalmoxe și Pitagora.

Grecii antici relatau că Pitagora ar fi coborât, pentru o perioadă de șapte ani, într-o ascunzătoare subterană (sursele pitagoreice indică, mai precis, o călătorie pe tărîmul celălalt), ceea ce trimite imediat la *coborîrea* similară a lui Zalmoxe. Pentru a demonstra că tradiția referitoare la o lume subterană a nemuritorilor e anterioară la traci, Herodot, citînd relatările acelorași greci de la Pontus Euxinus, precizează că, se pare, Zalmoxe a "trăit de fapt cu mult înaintea lui Pitagora"¹⁹⁷. Strabon și Plutarh au considerat că Orfismul vine din Tracia, iar Platon, scoțînd în evidență că orficii erau buni stăpînitori ai "încantațiilor cele bune ale lui Orfeu", precizează că, totuși cei mai renumiți dintre orfici, erau, preoții-medici traci".

Pentru studiul de față, bazîndu-mă pe izvoare literare cu privire la religia și organizarea religioasă getică, găsesc binevenit următorul text: "În această privință, de la Herodot și pînă la Iulian Apostatul, antichitatea e unanimă în a recunoaște geților o adîncă și severă religiozitate, care le pătrunde și determină viața lor națională în toate împrejurările, fie de zilnică închinare puterilor supranaturale, fie de catastrofală unire cu divinitatea nemuritoare, prin renunțare de bunăvoie la viața chinuită în pace ori biruită în război. Sufletul e nemuritor. Trupul¹⁹⁸ e piedică pentru sufletul care vrea să se bucure

¹⁹⁶ Cît privește dependența învățăturii religioase getice de cea pythagoreică, un grec sincer a răsturnat problema spunînd – prin a. 200 e.n., că Pythagoras a fost cel care a imitat învățăturile tracilor) Hermippus Callimachus, FHG. III 41), -ceea ce, iarăși nu e decît întru atîta adevărat, întrucît Orphismul avea, firește, rădăcini thracice, iar Pythagorismul era adînc influențat de doctrina orphică. Oriunde însă elenul vedea o prea mare accentuare a vieții de după moarte, el dădea în special Egiptului un rol de inspirator: egal dacă pentru grecul Pythagoras, ori pentru barbarii Zalmoxis și Decaeneus. (Pîrvan *Getica. O protoistorie a Daciei*, p.158).

¹⁹⁷ Herodot, *Istorie*.

¹⁹⁸ (Phedon, 62 A - B), din *Les Etudes Classiques*, Namûr, XXXVI, Platon - *Kratylos*: *Unii spun că trupul este mormîntul sufletului, ca și cum acesta ar fi îngropat în corpul*

de nemurire: de aceea el nu are nici un preț; poftele lui nu trebuie ascultate; la război el trebuie jertfit fără părere de rău. Omul nu poate ajunge la nemurire decât curățindu-se de orice fel de patimă; carnea, vinul, femeile, sînt o murdărie a sufletului. Mai ales vinul aduce ticăloșirea omului: în numele divinității, marele preot al națiunii cere distrugerea viței în întregul regat. Nimic deci din nebunia dionysiacă thraco-phrygică nu e admis ori tolerat la geți. Oamenii sfinți vor fi la ei, asceții, cari nu vor să mai știe nici de lume, nici de femei, ci în renunțare la orice bucurie a trupului, se devotează gîndului bun despre nemurirea de dincolo de viață a trupului. Căci abia prin moarte omul înviază la viața cea vecinică.

Zeul e în cer, iar nu pe pămînt. El e cerul senin: turburarea firii e adusă de demonii răi ai furtunilor, norilor grindinii; de aceea, getul ajută zeului suprem la liniștirea lumii, trăgînd el însuși cu arcul în nourii care ascund și întunecă fața zeului din cer. Și, tot de aceea, zeul e adorat pe munți înalți, în singurătatea unde numai vulturii, iar nu oamenii mai pot urca. Acolo sus, pierdut de lume, și cercetat numai de rege, ca să-i afle sfatul la caz de primejdie și necazuri, stă marele preot. Templul și locuința lui, e acolo într-o peșteră, cum din străvechile timpuri minoice fusese adorat zeul securii duble –Zeul Trăsnetului– într-o peșteră de pe muntele Ida. Marele preot nu se coboară decât rar de tot în lumea oamenilor, cînd are a da vreo poruncă pentru curățirea de păcate, cînd are a face vreo prevestire, ori a da învățăături. Regele însuși, ca stăpîn numai al trupurilor, nu și al sufletelor supușilor săi, ascultă cu respect de sfaturile marelui preot. Așa stă departe și mai presus de lume marele preot al geților, încît el, profetul zeului, e sanctificat ca zeu. Cu atît mai mult, dacă e nevoie, poate fi și regele poporului său. Dar, îndeobște, cele două puteri,

*prezent; și deoarece trupului i se transmite semnificații dorite de suflet, și din acest motiv a fost numit pe bună dreptate **sema** (semn); părerea mea este că în special adepții lui Orfeu i-au dat această denumire, ca și cum sufletul și-a luat pedeapsa pentru cele ce este nevoie să ispășească, avînd trupul drept înveliș, ca să se mențină la adăpost, întocmai ca într-o carcă.*

Dincolo de punerea în legătură a unor semnificații (trup, a salva, a pune la adpost, mormînt sau monument funerar, a semnifica, a comunica un sens), studiate și comentate de cercetători (F. Ștef, [252]), U. Willamowitz - *Der Glaube der Hellenen*, II, 1932, p. 199, scrie că s-ar putea face corelație cu orficii. R. Loriaux - *Note sur platonicienne* 1968, p. 28 - 36, este de părere că doctrina enunțată vine din sursă pitagoreică.

politico-militară și religioasă, nu se amestecă împreună, ci sînt păstrate deosebite. Puterea religioasă nici nu se amestecă în viața de toate zilele decît la mare nevoie.

Abia odată la patru ani națiunea aduce zeului– unul singur și ca zeu suprem, după cîte se pare, fără tovarăș femeiesc– jertfa cea mai înaltă: un om^x căruia i se ia viața de carne, spre a i se dărui cea de spirit, întru marea misiune de a purta sus în cer dorințele și rugăciunile națiunii. Și această jertfă e așa de sfințită, încît dacă cel aruncat în vîrfurile de lănci nu moare, înseamnă nu că zeul are milă de el și-i lasă viața ci, dimpotrivă, că-l osîndește la moartea eternă a vieții trupului și-l socoate nevrednic de a se arăta înaintea sa. Ferice de cel ce, aruncat în lănci, pierde viața trupului spre a se deștepta în viața cea vecinică la zeul din cer. Și tot așa, cînd patria nu mai poate fi apărută, regele și fruntașii se ucid, cînd soțul moare, soția se ucide. Iar a muri moarte de război e tot ce poate fi mai fericit pentru un rege. Avea zeul din cer un nume? Grecii credeau că da, și i-au zis... Zalmoxe”(V.Pîrvan, *Getica* p.150,151,152,153,154, 155). Revenind la disputa ...cine a fost mai întîi, Zalmoxe sau Pitagora, cred, alături de *anonimii truditori* ai tradiției primordiale, că de fapt Zalmoxe reprezenta o funcție. Dacă e așa, suntem în fața unei intinerății a cărei fir pulsează viu și în timpurile noastre. Să fim atenți cum la fiecare gest al omului către care tindem, Providența răspunde în modalitățile secțiunii transversale. Cu alte cuvinte la o acțiune fie ea fizică, mentală sau informală urmează categoric o reacțiune. Este limpede că Pămîntul este oglinda Cerului, nu? Ce este în Cer este și pe pămînt....și viceversa.....Dar să urmărim mai departe.....

Geografia spirituală, în acest caz, ar fi văduvită dacă nu am aminti de Nedeia Cetate, “ascunsă undeva într-un munte din Carpați, cetate veșnică unde domnește atemporalitatea. Originea cuvîntului Nedeia a fost considerată ca fiind o anagramă sau aliterație a cuvîntului INDIA, în semnificația lui originară– nu țara cunoscută sub acest nume, ci Spațiul din apropierea Centrului Suprem al Lumii. Nedeia Cetate e amintită în basmul românesc uitat de vreme, în colecția lui Petre Ispirescu, *Fiul Vînătorului*. Numită, de asemenea,

^x Sîngele unui om sacrificat divinității, adică con-sacrat acesteia, salvează umanitatea o mie de ani, spun indienii. Se crede că sîngele ar fi suportul material prin care *suf*/l-etul leagă materia în formă și-i in-*suf*/l-ă viața.

Nedeia este la români o sărbătoare foarte bine cunoscută, care marchează un moment important al anului, solstițiul de vară, Noaptea Sînzienilor (spre 24 iunie), care ținea trei zile. La origine, Nedeile erau urcări pe munte cu semnificații magico-mitice, de legătură cu sacrul, și desigur comuniunea cu Nedeia Cetate. Ulterior, aceste sărbători au fost travestite în sărbători creștine. Se spune că de Sînzienne, zi de celebrare a Nedeei, se deschid porțile cerului pentru o clipă, moment în care "românul își află ușurare de toată durerea și neputința".

Oricum și "Nedeia spațială și cea temporală aveau ca scop să actualizeze India adevărată într-un punct din timp și din spațiu." Nedeia suspendă bariera temporală. Al. Bărăcilă, în *Apele termale de la Băile Herculane*, arată că în muntele Semenici din Banat se află vârful Nedeia, în apropierea căruia sînt Băile Mici și Băile Mari ale Vulturilor. În apropierea acestui vîrf se celebra, odată, Nedeia.

Deasemenea, ca izvor literar ce vine în sprijinul geografiei spirituale, este și prelucrarea legendei lui Buddha și tatălui său Suddhodana, regele din Kapilavastu, după o concepție creștină, în romanului *Varlam și Joasaf*, deja amintit. Toate acestea se pot constitui ca probe în validarea faptului că pe aceste meleaguri nordice ale Europei, din timpuri imemorabile ale Tradiției Polare (Primordiale), a existat o civilizație străveche, hiperboreană, ai cărei locuitori, se presupune, au migrat spre sud. Ei aveau de pe vremea aceea o înaltă și străveche formație spirituală, care a lăsat urme în lexic. De altfel, se știe că au existat astfel de migrații spre sud, de-a lungul vremurilor, care au lăsat, de pildă în Grecia, rădăcini de cuvinte grecești în toponime românești sau în peninsula Balcanică (ex. Căliman - la noi *munte*, la bulgari nume de țări: Căliman Asan I, țar bulgar 1241-1246, Căliman Asan II, țar bulgar, 1256-1257. De fapt cuvîntul, din punct de vedere esoteric, trebuie cartografiat cu K-această literă fiind simbolul înaltei puteri spirituale).

Bine știută este imaginea mitologică a vulturului, de chezaș al nemuririi și al veșnicei tinereți. De asemenea, acesta "putînd privi soarele în față, reprezintă adesea, inteligența intuitivă sau contemplarea directă a lumii inteligibile" (R. Guenon, *Simboluri ale Științei Sacre*, p.415). În această ipostază îl întîlnim pe monumentele funerare din Dacia și în străvechea artă traco-getică. (Mihai Coman, *Mitologie populară românească*). După credința românilor, odată la

30 de ani vulturul se duce la un izvor cu apă vie (la fântâna lui Iordan-adică în centrul lumii), se scaldă acolo și întinerește. Vulturul este o ființă care are legături cu lumea cealaltă și poate fi, astfel, călăuză într-o călătorie pînă dincolo de lumea profană.

Este momentul să remarc locul special ocupat de vultur în heraldica stilului de karate FUDOKAN. Inițiat de Taiji Kase, 9 dan, pe structura stilului shotokan, stil care-i conferă dealtfel și calitatea dialectică (așa cum a fost scoasă în evidență în această carte), cei care au continuat ideea maestrului au fost frații sîrbi dr. Ilija Iorga și Vladimir Iorga, ambii 8 Dan, foști studenți ai acestuia. Frații Iorga au fondat^I în 1980, 15 noiembrie, organizația specială Fudokan Karate-Do Renmei, alegînd drept centru de formare al organizației orașul Belgrad- Serbia (centrul de cercetare în Karate-Do al asociației "Steaua Roșie"). Mai tîrziu organizația a fost recunoscută de ITKF, prin H. Nishiyama 9 dan. Prin această introducere, ajungem la Mănăstirea Prohor Pcinjski- Serbia, și la conacul cu parcul lui, de lîngă mănăstire, sediu pentru seminarii și antrenamente, care susține activitatea internațională a organizației amintite, din anul 1992. Apropierea de o mănăstire ortodoxă slavă a unei practici orientale ne obligă să fim atenți în exprimare. Cu toate acestea, locul respectiv, cu puritatea Hristică emanată prin prezența mănăstirii amintite, aproape că impune, insinuînd o combinație interesantă între nemurire și eforturile omului, orientate nu întotdeauna spre acest deziderat. Compoziția tabloului, ce se vrea un pantheon aflat la conacul Prohor Pcinjski, în intenția lui de a fixa o referință genealogică, în timp, cu figurile personalităților contribuabile^{XII} la evoluția stilului Fudokan, extins la acea dată (l-am vizionat personal în două rînduri, respectiv vara anilor 1996, 1997), în peste 40 de țări din Europa și țările fostei

^I În România, stilul Fudokan pe direcția Ilija Iorga, este introdus în august 1980, la stagiul de la Olimp/Neptun, prin elevii acestuia, Stuparu Dan și Popescu Adrian Săcele. Împreună cu stilul shotokan existent deja, acesta formează o mixtură, nici fudokan nici shotokan, ceva de genul "shotokan-fudokan". Deoarece fiecare și-a păstrat autonomia ca și stil, "dorita", astfel, așa-zis simbioză, nu s-a mai ridicat la nivel de stil (vezi cum este definit stilul), generînd mai degrabă "o modă", care ca și modă, trecînd "tăria" acestei, a slăbit interesul către o posibilă oportunitate în înțelegerea cîmpului spiritual al Artei Marțiale. S-a creat prin obtuzitate, acea "gravitație", ce firesc, va așeza karate-do-ul (văzut ca sport și, legat de aceasta, implicit cultivarea "forței false"), lîngă Judo.

^{XII} Personal, nu cred că greșesc afirmînd: "voit interesate".

URSS, a folosit o heraldică eterogenă din care se desprinde detașat (*alături de dragoni, reprezentând culturile chineză și japoneză, prezența Sfântului Gheorghe, patronul spiritual al stilului Fudokan, apoi ctitorul locului -conacului cu împrejurimile sale- și gazda totodată a organizației de stil Fudokan, prințesa Jelisaveta Karadjordjevic, sigla regiunii, biserica ortodoxă slavă, șefii de școli Fudokan din Europa și Asia*), chipul doctorului Ilija Iorga, 8 Dan, fondatorul și coordonatorul stilului amintit, cu un vultur rănit în miini. Vulturul este într-o stază agonică de sacrificiu (aș putea spune așa cum vede agonia Miguel de Unamuno) în care, distrugându-i pe cei doi dragoni (*distrugere aici cu înțeles de complementaritate, dragonul reprezentând elementul lunar apa, vulturul elementul solar, asemeni simbolului extrem oriental, Yng -Yang*) își oferă ca jertfă **sîngele** (*referitor la sacrificiul prin sînge, pot fi localizate câteva interesante reprezentări: ideea comuniunii prin sînge; mărturisirea simbolică a degradării complete a omului; reversibilitatea valorică a nevinovăției plătind pentru vinovat; precum și mîntuirea prin sînge*), purificat de Lumina Taborică, care în același tablou izvorăște din direcția bisericii ortodoxe slave, semnificînd parcă un efort de depășire a contrariilor. Ar fi interesant de dezvoltat aici similitudinea care se întrezărește între înțelesul creștin dat treptelor reprezentate de, apă; vin; sînge, și expresia Shu-Ha-Ri (adică, respectiv, imitație exterioară, creștere interioară, și, tehnica se identifică cu practicantul într-o sinceritate totală conducînd la depășirea stilului), care apare în structura unui kata din karate-do. În cazul de față, sîngele ar fi asimilat cu treapta RI, adică transcendență. În mediile autentice de inițiere, sîngele este suportul sufletului, adică al vieții. Folosirea Miturilor Vulturului (element solar) și Dragonului (element lunar, apa) desemnează limpede resurecția spirituală specifică, precreștină, zonală, așa cum încercăm și noi să facem în lucrarea de față.

Legătura între celor spuse, cu subiectul de față este evidentă. Serbia¹, de altfel, cum vom arăta, se află în drumul pe care s-a afirmat Isihia slavă. Rusia, fiind spațiul cel mai tare în susținerea

¹ În mod special regiunea Kosovo (mănăstirea Prohor Pcinjski se găsește la cîțiva zeci de km de Kosovo), care, se spune că este leagănul ortodoxiei de rit slavons pentru sîrbi.

creștinătății ortodoxe. România, ca o reală mesopotamie¹⁹⁹, aflată între Dunăre, Marea Neagră, Nistru și Tisa, și-a altoit o Isihie cu specific Carpatin, pe o tradiție precreștină deja puternic conturată de civilizația tracă, și cultura geto-dacică. Legăturile spirituale, "trecînd peste partea de întunecare ciclică în care anumite funcțiuni spirituale se ocultează, dar nu pot dispărea", cum spune Vasile Lovinescu, ale celor două areale geografice vecine, România și Serbia, sînt mai mult decît evidente. Aș dori să mai adaog cîteva lucruri la cele spuse mai sus, și anume la interpretarea sacrificiului vulturului. Vulturul asimilat cu intelectul intuitiv^W, pur, are o pogorîre sacrificială -în sens de avatar. El este o mijlocire între ținutul nostru (adică ceea ce este pentru noi familiarul, cunoscutul, existența -aici în înțeles de psihic) și *tărîmul celălalt*, la care se ajunge prin moarte inițiativă. Vulturul este o călăuză, o *elevație* (Basmul "Prîslea cel Voinic și merele de Aur, Petre Ispirescu), și prin aceasta un reper spiritual.

Pentru cel de-al treilea *parametru*, PUTINȚA, am fost nevoit să cercetez dacă populația care locuiește în arealul geografic danubiano-carpatin pe de o parte, și *între ape* (Tisa-Nistru-Marea Neagră-Dunăre), pe de altă parte, cunoscută sub numele de români, a mai păstrat ceva din civilizația, cultura și spiritualitatea neamului din care provine. Temeiul pe care se așează orice practică (rit), îl constituie *motivația*. Aceasta la rîndul ei apare din următoarea structură:

A.-*Iubire de locul nașterii*, (geografia fizică)

- de părinți
- de oameni
- de țară etc pe de o parte, și

B.-*Iubire de tradiții* (geografia spirituală), care se manifestă prin:

- obiceiuri
- datini
- rituri (practici ce au permanent o raportare la Principiu, țin de o perspectivă ontologică, caracteristica esențială a rit-ului, care-l diferențiază de practica în general, e imuabilitatea.)

¹⁹⁹ Pămîntul dintre ape.

^W Poate privi direct soarele.

C.-*Iubirea de sine*, care e instrumentată prin *voia proprie* sau, cum i se mai spune, *liberul arbitru*. Aceasta se manifestă prin aspirație către un ideal;

- dacă idealul are finalitate printre lucrurile trecătoare, adică obiective, atunci asistăm la transfigurarea acesteia în *dorință* (dorința, are început și sfârșit, conduce la tautologie, existență plată), și atunci ea se exprimă prin:

- dorința de plăcere (securitate, conservare, comoditate, indolență etc.) a corpului fizic-psihic și a lumii, în care acesta se poate exprima; Dorința de plăcere își are subzistența și îndreptățirea, împlinindu-se în întrepătrunderea ce se realizează prin:

- dorința de putere, dorința de avere materială, dorința de poziție socială.

Cele spuse aparțin conceptului de *civilizație*:

- dacă idealul are finalitate printre lucrurile veșnice (viața; iubirea; bunătatea; înțelepciunea etc.), aspirația se sprijină pe mister și taină și devine sete de cultură, de extindere a spiritului, care trăiește cunoscându-și propria cale către mîntuire. E cunoscut că vina căderii nu este a omului, adică a celui care *cugetă* (gîndește), ci a spiritului. De aceea corpul fizic, psihismul acestuia, rațiunea care reflectă cunoașterea, urmează să fie aranjate într-un cîmp de exprimare care trebuie să “lase să fie” prin descoperirea unui mijloc care, de altfel, face obiectul acestei lucrări, spiritul. Omul trebuie să lase să fie acest cîmp.

Din cele de mai sus rezultă importanța *educației* ca mijloc, ca și imensa responsabilitate care apasă asupra părinților, educatorilor, statului și religiei, statului și, nu în ultimul rînd, individului însuși. Cele trei *Iubiri* (A;B;C), nu sînt de sine stătătoare (decît accidental). Ele coexistă, se întrepătrund. Ponderea uneia sau alteia depinde de educație, cultură care, ca momente, țin și sînt condiționate la rîndul lor, de cele afirmate mai sus (analizînd istoria, și nu numai, se constată existența, parcă, a unei voințe directoare, care *manipulează* cîmpul social, generînd *paradoxuri*). Ex.- se știe că Iubirea nu are considerente, adică nu se atașează, deoarece ea se exprimă prin dragoste, bunătate, înțelepciune, armonie, milostenie, viață, ce au un caracter universal. Dar ce vedem? Societatea, prin organisme ca: familie, biserică, stat, etc., propovăduiește iubirea de neam, țară, familie, străbuni etc, lucruri care sînt tot atîtea atașamente. Iubirea

este ecumenică, nu poate fi atașată, nu poate fi instituționalizată. Iubirea este. Omul trebuie să fie Iubire. Nu se insistă pe prelungirile iubirii în social- (dimensiunea ontologică a Ființei, care este totodată și om-ul, a fost amputată. Este de ajuns să ne uităm într-un program de educație școlară, pozitivă sau teologică, pentru a ne da seama de frîngerea unei aripi a realei dimensiuni umane), care se traduc prin: responsabilitate, respect, datorie, onoare, etc. și, mai apoi, totodată, bunătate, bunăvoință, înțelegere, dragoste, ca tot atâtea evenimente care ar construi armonia, pacea bucuria și înțelegerea trăirii vieții. Un om care iubește în termenii de mai sus e un om liber, care nu mai poate fi constrîns, deci condus). Încă o dată, îndoiala omului care-și simte *tremurul* nemuririi în el e jalonat de întrebările: cine sînt? încotro mă îndrept? și de uimirea lui cum de este posibil acest act de reflecție?

Analizînd pe considerentele de mai sus puțința poporului român de a se situa pe o filieră tradițională autentică, am ajuns la convingerea că, în pofida evidenței *modernilor* care proorocesc o îndepărtare accentuată a acestuia față de casa (tradiția) sa, structura omului de pe aceste meleaguri își are puternic întipărite însușirile specifice neamului din care se trage, și este în așteptarea săvîrșirii condițiilor generatoare de împliniri esențiale. Întrucît am vorbit despre geografia fizică sacră și geografia spirituală, coordonate ce conferă Putinței dreptul la evidență, urmează în continuare cîteva elemente de sprijin pentru practică-rit. Cu această completare, puțința e pusă în poziția de a îndreptăți existența unei demnități a locuitorului de pe aceste meleaguri, ca aspirant de drept la spiritualizare. În intenția *noastră* propunem două filiere. Una de origine precreștină, zona spațio-temporală hyperboreană, iar a doua creștină, trăirea Isihastă. Nu putem să nu facem observația că sf. Apostol Andrei a găsit un teren prielnic, parcă pregătit pentru creștinism. Creștinismul a prins teren pe cultura care exista la acea dată în spațiul carpato-danubian, într-o manieră *familială* am putea spune. Această manieră *familială* credem că a fost posibilă datorită unei culturi precreștine autohtone, compatibilă cu centralitatea solară a creștinismului. Izvoarele istorice, arheologice, literare indică existența, pe teritoriul de miază-noapte a României, într-o epocă meta-istorică, a unei civilizații polare, caracterizată printr-o densitate spirituală, neîntîlnită la alte civilizații. Mit-urile, ca și descoperirile arheologice, vorbesc

despre civilizația hyperboreană. *Un fapt consemnat printr-o dovadă materială, probatorie, rămîne în ordine logică, o referință catalogată, arhivată, adică un fapt mort.* Un mit uimește, agită rezidurile și le dă o nouă demnitate. Trebuie să iubim miturile, fiindcă numai așa vom simți fremătînd în noi originile, numai așa vom avea un sens autentic prin existență. Dar cum să-l facem accesibil? Părintele raționalismului, Aristotel, nedesprins încă de vecinătatea conștiinței mitice, spune (*Metafizica*, 982, 13): "astfel, iubitor de mituri (filomithos), care sînt concentrări de mirări (thaumasion) e, totodată, un iubitor de înțelepciune (filo-sofos)".

Dacă este așa, atunci un mitofob este și un sofiofob. În mirare (to thaumasein) stă adevărul, spune Platon (*Theetet*, 155 d). Deci, prin mirare, uimire. Elementul absurd dintr-un mit e cheia, misterul lui, elementul care deschide calea către adevăr, spune Împăratul Iulian. Mitul, fără doar și poate, e adwaita (a Non Dualității), Teologia negativă a creștinismului. Merită toată atenția această perspectivă. Desigur, în aceeași idee prezintă interes și înțelesul cuvîntului *rumîn*, adică *țăran*. Inedit rămîne răspunsul lui Balș cînd, în timpul luptelor Unirii, se făcea apel la sentimentele lui de român: "Român e țăranul, eu sînt boier moldovean". Cum explică V. Lovinescu, starea de agricultor era și este, singura stare normală, celelalte fiind accidentale. Agricultorul fiind singurul om normal, e rumîn, și nu rumînul e normal fiindcă e agricultor. De aici rezultă că rumîn e indicarea genului uman. Cronicarul Stoica Ludescu scrie, exprimîndu-se într-un fel curios: "O mare ciudă, multe răutăți au făcut diavolul neamului românesc, încă din ceputul lumii, de la moșul nostru Adam!" În mod firesc, deducem că Adam era rumîn, iar rumînul nu desemnează o națiune, ci semnifică om. În copiile ulterioare ale cronicii s-a înlocuit *neamul românesc* cu *neamul omenesc*. Să ne sprijinim și pe un basm cules de Rădulescu Codin, *Omul sălbatec*, o variantă după întîmplările lui Ulyse cu Ciclopul. În basmul cu pricina trei ciobani sînt prinși de un uriaș. Acesta îi aruncă în trei cazane cu apă ca să fiarbă. Cel mai mic dintre ciobani orbește pe uriaș cu apă clocotită, jupește un berbec și-l aruncă în alt cazan la fiert. Uriașul mîncînd pe cei doi ciobani și, cînd ajunge la cazanul cu berbecul, gustîndu-l, exclamă: "Mă da' carnea asta nu e de rumîn. Mi-a scăpat tîlharul". Este evident, nu a vrut să spună că acea carne nu

era de țăran, ci că nu era carne de om. Dacă ne spunem români, nu cumva aceasta vine de la RAM, precedentul avatar al lui Hristos?

În cazul acesta ar putea exprima, da indicii importante despre rasa hyperboreană primordială, care în curgere de la Nord către Sud și-a consolidat o etapă de câteva mii de ani, pe teritoriul carpato-danubian. Pîrvan era de părere că, aidoma apusului celtic sau nordului germanic, clasa nobilă din Carpați credea în zeii cerești: printre ei sigur și în zeul Soarelui cu simbolul lui: discul, roata, barca, lebăda- acel Apollo Hyperboreul de care povestesc legende în legătură cu cultul soarelui și al Lebedei la neamurile de miază-noapte. Dacă se inversează prima silabă a cuvîntului rumîn, adică UR-MAN, obținem Om Primordial, care e mai apropiat de acea limbă păsărească primordială decît sanscritul ADI MANU (Manu Primordial). În India este foarte răspîndit numele de Ramana, care din punctul de vedere al științei analogiei fonetice ar putea fi Ram-Man. Întorcîndu-ne la acea așa zisă viziune poetică a lui O. Densusșeanu, la care ne-am referit deja, cred că putem să-i acordăm un plus de credibilitate. Cum spune M. Heidegger: unele lucruri apar mai devreme, iar omul le înțelege mult mai tîrziu. Așa s-a întîmplat și cu Isihasmul. Toate sînt amprente care designează o anume atitudine a locuitorilor acestui pămînt, cunoscut ca fiind românesc.

Odată cu creștinismul apar primele forme de isihasm, care au primit denumirea locului de practică. De exemplu: isihasmul filocalit anthonit se practica la muntele Athos- Grecia; isihasmul slav, practicat în Rusia; isihasmul sinait, din zona deșertului Sinai, isihasmul carpatin, practicat în zona Carpaților românești. Toate au "același Duh Filocalic, dar transpus în specificuri caracteriale, ce nu se contrazic, ci evidențiază fiecare tocmai latura cea mai receptivă a individualității proprii. Isihastii mănăstirilor noastre carpatine au ca particularitate mistica Icoanei. Și pustnicul cel mai izolat sapă pe bordeiul sau peștera sa Icoana Maicii Domnului, alături de Crucea ne-lipsită", spune în *Căutarea Originilor* Pr.Ier.Ghelasie Gheorghe.

Isihasmul- prin mărturisirea Pr. Prof. Dr. Dumitru Staniloae, arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvîrși. Preacuviosul Părinte Ieromonah Ghelasie Gheorghe de la mănăstirea Frăsinei, a pus într-o formă inteligibilă *calea lui Isus*, asimilînd-o cu "Trăirea Tainică a sufletului și a Corpului. Isihasm este Isihie-Pace-Liniște. Isihasmul e mistica integrală, adică realizarea liniștii minții, a inimii

și a corpului. În general se neglijează adevăratul sens al religiei; tot mai mult se înclină către miraculos și taine golite de Taina-Religie." Încercarea noastră de a ne căuta originile ne orientează către Calea Misticii. Încercarea să te unești cu originile e Mistică. Trăirea Mistică e regăsirea originilor în propria Ființialitate. Mistica nu poate fi decât teo-logică. Originea Originilor este Dumnezeu și noi sîntem după chipul și asemănarea lui. (*Facere*, 1, 26).

Dar să nu uităm că sîntem la *validarea* celui de-al treilea *parametru*, PUTINȚA, de asimilare a modului de gîndire originar, așa că în *Mic dicționar de Isihasm*, Pr.Ier. Ghelasie Gheorghe, citim: "ISIHASM-ul (grecescul Hesychia care înseamnă liniște, tăcere, adunare interioară), este specificul Misticii Ascetice Creștine. Forma disciplinară începe cu organizarea Monastică sec. IV-V, iar cu secolul XII-XIV se concretizează ca o mișcare de Renaștere Spirituală Teologică prin așa zisa "Rugăciune a Lui IISUS", ca metodă de practică mistică prin care se poate face întîlnirea și unirea cu Dumnezeu. Isihia a fost o practică specifică deșertului Sinaitic, unde au trăit primii părinți asceți și a căror învățătură se configurează în așa-zisa Filocalie (Iubire de frumusețe spirituală creștină)."

Prin Isihasm nu se disciplinează corpul fizic, psihismul său. Acesta e aservit fără nici un drept de apel, după o acceptare inițială (credință), rugăciunii monologice a numelui lui IISUS, în vederea dezvoltării *vieții interioare*. Practicînd rugăciunea interioară, aceasta lucrează asupra virtuților hristice dintre care cele mai importante sînt: curăția inimii (apatheia), pocăința (metanoia), trezvia-atenția inimii (nipsis) sau acea neîncetată conștiință față de prezența divină. Rugăciunea interioară, putem spune, e *postul minții*. A pune în valoare practica isihastă pe teritoriul carpato-danubian conduce nemijlocit la validarea *putinței* celui ce locuiește în acest ținut, spre înțelesuri spirituale. Urmînd o temă de cunoaștere rațională, începînd cu sf. Simeon Noul Teolog și sf. Grigorie de Palama se conturează și o *Teologie mistică Isihastă* care folosește ca suport *Lumina Harică* thaborică. Se știe²⁰⁰ că pe muntele Thabor s-a schimbat la față Iisus

²⁰⁰ Într-un articol numit *Heredom*, de R.Guenon, *Etudes Traditionnelles*, nr. 266, 1948, citim: "valea profundă unde domnesc Pacea, Adevărul, Unirea", vale care este cuprinsă între trei munți Moriah, Sinai și Herdon. În ritualurile Masoneriei operative, cei trei munți sînt Sinai, Moriah și Thabor. Cu alte cuvinte, Thaborul a fost substituit lui Heredom. - (V.Lovinescu, *Mitul Sfișiat*, p.116)

Hristos, moment în care lângă dînsul au apărut Moise și Ilie. Lumina ce-L înfășura, în esoterismul creștin a fost numită lumină thaborică. Lumina aceasta o caută isihăștii. Căci obținerea ei e sinonimă cu Theosis, Divinizarea. Înțelegerea acestui aspect nu s-a înfăptuit fără zguduiri. Aici trebuie de amintit Dionisie Areopagitul²⁰¹, discutabil numit și *pseudo*, care a promovat în creștinism Apofaza, *disciplina determinițiilor negative*. Disputa palamită cu Varlaam și Achindim, a fundamentat fondul mistic isihast, ca pe o realitate concretă de comunicare și împărtășire cu Divinul necreat haric. Prin recunoașterea Muntelui Athos ca centru de spiritualitate mistică isihastă, aceasta începe, de aici, să se răspîndească în mănăstirile din Bulgaria, Serbia, Rusia, România. Păr.Ier. Ghelasie Gheorghe evidențiază cu precădere practica isihastă din ținutul carpatin, cu un specific propriu de transpunere, întrucît aici s-a așezat pe o tradiție mistică precreștină. Cu toate că această tradiție s-a creștinat în totalitate, păstrează totuși la limită, un specific caracter autohton, despre care putem afirma fără să greșim că este *fiorul mitic carpatin*, păstrat și transmis de preoții daci ai lui Zalmoxe. Virtutea specială a Isihasmului este puțința lui de mulare pe condiționatul propriu, al locului de atingere, îmbrăcînd forme specifice. Astfel, cunoaștem formele clasice de Isihasm, de specific Sinaitic, Anthonit, Slav. La noi, la români, consemnăm un isihasm cu specific Carpatin. Din izvoare arheologice, istorice și literare, se știe că majoritatea așezărilor sihăstrești și monahale din primele veacuri sînt pe locurile unde au fost cele dacice, care apoi s-au creștinat²⁰². Încercătura spirituală a locului a facilitat cu destulă ușurință o anume convertire, la puterea zilei, a specificității autohtone. În Dobrogea din secolul IV, cum mai era denumită Scythia Minor, ne parvine informația că un anume Audius, surghiunit de împăratul Constantin (337), întemeiază mai multe mănăstiri cu monahi daco-romani. De aici se ridică învățatul teolog Dionisie cel Mic (500), care ajunge la Roma mare teolog și scriitor vestit.

Cel mai remarcabil, totuși, dintre monahi este sf. Casian, originar de prin părțile Histriei care, încă din copilărie a trăit printre

²⁰¹ Areopag - adică membru al Adunării supreme care guvernează Atena, Areopagul, cîmpul lui Ares.

²⁰² Vezi Ieromnah Ioanichie Balan, *Vetre de Sihăstrie Românească*, 1982.

monahi. Mai târziu, împreună cu prietenul său Gherman, tot monah daco-roman, merg în Palestina, unde se nevoiesc în mănăstirile din Egipt. Se stabilesc apoi în Galia, unde întemeiază două mănăstiri cu regulă răsăriteană. Să nu uităm că numele de *gali* a fost dat de romani celților *chiriași* pe un sector al teritoriului locuit azi de români. Celții au fost alungați de Burebista din Transilvania, odată cu întemeierea primului stat dac unit.

Trecînd în Ardeal aflăm că se vorbește de călugări ce trăiesc prin peșteri și păduri, încă din primele veacuri creștine. Cea mai vestită este sihăstria Rîmețului, unde se formează o adevărată școală de viață monahală (sec. XII). Ceea ce e important pentru noi este informația că “pustnicii eremiți sînt în aceste locuri mai dinainte” care, mai apoi, dezvoltă o organizație monahală. Din aceleași surse (ardelene) aflăm că exista o mare circulație a călugărilor Vlahi în părțile Palestinei și muntelui Athos. Aici făceau un fel de formare duhovnicească și, apoi, se întorceau la locurile de baștină și înființau sihăstria și mănăstiri. Cu toate aceste contacte, isihăstria carpatini au păstrat un caracter autohton, specific, care și-a pus amprenta pe spiritualitatea Creștină. Cei mai cunoscuți părinți întemeietori de așezăminte monahale, ca Sf. Nicodim de la Tismana, Vasile de la Poiana Mărului, Paisie de la Neamț, starețul Gheorghe de la Cernica, și Ghelasie de la Rîmeț etc. confirmă cele de mai sus, făcînd o legătură cu filocalicul isihast, Anthonit și Sinait, păstrînd specificul autohton, carpatin. Ier. Ghelasie de la mănăstirea Frăsinei spune: “Practica Duhovnicească de mistică isihastă este de fapt chip de liturghie hristică, prelungită în asumare proprie”. Ca o înțelegere a experienței înaintașilor noștri, sfinții părinți care s-au nevoit în diferite locuri (aiurea și pe meleagurile noastre), putem considera că specificul creștin vine cu revelația Hristică a unui psihologism de inimă, unde este altarul pecetei chipului lui Dumnezeu, diferit de isihasmul de intelect încercat de Evraghie (sec. IV). Sînt în asentimentul Ieromonahului Ghelasie care spune că mistica antică e una *de intelect de cap*. La noi intelectua divină e una de duh de inimă.

Cum să nu privim departe, risipindu-ne *fumurile*, pentru a accepta o practică ce reclamă și realizează în același timp dialogul ce se instituie între om și corpul său psiho-fizic, și care creează o dimensiune omogenă, o zonă intermediară la timpul prezent? Corpul uman și psihismul său se constituie într-un templu. În scrisoarea

înfăia către Corinteni, cap.III, sf. Apostol Pavel atenționează: “Nu știți oare că voi sînteți Templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi? De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica și Dumnezeu pe el, pentru că sfînt este templul lui Dumnezeu care sînteți voi”. Aici apropiem practica marțială asiatică pentru a spune că prin atitudinea zen, coroborată cu practica exercițiului numit Kata, templul lui Dumnezeu, corpul uman, însuflețit în sensul rugăciunii monologhice a lui Iisus -din practica isihastă- își poate afla reala desăvîrșire. Să nu fugim de doctrina Zen care, implicîndu-se în pragmatic, combină fericit prin Za-Zen, isihia minții, a inimii și a trupului, în unitatea indisolubilă a exprimării ființei conform cu realitatea, adică totul la timpul prezent.

Pentru adîncirea specificității locului pe care îl ocupăm în ierarhia spirituală, trebuie spus că intelectul pur (emanație a intelectului divin) e spiritul unei minți pure de gîndire (puritate a inocenței), iar duhul inimii este vedere înainte și totodată depășirea gîndirii. E la fel ca introspecția în esența unui lucru (empatie), lucru care, stimulat de deschiderea intrusului (celui care face introspecția), la rîndul lui, se deschide, lărgindu-i acestuia limitele raționale ale înțelegerii prime. Există și cazuri în care s-a încercat și un specific de isihasm mental. Astfel, specificul anthonit grecesc păstrează mintea și îi dă din exterior personalismul hristic creștin. Rușii au un specific cu evidență de Duh, ca interiorizare de personalism hristic. Din perspectiva Zen aici avem situația în primul caz de interiorizare a exteriorului iar, în al doilea caz, de exteriorizare a interiorului. Ceea ce urmează e greu de asimilat. Practica isihastă carpatină propune asimilarea mentalului și duhului, într-un efort de depășire a amîndoura, realizînd un personalism direct la nivelul integralității Ființei. E, dacă rupem prejudecata, ceea ce spun maeștrii Zen: interiorul și exteriorul sînt o suprafață plană. Ca practică isihastă, prima treaptă e adresarea către un Dumnezeu viu. Aici, viul lui Dumnezeu e chiar Dumnezeul din Dumnezeu. Tradiția traco-dacică era tocmai în acest sens de iconare a lumii. Geto-dacii nu erau politeiști, ci monoteiști. Toate celelalte erau arătări– asemănări cu chipul său. De aceea creștinismul e ușor primit de geto-daci. În concepția lor Hristos este tocmai arătarea chipului lui Dumnezeu.

Din punctul de vedere al Ier. Ghelasie Gheorghe viziunea dacică era o iconare a lumii, în sensul că toate lucrurile au în ele

chipul lui Dumnezeu. Grecii, care erau filosofi, făceau din chipul lui Dumnezeu ideile pure divine. Strămoșii noștri, dacii, nu făceau din chipul divin niște principii spirituale, scăzându-l. Ei îl vedeau ca pe un viu iconic, tot de chip, dar ca chip-asemănare-arătare. Templele religioase dacice au un pre-iconic. Ele nu sînt reprezentate de zei, ci de un nume iconic al unicului zeu. Vîrful Omul, Ceahlăul, Sinaiul, Cozia, Rîmețul etc., sînt nume iconice ale divinului unic. Se vede foarte ușor specificul isihast al numelui lui Iisus, ca nume iconic, nu ca simbol spiritual. Trebuie insistat pe deosebirea esențială ce există asupra unuia și aceluiași subiect. La grecii filosofi iconicul e doar simbol-reprezentare spre un Divin spiritualizat, pînă la principiu. La isihăștii carpatini Iconicul e viu de chip personal, ce-l însuflețește. În practica isihastă carpatină, lui Iisus, nume iconic, i se face *gest* de închinare, mai mult decît simpla repetare a rugăciunii monologice.

Aici închinarea ca gest e echivalentă cu schema și, implicit, cu exercițiul numit kata. În timp ce închinarea se împlinește între cer-pămînt-cer, pe verticală, anunțînd renunțarea la ontic, la lume, kata, prin schema sa, organizează onticul, creînd densitatea necesară saltului pe trepte succesive, necesare, într-o conformitate cu asumarea și arderea intențiilor voii proprii pînă la renunțarea naturală la acestea, adică coacerea, maturitatea spirituală, preavizarea rodului ce stă să cadă într-un nou ciclu de înmulțire sau în eliberare, adică mîntuire. Tradiția dacică e mai întîi să faci Altar (în Karate se întîmplă acest lucru prin dirijarea atenției asupra elementelor palpabile, posibil de educat, adică trupul cu psihismul său și respirația), căruia să-i dai numele sacru (devenind astfel Templu), care face să vină chipul Divin. Fără altar numit, care e un loc de elecțiune, prezența divinului nu este posibilă. Rit-ul, care se realizează față de Iconul Divin, e o specificitate a caracterului isihast carpatin. Profunzimea metafizică a ritualului iconic al numelui Hristic reclamă de la începutul practicii asimilarea acestuia ca gest, și nu ca pronunțare. În înțelegerea strămoșilor noștri, numele Hristic e ca un chivot ce conține euharistia divină, în locul Tablelor și Legii.

De aceea, în fața chivotului te închini și faci metanii. Numele său este unul sacru, care se pronunță cu mare înfricoșare și numai în anumite momente speciale, altfel vei fi ars în focul mistuitor. Doar numele îmbrăcat în iconicul său poate fi accesibil, altfel nu.

Am încercat să sugerez o legătură cu subiectul de față. Ceea ce voi adăuga încărcă, completează și face posibilă Putința luată în analiză: "Spiritul nu cade din cer prin amestecare cu materia, ci cade în golul abstractului, și golul acesta cade în densul materiei". Nu e lipsită de interes o gândire orientată spre înțelegerea golului, nu ca Nimic, Neant etc, ci ca Plenitudine, ceea ce deja este o mare deschidere față de subiectul tratat în această carte.

Cum să nu remarcăm că Spiritul și densul materiei, se au "într-un același", adică în golul abstractului, adică în nimic, în vid, în non-referențialitatea mit-ului. De menționat că în această *cădere corp material și spirit nu se ating*. Contactul direct, față la față, prea devreme, ar conduce la conflagrație (vezi autocombustia, boala mistică etc). Golul abstractului poate fi asimilat cu Sufletul, care mijlocește coexistența celor doi termeni contradictorii, spre complementul lor, numit, unitate, sine veritabil nedivizat.

Mintea, paradoxal, se face *locașul* exprimării gestului îndumnezeit. Carpatinii vorbesc de un Duh îndumnezeit. În acest sens, carpatinii pun pe primul loc duhul și nu mintea, în care Duhul inimii copleșește activul minții.

În concluzie, am surprins prin cele trei direcții (geografia fizică sacră, geografia spirituală, putința) luate ca sprijin, compatibilitatea locuitorilor din spațiul carpato-danubian de a se ridica la demnitatea *consecinței* întâlnirii și asumării în trăiri proprii, a locurilor comune din alte culturi. Cum? Mircea Eliade atenționează asupra semnelor. Prin semn, mirat de *familiarul* emanat din el, intri în schemă (labirint), dar pe care nu o poți percepe ca schemă fără descoperirea ritmului gestului înlănțuit (kata) pe de o parte, și a însușirii unei stări de pasivitate față de un principiu călăuzitor, care e fiorul mitic (firul Ariadnei), pe de altă parte. Afirm că noi, românii, locuitori ai spațiului geografic al strămoșilor noștri traco-geți-daci, hrăniți cu sacralitatea țărânei din care ne tragem și asupra căreia păstrăm o vie și permanentă atenție, putem să ne deschidem și să descoperim semnul, oriunde ar fi, și de ori unde ar proveni; să ne abandonăm în emoția momentului (întâlnirii cu semnul), adică în uitare de sine, pentru a crește în uimirea de sine (surprindem Sinea) la maturitatea gestului permanent alimentat prin fiorul mitic, de originea (punctul de aplicație) noastră specificată și desemnată ca fiind sacră (prin sacralitatea țărânei din care ne tragem). Ceea ce trebuie să

înțelegem e faptul că, avînd privilegiul de a ne fi născut pe acest teritoriu sfînt, urmează să ne ridicăm la responsabilitatea și, implicit, demnitatea asumării acestui fapt. În acest scop, avem puțința, pe care m-am străduit să o pun în evidență, de a asimila profund lumina farurilor din alte culturi spre deplina noastră împlinire. Unul din faruri, pentru a fi în spiritul lucrării, e exercițiul numit Kata din karate-do. Un kata, e un ritual marcat de imuabilitate.

Printr-o "bună așezare", pe schema exercițiului numit Kata, putem intra în contact cu un "principiu de sesizabilitate" ca și cu unul de fixare, fără de care nu putem întrupa emoția. Diferitele numa-rupa (nume și forme) sînt tot atîtea spațializări ale timpului, adică actualizări prin *spontanietatea* eternului, a emoției schemei care, găsind în gest înlănțuit ritmat omogenitatea mijlocitoare, transmit cheia (parola) practicantului, care-și înțelege instantaneu schema proprie.

2. Consecința privind studiul metodei "parabola fiului risipitor" în Kata

"după mult timp, munții erau din nou munți, iar apele erau din nou ape, așa cum erau la început...maestrul însă, le privea din perspectiva realității primare".

(Demersul discipolului Zen, etapa a III-a, Iluminarea)

Reiau una dintre ideile de bază ale studiului, în care m-am străduit să scot în evidență *fiorul mitic* pe specific carpatin. Fiorul mitic străbate ca un fir roșu toate structurile și suprastructurile, acceptînd o *bună așezare* (infuzare), acolo unde Așezarea și Locul se regăsesc în spațiul Templului, adică în mijlocirea identității. Zen-ul confirmă, prin actul iluminării realizat de Buddha, că este posibilă actualizarea în practică a acelei "bune așezări". Reluînd, Templul (de la Timp- aici în sens de timp spațializat și structură, posibile coordonate către eternitate) este pe rînd și totodată, mintea, inima, corpul. Templul e golul în care atitudinea omului sensibilizat își face, aici, evidentă coapartenența la Spiritul care, la rîndul lui, se actualizează (deschide) în perspectiva unui efort comun de atingere a Înțelepciunii. Din acest punct de vedere, avînd teren ferm în *buna*

așezare, adică explicit -în Za-Zen, Mit-ul și Isihasm-ul ȋes într-un plan indefinit, pe coordonate indicibile (în afara reprezentării), scara, invitînd omul maturizat spiritual, să urce spre locul întîlnirii cu Ființa.

Nu trebuie să uităm că specificul Isihasmului Carpatin este o mistică pură de Duh, iar mintea imaterială și fără formă se face locașul (loc-templu-gol) unei minți îndumnezeite. Aici duhul inimii copleşte mintea. Tradiția precreștină, hyperboreană, asigură un teren ferm de exprimare a isihasmului, conferindu-i specificitatea locului. Iată de ce, vorbind despre puțința înțelegerii relației dintre mit-filosofie-practică, am gîndit că această înțelegere ar fi mult ușurată, folosind ca practică *buna așezare* a studentului în exercițiul numit KATA din KARATE-DO. Înainte de a explica exercițiul numit kata mai fac următoarele precizări: simbolul vine cu întreaga încărcătură de la început. A percepe simbolul înseamnă nu numai să-i înțelegem mesajul, adică să-i descoperim corespondențele și interdependențele, să venim în contact cu legile analogiei în sens invers ci, mai mult, trebuie să-l și încarnăm. Simțim în noi un gol. Românul spune că tînjește după ceva, dar nu știe ce este acel ceva.

Orice tînjire e o lipsă, o "văduvie". Văduvia este condiția inițiatului. Tot ce nu-și are rațiunea în sine văduvește pînă la reîntîlnirea cu temeiul rîvnit. Nimic de esență nu se obține gratuit. Pentru a ajunge la bucuria înțelegerii iubirii tatălui, fiul risipitor îl părăsește la un nivel de neînțelegere a proximității acestuia, pentru ceva din afara lui, și pleacă în lume, în tribulație. Consumîndu-și printre străini adevărata bogăție, iubirea (care nu-i de la sine, ci de la tatăl), fiul e măcinat de sentimentul sfișietor al reîntoarcerii acasă, la tatăl. Reîntoarcerea e chinuitoare. Sfișie, despică. Trebuie să cobori în infern, să te purifici, să crești în tine crucea pînă la rodul autentic, pentru ca mai apoi să învii, să te mîntuiești. Lăsînd rațiunii predispuse la filosofare satisfacția hermetică¹ și chiar, hermeneutică,

¹ Hermetismul e o disciplină cosmologică, studiază diferitele ipostaze ale dualității care, pusă sub semnul lui Hermes-mesagerul și interpretul zeilor, intermedia între lumea de sus și cea a oamenilor; hermetismul și hermeneutica descriu alchimia faptelor de conștiință, travestind sub masca simbolurilor experiența vitală a metamorfozei. Ambele își sorb rațiunea de a exista din metafizică. Metafizica are ca obiect predilect unitatea. Hermeneutica poate fi și filosofică dar, deoarece, în discursul esoteric folosește metafora și simbolul în locul conceptelor, e privită de

propunem o *bună așezare* în exercițiul numit kata, și trăirea ritualului liturgic, dat de imuabilitatea schemei kata-ului, a gestului, ritmului și respirației, într-o bună spațializare a timpului și actualizare a mitului ca și mirare.

Kata, ca atare, nu are o origine bine determinată dar, în mod cert, embusenul se constituie într-un specific al său. Considerînd embusen-ul o matrice spațio-temporală (*ce se înscrie ca o realitate indicibilă pentru Putința de a conferi Loc Spiritului, care este invocat ca prezență, pentru domeniul Artei Marțiale, aici- KARATE-DO*), pot spune că:

Embusen-ul înscrie coordonatele unui timp spațializat, prin execuția unui Kata în fenomenal, ținînd totodată o geografie fizică conceptuală, sacră, cu atributele unei matrici. Kata e o schemă pe spațiul embusen-ului. Kata e un Loc. Kata e o Shema²⁰³- adică o încifrare a unui mesaj. Kata e un simbol care așteaptă să fie încarnat, trăit. Pentru încarnare trebuie găsit în noi acel principiu de sesizabilitate, cum la numit Bohme, o bază (asemeni sării din Alchimie), iar ca actul trăit să prindă materialitate, trebuie să-i asociem și un principiu de fixare (care este simbolizat de piatră). Simbolismul inițiativ se țese pe realități geografice riguroase, spune V.Lovinescu, *Interpretarea ezoterică*, p.117. Înțelegerea mesajului conținut într-un kata depășește argumentul ieftin, scientist, pozitiv, mulîndu-se pe determinații negative, nocturne. Donjonul unei cetăți și, mai ales, cetatea (Templul) Spiritului, nu se cuceresc prin asalt frontal, ci prin lungi și istovitoare învăluri, mergînd *în horă centripetă*^J pînă la asimilarea schemei kata-ului în schema proprie studentului. Acest lucru nu se întîmplă ca o încununare a unui efort ce-și are finalitatea începutului, ci ca un act de credință care nu-și proiectează răsplata și așteaptă în răbdare, smerenie și practică neistovită, revelația dată de grația non-umană. Astfel de mesaje sacre

către filosofi cu rezervă. La rîndul lui, hermetismul nu oferă întotdeauna suficientă motivație metafizică. Cu toate acestea, hermetiștii, pretextînd accesul la inițiere, îi privește pe filosofi cu aer condescendent. (V.Lovinescu, *Mitul Sfîșiat*, p.21, 22).

²⁰³ Annik de Souzenelle că din numele : "Șem -a derivat francezul- schema; pentru ebraici (numele-Șema), este o machetă, o schemă care are înmagazinată puterea latentă de a se dezvolta, ajungînd o operă desăvîrșită. "(Zamolxis versus Salmoxis, sau alt fel de anabasis; Marius Chelaru, p.30).

^J Cum ar spune Vasile Lovinescu.

care ne vin din *illo tempore* iau forma miturilor, basmelor. De aceea, atitudinea nativă a practicantului trebuie descoperită și orientată spre povestea kata-ului.

Rolul maestrului e, în cazul de față, identic cu cel al rapsodului, poetului, aed-ului care trebuie să prindă emoția discipolului într-o mirare, într-un vârtej absorbant, o uitare de sine, tobogan alunecător în abis, sfială, gaură neagră (determinație negativă), veritabil bot căscat al balaurlui. Numai așa, în *hore centripete* (prin *mii* de execuții a kata-ului), de fiecare dată *scurpat*²⁰⁴, resuscitat înapoi în lumea familială, se poate ajunge la un raport în care educația și cultura studentului, pe de o parte, și practica sub auspiciile zugrăvite mai sus, pe de altă parte, să realizeze acea *uimire de sine*, adică veritabil Sine nedivizat, condiția om-ului înțelept.

Dar ce vedem astăzi, ca apreciere a exercițiului numit Kata, e ca și când în această zonă nu mai e nimic de spus.

Se spune: "Kata este un grupaj de exerciții impuse după anumite reguli și traiectorii care, însumate, îi compun aspectul particular, în ceea ce am numit deja Embusen. Diferența dintre Kata-uri e dată tocmai de aspectul compozit, diferit al Embusen-ului". Sau: "Kata este o formă de luptă cu mai mulți adversari, după un embusen prestabilit"; "Kata reprezintă un sistem de exerciții impuse care conservă tradiția" etc.

Până aici este limpede. Lucrurile devin confuze în măsura în care sistemul de exerciții numit Kata e orientat (în sensul destinării) către zona de conservare a tradiției și tradiționalismului, fără să se numească temeiul tradiției în virtutea căruia acele exerciții o conservă. Nu se spune în vederea a ce anume (și cui anume) aceste lucruri ar putea folosi. Știut e că într-o cultură se păstrează pentru eternitate (*eternitate* în sens de ignorare a timpului) numai acele valori care-și capătă dreptul la existență. Și există acele lucruri care-și conțin preexistența. Preexistența e un resort organic, generator de stare (calitate) și formă, simultan. Actualizarea în existență a *celui ce preexistă* se face printr-o grilă care geometrizează și despică, despărțind conținutul de formă, girind astfel ponderi diferite în raportul lor. Perfecțiunea e realizată când raportul dintre formă și conținut e fără rest, moment în care cei doi factori se pierd în unitate.

²⁰⁴ Vezi basmul "Prislea cel Voinic și Merele de Aur".

Actualizarea acestui eveniment se face în baza unui temei ferm. Desigur, azi facem apel la tradiție, devenim tradiționaliști fără a sesiza că sîntem într-un ambalaj tradiționalist care împiedică să ne asumăm terenul ferm al temeiului, singurul de la care, și prin care, vizita *fiului mitic* se poate constitui într-o realitate. Modificările rapide în fizic datorate coordonării, ritmului și mișcării dinamice a unui kata, mai apoi rigoarea eticii din karate-do creează impresia unei conservări a tradiționalului. Această falsă viziune se constituie în suport pentru orientarea practicanților integral către Kumite. Vrăjiți de aspectul spectaculos al luptei, al violenței manipulate de diferite exprimări ale mass-mediei, practicanții nu-și dau seama că folosesc, de fapt, forța falsă a corpului fizic care, prin consumare abuzivă, conduce la o uzură prematură a acestuia. Dar drama apare cînd, la nivel de organism internațional, se proclamă superioritatea kumite-ului în KARATE-DO, rezervîndu-se kata-ului, doar un rol de conservare a stilului^K. Atitudinea practicantului, educată în acest fel, face posibilă o sărăcire a cîmpului de exprimare a unui kata, și sigilarea pentru totdeauna a putinței acestuia de a se depăși pe sine însuși. Dar încă nu e prea tîrziu. Trebuie să insistăm pe aspectul ritualic al exersării unui kata, în care smerenia, mirarea pot conduce practicantul spre o zonă în care acesta să trăiască transfigurat acea limbă unică, universală de dinainte de turnul Babel. Noutatea în cazul de față este propunerea *parabolei fiului risipitor* în rol de *călăuză spirituală* în desfășurarea unui kata.

Înțeleg prin *călăuză spirituală* o aproximare cu acel ison cosmic, sarva-prana al Hindușilor, suflu omogen, curgînd imobil deasupra alternanțelor de inspir și expir. Parabola fiului risipitor ca și călăuză spirituală, oferă determinații către realizarea unui cîmp omogen, neînnisipat, fără noduri gordiene, în care întîlnirea dintre Ființă și Om să fie posibilă. Cerul să conducă iar poporul să înțeleptească. Cu alte cuvinte, parabola ar putea fi cerul, iar corpul

^K Stilul este un factor care unește. Fenomenul “stil” constă nu numai din forme cum spune “morfologia culturii”(Leo Frobenius și Oswald Spengler) și, care, din păcate a rămas cu un cuvînt decisiv în aprecierea acestuia, ci și din alte elemente ale inconștientului (L. Blaga), cum ar fi: orizonturi, accente, atitudini în conlucrare cu “năzuința formativă”. Cu acest instrumentar de lucru, cînd gîndim “stil”, descoperim o arie transculturală vastă, depășind peisajul geografic în care s-a născut.

fizic este poporul care aspiră la înțelepciune prin execuția exercițiului numit kata.

Înainte de a propune parabola *fiului risipitor* în ipostaza de călăuză în desfășurarea unui kata, mai adaug:

Afirm, așa cum m-am străduit să scot în evidență, că există un potențial uriaș de exprimare în forma KATA-ului. Acesta e capabil să surprindă punctul chintesențial, acel prag fermecat între *lumi* în care omul, fiind *coloană*, se desfășoară pe spațiul embusen-ului, conturînd un Templu în care punctul de aplicație îl solicită și-l așteaptă ca *loc* al unei *bune așezări*, atît a Minții, cît și a Corpului. Practicantul, urmînd metoda adecvată, exersînd își primește călăuza¹ pe meandrele schemei exercițiului numit Kata. Călăuza propune *fiorul mitic* (un fir al Ariadnei ce conduce pe practicant prin labirintul formei așezată pe schema kata-ului, real itinerariu), care poate fi asimțit. Acesta se sustrage oricărei intenții mentale de obiectivare și fixare. Pentru a fi în preajma fiorului mitic trebuie să adoptăm o metodă non-reflexivă, care propune non-reprezentarea. Suflul prezent prin respirație și *buna așezare* a corpului pe mișcare, definesc singurele aspecte către care, din cînd în cînd, se mai apleacă atenția noastră. Ca întărire a unei corecte atitudini pe durata practicii, urmează să acceptăm că în timp ce viața este o continuă afirmație, existența este duală.

Însușirea atitudinii nediscriminatorii a minții face să survină spontan, prin resuscitare în golul creat de nediscriminare (adică în lipsa reprezentării și atașamentului față de aceasta), o prezență care induce un comportament conform cu realitatea. Această prezență poartă numele de luciditate. Cine, nu surprinde de ordinul trăirii lucide prezentul își ucide posibilitatea de a-și trăi cu adevărat Viața.

Parabola fiului risipitor propune Viața, Iubirea, prin eterna întoarcere acasă. Kata este o proiecție plană ce spațializează un timp al unei realități. Aș putea spune fără să greșesc că schema kata-ului, așezîndu-se sub categoria imuabilității, e de fapt o secțiune

¹ Se mai spune: "Cînd ești pregătit, maestrul apare". Trebuie completat, că a fi pregătit, înseamnă "a exersa fără obiect", adică non-atingere, non-obiectivare, non-obținere.

transversală, o tendință în direcție. Și cum să nu fie așa, de vreme ce practicantul poartă peste karate-gi, în jurul buricului centura. Centura este semnul și reprezintă, simbolic, marginile vizibile ale unei mari cupe. Ea este chiar un simulacru al secțiunii, care înțepată clipă de clipă de tendințele în direcție își bolborosește înțelesurile informale culese din marele câmp de cinambru, pentru a le concentra esențial în centrul unic de sub ombilic. Numai în acest fel, cred, lăsându-se explorată, schema coagulată trece în solve și-și lasă înțelesurile să împlinească bogăția trăirii practicantului. Și așa fiind, pînă nu găsim și ritualul adecvat schemei (care reclamă cercetarea diacronică și sincronică, concomitent cu practica), parabola fiului risipitor deschide doar o fereastră - în nici un caz, încă, ușa.

Revin asupra exercițiului numit Kata, aducînd în atenție diferite descrieri (după unii definiții), care i-au fost atribuite, de pildă:

- așa numitele kata sînt ansambluri de apărări și contra-atacuri combinate, care se folosesc împotriva a 4 - 8 adversari imaginari, plasați în diverse direcții și care atacă în moduri foarte variate. Ele conțin tehnici de picior și mîna, deplasări și sărituri etc.

- kata, reprezintă un sistem de exerciții impuse, care se desfășoară pe anumite traiectorii și după anumite reguli care, însumate, îi compun aspectul particular, care mai este numit și embusen. Distincția dintre kata-uri ar fi dată tocmai de aspectul compozit, diferit, al embusen-ului.

- kata este o formă de luptă cu mai mulți adversari, după un embusen prestabilit.

- kata reprezintă un sistem de exerciții impuse, care conservă tradiția. Etc...

Țin să fac o remarcă: aprecierile de mai sus, pretențios numite adesea definiții (aici se observă modul de a judeca și trage o concluzie, folosind ca argumente informații din câmpul efectelor), arată *ce este* un kata. Nicăieri în scrierile de specialitate nu am găsit referințe despre *cum este* un kata. În lucrarea de față încerc să scot în relief *cum este* un kata adică: care sînt pașii către trăirea efectivă ce presupune transfigurarea, actualizarea emoției de început, coagulată în povestea kata-ului. Procesul e invers. Dacă la început, în illo tempore, emoția se prezenta sub forma unui continuu câmp vibratoriu, avînd ca suport conștiința mitică și, pentru a rezista timpului, s-a coagulat în schema kata-ului acum trebuie să procedăm

la *solve*, adică să găsim ritualul adecvat, care aplicat pe schemă să-i provoace *lacrima*, adică oceanul, punctul, pragul fermecat dintre lumi, care face ca supranaturalul și realul să fie una. A practica un ritual e ca și când ai intra în lumea simbolurilor. Legea analogiei în sens invers devine capitală în înțelegerea simbolurilor. Așa cum arătam mai sus, emoția coagulată pe schema kata-ului, ne prezintă în fapt, o schematizare a simbolurilor.

Descifrarea se poate face printr-o procedură tipic hermetistă, care îngăduie hermeneutului geometrizarea și spațializarea anumitor semnificații, astfel încât acestea, reduse la figuri esențializate, de o simplitate absolută, să poată elibera emoția, deconspirând țesătura intimă a kata-ului investigat. Dar această știință prin care înțelegi sensul simbolurilor nu e suficientă dacă nu încarnezi simbolurile, dacă nu găsești principiul de sesizabilitate care să-ți confere baza sau terenul ferm de ancorare.

Retrăirea emoției se face prin adeziune și transfigurare, de-a lungul unui periplu sinuos, inițiat. *Un kata* nu explică, ci *semnifică* o realitate. Tîlcul lui și capacitatea de a fi reprezentativ cresc odată cu distanța dintre polul esențial și cel substanțial al kata-ului, dintre rădăcinile lui ascunse și haina aparentă. În felul acesta, kata deconspiră o arhitectură concentrică, formată din mai multe straturi succesive, circumscrise unui nucleu central, punctul de aplicație. Prin execuții succesive de lungă durată (un kata la trei ani), fiecare din aceste straturi exprimă adevărul adaptat unui anumit nivel de realitate, protejînd în același timp intrarea înainte de vreme în paraclisul Templului care adăpostește Marele Adevăr. Primul strat e și cel mai înșelător. În el se poticnesc toți cei grăbiți către aspectul comercial, competițional al kata-ului, clasîndu-l pe un loc secund, sărăcindu-l și golindul de semnificații. Pe lîngă acesta am mai avea un al doilea strat, o incintă mai adîncă, preservată unui sens filosofico-teologic. Al treilea strat corespunde sensului politic și social, pentru că în proximitatea punctului de aplicație, în miezul lui, să putem bănuî un al patrulea sens, inițiat, metafizic în esența sa, numit și esoteric. De fapt, putem recunoaște cele patru direcții abordate în partea de început a lucrării: practica, teoria, filosofia și mitul.

"Orice mit autentic, nota V. Lovinescu, posedă un punct negru în el, un element de absurditate, prin care devine determinție negativă".

Abia de aici pornind, te poți încumeta să te apropii. Condiția interpretului (practicantului) e cea a pelerinului plecat în căutarea Graalului ascuns la Curtea-Veche a Tradiției Primordiale. Dar cum poate fi aceasta accesibilă, de vreme ce inelele concentrice, ridicând obstacole, par a anihila orice elan, făcînd-o aparent impenetrabilă? Apropierea de țintă se face prin *învăluire spirală, mergînd în horă centripetă*, și nicidecum prin asalt forțat, escaladare sau efracție.

Pelerinajul nu e altceva decît *călătorie catartică în lume, însumare de tribulațiuni, trecere instantanee la limită, care singură dă sens drumului făcut*. Finalitatea oricărui *hagialic* este regăsirea unității pierdute, popasul extatic în centrul de echilibru al lumii (punctul de aplicație). Este motivul principal al literaturii inițiatice, descriind încercările de metamorfozare lăuntrică ale celor hotărîți să înfrunte limita. Numai așa putem înțelege coborîrea zeiței Iștar în Infern, vămile plătite de Ghilgameș, pornit în căutarea nemuririi, călătoriile lui Ulyse și Enea, obsesiile Cavalerilor Templieri, periplul lui Dante prin cele trei lumi, literatura Graalului, ritualurile alchimiștilor medievali, demonstrațiile kabbaliste, manifestele rosacruciene, simbolistica franc-masonică a *despuierii* ori textele inițiatice ale lui Guenon. Credem, alături de V.Lovinescu, că nu e suficient să ai calea, trebuie să posezi și Creanga de Aur (talismanul, legitimația pe care o arăți lui Charon²⁰⁵ la fiecare trecere, gajul de Înviere și Nemurire. Am putea adăuga că și *Idealul*, atunci cînd îl simți autentic, poate substitui cele de mai înainte), dar și firul Ariadnei (fiorul mitic). "Hagialicul e o cruciadă interioară, deplasarea centrului de gravitate al conștiinței spre Ierusalimul din inima fiecăruia, *văduvă* fiind de mîngîierea unității. *Văduvia* e condiția inițiatului, a celui pornit să realizeze sinteza desăvîrșirii; e și condiția omului de azi, pribeag și nostalgic, tînjind să-și refacă paradisul pierdut. De altfel, tot ce nu-și are rațiune în sine *văduvește* pînă la reîntîlnirea cu temeiul rîvnit, anihilîndu-se dureroasa *sfișiere* în dualitate. Mîntuirea nu se obține gratuit; coborîrea în Infern, purificarea prin foc, calea Golgotei, Crucificarea, Învierile și Morțile

²⁰⁵ Charon - personaj subpămîntean, fiul lui Erebus și al lui Nyx. Era înfățișat ca un bătrîn zdrențaros, care trecea cu luntrea sa sufletele morților de cealaltă parte a Acheronului. Primea drept plată un obol, care se punea în acest scop - după datină - în gura celui mort. La români se pune un bănuț în mîna mortului.

succesive sînt tot atîtea probe ale drumului circomvolutiv, ocolit, spre țintă". (*Mitul sfișiat*, p.21)

"Douter de tout ou tout croire, ce sont deux solutions également commodes, qui, l'une et l'autre, nous dispensent de reflechir" (A te îndoi de tot, sau a crede tot, sînt două soluții la fel de comode care, și una și alta, ne scutesc să reflectăm)- spunea Henri Poincare. De aceea e foarte greu omului modern, bîntuit de romantism și de cartezianism, să înțeleagă că organicitatea, omogenitatea vieții lumii și geometria sînt solidare, ca doi termeni ai unei perechi de complementare. Trebuie să regăsim savoarea basmului, a poveștii unui kata, să auzim sfîrșitul fusului. Sigur, noi nu-l mai auzim datorită non-conformismului, împrăstierii. Strădania de a auzi sfîrșitul este solidară cu atenția, este chiar atenția. Cităm din Novalis:

"Orice ar întreprinde omul, trebuie să-și concretizeze toată atenția, tot Eul său; atunci răsar în el gînduri și un nou fel de percepție care se aseamănă cu legănările line pe o elasticitate fluentă, atinsă de un vîrf de băț în mod miraculos. Se lărgesc de la un punct și dau impresia că sînt însuflețite de o mișcare vie". Cîteva reflecții de la bătrînul înțelept Heidegger: "În măsura în care reușim să ne dezobișnuim de voință, ajutăm redeșteptarea Seninătății."; "Nu trebuie să facem nimic, numai să așteptăm."; "În așteptare lăsăm deschis lucrul spre care tindem. Atunci, a gîndi e a ajunge în proximitatea depărtatului."

De regulă, structura spațială a unui kata își are realitatea pe o schemă plană, numită embusen. Așa că de la el ar trebui să pornim. Întrucît asupra embusen-ului am făcut deja cîteva referiri care-l fac special pentru studiul de față, putem parcurge particularitățile exercițiului numit kata într-o notă firească. Astfel:

1. - *spațiul desfășurării exercițiului numit kata este unul referențiat*;

În acest caz, spațiul poate fi oriunde, referința provine din atitudinea celui care practică. Așadar, starea practicantului educat, îi induce acestuia, o atitudine care trimite către o *geografie fizică* (dojo, cîmp, suprafață de luptă etc), o *geografie spirituală* (loc, templu etc), o *Putință*, și care mai apoi, surprinde la nivel de act trăit o conformitate cu realitatea. Fiorul mitic le vizitează pe toate trei și se

așează acolo unde găsește teren ferm de înșămînțare. Prin aceasta, spațiul²⁰⁶ (oricare ar fi acesta) ales devine unul sacru.

Conform teoriei dialectice aplicate în această lucrare, care spune că o formă superioară include și subordonează o formă inferioară din care s-a dezvoltat, deducem că, deși respins de geografia fizică în care practicantul poate avea o atitudine refractară la semne, fiorul mitic impregnează firea acestuia, neștiut, intrînd pe fereastra geografiei spirituale. Astfel, firea practicantului se modelează în sensul identificare cu fiorul mitic. Pe acest parcurs, apare o stare încă instabilă, pe care o putem numi tautologică sau conformă cu realitatea. Dacă practicantul *e educat într-o bună așezare*, fiorul mitic e asimțibil de acesta ca un fluviu ascendent și descendent, legînd Cerul cu Pămîntul, Zenithul cu Nadirul. Practicantul devine coloană și posibil loc sacru în spațiul ales.

2. - *punctul de aplicație*²⁰⁷, cunoscut ca punct de pornire și mai apoi de revenire, într-un exercițiu numit, kata.

Interesant este faptul că în nici o lucrare referitoare la arta marțială nu se insistă pe originea kata-ului și, mai mult, de ce punctul de aplicație e așa de important, reclamînd de fiecare dată întoarcerea la el, cu rigoare și precizie. Unele regulamente de arbitraj, ale stilurilor de karate tradiționale sînt foarte severe în aprecierea revenirii la punctul de aplicație, insistînd asupra respectării acestui deziderat. Din păcate, ele impun respectarea unui aspect locomotor, adică reversibil, care să ajute la stabilirea unui criteriu de evaluare și departajare a execuției practicanților aflați într-un concurs. Acest aspect de revenire în punctul de aplicație nu e gîndit din perspectivă spirituală. Iată de ce parabola fiului risipitor, cu mesajul pe care-l transmite, se constituie parte într-o înțelegere spirituală a

²⁰⁶ Sală de sport, locuință, spațiu descoperit etc.

²⁰⁷ De remarcat că punctul de aplicație poate fi revendicat de orice exercițiu numit kata. Datorită naturii lui, punctul de aplicație e începutul și sfîrșitul. Remarca lui Confucius, după care "marii seniori au mii de drumuri în față, dar nu apucă pe nici unul", e extrem de sugestivă pentru înțelesul punctului de aplicație, ca început și sfîrșit. Tot aici e, credem, locul za-zen-ului, ishiasm-ului, mit-ului. De asemenea înțelegînd-ul poate fi accesul nostru la *cum este* un kata. De asemenea punctul de aplicație, semnifică Principiul, Inima Lumii, I(lota - zece în ebraică, dar și litera cu care începe numele lui Isus) etc., punctul/centrul, calea de mijloc, armonia..., deci, TOTUL. Nu respingeți, îndoiți-vă, lăsați mirarea autentică să vă fie călăuză, cercetați, practicați...lăsați să fie...autentica cunoaște, act efectiv trăit.

simbolurilor transmise prin kata (să nu uităm că povestea unui kata poate fi un mit redus la o schemă), și în care punctul de aplicație devine determinație negativă (apropierea de *ființă nonființă* se face prin negație: nu, nu; sau neti, neti). În punctul²⁰⁸ de aplicație preexistă o tendință în direcție care, sub influența diverselor condiționări, a determinat aspectul compozit cunoscut sub numele de kata. Noțiunea de kata ne conduce la ideea de formă. Din negura vremurilor, aflăm că acum 4000 de ani, medicul curții compunând un dans de sănătate, la comanda împăratului galben (Huang Di), l-a înzestrat cu forme deduse din felul de a fi ale unor animale și păsări, surprinse în diferite momente: vînătoare, cules de fructe, pază, dormit etc. Așa se spune că s-a născut Taijiquan-ul. Personal, cred că, această *formă* de "kata" cu ajutorul căreia omul poate intra în armonie cu cele două cosmosuri relizînd aspectul pozitiv^L-ascendent-sattwic, dar și cel negativ^M, descendent-tamas (sprijinit pe subsumarea unei intenții de magie prin producere, dirijare și transmitere a energiei, numită KI), preexistă și-și făcea simțită prezența într-o formă nenumită.

Sistemul de exerciții care compun taijiquanul impune un dialog între corpul fizic, respirație și ritm. Dar, totuși, **de ce**-ul revenirii la punctul de aplicație, într-un exercițiu numit kata, rămîne în continuare o taină. Și totuși ceva, se poate spune aici. Misticii de pretutindeni au scos prin practica lor în evidență necesitatea mării reîntoarceri (răsuciri), realitatea centrului spiritual, nevoia de actualizare a axului lumii. Punctul de aplicație din kata este marele

²⁰⁸ Să luăm în atenție cele ce urmează ca argument pentru importanța tratării punctului de aplicație din exercițiul numit kata, în perspectivă spirituală: "Coordonatele rectilinii și polare ies în mod natural din punct, cînd acesta este exilat în lumea noastră. Punctul, privit profan, e moarte, pentru că nimicește orice caracterizare, orice accident în el; dar nimicirea e numai aparentă, pentru că e o resorbire. Plantat oriunde în lume, punctul, care în el însuși e un exilat din cer, proliferază, își construiește brațe, membre, o întreagă fiziologie sacră, pentru a se putea acomoda ambianței. Și această proliferare nu este altceva decît exteriorizarea lui în coordonate. În spiritual, scheletul e mai important decît tot ce susține.

O proiecțiune verticală a unui ax, integrîndu-se într-un punct, de unde își răspîndește coordonatele după simbolismul crucial, o constituie deschiderea umbrelor. (Vasile Lovinescu, Jurnal Alchimic, Institutul european, Iași, 1994 - p.55).

^L Aici, în sens de lumină.

^M Aici, în sens de întuneric.

semn care, preexistînd, a făcut posibilă forma nemuritoare a exercițiilor cunoscute mult mai târziu sub numele de kata. În proximitatea punctului de aplicație o lume se coagulează într-o proiecție care este schema, timp spațializat ce-și așteaptă decriptarea.

Din fericire pentru om, acesta are acces la decriptare. Aflăm că esențialitatea mitului, e, uimirea. Deci mit-ul urmează să fie trăit înainte de a fi rostit. Schema unui kata parcursă gestual de un număr mare de ori conduce pe practicant²⁰⁹ la realizarea unei emoții, care lasă să fie realitatea de început a kata-ului respectiv. Această emoție stîrnită de veșnica revenire în punctul de aplicație a practicantului, asemeni fiului risipitor, îl așează pe acesta, în Mirare, adică, într-o trăită stare de înțelegere mută, inexprimabilă. Așa cum spunea Platon: "în mirare stă adevărul"; sau Aristotel: "astfel, iubitorul de mituri (filomithos), care sînt concentrări de mirări (thaumasion) e totodată un iubitor de înțelepciune (filo-sofos)" [*Metafizica*, 982, 13], putem scoate în evidență că orice mit are un punct negru, un element de absurditate, prin care devine determinație negativă. Un kata fiind un simbol geometrizat în schemă, al cărui punct negru este punctul de aplicație, reală determinație negativă (care și ea e un simbol), lasă să fie asimțit fiorul mitic, într-o mirare mută. În această stare se actualizează spontan, pe diferite trepte de adîncime spirituală, realitatea kata-ului. Împăratul Iulian spunea cu îndreptățire că elementul absurd dintr-un mit, e cheia care duce către adevăr.

Încheiem, dar nu înainte de a consemna că un kata, prin realitatea pe care o oferă și puțința de fi transfigurat de către practicant, face posibilă (persuasiv) asimțirea prin act trăit a comorii spirituale din om, constituindu-se într-o veritabilă punte temporală. Punctul de aplicație e începutul și sfîrșitul. Între început și sfîrșit e un

²⁰⁹ Marii maieștri din antichitate, erau totali, resimțeau cu toată ființa ce vedeau, orice trăiau. Orice percepțiune fizică, orice gest, orice gînd, era însoțit de contrapartea lui subtilă, fără ca măcar, aceștia, să caute lucrul acesta. Lucrul le era dăruit de către lumea intermediară încă de la început. În felul acesta toate "gesturile" lor aveau o puternică tonalitate emotivă, care le unificau și făceau din ființa umană o sublimă cutie de rezonanță. Noi am pierdut percepția contrapărții subtile, și în consecință copiem și imităm carcassele kata-urilor, care ne transmit forma lipsită de conținut. Concluzia este evidentă: trebuie să ne recuperăm percepția contrapărții subtile, asimilînd o metodă de educare a corpului și agregatului său psihic. Este una din direcțiile urmărite în cartea de față.

veac, iar calitatea acestuia este cuprinsă în precesie²¹⁰ (creștere calitativă infinitesimală). Totul *se întâmplă* în simultaneitate²¹¹, spontan. Totul *este* în durată²¹², la prezent. Iată umbra sacrului și

²¹⁰ Termen astronomic care semnifică deplasarea lentă a axei de rotație a unui corp care se rotește rapid și are doar un punct fix. Conform cu textul de față: soarele, de la un solstițiu de iarnă la altul, nu se poate întoarce exact la poziția inițială, adică nu parcurge complet *circumferința* cerească. Acest fenomen se numește precesie. Precesia e lentă, punctul solstițiului de iarnă se deplasează anual spre vest pe eliptică cu aproximativ 50,2 secunde de arc, cu alte cuvinte, la fiecare 71 de ani și 8 luni, apare o diferență de grad.

²¹¹ "Două sau mai multe percepții instantanee sesizate într-un singur act al spiritului... Simultaneitatea este posibilitatea pentru două sau mai multe evenimente de a intra într-o percepție unică și instantanee, de unde faptul că durată pură implică actualitatea conștiinței și apoi, timpul real nu poate fi perceput fără a fi reprezentat ca perceput și trăit" (H. Bergson, "Duree et simultaneité", Felix Alcan, Paris, 1931, p.56.)

²¹² "Iată momentul spațializării duratei: de la simultaneitatea a două fluxuri nu putem trece la aceea a două momente dacă rămânem în durată pură : durată pură (timpul real) nu are momente. Dar în mod natural ne formăm ideea de momente și, la fel, cea de momente simultane din aceea că avem obișnuința de a converti în spațiu - timpul. Adică dacă o durată nu are momente, o linie trebuie să se termine fără puncte. Iar dacă unei durate am făcut să-i corespundă o linie, părților liniei trebuie să-i corespundă "porțiuni de durată" iar extremității unei linii o "extremitate de durată"; o asemenea extremitate este momentul (clipa, instantaneul), ceva ce nu există decât în virtual. Momentul pentru Bergson, termină durată dacă aceasta se oprește, dar cum durată nu este specificată de momente, la fel, nu timpul real este acela care procură momentul (clipa, întreruperea); momentul este născut din timpul matematic, din spațiu adică, dar cu prezența necesară a duratei" (H. Bergson, "Essai sur les données immédiates de la conscience", Felix Alcan, Paris, 1912, p. 87). Asimțim astfel în instantaneitate, o dublă percepție. Pe de o parte continuitatea și imuabilitatea timpului real (durată pură, realitatea primară), iar pe de altă parte timpul spațializat. În consecință dacă reprezentăm timpul printr-o linie (cum se procedează în științele reale), orice mișcare care descrie (geometrizează) în ontic, prin gest o schemă, cum ar fi în cazul nostru sistemul de exerciții numit kata, își conține o arhivă spațio-temporală (intențională și emoțională, însoțit întotdeauna de cheia intrării - simbolul), ce așteaptă să fie decriptată. Această operație se poate efectua numai printr-o "bună așezare" în punctul de aplicație (este bine de specificat că, practicantul își conține permanent punctul de aplicație cu el, și chiar se intimizează cu acesta în momentul în care-și intuiește statutul de "coloană". Prin momentul/clipa respectivei intuiții, practicantul are acces, sau mai bine zis, actualizează durată, timpul real, și implicit emoția coagulată în schemă) veritabil centru de expansiune și resorbție a unei lumi, a unei realități. "Acest timp spațializat, care comportă puncte, ricoșează pe timpul real și face să apară întreruperea (momentul). În acest fel timpul spațializat devine a patra dimensiune a spațiului, avem adică un timp al relativității restrinse și

locul adevăratei odihne, meritată după răstăcirea în lume, așezare care nu e o înghețare, ci un alt tip de mișcare, în care surprindem mobilitatea. De reținut că punctul de aplicație, înțeles aici și ca determinație negativă, e un simbol ce face asimțibil un **penultim** adevăr.

3.- *schema spațială a exercițiului numit kata*²¹³, *care-și conține regula, și prin aceasta, propria individualitate, propriul nume.*

În principiu, în această fază, practicantul, asemeni fiului risipitor care pleacă în lume, se aventurează pe meandrele schemei, executînd povestea kata-ului. Aventura pe schema kata-ului nu e așa de simplă cum se poate crede la prima vedere. Excursul pe schemă fără metodă spirituală, poate sărăci complet atitudinea practicantului care, neștiind că din start pleacă cu toată bogăția la el, o va pierde irevocabil, fără să știe că a fost în posesia ei. Pentru a ști, e nevoie să

un spațiu al relativității generalizate"(H. Bergson, "Essai sur les donnees immediates de la conscience", Felix Alcan, Paris, 1912, p. 87). Surprinderea acestui aspect în abordarea unui kata, conduce la actualizarea instantanee a mesajului conținut de schema - timp - spațializat. Iată de aici și importanța ritmului, respirației în trăirea prin corpul fizic a unui ritual aplicat pe exercițiul numit kata, pămînt fertil, deschis către deschiderea noastră, deschidere potențată și de înțelegerea locului important pe care-l ocupă simbolurile și, vis a vis de acestea, miturile, basmele.

²¹³ "Astăzi dansul este arta cea mai profană. Totuși această cenușă e caldă încă de o emoție sfîntă" - nota Senghor în legătură cu arta negro-africană, care se bazează în mod esențial pe "comprehensiunea suprarealului". Unii cercetători structuraliști se apleacă cu precădere asupra cenușii pentru ai aplica scheme clasificatoare importate de aiurea. Asemeni lui Mircea Eliade, în lucrarea de față m-a interesat: - "emoția sfîntă", fenomenologia flăcării, ritual - implicat de kata - ca hierofanie. Cu alte cuvinte ritual ca "incarnare" - transfigurare - a unei viziuni ontologice și existențiale, ca revelator ontic (ontofanie). P.Ricoeur spune că este posibilă o filosofie plecînd de la rit. În acest caz ritual "dă de gîndit" un - "raport originar pe care-l conservă și totodată îl disimulează". Un kata relevîndu-și straturile de realitate pe măsura execuției practice, cheamă în ajutor filosofia pentru a recupera acel raport originar, și a-l exprima în limbajul ei de înțelepciune mundană finită, pe baza unei hermeneutici regresive, avînd a dezvălui ce se află înapoia disimulării. Un Kata așează simbolizarea într-o "figurație grafică", care fixează gesturile rituale într-un spațiu și un timp ce prin transfigurare, devin sacre. Asemeni ritului, un kata repetă simbolic gesturi paradigmatiche săvîrșite "in illo tempore" de către zei, eroi civilizatori sau strămoși mitici. Mit-ul, ca lectură suprapusă pe matricea spațio temporală a unui kata, reprezintă un model exemplar de călăuză, pentru o hermeneutică regresivă. În acest fel se leagă de explicația dată "duratei", de la paragraful 2 (punctul de aplicație).

insistăm pe înțelegerea atît a numelui cît și a schemei spațiale a unui kata.

Orice kata se individualizează prin nume. În mod logic, numele îl putem deduce folosind un procedeu îndrăgit de științele pozitive, acela de a desface în elemente componente și a reface apoi întregul din structura suprafeței plane, care este o componentă statică, chiar fixă (*imuabilă, care indiferent de variația unghiurilor schemei din suprafață, păstrează același număr de elemente geometrice*) pe de o parte, și dintr-o componentă dinamică, care implică omul într-o deplasare, obligîndu-l să adopte diferite așezări în posturi și poziții consacrate și să execute o succesiune de tehnici înlănțuite de mîini, picioare sau *prelungiri* ale acestora -arme- sugerînd o luptă cu mai mulți adversari, pe de altă parte, sau din referințe istorice. Cu toate acestea, împrejurările în care unui kata i se impune un nume²¹⁴ rămîn un mister pentru noi. Este o mare primejdie să sărăcim încărcătura unui kata dacă facem greșeala să-i deducem numele din ceea ce am descris mai sus. Numele unui kata este propus de fiecare dată fără a fi surprins de intensitatea actului trăit pe schema kata-ului. Kata, pentru ce-l ce-și urmărește cu insistență într-o bună așezare inițierea, este "văduvit" de nume. Acesta, ca nume ce este căutat, se va materializa numai în practicantul care îi va face posibilă creșterea de la însămîntare la rod. Este o autentică questa.

Am considerat absolut necesar pentru a mă explica să folosesc următorul exemplu, chiar dacă nu se referă la kata ci la stilul shotokan, dat de maestrul Funakoshi. În *Karate Do-Calea mea în viață*, maestrul explică cum și-a ales pseudonimul de SHOTO tradus *valuri de brad*, care mai apoi a devenit numele noului dojo și a stilului practicat. "Orașul meu natal, Shuri, e înconjurat de coline cu păduri de brazi Ryukyu și vegetație subtropicală, printre care Muntele Torao, aparținîndu-i Baronului Chosuke Ie (care, întîmplător, a devenit unul dintre primii mei patroni la Tokyo). Cuvîntul *totao* înseamnă coadă de tigru și era deosebit de adecvat,

²¹⁴ Să nu uităm însă că pentru popoarele antice s-a perpetuat din timpuri imemorabile magia numelor, numele nefiind, deci, lăsat la întîmplare, posibil de interpretat oricum, chiar destinul fiind legat de el. Latinii spuneau **nomen est omnem** (numele este *semnul* sau *prevestirea* - în trad. V. Kernbach) iar Plaut scria (**Persul**, v. 625): numele... prețuiește el singur mult. (Marius Chelaru, "Zamolxis versus Salmoxis" Ed. Sakura, Iași, 2000, p.161).

muntele fiind atît de îngust și dens împădurit încît văzut de departe, semăna într-adevăr cu o coadă de tigru. Cînd aveam timp, mă plimbam de-a lungul Muntelui Torao, uneori noaptea pe lună plină sau cînd cerul era atît de senin încît umblai pe sub o imensă boltă de stele. În aceste momente, dacă întîmplător sufla puțin vîntul, auzai foșnetul brazilor și simțeau misterul profund și impenetrabil care se află la rădăcina tuturor formelor de viață. Pentru mine, murmurul era un soi de muzică celestă. Poeții din întreaga lume i-au închinat ode misterului ascuns în codri și păduri, iar pe mine mă atrăgea vrăjitoarea solitudine pe care o simbolizează. Poate că dragostea mea de natură a fost cu atît mai mare cu cît eram un copil firav, singur la părinți, dar cred că ar fi exagerat să mă declar un *singuratic*... În vremea aceea, practicam karate de cîtiva ani buni și, familiarizîndu-mă cu arta, devenisem mai conștient de natura ei spirituală. A mă bucura de solitudine în timp ce ascultam șuieratul vîntului printre brazi mi se părea a fi un mod excelent de a ajunge la acea pace a minții pe care o cere arta karate. Și întrucît aceasta făcea parte din viața mea încă din fragedă pruncie, am tras concluzia că nu exista un nume mai potrivit decît SHOTO pentru a-mi semna poemele pe care le scriam..." Și pentru a fi și mai aproape de misterul transmiterii numelui, consemnăm:

"Conform cărei noime doar puțini sînt cei aleși să reactualizeze principiile sacre ale ordinii cosmice? Și, mai mult, de ce acestea sînt perpetuate discret, la adăpostul ochilor *profani*, doar în cercul închis al unei societăți inițiatice? Răspunsul la această întrebări ca, de altfel și la altele, e dat de R.Guenon, în *Le Saint-Graal*: "Chiar și un profan poate fi ales pentru exteriorizare de date esoterice și să servească de purtător de cuvînt al unei organizații inițiatice, care l-a ales numai pentru calitățile lui de poet, scriitor, ori pentru altă rațiune contingentă, călăuzindu-l mereu, chiar fără ca el să-și de-a seama...(s.n. P.B.).(Mitul sfișiat, V. Lovinescu, p.14).

Spun cu certitudine că alcătuirea și execuția unui kata, născut firește dintr-o necesitate creativă a omului inspirat în procesul adăptării la mediu, cultură, a condus la specializarea unor practicanți care, acordînd realitate kata-ului cît își acordau lor înșiși, au înfăptuit o deschidere reciprocă, în care practicant și kata au avut acces la *ceva* (trăirea mută a mirării) de ordin spiritual. Mult mai tîrziu, prin rememorare într-o *bună așezare*, numele kata-ului s-a impus. E ca și

în cazul crucii. Crucea este în fața noastră, dar nu e crucea noastră decît atunci cînd am ajuns să ne creștem prin trăire personală crucea, să ajungem la rod. Cu alte cuvinte, insist pe ideea că schema spațială a kata-ului preexista cu mult înainte ca ea să fie concepută de un maestru sau un grup cultural, iar numele unui kata face expres trimitere către simbol-mit-mirare. Împreună ne invită să conturăm un spectru. Aici schema kata-ului devine labirint. Pentru a surprinde firul Ariadnei (fiorul mitic), trebuie cu necesitate insistat pe partea de ritual aplicată pe schemă. Iar avem un avantaj. Dacă ne gîndim cît de greu e să ghicești primul fond, schema geometrică, sub mișunarea naturii fecunde, sub încolăcirile ei tot timpul virile, de rîmă care se înmulțește pe măsura segmentării, poate vedem deja importanța teribilă a schemei spațiale date de exercițiul numit kata, în sensul *vederii* unei porțiuni de drum străbătute deja (și responsabilitatea incubată de folosirea schemei) către puțința mitului care, redus la o schemă, însuflețește și vitalizează lumea. Schema spațială din exercițiul numit kata e o determinație care face posibilă asimțirea propriei noastre scheme și posibilitățile de metamorfoză în nodurile ei principale. Omul pe schemă este coloană care-și înțeapă permanent steaua polară.

4. - *Revenirea la punctul de aplicație (loc inițial de pornire)*

Cum de simțim cînd anume trebuie să ne întoarcem, să revenim la punctul de aplicație, este iarăși o mare taină. Ca și în cazurile precedente, trebuie să scot în evidență că nicăieri nu s-a pus problema încărcăturii emoționale a unui kata. Din nefericire, așa cum am procedat (noi oamenii) cu mitul, și în ceea ce privește kata-ul ne-am oprit la carcasa lui. Nerecunoscîndu-i-se conținutul emoțional, ca parte foarte importantă, nu s-a acordat nici atenția cuvenită învățăturilor măștrilor, ca informație existentă peste tot în scrierile de specialitate. De pildă, ei precizau: învățătura se transmite de la maestru la discipol; de la maestru la maestru; de la suflet la suflet.

Cu alte cuvinte- kokoro kara kokoro etc. Deși cu insistență, fiecare kata marchează întoarcerea la punctul de aplicație, în modalitatea imuabilă a schemei, răsucirea la maximum de rătăcire și risipire în lume cînd, cu adevărat în deplină maturitate, se poate întîmpla o reală întoarcere, ne scapă de fiecare dată și, de fiecare

dată, pierdem o șansă a unui sine veritabil, dar și o reală metodă pentru o autentică educație. Repetăm aceeași greșeală a oamenilor care, intrînd în posesia focului²¹⁵, dăruit prin sacrificiu de Prometeu, nu au găsit altceva mai bun de făcut decît să-și aprindă pipele cu el. În execuția unui kata, plecînd din punctul de aplicație (casa) pe meandrele schemei, învățăm că lumea e o imensă oglindă în care ne proiectăm, multiplicîndu-ne în varii scenarii, risipindu-ne averea, compunînd imagini, făcînd reprezentări cu efectele acțiunilor noastre. Tot în kata apar momente de răsucire. Printr-o execuție a unui kata, unul și același, pe o durată de cel puțin trei ani (kata san nen), evoluînd corect pe imuabilitatea schemei, cu același ritual, și el la rîndul lui imuabil, sub via impresie a mesajului parabolei fiului risipitor, putem realiza liturgia, trezirea și actualizarea emoției reale a revenirii la casa tatălui (punctul de aplicație), adevărată taină euharistică.

²¹⁵ Mitul lui Prometeu (Prometheus). Știm că Prometheus era considerat binefăcătorul oamenilor, șicanîndu-l cu această atitudine pe Zeus. Făcînd parte mai bună oamenilor la împărțirea unei victime destinate lui Zeus își atrage mînia acestuia. Drept răzbunare, muritorilor le este luat focul. E o primă încercare a lui Zeus, de privare a oamenilor de o cunoaștere prea timpurie, "nemuncită". Focul simbolizează cunoașterea, ba mai mult, chiar înțelegerea. Prometheus insistă în simpatia sa către muritori și fură focul din ceruri (locul rațiunilor divine), redîndu-l oamenilor. Pedepsa ce urmează este extrem de subtilă pentru oameni, și foarte aspră pentru Prometheus. Acum, Zeus procedează la fel ca și Dumnezeu în cazul turnului Babel ("Tot pămîntul avea o singură limbă și aceleași cuvinte"(Geneza 11, 1, și 9), și mai departe: "De aceea cetatea a fost numită Babel(încurcătură - n.n) căci acolo a încurcat Domnul limba întregului pămînt, și de acolo i-a împrăștiat Domnul pe toată fața pămîntului"). Oamenii vorbind o singură limbă se apropiau prea repede de împărăție, înainte de a ajunge la rod (creșteți și vă înmulțiți), așa că Dumnezeu le-a amestecat limbile, fiecare o cale, alcătuiind un adevărat labirint. Turnul Babel (încurcătură), mai semnifică și lipsa de comună măsură în abordarea căii. La fel, Zeus o trimite pe frumoasa Pandora, cu celebra ei cutie, pentru a contamina cunoașterea și a o despică în morfisme ale ei, în timp ce pe Prometheus îl supune unei rectificări inițiatice. Amintesc de simbolismul ficatului și al vulturului. În final, titanul Prometheus (care era muritor), eliberat de Heracles (acesta fii□d în trecere către Grădina Hesperidelor, ucide cu o săgeată otrăvită vulturul), face un schimb de stare (Calitate; nemaiputînd îndura suferința provenită de la rana provocată de Heracles, în lupta acestuia cu centaurii, Chiron renunță la calitatea de nemuritor, în schimbul celeia de muritor), cu Chiron (cel mai vestit și mai înțelept dintre centauri, aflat în acel moment într-o grea suferință), și devine nemuritor, intrînd astfel în pantheonul zeilor.

5.- Exprimarea "Kiai-ului".

Ajunși aici, trebuie să scoatem în evidență importanța acestui moment, propus în execuția exercițiului numit kata. În mod obișnuit, *strigătului îi e atribuită acea încărcătură nervoasă care-și găsește teren de afirmare într-un demers crescător tensional, dat de un moment reprezentativ considerat în kata, care presupune o unitate ce trebuie realizată între corp și spirit.* Probabil, din motivul subliniat mai sus, la momentul de față, în exercițiul numit kata, de regulă, apar două asemenea momente.

a). Kiai-ul exprimă actualizarea centrului, punctului de aplicație așa cum a fost el descris la punctele 2, 6, 7, 8, 9. E bucuria Spiritului care, realizând ieșirea din convențional al omului, executant de kata, umple singurul loc în care cei doi se pot recunoaște: athanorul, adică golul minții, inimii și corpului unde, căzînd într-un fericit amalgam, adică uitare de sine, se resuscitează ca sublimare în uimire de sine.

Kiai-ul e suprema realizare a omului. Kiai-ul e viața.

Dar iată ce cred despre kiai practicanții de astăzi ai artelor marțiale: Kiai-ul exprimă o stare tensională pe un suport psihologic în care sinteza dintre corp și spirit este îndreptată către un impact de ordin fizic sau ideal. Astfel, kiai-ul este văzut ca fiind efect al unei motivații, fie ea realitate fizică sau plăsmuire a psihicului uman.

b). Afirm: Kiai-ul este o Prezență care însoțește practicantul pe întreg spațiul de desfășurare a exercițiului numit kata. Momentele actuale de afirmare, ca strigăt ale acestuia, sînt propuneri ale noastre, deci momente artificial create, dictate de rațiuni ale existenței numite om, și nu actualizări ale kiai-ului, dictate de nevoi ale Ființei noastre. Kiai-ul exprimat în termeni de propunere a omului care nu se află într-o bună așezare nu este autenticul Kiai.

Kiai ca Prezență e însuși Spiritul care nu-și găsește teren ferm de afirmare decît în atitudinea tautogorică. Un kata executat de către un practicant în atitudine tautogorică e kiai, e esență a Spiritului. *Zeul, chibzuind lucrul în spiritul său e unit.* El e unul, în el nu se poate da o luptă. Un astfel de luptător, în varii conjuncturi, se exprimă spontan.

Astăzi, se apreciază kiai-ul ca fiind sinteza dintre *spirit* și *materie*, dar cum se realizează în fapt?

c). Referitor la kiai-ul din exercițiul kata, nu avem precizări asupra *a ceea ce vrea să fie spiritul* și, mai ales, *cum este el*. De asemenea, se fac mari confuzii asupra *locului și momentului* în care *acesta* se poate exprima.

Se crede, în opinia actuală că, concentrarea e momentul în care kiai-ul poate fulgera. Cît despre locul unde se poate întîmpla acest lucru- *ignoranța* în sens de acceptare a normelor dictate de experimentul științific, e totală. Sigur, se afirmă că locul de apariție al kiai-ului e spațiul, oricare ar fi el, în care realizăm concentrarea. Se uită un amănunt important care nu e adăugat- *cu dirijare*.

Adică dirijăm un fenomen, a cărui origine ne scapă, și deci nu-l putem controla, neștiind de fapt *ce este*. Mai tragic, dirijăm, spunem, un fenomen despre care nu știm *cum este*. Mai departe, concentrarea e înlocuită cu un termen generic - *atenție*, și i se atribuie întreaga încărcătură a spiritului în ea. Cînd se spune Zanshin raționăm și nu gîndim, atenția orientată către ceea ce faci și urmează să faci. Este o trimitere spre o atitudine obiectivă, contrară principiilor reieșite din atitudinea Zen, Mit, Isihasm. În acest caz, atenția nu depășește scenariul psihologic în care ea urmează să se producă, fiind de fapt un *sprijin* pentru o realitate reflectată, sugerată de principii raționale.

În această lucrare precizez: atenția pasivă, realizată printr-o bună așezare în non-reprezentare, actualizează Locul (supra-conștiința) lăsînd astfel *să fie* Luciditatea. Liniștea instalată pe această atitudine se lasă însămîntată de proximitatea^M Spiritului ce-și *actualizează spontan răspunsul*, la orice intenție de “atingere-necompetentă”^L cu eternul prezent.^N Această *actualizare spontană*,

^M Legea ternară acționează peste tot. Kiai-ul, se exprimă și el pe trei trepte de intensitate, corespunzătoare desigur, realității lui a “lăsa să fie” asumată de practicant, vis a vis de relația acestuia cu spiritul său. Această relație este dată de ceea ce înțelegem prin: proximitate (apropiere); consagvinitate (grad unu de rudenie); hierogamie (căsătorie, între practicant și un ordin superior de realitate), acționînd similar, dar nu identic cu treptele cunoașterii în kata: Shu-Ha-Ri.

^L În sens de perturbare a unității obiect-subiect, care ca unitate, în acel moment al ascultării neatașate, este angajată într-o lucrare călăuzită de intuiție.

^N Eternul prezent, este una din dimensiunile Spiritului.

neintenționată, o numim **Kiai**. În orice stare a noastră trebuie să fim așezați cu cel puțin trei pași înapoia acțiunii care ni se propune. “Fericiți cei săraci cu duhul” etc... În uitarea de noi înșine, spiritul preia “conducerea”. Dacă sînt nehotărît, este o altă punere în rațional. În timp ce “eu” ca EU mă retrag, locul aceluia care eram “eu” este luat de Spirit (intermediat de suflet)^o în grade diferite de intensitate, așa cum am arătat mai sus. Spiritul “este” (spontan), în conformitate cu realitatea condiționării.

Ceea ce numim Kiai vine dintr-un câmp dinamic, mereu în vibrație și dornic de actualizare al realității primare. Aceasta, mereu se actualizează prin spărturile dorit ermetice ale rațiunii, avertizînd în acest fel că tot (existența în cele două coordonate) ce există are resortul organic în pre existență.

Reamintesc o precizare de la începutul lucrării- ne folosim de cuvinte și concepte, dar le considerăm *mijloace abile* pentru realizarea căii de mijloc, care nu e o realitate rezultată printr-o medie aritmetică de orice fel. Ea se realizează prin depășirea termenilor comparației, adică *nici asta, nici asta* (non-obiectivare, non-reprezentare, acestitate). Kiai-ul însuși e *momentul*. Kiai-ul ignoră timpul. Kiai-ul, în acest fel, este calea către eternitate, este chiar calea ce pune în evidență calea evidențierii fiorului Vieții.

Paradoxal, deși rezultă din materialul prezentat că domeniul spiritual nu are atribute, fiind non-referențial, ne supunem totuși unui efort intelectual în speranța dezmărginirii convenției acestuia. La particularitățile de mai sus ale kata-ului, mai adăugăm:

6. *Stimularea unei stări, vis à vis de punctul de aplicație (determinație negativă, în această fază a kata-ului), izvoditoare de sens în viață.*

În acest sens, o frumoasă și instructivă imagine ne transmite Eiji Yshikawa (*Musashi*, vol. IV, p.339), prin descrierea momentului dinaintea ultimei lupte decisive a lui Musashi. **Inerția momentului, creat și amplificat de idiosincrasia maselor, îl obligă pe erou să accepte** (a se vedea aici o veritabilă non-acceptare sau, în termeni Haiddeger-ieni, o conformitate cu realitatea) **lupta**. Atitudinea lui Musashi, ajuns la o autentică maturitate spirituală, e o oglindă perfectă a principiului *non-acțiune, non-violență*, o reflecție a non-

^o Așa cum am avut prilejul în această carte să dezvoltăm ideea.

reprezentării. Să nu uităm că după lupta finală Musashi dispăre din atenția contemporanilor (cel puțin așa se presupune). Este confirmarea expresiei: “Nu argumenta în fața sufragiului universal actul făptuit. Retrage-te! Poporul are memorie scurtă. Te uită în puțină vreme”.

Iată momentul dinaintea luptei: “se uită peste marginea bărcii la apa albastră involburată. Era adîncă aici, foarte adîncă, și plină de viață. Dar apa nu are o formă fixă, determinată. Oare omul nu se poate bucura de viața veșnică pentru că are o formă fixă, determinată? Nu începe oare viața adevărată acolo unde forma tangibilă s-a pierdut”?

Cînd vorbesc de *stimulare*, gîndesc acest aspect în termenii unei *bune așezări* în punctul de aplicație, după excursul pe schema kata-ului, excurs însoțit de o continuă atenție la semnificația parabolei fiului risipitor. Această *bună așezare* creează în practicant o stare de detașare, absolut necesară unei *veritabile meditații* fără obiect.

Momentul e capital, întrucît dacă în kata reîntoarcerea în punctul de aplicație urmează rigoarea schemei, marea răsucire spirituală poate să se întîmple o dată cu *buna așezare* instantaneu, pe momentul actualizării răsucirii (care poate fi oricînd și oriunde dacă sau împlinit condițiile). Acolo este și punctul de aplicație, cu alte cuvinte, fizic vorbind, din nou acasă. De reținut că omul în general e atras de *acasă*, în cele mai multe din cazuri, pentru siguranță, confort și conservare, adică de cea ce numim civilizație, și nu de *acel acasă la tatăl*. De aceea, aceste întoarceri acasă nu stimulează resurecția ființei. În kata, odată ajunși din nou în punctul de aplicație într-o *bună așezare*, sîntem copleșiți de *bunătatea și iubire tatălui* pe care, nemaiputînd-o suporta, ne prăbușim într-o *uitare de sine* urmată spontan, prin răsucire, de o *uimire de sine*, realizînd astfel *sinele veritabil*.

Fără a încărca prezentarea, sînt convinși că versurile din *Saraha's Treasury of Songs* (Tezaurul de cîntece a lui Saraha), lucrare tantrică din secolul X, în felul lor original, susțin cele spuse:

“Dacă el (Adevărul) e deja manifest, care mai e folosul meditației?

Și dacă e ascuns, atunci nu faci decît să măsoari întunericul
Mantrelor și tantrilor, meditația și concentrarea,

Toate sînt temeuri de autoînșelăciune.

Nu perversi în meditație gîndul care este pur în propria sa natură,

Rămîi, dar, în fericirea din tine (meditație fără obiect - n.a.) și încetează să te torturezi.

Orice vezi, acela este el.”

Nu greșesc spunînd: aceasta este, atitudinea Zen.

7. *Realizarea în punctul de aplicație a atitudinii Tautogorice, ca o consecință a punctului 5.*

Atitudinea tautogorică este specifică conștiinței mitice. Pentru a o percepe logic în mod abil¹, folosim următorul tablou. În orice acțiune există două maniere de abordare. *Într-o primă* exprimare, pe care o numim externă, surprinderea suflului omogen curgînd imobil ca Okeanos(să amintim că Okeanos este apa Sîmbetei pentru locuitorii pămîntului străbun Dac), deasupra alternanțelor de inspir și expir, e majoră. Acest suflu, veritabil Anima Mundi, e denumit de hinduși, sarva-prana, ison cosmic. De aici *buna așezare* care, coroborată cu respirația, au ca rezultat la revenirea în punctul de aplicație, a liniștii (isihia minții, corpului și inimii). Cauza este surprinderea *marelui sunet universal*, Parașabda. Diversitatea și distinctivitatea lumii dispar în Verb, în Eterul central. *A doua* manieră are ca bază percuția și ritmul. În orice lucru trebuie să urmezi ritmul intern al acestuia. Cînd ai surprins intim natura lucrurilor, fie ele fenomenale sau noumenale, devenind astfel expert în toate exprimările, fie ele interne sau externe, atît din punct de vedere practic, cît și teoretic, pentru cei din jur nu pari rapid. Acțiunea unui expert pare lentă, dar el nu se îndepărtează de Ritmul asimțibil în cele două abordări. Pentru oricine, ceea ce e făcut după un obicei nu pare să fie repede. Executantul, în starea descrisă, transfigurează realitatea trăind în emoția momentului. Atitudinea tautogorică poate fi surprinsă, conform cu cele de mai sus, în identitatea dintre atenție (*luciditate, care propune omul*) și ritm (*relația necesară pentru obținerea Solvedului emoțional din Coagula-rea inițială, încarnată prin/ în geometrizare, schemă*).

¹ Reamintesc că, "în mod abil", în această lucrare, se referă la non-atașamentul față de conotațiile cuvintelor, sau expresiilor folosite.

Desigur, trebuie să deconspir metoda prin care cele expuse pot fi materializate. Această metodă e *Za-Zen-ul* sau *buna așezare* (*realizată între început și sfârșit*) în punctul de aplicație. Trebuie de precizat că numai după *risipirea în lume* a averii fiul *trage* către casa tatălui. Niciodată întoarcerea acasă nu se face mai devreme. Răsucirea efectivă (*avînd în vedere importanța înțelegerii acestui aspect chiar cu riscul de a mă repeta*), se întîmplă în contact cu *re-amintirea* bunătații, iubirii copleșitoare a tatălui. Re-amintirea este instantanee, ca moment, cu ajungerea acasă (punctul de aplicație).

Acest lucru nu se poate întîmpla fără o risipire în lume (acumulare de experiență). A ajunge *acasă* (în punctul de aplicație) se poate întîmpla oriunde în lume (pe schema kata-ului), cînd condițiile care stau la baza acestei transfigurări s-au împlinit. Dacă plecarea în lume are interval, după răsucire, revenirea acasă este instantanee. De aceea se poate întîmpla oriunde în orizontul geografic.

Dialogul corect între respirație și corpul fizic, avînd ca mediator acceptarea, defrișează într-un tîrziu, *acelaș-ul* în care stau Ființa și Om-ul deopotrivă. De remarcat că acest orizont a constituit obiectul atenției a numeroși înțelepți. Iată, în acest sens, *Cele șase precepte* ale lui Tilopa:

"Fără gînd, fără meditație, fără analiză,

Fără cultivare, fără intenție;

Las-o să se limpezească de la sine".

Nu-i așa? E chiar atitudinea mitică, tautogorică, identică cu atitudinea Zen.

8. *Imaginea de elastic a atitudinii tautogorice care se lasă în manifestarea exercițiului numit Kata să fie, impregnîndu-l de sens și resorbîndu-se, mai apoi, în același punct de aplicație împreună cu exercițiul, într-o atitudine liniștită, conformă cu realitatea.*

O veritabilă transmitere este de fapt o inițiere asemănătoare cu vechile mistere grecești, și comportă o succesiune a trei lucruri: *arătate* (tehnici, scheme etc); *spuse* (semnificația, diferite tipuri de relații etc.) *puse în mișcare*, adică acțiune, (ritualul în execuția kata-ului). Ne putem închipui care ar trebui să fie reacțiile și trăirea discipolului lucid, care plasează locul de execuție al unui kata pe marginea Abisului, pe puntea îngustă dintre Moarte și Viață. Pentru a percepe emoția în întregime discipolul trebuie să opereze o adevărată

transmutare în ființa lui, deschizându-și toți porii, irizându-se și transformându-se într-un vortex vibratoriu. Prin această transfigurare discipolul devine entitate mitică, actualizând transmutarea și perfectînd dreptul la îndreptățire al următoarelor etape: **nașterea** (punctul de aplicație a kata-ului), **patimile** (excursul, plecarea în lume a fiului), **truda și risipa** averii (acumulare de experiență), **moartea fizică** (epuizarea averii). Urmînd ordinea inițierii, suntem așezați pe: **revenirea** acasă în punctul de aplicație, **întîlnirea** cu insuportabila, copleșitoarea iubire și bunătate a tatălui, **maturitate spirituală**, **învierea** (care are loc numai prin prăbușirea în abisul uitării de sine sub imensa și copleșitoarea presiune a bunătății, iubirii tatălui) și **răsucirea instantanee** ca uimire de sine, sine veritabil actualizat într-un salt văduvit de logica raționalului – toate întîmplîndu-se odată ajuns în punctul de aplicație.

Dacă mai aducem un argument, cel mai nimerit e cel invocat de Aristotel- "în mistere omul nu învăța, ci pătimea doctrina pe care miturile o semnificau: ouk mathein alla pathein". Motorul care solicită puterile latente ale omului e **entuziasmul**. Acesta trebuie evertuat (înnobilat), ridicat din poziția în care se află astăzi ca neseriozitate, superficialitate, la statutul și demnitatea dată de atributul ei esențial, de conversie și exaltare a tuturor forțelor din om.

Acest ultim înțeles actualizează în om Anamnesis-ul, reamintirea realității sale ascunse, a originii sale. Platon interpreta Enthousiasmos prin *en theon en umon*, adică: un zeu în noi. Acest zeu e Dionysos, formator al Creatorului, stăpînul, conducătorul lumilor, Eros Kosmogonos. E absolut necesar să înțelegem semnificația lui Eros, pentru înțelegerea *bunei așezări*, la revenirea în punctul de aplicație.

După preoteasa Diotima din Symposion, Eros era un zeu intermediar între oameni și zei, între contrarii, fiu al Penei (Lipsa) și al lui Poros (Expedientul); prin natură nu-i nici muritor, nici nemuritor dar în aceeași zi cînd prosper și plin de viață, cînd extenuat, murind și înviind. Ceea ce cîștigă îi scapă ca să recîștige, astfel că nu-i niciodată nici în lipsă, nici în bogăție. Tot așa e la mijlocul drumului între ignoranță și știință. Este o forță neliniștită, totdeauna în căutare, fără odihnă. E nerăbdarea care ascunde omului că-și dorește propria finalitate. Dar Eros rămîne o forță fundamentală a Cosmosului, în fapt creatorul lui, așa cum, sugestiv, Dante își isprăvește Poema

sacră: “Amor ce mișcă Cerul și pe celelalte stele”. Tot Dante scoate în relief asonanța Amor-A-mor(s), *fără moarte*, cum în sanscrită A-mrita, *fără moarte* e și *nectar*, băutura de imortalitate, prin *a* privativ. “Eros Kosmogonos este un Eros al Depărtării”, spune Klages.

Prin aceasta înțelegem că zeul nu apare decît acolo unde două entități polarizate năzuiesc la unificare, fără să o realizeze aditiv, ci numai într-o ecuație uranică. Adică, insistînd, fără atașament. Aici e misterul, deoarece polarizarea e doar un pretext al declanșării unei stări care nu are nimic comun cu cei doi termeni. Deschide calea unei simbioze a sufletului, cu o imagine radicală, originară, care e un hieroglif între vizibil și invizibil, un prilej de manifestare a Absolutului în noi, un Daimon. Intensitatea sa stă în inaccesibilitatea lui. Atins, se prefăce în cenușă. “Orizontul fuge de noi și nici un călător nu a străbătut focul amurgului”. Lucrul cel mai apropiat de noi e polul contrar, îndepărtare niciodată atingibilă. În kata, polul contrar e punctul de aplicație, unde creștem în înțelegere, de unde plecînd, și unde revenind, în interval, țesem o pînză organică vie, nălucire și glifă în același timp. Cele două lumi comunică prin punctul de aplicație, poartă strîmtă, *urechea acului*, murind/ trăind una prin alta, în sensul formulei heraclitiene, printr-un singur punct de absorbție-refracție, nu prin promiscuitate și devălmășie. Iată pași în insondabil, desemnați prin Anamnesis, cunoaștere, entuziasm și reactualizare cvasirituală pe schema kata-ului, ca și în viața cotidiană. Hegel spunea despre cunoașterea Adevărului că e “beția bachantică în timpul căreia nici o parte a omului nu rămîne în afara de ea”. Demiurgul creează Universul printr-un hohot de rîs, o dilatare, o masă vibratorie care centrifug merge pînă la marginile conceptuale ale lumii, urmîndu-i o mișcare centripetă, de revenire la centru. Imagine a Parabolei Fiului Risipitor, dar și a travaliului care trebuie asumat într-un kata. Lipsa de comună măsură a infinității tatălui (Dumnezeu) cu manifestarea, face ca și creația Sa să apară ca dans și muzică, ritm și armonie. Adevărata libertate divină o cere. Dumnezeu, în calitate de Demiurg, a actualizat-o printr-un hohot de rîs în șapte trepte, care a sfîșiat indistincția Materiei Prime. Trecerea de la putere la act nu e posibilă decît printr-un ritm vibratoriu, identic cu jocul, în sens de cîntec, dans, ritm (un kata executat în condițiile descrise mai sus, la care se adaugă și *il soave vento*, suflul suav, respirația devine un dans de viață lungă), suscitînd punctele de

plecare și de reîntoarcere. Pentru dezvoltarea urechii spirituale, ascultării interioare, rolul respirației e capital. O *bună așezare* a acesteia, în sensul execuției unui kata, înseamnă surprinderea *unei dimensiuni psihice* în care vîntul trebuie să fie suav, marea calmă, toate elementele să răspundă dorinței noastre. Aceasta din urmă, în sens invers, se instituie ca non-dorință găsindu-și locul în zona ascultării interioare, creionînd astfel și autentică ei pasivitate către Principiu. Pasivitatea face loc transparenței ce lăasă să treacă către exterior răspunsurile spontane ale acestuia. O bună circulație *stimul exterior-răspuns spontan* este posibilă prin modelarea mediului om-existență, ca Om-autentic^R. Acesta din urmă, se lasă **să fie** guvernat de intuiție ce-l leagă spontan de Principiu. Prin cultivarea acestei atitudini, în Om- autentic, dispăre reprezentarea^P. În aceste condiții **sîntem** mesagiile Centrului Suprem al Lumii noastre, și acționăm în exterior ca sine nedivizat. Modelul reliefat este cel al ivirii din sine care nu mai are nici o legătură cu modelul material, exterior spre care îndeobște ne îndeamnă și ne susține educația actuală.

În tradiția Zen există un koan celebru, pe care l-am mai scos în relief o dată, dar care, aici este din nou potrivit pentru a fi relatat ca referință la ideea de mai sus. Protagonisti, un celebru maestru Zen, Chao Chou și un preot, ne pun în fața unei uluiri, un paradox: "spune-mi, întreabă preotul pe Chao Chou, ce sens are venirea din Est a primului Patriarh?". La care maestrul răspunde: "Chiparosul din curtea templului".

Să urmărim cum cele două realități pomenite deja în această lucrare, primară și secundară, se articulează natural în *vederea* maestrului Chao Chou. În momentul punerii întrebări, cîmpul original nearticulat (realitatea primară) se articulează singur, el însuși, din proprie mișcare. Cum e posibil? Chao Chou, în momentul întrebării, era într-o completă *uitare de sine*, era prezentul. Într-o *clipită* (spontan), auto-articularea pomenită a angajat Cîmpul Total al realității primare. Pentru ușurință în argumentare vom numi cu

^R Intervalul dintre om-existență/Om-autentic capătă astfel un sens la "cum" și "de ce exist", înșinuîndu-se într-o autentică căutare a Graalului.

^P Știm că reprezentarea este un instrument al rațiunii, prin care aceasta din urmă își dezvoltă în ontic scenariile. Controlînd reprezentarea printr-un mod de a fi neatașat față de ea, avem șansa accesului către condiția de "coloană", specifică Omului autentic identic cu Ființa sa.

expresia *a vedea* Cîmpul Total nearticulat, în timp ce același cîmp total, în starea sa articulată, *eu văd aceasta*. *Eu văd aceasta* (adică Chao Chou) trebuie să rămînă aceeași, căci întreg cîmpul se articulează ca Subiect și ca Obiect. Dificultatea rezidă în a înțelege că în timp ce Subiectul semnifică *eu* (*eu văd aceasta*), și Obiectul sau *aceasta*, deschizîndu-se, semnifică *eu văd aceasta* (*aceasta*). Dacă noțiunea de *empatie* poate sugera ce se întîmplă, atunci e binevenită, deoarece în acest stadiu înțeleg prin *eu*, care e o specie infinit dinamică și mișcătoare de *eu*, o prezență capabilă în fiecare moment să fie transformată în *aceasta* și să se releve sub această formă. De aceeași manieră *aceasta* nu este fix *aceasta*. E un *aceasta* gata în orice moment să fie resorbit în *eu* și să funcționeze ca aspect al *eu*-lui sau sub formă de *eu*. Fiecare din astea sînt posibile, deoarece *eu* și *aceasta* sînt, în sine, o actualizare a întregului Cîmp al Realității. Cu alte cuvinte, în loc de a prezenta cîmpul ca *eu* (*eu văd aceasta*), Chao Chou îl prezintă ca fiind (*eu văd aceasta*) *aceasta*. Asta indică că, chiparosul nu e un simplu sau unic chiparos. E eternul Prezent actualizat, în acel moment, în acest chiparos singular din curtea templului. Dar chiparosul, ca etern prezent, avea această semnificație numai pentru Chao Chou. Trebuie să ne creștem propriul nostru chiparos pentru a avea acces la Eternul Prezent. Eternul Prezent poate fi asemuit cu suprafața unei oglinzi bine șlefuite, care nu reține, nu captează imaginea, lăsînd-o să se reflecte spontan cu maximum de fidelitate, în absența oricărei reprezentări. Personal cred că “cel veșnic prezent”, din creștinism, numai așa poate fi atingibil.

9. Vederea cu un singur gînd.

Este exprimată, foarte bine, în textul de mai jos:

"O societate care respiră în Marele Spațiu și în Marele Timp este o societate străină de istorie, în măsura în care își fixează atenția asupra evenimentului, noutății, ineditului, și nu asupra a ceea ce se repetă întotdeauna. Conștiința mitică abordează realul prin intermediul unui singur sistem de analiză: ea nu poate percepe concomitent ceea ce e constant și ceea ce este întîmplător". În mod asemănător, în Zen se spune: "Precum apa de ploaie, căzută pe o creastă de munte, o ia la vale în toate direcțiile, așa cel ce vede diferența dintre calități se îndreaptă către ele din toate părțile. Precum

apa curată care, turnată peste apa curată, rămîne la fel, tot astfel, O Gautama, este eu-l celui care cunoaște".

"Această apă curată turnată deasupra apei curate e examinarea Tuturor Calităților cu un singur gînd" (*Katha-Upanishad*).

În viața noastră, practica aceasta echivalează cu o întoarcere, o răsucire, o readaptare (metanoia-pocăința). Isihasm-ul carpatin vede la fel acest aspect.

Eckhart, marele mistic german, se spune că e, poate, singurul care posedă *viziunea într-un singur gînd* a lucrurilor, atunci cînd spune: "Das ange darin ich Gott sche, ist dasselbe ange, darin Gott mich sieht. Mein abge und Ange ist ein Ange und ein Gesicht und ein Erkennen un ein.." ¹ În traducere: "Îngerul dinăuntrul Dumnezeuului meu este un înger nehotărît (șovăitor) ce stă în Dumnezeuul din mine. Îngerul meu și îngerul îngerilor (Dumnezeu) sînt tot una și puteți recunoaște UNICUL la vederea SA (atunci cînd îl vedeți)".

Cu toate că sîntem îndreptățiți după parcurgerea materialului de mai sus să apreciem încărcătura educațională, culturală (ca și cultură a fizicului dar și ca reală cultură) și spirituală a unui kata, totuși rămîn multe umbre asupra disponibilităților a ceea ce înseamnă un kata. Există un mare decalaj între karate-ul de altă dată și cel contemporan. Se știe că transmiterea karate-ului s-a lărgit, mai ales sub impulsul discipolilor maestrului Itosu (1830-1915). Acesta, după tradiție, a format în decursul vieții sale un număr foarte mic (vreo zece) de discipoli, printre care și Maestrul Funakoshi (1868-1957), fondatorul școlii Shotokan, Maestrul Mabuni (1889-1952), fondatorul școlii Shito-Ryu și Maestrul Chibana (1885-1969), fondatorul școlii Shorin-Ryu. Acesta din urmă a locuit în insula Okinawa. Ceilalți doi au difuzat Karate-ul în Hondo, insula mare a Japoniei și au avut, fiecare, mai multe mii de elevi. Acest învățămînt s-a făcut, în principal, în cadrul universității, unde karateka formați în patru, cinci sau șase ani, au devenit la rîndul lor profesori, și-au impus propriile cunoștințe.

Aceasta a fost o ruptură cu tradiția din Okinawa, unde formarea unui karateka se întindea pe o durată foarte mare, unde învățarea unui kata cerea de la cinci la zece ani și urma apoi, pe

¹ "Eseuri despre Budhismul Zen"- de T. Suzuki, p.89.

măsura progresului adeptului, o aprofundare tot mai intensă. Astfel, cînd Maestrul Funakoshi a părăsit Okinawa pentru a veni la Hondo, avea deja în spate 40 de ani de practică în karate.

În modul nou de transmitere al karate-ului, ceea ce e vizibil din exterior a devenit predominant și forma a luat, puțin cîte puțin, rigiditatea unei carapace, în timp ce conținutul subtil, esențialul și rațiunea de a fi a tehnicilor s-a înnisipat. În majoritatea cazurilor, gîndind la scară planetară, a fost atinsă doar prima etapă a progresiei vechi, ceea ce corespunde, în același timp, atracției surescităte în rîndul tineretului, pe de o parte iar, pe de altă parte, învățării formelor de bază. Acest lucru e pe deplin dovedit, dacă privim la cei ce au început practica karate-ului acum 30 ani. O parte din cei care încă practică karate-ul, vînd în continuare o *haină* cîrpită la nevoile consumatorului.

Tehnicile și modurile de înțelegere care corespundeau evoluției corpului și persoanei, gradate pe o lungă perioadă de practică și aprofundare a experienței proprii, au fost omise. Obligat de conjunctură, Maestrul Funakoshi și-a educat discipoli pentru a-i forma ca învățători într-un interval neortodox, adică netradițional. În cursul acestei creșteri cantitative a învățătorilor creați în 4-5-6 ani, au dispărut acumulările calitative care făceau posibile emoțiile și, o dată cu ele, transfigurarea. Așa a apărut un singur mod de abordare a realității unui kata: interpretarea exterioară a mișcărilor solicitate de parcurgerea unei scheme. Astfel, privirea din exterior a ucis emoția kata-ului, lăsînd carcasa să fie aranjată în formă, zgîlțuită dinamic, pusă în parametri: de putere, transmisie a mișcărilor, suplețe, kime, pentru a consolida și susține, astfel, un fals¹ suport al criteriilor de judecată. Iată că, în acest fel, s-a ajuns și la competițiile de kata, un concurs unde se măsoară conținătorii privați de orice fel de conținut. Trist, nu? Acest lucru amintește de concursurile *inteligente* organizate de oamenii forțați să privească o viață întreagă umbrele, așa cum Platon i-a zugrăvit în mitul peșterii.

¹ Numai dacă ne gîndim la mulțimea de interpretări date formei, transmisiei, puterii, dinamicii, kime-ului, kiai-ului, etc., mulțimilor de stiluri etc, -avem un argument al viziunii neunitare în abordarea Artelor Marțiale, și ceea ce este mai trist, ignorarea implicațiilor rezultate din acest manierism. Astăzi, parcă fiecare maestru, vrea să se joace "de-a tradiția"; periculos acest joc pentru orbeți.

Pe scurt, se poate constata că, în cursul evoluției extensive a karate-ului, privirea întoarsă în interior și îmbogățirea conținutului inclus în practica de kata au fost înlocuite cu privirea exterioară, în care gesturile se văd lipsite de semnificație proprie. Grijă s-a mutat către frumusețea (cu puțin efort am putea ști că *frumusețea* e începutul *spaiimei* și, totodată, *uluirea*, *mirarea* că aceasta renunță să ne *distrugă*) gestului lipsit de conținut emoțional, floare fără fruct. Maeștrii de altă dată disprețuiau efortul făcut pentru a respecta condiția de *frumusețe* a gesturilor tehnice. Pentru ei, chiar dacă execuția tehnică pare frumoasă, era o consecință secundară, care nu constituia în nici un caz un scop, căci kata nu era, așa cum nu e nici acum (aviz diletanților), un *mijloc de expresie*, ci un *mijloc* prin care practicantul se făurea pe sine însuși, ca armă. Sugestii utile, dar din păcate trecute cu vederea.

Corpul nostru, și acest lucru e cunoscut, are o memorie, chiar o înțelepciune care-l face adaptabil la condiționările naturale. De asemenea, prin ea, corpul poate învăța să se adapteze la mediul în perpetuă schimbare. Tot așa, se știe că natura fizică e statică, iar spiritul e dinamic. Prin *căderea* spiritului în natură aceasta e mișcată, creînd aparența unei mișcări din sine. Această *cădere* a spiritului în natură nu este sacrificială, el devenind captiv mediului, pe care în același timp îl însuflețește. Reamintesc că spiritul cade în golul abstractului, iar golul abstractului în densul materiei prime. Scheletul, carnea obișnuită a omului acestei lumi, natura înconjurătoare, suportă ușor un spirit *căzut* (Dumnezeu le capacitează pentru a primi exilul din Rai a lui Adam și Eva), dar nu poate suporta un spirit *coborât*. Distincție esențială. Pentru a suporta intensitatea spiritului, haina acestuia de foc, întreg organismul omului trebuie să urce, adică să primească un impuls *sattwic*. Aici nu trebuie uitat că *Sattwa*, în stare pură, nu poate exista în Manifestare, pentru că ar dispărea imediat, resorbită în Principiu. De aceea, obligatoriu, ea e încadrată de *Tamas* și *Rajas*. Tendința practicantului către *sattwa* schimbă caracterul limitativ, chiar privativ al acestora, în vehicule necesare pentru realizarea mișcării ascendente. În contactul cu cele două medii cunoscute, interior și exterior, corpul se adaptează greu în afară, la mediu. Deasemenea, într-o complexă împletire cu factorul cultural sau de altă sorginte, dictată de imperativele rațiunii, mintea, își asumă cu repeziciune scenarii la a căror punere în practică, corpul opune

rezistență (inerție). Desigur că această inerție este susținută de lipsa asimilării, cu aceeași repeziciune de către corpul fizic, a scenariului respectiv. Cu alte cuvinte, corpul e mai leneș în înțelegere decât mintea. Dacă exercițiul intelectual este de neînlocuit pentru vioiciunea minții, exercițiul practic este, de asemenea, fără egal, pentru vitalitatea corpului fizic.

Se înțelege de la sine că practicantul, discriminând corect, trebuie să accepte că mintea, în superioritatea ei, trebuie să acorde un timp de învățare pentru corpul fizic, în așa fel încât acesta să poată răspunde cu naturalețe și spontaneitate scopului, chiar idealului pe care și l-a propus la un anumit moment (maturitatea spirituală) al existenței.

În concluzie, practicantul urmează să-și perfecționeze vehicolul cu care lucrează. Acest vehicol este corpul fizic și agregatul lui psihic. Atitudinea căpătată prin za-zen este capitală. Prin contemplație, noi reușim să ne adăugăm o dimensiune informală. Aceasta, prin lipsa de comună măsură care, natural, există între ea și noi, devine un acid (venin) care topește limitățiunile noastre. Pentru centrarea lumilor, corpul nostru trebuie să devină ax, adică fix. Veninul topește volatilitatea din corp, solidificându-l, în timp ce spiritul, coagulat, se volatilizează penetrând și impregnând întreg corpul cu esența sa. În același fel, dinamica minții încetează, aceasta se separă de chiar originea ei, creierul, difuzându-se în întreg corpul *solidificat*. Spiritul, pe de o parte și, mintea pe de altă parte, în această fază, unul prin celălalt, superiorul (spiritul exprimându-se prin inferior), Mintea realizează starea de ubicuitate. Aici Kiai-ul e o continuă prezență. Numai prin asimilarea lumilor intermediare și a naturilor lor proprii, lucru posibil prin Za-zen, Kiai-ul, devine însăși expresia Vieții.

Acest tip de învățare este esențial în kata. Un rol important în calitatea înțelegerii exercițiului numit kata este *tempul de execuție* al acestuia. Un kata, în mod obișnuit, nu depășește în execuție un minut și, poate, în cel mai bun caz, la limita de sus- două minute. O practică de o viață de om a unuia și aceluiași kata, a cărui succesiune de tehnici înlănțuite se consumă în maximum un minut, poate conduce, în cel mai fericit caz, la un act reflex care se rezolvă, în final, o dată cu trecerea forței false într-o agravantă uzură a corpului fizic. În această manieră grăbită, un kata poate oferi frumusețea unei carcase golite de conținut, o calchiere a realității, cu o aparentă utilitate, cum

ar fi în câmpul educațional sau cel al autoapărării și al pseudo-echilibrului psihosomatic dar care, de fapt, ascunde capcana mortală a unui sincretism sau, mai bine spus, a unei trădări a culturii proprii.

Propunerea din această lucrare amendează graba în asimilare a omului zilelor noastre, a omului așa-zis civilizat-modern. Ea îndreaptă atenția spre cultura corpului fizic, preluată ca *un dat cultural*, evertuind această atenție- metodă, cu ritmul propriu de asimilare a informației, și *traducerea* prin asimilare a acestor informații la nivel de *act trăit* și nu *act reflex*.

După opinia Maeștrilor din Okinawa, unui kata, pentru a-l face să se deschidă către discipol, trebuie să i se *acorde tot atîta realitate* (îndreptățire) cît își acordă acesta, pe parcursul execuției, lui însuși. Un kata, ca să-și deschidă poarta spre *inteligența* spirituală ocultată și purtată de-a lungul mileniilor sub formă de simbol în schemă, așteaptă parola de accesare. Această parolă e *timpul efectiv de execuție* care, pe departe, e altul decît cel practicat astăzi. Timpul efectiv de execuție e identic cu durata, în care practicantul trăiește emoțional, transfigurînd în realitate unică, povestea unui kata, așa cum se prezintă el, ca înțelegere, la data execuției.

Pentru deschiderea urmărită, unul și același kata trebuie executat un număr mare de ani, preluînd acțiunea ca un ritual (știut fiind că ritualul transformă păcatul, adică corpul fizic, într-o acțiune plăcută lui Dumnezeu), la care se adaugă și studiul sincron și diacronic (în care se rememorează conținutul emoțional, dar și istoria în sens de cronologie a kata-ului respectiv, survenit ca poveste, mit, pe de o parte, dar și numele celor care le-au pus în evidență, perioada, conjunctura în care kata-ul respectiv străpunge realitatea noastră intrînd în ființare), moment în care practicantul e surprins și infuzat de timpul propriu de execuție. În ritm e posibilă rezonanța care sparge codul de acces la perceperea realității primare și identificarea prin empatie a acestei realități cu cea a practicantului, realitate care nu mai e a nici unei părți, ci înțelepciunea marii și perfecte oglinzi.

Timpul efectiv de execuție nu are un caracter obiectiv. El, rezultă din actul de trăire²¹⁶ al practicantului, pe exercițiul numit kata,

²¹⁶ Actul de trăire se așează pe un aspect al eu-lui numit durată-calitate vis a vis de celălalt aspect al acestuia, timp care devine cantitate printr-o dezvoltare în spațiu. De asemeni, fiind vorba și de mișcare în execuția unui exercițiu numit kata, asociem

fiind diferit de la o persoană la alta (timpul efectiv, în spiritul acestei cărți este "îvire din sine").

Regula de urmat: deschidere și uitare de sine, încredere, răbdare, insistență și, poate, prin perseverență accedem la acel urcuș în *horă centripetă* spre un pol în care uimirea de sine stă singură mărturie a obținerii unui sine nedivizat, și care, după cum spune filosofia extrem-orientală, e veritabil. Sinele veritabil e ca un trăznet care, prăvălindu-se în adîncul tenebros al corpului nostru, arzînd toate putrefierele, îl preface în diamant, templu a lui Dumnezeu. De aici încolo nu ne mai e permisă acțiunea decît ca o continuă liturghie.

Fără îndoială, era necesar un comentariu adiacent la această particularitate a unui kata, pe care am numit-o *vederea cu un singur gînd*. Și, desigur, sînt încă multe *locuri grele*, ce urmează a fi interpretate. Iată un exemplu. Maestrul Gichin Funakoshi, la finalul unei veți dedicate karate-do-ului, lasă viitorimii un gînd: "trebuie să învățăm să fim slabi". Grea și înspăimîntătoare responsabilitate, lăsată actualilor și viitorilor urmași, tributari zeului *a avea*.

Nota A: Punctele 1, 2, 3, 4 și 5 oferă într-o abordare grăbită perspectiva ontică, evidența, reprezentînd metaforic *valul oceanului*.

Nota B: Punctele de mai sus, la care se adaugă și următoarele, adică 6, 7, 8 și 9, conduc spre spațiul ontologic, în care Omul și Ființa, logicul și onto-logicul, epicentru și centru, intrînd într-o mișcare centripetă de convergență într-un centru unic, al centrilor, transformă elipsa lumii în cerc, mai apoi în punct de aplicație- aspect nemanifestat (stînd nemișcat și negîndind nimic, za-zen; veritabilă *bună așezare*), care face manifest Axis Mundi al fiecăruia dintre noi. Centrul, prin faptul că generează și resoarbe realitatea, se impune ca transcendență. Așezat²¹⁷, centrîndu-și lumile

duratei din timp mobilitatea din mișcare. Conștiința e sesizată în țîșnirea ei originară, cînd eul nu e încă deformat de categoriile rațiunii, de habitudinile inteligenței, adică eul instinctiv care acționează pentru a (se) sesiza printr-un efort de intuiție. A se vedea în acest sens H. Bergson, *Essai sur les donnees immediates de la conscience*, Felix Alcan, Paris 1912, p. 87, și Frank Grandjean, *Une revolution dans la philosophie*, Felix Alcan, Paris 1930, p. 47.

²¹⁷ Un ansamblu alcătuit din cinci seturi de exerciții somatice numite *Falun Gong* (cultivarea roții legii sau cultivarea vîrtejului), avînd ca simbol swastica, propuse de maestrul Li Hongzhi, precede această așezare, dînd stări care urmează autenticitatea sinelui veritabil. Deoarece insertarea în antrenament a acestor exerciții e extrem de importantă (conform principiului Yin-Yang -antrenamentele dinamice trebuie

obligatoriu alternate cu altele statice, ca: taichichuan, exerciții de respirație somato-psihică și psihosomatică, falun gong, za-zen etc.), descriem seturile de exerciții Falun Gong din perspectiva simbolului swasticii. Așadar, primul set de exerciții, numit și *Cele o mie de mâini a lui Buddha*, are ca scop obținerea dilatării corpului fizic în cele șase direcții ale spațiului. Corpul fizic se armonizează din perspectiva raporturilor spațiale calitative care se creează la nivel de segmente, articulații, ligamente, mușchi, epidermă, coloană vertebrală etc.; starea biologică a organismului se îmbunătățește, printr-un balans energetic optim, la nivelul fiecărui organ etc.; la nivelul sistemului nervos central se creează premisa apariției stării T, stare asemănătoare căii de mijloc. Cu alte cuvinte, în minte se întronează liniștea. Singurul lucru urmărit este execuția corectă a mișcărilor gestuale, ținuta corpului, respirația somatică (respirația naturală a corpului fizic uman). Acesta prin gesturi adecvat educate, lasă să curgă aerul în plămâni (umplându-i totdeauna de jos în sus), fără intervenția voinței asupra respirației. Respirația se face de la sine prin atenția orientată asupra așezării corpului în postură, gest, ritm.

Setul doi de exerciții, se execută pe suportul psihosomatic pregătit de setul precedent. Cu *mintea imaterială și fără formă*, într-o stare profundă de calm, cu brațele se materializează *roata legii*, care e urcată de la nivelul *rațiunilor inferioare* simbolizate de pământ și apă, spre nivelul *rațiunilor superioare*, semnificate de aer și foc, coborâtă apoi pe nivelul inferior, al necesității. Sau cum se spune în Tabla de Smarald: "ascendit a terra in coelum iterumque descendit in terram et recipit vim superiorum et inferiorum" (Urcă de pe pământ în cer și coboară din cer pe pământ și primește puterea celor de sus și celor de jos). Gestul mâinilor ridicate mai apoi deasupra capului, deasupra celui de-al șaptelea centru, cu o mie de petale, Sahasrara, reprezintă Intelectul. Acesta, după cum spuneau vechii alchimiști, e o oglindă așezată deasupra celor șapte porți (după alții ar exista nouă porți - subscriu). În timpul acestei posturi e esențial să potrivim cele șapte/ nouă porți, fiecare din ele reprezentând stări ale conștiinței, pe axul unic care e coloana vertebrală a omului, în așa fel ca lumina reflectată de oglindă (Intelct) să străbată fără împiedicare pînă la centrul inferior, de bază, Mulandhara. Următorul gest e deschiderea mâinilor, care din forma inițială ce materializa ținerea unei roți deasupra capului, coboară cu palmele paralele, de o parte și de alta a capului. În acest moment postura corpului cu brațele ridicate, paralele și cu picioarele depărtate, simbolizează clepsidra. Deschiderea mâinilor de deasupra capului semnifică deschiderea florii de lotus pe planul superior de reflecțiune, sau deasupra *tăriei* (planul de jos al apelor/rațiunilor superioare, divine). Prin cupa superioară a clepsidrei, ca printr-o pîlnie, omul restabilește circuitul cosmic al energiei. Sîntem în starea noastră primitivă, un sistem coerent de energii sintetizînd toate puterile Cerului și Pămîntului. În mlaștina umedului, aceste energii s-au transformat în senzații și în pasiuni, care sînt ecoul cutiei de rezonanță constituită din corp, la glasul senzațiunilor. Aducerea mâinilor la nivelul dantianului și suprapunerea palmelor fără atingere la trei degete sub ombilic, la bază, face din subtilul imediat superior cutia de rezonanță a senzațiilor. Această stare se poate obține prin completa încetare/liniștire a activităților corpului fizic și prin simpla suprapunere a unei dimensiuni intelectuale deasupra senzațiilor, după un simbolism geometric. În acest fel senzațiile pot fi surprinse chiar pe treapta cea mai

pe același ax, care este structura osoasă a corpului uman, proiectînd în vîrfurile axului steaua călăuzitoare, discipolul depășește condiționatul, intră în imperiul calmului, care aici poate fi designat ca fiind adîncul oceanului, și se impune ca maestru, stînd nemișcat, centrat, în mijlocul tuturor începuturilor și sfîrșiturilor.

În expunerea parabolei *fiului risipitor* (care se încadrează în acele puncte de referință universale ce-și pot oferi *serviciile*, putînd fi revendicate în multiplu și, tocmai datorită acestei putințe, să se regăsească de fiecare dată acasă, pe fiecare ramură a multiplului) am considerat-o o *alegorie* care se desființează într-o atitudine devenită tautologică, instrumentată fiind de o *bună așezare* în exercițiul numit Kata.

Parabola, ca o veritabilă schemă-simbol ce este, permite prin punctele esențiale de metamorfoză relevarea și adaptarea emoției autentice, ca nostalgia și apoi uimire, la nivelul oricărei epoci. Acest lucru face cu puțință folosirea înțeleșului parabolei, în interesul lucrării de față. Expunîndu-mi mai sus punctul de vedere a ceea ce cred că trebuie să surprindă practicantul în execuția unui kata nu limitez, ci las deschis subiectul, precizînd următorul lucru: existența e

inferioară, a patimii. O prezență intelectuală (luciditate, auto-control) adăugată patimii, o trage în sus și o amplifică în pură energie spirituală. Patima nu trebuie ucisă, ci urmează să servim pe Dumnezeu cu ea. Ea nu e un dușman, ci o închisoare a luminii divine. Prin stabilirea unui Zenith intelectual, patima aspiră către înălțimi, într-un fel asemănător lunii care atrage marea. Al treilea set de exerciții pune în evidență aspectul dublu, ascendent și descendent, în străbaterea celor șapte/ nouă porți, al lui Kundalini. Cele două aspecte (ascendent, descendent) sînt polarizarea unei forțe unice, care ucide și respectiv învie, unul care duce la Necesitate, altul la Libertate. În cadrul acestui set, prin postura androginului, care arată cu o mîină Cerul și cu o alta Pămîntul, corpul devine horn al suflului. Suflul usucă Umidul care ține în robie Focul și creează premisele eliberării acestuia. Exercițiul se încheie cu activarea forței abdominale, loc al umedului care ține captiv focul simbolizat prin swastică. Următorul set de exerciții, al patrulea (după ce prin celelalte s-a obținut cutia de rezonanță a părții subtile a corpului pe de o parte, a prezenței (lucidității) pe de altă parte, și eliberarea focului cunoscut sub numele de Kundalini - energia subtilă din corpul uman, concentrată la baza coloanei vertebrale), face directă trimiterea, prin forma execuției, la Vortexul Sferic Universal care, aici, e omul. Al cincilea set de exerciții, și ultimul al Falun Gongului, așează omul devenit Bodhidharma (un Bodhidharma e un eliberat care renunță la suprema Libertate pentru a coborî sacrificial în Necesitate), deasupra apelor inferioare, în postura finală de Za-Zen, în așteptarea preluării și călăuzirii către Iluminare/Mîntuire a cît mai mulți dintre oamenii care se străduiesc să imprime trupului lor o mișcare ascendentă, sattwică.

vastă ca puțință și mai restrînsă ca realitate (putința fiind mai mare decît realitatea concretă). Suportul existenței are corespondență în domeniul ontologicului. Dar cum de e posibil temeiul, terenul ferm prin care Om și Ființă sînt într-un același, dispuși la actualizare în realitatea (cercul) conștiinței noastre, nu se poate spune. E o mare taină. Deși există încercări (teologice, filosofice etc.) din toate timpurile asupra acestui aspect, aici o lăsăm să fie o mare Taină. Poate că marele filosof L. Blaga a intuit bine în cosmogonia sa, cînd spunea că Marele Anonim nu se reproduce pe sine integral, cum ar fi în natura sa, ci își reproduce fragmentar părți din *totul divin*. Cu alte cuvinte "Marele Anonim este existența care ne ține la periferie, care ne pune limite, dar căruia i se datorește orice existență... Nu se poate vorbi de o geneză a lumii, fără de a admite existența unui centru metafizic care este *altceva* decît lumea.." Rezultă limpede, că la început, grija divinității nu e *creația* ci *stăvilirea* sau stingerea extremă a unui proces teogonic posibil", pentru a împedica o teo-anarhie și a salva centralismul și hegemonia sa.

În concluzie, consecința privind studiul metodei *parabola fiului risipitor* în kata, care a fost obiectul lucrării, se impune ca fiind în venirea în preajma esenței dialectice a KARATE-DO-ului.

În ceea ce privește consecința evidențierii unității triadei mit-filosofie-Practică prin practica karate-do-ului, consider că, în aspectele principale, a fost deja, modest, relevantă. Voi încerca să supun atenției aplicarea parabolei fiului risipitor la un exercițiu numit kata. Desigur că e o interpretare, dar precizez că folosirea acestui termen e un mijloc abil de a pune în evidență obligativitatea **pasivității** practicantului față de trăirea interioară, care nu trebuie să fie tulburată de idei preconcepute, autosuficiență, provenite din cultură, educație și de ce nu, chiar practică. O exprimare activă către exterior a unui interior crud, neajuns la maturitate, prin gesturile impuse de parcurgerea unui kata, pot face un mare deserviciu mesajului transmis de acesta, ducînd chiar, cum se și întîmplă de fapt, la înmormîntarea esenței schemei kata-ului respectiv. O *bună așezare*, aici, este oportună. Interiorul și exteriorul trebuie să fie o suprafață plană. A realiza unitatea celor două înseamnă să recurgem la transfigurare, care nu e posibilă fără intervenția **aed**-ului. Povestea kata-ului se impune cu insistență a fi cunoscută, pentru a re-figura, actualiza emoția spațio-temporală din momentul conceperii acestuia.

Mesajul unui kata vine din illo tempore, deci este mit. Practicantul trebuie să-și re-amintească conștiința sa mitică. Iată de ce parabola fiului risipitor se erijează într-un țesut cosmic, în care prin verticalitatea practicantului poate fi trezit fiorul mitic, evertuat la nivel de călăuză. În modalitatea rătăcirii și înțelegerii acestei rătăcirii prin existență, precesia obținută la revenirea acasă sau, în cazul nostru, în punctul de aplicație, rămân desigur încryptate. Din multele kata-uri am ales *Kankudai*. De ce Kankudai? Traducerea termenului kankudai²¹⁸ prin *kata soarelui* are un fundament ce depășește puțința de înțelegere momentană a impactului pe care-l presupune încifrarea lui în gest și schemă, fiind nominat să pună în evidență posibilitatea accesului la intimitatea relației corp-spirit, prin intermedierea și realizarea sinelui nedivizat, veritabil.

După cum spune Martin Heidegger, "acel lucru care se arată în existență mai devreme iar omul îl înțelege mult mai târziu"- kata kankudai este un moment fericit de înțelegere a acestei afirmații.

În cele ce urmează, subiectul parabolei urmărește cele zece tablouri pastorale din Zen, la care o contribuție importantă o au: mitul peșterii (Platon); scara lui Iacob; și cele 30 de trepte ale lui Ion Scărarul. De remarcat că, la un anumit grad de înțelegere, semnificația celor treizeci de ani ai lui Isus urmați de trei ani de viață publică pînă la crucificare și înviere²¹⁹ aduc un plus de certitudine și de adîncime (urmînd metoda propusă), în conștientul permanent încercuit.

Apariția personalității individului și criza provocată de lipsa de referințe existențiale obligă individul, conștient de el însuși, să ia o atitudine. Educația, cultura, locul geografic și rezultatul implicării, în sens de utilitate ca viziune a propriei subzistențe, își pun amprenta pe direcția aleasă. Fericita întîlnire în existența individului cu alte modele culturale, în cazul nostru cultura extrem-orientală, face

²¹⁸ Să nu uităm însă că pentru popoarele antice s-a perpetuat din timpuri imemorabile magia numelor, numele nefiind, deci, lăsat la întîmplare, posibil de interpretat oricum, chiar destinul fiind legat de el. Latinii spuneau "nomen est omnen" (numele este *semnul* sau *prevestirea* - în trad. V. Kernbach) iar Plaut scria (Persul, v. 625): "numele... prețuiește el singur mult".

²¹⁹ Vezi, în capitolul Aplicații din prezenta carte, "Vîrstele educației și treptele schimbării, sub semnul antagonismului și schimbării".

posibilă o mai bună apreciere a culturii proprii, facilitînd ceea ce urmează.

Înainte de a da curs aplicării parabolei la kata Kankudai am găsit nimerit să introduc o mică disertație asupra unei altfel de viziuni ca și legătură între Timp și Viață, pentru a lămuri și mai bine ceea ce urmează.

TIMPUL ȘI VIAȚA

Alăturarea a două concepte atît de strîns legate în aparență unul de altul face trimitere la mister, taină și la întrebarea: cum de este posibilă alăturarea a două noțiuni, ireconciliabile în structura lor organică? Trezirea conștiinței trebuie obligatoriu să aibă legătură cu “căderea” protopărintelui nostru ADAM. Odată trezită conștiința începe și domnia lui Cronos cu două fețe, una vizibilă, de suprafață (ontică), pe de o parte, și alta de adîncime, invizibilă (ontologică), pe de altă parte. Acesta, din vechime venind, cu dinții lui ascuțiți, depășind “vremile” și stările, își mai ronțăie și astăzi copilul-clipă (Zeus). Clipa, multiplicată la rîndu-i în stări spațiale, ontice (*mitic, istoric, fantastic, psihologic, matematic – dar și, geologic, vegetal, biologic-animal, biologic-uman, chimic, timp de înjumătățire ca și durată în domeniul radioactiv, apoi subcuantic etc., dar și un timp al modei, al moralei, al eticii, apoi unul politic, economic, social și, din nou etc., strîns legate de momentul Einstein, ca și de tot atîtea alte spații de sorginte Riemmaniană, Lobacevschiană, Gaussiană, Euclidiană*) își disimulează încă prezența, pentru a scăpa de un destin al cărui implacabil final, pare a fi moartea. Soluția nemuririi, fixarea clipei, a fost găsită tot prin timp. Timpul care se ignoră pe el însăși, devine Eternitate, un Cronos-ontologic, dînd orientarea individului-om, către o anume inițiere. Astfel călăuzit, omul care devine OM (*adică își depășește condiția umană căzînd în uitare de sine, se rectifică și se resuscitează, înviind în mirare de sine, act posibil numai în Timpul devenit la rîndul său – Eternitate*), are acces la un timp spațializat în care Viața cu “V”-mare, îi propune veșnicia. Omul care-și trăiește timpul, lăsîndu-l să fie, este centrat pe eternitate, în contact direct cu “Împărăția lui Dumnezeu”. Așa trebuie să fie și timpul de creație a omului de geniu, altceva decît timpul psihologic. În timpul de creație, creatorul este pasiv față de o realitate ce-l

depășește ca puțință de înțelegere. El contemplă ideile așezat pe Cer (tărie). În timpul psihologic existența numită om este activă, acesta se concentrează asupra lucrului care-i este propus sau și l-a propus.

Din cele de mai sus, la o judecată de valoare, putem structura poziția relativă a omului vis a vis de conceptul timp, după următoarele criterii:

A – mitic;

B – meta-istoric;

b.1 - geologic;

b.2 – vegetal;

b.3 – animal;

b.4 – pre-uman;

C – istoric;

c.1 – uman;

c.1.1 – cronologic;

c.1.1.1 – tehnic;

c.1.1.2 – biologic;

c.1.1.3 – chimic;

c.1.1.4 – vegetal;

c.1.1.5 – mineral, etc.;

c.1.2 – psihologic;

c.1.2.1 – ideatic;

c.1.2.2 – fantastic;

c.1.2.3 – concret;

c.1.2.4 – organic;

c.1.2.4.1 - al reveriei și visului, etc

c.1.2.5 – al iubirii;

c.1.2.6 – al credinței;

c.1.3 – rațional;

c.1.3.1 – social;

c.1.3.1.1 – al modei;

c.1.3.1.2 – al eticilor;

c.1.3.1.3 – afectat de sport;

c.1.3.1.4 – intelectual;

c.1.3.1.5 – al educației;

c.1.3.1.6 – religios;

c.1.3.1.7 – ecologic;

- c.1.3.1.8 – turistic, etc.;
- c.1.3.1.9 – al libertății;
- c.1.3.2 – politic;
- c.1.3.3 – economic;
- c.1.3.3.1 – agrar;
- c.1.3.3.2 – industrial;
- c.1.3.3.3 – privat;
- c.1.3.3.4 – liber profesionist;
- c.1.3.3.5 – casnic;
- c.1.3.3.6 – șomer, etc.

Notă:

Structura de mai sus scoate în evidență numai rigoarea nu și exactitatea. Domeniile survolate sub aripa timpului sînt într-o permanentă relație de intercondiționare. Adîncind reflecția, fără să greșim putem spune: cultura autentică ne adîncește prin datini și obiceiuri în tradiție. *Cultura consemnează, nu intervine*. Cultura este un “jgheab îngust”, prin care trăitorul însetat de înțelegere cade în “tradiție” și se resurscează ca posesor al unei cunoașteri universale. Acest gen de Om-trăitor, căruia i se atribuie că are cultură, apreciază axiologic așezările geoculturale din perspectivă ontologică, adică spirituală. La acesta, discriminarea ține numai de spațiu geo-cultural. El va vedea mai ales locurile comune care unesc omul cu *omul* din conceptul universal de umanitate, lucrînd neistovit la suportul spiritual al armoniei, păcii, prieteniei. De aceea, aici nu este locul structurii de mai sus a timpului. Acesta, aici, este obiectiv, augustinian. Putem să spunem că autentică cultură se pune în slujba omului-OM. Dacă este să catalogăm oportunitatea calificării stărilor temporale de mai sus, putem spune că își extrag pornirea din conceptul de civilizație, care este conservare, protecție etc., și care se multiplică prin supraspecializarea aspectelor ce țin de știință, tehnică și tehnologie, adică de utilitatea imediată, materială. Recunoaștem aici conceptul subiectiv cartezian, locul cauzei și al efectului. La fel, putem să spunem că civilizația se pune în slujba conceptului de “societate”, căruia i se subordonează mai apoi Om-ul decăzut la rang de om sau chiar om-popor.

Undeva, în marele Timp, vine cineva și spune: “Eu sînt Calea, Adevărul și Viața”. Unde se afla omul-popor în acel moment crucial a cutremurătoarei evidențe? Cu siguranță că dăm dovadă de orbire în contactul cu simplitatea Căii, Adevărului și Vieții. Calea – cu siguranță că a mai fost scoasă în evidență în decusul omenirii. Egiptul (clerul), Grecia (Orfeu-Pitagora), Babilonul (magii), Roma (Numa), China (Lao Tse, Confucius), India (Buda) etc.. Dar EU SÎNT ADEVĂRUL ȘI VIAȚA deja reliefează alte coordonate, extra-umane. Atît Adevărul cît și Viața depășesc Timpul, adică îl transcend. Dintr-o dată, Adevărul și Viața apar ca locuind într-o identitate care, la rîndul ei, transcende condiția omului-popor sau chiar existenței numite om. Indicația este limpede. Existența numită om trebuie să facă eforturi să devină OM-autentic. Numai așa se poate intra în Cale, care aflată sub timp, într-o bună sporire ca educație, la rod, spontan, va metamorfoza OM-ul care astfel se va naște ca “prunc” în Adevăr și Viață, depășind timpul, intrînd în eternitate. Om-ul după chipul și asemănarea lui Dumnezeu este Cale, Adevăr și Viață. În scurt, cred că acesta este mesajul mîntuitorului nostru Isus, el însuși model în acest sens.

Se vorbește de timpul mitic dar și de o conștiință mitică, de o conștiință filozofică, morală etc.

Cert este că timpul se scurge diferit, funcție de locul unde se află observatorul la un moment dat. Einstein a demonstrat acest lucru. Nu este cazul să insistăm asupra lucrurilor cunoscute deja. Urmează să ne folosim de acestea pentru a adînci starea de predispunere către înțelepciune, într-o proximitate a Timpului și Vieții.

Am ajuns să înțelegem stricta dependență a conștiinței de conceptul timp. Conștiința se desprinde, prin despicare de Voința care i-a dat viață și, asemeni fiului risipitor, pleacă în lume. Timpul se scurge pentru ea, lucrurile au început și sfîrșit. Nimic nu poate fi fixat pentru totdeauna. Așa fiul își consumă și iubirea (averea) de la Tatăl și, acut, simte nevoia revenirii acasă. Tatăl așteaptă răbdător, fără nici o inițiativă în timpul cronologic. El așteaptă în Eternitate, zona intermediară, un avanpost al veșniciei Vieții care este El. Și fratele, care știe acest lucru, uită să-l și trăiască efectiv, așa că tot în timpul cronologic, cronofag viețuiește. Nu există pildă mai edificatoare ca Parabola fiului Risipitor vis a vis de subiectul de față.

Timpul mitic este timpul zeilor și al arhetipurilor, este sugestia Eternității și, prin aceasta, câmpul virtual al sufletului uman. Aici, prin dobândirea sinelui veritabil, omul este-OM. În acest câmp pot fi cunoscute lucrurile veșnice: iubirea, înțelepciunea, bunătatea etc..

Timpul meta-istoric afectează evoluția și devenirea pământului din punct de vedere geologic, vegetal, animal etc., populat încă de arhetipuri și zei.

Timpul istoric intră în momentul din care ne parvin izvoare despre culturi și civilizații încheiate, organizate administrativ, economic și politic.

Timpul cronologic este unul al cauzei și efectului, cu început și sfârșit pentru lucruri.

Timpuletc. Consider că nu este constructiv să intrăm printre copaci, căci s-ar putea din cauza lor să nu mai vedem pădurea. Omul, pentru comoditatea înțelegerii raționale, a născocit conceptele așezate sub timp, pe care le-a numit în ordinea necesității și utilității, durată, interval, epocă, veac, eon, an lumină, an cosmic, parsec etc. Nu este așa că Timpul le transcende pe toate? Așa că TIMPUL ontologic este un alt nume al ETERNITĂȚII, poate, de maniera în care întinderea este un substitut al Spațiului, iar durata un interval al clipei... poate chiar posibilitatea educată ca în ea să locuim în prezent.

KANKUDAI. Kata soarelui

- emanciparea spirituală a omului -

(Povestea nașterii și a trecerii prin moarte către Înviere a celui care mort era și a înviat, a celui care pierdut era, și s-a aflat).

- I. Existența numită om, simte și asimte - ca o nevoie, - confirmarea afectelor acumulate din relația fenomenală și noumenală. Se apropie momentul unei decizii.
- II. Consecința¹ îl orientează către unul sau altul din contingențele ce i se propun, încercuindu-și astfel acțiunea în ceea ce se numește

¹ Reamintesc, adăugînd la înțelesul consecinței: cuvîntul raportat la propoziția - "mai întîi a fost cuvîntul...", inițial nu a servit pentru comunicare. Starea prezentă a cuvîntului, servit drept comunicare între oameni, e "o uzurpare, o profanare" (V.

începutul ca voință, *mijlocul* ca putință, și *sfârșitul* ca realizare în obiectivul dorit. Prin urmare, spațiul de referențiere e esențial în alegerea locului unde voința, ca început, dorește să se vadă pe ea însăși. În această vedere (luată în sens de înțelegere), ea se neagă pe sine și, din punctul de realizare (adică punctul de aplicație) al acestei încercări, zămislește copilul-conștiință care, întoarsă □u fața către lume, uimită de facilitatea cu care-și poate rezolva problemele în fizic, părăsește, noumenal vorbind, voința și pleacă de acasă (în mintea oricui se fac scenarii de plecare de acasă înainte de pasul decisiv); (poz. I - II).

1. Nașterea de la sine se impune ca o asimilare a unui loc în spațiul referențiat. Acceptînd (legat fiind de locul din spațiul referențiat), fiul își surprinde aspirația, care devine o suferință insuportabilă; caută sursa și confundînd, descoperă, astfel, dorința. Apare dorul de *ducă* și, în perspectiva acestuia, îi caută coordonatele geografice în afară. E surprins de nemărginitul zării și are impulsul să-și asume cunoașterea acestuia. Vrea să știe totul despre tot. Nu știe că are de la început totul în el. Triunghiul cu vârful înainte semnifică Yang-ul, vulcanul intențional, propriu fiecăruia dintre noi (poziția 1).

2. În acest excurs, fiul descoperă familiarul, care e pămîntul ca temei al sprijinului ferm, realizat din punctul de aplicație (poziția 2). Este sufocat de lipsa de perspectivă și, printr-un gest de inspirație (poziția 44) cu aceeași vedere (poziția 3), cuprinde nemărginitul zării și ochii se deschid mirați către cer, descoperindu-l (poziția 4). Este momentul inocenței pure, cînd ceva de ordinul intuiției preavizează acea inefabilă și intangibilă împărăție a plenitudinii. Yang-ul își pierde referința exterioară și, pentru moment, se topește în zare. Magnificul copleșește. Nimic nu este obiectivat. Totul se petrece fulgurant și luminișul fulgerat, preavizînd momentul final, dispare.

Lovinescu, *Jurnal Alchimic*, p.47, Institutul European, Iași, 1994). Cînd pronunț-consecința- îmi fixează întreaga atenție asupra lui, Măreția, puterea întregului Univers îl umple, îl transformă din stare inferioară, -cărbune- în diamant. Nici un cuvînt, cu atît mai mult cuvîntul *consecință* folosit aici, liberat din înțelesul lui conceptual, nu trebuie să fie coextensiv unui înțeles rațional. Este ca un castel apărut de șanțul adînc și lat, umplut cu apă. Orice receptacol al înțelesului rațional e amputat. Orice cuvînt, cît de banal ar fi, poate face oficiul comunicării cu divinitatea, în condițiile de mai sus. În cazul nostru, aici, consecința are rol de acumulare afecte; șanțul e sec, fără apă.

Revărsarea de bucurie care urmează slăbește atenția fiului asupra faptului că, în nemărginirea zării, e respins și trimis din nou către pământ, într-o înțelegere nouă, încă neabisală. Fiul vrea să se vadă pe el însuși, dar obține o negare a propriei persoane. Motivată fiind de prima revelație a deschiderii, ceva din el pleacă în lume. Yang-ul reapare și se instituie din nou, cu mai multă putere. Este marea discriminare (poziția 5), despărțirea obiectului de subiect. Cercul se închide- naștere și moarte. Presiunea crește. Ceva nelămurit, dar decisiv, se întâmplă. Fiul intuiește, dar se lasă prins de Ignoranță și orizontalizează Axul Lumii. E momentul în care voia proprie se insinuează ca singurul adevăr. În realitatea născută (kata), care se așterne sub picioarele fiului, gesturile identice dar opuse (pozițiile 6, 7) determină o scînteie, un gol între ele care, amplificîndu-se într-un vârtej, previzionează din nou, de această dată, Vortexul, ca Loc în care planul de existență al omului în toate coordonatele lui e penetrat și marcat în mod continuu de Ființa (Tatăl) care, oculată, așteaptă ca priceperea primului (fiului) să re-descopere coordonatele (casa), aceluiaș-ului. În același, Axa Lumii interferează planul nostru de existență.

Între cele două gesturi, identice dar opuse, travaliul inițiat se desfășoară lărgindu-se, dar revenind implacabil înapoi la punct, conform cu legile după care se propagă, imuabil, Solve și Coagula.

3. Trimițînd către o deschidere sau alta, survolînd geografia fizică în cele șase coordonate, sprijinit pe pământ și aspirînd către cer, însetat de cunoaștere, fiul își cere partea de avere, adică dreptul la exprimare și, tensionat (pozițiile 8, 9, 10, 11, 12) de casa părintelui mult prea familiară, după un timp, se lansează ca o săgeată în propriul său scenariu despre lume (pozițiile 13, 14).

4. Încă neexprimat, fratele îl însoțește peste tot și, în maximul de realizare romantic fratele și fiul, unul pe altul, se descoperă. Este exprimarea primului Kiai și apariția primei crize, pubertatea. Intrarea în lume se face la nivelul realității secundare, în partea inferioară a acesteia (poziția 14).

5. Fiul risipitor își caută noile coordonate geografice și puțința de a-și surprinde noua casă. Începe să cheltuiască averea tatălui, raționalizînd lumea, adică aducînd-o sub *ratio*, deformînd simbolurile și construind simetrii-analogii, sărăcind astfel și căzînd sub iraționalitatea ei (lumii). Încercarea de a-și regăsi locul, unind

cerul cu pământul cu ajutorul rațiunii, dă greș de fiecare dată. (pozițiile 15, 15a, 16, 16a). Toate încercările de reîntoarcere în noua casă, departe în lume, se realizează fără reînnoire și, curînd, fiul risipitor sărăcește complet. Binele, departe de casă, nu durează cît lumea. Dorul de casă e cumplit printre străini. Departe de Tatăl lui, iubirea se topește. Iubirea, la fiu, nu este de la sine ci de la Tatăl. O nostalgie sfișietoare îl secătuiește de referințe exterioare orientîndu-l spre interior. Dar nu se întîmplă nimic. Interiorul e mut (pozițiile 17, 18, 19, 19a). Dintre cei patru magi fiul, acum, trebuie să și-l asume pe Hortopan.

6. Deruta îl hotărăște să-și taie voia proprie (pozițiile 20, 21) și să-și întoarcă vederea (puterea de înțelegere) către binele de acasă. Presimte urma dar, încă, nu are suficientă forță. Foametea din țara îndepărtată și nostalgia îl pocăiesc (pozițiile 22, 23, 24) și, renunțînd la privilegiile date de condiția de fiu al Tatălui, smerit (pozițiile 25, 26), se gîndește că locul îi este printre argații acestuia.

7. În acest moment, găsește urma sacralui (pozițiile 26, 27) și, neabătut, urmează calea de reîntoarcere spre casă, unde ajunge și e preluat de tatăl, care-l aștepta ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Fiul s-a reîntors la locul inițial al lansării în lume (pozițiile 28,29,30).

Urmează un moment de supremă uluire. Mirat, apoi sfios, gustă începutul spaimii. Bunătatea Tatălui este de nesuportat, de neînțeles, e o continuă învinuire. Fiul moare încet, încet, pentru lume. O abisală tăcere se insinuează. Criza este maximă (poziția 31).

8. Pătrunzînd înțelesul lumii (poziția 32), răsturnîndu-l pe o parte și pe alta (pozițiile 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39), binele și răul într-o împletită răsucire, coborînd și urcînd, pentru a reveni, prin răsucire, într-o bună așezare (poziția 40), se ajunge la o criză de nesuportat pentru Rațiune care, blocată, devine, paradoxal, suport al saltului (poziția 41, 42). În această etapă, planul de existență reprezentat de ființe feminine (sora, soția dar niciodată mama), care pe tot excursul au fost devotate fiului, devin persecutoarele acestuia, cînd instinctul filial sau iubirea pentru o ființă telurică încolțește în ele, cu alte cuvinte cînd fiul încearcă să depășească, cum e de datoria lui inițiatică, condiția umană. Pe măsură ce se înalță de-a lungul gunei

Sattwa¹, partea parcursă devine guna tamas. Principiul feminin poate merge pînă la omorîrea fiului.

Este preavizarea morții inițiatice a fiului.

Trebuie să ajungem în interiora Terrae (interiorul pămîntului), prin Fons Vertatis (fîntîna adevărului), rectificîndu-ne apoi, să găsim Occultum Lapis (piatra ascunsă). În centrul ființei (tatălui) se găsește cea mai fabuloasă comoară.

9. Saltul urmat de KIAI e o cădere în abisul uitării de sine (poziția 42). Corpul și spiritul în cădere se resuscitează (poziția 43) spontan ca uimire de sine (poziția 44), adică, corp și spirit legat. Sinele (fără să greșim, gîndim sufletul), astfel nedivizat, semnifică depășirea condiției umane și realizarea calității de OM îndumnezeit. Stăpîn absolut al creației, care nu stăpînește ci slujește, trăind efectiv menirea de a lega Cerul și Pămîntul, într-un gest de conferire a locului unde om și ființă stau într-un același, adică în MAKRON, Dumnezeu- Locul, Fiul a atins puritatea inocenței, a înviat ca fiu al OM-ului. Într-un gest de maximă devoțiune, trăind efectiv liturgia momentului, cu brațele întinse către Cer, ferm ancorat și intrat la propriu în temeiul Pămîntului - OM, fiul e în casa tatălui la el acasă. Deși poartă aceeași haină ca la început, Fiul-OM este trezit.

10. Existența numită OM a pătruns pentru totdeauna prin poarta omului, loc, de la început conferit lui (poziția 45). În marea tăcere care urmează, ascultarea pasivă (poziția 46) a ființei conduce la resuscitarea spontană în faptă, a Om-ului și Ființei unite în *același*, de o manieră conformă cu realitatea. Acum e Adam Quadmon¹, arhetipul. În vecinătatea Ființei, alimentat de Ființă, OM-ul revine, neatașat, asupra condiției depășite și, prin simpla *Prezență*, își revarsă înțelepciunea asupra ei.

¹ Guna- calitate; stare. Trebuie avut în vedere că, pentru gramaticie-nii indieni, relația dintre gunin - posesorul calității, și guna- calitatea respectivă, nu corespunde determinării lingvistice, fapt care conduce la o altă perspectivă de înțelegere a relațiilor dintre gîndire și limbaj. Cît privește înțelesurile, cităm din *Bhagavad-gita*, cartea 14, *Yoga deosebirii celor trei tendințe*: 5. Sattwa, rajas și tamas sînt tendințe născute din natură. 6....Sattwa e lumină și ne-chin...înlănțuite prin legătura fericirii, legătura cunoașterii. 8. Tamas...e necunoașterea, e tulburarea minții...înlănțuite prin delăsare, lene și somn".(nota red).

¹ Sau Kadmon - Omul ceresc, principiu al emanațiilor divine (Sphiroth), în entitatea lor primordială. La iudaici, omul - reflectarea Domnului, se află reprezentat atît în Kosmos (Adam Kadmon) cît și la bază, Adam Pămînteanul.(nota red).

Destinul omului e irevocabil. Menirea acestuia e să surprindă și să discearnă aspectul reversibil, locomotor, mort, de cel ireversibil, determinat de Entropie, marcat de noutatea prin combinație, cele veșnice de cele neveșnice. În marea tăcere care se creează într-o bună așezare o dată ajuns acasă (poziția 46), OM-ul e în posesia calmului puterii și are puterea calmului, este în plin KIAI, iar vederea cu un singur gând îl așează în Cale, în Adevăr și în Viață. Omul este mîntuit și cu adevărat folositor omului (poziția 47).

Fiul și-a însușit schema proprie, definitorie, de unde, în punctele ei vitale, se poate modifica fără oprire în alte scheme, după cerințele momentului și locului. Principiul de metamorfoză a fiului e, în acest moment actualizat și nu *innisipat*, cum *pare* să fie astăzi. Eul fiului e descentralizat și nu mai amintește nimic din aspectul coextensiv al acestuia, survenit din rădăcinile lui tenebroase. Adevăratul Cer și existența omului care, întreagă, se insinuează ca Pămînt, îl configurează din adevăratele elemente pe Makron, stăpîn ce-și slujește creația dată spre îngrijire.

Și totul se întîmplă între naștere și moarte și într-o bună așezare, prin moarte către viața veșnică (poziția 47).

Nu este minunat să constați că una dintre treptele înțelepciunii își reclamă ceea ce urmează?

Jurămîntul propriu de credință al discipolului către intimitatea lui, pe care l-am alcătuit în spiritul lucrării de față care, încă o dată, vine spre confirmarea compatibilității acelor culturi care, sprijinindu-se pe natura spirituală a omului, fac eforturi în realizarea sinelui veritabil dar, nu uitați, calea mijlocului abil. Am folosit un text a lui Constantin Noica, pe care l-am adaptat potrivit interesului de față, precum și un text provenit de la profesorul de karate, Arima, maestru Zen, unul dintre cei patru discipoli și continuator al lui Miyagi pe stilul Goju-ryu reprezentat în zilele noastre de școala Ymaguchi.

Pași spre "mintea imaterială și fără formă" loc de întîlnire a omului cu ființa.

Eu sînt întru Arta Marțială. Aceasta înseamnă că Eu sînt învăluit și totalizat în Arta Marțială, care este mai puternică decît mine.

Prin alegerea pe care Eu am făcut-o sînt conștient că identitatea mi-o dă acest învăluitor fără identitate, încă, (fiorul mitic). Eu nu mă voi investi în Arta Marțială fără natura ei. De aceea Eu caut numele, definiția, hotarele. Eu știu că nimic nu-mi poate arăta, din afară, hotarele ei, fiindcă Eu sînt și rămîn Întru Ea.

Tot ce văd este faptul că A FI Întru Ea îi mut statornic hotarele, așa că învăluitorul care-mi dă identitate nu are nici el identitate stabilă, și-o capătă odată cu a mea (precesia).

Atunci, ceea ce mă adeverește are nevoie de adevărarea mea și este pe măsura puterii mele de a adevăra.

Deși nu-i pot da măsura deplină, nu sînt mai puțin purtătorul Ființei ei, și recunoașterea pe care i-o acord este cunoașterea măsurii ei. Ființa întru care sînt e, astfel, pe măsura tăriei mele de înființare.

Și, totuși, Eu sînt întru Ființa Învăluitorului și nu de la Sine Ființator.

Sînt permanent dincolo de mine, în rostul pe care încerc să-l identific și care îmi apare înainte, ca un scop, dar care este la fel de bine mijlocul meu de a intra în ordinea mea. El este orizontul în care sînt așezat și în care, de fapt, mă reșez tot timpul, ca în răspunsurile acelea care abia ele nasc întrebările. Dar, este, în același timp, și miezul meu, principiul meu organizator, așa cum Totalitatea se rostește prin părți, se pune în rost, făcîndu-le și pe ele să intre în rostul lor. Mai adevărat decît Ființarea ei sau decît Ființarea mea, este Ființa noastră comună, este Locul, este Templul unde se înfăptuiește solidaritatea noastră. Iar Solidaritatea este, la rîndul ei, întru ceva, întru această împlinire comună.

Întru această împlinire comună e sinele veritabil, nedivizat. Aici, unde orice exterioritate și interioritate pare a se fi pierdut, situația pare să aibă un nume - KIAI.

Eu nu am părinți; Eu fac din cer și din pămînt părinții mei;

Eu nu am putere divină; eu fac din cînte puterea mea divină;

Eu nu am posibilități de trai; Eu fac din supunere și docilitate posibilitățile mele de trai;

Eu nu am putere magică; eu fac din forța interioară puterea mea magică;

Eu nu am nici viață, nici moarte; Eu fac din ISUS viața și moartea mea;

Eu nu am corp; Eu fac din stoicism corpul meu;

Eu nu am ochi; Eu, fac din fulger ochii mei;
Eu nu am urechi; Eu fac din sensibilitate urechile mele;
Eu nu am membre; Eu fac din promptitudini membrele mele;
Eu nu am nici o intenție; Eu fac din ocazii intențiile mele;
Eu nu am minuni; Eu fac din legea dreaptă minunea mea;
Eu nu am principii; Eu fac din adaptibilitate principiile mele;
Eu nu am prieteni; Eu fac din spiritul meu prietenul meu;
Eu nu am armură; Eu fac din adevăr armura mea;
Eu nu am dușmani; Eu fac din imprudență dușmanul meu;
Eu nu am castel; Eu fac din spiritul oamenilor castelul meu;
Eu nu am sabie; Eu fac din subconștient sabia mea.

În proces nimic nu-și păstrează identitatea, nici Arta Marțială, nici Eu, nici așezarea mea, nici aflarea mea, nici orizontul meu. Toate s-au sudat. Toate sînt UNA, în A FI Întru. Dar toate sînt și către UNA.

Totalitatea în expansiune, prin deschiderea care se creează și prin cîmp, se rezolvă într-una de concentrație.

A FI Întru exprimă, în primul moment, lărgirea Acum Totalitatea s-a maturizat, putînd exprima restrîngerea.

Arta Marțială este o totalitate care învăluie Ființa mea, ca orizont al ei, una ce se contopește cu mine devenind intimitatea mea ca și principiul meu de organizare și făcînd ca tot ce este să tindă spre o ființă în sînul căreia, dintru început sînt, să caut ceea ce dețin, să mă orientez către sinele propriu și să mă cufund în acesta ca într-un temei unic. Așa cum spune înțeleptul: cine mă caută, m-a și găsit deja.

Eu mă întorc la rădăcina mea, unde mă așez în liniște;
În liniște, îmi regăsesc ordinea;
Regăsind ordinea, îmi aflu calea;
Aflînd calea, sînt iluminat.
Practicați, studiați¹ și veți FI.

¹ Cercetare diacronică și sincronică. Ambele, înrădăcinate într-o bună așezare.

CAP. IV

VERIFICAREA VALABILITĂȚII METODEI NUMITĂ "PARABOLA FIULUI RISIPITOR" APLICATĂ ÎN PRACTICA KARATE-DO

Acest capitol este o provocare făcută cu bună știință, pe care mi-o asum. Am intenționat să-l dezvolt sub auspiciile dialogului, chiar disputei, pe care mi-am dorit-o cu cei ce activează în câmpul marii realități. Înțeleg, aici, ca *mare realitate* aceea care ni se impune în mod existențial și nu subzistențial, în care mai există, încă, reale *trestii gânditoare*. E trist, dar se pare că rîndurile acestora (trestilor gânditoare) scad vertiginos.

Încotro, OM-ule?!

Nimic nu este mai potrivit (dușman) adevărului, decît procedura, asemeni accidentului care a ascultat o singură parte. Timpul va confirma sau va infirma, sigur, în măsura în care lucrarea va fi stîrnit interes suficient ca să fie luată în atenție, căci e bine știut că, de la o bucată de vreme, omenirea a realizat că e mai ușor să te folosești de experiența înaintașilor decît să ai inițiativa creării unei noi experiențe. Altfel spus, e mai ușor să construiești la nivelul experiențelor altora, decît la nivelul propriei experiențe. Imaginați-vă că aceste experiențe sînt piesele jocului de șah. Adică nimic despre natura intimă, proprie experiențelor numite aici, pioni, tură, cal, nebun, rege, regină. Tragedia existenței numită om pare să fie fără sfîrșit. De fapt, omul nu ia nimic din conținutul emoțional al experiențelor pe care le folosește comod, ca de la sine înțelesul și, trăind în lumea convenției, în care așa-zisa căldură umană nu este altceva decît o exacerbare a civilismului bazat pe tot felul de etici și morale, pe o politețe care degradează natura intimă a disputei și dialogului, ratează singurul suport al nașterii unei stări. Realitatea, în care disciplina disputei și a dialogului e impusă, depășește

omnitudinea care rămîne în lumea strîmtă a teatrului ludic¹. Omul nu are în general o părere bine formulată în înțelegerea conceptelor de existență, ființare, viață, nemurire, veșnicie, eternitate etc., lacună care-l pune în imposibilitate de a percepe realitatea unui lucru în termeni de interdependență. Cît despre vederea *față la față* sau, în termenii din această lucrare, *kokoro kara kokoro*, nici nu poate fi vorba. Cum să scoți în evidență, de această dată îndreptățit, că lanțul exprimat prin conceptele existență, eternitate, veșnicie au la bază o așezare bună în înțelegerea conceptului de timp? Că și conștiința²²⁰ noastră poate transcende realitățile veacului (veacurilor) și să intre în eternitate ignorînd timpul, numai că nu poate surprinde veșnicia decît dacă trăiește efectiv Calea, care e Adevărul și Viața? De la început, prin datul firii omului, acestuia, dacă îmi e permis un scenariu, i s-au creat condițiile (ca posibilități) de revenire la faza de arhetip.

Căderea din realitatea pură a OM-ului nu s-a făcut într-o liberă cădere ci, acesta, permanent a fost și este conectat la origini, printr-o realitate pe care unii o numesc *coarda de argint*. Natura în care omul e lăsat să fie stăpîn al acesteia și, la maturitatea lui, slujitor, vine în creația Divină care stă asemeni cleștarului, nemișcată în infinitatea ei, așteptînd să fie însămîntată. Însămîntarea se face cu viul omului care, intrînd în Creație ca stăpîn al acesteia, o percepe în mișcare datorită Spiritului său. Creația e de la început asemeni ocheanului numit caleidoscop. Nemișcat, aparatul nu este nimic. Cu intrarea spiritului înfășurat în golul abstractului, în materie, începe rotirea ocheanului, cu bogăția de manifestări caleidoscopice a materiei. Se explică, astfel, anima și animus care, departe de a fi contrarii, alcătuiesc aspectul complementar al unuia și aceluiași lucru, unitatea omului cu el însuși în efortul de depășire a căderii, prin cultivarea semințelor erorii condiționatului în sînul mării tăceri, asemeni boabelor de grâu, în sînul mării îmbrățișări tăcute a pămîntului²²¹, pentru a germina și înmuguri ca semințe ale

¹ Ludus, înseamnă cîntec, joc, dans, pentru că Fiutul cosmogonic este o muzică suscitînd un dans (V. Lovinescu, *Incantația singelui*, Institutul European, 1994, Iași, p. 69) În cazul de față, ludus - are înțeles de "joc de distracție".

²²⁰ Conștiința poate deveni supraconștiință, în virtutea faptului că "extremele se ating", desigur, atunci cînd se împlinesc condițiile.

²²¹ Omul, este pămînt invizibil.

înțelepciunii la nivel de sine veritabil, de om folositor Creației și lui însuși, în marea întoarcere în casa Tatălui.

Confuzia omului este de natura identității false, pe care acesta o face cu natura sa fizică și psihică, neapreciind îndeajuns darul divin, de trestie gînditoare, ca un dat pentru trăirea dimensiunii generatoare de salt.

Încă o dată, îmi asum sarcina punerii pe rol a capitolului "Verificarea valabilității metodei numită parabola fiului risipitor, aplicată în karate-do"- într-o lucrare în curs de elaborare, în care voi dezvolta și locurile, semnalate de rezolvat din prezenta lucrare.

Referitor la teoria și practica Kudji-kiri, aceasta reclamă într-o primă intervenție, o reabilitare a stilului- ninjutsu, cunoscut ca stilul oamenilor Ninja, conducînd mai apoi, la a orienta "vederea" cititorului către aspectul complex al părții nevăzute din antrenamentul lor.

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

Materialul expus în lucrarea de față și-a dorit să surprindă o față nevăzută a existenței noastre prin instrumentarea unei posibilități (KARATE-DO), din domeniul atât de vast și complex al Artei Marțiale. Contradictoriu, dar și paradoxal prin caracterul unitar dat de valorile conservate, atât în schema kata-ului, cât și în încărcătura simbolică a gesturilor acordate la un anume ritm, acompaniat de o respirație corespunzătoare momentului, KARATE-DO-ul, alimentat de spațiul și locul sacru în care se desfășoară, ignoră timpul, adică ne *servește* fără oprire, mereu, un strop de eternitate. Fiind o referință de necontestat a zonei în/și din care Ființa e mereu aceeași, practica KARATE-DO-ului sugerează prin manifestarea în fenomenal, și așteaptă, Marea revenire din rătăcire a Omului, conștient din ce în ce mai mult de faptul că VIAȚA e o continuă afirmație. Luând seama la acest comandament, cel ce practică se îndreaptă către oglindă (conștiință), ceea ce ar însemna un efort de reîntoarcere și orientare către locul de întâlnire cu Ființa.

Arta Marțială (KARATE-DO-ul), luat în studiu în sensul de mai sus, se prezintă ca încă o șansă acordată omului zilelor noastre. Ea (el) se arată, în primul rînd, ca fiind o cale spirituală, un mod de viață.

Teoria spirituală a KARATE-DO-ului, asimilat aici cu Templul, are o origine antică și, cum am încercat să scot în evidență, mitică. Noutatea constă în actualizarea acestui fond spiritual într-o formă susținută de un demers dialectic. În acest sens, teoria spirituală a KARATE-DO-ului (Artei Marțiale), se deosebește fundamental de actuala viziune spirituală a karate-do-ului, bazat pe concepția *mîna goală*, susținută de un intelectualism căzut, psiho-somatizat.

Dacă lucrarea va prezenta interes numai viitorul va putea să confirme ipotezele, susținînd pe unele, *modificînd* pe altele sau abandonînd, parțial sau integral, teoria.

De remarcat *potrivirea* parabolei fiului risipitor, aplicată la exercițiul numit KATA.

De asemenea, ar fi util să scot în evidență acum aspectele inedite ale acestei lucrări:

a). Abordarea unui subiect atât de complex, care se sustrage permanent încercuirii, din perspectiva unei metode științifice;

b). Introducerea sub incidența studiului a zonei miticului, pe lângă deficiențele teoretice, practice și filosofice;

c). Scoaterea în evidență a unui domeniu caracterizat ca fiind *mijlocirea* prin termeni de genul loc, spațiu, templu, fior mitic, consecință, devenire (ca loc și spațiu în care înțelepciunea este), dezvoltare organică (proprie dimensiunii fenomenale), *bună așezare* etc.;

d). Crearea unui *spațiu referențiat* (în sensul de intermediar sau, mai bine spus, ca punct de plecare către...), vis à vis de spațiul exercițiului numit kata;

e). Reconsiderarea KIAI-ului ca ceea ce este de fapt, adică KIAI în sens de Prezență;

f). Încercarea de a scoate în relief spațiul comun în care Mit-ul, Zen-ul, Isihasm-ul, Practica, de orice gen ar fi ea, condiționate de o *bună așezare*, se reclamă într-o măsură comună, *același*-ul Parmenidian.

g). Demonstrarea faptului că, KARATE-DO este mai întâi un mod de viață și, în același timp, calea spirituală a acestui mod de viață care, transpus în fapte concrete, conlucrează la o *bună educație*. Mai apoi, ca prelungiri a rațiunilor ce decurg din aceasta (rațiunile apar în urma unui proces natural- *creșteți și vă înmulțiți* sau, asemeni copacului care-și perpetuează specia prin rodul său, ajuns la maturitate) pot deveni etică, morală, filosofie și chiar iubire. Insist asupra faptului că adevărata iubire își are temeiul în înțelepciunea omului. Efortul omului e înnobilit de știința și priceperea acestuia de a se *aranja* în adevărata cale spre mântuire, care obligatoriu trece prin planul de înțeleptire universal. Adevărata devenire a omului către calitatea de OM, aici, se petrece în planul înțelepciunii. Restul e pură dezvoltare organică, supusă dualității, nașterii și morții. În această zonă a existenței timpul e vremelnicie, sustrăgându-se adevăratului *timp*. De aici, eforturile care vizau în mod expres iluminarea. Buddha a oferit dharma, Zen-ul pentru acest demers.

Structura și suprastructura ulterioară, menită pentru a rezista vremelniciei, a îmbrăcat teoria și practica în ambalajul religiei. Nici urmă de religie în atitudinea lui Buddha.

Din acest moment (al obținerii Înțelepciunii-Iluminării), iubirea hristică este posibilă. Din planul înțelepciunii, astfel atins, calea, adevărul și viața propovăduite de mântuitorul nostru, Iisus, devin actuale.

Iată un aspect pe care am dorit să-l scot în evidență în această lucrare. Interferența între Buddha și Iisus creează zona către care trebuie să ne îndreptăm în eforturile noastre. Această zonă a fost numită - e Iluminarea. Buddha urcă către această zonă oferindu-ne și nouă o cale. Iisus pogoară pe pământ. E înfrînt și pleacă trist, căci oamenii, la nivelul de percepere a existenței, nu aveau suficientă relevanță în a-i înțelege iubirea, cu atât mai puțin calea, iar adevărul¹ nu putea acoperi suferința, bătrînețea, durerea și moartea. Iisus ne mîntuiește, dar pleacă trist. Oamenii nu erau, și nu sînt nici astăzi suficient de înțelepți pentru marea șansă care li s-a oferit. Iisus se retrage în Templul inimii și așteaptă ca noi să ajungem, acum, la EL.

Buddha arată calea laică către înțelepciune- aceasta fiind Zen-ul. Isihasm-ul propune însăși calea lui Iisus, de renunțare la această lume și căutarea Adevărului folosind rugăciunea Inimii.

În concluzie, trebuie să devenim *copii* (dar atenție nu *copii*, ci *prunci*; numai la aceștia inocența poate fi). Sensul acestei afirmații se referă la inocența copilăriei. Noi trebuie să traversăm, însoțiți de vremelnicie, Existența, să acumulăm și, printr-o *bună așezare*, să atingem puritatea inocenței. Este ceea ce se așteaptă să se înțeleagă de la parabola fiului risipitor. Atenție, nu putem redeveni, în sensul de mai sus, copii, adică în puritatea inocenței, decît odată ajunși în planul de înțelepciune universal. *Devenirea* își exprimă setea de-a contribui la acest demers dar, din păcate, ea nu există ca atare decît în înțelepciune (înțelepciunea nu are mișcare, așa cum e aceasta cunoscută în fenomenal; cu alte cuvinte nu crește și nu descrește; devenirea în planul înțelepciunii are o *mișcare* de stare, adică are salturi calitative, nici într-un caz cantitative).

Încă o dată, în geografia fizică, în natură (cu înțeles de fizic), se folosește impropriu termenul *devenire*. Mineralul nu devine, animalul nu devine, omul în planul fizic, întrunind cele trei dimensiuni acceptate de științele pozitive (corp fizic, biologic,

¹ Adevărul nu poate fi obținut decît în Cale. Și atunci, cînd acest lucru se întîmplă, este o veritabilă trăire, iar locul, este, unul sacru.

neuropsihic) nu devine- toate sînt în strînsă interdependență cu ceea ce numim transformare, creștere organică puse sub controlul entropiei și noutății prin combinație, iar din perspectiva materiei biologice chiar negentropie. Omul are însă și posibilitatea devenirii.

El poate, de exemplu, *deveni înțelept*, poate *deveni zeu* și poate *deveni îndumnezeit*. Aici lucrează alt plan al firii acestuia.

Desigur că, spre găsirea urmei, a intrării în acest plan (care din fericire pentru om, preexistă), sînt îndreptate eforturile din această carte. Cu alte cuvinte, numai existența numită OM poate deveni; dar așa cum am mai spus, nu în natura înțeleasă ca fizic, material, ci în natura lui proprie, în măsura în care atinge înțelepciunea, menținîndu-și în acest fel starea de echilibru pe îngusta și serpentiniforma cale de mijloc.

În acest sens, ca să ne facem bine, trebuie să facem eforturi, conjugate într-o bună așezare, așa cum este ea (buna așezare) înțeleasă în această lucrare.

h). Ridicarea la demnitatea de metodă a parabolei fiului risipitor, desemnînd o *călăuză* spirituală, în practica exercițiului numit kata. Pentru prima dată această metodă este aplicată kata-ului Kankudai.

i). Jurămîntul de credință al discipolului față de intimitatea lui. Acesta este esențial. Încărcătura emoțională, entuziasmul generat elimină efectul declarativ al formulelor din Dojo Kun. Oricum, esențialul din Dojo Kun este trăit efectiv prin caracterul spontan al spectrului (în sens de schemă) actualizat, ca ivire din sine, prin practica propusă în cartea de față.

Ce spune Dojo Kun.

1. HITOTSU JINKAKU KANSEI NI TSUTOMURI

KOTO: *karate-ul e mijlocul pentru îmbunătățirea caracterului.*

În primul rînd caracterul e imuabil. Nu crește și nu descrește. De altfel, se spune: Destinul e caracterul omului. Nu insist.

Cercetați. În schimb personalitatea poate să crească și să descrească. Trageți concluzia. Nimic nu vi se impune. Ceva din voi vă împinge către Ignoranță.

2. HITOTSU MAKOTO NO MICHIO MAMORU

KOTO. *Karate-ul este calea sincerității.*

Dacă rămân la această exprimare, fără să țin cont de prima, sînt întrutotul de acord. Dar, luînd în considerare că prima afirmație girează logic pe a doua, adică de la caracter către sinceritate, deja sîntem pe un teren alunecos. Pătrundeți, experimentați, așteptați. Voi sînteți sinceri în abordarea karate-ului, indiferent de motivație; motivația ulterioară, mereu în topul mîndriei și orgoliului, o va schimba în nesinceritate pe măsura însușirii formelor tehnice ale acestuia.

3. HITOTSU DORYOKU NO SENSHIN O YASHINARU KOTO *Karate-ul este mijlocul de întărire a statorniciei spiritului.*

4. HITOTSU REIGI O OMONZURU KOTO.

Karate-ul este calea aflării respectului universal.

5. HITITSU KEKKI NO YU O IMASHIMURU KOTO.

Karate-ul este calea dobîndirii autocontrolului.

Nu am comentat declarațiile 3, 4, și 5 întrucît, luate separat, exprimă o realitate. Acum vă rog, dragi cititori, să luați aminte la următoarea afirmație.

O problemă fals pusă din start poate gira clădirea unui scenariu structurat pe o schemă care, în nodurile principale, se bazează pe adevăruri recunoscute, ca în cazul de față. Nu uitați, caracterul e locul de unde se manifestă virtuțile. Deci, caracterul e ontologic, are adîncime. Toate celelalte adevăruri sînt de suprafață, și nu pot real exista fără decopertarea caracterului. Personalitatea omului, așa cum o cunoaștem, e o mască care acoperă caracterul. Ori educația omului de astăzi, ca și din toate timpurile, de la Decartes spre noi, vizează personalitatea din direcție utilitaristă. Adică forma dictează asupra calității. Cum, *personalitatea autentică* a omului se naște dintr-o preponderență a caracterului (în sensul virtuților ca: iubire, înțelepciune, bunătate, viață etc., adică lucruri veșnice și implicare în existență, ca act trăit) aceasta ne apare ca *o ivire din sine*. Cu alte cuvinte, fiecare dintre noi este sfințit de locul unde într-o bună așezare creștem spre rod. Din punctul de vedere al acestei cărți, pe deplin responsabil pentru afirmațiile făcute, aștept reacții pe măsura aspectelor relevante.

j). Încercarea de a pune în valoare teoria conform căreia *matca* civilizației își are originea pe teritoriul românesc, în spațiul carpato-danubian.

Legat de acest aspect, am încercat să stabilesc referințe la Putința noastră, a românilor, de asimilare a gândirii spirituale provenită din alte culturi, gândite în această perspectivă ca o reîntoarcere a acesteia (gândirii spirituale) acasă, în îmbrăcămintea culturală specifică arealului geografic unde s-a împămîntenit.

Ca o consecință, rezultă, că ceea ce numim cultură în mod obișnuit îmbracă aspectul local al spațiului geografic în care ia naștere, se dezvoltă și, din păcate, se ascunde (cumva a se înțelege ca o moarte). Există, desigur, o cultură cu adevărat calificată. Așa cum spunea Lucian Blaga, "orice act de cultură este o metaforă". Se pare că aici ar fi chiar locul omului. În contrast, civilizația asupra căreia stăm cu ochii ațintiți, nejustificat aș putea spune, se definește prin termeni de securitate și conservare a speciei umane; uzurparea drepturilor omului (*aici este locul decăderii culturii de la demnitatea misterului/tainei*). Toate acestea sînt posibile prin Ignoranță, care-l îndreaptă pe om către tehnologie și știință, așezîndu-l "natural" în robia Utilității. Toate acestea, și altele care se adaugă, califică în mod diferit cultura, care rămîne aceeași ca mister pretutindeni, dar se dovedește a fi diferită ca mod de abordare rațional.

Diferențele dintre culturi sînt influențate și de geografia fizică. În timp ce cultura diferențiază neamurile, conștiința spirituală le apropie, ceea ce demonstrează o origine spirituală comună. Fie ca supoziția după care matca civilizației s-ar afla chiar pe teritoriul ocupat astăzi de români să fie confirmată în viitor.

Temeiul în virtutea căruia asupra spațiului geo-cultural al României suflă un vînt spiritual născător de asemenea ipoteze, rămîne o Taină.

Doamne, ajută-ne!

k). Aici doresc numai să relev că mai există *și altele*.

Închei cu... începutul, ca o *bună așezare*, și cu înțelesul dat de practica exercițiului numit, kata, al cărui simbol-schemă se cere decriptat. Și, iată, din nou, "acel ceva care se arată în existență, mai devreme, iar omului i se relevă mai tîrziu", rămîne o constatare heideggeriană, pururi actuală.

APLICAȚII ALE DEZVOLTĂRII INTERIOARE PRIN KARATE-DO

Am lăsat acest capitol, în care vom descoperi necesitatea și oportunitatea capitolelor anterioare, din prezenta carte, intenționat la urmă. El se vrea o aplicație. Am ales pentru exemplificare patru subiecte: unul se referă la tactică și la componentele acesteia, al doilea - un model de educație pe care l-am numit: *Vîrstele educației și treptele schimbării sub semnul antagonismului și contradicției*, al treilea - interpretarea a cinci seturi de exerciții somato-psihice aranjate sub numele de *Cultivarea vîrtejurilor*, iar al patrulea - *Kudji Kiri*. Fac remarca că toate locurile rămase neexplicate din cele patru intervenții se regăsesc parțial în capitolele din cartea de față. Locurile “grele de sens” mă obligă să revin asupra lor în lucrările ulterioare. Realizarea suportului (corp fizic, biologic, psihic), unde spiritul *este*, trebuie să urmeze o metodă accesibilă, permanent ancorată în ideal (Ideal-ul este o “țintă” către care urmează să zbori, iar locul lui ca și țintă, este în văzduhul sufletului). Altfel, nu se poate realiza *hora centripetă* către centrul spiritual al omului, centru care strălucește asemenea soarelui în zenith sau în crepuscul (soarele de miazăzi-ucide; soarele de miazănoapte- naște), și către care inspirat, parabola fiului risipitor călăuzește. Parabola fiului risipitor e ancora aruncată în idealul de mîntuire al omului. Prin acest înțeles parabola realizează o legătură indicibilă, permanentă, asemenea unei coarde de argint între om și idealul său, facilitînd fulgurarea suportului amintit, care devine, spontan, suport spiritual.

Realizarea Dialog-ului propus de *Dezvoltarea interioară prin Karate-Do* e esențială în înțelegerea practicii efective care stă la baza statutului de suport spiritual (stare implicit sprijinită de realitatea minții imateriale și fără formă; a stării T; asimțirii Caii de mijloc, etc.).

Aplicația I

Strategia, Tactica și componentele acesteia. Un punct de vedere asupra performanței sportive.

M-am simțit dator, după ce am elaborat teoria spirituală a KARATE-DO-ului, să propun o aplicație vis à vis de *Caietul Antrenorului de Karate Tradițional*, autori Dan Stuparu și Constantin Căliman, editura Media-Tech, Iași 1999, să îndrept atenția spre ceva mai profund decît este lăsat să se întrevadă de către aceștia. Prin aceasta, propun o nuanță aplicativă a metodei din *prezenta carte*, domeniului academic al teoriei performanței sportive. Autorii, posesori a unei anumite experiențe în domeniul²²² survolat, sprijinindu-se pe știința existentă a antrenoratului de performanță din sporturile deja consacrate, marchează criterial structura unei *pseudoșcoli* pentru karate-do ca sport de performanță. În perspectiva școlii nenumite încă, caietul antrenorului de karate tradițional se dorește un ghid pentru antrenorii de karate. Și *este* chiar ghid. Ceva în genul hărților turistice sau rutiere. Cît despre călăuză, nici vorbă. O călăuză are ceva în plus, are responsabilitate. Întrucît autorii afirmă că pleacă de la un suport spiritual, am considerat necesar să intervin²²³ pentru a corija și îndrepta intenția, eronată de altfel, de a creea în cîmpul efectelor o atitudine autentică vis a vis de karate-do. O ipoteză născută pe premise insuficient asumate sau chiar false conduce irevocabil la virusarea sistemului. Așadar:

“Pregătirea tactică reprezintă una din componentele cele mai complexe ale antrenamentului, fiind în mare măsură determinată de pregătirea fizică, tehnică, psihologică și teoretică, **toate** dezvoltate pe un **suport spiritual**”.^w

²²² Karate-do, psiho-somatism intelectualizat - orientat numai spre competiția sportivă. Vezi teoria spirituală a KARATE-DO-ului din prezenta carte.

²²³ Respectînd astfel și o promisiune făcută în Putința sau Universalitatea Sigiliului, ediția I-a, că voi dezvolta cele cinci elemente din "Gorin no sho".

^w Să luăm aminte cum: “Spiritul cade în golul abstractului, mai apoi golul abstractului cade în densul materiei”. Pitagora spunea: “Triada se află la baza universului iar monada este principiul său unic”. Suportul real al spiritului ni se impune firesc. “Spațiul substanțial” intermediar propriu sufletului și sălaș al acestuia,

Luînd ca pornire “suportul spiritual”, vedem cum acesta, mai în toate cazurile, nu este relevant în pregătirea sportivilor, deoarece nimeni nu și-a pus problema cum ar trebui să arate și un "antrenament" adresat lui. Extrem Orientul a speculat Ignoranța noastră și ne-a dat exact ce am crezut noi că este valoros. Prin această "liberă trecere", dată de prostia și fudulia noastră, Extrem Orientul și-a asigurat o ședere confortabilă, fără probleme în "fumurile" occidentului, ajuns la suficiență. Cartea de față este o provocare la adresa “călduților”. Pentru cei interesați poate fi extrem de valoroasă, întrucît scoate în evidență acel "suport spiritual" care, obligatoriu, trebuie introdus în antrenamente. Citez din nou: "Pregătirea tactică reprezintă una din componentele cele mai complexe ale antrenamentului, fiind în mare măsură determinată de pregătirea fizică, tehnică, psihologică și, teoretică" și, aici, atenție, "toate

stă la baza compoziției suportului spiritului, aflîndu-se și în compoziția minții omului. În același timp “acel ceva” propriu sufletului leagă trupul fizic și psihismul acestuia, girînd viul și dînd posibilitatea surprinderii vieții. Cei vechi știau că singele este suportul sufletului și, mai știau că spiritul și corpul în atingere ducea la conflagrarea celui de-al doilea. Rolul jucat de suflet(frumoasa Psyhee), este astfel capital. O dată liant și călăuză pentru corpul fizic, în același timp înfîșurător și protector pentru Spirit. De aici vedem importanța dialogului ce urmează să-l instituim cu trupul nostru, templu al lui Dumnezeu, pentru al evertua la rangul cuvenit, de suport indirect al spiritului. Cultivarea virtuților sufletului, alături de supunerea corpului fizic unui travaliu corect coordonat prin instrumentele aflate la dispoziție ca gest, ritm, respirație, timp de execuție, schemă etc, ca și adîncirea prin contemplare fără obiect (za-zen) a profunzimii minții imateriale și fără formă, asigură elevația corpului fizic către corpul de lumină din creștinism, sau omul de aur din atitudinea zen. Scoaterea corpului fizic și agregatului său compozit de sub robia timpului cronologic și evertuarea acestuia în spațiul etern al sufletului - ca și stare normală a conștiinței -, produce modificări calitative în structura chimică, biologică, nucleo-neuropsihică a acestuia, apropiindu-l de “compoziția”, **acelui ceva** propriu sufletului. Numai în această calitate corpul fizic poate “primi” un Spirit în coborîre. Așa gîndesc suportul spiritual, care de fapt este OM-ul autentic. Să reținem: Actul mistic asigură ascensiunea, magia însă are gravitație, trage la pămînt. În Om-ul ajuns la înțelepciune, rugăciunea lucrează cu spor, și toate cele trebuincioase “se adaugă”. Ca aspect “secundar”, un corp eliberat din “sclavie” prin reconsiderarea poziției lui, evertuat la rang de partener în dialogul cu contrapartea care-l ocupă și-l folosește, are “singur” grijă de sănătatea lui, semnalînd partenerului apariția zonelor slabe din structura sa. Acordîndu-i-se atenția, și aici folosesc poate un exemplu inferior situației de față, se va comporta asemeni unui computer al unei mașini extrem de sofisticate, semnalizînd fiecare abatere de la “normal”. Adăugați acest aspect secundar ca argument la buna așezare și înțelegere a suportului spiritual.

dezvoltate pe un suport spiritual". Așa-i că este o mare încercare? Mai mult, autorii, folosindu-se de experiența spirituală al lui Miyamoto Musashi, au demonstrat o intenție și nicidecum un crez al lor. Urmînd antrenamentul după criteriile punctate în paginile *Caietul Antrenorului de Karate Tradițional*, putem fi siguri că Miyamoto Musashi nu ar fi mîndru de alegerea noastră. De altfel, trebuie să mai știm unele lucruri despre Miyamoto Musashi. După ultimile aprecieri asupra fenomenului Miyamoto Musashi, acesta nu era samurai, și nici nu a devenit dar, cu siguranță, și-a cîștigat dreptul de a se numi "bushi". Personal fac diferența între "bushi" – mari tehnicieni în luptă, luptători de profesie și "samurai" care, în timpurile de început însemna "omul de la templu", nefiind nici călugăr, dar nici luptător, mai degrabă asemănător omului de la biserică de la noi, care se îngrijește de aceasta. În timpul lui Musashi, samuraiul, designa deja o "clasă" de luptători parvenită, mereu în slujba cuiva. Se pare că celebrul "cod bushido", care așa cum îl arată și numele, se referă la **Bu-shi-do** (astăzi s-ar traduce, doctor în calea/ metoda luptătorului) și nu neapărat la samurai, a fost compus după încetarea războaielor. Retrași în vreme de pace la Kyoto pentru a-și sublima pornirile războinice, autenticii bushi au născocit regulamente frizînd cadrul ideal al luptătorului, dar pe care nu le-a urmat nimeni. Vă propun să vă gîndiți la cele zece porunci. Cine le poate da viață integral? Codul Bushido, ca și Dojo Kun, sînt emanații al unei anumite mentalități, atitudini, semnificante ale spiritului nipon. Oricum, toate acestea provin dintr-o cu totul altă direcție decît supralicităm noi, occidentalii, în intenția de a ști «în felul nostru». Este o evidență că propovăduirea neconformă cu realitatea a acelor momente, fără o aplecare «calificată» asupra lor, este utopică și în consecință, ridicolă. Samuraiul zilelor noastre ne-a fost dat prin cererea noastră avidă de mister. Statutul său fiind, unul parvenit... Revenind, de altfel, noi ne-am dovedit că nu putem respecta cele zece porunci sau imboldul simplu hristic, "calea, adevărul și viața". Cum ne-am putea închipui că putem să surprindem o așezare nefirească pentru arealul nostru geo-cultural-spiritual, fără găsirea în tradiția noastră a unui principiu de sesizabilitate, ca și a unuia de fixare, ca singurile abilitate în cazul unei încarnări? Este o trecere de la "problematic" la "neproblematic", exercițiu în care avem o mare competență. Să observăm cîmpul în care Arta Marțială ființează în lume, un cîmp al competiției

generatoare de slavă deșartă, și nu numai. Privind îndeaproape, caietul antrenorului de Karate tradițional, observ că schițează cadrele de scoatere în evidență, mai apoi de dezvoltare a "forței false" a individului, prin folosirea principiului teleologic, adică cauza finalis, în vederea obținerii performanței sportive. Desigur, fiecare, îndreptățit pe profesia lui, are aici ceva de spus. E bine s-o spună, pentru a înstitui, un dialog constructiv. Nimeni, din câte știu, nu folosește în structura antrenamentelor și părți substanțiale orientate către dezvoltarea suportului spiritual. Folosirea unor exerciții, folositoare fără doar și poate, pentru starea sănătății noastre, bazate pe contracții, respirație etc., dar care nu sînt ierarhizate după o "idiologie", nu pot asigura "structura spirituală" menționată. Desigur, cred, sînt convins că, de ex. în Okinawa, acest lucru se întîmplă. Dar, încă o dată, cine sponsorizează un vizionar, pentru a confirma efectiv cele spuse?

Miyamoto Musashi, în cartea sa, *Gorin no sho*, consideră că tactica intră în dialog cu practicanții perseverenți care au o metodă corectă de antrenament. Metoda corectă este cea în care studentul își însușește "calea de mijloc", aceasta la rîndul ei, posibil de obținut prin filosofie practică și cultivarea prin postură, gest și respirație, a atitudinii Zen. Urmărind drumul acestui mare luptător nu sîntem surprinși să aflăm că "tactica" se deschide și comunică la rîndul ei acelora ce-i vin în întîmpinare cu mintea imaterială și fără formă prin, cum numește el, "vocea tacticii".

Prin Vocea tacticii, el îndeamnă practicanții să-și dezvolte auzul intern și să-și educe ascultarea interioară. Numai așa, printr-o practică susținută, unirea cu vocea tacticii se poate face de la sine. După aceea nu mai este nici o voce de căutat, iar orice faci este perfect, în ritm cu momentul.

În cele cinci capitole ale cărții, Pămînt, Apă, Foc, Vînt, și Vid marele maestru își expune principiile școlii lui, toate avînd drept călăuză- vocea tacticii.

Astfel, în capitolul numit PĂMÎNT se scoate în evidență importanța cunoștințelor de ordin general. În fenomenal pămîntul este suport fizic. Plecînd de la concretul fizic, aici fizic înseamnă "natura", în mod esențial pămîntul devine pe plan spiritual "sustragerea" de la orice intenție de fixare. În acest fel pămîntul este unul din elementele definitorii atît în Taoism, Budism cît și în

Creștinism. În Creștinism se vorbește de "pământ invizibil" care este omul. Musashi insistă în acest capitol asupra faptului că "trebuie cunoscut totul, de la asamblu la detalii și să se evolueze de la mai puțin la mai profund". Această indicație e foarte prețioasă pentru schema care apare în karate-do. Schema poate fi fixată în/și pe concretul pământului, dar și în noumenal. Inefabilul schemei trezește o atenție în noumenal, care mai apoi prinde consistență în fenomenal. Atenția trezită în noumenal, care este o intuiție, un gând, propune o continuă adâncire pînă la așezarea într-un "același" atît a gîndului cît și a mesajului. În cazul de față, schema vine nemodificată chiar de la "început", oricare ar fi acest început și, desigur, cu întreaga încărcătură "emoțională". De aceea prin gest, ritm și respirație trebuie să regăsim temeiul ca esență a emoției prime. O schemă astfel însușită devine treapta de înțelegere a schemei proprii. Pe aceasta se înscrie un exercițiu numit kata, ca gest, ritm și respirație. Ele pot fi educate și localizate în deprinderi. Schema, în punctele ei definitorii, se poate metamorfoza, poate fi de fiecare dată alta, în timp ce gestul, ritmul și respirația vor coexista în proporții de atenție diferită. De asemeni, pot fi orientate și localizate în varii scopuri. Gestul, ritmul și respirația sînt instrumentele "pământului invizibil", care este omul. O bună așezare (cercetare diacronică, surprinderea semnificației simbolului și metodă practică) a acestora pe schema exterioară, conduce la ivirea din sine la nivel de formă (plină de conținut) și, instantaneu, la schema proprie omului și așezarea în cale care este adevărul, viața. Gestul și schema se pot fixa în "postură" care-și înmagazinează mesajul în simbol. Prin gest accesăm simbolul, iar prin ritm și respirație ni se permite să actualizăm, prin transfigurare, evenimentul încifrat, petrecut în illo tempore. Gestul se transpune în atitudine, limbaj și deprinderi. Gestul face cu puțință spațializarea timpului. În acest fel gîndit, schema, deși se trasează pe pămînt, devine *embusen*, adică spațiu ontic și loc care circumscriu un Templu. Deja un kata primește un nume și povestește o realitate. Surprinderea acestui fapt creează o emoție generatoare de sacru.

Al doilea capitol: APA. "Apa e o imagine foarte bună pentru a face înțeles principiul nostru", spune maestrul. Și continuă: "trebuie să ne educăm spiritul astfel încît să semene cu apa". Personal cred că nu se pune problema educării spiritului, se referă la crearea locului unde spiritul se poate exprima ca "Prezență" și, în consecință, să

devină vocea tacticii. Locul este mintea. Spiritul nici nu crește, nici nu descrește. Nu are formă. Dar poate "locui" în forme. În acest sens este foarte inspirată viziunea lui Lucrețiu, care simbolizează sufletul sub formă de ochi. În interesul cărții de față, spiritul este pupila. Spiritul locuiește în spațiul pe care îl ia sufletul în forma corpului. De aici asemănarea cu APA. Spiritul locuiește în "anima" și, în consecință, pătrunderea semnificației funcției apei în calitate de agent intermediar de către student conduce la afirmarea unei triple coexistențe (trup, suflet și spirit), în care relația de coapartenență (gîndim coapartenența în sens heiddegerian) pleacă din direcția coeziunii.

Apa ia forma recipientelor care o conțin, fie că sînt pătrate, fie că sînt rotunde. Apa se poate reduce la o picătură sau să atingă talia unui ocean". Apa este singurul lucru fără formă în ordine materială și, în același timp, concretă. Prin extrapolarea proprietăților acesteia pe dimensiunea suportului în care spiritul este și acesta, desigur, fără formă, fără atribute, nu riscăm a recunoaște în acest caz, puțința omului de a-și înțelege propria lege ternară, mustind subtil. De aceea expresia ce urmează este la locul ei: "MIZU NO KOKORO", adică spiritul ca apa, relevînd totodată și esența tacticii.

Al treilea capitol, FOC, tratează lupta. Aceasta e ca și focul, mai mare sau mai mică. "Situația trebuie privită atît în ansamblu, cît și în detaliu. Ansamblul este ușor de văzut, detaliile sînt imperceptibile, fiindcă acțiunile unei mulțimi nu pot fi modificate rapid, deci sînt ușor de descoperit, în timp ce acțiunile unei singure persoane sînt modificabile printr-o decizie unică, deci este un detaliu greu de sesizat". Deși vizibil ca formă, focul este imponderabil și, în acest sens, interesant este cum de nu se comportă descendent, conform principiului gravitațional, ci dimpotrivă, ascendent, instabil și imprevizibil. Se spune că *Hercule* nu a putut urca în Olimp să se căsătorească acolo cu *Hebe* decît după ce a distrus prin **foc**, pe muntele *Etna*, tot ce avea *omenesc* în el. Focul ca și stare, este anterior vieții și morții. Simbolul swasticii îl numește ca ceea ce este. Din această perspectivă, elementul foc înseamnă acțiune imediată, fără intermediere.

Al patrulea capitol *VÎNT*. Fără să-i cunoaștem bine pe ceilalți nu ne cunoaștem nici pe noi. Vîntul poate fi asimilat cu eterul. În mitologia greacă eterul este Zeus, adică cer luminos, în traducere.

Fiind asemeni vîntului, pătrundem în fiecare lucru și-l asumăm. Ca eter, sîntem consubstanțiali cu sufletul. În acest fel surprindem *aspectul* care în greacă înseamnă Idee. Prin continuumul mental creat ideea adversarului, transpusă în formă gînd-acțiune, devine sesizabilitate în mintea practicantului educat în păstrarea minții *goale* și acesta reacționează în consecință, conform cu *realitatea momentului*, adică spontan.

În capitolul cinci autorul scoate în evidență că "vocea tacticii este liberă. La rezultate se ajunge în mod natural". Numind acest capitol VID, se întreabă "unde începe și unde se termină vidul? Atunci cînd privești o teorie în totalitatea sa, trebuie să te detașezi". Legat de capitolul APĂ și VID, e remarcabilă meditația lui Musashi transmisă prin pana lui EIJI YSHIKAWA (Musashi, vol. IV, p.339), în momentul final, cînd acesta "se uită peste marginea bărcii la apa albastră învolburată. Era adîncă aici, foarte adîncă, și plină de viață. Dar apa nu are o formă fixă, determinată. Oare omul nu se poate bucura de viața vieșnică pentru că are o formă fixă determinată? Nu începe oare viața adevărată acolo unde forma tangibilă s-a pierdut?"

Nu întîmplător *Gorin No Sho* e studiat atît de practicanții de arte marțiale cît și de avocați, oameni de finanțe sau persoane interesate de strategie în general.

Practicantul de karate, cunoscător al celor două modalități de manifestare a Karate-ului, kata și kumite, trebuie să fie pătruns de înțelesul cuvintelor lăsate de Ginchin Funakoshi:

"Karate wa rei ni hajimari, rei ni owaru koto wo wasureru na" (Karate începe și se sfîrșește cu respect).

Ce urmează referitor la kata lipsește din concepția tactică a teoriei performanței sportive. De aceea găsesc că e important în perspectiva, în primul rînd, spirituală și mai apoi pragmatică, să fie luată în considerare: o decizie *spirituală* înseamnă să acționezi în virtutea faptului că ceva ți se propune și nu-ți pui problema unui (în lipsa unui) termen de comparație. Concepte ca shu, ha și ri, autentice trepte de inițiere, scapă din păcate atenției responsabile. Durata de asimilare a fiecărei trepte este de minim 3-5 ani, sau mai mult.

SHU înseamnă a respecta, a urma modelul sau forma ideală. Un karateka se va concentra astfel asupra tehnicii și va învăța perfect kata. Acest stadiu se oprește la faza de imitație exterioară. În această fază, din păcate, se află karate-ul sportiv. Paleativele intelectuale care

vorbesc de un câmp spiritual, în lipsa practicii adecvate, sînt nule. Asimțite în Shu, Ha și Ri, propun continuarea. Ha e preponderent față de Ri. Raportul Formă-conținut e supraunitar. În cultură cunoaștem că acest raport desemnează barocul. Este marele pericol al nevrozei sau formeii schizoide numită schizofrenie, în care apare o lipsă acută de ființă; lipsa afectivității. În această fază, în cazul unui antrenament complet, cel care se educă și în atitudinea zen apreciază pozitiv lumea, adică apele sînt ape și munții sînt munți. Peisajul i se prezintă auster, concret, cel mult cromatic, estetic. Treapta macrofizică, omogenă.

HA reprezintă eliberarea de travaliul de învățare, printr-un efort personal, de creativitate interioară. Din punct de vedere formal, exterior, practicantul nu progresează dar, din punct de vedere al fondului, în interiorul ființei sale trăiește efectiv kata, executîndu-l perfect în cadrul stilului respectiv. În acest caz, raportul între formă și conținut e subunitar. Sîntem în plin romantism. E pericolul nevrozei maniaco-depresive. Un surplus de afectivitate dar și de labilitate pe măsură. Shu+Ri sînt coexistente, în proporții diferite la acest nivel. Ri preponderent. Pentru practicantul în atitudinea zen munții nu mai sînt munți, apele nu mai sînt ape. Totul este exagerat. Treapta biologică, eterogenă.

RI înseamnă a se abate de la formă. Tehnica se identifică cu practicantul, într-o sinceritate totală. El nu se mai gîndește la acțiune. Spiritul și corpul se exprimă unitar. Con tracția corpului nu antrenează con tracția spiritului. Practicantul respectiv depășește limitele stilului pentru a deveni total eficace. În interior se instalează calmul și liniștea. Se spune că în această etapă un kata e recreat din interior, deoarece forma și fondul fuzionează. Aici e locul ivirii din sine. În cultură cunoaștem sub acest raport unitar, fără rest, stilul clasic-clasicismul. În zona mentalului se poate instala Melancolia dar și starea T. Pe această treaptă se reia ciclul (Shu-Ha-Ri), dar din perspectivă absolut spirituală. În atitudinea zen, practicantul devenit maestru vede din nou munții ca munți și apele ca ape, dar cu mintea imaterială și fără formă. În această perspectivă e posibilă nostalgia după ținuturi indicibile, stări inefabile...

Observație: pentru practicant, Shu-Ha-Ri acționează spontan pe fiecare treaptă. În fiecare etapă acționează legea ternară în proporții diferite. Vom distinge: Shu+(Ha+Ri); Ha+(Shu+Ri); Ri+

(Shu+Ha). Doar metoda de antrenament poate da o evertuare a fiecărei trepte, în sens ascendent; o metodă fără perspectivă spirituală se va cantona în zona Shu, făcând așa-zisele ierarhizări *spirituale*, într-un cadru tridimensional, orizontal.

“Probele tehnice în competiția de karate-do sînt de o deosebită importanță deoarece, se spune, asigură păstrarea și transmiterea elementelor definitorii ale karate-ului fără a permite alterarea lor”.

Este, desigur, o afirmație care se dorește adevărată. Cred că se acordă o prea mare importanță competiției, care este ușor de dovedit că deformează, alterează ideea de KARATE-DO și contravine teoriei spirituale a KARATE-DO-ului, așa cum a fost prezentată în această lucrare. Teoria spirituală reprezintă un domeniu puțin abordat, care se deosebește fundamental de cel actual, concretizat prin teoria performanței sportive. În competiția de kumite se urmărește perfecționarea tehnicii, specializarea; în competiția de kata se are în obiectiv perfecționarea formei și, la fel, specializarea execuțiilor impuse, pe schema kata-ului. E de la sine înțeles că antrenorii vor căuta metode de antrenament care să modeleze și să adapteze cuplul corp fizic-psihic la nivelul exigențelor cerute de participarea la cel mai înalt grad de competiție. Aici întrezărim locul confortabil al sincretismului. Teoria performanței sportive, adaptată la nevoile performanței sportive în KARATE-DO, nu ține cont de teoria spirituală a Artei Marțiale. Am spus sincretism deoarece teoria performanței sportive se folosește de două tipuri de principii numite mecanice și psihice. Conform teoriei spirituale prezentate în această carte teoria performanței sportive nu depășește realitatea secundară, deci fenomenală și noumenală. Ori structura dialectică a KARATE-DO-ului este Templul (vezi demersul dialectic din această carte), poziționat în realitatea primară, care presupune o anume particularitate și o anume esență, complet diferită de structura, particularitatea și esența karate-do-ului realității secundare, surprins ca psiho-somatism intelectualizat. E simplu de înțeles că nu putem să abuzăm de concepte cum ar fi cele aparținînd psihicului, la nivel de conversație teoretică, fără crearea bazei unui antrenament în care acestea să fie asumate de practicant. Din practică cunoaștem că baza acestui antrenament lipsește cu desăvîrșire. Așa cum am punctat în această carte, construirea unei structuri din direcția psiho-somatică,

chiar somato-psihică, adecvată exprimării spiritului nu se poate înfăptui fără *o bună așezare* în care mișcarea centrifugă în cele două realități, fenomenal și noumenal, e convertită în mișcare centripetă, de centrare a planurilor de realitate a practicantului. Aici intră taijiquan-ul, gigong-ul, falun gong-ul, za-zen. Toate însoțite de o respirație conformă cu momentele respective. Acestui gen de antrenament trebuie să i se dea cel puțin tot atîta realitate ca și celui specific, de performanță. Numai așa psiho-somatismul practicantului poate percepe, într-o fază dinamică, principiile psihice. Altfel, sîntem în plină magie, în înțelesul real al termenului, înșelîndu-ne și înșelînd.

Un exemplu: Kunkaku dai este un kata de origine chineză, purtînd numele în japoneză a celui care la adus în Japonia. Acest lucru se întîmpla prin secolul XVI e.n. Abordarea execuțiilor în acest kata, ca atitudine a cuplului psiho-somatic, era suplă. Această atitudine a fost denumită- Shorin, cuvînt Japonez care înseamnă Shaolin. De aici deduceți ce însemna structura unui antrenament la templul Shaolin. Azi cunoaștem Kunkaku dai sub numele de Kankudai, complet transformat și adaptat pentru nevoile competiției. Concluzia se impune de la sine. Tradiția e alterată în însăși temeiul ei. Kankudai nu mai e un kata de luptă, ci un fetiș, un simulacru, o închipuire.

Într-adevăr, kata reprezintă *o coloană vertebrală* a practicării karate-ului, moștenire neprețuită care nu trebuie transmisă (asemeni telegrafului fără fir) decît după ce i-am sondat abisurile, înțeles resorturile organice, am devenit kata. Astăzi tehnicile de bază sau superioare ale karate-ului sînt combinate între ele în mod rațional în pseudo-kata, generînd așa-zisele *exerciții formale* sau *barocul*¹ karate-ului.

O descriere detaliată a exercițiului numit kata² am făcut-o deja în prezenta carte. Iată cum se pune problema abordării unui kata din punctul de vedere al teoriei performanței. În acest sens, prezint în continuare, fără intervenție în text, aspectele fundamentale care stau la baza concepției de abordare tactică a probelor tehnice din competiția de karate-do (*Caietul antrenorului de Karate-do*

¹ Forma lipsită de conținut.

² Într-o viziune explicită apropiată de emoția tradiției transmisă prin kata.

Tradițional, Dan Stuparu, 6 Dan, Director Tehnic F.R.K.T., și Constantin Căliman, 2 Dan; Editura *Media-Tech*, Iași 1999; pp. 30, 31, 32, 33, 34).

"1. Kata poate fi împărțit în două categorii:

- cele adaptate dezvoltării calităților fizice de forță, întărirea sistemului osteo-muscular, în aparență mai simple dar care necesită armonie și exprimă forță și demnitate atunci când sînt corect executate: kata shorei;

- cele adaptate dezvoltării vitezei și reflexelor: kata shorin.

Pornind de la această *clasificare* apare în mod evident necesitatea ca o preocupare tactică majoră să fie legată de realizarea unei concordanțe depline între tipul de kata (Shorei sau Shorin) și caracteristicile somatice ale sportivului.

Sportivii de tip greu vor fi avantajați de acele kata orientate spre manifestarea calităților de forță, iar cei supli și ușori, de kata orientate spre manifestarea calităților de viteză.

2. Exercițiile numite kata, care provin din vechime, sînt nu numai înlănțuiri logice de tehnici, reprezentînd o luptă cu adversari imaginari, ci fiecare în parte transmit un anumit mesaj filosofic²²⁴. Această particularitate²²⁵ extrem de importantă, de intercon condiționare fizico-psihică, cu puternice manifestări în domeniul vieții spirituale, aduce după sine, în mod logic, necesitatea concordanței psihice și chiar afective²²⁶ între sportiv și kata executat în competiție.

Această relație *sport tehnică preferată* se exprimă în limbajul tehnic al karate-ului prin sintagma *tokui-kata* și constituie o componentă importantă a concepției tactice de concurs.

Sportivul de performanță va fi încurajat în alegerea și perfecționarea acelor kata care-l reprezintă nu numai din punct de vedere fizic și psihic.

²²⁴ Foarte adevărat. De aceea cartea Putința sau originalitatea sigiliului, este oportună în acest moment. Ea aduce o contribuție în a înțelege "mesajul filosofic". (n. f. loghin).

²²⁵ Faptul că "mesajul filosofic", aduce un plus, la actul de trăire a practicantului, crează o compatibilitate a psiho-somaticului, care actualizează prin transfigurare, locul unde spiritul, este. (n. f. loghin).

²²⁶ Aici gîndim afectivitatea în termenul cauzalității ontologice, fără a ne strădui să-i găsim rațiuni de dezvoltare în ontic. (n. f. loghin).

Un principiu de bază al artei marțiale afirmă de altfel că un karateka nu execută o tehnică (un kata), ci se exprimă prin ea.

3. Kata acceptate în competițiile de karate nu sînt de complexitate și dificultate tehnică egale. Aceste diferențe implică, logic, faptul că trebuie să existe o anumită concordanță între nivelul tehnic al executantului și kata ales pentru a fi prezentat în competiție.

O greșeală tactică majoră este acceptarea abordării unui anumit kata, de nivel superior, de către un sportiv, al cărui nivel tehnic nu este corespunzător. Sportivii și antrenorii trebuie să înțeleagă că este împotriva intereselor^{HG} lor, relative la competiție, să forțeze barierele impuse de sistemul de progresie al karate-do-ului.

4. Una dintre componentele majore ale tacticii de competiție este cunoașterea regulamentelor de competiție și arbitraj în litera și spiritul lor. În competiția de kata există două aspecte relevante:

a) Există o diferență de apreciere între tururile destinate calificării și finale.

În calificări, se apreciază, prioritar calitățile de forță și senzația de realitate a execuției. Aceasta, implică în mod necesar, orientarea tactică (în aceste tururi) către kata de forță.

În semifinale și finale elementele tehnice cu grad înalt de dificultate și spectaculozitate au rol de departajare a concurenților.

E indicat ca, odată ajuns în această fază, sportivul să apeleze la acel kata menit să-i pună în valoare întregul potențial tehnico-tactic.

Alegerea va fi orientată în această fază, către kata cu grad înalt de dificultate tehnică.

b) Diferențele de complexitate și dificultate tehnică dintre diferitele kata acceptate în competiția de karate-do sînt taxate ca atare de către sistemul de notare.

În consecință, există kata cu care se poate obține o notare maximă și care sînt deci recomandate a fi păstrate pentru tururile finale sau pentru competiția finală a unui campionat sau pentru situația în care componenta grupei de calificare e de un nivel foarte ridicat.

^{HG} Nici o referire la responsabilitatea antrenorului, instructorului etc., vis a vis de predestinarea sportivului într-un ținut al relativului.

Cu toate acestea, nu trebuie uitat că, în spiritul regulamentului de arbitraj, un kata de nivel inferior excelent executat va fi întotdeauna preferat unui kata de nivel superior, executat modest sau cu greșeli”.

Cred că de la sine se înțelege cât de necesară este completarea viziunii antrenamentului de karate-do. Nu comentez, dar semnez responsabilitatea unei asemenea educații aservite spiritului utilitarist. În același mod, structurat pe trepte ca și kata, dar numai după ce discipolul a trecut prin cele trei trepte ale inițierii Shu, Ha și Ri, aspectul numit Kumite își poate dezvălui resortul organic, ternar, dezvăluind la rîndul său trei trepte de înțelegere:

Go-no-sen. Adversarul atacă pe timpul lui, iar contraatacul se execută la sfîrșitul atacului inițiat de adversar, intermediindu-l prin folosirea eschivelor, blocurilor etc., toate pe timp diferit de primul.

Tai-no-sen. Contraatacul se execută pe timpul adversarului.

Take-no-sen. Este momentul *minții imateriale și fără formă*, în care sesizîndu-se intenția de atac, contraatacul se petrece spontan înainte ca atacul să se producă. Aici își găsește explicația conceptul de nonviolență. Viziunea actuală se află la periferia înțelegerii unei structuri de antrenament care să vină din direcția coeziunii cu principiul, girînd astfel o bună coapartenență cu acesta. Dezvăluirea și numirea efectelor vizibile în fenomenal, contorizarea, manipularea și așezarea lor în cadre așa-zis raționale, logice, subordonarea acestora unui scop clar, competiția, ridică un mare semn de întrebare. Iată cum se prezintă schema logică, tactică în domeniul kumite-ului, în “*Caietul antrenorului de Karate-do Tradițional*”:

“*1.Controlul reacțiilor.* Elementul primordial care determină eficacitatea unei tehnici este controlul mental²²⁷ al oponentului, atît

²²⁷ În general, dacă antrenamentele și-au atins scopul, un sportiv asimte intenția oponentului. Cum se întîmplă acest lucru, așa cum deja am explicat-o în cartea de față: deschiderea în mental (tot atîta realitate cît îmi dau și mie însumi), este o premisă a apariției vidului în spațiul “minții”, sau a “minții imateriale și fără formă”. Această stare de excepție a luptătorului de karate, provine dintr-un antrenament bazat pe “dialogul” instituit între corp ca realitate psiho-somatică ce își are propria memorie și în consecință “judecată”, și “prezența”¹ în care sportivul se descoperă pe sine, ca fiind “acelașul” în toate situațiile de luptă propuse, folosind spontan “pămîntul invizibil”, numit corp fizic. De mare ajutor aici, este înțelegerea koan-ului lui Chao-Chou, “Chiparosul din curtea templului”, asupra căruia ne-am oprit în această carte.

din punct de vedere fizic cât și emoțional, prin spirit și voință²²⁸. Această stare mentală, de control total, provine din antrenamentul asiduu, bine proiectat²²⁹ și bine orientat, care dezvoltă potențialul uman în întregime, atât fizic cât și psihic. În plus, trebuie să existe o sincronizare²³⁰ (stare de rezonanță) cu adversarul, pentru a putea contraataca în mod eficient. Reacția corectă²³¹ devine inutilă prin experiență și antrenament continuu.

2. *Principiul "KYO"*. Prin *kyo* se înțelege în kumite, recunoașterea ocaziilor deschiderilor în care urmează să fie aplicate tehnicile.

Orice tehnică aplicată e mai eficace atunci când se aplică asupra unui adversar neatent, a cărui reacție este pentru o fracțiune de secundă blocată, legătura dintre mental și fizic fiind spartă (ruptă)²³². Se remarcă două categorii de situații în care aplicarea principiului *Kyo* este posibilă și recomandată din punct de vedere tehnic:

A). *Kyo mental*.

a). Instabilitate emoțională²³³.

²²⁸ Bănuiesc că este vorba de non-voință, întrucât prin voia noastră proprie, numită voință, se interzice acțiunea spiritului. Voința, are tot timpul o componentă centrifugă, dar concomitent și centripetă, respectînd principiul antagonismului și contradicției - aici spiritul, nu este; non-voința, lasă să fie, este starea individului perfect centrat; aici spiritul, este.

²²⁹ Desigur, conform principiului *Yng-Yang*, alternînd antrenamentul "spiritual" cu cel psiho-somatic, dinamic, în proporții, în care, unul sau altul, devine dominant, conform cu strategia antrenamentului global.

²³⁰ Vezi explicația de mai sus dată "controlului mental".

²³¹ În sensul, - probabil - , luînd în atenție toată fraza : de non-acțiune. Mai explicit. O reacție, este ca urmare a unui stimul, extern sau intern. Datorită continuumului mental despre care am vorbit, nu mai există propriu zis o reacție din partea noastră; între noi și oponent nu există nici un gînd, așa că noi sîntem oponentul, păstrîndu-ne conștiința de - "noi". Orice mișcare a oponentului, este de fapt spontan, mișcarea noastră dar proiectată - "invers", adică, conform cu exigența momentului. Cînd și oponentul se deschide la fel, apare non-lupta, non-acțiunea, adevărata armonie, depășirea(transcendența) care este, complementul real, autentic, al omului. Efectiv, în planul realității imediate, lupta pare că nu mai are loc.

²³² Legătura dintre "prezență" și agregatul psihosomatic, în minte, în acel scurt moment, fiind întreruptă.

²³³ Mintea este copleșită de emoția creată de timiditate. În minte este foarte slab reprezentată "prezența", în timp ce realitatea psihosomatică a corpului fizic este complet diminuată. În termenii psihologici, această stare poartă numele de "Instabilitate emoțională". Timiditatea este generată de mulți factori, printre care

b). Energie²³⁴ (ki) la nivel scăzut.

c). Atenția fixată în mod particular (pe un punct, obiect)²³⁵.

B). *Kyo fizic*.

a). Adversar dezechilibrat²³⁶;

b). Execuția²³⁷ unei tehnici, exact în momentul în care adversarul este într-o fază intermediară de execuție a unei tehnici sau deplasări.

Sesizarea stărilor de Kyo constituie o preocupare tactică majoră a oricărui competitor, mai ales în cazul adversarilor²³⁸ de valoare.

3. *Principiul distanței optime MA-AI.*

Punctul esențial al execuțiilor tehnice, pe parcursul probelor de kumite este plasarea executantului la cea mai eficientă distanță de efectuare a unei tehnici în raport cu adversarul, concomitent cu surprinderea stării de kyo, mental sau fizic, a acestuia.

Pe parcursul unui meci pot apare, în principiu, trei tipuri de distanță:

a). Distanța actuală²³⁹;

b). Distanța individuală eficientă - cea mai bună distanță de execuție a tehnicilor proprii;

c). Distanța de execuție eficientă a oponentului.

4. *Principiul sincronizării (timing)*

Sincronizarea intențiilor și acțiunilor proprii cu cele ale adversarului, precum și capacitatea de anticipare a derulării unei

enumerăm: slabă pregătire (tehnică - intern și extern, psihologică, condiție fizică etc.), realizarea unui ridicul de situație, slabă motivație, temperament, indiferență, supraevaluare etc.

²³⁴ Acest aspect își trage existența din punctul (a). Face parte din acele momente ale luptei, în care sesizezi prin aspect, ki-ul slab al partenerului.

²³⁵ Apare, în acest caz, "absenteismul". Are ca suport tot cadrul de la punctul (a).

²³⁶ Dezechilibrul își are originea în:

- lipsa sau, insuficienta însușire a tacticii;

- condiție fizică precară;

- psihic labil etc..

²³⁷ Instinctual, sau în mod reflex, cu ignorarea acțiunii adversarului, care exact în acel moment se află într-o fază intermediară avantajoasă, de execuție a unei tehnici sau deplasări.

²³⁸ Se referă la competitorii de valoare.

²³⁹ Sau de tatonare.

lupte, constituie poate cel mai important aspect al stabilirii tacticii competiționale adecvate.

Prezentăm în continuare principalele modalități tactice de abordare a unei lupte, adoptarea uneia sau alteia fiind rezultatul unei decizii proprii competitorului. Subliniem că această decizie e pe de o parte urmarea adaptării la o situație de moment (impusă de adversar și de acțiunile acestuia) dar și o consecință a caracteristicilor somatice²⁴⁰, motrice și psihice²⁴¹ ale concurentului respectiv. Aici intervin principiile psihice:

I). Todome²⁴² -capacitatea de a efectua o singură tehnică pe principiile de luptă.

A). Kake-waza.

Reprezintă efectuarea unei tehnici de atac, fără atac din partea adversarului, în momentul detectării unei stări de Kyo la oponent.

B). Oji-waza.

Reprezintă răspunsul la un atac din partea adversarului. ...Sesizarea atacului, alegerea variantei optime de contraatac și punerea în practică a acesteia nu se constituie într-o singură variantă tactică. Dintre cele mai importante modalități de rezolvare a unor astfel de situații le menționăm pe cele mai semnificative:

1.Sen - contraatacul are loc în momentul inițial al atacului adversarului.

a). kake - no - sen.

Sesizarea intenției de atac poate avea loc înainte de începerea propriu-zisă a acestuia; tehnica de contraatac se va executa deci în momentul în care precede mișcarea fizică.

b). tai - no - sen.

²⁴⁰ Soma înseamnă corp fizic - aici introducem principiile mecanice: rotație; contrarotație; pendulare; vibrație; pendularea forțelor pe verticală; Tai Sabachi (tehnica deplasărilor) pe retragere, eschivă, avans; contracție decontractie musculară și cel mai important care se regăsește în toate, principiul acțiunii și reacțiunii.

²⁴¹ Și spirituale în mod expres, fără de care principiul sincronizării, se dezvoltă pe o premisă Pavloviană.

²⁴² Gândim aici spontaneitatea, atribut esențial a karate-ului. Fără cultivarea acesteia, Todome nu există și, firește, nici structura complexă a situațiilor posibile de luptă, descrise. Structura este descrisă pentru antrenamentele care nu țin cont de abordare spirituală. Când suportul spiritual este dezvoltat, Todome, pur și simplu se întâmplă.

Tehnica de atac se execută ca urmare a detectării unei stări de Kyo în mișcarea fizică, în timpul inițierii atacului de către adversar.

Importanța abordării competiției avînd ca principiu tactic de rezolvare a situațiilor posibile principiul Sen, este extrem de mare.

Statistic vorbind majoritatea campionilor de kumite sînt luptători *de contra*, care își folosesc la cel mai înalt nivel calitățile fizice și psihice nu pentru a ataca ci pentru a răspunde²⁴³ la atac. Calitățile esențiale în această situație sînt viteza de reacție și viteza de opțiune.

2.Go - no - sen.

Contraatac după atacul adversarului. Tehnica de atac se execută la sfîrșitul atacului inițiat de adversar sau pe mișcările intermediare ale unei combinații de tehnici de atac sau blocînd atacul inițial înainte ca următorul atac să fie inițiat.

C). Shikake - waza: folosirea fentelor.

Aceste mișcări de deschidere, de provocare, sînt destinate să plaseze adversarul într-o stare de Kyo, deci într-o poziție mai slabă sau mai deschisă, pentru a fi atacat.

1.Sasoi - waza: tehnici de invitare.

Adversarul este invitat să inițieze un atac și apoi este contraatacat conform principiilor Sen sau Go-no-sen.

2.Kuzushi - waza: tehnici de rupere a echilibrului.

Echilibrul mental²⁴⁴ sau fizic al oponentului este perturbat, creîndu-se astfel o stare Kyo, după care urmează atacul final.

3.Renzoku - waza: tehnici de atac înlănțuite.

Prin inițierea de tehnici înlănțuite, adversarul e obligat să folosească tehnici de blocaj, intrînd în starea de Kyo, apoi se atacă decisiv.

²⁴³ Aici golirea minții e extrem de importantă. Se realizează acel *continuum mental* care devine un principiu de sesizabilitate a reacțiilor adversarului și care se actualizează la luptătorul ce nu-și fixează gîndurile. Calitatea esențială în acest caz e *Spontaneitatea*. De reținut că în arta marțială de la un anumit nivel de trăire a evenimentului nu mai există opțiune, viteză de reacție, viteză de execuție, ci spontanietate, adică instantaneitate ca răspuns fără *gînd* la intenția adversarului. Dispare componenta "timp". Așa se explică aserțiunea *Karate ni sente nashi*, (nu există ofensivă în karate).

²⁴⁴ Realizat în minte între "prezență" și psihosomatism, este perturbat.)

II) KIAI²⁴⁵ - expirație forțată în momentul:

- finalizării tehnicii;
- înaintea atacului.

Considerînd principiile tactice enumerate ca fiind componentele de bază ale concepției tactice în probele de kumite.....”

În concluzie, deosebesc două concepții tactice. Prima concepție (de fapt nu e o concepție în înțelesul rațional al cuvîntului), e un dat imuabil, care apare într-o bună așezare, așa cum a fost descrisă în cartea de față, și care lasă să fie atitudinea practicantului vis à vis de o condiționare sau alta. Cum ajungem la această atitudine, educație etc., a fost pe deplin explicat în capitolele anterioare. A doua este concepția tactică de competiție, care se dovedește că nu e o formă fixă, imuabilă, ci o structură de principii clasice combinate cu imperative de strictă actualitate, structură care evoluează în permanență. Dacă ne-am rezuma numai la ea, singura metodă de optimizare ar fi implicarea permanentă în competițiile de nivel înalt și foarte înalt. Din fericire pentru noi avem posibilitatea să atingem comandamentele cerute de expedientul zilnic stînd *acasă*, într-o *bună așezare*. Sper să se înțeleagă bine ce am spus, fiindcă afirmația de mai înainte nu înseamnă, retragere, izolare, indiferență etc., precum și alte reprezentări din aceeași familie. Omul bine centrat este informat prin "prezența" din el. Dar în această privință să lăsăm să vorbească un text care, fiind așa de important pentru momentul de față, îl redau în forma sa originală:

"După legea corespondențelor, toate lucrurile își au, prin firul Unicității și prin continuitatea stărilor de fire, un reflex pe celelalte planuri. În general, lucrurile nu sînt centrate, de aceea analogia lor e simbolică și inversată. Numai omul, ocupă un loc central în lume și, prin urmare, se identifică esențial cu Axul Lumii, se continuă prin

²⁴⁵ Vezi disertația despre Kiai, de la pag.237, poziția 5, din prezenta carte. Începe așa: "Ajunși aici, trebuie să menționăm importanța acestui moment, care survine în exercițiul numit kata. În mod obișnuit, strigătului îi e atribuită acea încărcătură nervoasă care-și găsește teren de afirmare, într-un demers crescător tensional, dat de un moment reprezentativ considerat în kata, și care presupune o unitate care trebuie realizată între corp și spirit. Din motive care scapă unei înțelegeri, la momentul de față, în exercițiul numit kata, de regulă, apar două asemenea momente..."

centrul tuturor planurilor de existență fără similitudini; esențialitatea lui e riguros identică cu esențialitatea tuturor lumilor și nu analogică. O ființă periferică, pentru a putea face saltul calitativ într-un plan superior de existență, trebuie să se identifice mai întâi cu centrul planului în care se află, cu alte cuvinte să devină un Atribut al lui apoi, trecînd în starea superioară, să fie repartizată la ceea ce e corespunzător cu ea în planul atins. Or, lucrul acesta nu-l poate opera, ea fiind periferică, decît cu ajutorul a ceea ce este central în lumea ei, în cazul nostru omul, unei ființe periferice neaparținîndu-i inițiativa. Aceasta este caritatea cosmică a omului care, exprimîndu-ne de data asta religios, răscumpără toată făptura care îi este subordonată. E oarecum un proces invers aceluia prin care Adam numește creaturile. Mai exact, la începutul lumii, Adam a avut o acțiune demiurgică expansivă și productivă, iar la sfîrșitul ei aceeași acțiune va fi resorbantă și extinctivă. De aici obligativitatea pentru orice om să aibă atitudine simbolică față de el și față de lume, să nu-și permită nici o identificare cu accidentul, să vadă Numele și nu Forma, în lumea în care este centrul. În fiecare clipă omul poate cădea în păcatul de șirk (dezintegrarea divinului și a ființei), adică acela de a tăia rădăcinile, ale lui și ale lumii, din planurile cauzale. A aduna ceea ce este împrăștiat e principala lui datorie de locotenent al lui Dumnezeu în lume. Și nu adună prin colecționare, prin acumulare, ci printr-un tawhid, o mărturie unitivă de fiecă clipă.

Ceea ce face admirabile aceste lucruri, dar și le îngreunează perfectarea, e că niciodată nu poți să știi dacă Katha, multiplicitatea care ți se oferă, vrea eliberarea sau numai o foarte prețioasă licoare care-i dă vitalitate și-i permite să trăiască mai departe în separatismul, în idolatria ei. Căci ceea ce se numește ispita, momeala diavolului, e mai puțin îndreptată contra noastră, contra mîntuirii noastre, cît împotriva nevoiei de acea prețioasă licoare, acea apă a vieții, acel ulei superesențial, cum îi spune Bohme, fără de care multiplicitatea nu poate trăi și pe care numai omul singur o poate dispersa. În fond, fiecare lucru fiind un nod de tendințe, cu o parte a lui solicită liberarea, cu alta vrea să rămînă fixat în limitațiunile lui.

Nu numai atît, dar mai intervine multiplicitatea și sub o altă formă: coborîrile din lumile superioare, cu scopul de tămăduire a inferiorului. Și ele nu pot opera în lumea noastră decît tot prin mijlocirea omului, pentru că se coboară pe Axa verticală. De felul

acesta sînt, probabil, intelectiunile, intuițiile, apercu-urile. Ispitele care-l solicită pe om vin din lipsurile și nevoile lui. E o privațiune care se cere îndeostulată. *Dacă reușim să facem din lipsuri și nevoi, prin intenție, lipsurile și nevoile înseși ale Șehinei, ispita devine impulsie ascensională, se răscumpără pe ea însăși și pe noi. Și Gloria lui Dumnezeu fiind dezlănțuită, fața acestei lumi pierie*". (Vasile Lovinescu, *Jurnal Alchimic*, Institutul european, Iași, 1994 - pp. 204;205; 206).

Aplicația II
VÎRSTELE EDUCAȚIEI ȘI TREPTILE SCHIMBĂRII
SUB SEMNUL CONTRADICȚIEI
ABSTRACT

(Această aplicație, simplificată, nu în forma dezvoltată care urmează, a făcut obiectul comunicării²⁴⁶ la Conferința Internațională Ștefan Lupașcu 2000, desfășurată la Iași în intervalul 16-17 octombrie 2000, prilejuită de aniversarea centenară a marelui savant francez de origine română).

Educația, dar mai ales maleabilitatea acesteia de a se adapta la anumite specificități, reprezintă cea mai serioasă problemă, și în ordine, cea mai primejdioasă, cu care se confruntă societatea umană la momentul actual. În urma preponderenței uneia sau alteia dintre specificități, adâncirii unora în pofida altora, conform cu scopurile urmărite pe termen lung, mediu sau scurt, de diferitele structuri sau organisme abilitate din cadrul unei societăți, voit cunoscute sau oculate, avem uluirea astăzi să luăm cunoștință de existența unei lumi eterogene, variate ca formă și din ce în ce mai sărăcite în conținut. În școală ni se spune că de vină ar fi decalajele de „așezare” pe diferitele zone geo-culturale ale planetei noastre. Dacă privim cu mai multă atenție, ne dăm seama că sistemele instituționalizate au, este limpede, serioase carențe rezultate din schematism și automatisme șablonarde, care împiedică fiind vorba de educație, apropierea dascălului de înțelegerea acelui dicton al lui Platon - studentul nu este un sac în care să torni cunoștințe.

De asemenea, doresc de la început să fac o observație: educația depășește realitatea condiției umane. Ceea ce preluăm ca educație, se așează pe nivelul aceleași confuzii pe care existența-om, o face referitor la viață. Pentru a avea acces la o educație autentică, urmează să facem distincția netă între educația așa cum credem că o cunoaștem pe de o parte, și cultură pe de altă parte. Numai așa vom putea realiza o îmbinare fericită a acestor două componente, realizare

²⁴⁶ Comunicarea s-a desfășurat în cadrul secției 5, Etică și Antropologie, așa cum apare în programul conferinței; subsemnatul fiind nominalizat la susținerea acesteia, al 16-lea în ordine cronologică.

care, totuși, nu se poate înfăptui corect fără un prealabil contact cu nivelul spiritual al omului. Cu alte cuvinte liantul care face o autentică osmoză între educație și cultură pentru realizarea unei autentice educații, este actul trăit, gest urmat de metamorfoză, cadru înscris într-o geografie spirituală. Educația, fără să solicităm prea mult textul, este o Artă.

Propunerea mea este legată de o astfel, dar și altfel de privire asupra educației actuale, dar nu și neapărat un alt *sistem* de educație. Aș spune, mai curînd, că este vorba de *adaptarea din direcția* arhetipului om, om autentic, a ceea ce numim educație.

Noutatea pe care o aduc în discuție ține de un vechi capitol din Biblie, *Ecclesiastul*, din care aflăm că nimic nou nu este sub soare. Dar dacă urmează să lăsăm ceva, atunci, acel ceva luminat de soare să fie *mirarea* că putem într-o anumită stare să participăm la adevăr. Sistemul adus în lumină este *branșat* pe numerologia hristică, așa cum este pus în evidență de Sf. Maxim Mărturisitorul. În esență, structura acestui sistem e legată de etapele *propuse* de numerele 7, 5, 8, 10, **3** care, aflîndu-se într-o relație de continuitate configurează în final trecerea de la existența numită om la omul autentic.

Prin urmare, cunoscînd că Mîntuitorul *iese* în lume la 30 ani iar la 33 *iese* din lume, sîntem în preajma înțelegerii adevăratului destin al fiecăruia dintre noi (*trebuie să înțelegem - iese, așa cum înțelegem mijlocirea dintr-o identitate; numai această mijlocire poate concret să aducă un folos umanității*). Conform acestei precizări, putem să înțelegem că ultimii 3 ani din viața Mîntuitorului sînt, de fapt, o trimitere expresă către treptele de înțelegere a întregii existențe umane care, deși cronologic se întinde pe un număr mediu de 70-80 ani, omul educat în spiritul hristic va avea tot timpul 3 ani. Desigur, acest lucru presupune un alt mod de înțelegere a existenței care, de această dată, urmează să fie *abordată* dintr-o perspectivă preponderent afectivă. Acest lucru nu presupune ignorarea rațiunii, nici a intelectului, cu toate avatarurile lor. Concluzionăm că sistemul de educație numerologic hristic urmărește transformarea succesivă a instinctelor în sentimente, sentimentelor în intelectiuni și intelectiunilor în intuiții. Ultimul aspect sugerează omul care trăiește intuitiv, fără a-și mai decifra continuu destinul. În această fază, omul este o continuă *ieșire*, adică o continuă mirare-uimire. El este chiar *ieșirea ca* – relație – deschidere – continuă afirmare a vieții.

Dealtfel, știința (mecanica și fizica cuantică, medicina, psihiatria, filozofia etc.) a condus pas cu pas la conexiuni cu ceea ce propunem noi. Mai nou, logica stării T a lui Ștefan Lupașcu propune, prin cea de-a treia materie (nucleo-neuro-psihică) o cale de mijloc care, surprinde prin asemănarea cu înțelepciunea extrem-orientală. Calea de mijloc extrem orientală capătă o mai bună înțelegere prin oferirea locului în care se poate exprima conform unui act trăit. În acest sens, drumul descris de cel ce se angajează în cadrul celei de-a treia materii de tip Lupașcu, pentru a intra în "cale", trebuie să fie obligatoriu serpentiform (asemănător Ying-Yang-ului Taoist), nicidecum liniar, pentru a oferi astfel un domeniu al libertății necondiționate, autentic, în care intuiția *este*" și, implicit, *calea de mijloc* extrem orientală.

Popoarele trecutului au intuit summa din care este *compus* locul unde/de unde acționează intelectul: aș aminti de Egipt - ka, akh și ba sau de Hellada cu nous, thymos și phrenes. *Cum scientia*, conștiința, spun părinții bisericii, a fost descoperită cu adevărat abia la momentul Isus.

Nu trebuie uitat că dacă am un spirit liber, nedominat de ură, și î-mi cultiv prin educație o aplecare pregnantă spre domeniul practic, dar și asupra relației cu o lume mercantilă, pot cu certitudine obține rezultate stimulatoare de progres. Altfel, e știut, cine e educat să urmărească folosul imediat nu înseamnă că este pragmatic, ci că se risipește în rezultate care îl vor disipa treptat, fără ai oferi cu adevărat un viitor.

Lestul cel mai greu nu este corpul în sine ci *umbra** (toate atașamentele, dorințele și obligațiile prin care societatea ne înlănțuiește) corpului, care este captată de o societate eterogenă și punctiformă, dar și omogenă (China) care obligă omul (insul) să-i dea tribut total.

* Inițiații, clarvăzătorii, înțelepții, profeții aleg consacrarea zeului, omenirea în general (omnitudinea), alege umbra.

*

*Istorie, chin, angoasă.
(Rațiune, zbatere între rațional și i-rațional, sufletul căruia nu i-s-a
asigurat condițiile pentru găsirea Căii).*

Omul: O problemă fundamentală?

În sprijinul temei²⁴⁷ care urmează mi s-a părut de bun simț abordarea dintr-o perspectivă conștientă, care provine din direcția marcată de existența numită om, și originala sa stare de fire, ancorată în - OM²⁴⁸-ul autentic. Luînd în analiză spectrul social sumbru în care ne naștem, trăim și murim, (să nu uităm că sîntem în al patrulea ciclu, numit vîrsta sumbră- Kali Yuga, al celui de-al șaptelea Manvatar²⁴⁹), observînd îndeaproape accentul pus pe alcătuirea societății în structură și infrastructură, substanțial și funcțional, cît și orientarea tehnoscienței către progres tehnic iar, legat de acesta, cultivarea utilității, descoperim uluiți lipsa subiectului, individul OM. În întunecarea spirituală a finalului de mileniu pe care-l trăim, întrebarea *dacă omul constituie o problemă fundamentală* pentru societate²⁵⁰, indiferent de culoarea acesteia, rămîne în sens existențial o mare enigmă. Performanțele realizate de existența numită om în lumea materiei au devenit lanțuri invizibile și autentici *ochelari de cal* pentru o societate înghețată, asemeni situației zugrăvite de Platon în *Mitul peșterii*. Mă întreb dacă conceptul de *om*, privit din direcția insului e compatibil cu același concept pe care-l manevrează societatea referitor la el. Desigur că nu. În democrație acționează majoritatea în dauna minorității. Ori insul, omul, este cea mai mică fracțiune a minorității. În timp ce majoritatea alcătuiește *sufragiul universal*, insul-om este strivit de incompetența și prostia acesteia de a crede în iluzia participării *demos*-ului la conducere. Stăm consternați în fața descoperirii acestui adevăr vechi de cînd lumea.

²⁴⁷ "Treptele educației și vîrstele schimbării sub semnul contradicției".

²⁴⁸ Arhetip, model, Adam.

²⁴⁹ După concepția veritabilei tradiții indiene.

²⁵⁰ Gîndesc aici societatea privită global, prin instituțiile și organisme din structura ei, dar și prin conceptul de infrastructură.

Dar, vorba înțeleptului: "adesea un lucru apare mai devreme, iar omul îl descoperă mai târziu". Cred că cei abilitați prin "ușuraticul" sufragiu universal, puși să-l înțeleagă, nu-l vor "înțelege" niciodată. Oare a venit timpul să rezonăm la adevărurile îngropate în uitare? Am deplina convingere că da. Deja după demersul în direcția conștiinței comune (omnitudinea), un tremur, deși nelămurit încă, ne menține treaz interesul. Preluând o expresie obișnuită în uzul cotidian *există un început în toate*, simțim cum răzbate din ea un soi de optimism dar și unul de mister consolator. Asimțim că adevărul, deși îngropat în uitare, se disimulează în cadre laice sau, mai bine spus, în așa-zisa arhivă populară de maxime, proverbe, zicători, cimilituri etc., real tezaur al unei înțelepciuni, din nefericire pentru om, detronată ...cîndva.

EXISTĂ UN ÎNCEPUT ÎN TOATE

Oare această frază să fie anticiparea că irevocabil și sfîrșitul oricărui început este evident?

De ce oare de la sine înțelesul omnitudinii trebuie lăsat să ne domine?

Putem oare aprecia dacă omul se înscrie sau se circumscrie just enunțului *există un început în toate*?

Oricum, merită să aflăm dacă omul se află în vreun termen al comparației sau dacă nu cumva sălășul lui este altundeva.

În această investigație, fără pretenția de a o epuiza, termenul *înscriș* presupune limitatul, finitul. Deja sîntem într-o lume dominată de mișcare, cu atributul ei fundamental, mobilitatea. Este ușor de observat relativul care guvernează într-o lume a mișcării și schimbării. Toate lucrurile care ființează se nasc și pier. Existența numită om urmează același curs. Orice intenție de fixare la scara timpului susține o iluzie care mai apoi este înghițită de... Nimic. Sfera noastră de cuprindere a realității depinde de cercul luminos al conștiinței. Omul care are o predispoziție către înțelepciune, asimte că centrul cercului conștiinței nu trebuie *fixat* ci *lăsat să fie*, iar raza acestuia, variabilă, lăsată să surprindă momentul. În spațiul lucrurilor care încep și sfîrșesc omul nu-și poate avea sălășul. Omul este o ființare ca altele asemeni lui, ce-și încearcă înțelegerea într-o lume exterioară lui, cel mai adesea trinitară (în sensul una gîndesc, alta

spun și altceva fac), dominată de noutatea prin combinație și Entropie. Este bine știut acum că entropia caracterizează cel mai bine materialismul, care are accentul pus pe materia progresiv accesibilă instrumentelor de măsură și investigație a tehnoscienței. Din noianul de posibilități de care dispune, ființarea numită Om, are libertatea de alegere a orizontului în care să-și re-găsească împlinirea. Și el se înscrie în proiectare de lume, autolimitându-se. Dacă omul s-ar circumscrie lumii, atunci ar avea permanent în orizontul conștiinței întregul numit lume, caz în care, implicarea pe un domeniu al realității fenomenale ar fi o relație de genul respingere-trimitere către ființa acestuia.

Relația Om-Lume, trimite către mai adâncul problemei puse la început care, prin însăși temeiul setei de aflare, rămîne o permanentă zonă de interviuare. Problema fundamentală numită Om, se constituie într-o posibilă ctitorie pentru fiecare dintre aceea care mai pot să se întrebe:

CE ESTE OMUL?

Revenim la conceptele *înscriș-circumscriș* pentru a vedea că, oricît am investiga așezarea omului într-un termen sau altul al comparației, cineva din noi este martor al raționalimentelor noastre. Acest cineva din noi este, în același timp, aici și acolo, chiar și dincolo, insensibil la simțuri, martor lucid care ne scapă, de fiecare dată cînd îl fixăm cu atenția.

Încercînd înțelegerea omului ca ceea ce este el, cădem fără să vrem în descriere. Cele cinci simțuri ale omului culeg informații din mediul natural, din structura macro și microfizică a lumii fenomenale, ca și din realitatea biologică, nucleoneuro-psihică și noumenală. Informațiile provenite de la simțuri se traduc prin relația inconștient-conștient, în percepția care viază în cercul luminos al conștiinței noastre.

Filosofia zen spune că percepția noastră e viciată de *cei cinci bețivi* purtători de informații. Astfel pe drum (simțuri, sistem nervos, creier, minte, conștiință) se pierde calitatea informațiilor care, ajungînd la creier, dau o consistență aproximativă obiectului de cunoscut vis à vis de subiectul cunoscător. De observat că nici unul din *cei cinci bețivi* nu are posibilitatea verificării autenticității

informațiilor care, ulterior prelucrate în creier, dau o reprezentare iluzorie asupra lumii, cu urmarea implacabilă a divizării cunoașterii în rațional și irațional. Dacă simțurile, sistemul nervos și creierul au realitate organică, mintea și cele patru conștiințe nu fac parte din această realitate, sustrăgându-se aparatului științific experimental. Mintea se face locul unde sînt proiectate de către creier actualizările și potențializările informațiilor, ca percepție sonoră, vizuală, olfactivă etc., ca sediu al oglinzii conștiinței. Amplasate într-o zonă intermediară, între realitatea organică și cea spirituală, mintea și, implicit, conștiința de sine a omului se insinuează ca receptori ai mesajelor și din realitatea spirituală. Deși, privit global, omul zilelor noastre se înscrie prin simțuri, rațiune și făptuire în lumea materială, macrofizică, putem spune că un procent foarte mic (care realizează cunoașterea de sine și implicit identitatea gîndului cu ființa în acelașul care este Omul) se sustrage făptuirii, circumscriind realitatea, girînd astfel un ascuns și mai ascuns, care nu e altceva decît un fir către Ființă. Putem spune că omul se face locul identității unde gîndul și ființa coexistă, își coapartîn. În acest caz, cred fără să forțez nota, că existența numită om se proiectează ca și gînd ce este, în minte, adică într-o dimensiune intermediară. Dacă mintea e păstrată imaterială și fără formă, se produce identitatea dintre Om și Ființa acestuia, se actualizează supraconștiința și, implicit, legăturile cu planele superioare ale firii. Totuși, omul este conștient de acest lucru? Bineînțeles că nu. Risipindu-se în lume, întoarcerea privirii către el însuși se face doar în momentele de neliniște sufletească, care aduc la suprafață un tremur dureros purtător de senzația ratării înțîlnirii cu aspirația nelămurită din interior. Căci ce este angoasa zilelor noastre dacă nu sufletul, care nu și-a găsit așezarea și, vis à vis de aceasta, împlinirea? Vine un moment în existența omului cînd acesta vede limpede că a ști *ce este omul* e cu totul altceva decît descrierile științelor, și că acest lucru presupune introspecția urmată de adîncimea înțelegerii, care este o retragere de sine în fața Ființei.

Omul e așezat în macrocosmos purtînd microcosmosul în el. Această simplă observație deja ridică o serie de întrebări dintre care cea mai importantă nu e *ce este Omul*, la care deja științele au

*descriș*²⁵¹ un răspuns, ci mai degrabă *cum de este posibil Omul?* Existența numită OM, în orice direcție ar apuca-o, și-ar consuma posibilitățile... în virtutea a, cum se spune, *extremele se ating*²⁵², și ar cădea²⁵³, virtual, în el. Înțelepții știu acest lucru și stau în contemplare.

Și, totuși, de unde vine existența numită om, ca OM numit? Rene Guenon spunea că dacă occidentul și-ar întoarce fața către tradiția autentică, acest lucru nu ar fi posibil decât prin creștinism. În cazul de față, privind din direcția cărții revelate - Biblia, aflăm că OM provine de la Adam. Adică Om-Adam-Arhetip (model). Coroborînd concluzia de mai înainte cu originea cuvîntului OM, aflăm că, Calea spre Om-ul adevărat este o atitudine pe care trebuie să ne-o asumăm vis à vis de existența noastră în relația cu Lumea, pentru a reface drumul către Arhetipul-Om de care ne-am distanțat.

Astfel, am orientat înțelegerea noastră spre o țință nesfîrșită. În arealul acestei înțelegeri intră toți cei ce agreează preceptul socratic *cunoaște-te pe tine însuși, zeu incognoscibil, Ființa*. În acest domeniu nimic din ceea ce numim știință nu ne poate ajuta. Toate științele, fără excepție, fac o descriere a omului, rămînînd neputincioase în explicarea originii. Înlănțuirii cauză-efect, științele propun rațiuni discursive care nu surprind modelul, arhetipul lucrului. Omul ca ceea ce e și în felul cum este, rămîne teren virgin de investigație. Găsim argumente pentru toate acțiunile noastre, ignorînd permanent că lipsește în raportarea noastră la Lume, chiar Om-ul. El fiind cînd *Homo sapiens*, cînd *homo faber*, cînd *humanus*...etc.

Dar dacă nu se spune nimic, nu înseamnă că nu se știe mai mult. Contrapartea științelor pozitive, metafizica, de mult se

²⁵¹ Chimia, biologia, medicina, psihologia, teologia etc., își adjudecă în mod particular paternitatea la "ce este omul".

²⁵² Fizica modernă pe de o parte și practica tradițională (în special cea indiană) pe de altă parte, susțin punctul de vedere că "extremele se ating".

²⁵³ Se cunoaște acum că în domeniul infinitului mic acționează principiul incertitudinii. Această constatare experimentală a creat o reală "cădere" a oamenilor de știință ("muțiți" de argumente deterministe), în abisul și totodată inefabilul uitării de sine. În practica zen se spune "corp și spirit în cădere se resuscitează spontan ca/și corp și spirit unit, sine veritabil". În alte cuvinte se poate spune că omul plasat într-o "bună așezare" (vezi "Dezvoltarea interioară prin Karate-Do", F.L.) în cîmpul acțiunii, cade în "uitare de sine" și se resuscitează spontan ca "uimire de sine", care de fapt este sinele veritabil.

străduiește să iasă la lumina Lumii pentru a-i amplifica sporul în cunoaștere. Ba chiar și teologia, prin dogma care-i este proprie, închide un mister, o taină, sursă de neliniște care pune în mișcare omul către propria lui realizare. Tradițiile Orientale astăzi conservă încă, cadrul autenticii tradiții primordiale. Orientarea educației în lumea în care trăim, și acest lucru este dovedit de civilizația occidentală, se află pe o cale greșită. Busola omenirii este virusată de morbidul microb al Dumnezeului-dolar, care ridică acțiunea²⁵⁴ pe un postament nemeritat, cel al suficienței, adică al “vițelului de aur”, pseudo-sinelui, veritabilă cale a pierzaniei.

Tributari înaintașilor noștri în direcția susținerii progresului cultural, tehnic și științific, din care primul a fost și este puternic influențat de către tehnosciență, continuăm să dezvoltăm societatea pe temeiul unei înțelegeri deterministe, ignorând insul, omul.

OMUL ÎN SOCIETATE

Existența faptică reclamă o participare activă din partea tuturor membrilor societății, potrivit competenței fiecăruia, de așa manieră încât conviețuirea în grup să fie posibilă. Resortul organic care-l propulsează pe om în mecanismul social este supraviețuirea. Conștient de drepturile/îndatoririle pe care le are în mod natural, omul încearcă să le pună în acord cu drepturile/îndatoririle legate de cadrul social. În acest scop au apărut Statul și Legea, Instituția și Organismul de stat, populate cu responsabilități legiuite, menite să asigure și să apere fondul comun exprimat de voința majoritară a societății și să o impună minorității opozante.

Dacă omul prin constituție este o ființă socială sau nu, dacă această proprietate e un atribut al său, dat sau dobândit, reprezintă o

²⁵⁴ "Deoarece acțiunea nu e decât o modificare trecătoare și momentană a ființei, ea nu poate conține în sine propriul principiu și rațiunea sa suficientă; dacă nu ține de un principiu situat dincolo de domeniul său contingent, acțiunea nu e decât o iluzie; principiul din care decurge întreaga realitate, existența și însăși posibilitatea ei de a fi nu se poate afla decât în contemplație sau, dacă preferăm alt termen, în cunoaștere, cele două fiind sinonime cel puțin foarte apropiate, devreme ce cunoașterea și operația care conduce către ea sînt absolut inseparabile. Acțiunea este prin excelență, momentană, de aceea, în domeniul ei, rezultatele sînt întotdeauna separate de cauza ce le produce, pe cînd cunoașterea își poartă, dimpotrivă, fructul în sine însăși" (Rene Guenon, Criza lumii occidentale, Ed. Humanitas, București, 1993, pp. 74, 75).

temă de studiu încă insuficient gîndită. Oricum, omul din necesitate în confruntarea cu rigorile adesea neînțelese ale mediului de unde și unde trebuia să-și asigure subzistența, supraviețuirea și conservarea, a recurs la grup pentru siguranță (în toate sensurile) în primul rînd, dar și pentru o mai facilă abordare a realității astfel rezultate. Deja se poate crede că determinismul care a însoțit omul de la primii lui pași pe pămînt a fost mult mai facil și mai ușor de urmat decît resorturile organice disimulate, atunci ca și acum, în înțeleșurile multiple ale lucrurilor. Imediatul a fost cel care a orientat omul în acumularea de experiență, apoi spre observarea fenomenelor și, într-un final, spre sociabilitate. Protecția vis à vis de neînțelesul Imediat (prezentul) a creat premisa *căderii ereditare* a omului, împrăștiindu-l în multiplicitate. *Cădere ereditară* a orientat educația de la *pentru om*, la *pentru interesele societății (cetății)*, aducîndu-ne astăzi la o totală subordonare față de tehnosciență sau, în alți termeni, față de civilizația tehnologică. Astăzi omul e într-o altfel de cădere. Căderea în afara lui, care s-ar putea să-i fie fatală. Există o simetrie între căderile omului și cele zece porunci din creștinism. Pînă la Isus sînt șapte căderi. După momentul Isus mai sînt trei căderi. Cînd s-a împlinit cea de-a șaptea cădere (omul a căzut sub timp, în loc să-l depășească intrînd în eternitate), Isus s-a întrupat pentru a da un plus de șansă omului. Concret, acesta îmbunătățește legea lui Moise și experimental, prin propria persoană materializează Calea, Adevărul și Viața. Așa cum vom vedea, cei trei ani ai lui Isus petrecuți în lume pînă la crucificare astăzi sînt împliniți, denaturat, prin cea de-a *treia cădere*, căderea în afara omului, conceput ca și trup fizic. Omul a părăsit pînă și grija față de corpul său, care este templul lui Dumnezeu. Minte omului este ocupată de trecut și viitor, de scenarii psihologizate futuriste, computerele, internetul, cibernetica, realitatea virtuală, era spațială etc., dar și de mass media audio-vizuală, presa scrisă. La acestea se adaugă participarea activă în interesul societății, într-un serviciu pentru asigurarea subzistenței, confortului și bunăstării. Toate acestea, ca și altele, provenite din cîmpul închipuirii materiei și al amintirilor, ocupă din ce în ce mai mult timp și nu mai lasă atenția să se îndrepte către suportul agregat, corp fizic. Dacă omul nu are grijă de templul lui Dumnezeu, nici Dumnezeu nu va avea grijă de existența om.

Este o evidență că omul în înțelesul de astăzi nu se mai poate disocia de grup, comunitate, țară etc. Este complet dependent de rațiunea acestora, subordonându-și mintea simțurilor dar și rațiunii²⁵⁵ proprii, folosind-o pe aceasta din urmă într-o argumentare favorabilă pentru ceea ce este plăcere și, în construcții protectoare împotriva durerii. Omului social, în accepțiunea și înțelesul rațiunilor care guvernează astăzi lumea, i s-a amputat posibilitatea întoarcerii către el însuși. Cel care are acest curaj devine un paria pentru grupul, comunitatea etc., la care se raportează ca individ. Se spune că viața e o luptă feroce pentru supraviețuire și a generaliza binele, cultivând non-violența, lipsa de răutate etc.. este de fapt drumul către neantizarea vieții. E o mare confuzie. Agonică este existența. Viața e o afirmație care depășește înțelesul lumii în care trăim. Ea mustește pretutindeni, de la mineral la om. Pentru a o înțelege trebuie să cultivăm în noi o atitudine bună, singura în stare să ne ducă la calitatea de om adevărat. Viața însăși nesurprinsă de științe, se lasă înșușită de cel ce se ridică la nivelul actului trăit. E limpede că avem în față o răscruce care forțează înțelegerea noastră spre a decide:

OMUL ESTE MIJLOC SAU SCOP?

Urmărind gândul în desfășurarea anterioară, simțim insistent ieșirea din cadrele create de științele preocupate de ființarea numită om. Ce anume urmează să depășim, presupune chiar în cadrul științelor o trecere de la un model la altul, care să ofere veridicitatea analizei în drumul către autenticitatea plasării omului în scop sau în mijloc. Științele care și-au adjudecat competența în studiul omului sînt deja foarte cunoscute. Chimia a analizat omul din punct de vedere al chimismului, oferind o descriere a ceea ce în viziunea acestuia ar fi omul.

Biologia studiază omul din perspectiva biologismului. Medicina oferă o imagine antropomorfică, fiziologică a omului

²⁵⁵ Rațiunea lucrează foarte bine atunci cînd este în serviciul Intelectului înțeles ca intuiție. Dar, existența numită om își subordonează intelectul, adică inteligența, rațiunii. Aceeași rațiune poate însă să lucreze în revelarea nivelelor de elevație spirituală, dacă existența numită om își îndreaptă intenția către desăvîrșirea sa spirituală. În acest caz, rațiunea este dominată de Intelectul pur, adică de intuiție, care face posibilă vederea rațiunilor divine.

nedepășind nici ea descrierea. Teologia oferă un teren al misterului dar, din păcate, plasându-se tot în domeniul ființării devine dogmă fără prea multe ferestre luminate către enoriași. Se pare că misterul se conservă pe el însuși. De fapt, teologia nu e *știința despre Dumnezeu*, ci *știința despre cum trebuie să fie drumul credincioșilor spre Împărăția lui Dumnezeu*. Cu toate că Ștefan Lupașcu aduce în atenția științelor trei materii: macro-micro-fizică, biologică și nucleo-neuropsihică, ultima avînd *logica inerentă stării T*, punctele fierbinți ale întrebării *cum de este posibil?* nu au fost deslușite, rămînînd actuale.

Arheologia, istoria, astronomia, paleoastronautica etc., ca tot atîtea domenii de interes ivite în pseudoevoluția omului terestru, au contribuit și contribuie la imaginea subiectului- Om dar, din păcate, doar ca scenarii posibile ale căror resorturi nu se ancorează organic în ceva sigur. Singura busolă rămîne bătrîna²⁵⁶ filozofie a cărei predispoziție către Sofie, nu a încetat niciodată să populeze spațiul ocupat de om. Ea rămîne singura în măsură să asigure intrarea în spațiul ontologic al ființei. Acord credit acelei atitudini a omului însetat de cunoașterea căii iubirii de înțelepciune, care nu era și nu e decît una - a contemplației, domeniu al inteligenței pure pulsînd în plină intuiție, și nicidecum filozofări raționale. Folosirea rațiunii în filozofie scoate pe aceasta din urmă din dreptul de a se mai numi filozofie. Descoperirile fizicii moderne, în special cele din domeniul cuantic și subcuantic, scot în evidență o nouă perspectivă asupra locului omului în univers. Alături de atitudinea deterministă se impune și luarea în considerare a unui indeterminism, a unui

²⁵⁶ Cînd spun "bătrîna filozofie", mă refer la conotația de pe vremea lui Pitagora. În acele vremuri, prin filozofie se înțelegea iubire de înțelepciune; adică filozoful își crea o predispoziție către înțelepciune; sau în alte cuvinte : filozofia era o atitudine educată, atitudine care permitea apariția autenticii iubiri de înțelepciune; filozoful era un inițiat. Filozofia era - Metafizica. Legat de metafizică trebuie menționat că mă refer la acea atitudine a omului, uimit de sine, vis a vis de concepția vie asupra puterilor universului "numărul trei pretutindeni domnește în univers și monada este principiul său", care-l pătrund în sus și în jos, și nu speculațiile seci ale purilor metafizicieni, ca de pildă teza, antiteza și sinteza lui Hegel. Ieri ca și azi, filozofia se identifică cu iubirea de înțelepciune. Revenind la "bătrîna filozofie", personal înțeleg crearea acelei atitudini sprijinite pe exercițiu fizic și studiu metafizic care să facă posibilă revigorarea tradiției primordiale; o corectă așezare ierarhică a omului în sacerdotal (înțelepciune) și regal (acțiune), cu accentul pus pe contemplare lăsînd să fie acțiunea ca o consecință a primei.

domeniu al incertitudinii propriu celei de-a treia materii a lui Ștefan Lupașcu, anume materia nucleo-neuro-psihică. Prin principiul incertitudinii devine evidentă transdisciplinaritatea și luarea în atenție a interdependenței tuturor lucrurilor care ființează și, în mod cu totul special, a existenței numită *Om*. În acest domeniu e nevoie de o logică, dar mai ales de o filozofie complet diferită de cea cu care azi lucrează științele. Fără a forța, se pare că atitudinea Zen se va transforma într-o astfel de filozofie a viitorului. Rînd pe rînd, științele vor trebui să-și revizuiască domeniul de interes pentru a adera la ideea de transdisciplinaritate. Dar atenție! Transdisciplinaritatea, interdependența nu trebuie confundată cu globalizarea. Om-ul nu trebuie să devină o ființă globală înainte de a deveni OM. Dacă acest lucru se întîmplă înainte de a deveni OM, existența numită om se va stinge sub presiunea tehnico-științei și va deveni o componentă în masa de manipulare umană. **Atenționez și mic mă fac:** *sufletul se zbate între materie și spirit*. Lăsați-l să zboare către acesta din urmă. Numai așa materia își va îndeplini menirea. Treziți-vă. Orientați-vă atenția (am în vedere civilizația occidentală, tradiția extrem orientului se conservă sub poleiala occidentului, încă, și dacă este așa, sigur îi va supraviețui) către Zamolxis, Pitagora... poate așa veți deveni posesorii unor ochelari ce vă vor prezenta, ca vedere, adevărata perspectivă de urmat. Procesul globalizării, după mine, urmărește așezarea omului sub dependență. Să mă explic. Accesul la tehnica de calcul, internet etc., presupune cunoașterea limbii engleze. Acest lucru înseamnă o dependență față de spațiile culturale și geografice americane, britanice și japoneze; în consecință, părăsirea casei, țării Tatălui asemeni fiului risipitor. Personal, mă îndrept către două instrumente pe care le pot controla: trupul și respirația. Dacă fiecare ins ar face acest lucru s-ar realiza armonia între oameni și cuvîntul sacru și-ar deconspira așezarea. Cum? Cunoaște-te pe tine însuși, și al tău va fi orizontul zeilor.

În onticul propriu acestora, o singură atitudine poate fi ontologică: conștiința filozofică dar care, în mod obligatoriu, nu poate fi decît metafizică. Pentru a avea o asemenea conștiință se impune cu necesitate, ca etapă, exercițiul practic: dialogul cu templul lui Dumnezeu care este trupul omului. Am încercat în *Dezvoltarea interioară prin Karate-Do* să pun în evidență, efectiv, acest dialog. Știm la acest moment al epocii moderne că Ființa, după cum spune

Rene Guenon, ca principiu al manifestării este identică cu Dumnezeu personal al religiilor, care, "pentru a nu-și limita posibilitățile, și le manifestă prin intermediul esenței (puruṣha) și substanței (prakṛiti) universale, sub forma unei multiplicități de stări care sînt tot atîtea lumi. Aceste lumi sînt grupate, după forma în care se manifestă, în informale (supraindividuale) și formale (individuale) cu două modalități, respectiv, subtilă și grosieră. Se regăsește astfel ansamblul manifestării format din trei lumi: spirituală, subtilă și corporală (spiritus, anima, corpus) care, sub diferite denumiri, constituie creația propriu-zisă în toate doctrinele tradiționale ale umanității." (Rene Guenon, *Criza lumii moderne*, Ed. Humanitas, București 1993, p. 14). Teologia, ca știință particulară fundamentată pe fenomenul istoric numit creștinism, trebuie să renunțe la ermetism și să facă transparent mesajul elitei către învelișul exterior numit religie, să redevină autentică Cale a lui Mesia. Teologia ar avea forța necesară să propovăduiască coordonatele creștine pentru rectificarea omului, dar se complăce în consolidarea unui cuib de cuci²⁵⁷.

Occidentul, dacă-și va întoarce fața către adevărata tradiție, cu necesitate va trebui să îmbrățișeze singura formă de religie apropiată, Creștinismul. În acest mod pot fi puse în evidență coordonatele creștine de rectificare și reconstrucție a om-ului, avînd ca model simbolismul numerologic Hristic. Dacă luăm în considerare eforturile uriașe de sofianizare a omului, ajungem la aprecierea simbolică că omul e mijloc dar și scop și, dacă e să-l plasăm în înțelegerea noastră, atunci putem spune că Om-ul este arcul, Spiritul e săgeata, Împărăția lui Dumnezeu e ținta. Drept este că omul zilelor

²⁵⁷ Biserica lui Hristos nu și-a încheiat propovăduirea Căii, Adevărului și Vieții. Dar, stafful actual creștin crede că misiunea predescesorilor s-a încheiat, iar ei trebuie să realizeze doar ideea de reper și călăuză pentru omenirea creștinizată. Este un fals. Așa cum am mai spus, nu există legătură între generații din punct de vedere al factorului uman, social. De fiecare dată, ca o liturgie, propovăduirea mesianică creștină trebuie făptuită. Azi biserica a devenit o elită preocupată să-și salveze portofoliile, aservindu-se variilor guverne, frustrînd enoriașii de treptele necesare desăvîrșirii. Religia propovăduită azi, firese ar spune unii că este adaptată timpului, cu toată indulgența noastră, NU ESTE BISERICA LUI HRISTOS. Dacă trebuie să ne asumăm religia creștină, să cercetăm și să practicăm pilda Mîntuitorului. Heidegger spunea: adesea urmărind un gînd ne putem abate de la cale. Biserica s-a abătut de la Cale prin urmărirea unui gînd pe care deși nu-l exprim, se înțelege de la sine că nu este identic cu suflul mesianic al Mîntuitorului.

noastre are ca țintă cu totul altceva decît cele de mai sus. Omul este cu adevărat căzut în afara lui, în oceanul devenirii departe de corabia sa, care e corpul fizic înzestrat cu tot ce-i este propriu. Singurul fir care-l mai leagă de corabie este chiar rațiunea ce l-a aruncat peste bord. Aceasta, decăzută, se străduiește din răspuțeri, fiind supusă celor patru încercuiri²⁵⁸, să-l îndepărteze pe om de corabia lui, pînă la definitivă rupere a firului. Cu alte cuvinte, lucrarea spirituală se face deplin în om în măsura în care, acesta căzînd în uitarea de sine se resuscitează ca uimire de sine, adică sine veritabil, autentică actualizare a modelului Adam.

Singura zonă din care răzbat acordurile unei tradiții autentice rămîne extremul orient, în special India. Dintr-acolo ne vin ajutoarele pentru regăsirea propriei noastre tradiții, treaptă pentru înțelegerea tradiției primordiale. Omul e propus pentru înțelepciune pentru a deveni mijloc, dar și scop. Reluînd scenariul plastic de mai sus în care omul ar fi arcul, spiritul săgeata, iar Împărăția lui Dumnezeu ținta, observăm cum toți termenii participanți în scenariul propus sînt rînd pe rînd și deodată, ținte- Om-ul arhetipal, Spiritul și Împărăția lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, lucrarea spirituală se face pe deplin în om în măsura în care acesta, cunoscîndu-se pe sine ca Sine autentic, își depășește condiția umană actualizînd astfel modelul *Adam*. În acest moment și numai în acesta circuitul spiritului prin materie se îndeplinește. Acesta își atinge²⁵⁹ polul, identificîndu-se cu OM²⁶⁰-ul, trăind la rîndul lui conștient această identitate. Omul fiind locul unde deopotrivă-și adjuceacă supremația atît Diavolul cît și Dumnezeu, stă într-un echilibru precar, întrucît poate lesne să fie rampă și înspre tenebre. Oricum, existența numită om ca să devină rampă pentru lansarea spiritului trebuie să se auto-desăvîrșească, să ajungă OM. În felul acesta, Spiritul care poartă esența OM-ului autentic, în trecere

²⁵⁸ În față închipuirile materiei (zona diavolului), în spate amintirile (zona omului), în stînga dorința de plăcere, în dreapta slava deșartă. Cele expuse configurează o cruce. În intersecția brațelor se materializează un punct (veritabil punct matematic), care simbolizează prezentul, Împărăția lui Dumnezeu.

²⁵⁹ Se spune că Spiritul se împlinește cînd polul cu polul își atinge aripa (polul implicat în materie cu polul Împărăției lui Dumnezeu). Acest lucru se întîmplă pentru o minoritate insignifiabilă. În realitate, pentru restul majoritar de existențe nîcînd această atingere nu se concretizează.

²⁶⁰ OM - arhetip, model Adam-ic.

prin materie, să se poată desprinde de aceasta și lansat ca o săgeată să purceadă în ținta din care prin cădere²⁶¹ s-a îndepărtat, Împărăția lui Dumnezeu. Lansarea spiritului e o figură de stil, întrucât existența numită om, metamorfozându-se în Om-ul arhetip, își poartă cu sine spiritul, cu care coexistă într-o coapartenență. Relația care urmează apare ca firească:

OM - DIVINITATE

În relația de mai sus, spiritul își încearcă puterea pentru a deveni o conștiință în om, o prezență lucidă, o călăuză. Dar pentru a ajunge la calitatea de călăuză pentru om, spiritul trebuie eliberat din temnița materiei.

Spiritul își încearcă puterea pentru a deveni conștient în OM, dintr-o mare dragoste (iubire). Trezirea conștiinței protopărintelui nostru, Adam, care a condus la căderea din rai, reprezintă în același timp și o condiție esențială ca loc, pentru validarea aspirației spre autentică puritate a inocenței, singura care-l poate așeza pe om în vecinătatea divinității. Omul, care devine conștient de marea responsabilitate dată, de a coordona și stăpîni creația, trebuie să ajungă la conștiința sarcinii grele de a avea în același timp calitatea de stăpîn dar și slujitor al acesteia, în nici un caz de Despot. Existența numită om nu e lăsată la întîmplare; i se pune în acest sens la îndemînă mijlocul²⁶² prin care să fie la înălțimea responsabilității sale, mijloc care e, în același timp, prilej de ridicare sau de pierzanie. Ființarea numită om are libertatea de alegere între a fi în slujba *vrăjmașului*²⁶³ sau a calității de OM. Omul ca OM este cel care dă

²⁶¹ În rai Spiritul păcătuiește nu Adam. Trebuie de ținut cont că OM-ul-Adam era identic cu Spiritul său. Așa că Spiritul cade în golul abstract, și mai apoi, acesta, cade în densul materiei. Se vede limpede importanța obținerii "golului" sau a "minții imateriale și fără formă", pentru a lăsa Spiritul, să fie. În lăsarea Spiritului "să fie", densul materiei, adică trupul fizic nu mai este potrivit pentru coborîrea acestuia în el, așa că, om-ul trebuie să facă eforturi pentru a-și urca corpul fizic pe alt nivel, din punctul de vedere al calității structurale și funcționale. De aici "dialogul cu trupul fizic".

²⁶² Corpul fizic în întreg ansamblul său, sediu al instinctului și al caleidoscopului simțurilor, al rațiunii, al Intelectului și al voinței pe de o parte dar și loc comun pentru Suflet, Spirit și Ființă pe de altă parte.

²⁶³ Diavolul, mai este numit și vrăjmaș.

autenticitate divinității, conlucrînd cu firea naturală a lucrurilor în dezgolirea Căii²⁶⁴ ce duce la originea originilor- Dumnezeu. Rațiunile tuturor lucrurilor întrupate în cuvînt cu Harul Sfîntului Duh constituie terenul de înțelegere a Adam-ului căzut care, trăind efectiv Viața și Cuvîntul, găsește Adevărul său în vecinătatea Divinității. Cel ce vede rațional legătura între OM și divinitate e în afara acestei legături. Cel ce transfigurează relația fiind în Cale, Adevăr și Viață, adică avînd ca soare Cuvîntul, e deja acasă. "Toate tradițiile valabile (nedeiate) sînt, așadar, o manifestare a Ființei Supreme, avînd ca origine un principiu spiritual din care decurge toată structura lumii și a omului, ca macrocosm și microcosm, între care e o profundă analogie. Formele tradiționale pot fi comparate cu drumuri care conduc toate la un același țel, dar care, ca și drumuri, nu sînt mai puțin distincte" (Rene Guenon, *Criza lumii moderne*, Ed. Humanitas, București 1993, p. 15.). Din această perspectivă putem aborda conceptele :

Uman-Umanism-Umanist-Umanistic
 Umanitar-Umanitarism-Umanitarist
 Umanitate-Umaniza-Umanizare

Este prea important ca să trecem peste semnificațiile atribuite conceptelor de mai sus, concepte care, de altfel, stau la baza educației care ni se inoculează. Multor cuvinte li se atribuie înțelesul dat de limba latină, fiind luate ca bază în comunicarea inteligibilă ca limbaj-rostire. Societatea occidentală de azi, ca și de ieri, se raportează cînd vorbește de începuturi doar la romani și greci, pe experiența cărora și-au construit structura și infrastructura, dovedind pentru rest o curioasă amnezie. Dacă e așa, se pare că înainte de imperiul roman tot ce ține de conceptul *humanus*, ca și de toate derivatele, nu existau. Dar dacă existau sub o altă denumire, la fel, fără să greșim, e limpede că prin latinizare s-a produs o sărăcire²⁶⁵ noțională a presupusei calități.

Să vedem ce spune dicționarul limbii române despre acestea, și să extragem din explicațiile date calitatea la care face referire cuvîntul de proveniență latină. În *Dicționarul Explicativ al Limbii*

²⁶⁴ Prin fiul acestuia Isus cu Harul Sf. Duh ca aspect esențial al vieții.

²⁶⁵ Ca în sensul traducerii din traducere.

Române, Editura Academiei R.S.R., Institutul de lingvistică din București 1975, la pagina 993, găsim:

UMAN, -Ă, umani, -e, adj. 1. Care ține de om sau de omenire, privitor la om sau la omenire, caracteristic omului sau omenirii, omenesc. Geografie umană (sau antropologică) = antropogeografie. 2. (Adesea adverbial) Care are dragoste față de oameni, care simte compasiune față de suferințele lor; omenos, bun, sensibil, generos. - Din lat. *humanus*.

Umanism, s.n., Mișcare socială și culturală apărută în Apusul Europei în sec. XIV, ca expresie a luptei împotriva feudalismului și a învățaturii scolastice, care promova ideea încrederii în valoarea omului și a perfecționării sale, a militat pentru dezvoltarea liberă și multilaterală a personalității umane, pentru o cultură laică (în spiritul vechii culturi clasice) etc. Pe general, atitudinea de încredere în valoarea omului. - Din fr. *humanisme*, germ. *humanismus*.

Umanist, -ă, umaniști, -ste, s.m. și f., adj. 1. Adept, partizan al umanismului. (La m.) Savant din secolul XIV până în sec. XVII, care studia operele antichității. 2. Adj. Care aparține umanismului, privitor la umanism, caracteristic umanismului; care este de domeniul culturii clasice; umanistic. 3. S.m. și f. Elev de liceu care urmează învățământul umanistic. - Din fr. *humaniste*.

Umanistic, -ă, umanistici, -ce, adj. Umanist. Științe umanistice = grup de științe care pun accentul pe limbi, istorie, filologie, pe cultura clasică etc. Învățământul umanistic sau secție umanistică = formă (sau secție) de învățământ la baza căroră stau stau științele umanistice. - Din germ. *humanistisch*.

Umanitar, -ă, umanitari, -re, adj. Care urmărește, care se preocupă de binele omenirii, plin de umanitate, devotat umanității. - Din fr. *humanitaire*.

Umanitarism s.n. concepție, atitudine de înțelegere, de dragoste față de oameni și de omenire; umanitate. -Din fr. *humanitarisme*.

Umanitarist, -ă, umanitariști, -te, s.m. și f., adj. 1. S.m. și f., adept al umanitarismului. 2. Adj. Care aparține umanitarismului, privitor la umanitarism. - Din fr. *humanitariste*.

Umanitate s.f. 1. Totalitatea oamenilor; omenire. ' Colectivitate de oamnei. 2. Umanitarism. Din lat. *humanitas*, -atis, fr. *humanite*.

Umaniza, umanizez, vb. I. 1. Tranz. și reflexiv. A (se) face mai uman, mai apropiat de oameni. 2. Tranz. A atribui animalelor, obiectelor, fenomenelor însușiri omenești. - din fr. humaniser.

Umanizare s.f. Acțiunea de a (se) umaniza și rezultatul ei. - Vezi umaniza.”

Ar merita să urmărim deplasarea subtilă a semnificației fiecărei direcții față de conceptul central- Uman; nu e locul aici, așa că semnez acest aspect, ca și cele ce urmează, și-mi rezerv dreptul să-l dezvolt într-o altă lucrare. Cu atât mai mult devine necesară luarea în atenție cu cât, curios, putem număra zece concepte care, printr-un studiu comparat cu cele zece porunci, ar putea scoate la iveală lucruri surprinzătoare ce ar explica cumva devierea pînă la căderea definitivă a om-ului-*uman*. De exemplu, folosindu-ne de simbolismul numerologic pitagoreic, preluat de creștinism, cifra zece (Iota) ar fi ISUS²⁶⁶ iar, în cazul nostru, om-ul, uman. Cifra 9 reprezintă circumferința cercului, zece se impune ca centru, punct care se sustrage de la fixare și care denotă astfel transcendența pentru Isus și ignorarea calității de om în cazul profan pe care-l dezvoltăm. Cu alte cuvinte, în realitatea imediată societatea, folosindu-se de om, dar și ignorîndu-l în același timp, s-a orientat către întuneric, validînd în acest fel întunecarea ciclului în care sîntem. Ca și în cazul decăderii filozofiei de la înțelesul prim, conceptele de mai sus au devenit, ca și catalogări autonome, sisteme în sistem, ființînd de la sine, au frustrat existența numită om de accesul la afectivitate și, implicit, iubire. Ar fi interesant, în sprijinul acestei abordări, de urmărit, în timp, eforturile depuse de societate în înăbușirea, asfixierea singurului curent în legătură directă cu Afectivitatea, Romantismul.

Înainte de Isus Hristos, între iubire și ură putea interveni doar ipocrizia. Astăzi contemporanii noștri nu iubesc, nici nu urăsc, se falsifică îndrăgind catalogările survenite din calitatea de om decăzut, hrănindu-se cu surogatele democrației, fraternității și libertății propuse de îngerul căzut. Să reluăm decăderea înțelesului de la om, la ce se crede despre om: "UMAN, -Ă, umani, -e, adj. 1. Care ține de om sau de omenire, privitor la om sau la omenire, caracteristic omului sau omenirii, omenesc. Geografie umană (sau antropologică)

²⁶⁶ Vezi mai departe modelul de educație numerologic Hristic.

= antropogeografie. 2. (Adesea adverbial) Care are dragoste față de oameni, care simte compasiune față de suferințele lor; omenos, bun, sensibil, generos. - Din lat. *humanus*". Din rădăcina *Uman* provine originea direcțiilor definite mai sus. Se observă că toate sînt în vecinătatea om-ului și nu pornesc din calitatea intrinsecă a ființei acestuia, care prin fire aderă la verticalitate și nu la orizontalitatea șarpelui²⁶⁷, rîmei. Voi reveni.

În acest moment, străvedem cadrul *virtual* în care relația *uman - umanizare*, intrată subtil în conștiința omenirii ca emanație a OM-ului *trezit*, poate fi plasată pentru a acționa; asta e înțelepciunea, așezată și hrănită de structura tradiției primordiale. Celelalte direcții adiacente între *uman-umanizare*, adică între substantiv și verb (contemplare-acțiune), în rectificarea existenței numită om către OM, prezintă un interes absolut secundar. Acestea se așează gravitațional, ca reziduri ce sînt, la subsolul firii Om-ului resurecționat, în așteptarea ejecției. Recunoașterea pe care ne-o acordăm în realizările faptice din existență, identificîndu-ne cu fructul fapei, atașamentul alimentat de dorințe și mîndrie, exacerbarea personalității în detrimentul caracterului, azi sînt tot atîtea *uman-isme* dictate de cele patru *încercuiri din creștinism*. În acest sens, toate eforturile numite caritabile, filantropice, ca și toate milosteniile în întregul lor, constituindu-se în obiective formale, lipsite de conținutul autentic emanat de calitatea esențială a omului, care fac obiectul de activitate al atîtor instituții, organisme grupuri etc, așa zise *uman-iste*, sînt tot atîtea *uman-isme* care, ca încercare de a da contur *uman-ităților* în ansamblu, tîrîie existența numită om pe drumul pierzaniei.

Toate *ismele* și celelalte sufixe ale Uman-ului încarcerează în ontic sufletul om-ului, retezîndu-i șansa ascensiunii spre lumina proprie care, ca spot al razei veșnic țiuitoare care-și are originea în Iubirea lui Dumnezeu, reprezintă și fructul dorit de Diavol. Între extreme OM-ul este o centralitate. Uman-Umanizare, substantiv și verb, contemplare și acțiune ca emanații din structura morală a zonei populate de sufletul arhetipal OM, propune depășirea facerii și desfacerii materiei, pentru a conlucra neatașat cu ea.

²⁶⁷ Azi, existenței numită om îi este propusă fața tenebroasă a șarpelui. Firea autentică, pusă în condițiile propuse de tradiția primordială, trezește fața luminoasă a șarpelui care "urcînd", rectifică om-ul.

Cu toate acestea, pentru toate timpurile, **existența numită om** va suscita întotdeauna o aspirație incompatibilă cu *norma* societății și care, formal sau esențial, va constitui în continuare o problemă fundamentală. În curgere, aceasta se va dovedi de fapt... singura care, la rândul ei, va reclama un nou sistem de educație care să rezolve exigențele ridicate de eliberarea din captivitate a morfishmelor luminii aflate în om și repunerea acestora în spotul central, din care provin. A venit de mult acest timp.

Cîmpul educației..

“A considera o formă de cultură a unui timp oarecare ca ceva sacru, și a fi transmisă pe veșnicie așa, echivalează cu suprimarea eforturilor noastre spirituale în direcția validării eterne a credinței noastre”, spunea D. T Suzuki în *Eseuri despre Buddhismul Zen*. Urmărind în decursul timpului evoluția conceptului de educație rămînem consternați în fața multiplelor forme și accente cu care aceasta a construit o măsură comună pentru omul din toate timpurile, girînd relația cu ceilalți semeni, cu el însuși, cu mediul etc.. O clasificare a tipurilor de educație ne-ar conduce la/spre următoarele nivele de condiționare:

După epocă: din comuna primitivă pînă în epoca modernă, cu geografia fizică, culturală, spirituală.

După necesitate: subzistență, adăpost, securitate, conservare etc..

După mod de producție, mijloace de producție, forța de producție, etc..

După trăire, cu aspecte legate de rațiune, morală, cunoaștere, sentiment de grup, etc., spirituale spre mitic, fantastic, etc., și, desigur,

după credință etc..

Oricum, nu ne propunem să aducem la cunoștința cititorului lucruri cunoscute, ci doar să deschidem o ușă către tezaurul de date care ne stă la dispoziție pentru a ne întui propriul destin în actuala

existență (într-un fel, acel até al vechilor greci), și a lucra, în consecință, la educarea suportului acesteia - *care suntem*, de fapt, noi înșine.

Urmărind spectrul complex al condiționărilor de care omul trebuia și trebuie să țină cont, dar și faptul că educația ca și concept apare destul de târziu în conștiința societății omenești, distingem o perioadă în care era de fapt autoeducație. Era dominată de contactul nemijlocit cu condiționările scoase în relief. Mai târziu, o dată cu prima mare diviziune a muncii, contactul nemijlocit slăbește, lăsînd loc celui mijlocit, moment în care apar primii germeni ai unui așa zis sistem educațional. De fapt *educația*²⁶⁸, așa cum o definim azi, fără să fie numită astfel la acea vreme - se instituie din momentul în care, empiric, omul a început să-și contabilizeze contactele devenite cunoștințe și să le suprapună pe câmpul faptic al acțiunii.

Educația și învățarea sînt două aspecte ale aceleiași acțiuni căreia, mai târziu, i s-a dat numele de cunoaștere, indiferent de mediul din care provine omul subiect și obiect al acesteia. Cunoașterea, în termenii de mai sus la care se adaugă și disponibilitatea către cultură, ne conduce către erudiție. Mai departe vom folosi numai conceptul *educație*, înțelegînd și *învățare-cunoaștere-cultură*.

La început educația se ivea din sine ca ceva absolut necesar supraviețuirii. Astfel, omul primitiv învăța din mers cum să culeagă fructe, plante, ierburi etc. deosebind prin act experimental cele bune de cele rele. Prin actul observării, al securității personale și de grup, omul ajunge din vînat -vînător, mai apoi carnivor. Securitatea și conștientizarea grupului, a obiceiurilor, protecția femeilor și copiilor etc. a condus instinctele strămoșilor noștri către o legătură organică cu natura și mediul acesteia. Realizarea inconștientă a dependenței de Natură a trezit în omul primitiv o relație specială vis à vis de aceasta, adăugînd atribute tot mai complexe educației. Mai târziu apare

²⁶⁸ Dăm o definiție a educației; una din "Dicționarul explicativ al limbii române", ed, Academiei R.S.R., 1975, pag.291.."Ansamblu de măsuri aplicate în mod sistematic în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale sau fizice ale copiilor și ale tineretului sau, p. ext., ale oamenilor, ale societății etc.; rezultatul acestei activități pedagogice, bună creștere, comportare civilizată în societate; educație fizică = ansamblu de măsuri care au ca scop asigurarea dezvoltării fizice armonioase a oamenilor, întărirea sănătății, formarea și perfecționarea cunoștințelor necesare atît pentru muncă, cît și pentru activitatea sportivă."

respectul și ideea de *tabu* tradus aproximativ ca sfânt-interzis, adică de neatins, intangibil; apar sacrificiul (ofranda) și ritul (*limbajul*) pentru obținerea unei relații de prietenie și înșelegere. Experiențele succesive ale omului s-au constituit în trepte²⁶⁹ ale învățării, însușirea acestora configura un om educat, adică unul care putea fi propria-i călăuză într-o realitate *devenită* prin cunoaștere familiară. Asta a fost epoca ivirii din sine a educației, dintr-o nevoie de securitate și conservare, apoi dintr-o nevoie culturală pe care, fără să forțăm, o putem numi *mitico-religioasă*. A fost epoca în care voia omului nu depășea realitatea momentului cu care trăia într-o împletire organică. Regula era impusă de natură. Desigur că termenii trebuiesc explicați. Ținând cont de lipsa de amploare a lucrării, care vizează momentul de față și, desigur, cadrul elevat în care are loc expunerea²⁷⁰, îmi rezerv dreptul să revin asupra acestei obligații.

Ulterior omul a trecut la o educație elaborată; pus la adăpost (însemnând securitate și conservare, dar acum și acumulare), prin dezvoltarea modurilor și a mijloacelor de muncă și, din ce în ce mai conștient de importanța folosirii forței de muncă, voia omului depășește realitatea momentului și aceasta impune regulile lui naturii, semenilor, răstălmăcind experiența mitico-religioasă a înaintașilor (vezi miturile la Platon), în scopuri interesante.

Din acest moment educația se instituie ca un instrument de manipulare, constrângere și orientare, ideologizare, sechestrare etc., care-și dovedește și în ziua de astăzi deosebita așezare, în familie, societate, religie, economie, politică, cultură și sport etc. Desigur, educația ascultă de criterii axiologice stabilite de elite (care, ca și elite, nu întotdeauna s-au dovedit a lucra în folosul existenței numită *om*) dar și de un fond tradițional- autentic factor de personalizare. Cunoașterea devine discursivă și morfismele ei se împrăștie în lume.

Să luăm un exemplu cunoscut de toată lumea: mitul lui Prometeu (Prometheus). Știm că era considerat binefăcătorul oamenilor, șicanându-l cu această atitudine pe Zeus. Făcând parte mai

²⁶⁹ Care simultan, conform cu teoria influxurilor aferente și eferente (vezi Ștefan Lupașcu, "Omul și cele trei etici ale sale", Ed. Ștefan Lupașcu, Iași, 1999) induc trepte ale schimbării atitudinii omului (insului) vis a vis de relația acestuia cu mediul exterior dar și cu cel interior care îi este propriu.

²⁷⁰ Așa cum a fost prezentată la "Ștefan Lupașcu 2000, Iași".

bună oamenilor la împărțirea unei victime destinate lui Zeus își atrage mînia acestuia. Drept răzbunare, muritorilor le e luat focul. E o primă încercare a lui Zeus, de privare a oamenilor de o cunoaștere prea timpurie, *nemuncită*. Focul simbolizează cunoașterea, ba mai mult, chiar înțelegerea (Pitagora așează focul în centrul universului său). Prometheus insistă în simpatia sa către muritori și fură din nou focul din ceruri (locul rațiunilor divine), redîndu-l oamenilor. Pedepsa care urmează este extrem de subtilă pentru oameni și foarte aspră pentru Prometheus. Zeus procedează la fel ca și Dumnezeu în cazul turnului Babel²⁷¹. Oamenii, vorbind o singură limbă se apropiiau prea repede de împărăție, înainte de a ajunge la rod (creșteți și vă înmulțiți), așa că Dumnezeu le-a amestecat limbile, fiecare o cale, alcătuiind un adevărat labirint. Turnul Babel (încurcătură), mai semnifică și lipsa de comună măsură în abordarea căii. La fel, Zeus o trimite pe frumoasa Pandora cu celebra ei cutie pentru a contamina cunoașterea și a o despică în morfisme ale ei, în timp ce pe Prometheus îl supune unei rectificări inițiatice (simbolismul ficatului și al vulturului). În final, titanul Prometheus (care era muritor), eliberat de Heracles (în trecere către Grădina Hesperidelor, acesta ucide cu o săgeată otrăvită vulturul), face un schimb de stare²⁷² cu Chiron (cel mai vestit și mai înțelept dintre centauri, aflat în acel moment într-o grea suferință), și devine nemuritor, intrînd astfel în pantheonul zeilor.

Aduc în sprijinul afirmației făcute asupra caracterului de manipulare al educației (deci și posibilitatea introducerii unui nou model de educație), acel moment în care s-a instituit învățămîntul de masă. Societatea urma să fie adaptată la exigențele ridicate de tehnica în continuă dezvoltare. Alvin Tofler vorbește explicit despre aceasta în cel de-*al doilea val*. În scopul adaptării societății, s-a luat ca reper *modelul fabricii* - care a inspirat programa secretă structurată pe trei

²⁷¹ "Tot pămîntul avea o singură limbă și aceleași cuvinte"(Geneza 11, 1, și 9), și mai departe: "De aceea cetatea a fost numită Babel(încurcătură - n.n) căci acolo a încurcat Domnul limba întregului pămînt, și de acolo i-a împrăștiat Domnul pe toată fața pămîntului".

²⁷² Aici în sens de calitate; nemaiputînd îndura suferința provenită de la rana provocată de Heracles în lupta acestuia cu centaurii, Chiron mare vindecător, neputîndu-se autovindeca pe sine, renunță la calitatea de nemuritor, în schimbul celei de muritor.

cursuri importante: de punctualitate, de supunere și de acceptare a muncii repetitive.

Programa analitică, la vedere, trebuia să dirijeze cunoașterea și înțelegerea omului, mădular al societății tehnice prin adoptarea unui sistem de învățământ care să cultive cele trei cursuri din programa secretă. Ceea ce a urmat ni se oferă din plin când privim civilizația occidentală. Vedem cum sistemul de învățământ și educație a pus accentul pe formarea unei gândiri rigide de tip mecanic, bazată pe legi deterministe și evoluționiste, liniare, ușor controlabile.

Acum, la distanță de cele două sisteme (capitalismul și socialismul), moderne încă, putem să luăm în considerare afirmațiile lui Ginsberg: nu poți câștiga, nu poți fi egal, nici nu poți ieși din joc. Acestea scot în relief aspecte girate de experiența civilizației occidentale, îndreptată cu fața către eficiența și utilitatea din lumea materială și, firească, aflată în declin spiritual.

Nu poți câștiga: Capitalismul are la bază ideea că poți câștiga. Acest câștig are, din păcate, un întreg *cîrd* de consecințe periculoase pentru om. Specificul acestei societăți este accentul pus pe eterogenitate. În capitalism apare superindividualizarea omului, supraspecializarea, lipsa de ideal și, urmare a acestora, un accent mai mare pe scop. Însăpăimîntat, omul lasă omogenitatea macrofizică a materiei să-i devină stăpînă²⁷³. Consecințele aspectelor enumerate sînt vizibile: alienarea individului cu urmările cunoscute (droguri, prostituție, sinucideri, crime, anarhie etc.), maladii mentale din care, specifică acestui gen de abordare a realului, face parte schizofrenia. După modelul încercuirii din creștinism, dușmanii omului, aici, vin din față prin închipuirile materiei, adevărat Satan, și din dreapta, ca dorință de putere, mîndrie. De aceea în capitalism este un gol de afectivitate. În capitalism, omul nu este sentimental, nu este *ars* de ideal²⁷⁴. Din occident ne vin cei mai mulți profeți. În schizofrenie, spune Ștefan Lupașcu, "o omogenitate, o identitate morbidă acaparează subiectul care e actualizatorul (de aceea nu se renunță la ideea sa că e profet Isus Hristos, Napoleon, Satan etc.)" Deoarece

²⁷³ Lipsește poezia. Individul, omul, în capitalism, are mintea ocupată de un singur Dumnezeu - BANUL., care reprezintă omogenitatea sa.

²⁷⁴ Aici în sens de raportare la acele lucruri veșnice de care vorbește Sf. Maxim Mărturisitorul : iubirea, bunătatea, înțelepciunea, etc.

subiectul de față este de o deosebită importanță vis à vis de educație, continuu tot cu vorbele lui Ștefan Lupașcu: "Obiectul se desparte de controlul subiectului, generînd vestitul *autism*, care împiedică subiectul să mai aibă influență asupra obiectului. Afectivitatea îl evită, este lipsit de ontologia afectivă, care îl caută neîntreput, pentru că subiectul se dedă la felurite acte agresive față de ceilalți și față de obiecte dar, de asemenea, față de sine însuși. Într-adevăr, el poate merge pînă la sinucidere dacă, în momente de luciditate, se vede bolnav și dușman lui însuși." Statisticile dovedesc cu prisosință adevărul acestei realități. Occidentul suferă de un vid ontologic. Mentalitatea poporului român, insuficient educat pentru impactul cu *oferta* occidentului, are o șansă în extremis. Întinsă în extreme ca Ivan cel groaznic, între schizofrenia occidentului și maniaco-depresivitatea socialismului, onticul dispăre pentru a lăsa loc ontologicului ca o contraparte. Pericolul este imens. Omul-român poate cădea prin despicare în adîncul anarhiei sau se poate rectifica printr-o *bună așezare*²⁷⁵ într-o nouă educație, imprimîndu-și o mișcare ascendentă către Lumină. A. Malraux accentuează că secolul 21 va fi ori religios ori deloc (în înțelesul de mai sus fără a forța textul, aș substitui *deloc* cu *anarhic*). Oare cine poate avea știința clară asupra a ceea ce va fi ? Cred că Extrem Orientul a propus deja ceva în acest sens (atitudinea Zen, calea de mijloc), Creștinismul la fel (Mîntuitorul spune "Eu Sînt Calea, Adevărul și Viața; iar sf. Pavel pune accentul: "Mintea imaterială și fără formă") iar Ștefan Lupașcu, mai apropiat de înțelegerea noastră, a românilor, spune (din punctul meu de vedere), prin logica stării T la fel *cum putem fi* pentru *a fi*. Întregul tezaur al culturii universale, *lăsat să fie* cum ar spune Martin Heidegger, spune același lucru. Civilizația actuală pare să sufere de o curioasă amnezie, ca și în preluarea fără discernămint a *celor șapte minuni ale lumii*, (informație²⁷⁶ primită de la greci), dar și multe altele sînt ignorate²⁷⁷.

²⁷⁵ Vezi înțelesul unei "bune așezări" în "Putința sau Originalitatea Sigiliului", Ed. Junimea, Iași, 1998, sau în ediția de față.

²⁷⁶ Filon sau Philon, sau Philo, din Biyanț, trăitor prin secolul al II-lea de dinainte de Hristos căruia I se atribuie paternitatea celor șapte minuni ale lumii vechi, descrise într-un tratat numit "De septem orbis miraculis". Manuscrisul original s-a pierdut dar s-a păstrat o traducere latină făcută la Roma pe la 1640 de Leo Allatius, grec și el înîmplător, custode al bibliotecii Vaticanului și profesor la colegiul grecesc,

Nu poți fi egal. Socialismul are la bază ideea că poți fi egal, dar experiența a demonstrat că unii erau mai egali decât alții. *Ferma animalelor*²⁷⁸, în acest sens este foarte elocventă. Specificul acestei societăți este o exacerbare a omogenului. În acest fel, socialismul a demonstrat că egalitatea între oameni, instituționalizată, conduce la plafonare, dezinteres, lipsă de scop **dar**, și aici, foarte important de menționat, un plus de ideal. Cum se întâmplă acest lucru, aparent, paradoxal?. Omul trăiește într-o lume mai mult sau mai puțin plăsmuită, dar cert una care are o tendință dominantă, și care, nu se depășește pe ea, rămânând închipuită, asemeni calului înaripat al lui Nae Ionescu. Aici subiectul este acaparat de eterogen, pe care îl actualizează populându-și conștiința. Între realitatea imaginată, care nu se poate depăși, și realitatea imediată a omogenului nu există compatibilitate. Individul trăiește între două extreme și are reacții neașteptate. Aici omul se simte frustrat de aspirațiile lui. Urmare

traducere cuprinsă în volumul al VIII-lea, apărut pe la 1698, al impunătoarei lucrări "Thesaurus antiquitatum graecarum", în dousprezece volume, de Iacob Gronovius, erudit olandez, profesor de literatură la Leyda. (M.N. Iliescu, "Cele șapte minuni ale lumii"Ed. Viitorul Românesc).

²⁷⁷ MINUNI UITATE; MODERNE; NATURALE.

Minuni uitate - Marele Zid Chinezesc; orașul Inca de la Machu Picchu, Peru; Colosseumul din Roma; Mont-Saint-Michel în Normandia, Franța; Partenonul din Atena; cetatea de la Petra, Iordania; Taj Mahalul din Agra, India; Statuile Moai din rapa Nui (Insula Paștelui), Chile; Templele de la Abu Simbel, (Egipt), Angkor (Cambodgia), Tenochitlan(Mexic), Borobudur(Indonezia), Tikal(Guatemala); Stonehenge, Anglia; Turnul din Pisa, Italia; sala Tronului de la Persepolis, Iran.

Minuni ale lumii Moderne - Turnul Ceasului (Big Ben) din Londra, Anglia; Turnul Eiffel din Paris, Franța; Empire State Building din New York, Golden Gate Bridge din San Francisco, Statuia Libertății din New York City, Mont Rushmore National Memorial din Dakota de Sud, toate în S.U.A.; canalele Panama și Suez (Egipt); Opera din Sydney, Australia; Statuia lui Cristo Redentor din Rio de Janeiro, Brazilia; Barajul de la Assuan, Egipt.

Minuni Naturale: - Everestul din Nepal; Kilimanjaro din Tanzania; și Fuji din Japonia; Marele Canion din Arizona, S.U.A.; Marele Recif-barieră de Corali din Australia; cascadele Victoria (dintre Zambia și Zimbabwe), Angel (în Venezuela), Niagara (între statele Ontario, Canada și New York, S.U.A.) și Iguacu (dintre Brazilia și Argentina); insula Krakatoa din Indonezia.

"Omul se teme de timp, iar timpul se teme de piramide" - Proverb arab. (M.N. Iliescu, "Cele șapte minuni ale lumii"Ed. Viitorul Românesc).

²⁷⁸ (Într-o povestire plină de umor, animalele lui Orwell, toate egale la început, sfîrșesc prin a fi unele "mai egale decât altele") George Orwell, *Ferma animalelor*, p. 104, Ed. Univers, București - 1992.

acestui aspect, omul are tendințe maniaco-depresive, o revărsare de afectivitate sub forma unei explozii triste sau vesele. În socialism, omul e sentimental, mustește în el scînteia aspirației, idealului. După modelul încercuirilor din creștinism, omul, în forma sa subiectivă, e asaltat de evenimente (exterioare și chiar interioare), din *spate*, sub formă de amintiri, cuvinte, cîntece etc., dar și din stînga, prin exacerbarea plăcerilor, rezultat, desigur, al lipsei materiale. Prin cuvintele lui Ștefan Lupașcu: "Lumea exterioară, obiectivitatea, se mențin în stabilitatea lor identificatoare: nu există delir, lucrurile sînt ceea ce sînt (case, străzi, oameni, mobile, cuvintele însele), nu sînt tulburate în existența lor *adevărată*, în timp ce subiectul exagerează, deformează chiar senzațiile și sentimentele în actualizările lor, mai mult sau mai puțin bruște și puternice; e reacția sa la lumea care este prezentă cu claritate în depresia sau reacția ei veselă, în timp ce lumea însăși va rămîne neschimbată."

Să luăm aminte la cuvintele: când un flagel se generalizează, există pericolul să devină normalitate iar, din punct de vedere axiologic, etalon. Să dăm un exemplu, luat ca definitoriu pentru conceptul de democrație: *Libertate, Fraternitate, Egalitate*. Știm de unde pornește îndemnul. Din perspectiva celor trei etici ale lui Ștefan Lupașcu și nu numai, *Libertatea* este contrazisă și practic imposibil de obținut, tocmai prin realizarea celorlalte două: *fraternitate și egalitate*. Citînd din autorul amintit: "Hărțuiți de invidie, de inegalitate, oamenii aderă la o doctrină liniștitoare a egalitarismului, ascunzîndu-se în spatele noțiunii de justiție. Numai că dintre cei trei termeni: *libertate, egalitate, fraternitate*, ultimii doi îlucid pe primul. Căci ei atacă exact eterogenitatea biologică și starea T, care este fundamentul psihismului". Socialismul a demonstrat limpede acest lucru. Dar nici capitalismul nu o poate garanta. Totuși, omul mai are încă șansa realizării *sinelui veritabil* și, implicit, a *stării T*, loc al uimirii de sine, adevărată Libertate.

Nu poți nici măcar să ieși din joc. Mistica avansează ipoteza ieșirii din joc. Domeniul este foarte periculos, întrucît nu există o educație a individului care să-l pună în fața unei opțiuni, în cunoștință de cauză. S-a dovedit că organisme, unele dintre ele

instituționalizate, cum ar fi de exemplu biserica²⁷⁹, nu au reușit să convingă de faptul că poți ieși din joc. Din cele cunoscute, referitor la experiența mistică, nu putem ignora că există posibilitatea ieșirii din joc, în sensul depășirii jocului, asumării integrale a acestuia. Dar, din păcate, pentru un procent apropiat de 100% din oameni, acest lucru a rămas și rămîne doar o evidențiere a unei posibilități. În speranțele și nădejile de mai bine a omului din cele două sisteme, ca și din toată lumea, soluția unei atitudini religioase a constituit de fiecare dată o stare de echilibru a individului, între lumea din afară, materială, crudă etc., și cea închisă, de dincolo, a păcii și iubirii. Cunoaștem stări de fanatism religios, dar și ateu. Sînt extreme. În marea majoritate a lor oamenii sînt goliți de scop (dorințele imediate și nevoia subzistenței nu reprezintă un scop, ci o adaptare la condiționat, ființare în masa de oameni în care el are un singur motto: ce-o să facă toată lumea o să fac și eu, anonim în inerția masei), dar și de ideal. Aici se instalează o maladie mentală, numită adesea melancolie. Omul se vede în dificultate, nu reușește nimic în lumea exterioară și nu are semne nici de la divinitate. În această stare omul nu mai vrea nimic, nu mai are nici un interes, nu mai are chiar poftă de viață, modele. În ansamblu, este perfect sănătos dar totul în el lucrează la relanti. Se scurge viața din el. Ștefan Lupașcu o descrie astfel: "Pe melancolic nu-l mai interesează prea multe, nu are chef de cunoaștere, lectură, întâlniri cu alte persoane, călătorii etc.; nu are poftă să acționeze, pare desprins de orice efort intelectual și acțional, este posomorît, melancolic chiar". Afectivitatea nu este nici veselă nici tristă, este chiar disperată. La melancolic este o lipsă de ființă, mai spune Ștefan Lupașcu.

Experiența omenirii a demonstrat că acea cunoaștere acumulată din generație în generație nu conduce, din punct de vedere social, la un rezultat bun pentru ins, ca om autentic. Acest lucru l-am văzut la cele două încununări ale *înțelepciunii* dominată de rațional a omului -sistemul capitalist și cel socialist. Extrem Orientalii (în mod cu totul special atitudinea Zen) numesc această cunoaștere Ignoranță.

²⁷⁹ Nu în sens de acuză, ci de evidență. Poate că Biserica se constituie astăzi într-o comunitate închisă, făcîndu-și "urcușul" numai de ea știut, lăsînd "membrul" bisericii, omul (enoriașul), să-și înțeleagă singur "calea". Se poate, nu? Că în definitiv, "încurcate sînt căile Domnului".

Sau, cu alte cuvinte, este mai ușor să folosești experiența altora decât să-ți trăiești propria experiență care, în anumite condiții, conduce la pregătirea suportului somato-psihic pentru saltul într-o altă stare a conștiinței, numită Iluminare sau Înțelepciune. Concluzia este una singură: în materie de social experiența umană este discontinuă, nu există legătură între comportamentul *în social* al înțeleptului Solomon și cel al lui Gorbaciov sau, cu alte cuvinte: epocile, secvențele etc. nu-și transmit experiența în sensul în care o face, de exemplu, experiența științifică, tehnica, adică exact acele domenii care lucrează, combină, experimentează aspectele macrofizice ale existenței etc., și care, sînt de sine stătătoare, cu început și sfîrșit, cu alte cuvinte, închise. Se îndreptățește astfel convingerea că omul e *coloană*, fiecare cuvînt e *coloană* și în căderile succesive omul a desacralizat cuvintele- la originea lor fiind sacral, Logosul- dîndu-le un impuls orizontal. Folosindu-se doar de semnificația lor noțională care, de altfel, stă la baza statutului social al individului, societatea umană s-a rătăcit în ontic, slăbind din ce în ce mai mult posibilitatea accesului prin cuvînt-coloană, la rațiunea divină. În această idee, am făcut afirmația asupra lipsei de continuitate în experiența socială. Ceea ce se vede venind din trecut e lumina, care se confundă cu transmiterea experienței, neținîndu-se cont că lumina cunoașterii și înțelegerii autentice, înțelepciunea, este un dat al efortului personal al fiecăruia dintre noi. Ea crește în noi și devine rod care se răsfrînge, mai apoi, asupra societății a cărei mîdular suntem. Un alt exemplu. Cunoaștem personajul numit Hitler și, legat de acesta, ororile nazismului. O mare parte din tineretul german, contemporan nouă, neagă acele orori și-l adulează pe Hitler. Furia îndreptățită, la acel moment, a evreilor, țigănilor, tuturor celor implicați în al doilea război mondial, mai mult sau mai puțin direct, dar care au avut de suferit, se transformă astăzi într-o neputință în fața recrudescenței nazismului în întreaga lume, sub diferite forme, cea mai cunoscută fiind neonazismul. Actul *democratic* nu ține cont de experiența istorică. Societatea își adjudecă massa alcătuită din oameni după un scenariu pe termen lung. Excesele de orgoliu ale omului care se crede original sînt supape lăsate de societate care, în acest fel, își asigură securitatea. Să ținem cont că societatea are un mecanism bine pus la punct, verificat. Nu insist aici, deoarece e o evidență. Luați *statul* drept concept și analizați-l în structură și infrastructură. Este o

invenție divină, dar și diabolică. Divină, în măsura în care-și recunoaște statutul de *fundație* cu activitate *non-profit*, care circumscrie și propune ca sens, o realitate a omului pentru om, și diabolică, cum din păcate se dovedește a fi, prin *profitul-putere* (statut de demiurg inferior) obținut din manipularea și implicit, exploatarea *individului-om*, în favoarea așa-zisului *om-popor*, anonim și incompetent. Ar merita o dezvoltare mai amplă pe ideea de *stat-fundație* care, deși nenumit așa, în fapt **este**. Societatea, în general, are tendința separării, eterogenizării (vis à vis de civilizația occidentală), instituind astfel, subtil, acel dia-bolein (a pune de-a curmezișul, a separa). Diavolul poate lua toate formele închipuite de om, cu o singură condiție: să nu fie pus să vorbească căci, în acel moment, se deconspiră- spun sfinții părinți. Omul-copac, amintind de dimensiunea lui ontologică, în decursul timpului a devenit un om-plantă tîritoare, adică ființare ontică într-o societate mărginită pe *verticală* dar infinită pe orizontală, cu posibilități în toate cele patru puncte cardinale ale orizontalului. Societatea se dovedește a fi un substitut al lui Satan, care atrage și manipulează omul prin închipuirile materiei, îi lasă falsa impresie a unui bilanț al acumulărilor, în special cantitative și palid calitative, prin procesul amintirii care vine din spate. Prin insuflarea mîndriei, orgoliului, puterii, adică a slavei deșarte, societatea îl sprijină din dreapta, iar din stînga cu dorința de plăcere și tot ce incubă această dorință. Repet: *democrația* nu are nici o legătură cu *drepturile* omului, dintr-un simplu motiv- omul nu a fost educat să-și cunoască drepturile lui autentice. Biserica, în acest sens, a făcut extrem de puțin. Acest puțin la care mă refer înseamnă a arăta timid cu degetul într-o direcție. În rest vedem cine/ce este Biserica, instituție a Statului și putere în Stat, participînd activ la exacerbarea, prin educație, a personalității individului necesară pentru societate ca instrument de manipulare. Individul, așezat în încercuirea descrisă, va cunoaște credința din punctul de vedere al moralei, dar nu o va înțelege, deoarece în cîmpul societății-Satan²⁸⁰ nu o poate aplica decît doar ca etică. Societate-

²⁸⁰ Ca orice lucru care, ființînd/existînd (proponîndu-ni-se ca și cosmos, adică la nivel de aparență/evidență, sisteme/structuri organizate) ne oferă o față tristă, una veselă și alta nostalgică, tot așa și societatea umană își are tendințele sale, fiind tributară luminii, întunericului și căii de mijloc. Societatea-Satan ni se propune prin strălucirea închipuirilor materiei, care, în context este întunericul.

Satan lucrează pe termen lung (exemplul u cel de-al doilea val). Aceasta e o evidență pe care, personal, o și îndreptățesc. Istoria²⁸¹ e ca un curs de apă relevant numai pentru cum trebuie să fie, la un moment dat, forma de atașament de familie, neam, țară, sistem, omenire, cu exprimările de patriotism local, regional, național, internațional, probabil că mai târziu va fi și galactic, dar complet nerelevant vis à vis de cursul mare al epocii luate în atenție, cu viul ei, speranțele și nădejtile de fiecare dată și cu aceleași generații de

²⁸¹ Polybios scria (I, 14): așa cum unui animal, dacă i se scot ochii, nu mai este bun de nimic, tot așa, dacă din istorie se lasă la o parte adevărul, ceea ce rămîne din ea este doar o povestire nefolositoare.

Marc Bloch scria că istoria este un anume gen de analiză care caută să explice.

Istoria privită prin texte a întins totdeauna capcane. Un iezuit de prin 1600 (mai precis 1600-1665), Jean-Joseph Surin, scria că a face istorie²⁸¹ înseamnă a elucida toate aspectele care scapă științelor - particularul, timpul și moartea; limbajul avînd rolul de a introduce facerea trecută în rostire.

În *L'Écriture de l'histoire* (p. 119) spunea: Scriitura [istoriei] nu vorbește despre trecut decît pentru a-l îngropa. Ea este un mormînt cu dublu sens, pentru că, prin același text, ea preamărește dar și anulează.... Ea [scriitura] descătușează astfel prezentul fără a trebui să-l și numească. Putem, deci, afirma că ea îi creează pe cei defuncți pentru ca, altundeva, să poată exista cei vii.

Legat de aceasta, există adevărate inventare de mentalități ale popoarelor mai noi sau mai vechi făcute de istorici. Desigur, este o manieră comodă de a circumscrie o întregă pleiadă de înțelesuri unui cuvînt - istorie. Raymond Aron scria (Introducere în filozofia istoriei, Humanitas, 1997, p. 27): în concret, termenul istorie desemnează o anume realitate, în sensul formal, cunoașterea acestei realități... Dar trebuie să ne întrebăm pînă la ce punct istoria... este într-adevăr una?

Încă în 1939 H.-I. Marrou semna (pseudonim H. Davenson) un articol (*Tristese de l'historien*) în *Ésprit* în care critica istoricii care consideră că pot ajunge la adevăr în maniera naivă care dorește să reproducă realitatea trecutului.

Paul Ricoeur [209] scria despre alegerea istorică care ține de judecata de importanță, termen ce ar conduce la o anume manieră de selectare a evenimentelor importante. Un anume lanț evenimentțial, o cauzalitate a cărei centru de importanță, de greutate, se mută tot mai aproape de interesele curente, fac ca această alegere să fie tot mai supusă unor criterii legate de analize tot mai sofisticate și, adesea, aservite unor centri de dominanță. Este incontestabil că dintotdeauna a fost așa, sub o formă sau alta. Poate mai puțin evident și mai puțin subtil, mijloacele de manipulare fiind înțelese și folosite, În mod cert, altfel față de zilele noastre. (Marius Chelariu, *Zalmoxis versus Salmoxis*, pp.23, 24).

sacrificiu, atunci ca și acum. Nesesizarea diferenței de stare dintre, pe de o parte, materia macrofizică, care în omogenitatea ei "formează un determinism unilateral, fie riguros - după raționalitatea științei clasice- fie probabilistic, care se bazează numai pe mecanica cuantică" (Ștefan Lupașcu, *Omul și cele trei etici ale sale*, p.20, Ed. Ștefan Lupașcu, Iași, 1999)- și în care cele patru cauze aristotelice își au locul (materie, formă, concret, teleologic) și, pe de altă parte, materia biologică eterogenă, care s-a dovedit surprinzătoare și de necontrolat din punctul de vedere al viului, supusă unei cauze teleologice, a determinat trecerea în neinteres a stării mistice, stare proprie în cel mai înalt grad, numai la existența numită om. După descrierea de mai sus, se vede de ce s-a întâmplat așa. Din fericire pentru om, există și posibilitatea *terțului inclus*, cum îl definește Ștefan Lupașcu, și care își găsește explicația în cea de-a treia formă de materie, cea nucleară și neuropsihică, cu logica inerentă a *stării T*. Postularea existenței energiei religioase își are temeiul în orice concepție despre divinitate. "Oricare ar fi societatea și individul ce o compune- individ absorbit în ea conștient sau inconștient, de voie sau de nevoie- orice fel de societate ar fi, actuală sau din trecut, aparținând civilizației primitive, arhaice sau evolute, toate au fost obsedate și formate de noțiunea unei cauzalități ultime, mai exact primordiale, care e și trebuie să fie o forță creatoare a lumii. Se postulează astfel o energie supremă a nașterii și a permanenței sale. Ea întemeiază orice religie. Ce este o religie? Este legătura mai înfii între toate lucrurile și ființele, și între ființe și creatorul, ordonatorul, dominatorul lor." Pentru modelul de educație pe care-l voi reda mai jos, care propune rectificarea existenței numite om și ridicarea la demnitatea de OM, textul care urmează, aparținând lui Ștefan Lupașcu, e esențial: "...scriesem că, dacă structura și funcționarea sistemului nervos central al omului putea constitui un al treilea univers între cele două care sînt universul microfizic și universul biologic, de constituții inverse și antagoniste, atunci al treilea univers ar fi psihic, în sensul pe care l-am atribuit materiei psihice. El include libertatea și nocondiționalitatea și, de asemenea, include controlul celorlalte două universuri- macrofizic și biologic. El este al treilea univers care s-ar afla în centrul și la originea (materia nucleoneuropsihică, ar putea fi dacă nu identică cu materia realității primare din Zen, cel puțin ar putea explica cum ar trebui să fie locul,

structura, prin care funcțional, realitate primară susține și validează realitatea secundară; [vezi în acest sens *Putința sau Universalitatea Sigiliului* sau *Dezvoltarea interioară prin Karate-Do*, de Florentin Loghin] celorlalte două, prin actualizare îndreptându-se spre noncontradicția omogenului macrofizic sau a eterogenului materiei biologice. Mai mult, am semnalat, de la apariția cărții mele *Cele trei materii*, analogia dintre constituția energetică structurală a nucleului atomic și constituția funcțională energetică structurală a nucleului atomic și constituția funcțională energetică a neuropsihicului. De atunci, întreaga materie-energie, conținând nuclei atomici, de la cele mai subtile profunzimi microfizice pînă la vastele formațiuni astrofizice- planete, stele, galaxii, aglomerări de galaxii- s-ar putea trage concluzia că la baza cea mai intimă a lucrurilor și ființelor se găsesc și operează nuclei atomici ca centri neuropsihici... De asemenea, putem spune că nu numai psihismul - *sufletul* în oarecare măsură sau *spiritul*, dacă acordăm acestor termeni semnificația pe care le-am dat-o eu- se găsește la temeiul oricărui eveniment, al oricărui sistem de evenimente și al sistemelor de sisteme, dar că acest psihism, ca atare, e Divinitate; căci în libertatea și necondiționalitatea sa, Divinitatea este la originea permanentă a ceea ce psihismul va genera în cele două direcții inverse, a macrofizicului omogenizant și a biologicului sau vieții eterogenizante". E uluitoare această descriere care, în termeni acceptați de înțelegerea științifică occidentală, adaugă încă o posibilitate, teoretică, filosofică dar și practică, prin accesul pe care îl are acum experimental știința asupra psihicului uman, la efortul din totdeauna al omului de a-și înțelege locul în marea construcție a Marelui Arhitect. Ar trebui să ținem cont și de Lucian Blaga care, prin teoria sa asupra diferențialelor divine, sigur poate lărgi cîmpul de înțelegere printr-o eventuală practică a dialogului²⁸². Să ne amintim că și Platon a conceput mit-uri pentru interesul cetății. Iată că și marele nostru filosof Lucian Blaga propune

²⁸² Referința este la dialogul instituit, într-o bună așezare, între om și corpul său psiho-somatic; înțelegerea vine odată cu starea de liniște, calm; vine în mintea imaterială și fără formă, care spontan realizează și starea T; referința la Parabola Fiului risipitor, evoluția pe schema kata-ului, abordarea simbolului, alături de ritm și respirație, realizarea centralității planurilor de realitate ale existenței numite om folosind dat-ul prim, structura sa verticală care trebuie să devină suport spiritual pentru asumarea crucii.

un mit metafizic. Iată descrierea unei diferențiale divine în viziunea lui Blaga: "Ceea ce Marele Anonim crează direct, (reproducându-se limitat) sînt fragmente infinit de mici (să nu le zicem *atomi*, pentru că sînt și mai simple și se comportă cu totul altfel), cele mai mici segmente ce se pot gîndi. O asemenea particulă o numim o *diferențială divină*. Diferențiala divină nu e deloc un atom psihic sau o lume în miniatură, ca monada leibniziană, ci e un *minim substanțial*, purtător al unei structuri egale cu un segment absolut simplu al structurii divine. Prin structurile și substanța lor, diferențialele divine sînt *complementul*, fiind părți dintr-un întreg divin". Iată și geneza eterogenității și omogenității lumii materiale la Blaga. "Diferențialele divine sînt mai întîi infinit de eterogene prin substanța lor și prin structura lor virtuală absolut simplă de fiecare dată. Pe urmă, fiecare varietate are la rîndul său un tiraj infinit de diferențiale omogene. Infinit, pentru că însuși Marele Anonim se reproduce parțial (în diferențiale) la infinit". Mai departe e aportul lui Ștefan Lupașcu, care face evidentă necesitatea actualizării și potențializării. Desigur, în acest moment trecem peste faptul că Blaga spune că diferențiala divină- nu e deloc un atom psihic, fixînd astfel, în altă parte decît sistemul nervos locul reproducerii Marelui Anonim în părți *minime substanțial*, adică diferențiale divine. E loc de dialog și *bună așezare* a acestuia, cu atît mai mult cu cît Blaga spune, referindu-se la quantele de energie despre care vorbește fizica contemporană, că este posibil ca existența acestora să fie datorată unui proces de integrare a diferitelor diferențiale divine eterogene. Să nu ne grăbim.

Revenim asupra societății. Ea are un rol capital în trecerea prin existență a omului ca ființă socială. Omul este baza societății. Pentru divinitate, o societate umană, poate fi alcătuită doar din doi, Adam și Eva, dar care să fi realizat în momentul primei căderi, locul de unde au căzut și necesitatea efortului de înțelegere a urcușului. Din grabă, omul pierde Raiul, iar din comoditate existența numită om ratează șansa urcușului, răsucirii, întoarcerii acasă, asemeni fiului risipitor. Prin căderi succesive (la momentul Isus omenirea era deja la a șaptea cădere), Adam și Eva au pierdut urma sacralului, calitatea verticală și privirea către CER. În aceste căderi, cuplul Adam-Eva, reprodus la infinit, face cunoștința cu realitățile dominate de

demoni²⁸³, zei etc., pînă în era noastră, cînd atitudinea de trestie gînditoare, om rațional îl face să atribuie realitate numai fenomenalului. În fenomenal, chiar de la început, Satan²⁸⁴ e cel care-l întîmpină pe omul decăzut de la rangul de zeu-om. Pactul de înțelegere cu Prințul acestei lumi, Satan, este semnat prin acceptarea așezării omului în încercuirea deja descrisă. Nu mai e nevoie de semnătura cu sînge. În această existență ne-a atras Satan, prin închipuirile sădite în mintea Evei, că mîncînd din pomul cunoștinței binelui și răului vor putea apuca funcțiunile creatoare, dar și o convingere ditheistă²⁸⁵. De aceea tot ce se naște din Eva (care dă viață, asemeni lui Dumnezeu), este păcat. Trupul este păcat din start. Dar Dumnezeu, în nemărginita lui milostenie și înțelepciune, spune: "Creșteți și vă înmulțiți". Este o poruncă, nu un îndemn. Strămoșii noștri, dacă ar fi înțeles acest lucru, astăzi pămîntul era Împărăția lui Dumnezeu. Dar nu au înțeles, chiar dacă au fost glasuri înțelepte în

²⁸³ A se vedea că este vorba de arhetipuri.

²⁸⁴ În viziunea lui Vasile Lovinescu, "Jurnal alchimic", Ed. Institutul European, Iași, 1994, Lucifer nu este altceva decît "un principium individuationis"; căci, spune el mai departe, "a te complăce în tine, și a tăia rădăcinile din Principiu, sînt sinonime". Rezultă că Lucifer "în sensul cel mai înalt însumează în lumea noastră ansamblul determinațiunilor negative". Dar, o determinațiune negativă nu se poate manifesta. Urmează că, "crează vestigii în ea, și aceste vestigii sînt pozitive sau negative. Sînt pozitive cînd sînt determinațiuni negative care desemnează Supremul, ca Tăcerea, Vidul, Tenebrele, dar sînt vestigii și în sens rezidual, și atunci devin sinistre". Pe de altă parte Satan ni se propune ca negînd lumea. Lumea trebuie să îi opună o "afirmațiune care o salvează în sensul religios al cuvîntului ; cu alte cuvinte, nu putem mîntui lumea de negațiunea lui Satan decît adăugîndu-I o dimensiune metafizică, prin contemplație și prin rit (înțelegerea prin practica survolării schemei exterioare, ritmului și respirației, deciptării simbolismului corpului uman, a-și adăuga eu, ca pași obligatorii către schema noastră interioară), acesta este un proces catafatic". Lui Satan nu trebuie să i te opui, ci "trebuie să-l supralicităm, să împingem negațiunea la superlativ și atunci dispăre și Lumea și Satan ; rămîne din el ceva care se transformă în determinațiune negativă ; procesul apofatic".

²⁸⁵ Sînt de acord cu Vasile Lovinescu cînd spune că: "...lui Satan nu ia fost greu să-i implanteze lui Adam iluzia că în lume sînt doi Dumnezei, deoarece la nivel cosmic, aparența este adevărată. Trebuie să depășești Cosmosul pentru ca Unitatea să devină evidentă. În cea dintîi pogorîre(Kenosis), Dumnezeu consimțește ca Metatron (Cel ce stă în fața lui Dumnezeu) să se polarizeze în Mikael și Samael, egali pe planele lor, ca Yng și Yang-ul Taoist. De aici și contradicția dintre ei, lupta. Universul nu ar fi putut ieși decît dintr-o ordalie. Ca un complementarism să dea nota justă, trebuie să fie mai întîi un antagonism..." p.26; Jurnal Alchimic; V.L.

toate timpurile. Creșteți asemeni seminței însămînțate care incubează, germinează și, cînd îi vine timpul (fiecare cu timpul său), încolțește, se dezvoltă, se maturizează, dă rod, fructul copt se desprinde din copac, cade pe pămînt (mama), care-l preia la timpul optim pentru a-l înmormînta, putrezi și elibera din nou sămînța ce va intra într-un nou ciclu. Creșteți se referă la calea pe care trebuia Adam-omul s-o urmeze pînă la maturitatea sa, cînd ar fi fost momentul pentru a rodi, adică asemeni seminței i-ar fi venit timpul să o însămînțeze pe Eva (mama-pămîntul). De abia în acest moment se poate vorbi de înmulțire. Acest moment ar fi cam în intervalul 19 - 24 ani. Neînțelegerea poruncii: *Creșteți și vă înmulțiți* a fost opera lui Satan care, substituindu-se societății, a decretat înmulțirea speciei umane, care a condus la creșterea demografică, urmată de dezechilibru ecologic, de efortul omului de a găsi resurse de subzistență, securitate, conservare etc., apoi, diviziuni ale muncii etc., micșorarea resurselor de materii prime și materiale etc.. De aici diferite abordări ale lumii, mitică, fizică, metafizică și tot așa pînă astăzi. Atribui lui Satan devierea omenirii. E un mijloc abil. Întîmplător, cunoaștem acest nume și ce presupune lumea pe care o stăpînește. Îmi e mult mai ușor să numesc prin el omul înrobît principiului lui A AVEA. Societatea, prin aleșii colectivității, încă de atunci s-a erijat în a educa insul, adică membrul societății, pentru un folos declarat nobil, adică în folosul omului, dar s-a dovedit că folosul a fost al elitei, iar membrul anonim al societății a fost sacrificat. Îmi amintește de Cronos care-și înghițea copii-clipele. Societatea e homo-fagă vis à vis de copii ei, predestinîndu-i pentru munca în variile sectoare, adevărate organe ale unui monstru nesățios care să-i asigure supraviețuirea și dominarea. Eu cred că numele de Satan este potrivit. Dar societatea umană poate fi privită și altfel. Civilizația tehnostiințifică, era calculatoarelor, informaticii, călătoriilor astrale, capacitatea puternică a oamenilor de a folosi imaginația, inteligența, imensa cultură etc., trebuie salvată și continuată prin schimbarea atitudinii generațiilor care vor veni. Această schimbare de atitudine, de la rob aservit lui *a avea*, la demnitatea lui *a fi*, înseamnă rectificarea și reșezarea individul om, în postura de stăpîn și slujitor al creației lui Dumnezeu. O *metanoia*, pocăință dar și, răsucire.

Modelul de educație pe care-l propun se poate dezvolta tot în aceeași societate, dar imprimînd acesteia o mișcare ascendentă,

satwică. Prin salvarea morfismelor cunoașterii răspândite în lume, orientate spre fața întunecată a acesteia, și redarea lor luminii din care provin și de la care provin, împărăția lui Dumnezeu²⁸⁶ coboară pe pământ. Așa cum se spune, Cerul și Pământul s-au atins, legat chiar. E experiența misticilor, care leagă cerul și pământul prin coborîrea minții²⁸⁷ în inimă. Spre acest moment trebuie să-și îndrepte pașii societatea umană. Educația urmează să pregătescă suportul trup (corp fizic, biologic, psihic), pentru marele echilibru care va aduce pacea de o mie de ani.

Ștefan Lupașcu scrie că "dacă celebra teorie a Big-Bangului, pe care astrofizicienii au elaborat-o e verosimilă, atomul primitiv, a cărei existență o postulează, ar fi un atom psihic al acestei a treia materii nucleopsihice începînd de la care, prin explozie, s-ar fi constituit universul și antiuniversul." Dacă interesul societății capitaliste e cîștigul- desemnat de închipuirile materiei și dorința de putere, -apare alienarea (Erich Fromm). Omul e înstrăinat de obiectul muncii lui după cum spune Marx, iar societatea induce automat în educație, o lipsă de afectivitate, separînd astfel subiectul de obiect. Societatea capitalistă susține o educație de tip schizofrenic. Celelalte tipuri, nevroza maniaco-depresivă și melancolia sînt și ele prezente, în ponderi diferite, generînd prin interferență alte tipuri de boli mentale. Societatea, prin educație, propune familiei, un cîmp al activității, unul din sectoarele sale. Familia analizează și copii

²⁸⁶ Dumnezeu nu este în Cer, ci, Cerul este acolo unde este Dumnezeu.

²⁸⁷ Așa cum reiese din experiența mistică, se pare că în timpul rugăciunii, în membrele periferice ale corpului uman se reflectă intelcțiuni. "Cu cît acestea sînt mai înalte, cu atît oglindesc și animă părțile cele mai inferioare ale trupului și sufletului". Iată un argument pentru folosirea Parabolei Fiului risipitor, drept referință spirituală în abordarea practică a schemei, ritmului și respirației unui exercițiu numit kata. Printr-o astfel de abordare, gestul fizic, mental sau informal este evertuat. Așadar, "instinctele reflectă cu mult mai mult intelectul pur, stările angelice, prin omogenitatea lor și prin imediatitatea lor, decît mentalul, care iremediabil e sortit lumii intermediare, chiar cînd i se dă întrebuințarea cea mai justă, tradițională. Rămîne totdeauna un intermediar". Coborîrea minții în inimă face posibilă (asemeni practicii Zen, unirea interiorului cu exteriorul, dispariția reprezentării ca zonă intermediară, și obținerea unității subiectului și obiectului; vezi "Dezvoltarea interioară prin Karate-Do, Ed. Sakura, Iași, 2000, Loghin Florentin), transparența lumii intermediare și lăsarea să fie a "împărăției lui Dumnezeu", care ne apare la început ca "pace". Am folosit citate din Vasile Lovinescu, "Jurnal Alchimic" Institutul European, 1994, Iași.

urmează educația care îi va pregăti pentru acel câmp. Ca urmare, copilul devenit între timp absolvent al sistemului educațional oferit de societate, încearcă să cultive câmpul în virtutea cunoștințelor căpătate. Dar, paradoxal, nu el (câmpul) e cel cultivat de om, ci omul este cultivat de exigența și rigoarea câmpului, pînă la consumarea tuturor posibilităților fizice, intelectuale, spirituale, și trecerea mai apoi în rezervă (pensie), dacă mai apucă.

"Care este scopul vieții pe această lume? Așa zisa civilizație modernă nu vrea să creadă în viața viitoare și în nemurirea sufletului. Ea a adus omului o înlesnire a traiului de toate zilele, dar i-a răpit credința sufletului și nevinovăția" (p. 48, *Viața noastră după moarte*; părintele Mitrofan)

Structura concretă a unui posibil model de educație

Se simte nevoia acută de schimbare în atitudinea existenței numită om. Acesta trebuie să înceapă prin a-și reconsidera statutul de om în cadrul căruia, în special, să ia în calcul demnitatea verticalității sale. Vedem acum acționînd în jurul nostru o mulțime de legi: morale, economice, administrative, naturale, politice, sociale, de circulație etc., toate, evident îndreptate către așa zisa bunăstare a omului. Dar el se simte strivit, ignorat, folosit. Existența numită om trebuie cu necesitate să se adapteze la un nou, dar și vechi în același timp, model de educație. Acesta e *modelul numerologic Hristic*.

Cunoaștem din Noul Testament că Isus își începe viața publică la vîrsta de 30 de ani. Sfîntul Maxim Mărturisitorul spune că acești 30 ani sînt extrem de importanți pentru creșterea organică, dar și pentru elevația omului. Iată textul din *Filocalia Sfîntelor Nevoințe Ale Desăvîrșirii* vol.II; p171,172,173; Preot, Pr. Dr, Dumitru Stăniloae, Editura Harisma, București, 1993:

"79. Domnul se arată în lume cînd are treizeci de ani, învățînd în chip ascuns pe cei ce străvād prin acest număr tainele privitoare la El. Căci numărul treizeci, înțeles tainic, înfățișează pe Domnul ca Făcător și Proniator al timpului, al firii și al celor inteligibile de deasupra firii văzute. Al timpului, prin numărul șapte;

căci timpul este înșeptit²⁸⁸. Al firii, prin cinci; căci firea este încincită, împărțindu-se pentru simțuri în cinci. Al celor inteligibile, prin opt; căci cele inteligibile sînt mai presus de perioada măsurată a timpului. Iar Proniator este prin zece, pentru decada sfîntă a poruncilor, care călăuzește pe oameni spre fericire, și pentru că Domnul și-a făcut ca început al numelui, în chip tainic, această literă²⁸⁹, cînd s-a făcut om. Adunînd așadar pe cinci cu șapte, cu opt și cu zece, avem treizeci. Deci cel ce știe să urmeze bine Domnului, ca unei Căpetenii, va cunoaște pricina pentru care va apărea și el la treizeci de ani, puțînd vesti Evanghelia împărăției. Căci cînd va zidi fără greșală, ca pe o fire văzută, lumea virtuților cu fapta, neschimbînd perioada care se deapănă în suflet, asemenea timpului, prin întîmplări contrare, iar prin contemplație va secera cunoștința celor inteligibile fără sminteală și va putea să sădească proniator aceeași deprindere și în alții, atunci și el, orice vîrstă trupească ar avea, va fi de treizeci de ani în duh, arătînd lucrarea darurilor proprii și în alții.

80. Cel slăbănogit²⁹⁰ prin plăcerile trupului, nu e în stare nici de lucrarea virtuților și nu se mișcă ușor nici spre cunoștință. De aceea nu are nici om, adică gînd înțelept, ca atunci cînd se tulbură apa să-l arunce în scaldătoare, adică în virtutea capabilă de cunoștință, care vindecă toată boala. Căci suferind de moleșală și de nepăsare, tot amîna aceasta și astfel e luat pe dinainte de altul, care-l împiedică să ajungă la vindecare. De aceea zace treizeci și opt de ani în boală. Căci cel ce nu privește creațiunea văzută spre slava lui Dumnezeu, ca să-și urce gîndul cu evlavie spre cea inteligibilă, rămîne cu adevărat bolnav ațîția ani cîți s-au amintit mai sus. Fiindcă numărul treizeci, înțeles natural, însemnează firea sensibilă, precum privit practic, însemnează virtutea cu fapta. Iar numărul opt, înțeles natural, arată firea inteligibilă a celor netrupești, precum gnostic, arată teologia atotînțeleaptă²⁹¹. Cel ce nu e mișcat de acestea spre Dumnezeu,

²⁸⁸ Timpul se repetă mereu la cicluri de cîte șapte zile.

²⁸⁹ În grecește semnul pentru numărul zece și pentru litera I (iota) e același. Iar numele lui Iisus începe cu I (iota), sau zece.

²⁹⁰ Io. 5,5.

²⁹¹ Numerii pot fi înțeleși, după sf. Maxim Mărturisitorul, adică altfel pe fiecare din cele trei trepte ale vieții duhovnicești: pe cea activă, pe cea care contemplă rațiunile din natură, și pe cea care contemplă pe Dumnezeu direct. Pentru cel de pe treapta activă numărul treizeci, rezultă din înmulțirea celor zece porunci cu cele trei puteri

rămîne olog pînă cînd, venind Cuvîntul, îl învață pe scurt chipul vindecării zicînd: "Scoală-te ia-ți patul tău și umblă", adică îi poruncește să-și ridice mintea din iubirea de plăcere ce o leagă și să-și ia trupul pe umerii virtuților și să plece la casa sa, adică la cer. Căci e mai bine ca ceea ce este inferior să fie luat pe umerii faptei de ceea ce este superior, spre a fi dus spre virtute, decît ca ceea ce este superior să fie purtat de moleșeala celui inferior spre iubirea de plăceri".

Celor de mai sus, în interesul modelului de educație, li se mai pot adăuga și următoarele înțelesuri:

- 7 ani, însemnînd ciclul înșeptit al timpului; cei 7 ani de acasă; În școala pitagoreică timp de șapte ani, tatăl nu-și vedea copilul;
- 5 ani, cele cinci simțuri; școala primară;
- 8 ani, depășirea timpului, contactul cu cele inteligibile etc; gimnaziu, liceu, universitate;
- 10 ani, știința morală, cele 10 porunci. La 30 ani, Mîntuitorul se naște pentru lume;
- 3 ani, vîrsta spirituală a Mîntuitorului, dar și icoana zilei 6, 7, și 8, interval în care se pune problema trecerii fapturii la Dumnezeu.

Semnalăm patru morți și patru nașteri. Circuitul ar fi așa: spiritul cade în golul abstractului, apoi se înfășoară în densul materiei. Înfășurarea în densul materiei este prima naștere, din momentul acuplării părinților carnali pînă la 9 luni, în lichidul amniotic din placenta mamei. E perioada în care, înfășurîndu-se în materie, spiritul mai putea ușor comunica cu *lumea de sus*. Starea de sănătate, liniștea mamei vor influența calitatea materiei, adică a agregatului psiho-somatic și biologic al fătului. În pîntecul mamei, copilul e în stare de supraconștiență, în contact permanent cu pămîntul invizibil (corpul fizic al mamei), din care-și soarbe hrana prin cordonul ombilical, deci cu *lumea de sus* dar și cu *lumea de jos*,

sufletești, reprezintă virtutea cu fapta. Pentru cel de pe treapta contemplației naturii, rezultînd din cele zece categorii ale realității și din cele trei puteri sufletești, reprezintă firea sensibilă (Quaest. Ad Thalas. P.G.90,544A). Numărul opt, cel ce contemplă rațiunile, reprezintă ființele netrupești, iar pentru cel ce se ridică mai sus reprezintă cunoașterea lui Dumnezeu(teologia).

în care urmează să se nască a doua oară, murind pentru lumea lichidă a placentei. Nașterea în lumea fenomenală produce o opacizare a corpului fizic al fătului, adică crește densitatea acestuia sub influența mediului, devenind o reală temniță (ergastulum) pentru spirit. În placentă corpul în creștere organică avea o *transparență*, care lăsa spiritului posibilitatea afirmării. Fătul este prunc. Încă sub influența supraconștiinței, pruncul se află într-o inocență pură. E starea desemnată de Mîntuitor pentru cei ce vor vedea Împărăția. Apoi urmează vîrsta în care pruncul/ bebelușul începe să meargă, se transformă în copil și-și pierde starea de supraconștiință, acționînd inconștient asupra mediului, mărindu-și încetul cu încetul spotul luminos al conștiinței, adică devenind conștient de mediul în care se află. Încetul cu încetul, sub supravegherea atentă a părinților, face deosebirea dintre bine și rău, starea afectivă fiind principalul instrument de analiză a lumii. Sînt cei 7 ani de acasă. E perioada în care inocența face loc naivității. Copilul se atașează afectiv, de lucruri, de animale, oameni etc.

La vîrsta de 7 ani copilul merge la școală. Se pun bazele învățării. Scrisul, cititul, desenatul, muzica, numărutul, meșteșugul toate se regăsesc în variile obiecte de studiu din primii ani de școală. În acest interval de cinci ani copilului trebuie să i se dezvolte acuitatea celor cinci organe ale simțului. Materiile vor fi structurate mai mult pe criterii de afectivitate decît de intelect. Singura rațiune a educatorului este de a aduce în cadrele cunoașterii copilului acele metode care permit acestuia să învețe afectiv. Desigur că acest lucru mai înseamnă și *în contact direct*, nemijlocit cu obiectul de studiu. Intelectul e în plan secund, dar nu ignorat. În această perioadă, prin creșterea acuității percepției prin simțuri, copilul devine foarte sensibil la tot ce-l înconjoară, se creează premisele unei cunoașteri intuitive. Aici se va avea grijă la *causa efficientis*, copilul trebuie ferit de venirea în contact cu expresii de genul *fac asta pentru asta*, adică în această perioadă nu există scopuri de atins sau, mai bine spus, nu se fac vizibile pentru copii. Copii urmează să fie educați, să se bucure de existență, **să fie**.

În următoarea etapă, cei opt ani, încet, încet, intelectul devine dominant, elevul vine în contact cu științele exacte și cu altele care, graduat, vor structura grila prin care, de la sine, acesta se va orienta

către ce-l atrage, în primul rînd afectiv, deoarece intuiția se exprimă prin această calitate a omului, fiind o calitate ontologică. Tot în acest interval, educatorii trebuie să fie atenți la vîrsta pubertății, moment al revelației reflexive, în care se întîmplă descoperirea celui alt.

La finalul celor opt ani elevul, devenit student, termină traviul inițiat al învățării, posesor al unui Intellect puternic (dar nu aservit contorizării) și a unei suprapuneri (adică nu aservit lui ratio), are o sistematizare a informațiilor, care e de fapt cunoaștere, e și posesorul unei înțelegeri a lumii, e pregătit pentru ultima etapă în educație, știința morală. Predarea acesteia se face în următorii zece ani.

Ca materie de învățare, baza o constituie cele zece porunci. În această perioadă studentul vine în contact cu sisteme filozofice, curente de idei, aprofundează cunoașterea de sine, înțelege locul omului în univers, raportul dintre Divinitate și Creație. De asemenea este orientat către găsirea răspunsului referitor la menirea omului sau destinul omului pe pămînt. La 30 ani, astfel pregătit, studentul se naște om și intră în lumea oamenilor, pentru a stăpîni și sluji Creația. Este cea de-a treia naștere, a omului ca trup suport al Iubirii. (Înțeleg prin trup-suport, agregatul corp fizic-biologic-psihic) În continuare, vîrsta unui asemenea om, indiferent de cea cronologică, va fi de trei ani, adică cele trei trepte ale desăvîrșirii spirituale, la finalul cărora omul capătă fața de zeu (Gnothi seauton, o agnostos Theos, o ON - Cunoaște-te pe tine însuși, zeu necunoscut, Ființa) sau se mîntuiește. Capătă vederea față la față.

Treptele desăvîrșirii, indiferent de sistem, sînt întotdeauna trei. Pașii în desăvîrșire, în schimb, sînt nouă. Totul, indiferent de scară, se raportează la cele nouă împărății care circumscriu toate lumile. Vom găsi pe fiecare treaptă grupuri de trei pași, reale trepte în treaptă. Se vede destul de ușor că cei trei ani înseamnă de fapt, cronologic, mulți alții. În creștinism fiecare treaptă are cîte trei pași, deci în total 9.

Cei 30 ani sînt esențiali pentru nașterea în lume a omului, care atunci se naște OM. Copilul-OM transformă păcatul care e trupul, care înfășoară cu densul materiei spiritul, în jertfă bine mirositoare pentru Dumnezeu. Trupului, prin practici adecvate, i se imprimă o mișcare ascendentă, sattwică. Odată cu această mișcare se creează

premisele apariției corpului de lumină, lumină dată de spiritul din interior, lumină ce se accentuează pe măsura purificării corpului dens care devine din ce în ce mai transparent. Apare omul de lumină, omul de aur etc. Este starea de puritate a inocenței, omul a devenit prunc și oaspete de onoare în Împărăția lui Dumnezeu. Este binevenită următoarea afirmație din creștinism: "unde îți este inima, acolo îți este și trupul".

Este o evidență faptul că în sistemul de educație trebuie să se țină cont în cel mai înalt grad de ponderea afectivității în înțelegerea lumii, căreia trebuie să i se acorde un spațiu larg pe toată existența omului. Astfel, de la nașterea copilului, când afectivitatea e maximă ca instrument de cunoaștere, are un palier pe această intensitate pînă la șapte ani, coboară puțin dar se menține pe următorii cinci ani, lăsînd loc și pentru cunoaștere reală, după care coboară ușor, în ritm susținut pe măsura avansului științelor reale, abstracte. Afectivul ca singura stare ontologică, trebuie să țină sub control celelalte tipuri de cunoaștere, inclusiv rațiunea. E greu, dar nu complicat de obținut acest lucru. Avem deja experiența supremației intelectului asupra stării afective, a rațiunii asupra inteliecțiilor manifestate prin tendințe în direcție. Nu se cere o renunțare la acumulările geniului uman, care urmează a fi folosite în continuare, ci la o rectificare a ierarhiei actuale. Cele două centre ale elipsei, secțiune în oul lumii, prin rectificarea ierarhică amintită, se suprapun într-un singur centru, aducînd omul (care e Gîndul, după cum spune Parmenide: "același este, care va să zică, atît gîndul cît și Ființa..") în vecinătatea putinței centrării sale. Astăzi afectivitatea e ținută sub control de rațiune prin logică. Mîine afectivitatea va controla rațiunea²⁹² prin aceeași logică, dar care și ea se va rectifica în pas cu legea analogiei inverse. Omul

²⁹² Dumnezeu nu poate fi cunoscut decît prin gîndul pur, care nu e facultatea noastră rațională și discursivă, ci intuiția intelectuală. Totuși, între aceste două există o legătură, nu o ruptură, nu o prăpastie, cum ar vrea să facă să se creadă existențialiștii și anumiți mistici dezordonați (rușii de exemplu, L. Șestov etc.). Și Rațiunea și Gîndul sînt două aspecte ale aceluiași lucru pe planuri diferite. Cînd facem să tacă facultatea noastră discursivă, apare Gîndul, care este un prim fond al ei. Ceea ce, în noi, observă fluctuațiile materiei mentale (cittavriti), este facultatea contemplativă, adică Gîndul. Sri Ramana Maharashi : și Rațiunea și Gîndul sînt cele două fețe ale aceluiași lucru. (Vasile Lovinescu; Jurnal Alchimic; Institutul European, Iași - colecția - Mit și Religie (6). p53)

va fi același, aceeași lumea în care trăim, numai cauza finalis orientează interesul acestuia către dimensiunea ontologică proprie firii sale; orientare ce-l va ascensiona, asemeni coloanei de apă într-o fântână arteziană care, urcând în înălțime revine pe pământ într-o cuprindere circulară, cu atât mai mare, cu cât înălțimea e mai mare. Imaginea e complice la sugestia: "a depăși lumea, pentru a fi în lume cu adevărat". E evidentă așezarea *nostalgiei*²⁹³ în starea ontologică a afectivității, nostalgie care inspirându-se din inefabil și expirându-l ca loc al omului, transformă, face posibil prin metamorfoză, *visul vegheat și veghea visată*, elimină în *buna așezare* somato-psihică sau psiho-somatică schizofrenia, maniaco-depresivitatea și melancolia. Asemenea sugestii sînt locuri comune pentru înțelepți. Avem resurse, mijloace și, ce e mai de preț, forța de muncă în domeniu, omul. Va fi de lucru pentru toți specialiștii, care vor trebui să alcătuiască o programă *de intenție* în care să scoată limpede în relief noua și totuși vechea orientare. Nouă prin schimbarea atitudinii ierarhice, în aprecierea existenței. Există un impresionant material bibliografic în domeniu. Cred că știința sacră ar trebui scoasă de la naftalină pentru a-și ocupa locul, potrivit cu demnitatea momentului. De asemenea, și filosofia urmează să renunțe la postura de *poet al curții* vis à vis de fiecare știință, și să-și ocupe locul specificat prin nume- (latinii spuneau *nomen est omnem* - numele este semnul sau prevestirea, trad. V.Kernbach, iar Plaut scria (*Persul*, v. 625): *numele... prețuiește el singur mult, iubire de înțelepciune*. Programa analitică, urmează să conțină obligatoriu metode, scenarii care să creeze condițiile dialogului²⁹⁴ omului cu propriul lui trup, ținînd cont că aceste condiții trebuie să fie adaptabile la inerentele transformări ale corpului uman, fie ele fizice, biologice, psihice precum și de stare. Pentru menținerea în actualitate a afectivității și cultivarea spontanității pure, native la prunci, apoi menținerea acestora la copii pînă la vîrsta de *șapte ani* așa-ziși *de acasă*, trebuie să existe o colaborare foarte strînsă între părinți și educatori (părinții ei înșiși sînt educatorii). Pruncul, mai apoi copilul, folosește datul primar- inspecția. Spontan va face

²⁹³ Domeniul lui Eros Cosmogonis (A-mor che move il Sole e altre stelle), dar și al frumoasei Psihê.

²⁹⁴ Vezi exercițiile somato-psihice din "Putința sau Originalitatea Sigiliului", Ed. Junimea, Iași, 1998, autor Florentin Loghin.

mișcările cel vor conduce la explorarea lumii. Nu vor fi restricții la aceste explorări, ci supraveghere atentă, fără a se observa asta. Lăsarea unui câmp cât mai larg de inspecție, crearea cadrului în care singur, pruncul apoi copilul se depășește pe măsură ce experiența directă, nemijlocită, îi creează condiționarea. Desigur, la fel de atent dar "aranjat ca un fapt de la sine", pruncului, copilului i se asigură nevoile instinctuale (foame, sete, dormit, nevoi fiziologice etc.), în întreaga lor gamă, potrivit cu vârsta. Ambientul sonor, cromatic etc., asemănător cu cel natural, la această vîrstă spontanietatea nu distinge binele de rău, frumosul de urît etc., nu există dorințe, ci numai împliniri; discuțiile în jur, dialogul cu ei, etc., vor fi și ele elaborate, pentru a nu crea depuneri tensionale, engrame etc., adevărate obstrucții în calea spontanietății. Imaginea încet-încet se apropie de utopie, nu? Eu cred că nu. Condițiile de astăzi, evoluția societăților, a lumii în general reclamă ascensiunea recomandată. Dacă nu, întunericul occidentului - trebuie să știm că occidentul este asimilat în știința tradițională cu întunericul, va reține și ultimile licăriri de lumină din om, ucigîndu-i complet afectivitatea. Cine trebuie să plătească costurile unei asemenea angajări? Simplu, societatea educată în acest sens prin fiecare din membrii săi, care-și vor alege guvernul, senatorii și deputații, ridicați la înălțimea nobleței gestului. Societatea, ca substitut al lui Satan, va face eforturi și face în continuare pentru a aduce argumente și a cataloga drept utopică această inițiativă. Societatea nouă nu e comunistă sau capitalistă. E ea însăși un suport spiritual pentru comandamentele Ființei. În lumea materială vor exista în continuare inegalități, care vor fi luate așa cum sînt, deoarece omul va deveni coloană vertebrală a arborelui lumii iar coroana sa va face imposibilă apariția conflictului în accepțiunea degradantă a acestuia. Eventualele conflicte vor fi rezultatul antagonismului și contradicției inerente oricărei dezvoltări, vieții înseși, care vor fi rezolvate prin cunoscutul principiu al complementarității. E o dialectică, dar atenție!²⁹⁵. O metodă în depistarea cîmpurilor care să circumscrie orientarea dată de modelul

²⁹⁵ Pitagora^b nu credea că tinerețea era în stare să înțeleagă obîrșia și sfîrșitul lucrurilor. El credea că a deprinde tinerețea cu dialectica și cu raționarea, înainte de a o fi făcut să înțeleagă adevărul, însemna a face capete seci și niște înfumurați sofiști. El urmărea să dezvolte mai întîi de toate la elevii săi facultatea primordială și superioară a omului: intuiția.

de educație numerologic- hristic, rămîne Logica, ca știință în slujba educației. Și cred, că organonul lui Aristotel va rămîne valabil în acest caz, căci va fi foarte greu să-l înlocuim cu alt instrument, căci iată:

“Întrucît prin actele de cunoaștere și prin procesele de gîndire sînt sesizate *indivizibilele* sau *esențele ca forme*, se unesc și se separă formele *sesizate*, se *antrenează necesitatea* și se *extinde cunoscutul la necunoscut în mod necesar* se inventează argumente și se demonstrează sofisme, logica în forma Organonului aristotelic, incluzînd teoria noțiunilor și a conceptualizării; teoria judecăților și a judecării- apofantica; teoria demonstrației și a demonstrării- apodictica; teoria argumentării sau topica și teoria combaterii sau a respingerii falselor argumente”, rămîne de necontestat un punct forte în abordarea omogenului dar și a eterogenului. Pusă în cadrele unei “bune așezări” sîntem deja în preajma unui “salt”, ca și cel baconian, din care nu sunt de acord cu ideea că, „cel ce respectă și înțelege legea stăpînește”.

De o deosebită importanță pentru susținerea punctului de vedere al logicii, ca intrare în cîmpul autenticii tradiții, e logica lui Hermes, o *încercare de a intra în lumină*, în concepția lui Constantin Noica, maestru al efectelor formative. "Gînditorul prin jocul combinațiilor binare între individual (I), determinați (D) și general (G) ajunge la șase tipuri de rostire: rostirea determinantă, ilustrată în narațiune (ID); rostirea generalizantă, ilustrată în cunoaștere (DG); rostirea realizantă, ilustrată în practică (GI); rostirea integrantă, ilustrată în actele de contemplație (IG); rostirea delimitantă, ilustrată în exercițiul culturii (GD); și rostirea particularizantă, ilustrată în faptele civilizației (DI). Corespunzător acestora, autorul Scrisorilor despre logica lui Hermes deslușește șase metode sau stiluri de gîndire: inducția (ID) și stilul inductiv; deducția (DG) și stilul deductiv; invenția (GI) și stilul inventiv; integrarea (IG) și stilul integrator; simbolizarea sau formalizarea (GD) și stilul simbolic sau formalist; aplicația sau sistematizarea (DI) și stilul sistematic.". (*Logică și Educație*, Petru Ioan, editura Junimea; Iași 1994, p.25). Noica avansa ideea, înainte să fie decepționat de elevii săi cei mai apropiați, *școlii fără învățător*. Teribilă idee în săvîrșirea actului de reciprocitate în înțelegere; avanpost al posibilei și autenticii cunoașteri. Și să nu trecem cu vederea întîlnirea dintre A. Pleșu și

Arhim. Ilie Cleopa, relatată de prof.consultant dr. Victor Cireașă, membru al Academiei oamenilor de Știință din România, Universitatea Agronomică "Ion Ionescu de la Brad"- Iași, martor ocular al acesteia. În acel moment, Cleopa, privind dincolo de Pleșu, care era, ministrul culturii în vremea aceea, spune: "în următorii ani cultura românească va avea cea mai mare cădere a sa".

Este uimitor cum istoria trece sub tăcere anumite perioade semnificative în evoluția societății umane, este asemeni spiralei lui Möbius care răsucind și curbînd o realitate scoate în evidență succesiunea celor două fețe ale lui Ianus. În lumea noastră acțiunea și reacțiunea nu pot fi decît în succesiune. În zona intermediară acestea sunt simultane. Suntem fără îndoială în fața unei mișcări ciclice a societății umane în care diferitele civilizații și culturi ce sau succedat par a nu fi transmis nimic esențial din încărcătura valorică a vremilor în care au habitat. Suntem la un pas în a trage concluzia că istoria este selectivă, că lucrează pe secvențe așa zis prioritare, și că firul ei este de fapt, discontinuu. Mai vedem eforturile acesteia ca prin convenție să arate o față continuă.

Actul de amnezie este se pare un *ceva* natural pentru toate civilizațiile și culturile care ne-au precedat, ba mai mult se transmite și la noi. Un exemplu clasic îl reprezintă cele șapte minuni ale lumii "grecești". Astăzi cunoaștem, că de fapt erau mai multe la data respectivă. Un scurt inventar ne pune în fața a cel puțin 50 de "minuni", ce este drept multe dintre ele mai apropiate de timpul nostru. Dar să dăm un exemplu: Zidul chinezesc, de altfel singurul care este vizibil din "cosmos" și existent în vremea consemnării minunilor grecești, nu apare de exemplu astăzi, ca minune a lumii. Sînt și alte amnezii. Scrisul și tiparul sînt mult mai vechi în China decît în Europa lui Gutenberg etc. Cu toate acestea însă este bine să fim atenți cînd ne folosim de sprijine comparative. Civilizației chineze i se recunoaște de fapt ca și originalitate numai cultura viermilor de mătase. Așa că, de regulă e bine la început să fim muți în exprimare și activi în vedere și mai ales în ascultare. Desigur, este un punct de vedere.

Dar să ne uităm la istoria românilor. Dacă studiem cu atenție cum ne este predată istoria, cum ne este propusă educația devenită astăzi o evidență că ne delegă spre un orizont occidental, rămânem consternați să observăm cum în opinia acestei orientări, cordonul

ombilical al nației noastre are o parte vizibilă începînd de la războaiele dintre daci și romani și una ocultată înainte de producerea acestor evenimente. De parcă, sorgintea de consagvinitate s-ar trage de la hagi-gamia dintre Daci și Romani, aceștia născînd prin amestecare în devălmășie, în spațiul dintre pământ și cer un neam numai cu prezent și viitor, nici dac nici roman. După aproximativ o mie de ani, locuitorii spațiului carpato-dunărean, cuprins între “ape”, Nistru, Tisa, Dunărea dar și străbătut de cursuri importante de ape, sau numit moldoveni, munteni olteni, ardeleni etc., și mult mai tîrziu – români. Cred că prin această devălmășie, în acei o mie de ani șterși din devenirea ființei neamului, strămoșilor noștri le-a fost spălat și creierul, căci altfel nu se explică cum sistemele de învățămînt din “mai multe epoci” ale românilor, nu au ținut cont de o verigă lipsă în arborele genealogic pentru devenirea noastră, nu a abordat sistemic informații ca “Zalmoxes, Pitagora, Orfeu, Dionisis, dar și traci, pelasgi, civilizația hyperboreană, etc., pentru a urmări un fir roșu al unei posibile înțelepciunii ajunse pînă la noi. Lucian Blaga afirma că românul a ieșit permanent din istorie. Poate că această ieșire este un semn că în sîngele nației care locuiește pe acest areal geografic numit carpato-dunărean, ceva legat de o origine voit ocultată, vrea să ferească românul acestor plaiuri de greșeli irevocabile, concernîndu-i mai degrabă un aer de neseriozitate decît unul de implicare voit interesată în această lume occidentalizată, care numai pentru cel ce nu vrea să vadă, este, vizibil în cădere. Nu? Doar este cel de-al patrulea manhatar, Kali Yuga, vîrsta sumbră, sau de fier cum mai este numită. Imaginea dată de banda *unilaterală* a lui Möbius, dar și de Ianus Bifronus este o încercare de distincție în devălmășia acestei lumi (vezi teatrul), în care o față dispăre pentru a lăsa altă față să se exprime, și pentru a apare din nou în timp sau evi, numai de Marele Arhitect cunoscuți, propunînd totodată și o deschidere ca înțelegere asupra condiției noastre actuale. Este un mod de a atenționa asupra felului cum lucrează în lumea noastră acțiunea și reacțiunea. Orice gest mental, fizic, informal este o acțiune ce induce o reacțiune care se supraadauga momentului initial într-un fel invizibil, pentru a se evidenția mai apoi vizibil cînd se vor fi implinit condițiile. Dar, ieșirea din istorie mai înseamnă și intrarea într-o altă realitate. Între o realitate și alta, există obligatoriu o zonă intermediară care în cazul unui discipol insuficient pregătit pentru trăirea supra-conștientă a

evenimentului, se transformă într-un filtru ce induce o amnezie la înapoiere în orizontul concret al lumii materiale. Care o fi acea realitate? Personal sunt convins că merită să ne aplecăm cu interesul în această direcție. Cu atât mai mult cu cât tradiția locului geografic mărturisește existența unei etape, cea dacică, a civilizației hyperboreene pe meleagurile noastre, în timpuri de mult voit, uitate (ille tempore). Ca și scenariu, ieșirea românilor din istorie, fără ca ei să fie conștienți de acest lucru, făcându-l ca gest reflex, denotă poate un efort disperat al “glasului străbunilor” necunoscuți, de a ne feri de căderea în greșeala extincției noastre ca neam de pe aceste pământuri care pe zi ce trec se dovedesc a fi însemnate cu HAR DIVIN. Să cunoască oare elita civilizației occidentale importanța acestor locuri ca loc de elecțiune divină? S-ar explica astfel multe lucruri, altfel inexplicabile, de nereușită a românilor în domenii în care au dovedit mai mult decât competență, afirmându-se acolo unde supraspecializarea excesivă părea să spună că domeniul s-a închis. Ignorat de civilizația occidentală educată (a se înțelege manipulată) și îndemnată să vadă în această zonă geografică un mirific ținut al fantomelelor care bântuie (*vezi Parcul Dracula – emisie a unor minți încarcerate sub dominația verbului “a avea”, care aici se dovedește a lipi eticheta “cu orice preț”, lipsind ținutul românesc de un “spirit” autentic. Văd un timp în care așa numitul occidental, civilizat, să treacă prin ținutul locuit de românii care s-au ridicat la nivelul de a-și merita locul, fără suflu, ca nu cumva prin respirație să destrame realitatea intermediară prin care Divinitatea poate “convorbi” cu temerarul trăitor turist*), lipsit de spirit, adică de populație, determină din păcate, acolo unde românii sunt prezenți, un handicap care-le stigmatizează trecerea sub pecetea “lipsit de importanță”.

Am încercat să sprijin afirmația lui Blaga, dar să mai înaintăm puțin și să vedem cum parcă fără nici o intenție, amestecul dintre daci și romani, conform noutății prin combinație, a dat un cuvânt-concept, mult mai târziu - ROMÂN. Dacă facem o analiză de judecată, avem surpriza să aflăm după cum spunea boierul de Balș la 1859, că “rumân este țăranul”, și așa cum continuă analiza V. Lovinescu, rumân-țăranul desemnează în final om-ul. Într-o versiune românească a legendei lui Ulise despre care știm că împreună cu tovarășii lui a căzut captiv în peștera ciclopului, trei ciobani au fost prinși de un uriaș, care i-a ferecat într-o peșteră, a încălzit pînă la

uncrop un cazan cu apă, în care în fiecare zi arunca câte unul din cei trei oameni, pe care mai apoi îl mînca. Când a ajuns la ultimul, acesta înainte de a se întoarce uriașul, a prins un berbec și la aruncat în cazan. Sosind uriașul, acesta a mirosit și a exclamat, “dar aceasta nu este carne de rumân este de berbec”, vrînd să zică că “aceasta nu e carne de om..”. Se pare că altul este destinul neamului numit român, strâns legat de rostul pămîntului care-l hrănește și al cerului care-l acoperă. Să nu uităm că dacii aduceau din patru în patru ani, jertfe umane lui Zalmoxe. Aleșii, întotdeauna feciori-fecioare, desăvîrșiți în puritate și virtute, mureau între cer și pămînt, străpunși în cădere - uitare de sine, în suliți, în speranța trezirii în uimire de sine, sine-suflet veritabil, adică vedere față la față cu Zalmoxe. Dar poate că ar fi mai bine să-l numim Zal-moxe, în care Zal ar însemna « mare preot » iar « moxe » de la moxa aplicată zonal pe meridianele energetice cunoscute astăzi ca proveniență din cultura chineză, și care știm ce înseamnă. Sau poate Zal-mox, care s-ar traduce și Zeul moș, adică zeul bătrîn, care nu poate fi altul decît Saturnus Senex. Se poate vedea o posibilitate. Zalmoxe ar fi putut fi o funcțiune ca și Zoroastru. Referitor la sacrificiu, se impune o observație. Personal văd *jertfa* împlinindu-se într-un ideal de ordin supraesențial, cînd aspirația noastră nu-l poate contura și numi fără al pierde; cînd asimțind suflul omogen care-i deconspiră existența urcăm și noi într-un larg inspir, devenind verticală fermă, piramidă centrată, legînd în noi cerul cu pămîntul, în timp ce, *sacrificiul* are ca suport o intenție obiectivă cum ar fi: datoria, onoarea, cîntea în sens de morală, loialitatea ca atașament, dragostea de patrie, țară, împărat etc. Cu alte cuvinte sacrificiul lucrează pe orizontală iar jertfa pe verticala luminii. Cine s-ar împotrivi oare unei străluminioase metafore-analogie care ar institui mai degrabă împărăția luminii decît cea a întunericului atotsuficient. Recunosc că trebuie să urmeze o explicație. Dar cînd dăm o explicație o dăm pentru cineva. Ei, acest cineva se pare că astăzi ca și aiurea în evi, nu se arată ca cel însetat cu adevărat. Și, mai apoi, de ce trebuie să ne justificăm după fiecare emisie de beatitudine? Evident că, cele de mai înainte arată un spirit insuficient ancorat. Oare în ce ? Suntem fără nici o tăgadă speriați de a numi locul interesului nostru. Cine știe, poate că așa *a fost să fie*, NU?

Modelul școlii Pitagoreice. Introducere

Poate de aceea generațiile care sau succedat, ne observăm aici și pe noi, nu au învățat nimic esențial din experiența înaintașilor, repetând la infinit aceleași greșeli, ca și când acestea nici nu ar fi existat. Este, din această perspectivă, sunt convins, o referință care observată și însușită corect ar limpezi realitatea în care ca și loc s-ar putea așeza bazele unei educații autentice pentru om și mai apoi pentru societate, și care ca efect al ivirii din sine și-ar găsi și programa analitică pentru realizare și consolidare. Scenariul nu este utopic cu atât mai mult cu cât acum vreo 2300 – 2500 de ani, a existat în vecinătatea arealului locuit astăzi de români, o școală puternică care și-a propus un anume fel de educație pentru om, bărbat și femeie care propunea nimic mai mult decât realizarea unor exemplare desăvârșite. Cum? Prin educarea bărbatului și femeii ca suport, loc, templu în care intuiția să se miște și să se exprime în mod natural, girând astfel cunoașterea intuitivă.

Fără să fac o ruptură în continuitatea expunerii, vedem cum astăzi pe alte coordonate temporale, dar în același areal geografic, tradiția autentică se însinuează persuasiv pentru a ne deschide către o altă dimensiune culturală: tradiția extrem orientului, care ne propune o conformitate cu realitatea cum ar spune Martin Heidegger, sau aici și acum, prin realizarea atitudinii Zen. Este desigur, poarta pentru perceperea simultaneității actelor noastre în dubla lor ipostază ca acțiune și reacțiune. Numai înțelegerea acestui aspect poate conduce fără șovăire vederea noastră spre reconsiderarea structurii școlii lui Pitagora, și repunerea în drepturi a “plimbăreților” într-un scenariu actualizat la exigențele începutului de mileniu III. Și să nu uităm că un grec, Hermippus Callimachus spunea textual că : Pythagora era «Thrakôn doxas mimoūmenos», adică discipol al Înțelepciunii Trăce.

Trecînd peste “recomandările” dicționarului enciclopedic, sau chiar a celui filosofic, Școala lui Pitagora mustește încă într-o instanță derivată actualei civilizații, așteptînd cu răbdare oportunitatea revenirii în atenția celor ce mai vor să devină oameni în înțelesul de OM – autentic.

Este, cred, momentul să vedem ce știm despre Pitagora. Problema nu este ce știm noi despre Pitagora, ci, ce ni s-a inoculat ca fiind proveniențe pitagoreice. Cred că anumite ocultări s-au bazat pe aversiunea care ni s-a cultivat subtil împotriva filosofiei, aversiune care ar fi trebuit să ne slăbească vigilența. Această slăbire este vizibilă. Noi nu mai verificăm, nu mai plonjăm în cercetare. Pitagora este cunoscut ca filosof-matematician, rămas în posteritate prin vestitele lui teoreme, tabla de înmulțire, etc. Pe de altă parte pentru cei, puțini la număr, numiți intelectuali, numelui lui Pitagora îi sunt asociate inițiative și creații concrete, credințe mistice, intervenții supranaturale care-l zugrăvesc ca taumaturg, matematician și reformator politic. Poate nu întâmplător, " π " este și începutul numelui lui **Pi-T-agma**. π este un număr misterios care nu se poate determina fix, el are un număr infinit de zecimale. Dar este și o constantă, folosită în determinarea circumferinței și ariei cercului. De urmărit cum « π » intervine în aria cercului dar și în limitarea acestuia prin circumferință. «R» ca rază variabilă se impune ca distanța discipolului față de centrul inițierii, învățaturii, înțelegerii. **Doi** din $2\pi r$, face parte din șirul definit prin recurență cu doi termeni, sau șirul lui Fibonacci. De observat cum π «parca ar circumscrie cercul **agma**», impunându-se solidar cu semnificatia numărului 9. π și **agma** configurează astfel suprafața, onticul în care π poate fi orizontul permanent ne-atingibil. Apropierea de centrul agorei, centripet face posibil spontaneitatea lui **T** pe verticală; un axis mundi ce înțepă clipă de clipă așezământul π – **agma**. Deși invizibilă, **starea T** (se poate face o legătură cu starea T a lui Ștefan Lupașcu) era asimțită permanent de elevii săi. **T** este astfel o stare ontologică generatoare de **mirări**. Poate nu întâmplător Magistrul era doar auzit pînă la o anumită etapă de inițiere. Numai realii inițiați, și aceasta pe o treaptă superioară, îl și puteau vedea. Determinarea geometrică a tuturor numerelor iraționale prin intermediul diagonalei pătratului (radical din 2 pentru un pătrat cu latura de 1) și al teoremei ipotenuzei, ne duce cu gîndul la o altă întrebuintare a lui radical din 2. Azimutul în acest caz este ținut cu încredințare "fix", probabil pentru a nu devia de la traiectoria ce ducea, cred, cu siguranță spre steaua polară. **Agama**, locul de adunare unde cei ce-și păstrează azimutul dat de radical de 2, cunoscînd prin inițiere învățătura Magistrului, se așezau liniștiți într-un spațiu (**agma**) al inițierii, în

care alegand *moartea* (căderea în uitare de sine sau în fîntîna adevărului ca Harap Alb), de fapt găseau (prin resuscitare spontană, uimire de sine – mirare), Calea, Adevarul si Viata. Prin însăși numele său, **Pi-T-agma** era o totalitate învăluitoare, puternic generatoare de identitate pentru discipolii săi. **T**, nu este altceva decît cifra 10, **G** sau Iota, de ce nu, Iod-ul ebraic- punctul de intersecție, punctual matematic, centrul cercului, din care țîșnește verticala care unește coordonatele polare ale omului inițiat. În ritualul secretului și al tăcerii se găsea înglobat chiar numele Magistrului pe care discipolii nu aveau voie să-l rostească. Acesta era numit: “Acela, Nemuritorul, Geniul, Divinul”. Herodot, în secolul care a urmat morții lui Pitagora, îl numește cu respect:”Cel pe care nu îl vom numi”. Dar să revenim. Nu este lipsit de interes filosofic de a vedea evoluția lui radical din 2. Vedem cum radical din doi, pentru următorul pas, devine o catetă care împreună cu cealaltă catetă, rămasă constant 1, generează ca ipotenuză radical din 3. Astfel pot fi generați radicalii tuturor numerelor naturale. Dacă Pitagora este baza, și ce bază, Pascal este un vîrf al ziguratului prin impunerea algoritmului expus mai înainte, algoritm cunoscut ca “piramida lui Pascal”, și chiar hiperpiramida acestuia. Acesta ar fi un aspect, care ar putea pune sub un alt semn înțelegerea matematicii actuale vis a vis de autentica matematică Pitagoreică, care ca și matematikos, de fapt era numele unei trepte de inițiere. În matematicile transcendente se demonstrează algebricește că zero multiplicat cu infinit este egal cu Unu. Zero în ordinea ideilor absolute înseamnă Ființa nedeterminată. Infinitul, Eternul, în limba templelor se însemna printr-un cerc sau printr-un șarpe mușcîndu-și coada, care însemna Infinitul mișcîndu-se de la sine. De vreme ce Infinitul se determină, firește că el cuprinde toate numerele cuprinse în marea-i unitate și pe care le cîrmuiește într-o armonie desăvîrșită...Probabil ca o mai deplină aplecare asupra acestei realități ne-ar descifra înțelesul celei dintîi probleme a teogoniei pitagoricene, rațiunea ce face ca marea Monadă să cuprindă pe toate cele mici și ca toate numerele să-și aibă sorgintea din marea unitate-n mișcare. Trebuie de asemenea spus, că numerele erau privite din trei perspective : ca numere Pure sau Divine intrate în atenția misticii numărului, în numere științifice care la rîndul lor se împărțeau potrivit lui Nicomachos în trei categorii, și în numere concrete care intrau în calculul concret al negustorilor. Din Haos, « Dumnezeu

rînduind cu măiestrie » se naște ordinea, ordinea devine Armonie, percepută ca Armonie consonantă de ritmurile sufletului bine acordat. Fericirea la Pitagora se realiza prin contemplarea ritmului, sau concret în viziunea sa, în desăvîrșirea dirijată a numerelor. Același lucru, în a pune în acord ritmul individual al omului cu cel al Universului, îl descoperim astăzi în ideologia și practica atitudinii Zen, devenită o mistică a Frumuseții în natură și în artă influențînd toată arta din marile epoci japoneze, ca și ritualul « ceremonia ceaiului ».

Este oare un punct de vedere al acelor timpuri?. Cei mai mulți dintre noi, care nu ne punem această întrebare, nu vom ști niciodată. Și cum am putea să știm, dacă sufragiul universal prin incompetență dă sensul spre direcția ce trebuie urmată de societatea umană. Așa că, de la sine înțelesul devine normal și susține astfel așternerea “prafului”. Pitagora a fost și filosof, iar în acest domeniu fascinant al timpului său, trebuie înaintat cu mare prudență. Desigur că Platon ar putea să ne dea multe informații despre magistrul, în ideea că ne-ar veni inspirul să-l “întrebăm”. Dar această posibilitate pentru cei mai mulți dintre noi, practic nu există. Așa că praful evilor s-a așezat peste, poate, singura noastră șansă de a ne privi răsucit în oglinda conștiinței noastre.

Dar să intrăm ușor în lumea pitagoreică.

Cunoaștem deja, și e bine să nu ne mai îndoim cînd în fața noastră se desfășoară un scenariu de desăvîrșire a omului, că legenda lui Pitagora este de fapt o realitate. Mai bine ne-am pune întrebarea de ce în procesul educației noastre nu am fost puși în contact cu înțelepciunea acelor vremi, atît de presant de actuală și astăzi. Se pare că nu am priceput încă, cum diferența dintre corpuscul și undă se rezolvă de fapt în unitate. Dacă am percepe prin educație unda electromagnetică, am vedea continuitate în aparenta discontinuitate. Din păcate suntem aserviți evidenței corpusculare, enclavice. Mai avem de finisat.

La distanță de școala Pitagoreică, comentăm perioada stagiritului, într-un mod oarecum informal și detașat. La data zilei lumea pitagoricienilor ne e străină. Credem ca nu avem nimic de preluat și actualizat în educația noastră, desigur, în afară de *teoremele acestuia*. Convins fiind de importanța înțelegerii etapelor

propovăduite de școala pitagoreică, pentru educație - știind acum că se punea un mare accent și pe pregătirea fizicului (în extremul orient, în China- după Hristos, avea să se formeze pe alt nivel²⁹⁶ de înțelegere, o altă școală, cunoscută și păstrându-și numele și astăzi-Shaolin), aduc în atenție elemente din Școala Pitagoreică așa cum apar sintetizate de Marius Chelaru în *Zamolxis versus Salmoxis*, Anexe. Cităm:

"Educația individului prin armonia muzicii, farmecul și puterea geometriei, din raționamentele căreia, extrapolate printr-un efort deosebit al inteligenței, s-a ajuns la reprezentări corporale ale numerelor.

²⁹⁶ Este cunoscută legenda lui Bodhidharma; insist însă asupra unui aspect trecut cu vederea - deși cunoscut -, boala mistică. În scurt, întruparea spiritului în materie, se face după un scenariu propriu căderii din rai, corpul fizic adăpostindu-l (dar și îngropându-l în același timp) așa cum un costum de cosmonaut, îl protezează pe chiriașul său, omul. În momentul în care, însă, omul răsucindu-se, se trezește, trezește în același timp în el, forțe colosale, morfisme ale luminii, ce se doresc recuperate de lumina din care provin. Această etapă este numită centrarea realităților, care fiind centrate pe aceeași axă, lasă să urce șarpele Kundalini (focul în sanscrită), eliberat de umidul radical, spre moalele capului (sahasrara); axa (coloana vertebrală) asemeni unei fintini neopturată de clivajul realităților (fiecare centru de energie, chakra în sanscrită, este o realitate transpusă de un nivel al conștiinței), permite cu ajutorul suflului (respirației), eliberarea din captivitatea umidului (centrul de energie numit mulandhara) a focului, care urcând conflagrează deasupra capului, trăsând pământul (corpul omului), transformându-l în piatră, diamant, element din construcția Ierusalimului ceresc. Dacă coborîrea fulgerului găsește planele clivate, necentrate, omul se va îmbolnăvi, chiar poate arde prin cunoscuta, dar neexplicata, autocombustie. În aceeași ordine de idei, un călugăr, sau orice alt practicant orientat către domeniul mistic, care-și trezește "focul" conștient, îl ajută să urce pînă la deschiderea "florii de lotus" deasupra tăriei (cerului - suprafață a planului de reflecțiune), dar nu are conștiința faptului că în coborîrea conștientă a "focului", urmează să se întîmple o alt fel de întîmpinare și cazare ca "subzistență" a mesiei, au surpriza să-și paralizaze corpul fizic, îmbolnăvind-l, divers. Se spune, căderea din Esoteric - de la grec. eisôtheô (introduc. După J.M-Rivière (Histoire des doctrines ésotériques, Payot, Paris, 1940) sau din rai a spiritului, găsește ca loc de cazare, protecție, conservare - corpul fizic. Însă, spiritul care este pogorît prin conștiința acestui fapt, are nevoie de altă calitate a corpului fizic. Dacă aceasta nu este asigurată, energiile dezvoltate dezechilibrează, îmbolnăvesc și distrug pînă la autocombustie, casa provizorie, corpul fizic. Iată rolul exercițiilor practice, al înțelegerii schemei, exercițiului numit kata, a schemei fiecăruia dintre noi, a simbolului, gestului, ritmului, respirației etc., ritualului ca poartă de intrare, în dimensiunea lui - a fi - proprie numei omului calificat.

Proclus- *Comentarii la Euclid*, 65: Pythagoras a transformat filozofia referitoare la geometrie, pentru a-i da configurația unei educații liberale [eleutheros paideia -n.t.], examinînd principiile de bază, cercetînd rațional și abstract teoremele acestei științe.

Iamblicus - *Vit. Pyth.*, 230: se cuvine în legătură cu acestea să expunem doctrina educației (paideia) transmisă de Pythagoras și preceptele de care se folosea pentru a-și forma discipolii.“

Informații despre regulile așezămîntului pitagorician, mai întîlnim la: Porphyrius, Iamblicus - *Vit. Pyth.*), Hippolytos (*Refutationes*), Proclus (*Comment. în Alcibiade*), Origen (*Philos.* - în care lui Pythagora îi este atribuită descoperirea științei fizionomiei - fiziognomonica) etc.

Referitor la doctrina transmigrațiunii sufletului, "Herakleides Ponticul ne spune că acesta [Pythagora- n.t.] povestea despre el următoarele: cum că ar fi de obîrșie un Aithalid și era socotit fiu al lui Hermes. I-a spus deci Hermes să aleagă orice și-ar dori în afară de nemurire. El a cerut atunci ca atît în timpul vieții, cît și după ce s-ar fi săvîrșit, să poată păstra memoria celor întîmplate. Astfel, cît era încă în viață putea să-și aducă aminte de toate, iar după moarte, la fel a păstrat aceeași amintire. Ceva mai tîrziu sufletul lui a intrat în trupul lui Euphorbos care a fost rănit de Menelau. Iar Euphorbos spunea că fusese cîndva un Aithalid și că darul său îl primise de la Hermes. Povestea ciclul migrațiilor sale: cum se reîncarnase²⁹⁷, în ce plante și în ce animale intrase, cîte pătimise sufletul lui în Hades și toate întîmplările, cîte le mai așteaptă pe celelalte suflete.²⁹⁸ După ce a murit Euphorbos, sufletul lui s-a mutat în trupul lui Hermotimos²⁹⁹, care, dorind și el să lase mărturie. Și, mergînd în sanctuarul lui Apollon, arată acolo scutul consacrat lui Menelau³⁰⁰ (căci după cum spunea el, cînd plecase acest erou de la Troia, pentru a naviga spre casă, își consacrase scutul lui Apollon). Iar acum era putred: rămăsese din acel

²⁹⁷ Diels-Kranz, trad. Constantin și Simina Noica- Fragmente Presocraticilor: povestea care fuseseră rătăcirile sufletului său, cum călătorise cu adevărat, în cîte plante și animale apăruse precum și cît îndurase sufletul său în Hades.

²⁹⁸ Idem: laolaltă cu tot ce îndură celelalte.

²⁹⁹ Se spune că avea puterea să își părăsească trupul atîția ani cîți dorea. Odată pe cînd era afară trupul i-a fost ars și sufletul n-a mai avut unde să se întoarcă.

³⁰⁰ Diels-Kranz, trad S. și C. Noica, op. cit - se spunea într-adevăr că acesta, întorcîndu-se pe mare de la Troia, dedicase lui Apollo scutul.

scut numai îmbrăcămintea de fildeş. După ce a murit Hermetimos, a renăscut în persoana lui Pyrrhos, un pescar din Delos. Și din nou își amintea de toate: cum fusese mai înainte Aithalidul, apoi Euphorbos, apoi Hermetimos, pe urmă Pyrrhos. Iar, după ce a murit Pyrrhos, se născu Pythagoras, care-și amintea de toate cele menționate aici." (*Diogenes Laërtios*, VIII, 4)." Închei citatul.

Este ridicol că se continuă în stimularea adâncirii indifferenței modernilor vis a vis de școala pitagoriciană. Anatema aruncată asupra acestora și asupra învățătorului pare să vină în sprijinul programului de tip "reptilă", pus în practică în aceeași perioadă de înțelepții* Sionului. Este, în acest sens o evidență. M-am străduit în prezenta ediție să propun atenției cititorului posibile legături cu un ev îndepărtat, ba mai mult mi-am spus gândul pînă la capăt, afirmînd o posibilă compatibilitate între tradiția autohtonă și cea a extremului orient. Aici am gândit, firește, Japonia, China, India, Egiptul, etc., pe de o parte și civilizațiile pelasgă, tracă, greacă, romană pe altă parte.

Intelectul omului ajuns la maturitatea sa autentică asimte ba chiar vede altceva decît vor prin rigoarea și exactitatea argumentelor materiale să ne spună, arheologii, istoricii, filozofii etc., ca și alți "vizionari" care, din păcate pentru efortul lor, nu au depășit imperiul raționalului, aservindu-și talentul, de necontestat de altfel, cercului luminos al unei conștiințe din nefericire "materiale". Simt nevoia să vorbesc despre Pitagora și școala sa, din perspectiva sufletului în afara oricărei rigori științifice, cam în felul în care își amintește Ion Creangă de copilăria sa. La masa vieții este bine să te așezi între înțelepciune și imaginație, spunea Magistrul. Este oare cineva să nu poată lua această așezare?

S-a vorbit și se mai vorbește despre Orfeu că ar fi de origine tracă. Dacă este așa, ceea ce urmează vine de la sine în sprijinul acelei teorii marginalizate, referitoare la începutul civilizațiilor despre care am vorbit în prezenta ediție. Cu toate datele care există,

* Sioniștii, mișcare secretă a unor înțelepți din Sion, care au alcătuit un traseu profetic încă din secolul cinci, înainte de Hristos. Cunoscut ca profeții satanice, întrucît prin orice mijloace, peste veacuri poporul ales al lui Dumnezeu, "trebuie" să ajungă să stăpînească lumea, îndreptat cu predilecție spre subminarea puterii creștinilor, pe timpul lui Pericles, în anul 429 î.e.n. aceștia au lansat un traseu, zis al reptilei, care nu a trecut neobservat în istorie. (Vezi "Texte care au zguduit lumea", Ed. Moldova, Iași 1995).

în puține studii Orfeu își ocupă locul care-i revine pe drept, acela de exponent și chiar mentor al unei civilizații sacerdotale.

În general i se contestă chiar existența, menținându-se pe linie de plutire doar referirea că, atunci când ne gândim la Orfeu, ne gândim la muzică. Din fericirea vulgarizarea conștientă a sacerdoțiului s-a făcut la timp și, acesta, disimulat și fragmentat în limfa demosului sau cum se mai spune - "trecut în cadre laice", a rezistat pînă la noi. În acele vremuri de apogeu orfic, Grecia abia se înfiripa. Din hyperboreea vecină, regat al acestuia, sufletul lui Orfeu a contaminat Grecia dîndu-i o străluminare divină care a dispărut o dată cu dispariția acestuia.

Orice mare cultură tinde natural către civilizație în sens de acumulare, conservare și securitate. În timp ce emoția spirituală îngheață, forma exterioară se dizolvă în fragmente din ce în ce mai fine purtînd cu ea în infinite realități esența coagulată. În Tracia, mai mult ca sigur, democrația avorton necesar al civilizației, a generat un șir de răscoale, în timpul cărora tiranii au ars cărțile lui Orfeu, i-au dărîmat templele, și i-au alungat ucenicii. Chiar și nemiloasa rațiune trebuie să accepte că nu pot fi remarcate și autorizate locuri, personaje și fapte de înțelepciune ale unei civilizații/culturi de care știm că au existat, fără ca această civilizație/cultură să nu tragă după ea și întreaga lor încărcătură (cu care, riguros științific, din perspectiva istorică, arheologică, filosofică, religioasă și a toate științele "paleo-", împlinim și punem în drepturi un act de cultură sau civilizație), chiar dacă nu au suport doveditor material. Conform pașilor urmați în prezenta ediție, o structură i-și poartă cu ea toate însușirile, nu numai una, aducându-ne în atenție, pentru acei care doresc să vadă, calitatea, particularitatea și esența unei lumi, care deși părută a fi îndepărtată, bolborosește în aspirația noastră făcându-ne să asimțim măreția unei realități non-inteligibile. Am în vedere civilizația pelasgă, tracă și în cazul de față legendara hyperboree.

În anumite perioade ciclice, spune știința tradițională, "o civilizație sacerdotală se scurge spre îndeplinire, trecînd în opusul ei, fiind nevoită să se oculteze, să se conserve pentru a reapare cînd condițiile necesare reparației, se vor fi îndeplinit". Regii greci și anumite cetăți, pline de moravurile date de plăcere și putere, mai interesați de cultivarea acestora decît de înțelepciunea orfică, continuă distrugerea și spulberarea acesteia imitînd pe vecinii lor

tracii. Se poate spune că s-a căutat cu împătımire chiar ștergerea urmelor lui Orfeu.

Spuneam mai sus că nu există continuitate între experiența socială a înaintașilor și ceea ce ni se întâmplă nouă, din punct de vedere social. Incompetența omnitudinii, a demosului, se hrănește în continuare cu aceleași vane concepte sioniste care susțin o permanență a deșertăciunii: Libertate, Fraternitate, Egalitate. Chiar oamenii cei mai inteligenți nu au pătruns pe deplin înțelesul acestor concepte, nu au putut să vadă că ele se contrazic, că în natura pe care și-au luat-o ca obiect de studiu nu există libertate, egalitate, că însăși natura a stabilit inegalitatea spiritelor, a caracterelor, a speciilor și că mulțimea este o forță oarbă, incompetentă. Referitor la egalitate Pitagora spunea: "Crotonieni! Nu năzuiviți la himera unei democrații pure. Egalitatea perfectă există numai la morți"¹⁵. Cu toate că inițiații i-au păstrat tradiția vreme de mai bine de o mie de ani, iar Pitagora și Platon vorbeau despre Orfeu ca despre un om divin, sofistii și retorii nu mai vedeau în acesta decît o legendă referitoare la originea muzicii. Modernii tăgăduiesc existența lui Orfeu, argumentînd că nici Hesiod, nici Homer nu pomenesc numele lui. Ca și azi, și atunci trebuia să taci vis a vis de o situație, cînd respectarea anatemei aruncate asupra acesteia de către mai marii zilei reprezintă o condiție esențială pentru a supraviețui. Contemporanii inițiați au asistat neputincioși cum poporul își distrugea aristocrația, care era protectoarea și doica sa naturală. Interesul aristocrației era inseparabil de bunăstarea poporului. Aceasta avea nevoie de lucrători sătui, sănătoși și puternici pentru agricultură și păstorit. Odată distrusă, poporul a căzut sub jugul parveniților îmbogățiți. Pe ruinele aristocrației, încet dar irevocabil, s-a ridicat imperiul finanțelor. Vedem astăzi cum se respectă cu strictețe decelarea valorilor printr-o grilă valorică lipsită de mesaj, hrănind demagogia. Informațiile referitoare la acele vremuri ne sînt cenzurate cu atenție. Omul decăzut la nivel de concept în "popor", nu mai are aspirații înalte, nu mai poate gîndi. Dar același om are datoria să refacă legătura între pămînt și cer, ca loc comun al amîndoura.

O resurrecție umană, un model nou de educație, nu sînt posibile fără legătura ce trebuie realizată cu tradiția ezoterică din

¹⁵ "Pitagora, legile morale și politice", Ed. Antet, 1996-Oradea, p.37/466.

antichitate. Fără să ne cercetăm trecutul, fără să ne punem problema existenței unei autentice firi a omului, fără să adâncim gândul care se gîndește pe el însăși, rămînem la discreția programelor secrete ca material de manevră.

Cît de contemporană mi se pare azi oligarhia militară cruntă a Spartei, asemănătoare expansiunii civilizației occidentale, în care știința ezoterică era disprețuită, ignoranța ridicată la rang de sistem, brutalitatea, violența socotite ca un adaos al bărbăției. Dar sa urmărim învățătura lui Orfeu care, devenită sufletul Greciei, era prezentă în templele lui Jupiter de la Olimpia, Junonei din Argos, Ceres la Eleusis, Minerva la Atena, Apolon la Delfi. În aceste locuri, adevărate puncte de metamorfoză, s-au educat poeții care au tradus mulțimii adevărurile sublime în însuflețitoare imagini, ca și înțelepții care le vor propaga într-o subtilă dialectică. Dar influența lui Orfeu era extinsă și asupra luptelor, în întrecerile de poezie și gimnastică de la Olimpia și Delfi, care se desfășurau în scopul unirii celor douăsprezece triburi grecești. Deosebit și în același timp minunat, spiritul lui Orfeu, apare în tribunalul Amfictioniilor, compus din mari inițiați, autentică curte supremă care se întrunea la Delfi, singura în care Grecia își regăsea unitatea în ceasurile de eroism și de uitare de sine.¹¹

Am putea spune că Grecia din secolul al VII-lea î.e.n avea drept intelect o curată învățătură păstrată în temple, drept suflet o religie plastică și drept corp o înaltă curte de justiție concentrată la Delfi. Așa cum vedem și astăzi, la un moment dat, spre sfîrșitul secolului șapte (î.e.n), teritoriile sfînte au fost călcate, semînția marilor inițiați dispăruse, nivelul intelectual și moral al templelor se coborîse, preoții se vindeau puterilor politice, misterele au fost corupte. Domnia sacerdotală și agricolă a fost înlocuită cu tirania, aristocrația militară și democrația nestăvilită. Acesta a fost momentul cînd știința templelor a trecut în cadre laice pentru a înlesni cugetării

¹¹ "Jurămîntul amfictionic" al popoarelor asociate dă o idee de măreția și de puterea socială a acestui așezămînt: "Jurăm să nu dăunăm nici o dată cetățile amfictionice, să nu le abatem nici o dată, nici în timp de pace, nici în timp de război, apele trebuitoare pentru adăpat. Dacă vre-o putere ar cuteza s-o facă, ne vom ridica împotriva ei și-i vom distruge cetățile. Dacă niște nelegiuiți ar fura ofrandele templului lui Apolon, jurăm că vom întrebuiința picioarele noastre, brațele noastre, vocea noastră, toate puterile noastre contra lor și a copărtașilor lor".

lui Orfeu supraviețuirea. Difuzarea științei sacerdotale în cadre laice a dat în următorii trei sute de ani un stimul de creație artistică și de splendoare intelectuală. Din păcate, dar de fapt așa cum era și de așteptat, edificiul politic al Greciei, săpat de neînțelegeri lăuntrice, a fost slăbit de loviturile Macedoniei și s-a prăbușit mai apoi sub mîna de fier a Romei. Cei care au ajutat evoluția cugetării orfice fixînd-o în limfa populară, au fost fizicieni ca Thales, legiuitori ca Solon, poeți ca Pindar, eroi ca Epaminonda, înțelepți ca Pitagora. Dacă Orfeu era mentorul Greciei sacerdotale, putem spune că Pitagora era mentorul Greciei laice. Este poate din nou momentul de al aduce în față pe Zamolxe, zeul daco-geților. Știm cît de controversată este paralela între acesta și Pitagora. Îl așez pe Zamolxis cu mult înaintea lui Pitagora. Să-l urmărim pe acesta din urmă. Pitagora traduce inspirațiile Orfice, le coordonează și le încheagă atît într-un sistem științific de învățămînt ezoteric, cît și moral, prin așezămîntul lui de educație, ajuns celebru, de la Crotona. Se cunoaște destinul dramatic al școlii lui Pitagora. Amintirea și învățătura lui Pitagora s-au perpetuat prin supraviețuitorii care putură să fugă în Grecia. Învățătorul spunea, referindu-se la înțelepciune: "omule de geniu, arată lumina poporului, dar ține ascunsă mîna care ține facla". De aceea este credibilă informația precum că Platon, prin Architas, și-a procurat cu mare greutate, plătind foarte scump, un manuscris de-al învățătorului care și-a scris în felu-i caracteristic învățătura ezoterică, prin semne secrete și sub o formă simbolică. Ca și în școala Zen de mai tîrziu, inițierea în învățătura pitagoreică se făcea în totalitate oral. Pînă la noi au ajuns informații esențiale asupra sistemului de învățămînt a lui Pitagora, prin "Versurile aurite" ale lui Lysis, în comentariile lui Hierocles, în fragmentele lui Philolaus și Architas, ca și-n Timeu al lui Platon, care cuprind cosmogonia lui Pitagora. Astăzi avem posibilitatea prin *scrisoarea VII* a lui Platon să ne confirmăm multe din golurile școlii lui Pitagora. Fără să mai vorbim că scriitorii din antichitate sînt plini de filozoful din Crotone. Neoplatonicienii din Alexandria, gnosticii, pînă și Părinții Bisericii îl pomenesc ca pe-o autoritate. Acum, după 2500 de ani, avînd acces la informații care atestă că în același timp și-n diferite părți ale globului mari vizionari și reformatori vulgarizau învățături asemănătoare cu cea a lui Orfeu, cum a fost Lao-Tse în China, a vulgarizat ezoterismul

lui Fo-Hi; cel din urmă Buda, Sakia-Muni propovăduia pe malurile Gangelui. În Italia, sacerdoțiul etrusc trimitea la Roma un inițiat înzestrat cu cărțile sibiline, pe regele Numa etc.. Privită printr-un ezoterism comparat, învățătura lui Pitagora prezintă un tot solidar ale cărui părți sînt legate printr-o concepție fundamentală. În ea găsim o reproducere "rezonată" a învățăturii ezoterice a Indiei și a Egiptului, căreia Pitagora i-a dat limpezimea și simplitatea helenică, adăugîndu-i un sentiment mai energic, o idee mai deslușită despre libertatea omenească. Scopul este același.

De asemeni, ele dovedesc că-n anumite timpuri același curent spiritual străbate-n chip tainic omenirea întreagă. De unde? Din lumea divină, care-i în afară de vederile noastre, dar ai cărei trimiși și martori sînt oamenii de geniu, înțelepții și proorocii.

Înainte de a trece la înfăptuirea școlii în Grecia, Pitagora străbate toată lumea cea veche. El vede Africa și Asia, Memfisul și Babilonul, pătrunde politica și inițierea proprie fiecărui loc.

Pe scurt iată cum apare existența lui Pitagora.

Se naște la Samos în Ionia, ca fiu al Parthenisei și al lui Mnesarchos un bogat negustor de inele de aur. La optesprezece ani ia lecții de la Hermodamas din Samos, la douăzeci de ani de la Ferecide din Syros. A discutat cu Thales și Anaximandru, la Milet. Consider o datorie de onoare să reactualizez în această lucrare, cît mai fidel, într-o manieră accesibilă, poetizată, o parte din învățătura pitagoreică, model în sprijinul încărcăturii voit provocatoare din "Dezvoltarea interioară prin Karate-do", în cea ce privește educația.

Pitagora nu era mulțumit de învățăturile contradictorii cu care venise în contact, voia legătura, sinteza unitatea marelui Tot. Ca și în atitudinea zen, Pitagora ajunsese la o criză care i-a străluminat calea cu un singur gînd. Pămîntul-mamă-Demeter, natura din jurul său. Referitor la ea, înțelepții pe care îi consultase îi spusese: "Totul purcede din ea. Nimic nu iese din nimic. Sufletul pleacă din apă sau din foc, poate din amîndouă. Subtilă emanare a elemntelor, el nu scapă din ele decît ca să intre în ele din nou. Vecinica natură este oarbă, nemlădioasă. Resemnează-te legei sale fatale. Tot meritul tău va fi s-o cunoști și să te supui ei."

Preoții Junonei îi spusese: "Înainte de pămînt cerul era al Zeilor. Sufletul tău purcede din el. Roagă Zeii să se întoarcă din nou în el". Și iată: Pămîntul zicea: "Fatalitate"; Cerul zicea: "Providență".

Omenirea care plutea între unul și altul, răspundea: "Nebunie, Durere, Sclavie". În sine, Pitagora, auzea o voce care răspundea pământului și cerului prin strigătul: "Libertate". Cine are dreptate, preoții, smintiții, nenorociții sau el. Toți, numai că nici unul nu arăta rațiunea de a fi. Cele trei lumi existau nestrămutate: sînul lui Demeter, lumina astrelor și inima omenească. Autentic înțelept va fi numai acela care va găsi acordul și legea echilibrului lor, numai acela avea să stăpînească știința divină și avea să poată să ajute pe oameni. Taina Ordinii, a Cosmosului stătea în sinteza celor trei lumi. În contemplare Pitagora văzu transfigurat cum baza, coloanele, arhitrava și frontonul triumghiular al fațadei doriene a templului lîngă care era așezat îi reprezintă dintr-o dată întreita natură a omului și a universului, a microcosmosului și al macrocosmosului, încununată de trinitatea divină care-i și dînsa o trinitate. Cosmosul, dominat și pătruns de Divinitate, alcătuia: "Tetrada sfîntă, imens și pur simbol,/izvor al Naturei și icoană a Zeilor".¹²

În linii geometrice era ascunsă cheia universului, știința numerelor, legea ternară care ghidează alcătuirea ființelor, cea septenară care prezidează la evoluția lor. Pitagora descoperea nașterea lumilor după ritmul și armonia numerelor sacre. El vedea cum echilibrul pământului și al cerului era ținut în cumpănă de libertatea la care trebuia să ajungă omul. Cele trei lumi, naturală, umană și divină, susținîndu-se, determinîndu-se una pe alta și jucînd drama universală printr-o dublă mișcare, descendentă și ascendentă. El ajunsese astfel să vadă cu ochii minții sferele lumii nevăzute, care învăluie văzutul și-l însuflețesc neînterupt. Deasemenea a avut străfulgerarea purificării și liberării omului încă în existența pămîntească, prin întreita inițiere. În contemplare, el și-a văzut într-o vedere instantanee, clară, toată viața și opera cu certitudinea neînfrîntă a spiritului care se simte în fața Adevărului. Acum se punea problema să dovedească prin Rațiune, ceea ce Inteligența s-a pură deslușise în Absolut. Trebuia să găsească știința corespunzătoare pentru a-și duce la bun sfârșit opera. Era un lucru extrem de greu, căci nici cînturile lui Homer, nici înțelepții Ioniei, nici templele Greciei nu puteau să-i fie de ajutor pentru această inițiativă.

¹² Vers dorés de Pitagora. Traduse de Fabre d'Olivet.

Și-a amintit că mama sa îi repeta adesea cuvintele hierofantului lui Adonai, la care îl dusesese cînd era mic: "O, femeie din Ionia, fiul tău, va fi mare prin înțelepciune mare, dar nu uita că dacă Grecii posedă încă Știința Zeilor, știința lui Dumnezeu nu se mai găsește decît în Egipt." Auzise de marea înțelepciune a preoților egipteni și de misterele lor. La început crezuse că nu va avea nevoie de ele. Apoi pricepu că pentru a putea pătrunde pînă-n adîncul naturii, trebuia să-și însușească această "știință a lui Dumnezeu", pe care n-o putea găsi decît în templele din Egipt. Este exact ce ni se întîmplă nouă acum. Pentru a veni în contact cu adevărata noastră condiție și a o asimila, trebuie să cunoaștem tradiția orientului, care nu ni se va dezvălui dacă nu va fi tradusă de o elită intelectuală și practiciană.

Pitagora a trebuit să treacă prin toate fazele unei autentice inițieri pentru a realiza ca lucru trăit, nu o teorie lipsită de conținut, ci chiar, doctrina Verbului-Lumină sau Cuvîntul universal precum și doctrina evoluției omenеști prin cele șapte cicluri planetare.

La egipteni a putut să adîncească matematicile sacre, știința numerilor sau a principiilor universale, știință din care a făcut centrul sistemului său. "Știința numerelor și arta voinței sînt cele două chei ale magiei, ziceau preoții din Memfis; acestea deschid toate porțile universului". Așa că în Egipt Pitagora dobîndi acea vedere de sus, care îngăduie să privești sferile vieții și ale științei într-o ordine concentrică, să înțelegi "involuția" spiritului în materie prin crearea universală și "evoluția" lui sau urcarea spre unitate, prin acea creare individuală pe care o numim dezvoltarea unei conștiințe.

Cînd Cambyse cotopește Egiptul, Pitagora împreună cu o parte din clerul egiptean¹³ au fost transportați la Babilon. Alături de marele sacerdoțiu din Babilon mai existau trei mari religii: vechii preoți haldeeni, supraviețuitorii magismului persan și elita evreiască captivă. Pentru Pitagora existența acestora a fost încă o confirmare că diferitele sacerdoții erau compatibile prin partea ezoterică. Acceptarea ca prim ministru a Profetului Daniel, care-l afirma pe Dumnezeu lui Moise, sub Nabukadnezar, apoi Baltazar și Cyrus, a fost pentru Pitagora un argument forte.

¹³ Jamblique, în Viața lui Pitagora, povestește asemenea fapt.

În cei doisprezece ani de captivitate, își adânci cunoștințele magilor, moștenitorii lui Zoroastru, care mînuiau focul pantomorf și lumina astrală. Magii puteau produce, condensa și distribui focul necorporal, agentul generator al electricității, pe care ei îl numeau "leu ceresc", și curenții electrici ai atmosferei, cei magnetici ai pămîntului care purtau numele de "șerpi". De asemenea, magii erau inițiați în studiul puterii sugestive, atractive și creatoare a *verbului* omenesc, și foloseau în acest sens formule vechi pentru invocarea spiritelor. Iată ce spuneau chiar ei: "Nu schimba nimic din numele barbare ale evocării. Pentru-că ele-s numele panteiste ale lui Dumnezeu. Ele-s magnetizate de adorarea unei mulțimi și puterea lor negrăită este".¹⁴ Mai târziu această invocare a primit denumirea de magie albă. Pentru acei care inca nu stiu, tot ce tine de eliberarea si dirijarea controlata a unei forte(energii), poarta numele de magie. Privindu-ne astazi cum instrumentam informatia ca si relatia, observam ca suntem in plina magie.

Astfel, Pitagora a putut compara bunurile și neajunsurile monoteismului evreiesc, politeismului grec, trinitarismului înd și dualismului persan. Știa că toate aceste religii erau razele aceluiași adevăr, marcate de diferite grade de inteligență pentru diferite stări sociale. Pitagora s-a întoars la Samos, după o lipsă de treizeci și patru de ani, deținător al unei doctrine ezoterice proprii, rezultată din sinteza tuturor experiențelor prin care a trecut.

La Samos nu a putut să-și pună în aplicare planul. Tiranul Polycrat invidios pe succesele sale, îi obstrucționa orice inițiativă. Așa că împreună cu mama sa a plecat definitiv în Grecia. Aici urma să-și îndeplinească misiunea, să-și înceapă lucrarea. Nici cununile olimpice, nici laurii poetului nu erau pentru dînsul o ispită. El, î-și vedea opera mai tainică și mai mare; pulsa în el dorința să redea prestigiul și vigoarea templului lui Apolon, apoi, să întemeieze undeva o școală de știință și viață, de unde să iasă nu politicieni și sofști, ci bărbați inițiați, femei inițiate, mame adevărate, eroi autentici.

Personal văd funcționarea școlii pitagoricene în nouă etape. Nouă, este numărul care circumscrie orice realitate. Cel ajuns pe treapta a noua are de ales în *a cădea* în centru, adică în zece, sau a se

¹⁴ Oracolele lui Zoroastru, adunate în Teurgia lui Procius.

roti pe o orbită indicibilă. Pornesc în această încercare și datorită faptului că cei vechi știau și în consecință acordau o mare atenție numelui (latinii spuneau **nomen est omnem** - numele este *semnul* sau *prevestirea* - în trad. V. Kernbach, iar Plaut scria în **Persul**, v. 625: numele... prețuiește el singur mult), care prin el însuși învâluia destinul individului care-l purta.

Prima etapă: alegerea sistemului de referință, concretizat în desemnarea unei cetăți-oraș, convingerea autorității locale de necesitatea școlii pentru consolidarea și orientarea prin educație a generațiilor precum și dezvoltarea ulterioară a zonei respective, alegerea locului pentru ridicarea așezământului, construcția efectivă a acestuia; pentru Pitagora constituția doriană era idealul prin înlesnirile ce le acorda celor cu inițiativă.

A doua etapă, propunea selecția în vederea încercărilor. În acest sens printr-o “publicitate” inteligentă, tinerețea era atrasă către “așezământul” pitagorician în vederea selecției. Nu li se spunea nimic referitor la selecție. Tuturor celor care se înscriau în gimnaziul pitagorician, li se permitea să rămână în incinta școlii pentru a fi observați. Toți erau lăsați să se manifeste liber. Înțeleptul era cunoscut prin rigoarea cu care-și selecta ucenicii. În acest timp erau urmăriți fără să li se dea impresia aceasta. Această etapă care se consuma pe parcursul a cel puțin șase luni, avea ca și criteriu de selecție umbletul și râsul. Prin fizionomie Pitagora putea să citească pînă-n adîncul sufletului. Origen susține că Pitagora a fost inventatorul științei fiziognomiei. Referitor la rîs, spunea că nici o disimulare sau prefăcătorie nu putea să înfrumusețeze rîsul unui răutăcios. Cei care erau selecționați treceau în etapa a treia.

În a treia etapă, se consumau încercările.

Prima încercare era *proba singurătății* într-un loc sinistru noaptea. Lăsarea candidatului, singur, într-o peșteră, pe întuneric, inducere a unui scenariu macabru, izolare. Aici se urmărea puterea discipolului de a-și depăși psihologic scenariul în care era implicat.

Proba a doua, morală, punea la încercare *amorul propriu*. Întuneric, izolare într-o cameră împreună cu un text criptografiat, o lumînare, cană de apă și cîteva fructe, și propunerea de a dezlega în 24 ore înțelesul criptogramei. După o zi și o noapte de nesomn, în lipsa luminii naturale, candidatul urma să-ți expună înțelesurile în fața unui auditoriu alcătuit din colegi, care în prealabil au fost

instruiți să-l ironizeze la fiecare încercare de a-și prezenta concluziile. Este testul orgoliului, mândriei.

Profanul care trecea de aceste trepte, era admis în primul grad de inițiere.

A IV-a etapa. Întîiul grad de inițiere - pregătirea (paraskeea) sau noviciatul. Pe această treaptă care dura de la 2 la 5 ani, novicele (akusikoi) sau ascultătorul era supus la proba celei mai desăvîrșite tăceri. În felul acesta se creaa cadrul ca și structură, care lăsa să fie intuiția. Este cunoscut că intuiția nu crește și nu descrește, ea este, ca și caracterul. La fel ca și în inițierea cunoscută mai tîrziu sub numele de Zen, Pitagora spunea că tineretul nu este în stare să înțeleagă începutul și sfîrșitul lucrurilor, și că s-ar face o mare greșeală ca aceștia să fie deprinși cu dialectica și cu raționarea înainte de a-i face să înțeleagă adevărul. Așa că el dezvoltă mai întîi predispoziția către o atitudine care, prin ea însăși, facilita acea facultate primordială, numită intuiție. Insista pe aspectul "regulei primită cu dragoste, care înceta să mai fie o constrîngere". Pitagora impunea novicei cu strictețe ascultarea, supunerea absolută față de învățători. Prietenia era puternic stimulată, deoarece prin ea discipolii ajungeau la adevărata libertate. Cuplul prietenie-libertate ajunsese să fie stimulentele tuturor virtuților, poezia vieții, calea spre ideal. Pe această treaptă, novicele ascultînd în tăcere venea în contact cu puterile Muzicii și ale Numărului. "Pentru că numerele, spunea magistrul, cuprind secretul lucrurilor și Dumnezeu este armonia universală". Aici făceau cunoștință cu modul în care "cele șapte moduri sacre, construite pe cele șapte note ale heptacordului corespundeau cu cele șapte culori ale luminei, celor șapte planete și celor șapte moduri de existență care se reproduc în toate sferele vieții materiale și spirituale, de la cea mai mică la cea mai mare". Învățau cum melodiile acestor moduri, infuzate cu măiestrie asigurau echilibrul sufletului aducîndu-l într-o stare de armonie care-i configura structura vibratoare, singura în măsura de-a prelua printr-o bună ascultare adevărul just. În paralel cu purificarea sufletului se insista și pe purificarea corpului. Aceasta se făcea prin igienă, o disciplină riguroasă a moravurilor, dans și exerciții fizice. Referitor la corp și la suflet se spunea că trupul și sufletul își dau mîna; nu există uniune mai strînsă. Cele două formează un Tot și, în acest sens, Magistrul îi îndemna pe magistrații din Crotona să vegheze ca preotul

să nu le despartă. Recomanda părinților să învețe copii să danseze, pentru că, spunea el, trupul trebuie obișnuit cu mișcările ritmate ale sufletului. Sufletul nu se poate modela într-un trup lipsit de armonie. Legat de acest important aspect care este corpul fizic, îndemna pe Crotoniați ca la serbări să facă exerciții filozofice, prin care să-și desăvârșească toate însușirile. Să amintim că Socrate, definind dansul "exercițiul tuturor membrilor", îl traducea pe Pitagora. La Pitagora căsătoria era sfântă, așa că el recomanda novicilor castitatea iar celor inițiați cumpătarea. Urmărind să se respecte cu strictețe cele de mai sus, se obținea o putere uriașă folosită în continuare spre actul desăvârșirii, al epifaniei, urmărit ca final al acesteia. Femeia a avut și ea parte de o inițiere separată de a bărbaților, în ton cu structura morfologică și funcțională, dar și cu destinul ei ființial. La retragerea din școala pitagoriciană sau trădarea unui secret al învățăturii, li se ridica un mormînt în incinta consacrată, ca și cînd respectivul sau respectiva ar fi decedat, moment în care Magistrul zicea: "El este mai mort decît morții, fiindcă s-a întors la viața cea rea. Deși corpul lui printre oameni se plimbă, sufletul lui este mort. Să-l plîngem".

Cu a V-a etapa se trece în al doilea grad de inițiere - purificarea (katharsis). Se crede că din acest moment începea adevărata inițiere, în care se preda doctrina ocultă și principiile acesteia cuprinse în știința numerelor² duse pînă la cele din urmă consecințe ale evoluției universale, precum și tendința supremă a divinei Psyhee (sufletul omenesc). Înainte de a dezvălui înțelesul acestora, Pitagora pune pe discipolii credincioși să depună jurămîntul de tăcere. Știința surprinsă în cadrele de mai sus a făcut obiectul unei cărți scrise chiar de Pitagora, din păcate pierdută, numită "hieros logos" (cuvîntul sfînt). Deducem această știință din scrierile posterioare ale pitagoricienilor, Philolaus, Architas și Hierocles, dialogurile lui Platon, tratatele lui Aristotel, ale lui Porfir și ale lui Jamblicos care, studiate cu atenție, îi scot la iveală

² "Numărul" în el nu era privit ca o cantitate abstractă, ci ca virtutea intrinsecă și activă a Unului suprem, a lui Dumnezeu, izvorul armoniei universale. Știința numerilor era așadar, știința puterilor vii, a facultăților divine în acțiune în lumi și în om, în macrocosm și în microcosm. Pătrunzîndu-le, distingîndu-le și explicînd jocul lor, Pitagora nu făcea așadar nimic mai puțin decît o teogonie sau o teologie rațională.

principiile. Pitagora insista pe armonia ce trebuie realizată între ființa, sufletul omului cu Dumnezeu: "Ființa ta, sufletul tău, nu-i oare un mic univers? Dar universul acesta este plin de furtuni și discordii. Cată să realizezi în tine unitatea în armonie. Atunci și numai atunci, Dumnezeu va coborî în conștiința ta, atunci vei împărtăși puterea lui și vei face din voința ta piatra căminului, altarul Hestiei,¹ tronul lui Jupiter".

Philolaus spune și el: "Esența în sine se ascunde omului. Omul nu cunoaște decât lucrurile din lumea asta unde finitul se îmbină cu infinitul. Și prin ce le poate cunoaște? Prin aceea că între el și lucruri există o armonie, un raport, un principiu comun. Acest principiu li-i dat de Unul, care le dă, o dată cu esența, măsura și inteligibilitatea. El este măsură comună între obiect și subiect, rațiunea lucrurilor prin care sufletul participă la rațiunea ultimă a Unului".²

Magistrul explica: "Dumnezeu, substanța indivizibilă, are deci drept număr Unitatea, care cuprinde Infinitul. Drept nume, cel de Părinte, de Creator sau de Etern-Masculin. Drept semn, Focul viu, simbol al Spiritului, esența Totului... Iată cel dintîi din principii".

¹ La Greci ca și la Romani, Hestia sau Vestia era păzitoarea principiului divin în toate aflător. Conștiința a focului sacru, ea își avea altarul în templul de la Delfi, în Pritaneul Atenei, ca și în cel mai simplu cămin. În sanctuarul lui Pitagora, dînsa simboliza Știința divină și centrală sau Teogonia. În jurul ei, Muzele ezoterice purtau, în afară de numele lor tradiționale sau mitologice, numele științelor oculte și ale artelor sacre pe care ele le-aveau în pază. Urania avea astronomia și Astrologia. Polimnia, știința sufletelor din viața cealaltă și arta divinației sau proorocirii. Melpomena, cu masca-i tragică, științavieții și-a morții, a transformărilor și a renașterilor. Aceste trei muze superioare alcătuiau mănunchiul cosmogoniei sau fizicei cerești. Caliope, Clio și Euterpe, prezidau la știința omului, a psihologiei, cu artele-i corespunzătoare: medicină, magie, morală. Ultima grupă: Terpsihore, Erato și Thalia, îmbrățișau fizica pămîntească, știința elementelor, a pietrelor, a plantelor și-a animalelor.

² În matematicile transcendente se demonstrează algebricește că zero multiplicat cu infinit este egal cu Unu. Zero în ordinea ideilor absolute înseamnă Ființa nedeterminată. Infinitul, Eternul, în limba templelor se însemna printr-un cerc sau printr-un șarpe mușcîndu-și coada, care însemna Infinitul mișcîndu-se de la sine. De vreme ce Infinitul se determină, firește că el cuprinde toate numerele cuprinse în marea-i unitate și pe care le cîrmuiește într-o armonie desăvîrșită... Acesta-i înțelesul celei dintîi probleme a teogoniei pitagoricene, rațiunea ce face ca marea Monadă să cuprindă pe toate cele mici și ca toate numerile să porceadă din marea unitate-n mișcare.

Aprofundînd ideea, Pitagora zicea că: " ..marea Monadă lucrează ca o Dyadă creatoare. De vreme ce Dumnezeu se manifestează, el este dublu: esență indivizibilă și substanță divizibilă; principiu masculin activ, animator, și principiu feminin pasiv sau materie plastică însuflețită. Dyada reprezenta așadar uniunea în Dumnezeu a Eternului-Masculin și a Eternului Femenin, cele două facultăți divine esențiale și corespunzătoare".

Monada reprezintă esența lui Dumnezeu, reflectarea principiului identității. Dyada, sau 2, este facultatea generatoare și reproducătoare a acestuia. Dyada este cea care zămislește lumea, desfășurarea văzută a lui Dumnezeu în spațiu și-n timp. Dar dyada este și primul număr par și feminin. Cu privire la dyada, precizăm că există o corelație între numerele pare și principiul feminin, datorită facultății de divizare prin sciziparitate a acestor numere, corelație impusă cu autoritate de către pitagoreici dar și de către filosofi chinezi. Nu este de mirare ca în biologie, în relațiile numerice care apar în determinarea sexului, principiul masculin este asimilat cu numerele impare, iar principiul feminin cu numerele pare. În aceasta ordine nu este întâmplător că dyada apare sub aspectul potențialității sale, în calculul combinațiilor din aritmetică, dar și în logistică ca și în logica pură și chiar în metafizică, drept rădăcină a ideii de dualitate (după cum spunea pitagoreicul Moderatus din Gades:” Pitagoreicii numesc UNU ideea de identitate, de unitate, de egalitate, de concordie și de simpatie în Lume, și DOI ideea de altul, discriminare, inegalitate”), a principiului noncontradicției, a opoziției între eu și non-eu. Lumea reală însă este triplă, pentru că după cum omul se alcătuiește din trei elemente deosebite dar contopite unul într-altul, corpul, sufletul și spiritul, tot așa universul este divizat în trei sfere concentrice: lumea naturală, lumea omenească și lumea divină. Triada sau legea ternară este deci legea constitutivă la alcătuirea celului organice, prin alcătuirea fiziologică a corpului animal, funcționarea sistemului sangvin și a sistemului cerebro-spinal, a sistemului nucleo-neuropsihic pînă la constituirea hiperfizică, a omului, cea a universului și a lui Dumnezeu. Triada face posibilă înțelegerea lumii minunate a spiritului, ca și structura internă a universului, cu infinitele corespondențe dintre macrocosm și microcosm. Ea este spotul luminos al înțelegerii căii către adevăr și

viață. Triada este prezentă pe toate treptele scării vieții, asigură transparența acestora făcând să strălucească lumile mari și mici.

Dacă ternarul universal este concentrat în unitatea lui Dumnezeu sau în Monadă, ternarul omenesc este prezent, concentrat în mintea omului imaterială și fără formă, ca și conștiință-voință, formînd unitatea facultăților corpului, sufletului și spiritului. Ternarul omenesc și divin (concentrat în Monadă), alcătuiesc "Tetrada sacră". Existența numită om, în mod obișnuit, nu poate decît în chip relativ să-și realizeze propria unitate, deoarece conștiința-voința plasată în ego, nu poate fi simultană în ce le trei organe ale sale - instinct, suflet și intelect. Iată aici importanța educării prin asumarea atitudinii Zen, despre care am avut prilejul să vorbesc în cartea de față.

Așa se explică de ce omul din toate timpurile, localizat pe diferite areale geografice, aparținînd diferitelor civilizații și culturi a văzut Universul și pe Dumnezeu după cum urmează: prin *instinct și simțuri* (generatoare de noutate prin combinație), Dumnezeu este multiplu și infinit, ca și manifestările sale. Sîntem aici în prezența politeismului cu numărul nesfîrșit de zei; *judecat prin suflet*, Dumnezeu este dublu, spirit și materie, așa cum știm despre dualismul lui Zoroastru, al manicheenilor și al multor altor religii. *Prin intelect*, Dumnezeu este triplu: spirit, suflet și corp, în toate manifestările universului. De-aici cultul trinitar din India (Brahma, Vișnu, Șiva) și însăși trinitatea creștinismului (Tatăl, Fiul și Sfîntul-Duh). *Acceptat ca Voință*, Dumnezeu este unic, așa cum ne apare în Vechiul Testament, ca monoteism ermetic a lui Moise. Dintr-un punct de vedere practic, triada sau ternarul, ca primul număr impar masculin, luînd în calcul că Monada sau Unitatea este mai degrabă un principiu decît un număr, își desfășoară importanța în Teoria Numerelor Figurate. Numerele triunghiulare, ca imagini geometrice de îmbinari de trei puncte, furnizează principiul geometric de formare și de creștere a tuturor figurilor regulate plane și solide cu trei sau cu un număr oarecare de dimensiuni.

Pe scurt, Pitagora scotea în evidență că trupul este partea muritoare a spiritului, divizibil și pasiv. Sufletul este în această concepție un corp eterat pe care Spiritul și-l țese și, și-l construiește pentru sine folosind în acest scop un element intermediar provenit din fluidul cosmic.

Fără această contraparte subtilă, corpul material ar fi o masă inertă, lipsită de viață. (Aici, vedem că doctrina sfântului Pavel care vorbește de corpul spiritual, este identică cu a lui Pitagora).

Avînd o formă asemănătoare cu cea a corpului omenesc pe care-l și însușește, sufletul supraviețuiește după moartea și descompunerea acestuia, devenind după cum spune Pitagora reprodus de Platon "carul subtil care duce spiritul spre sferele divine sau îl lasă să cadă în regiunile întunecate ale materiei, după cum a fost mai mult sau mai puțin bun sau rău". Așa cum "omeneasca Psyhee" luptă între spiritul care o atrage și corpul care nu o slăbește, tot așa spune Pitagora, omenirea evoluează "între lumea naturală și animală de care ține prin rădăcinile-i pămîntești, și lumea divină... spre care năzuiește să se ridice".

Privind din această perspectivă la diversitatea religiilor și cultelor, înțelegem resortul lor organic în faptul că omul realizează divinitatea prin propria ființă, finită, în timp ce Dumnezeu realizează spontan unitatea celor trei lumi în armonia universului.

Se pare că cele de mai sus explică de ce Pitagoricienii jurau pe Tetragramă, privind-o ca pe un mare simbol: "Jur pe cel care a săpat în inimile noastre/Tetrada sacră, imens și pur simbol,/Izvor al Naturei și icoană a Zeilor." Dupa o alta traducere, „Nu, jur pe cel care a transmis sufletului nostru Tetraktys-ul, în care se găsesc izvorul și rădăcina veșnicei naturi”. Cred că aici este momentul să introducem textul rugăciunii pitagoreice către Decadă: „Bindecuvîntează-ne, număr divin, tu care i-ai zămislit pe zei și pe oameni! O sfânt, sfânt Tetraktys, tu care cuprinzi rădăcina și izvorul șuvoiului veșnic al creației! Căci numărul divin începe cu unitatea pură și profundă și atinge mai apoi numărul sacru patru; apoi el o zămislește pe mama a toate cîte sunt, care leagă totul, cel dintâi nascut, cel care nu greșește niciodată, care nu pregetă niciodată, Zecele Sacru, care ține cheia tuturor lucrurilor.” Numarul patru, tetraktis-ul făcea parte nu numai din natura decadei sau a numerelor triunghiulare ci și din armonia muzicală. „Tetraktys, armonie pură, cea a sirenelor”, spune Iamblichos, citat de Aristotel. Patru era pentru chinezi, număr feminin iar ca semn reprezenta Pământul, dar uneori și pe Împărăteasă. Simbolul lor comun era un cub alungit străbătut de o gaură cilindrică. Și la Platon Pământul era reprezentat de un cub.

Pentada, sau Numărul Cinci era la fel de importantă ca și Decada, fiindu-i acesteia jumătatea și imaginea reflectată condesată. Conținând primul număr impar, masculin, asimetric, adică trei și din primul număr par feminin, doi, ea reprezenta pentru greci Numărul Iubirii. De altfel pentada este totodată numărul armoniei în stare de sănătate și al frumuseții încarnate în trupul omenesc, proiecție în plan material a sufletului cosmic, a Decadei – macrocosmos, reflectând asemenea ei ritmul cuprinzător al Vieții Universale. Sincronismul între ritmurile sufletului individual „bine acordat” și cel al „Sufletului Lumii” este pus în valoare pentru noi de Platon în *Timaos* (43a): „Apoi în acest corp în care năvălește și din care se scurge un șuvoi (Viața) necurmat, ei (Zeii) introduc mișcările periodice ale Sufletului nemuritor”. Reprezentarea geometrică a pentadei este pentagrama, stea regulată în cinci colțuri care (o știm de la Lucian), era parola secretă și simbolul geometric al confreriei pitagoreice. Deasemenea pentru morfologia biologică rolul simetriei pentagonale și desigur al secțiunii de Aur care îi este asociată a fost ghicită intuitiv de pitagoreici și de Platon. Se știe că raportul dintre diagonala pentagonului regulat și una din laturile sale, este egal cu raportul Secțiunii de Aur (1,618..).

Șase sau hexada reprezintă îndeajuns de logic stabilitatea și echilibrul. Cunoscând rolul echipartițiilor și al simetriilor hexagonale descoperim universul cristalelor. Vitruviu îl privește ca număr perfect. Ba chiar și în aritmetică este perfect, întrucât este suma factorilor săi: $1 \times 2 \times 3 = 1 + 2 + 3 = 6$. Pentru magicieni și alchimiști, care au moștenit tradiția pitagoreică a Gnozei și Cabalei, șase reprezintă *natura naturata*, adică natura neorganizată.

În afara numerelor de mai sus, Pitagora dădea o mare însemnătate numerelor șapte și zece. "Șapte fiind compusul lui trei și patru înseamnă unirea omului cu divinitatea. Asta-i cifra adepților, a marilor inițiați. Șapte e important mai ales ca număr sacru în mistica ebraică și caldeeană. Pentru Pitagora el era emblema virginității. Dacă încercăm să împărțim un cerc în șapte segmente egale printr-o construcție euclidiană vom vedea că nu se poate. În schimb este posibil pentru numerele 3 și 5. În felul acesta șapte este într-un fel, „arhetip-prim”, neputându-i-se contesta virginitatea. Șapte exprimând realizarea deplină în toate cele șapte grade, reprezintă legea evoluției. Numărul zece, alcătuit din adunarea primelor patru numere, care

cuprinde în sine și pe trei și pe patru din șapte, este numărul cel mai desăvârșit, fiindcă reprezintă toate principiile divinității evolute și întrunite într-o unitate". De la șapte planete, astăzi știm de existența a zece planete în sistemul nostru solar. Pitagora mai spunea că "zece ani" este măsura deplină a vieții omenești și politice. La fiecare zece ani trebuiesc citite din nou legile, iar la o sută de ani trebuiesc înnoite. De asemenea, îndemna la venerarea numărului zece, dînd exemplu simbolic al degetelor de la mîini în număr de zece. Mîinile cu degetele împreunate reprezintă simbolul prieteniei, armoniei și stau mărturie bunei-credințe. Să privim la postura de rugăciune a creștinilor, în genunchi și cu degetele împreunate. Pitagora atribuind Decadei demnitatea de „Număr al Lumii”, scotea în relief trei calități: - prima calitate se referă la faptul că era dublul Pentadei; – a doua calitate scoate în evidență că reprezintă suma numerelor conținute în Tetraktys; - a treia calitate face trimitere la faptul că reprezintă simbolul Cosmosului. Speusippos, nepot al lui Platon, a scris în tratatul său despre Numerele Pitagoreice: „Decada a fost paradigma folosită de Dumnezeu Creator pentru tot”. Și iată un pasaj din imnul orfic închinat Numărului: „Din peștera neîntinată a Monadei până la numărul sacru al tetradei din care cu adevărat a ieșit maica roditoare a tot, cea care, mai înseamnă decît tot, cuprinde tot, neclintită, veșnică, cea căreia zeii nemuritori și oamenii ieșiți din țărână îi zic Decada Pură”.

Genial, formulat cu o deosebită limpezime, în cadre raționale învățămîntul lui Pitagora pe această treaptă de inițiere se încheie cu explicarea poziției celor nouă muze, care "grupate trei cîte trei, prezidînd la triplul ternar evoluat în nouă lumi și alcătuiind, cu Hestia, știința divină, păzitoarea Focului primordial - Decada sacră", fundamentează în fapt științele. Cu toate că astăzi ne dăm seama "ce bază largă și solidă prezenta clasificării științelor, clădirei cosmogoniei și psihologiei, legea ternarului universal", cu toate că, deși preluată de Platon palid, și de aceea rămasă poate cu totul nedescifrată de filozofii posteriori, această construcție impresionantă n-a fost înțeleasă în timpurile noastre decît de puțini și rari inițiați în științele oculte.³ Poate că acest lucru s-a întîmplat deoarece s-a

³ În primul rînd trebuie să punem pe Fabre d'Olivet (Vers dores de Pythagore). Această concepție vie despre puterile universului, care pătrund universul de sus în

ignorat "definiția" pe care o dădea Pitagora filozofiei. El îi învăța pe discipoli cum să răspundă la întrebarea ce este filozofia? "Filozofia este patima adevărului, cea care dă cuvîntului înțeleptului puterea lirei lui Orfeu". Astăzi, sîntem îndreptățiți să vedem în doctrina lui Pitagora "esența purificată" a înțelepciunii orientale, care în timpurile noastre ar trebui să fie "traduse" de către elite, pentru popoarele occidentale. În cartea de față sper că am surprins ideea acestei traduceri.

A VI-a etapa, propune al treilea grad - Desăvîrșirea (în greacă - Teleiotes). Cosmogonie și Psihologie ezoterică - Evoluția Sufletului.

Universul era privit de către Pitagora ca o ființă vie însuflețită de un mare suflet și pătrunsă de o mare inteligență. De aici începea a doua parte a învățămîntului său, numit Cosmogonia. Astfel, se puna în evidență cum evoluția materială și evoluția spirituală a lumii, sînt de fapt două mișcări inverse, paralele și concordante pe toată scara ființei. În felul acesta una se explică prin cealaltă și împreună văzute explică lumea. Evoluția materială reprezintă manifestarea lui Dumnezeu în materie prin sufletul lumii care-o pătrunde. Evoluția spirituală reprezintă elaborarea conștiinței în monadele individuale și încercările acestora de-a se împreuna, prin ciclul vieților, cu spiritul divin din care purced.

Asistăm astăzi la o sfișietoare și chinuitoare stare interioară a fiecăruia dintre noi, martori la uimirea și groaza sufletului nostru prins între tenebre și lumină, între uimire și groază care parcă zice: "Eu nu-s din lumea aceasta, pentru că lumea aceasta nu este îndestulătoare să mă explice. Obîrșia nu-mi este de pe pămînt și aiurea mă duc. Unde? Taina Psyheei, care le cuprinde pe toate". Omul care-și trezește conștiința-voința în mintea imaterială și fără formă asistă prin suflet la cel mai uimitor dintre spectacolele vieții lui, perindîndu-i-se prin fața-i viețile și lumile toate (trecutul, prezentul și viitorul), în suflul eternității. Iată taina și sensul lui "Cunoaște-te pe tine însuți, și universul zeilor îl vei cunoaște". Pitagora, după cosmogonia fizică, prezenta cosmogonia spirituală. După evoluția pămîntului, el povestea evoluția sufletului prin lumi,

jos, n-are nimic de a face cu speculările seci ale purilor metafizicieni, ca de pildă teza, antiteza și sinteza lui Hegel, simple jocuri de cuvinte.

sau așa cum mai este cunoscută "transmigrația sufletelor". Referitor la această doctrină, se știe că a fost tratată cu multă indiferență și nu i s-a acordat atenția cuvenită. Platon, care a contribuit cel mai mult la popularizarea acesteia, nu a fost explicit și convingător, nu a scos în evidență că pentru inițiatul autentic a putut să aibă un aspect științific. Astăzi, pentru o parte din cei interesați de acest aspect, se știe că doctrina vieții ascensionale a sufletului prin seria existențelor este trăsătura comună tradițiilor ezoterice și încununarea teozofiei. Trebuie de adăugat că în educația viitoare această teozofie trebuie să aibă o însemnătate deosebit de mare, cu atât mai mult, cu cât astăzi omul, "respinge cu același dispreț și nemurirea abstractă și vagă a filozofiei, și cerul copilăresc al religiei primare". Pe acest nivel discipolilor li se preda de către Pitagora "Istoria cerească a Psyheei". Voi reveni într-o altă lucrare asupra acesteia.

A VII-a etapa. *Gradul patru de initiere - Epifanie*⁰⁴. După inițierea inteligenței trebuia să urmeze inițierea voinței, cea mai anevoioasă dintre toate. Pentru că acum era vorba ca discipolul să *facă* adevărul să coboare în adâncul ființei sale și să-l aplice în practica vieții. Pentru a atinge acest ideal, după Pitagora trebuiau trei desăvârșiri întrunite: în inteligență să sălășluiască adevărul; virtutea-n suflet; puritatea în corp. O igienă măiastră, o cumpătare măsurată, o gimnastică "filozofică", trebuia să păstreze puritatea trupească. Asta nu ca scop ci ca mijloc. Orice abuz corporal lasă o urmă ca o pată în corpul astral, organismul viu sufletește și, prin urmare, în spirit pentru că la toate actele corpului material concură și corpul astral. Actele acestuia le îndeplinește chiar corpul astral, corpul material nefiind decât o masă inertă. Așadar corpul material trebuie să fie pur, pentru ca și sufletul să fie la fel. Mai trebuie ca sufletul, luminat neîncetat de inteligență să dobândească curaj, abnegație, devotament și credință, într-un cuvânt virtute, făcând din acestea o a doua natură, care să înlocuiască natura primă. În sfârșit trebuie ca intelectul să ajungă prin știință la înțelepciune, ca să poată deosebi în totul binele și răul, și să

⁰⁴ *Epifanie* sau vederea de sus. *Autopsie* sau vederea directă; *Teofanie* sau manifestarea lui Dumnezeu. Idei corelative și expresii diverse pentru a fixa starea de desăvârșire în care inițiatul, unindu-și sufletul cu Dumnezeu, contemplă adevărul total.

vadă pe Dumnezeu în cea mai mică dintre ființe ca și-n toate lumile laolaltă privitye.

La această înălțime omul ajunge "adept". Dacă are îndestulătoare putere, intră în stăpînirea unor noi facultăți. Grecia nu a cunoscut dintre aceștia decît trei. La aurora helenismului pe Orfeu. Pe Pitagora la apogeu. Pe Apolonijs de Tyana la declinul cel din urmă al helenismului. Orfeu fu marele inspirator și marele inițiator al religiei grecești. Pitagora- organizatorul științei ezoterice și al filozofiei școalelor. Apolonijs- stoicul moralizator și magicul popular al decadentei. Dar în tustrei, cu toate gradele și cu toate nuanțele, strălucește raza divină: spiritul împătimit de mîntuirea sufletelor, neînfrînta vigoare plină de blajinitate și de seninătate. Nu vă apropiați însă prea tare de aceste mari frunți liniștite: ele ard în tăcere. Simți sub ele jarul unei voinți neclintite si pururi înfrînte.

Pitagora reprezintă tipul unui adept de cel mai înalt ordin, cu spiritul științific dar și cu formula filozofică ce se apropie cel mai mult de spiritul modern. Dar el nu avea pretenția, și chiar nu putea să facă din discipolii săi adepți desăvîrșiți. Pitagora creea cadrul. O mare epocă are pururea la obîrșie un mare inspirator. Discipolii acestuia și elevii acestor discipoli alcătuiesc lanțul magnetic și îi răspîndesc cugetarea în lume. La al patrulea grad de inițiere Pitagora se mărginea să predea fidelilor săi, aplicațiile doctrinei sau învățăturii sale de o viață, epifania. "Epifania", vederea de sus, arunca asupra lucrurilor pămîntești o lumină regeneratoare. Astfel, "obîrșia binelui și a răului" rămîne o taină de neînțeles pentru cine nu-și dă seama de începutul și sfîrșitul lucrurilor. O morală care nu are în vedere supremele destine ale omului nu va fi decît utilitară și nedesăvîrșită. Ceva mai mult, nu există libertate omenească de fapt pentru cei care se simt pururea sclavii pasiunilor. Și nu există libertate omenească de drept pentru cei care nu cred în suflet, nici în Dumnezeu, și pentru care viața este un fulger între două neanturi. Cei dintîi trăiesc în servitudinea sufletului înlănțuit de patimi. Cei de-ai doilea, în servitudinea inteligenței mărginită la lumea fizică. Nu-i tot așa pentru omul religios, pentru adevăratul filozof, cu atît mai mult pentru teozoful inițiat care realizează adevărul în trinitatea ființei sale și-n unitatea voinței sale. Pentru a înțelege obîrșia binelui și răului inițiatul privește cu ochii spiritului "cele trei lumi". El vede lumea tenebroasă a materiei și-a animalității în care domnește neînduratul

"Destin". Vede lumea luminoasă a Spiritului, care pentru noi este lumea nevăzută, imensa ierarhie a sufletelor dezrobite în care domnește legea divină, suflete care ele însele sînt "Providența în fapt". Între aceste două lumi inițiatul, într-un clar-obscur, vede omenirea care se scufundă în lumea naturală prin bază și care atinge lumea divină prin culmile ei. Drept geniu, omenirea are "Libertatea". Pentru-că de îndată ce omul percepe adevărul și greșeala, are toată libertatea să aleagă: să se alătore de Providență practicînd adevărul, sau să cadă sub legea destinului, dîndu-se de partea greșelii. *Actul voinței alăturat de actul intelectual nu-i decît un punct matematic*⁰⁶. *Din acest punct însă izbucnește universul spiritual. Orice spirit simte parțial, prin instinct,* ceea ce teozoful înțelege întrutotul prin intelect, că Răul este ceea ce face pe om să cadă spre fatalitatea materiei, Binele este ceea ce-l face să se ridice prin propria-i silință mereu mai sus. Dar, totodată, trebuie să fie liber să se și coboare⁰⁷ cît se poate de jos. Cercul libertății se lărgește pînă la infinitul mare pe măsură ce urci. Se-ngustează pînă la infinitul mic pe măsură ce cobori. Cu cît te urci cu atît mai liber ajungi. Pentru că, cu cît intri în lumină, cu atît capeți pentru bine putere. Ajungi sclav cu cît te cobori. Pentru-că fiecare coborîre în rău scade înțelegerea adevărului și destoinicia binelui. *Asupra trecutului domnește, cum se vede, destinul. Asupra viitorului, Libertatea. Asupra amîndouă, Providența. Cu alte cuvinte prezentul*⁰⁰⁸ *pururea aflător, căruia putem să-i zicem Eternitate. Din acțiunea combinată a Libertății, a Destinului și a Providenței purced nenumărate destine ale sufletelor, acele iaduri raiuri. Răul, fiind în dezacord cu legea divină, nu-i lucrarea lui Dumnezeu, ci a omului, și nu are decît o existență relativă, aparentă și trecătoare. Binele, fiind acordul cu legea divină, singurul există cu adevărat și etern. Nici preoții din Delfi sau Eleusis, nici filozofii inițiați nu au voit nici o dată să dezvăluie poporului aceste adînci idei poporului, care ar fi putut să le înțeleagă pe dos și să abuzeze de ele. În Mistere, această*

⁰⁶ Aici apare pregnant simbolul clepsidrei, în care gîtul acesteia este punctul matematic.

⁰⁷ Existența numită om care-și redescoperă calitatea de Om, coboară conștient cît mai jos în tenebrele materiei arzîndu-și instinctele malefice, rămânînd permanent ancorat cu inima în legea divină a Spiritului.

⁰⁰⁸ Idem 06. Aici prezentul este identic cu punctul matematic ca și, cu gîtul clepsidrei.

doctrină se reprezenta simbolic prin fragmentarea lui Dionisos. Acoperirea acesteia cu-n vâl de nepătruns îi împedica pe profani să vadă în aceasta de fapt "patimile lui Dumnezeu".

Cele mai mari discuții filozofice și religioase au loc asupra locului și lucrului de unde și din care purcede binele și răul. Doctrina ezoterică î-și conține dezlegarea. Mai este o stare capitală de care atîrnă problema socială și politică: *starea generatoare a "neegalităților stărilor omenеști"*. *Privelișteea răului și-a durerii are-n sine ceva sfișietor*. Putem spune că distribuirea acestora, în aparență arbitrară și nedreaptă, este obîrșia tuturor lucrurilor, tuturor revoltelor, tuturor protestărilor. Și aici, învățătura cea adîncă aduce în tenebrele noastre pămîntești lumina-i suverană de speranță și pace. Diversitatea sufletelor, a stărilor, destinelor, într-adevăr nu se poate justifica decît prin pluralitatea existențelor și prin doctrina reîncarnării. Dacă omul ar naște pentru prima dată în această viață, cum ne-am putea explica nenumăratele rele care par să cadă asupra lui fără noimă? Cum am putea admite că există dreptate eternă cînd unii nasc într-o stare care atrage în chip fatal sărăcia și umilirea, pe cînd alții nasc norocoși și trăiesc fericiți? Dar dacă-i adevărat că am trăit alte vieți, și vom trăi altele după moarte, că peste toate aceste vieți domnește legea recurenței și a repercursiunii sau a răsfrîngerii, atunci deosebirea sufletești, de stări, destine, nu sînt decît efectele vieții anterioare și multiplele aplicări ale legii despre care vorbim.

Deosebirea de stări purced dintr-o neegală întrebuintare a libertății în viețile precedente. Astfel, oamenii care se perindă pe pămînt într-un veac, fac parte din trepte de evoluție cît se poate de diferite, de la semi-animalitatea bietelor rase în decădere pînă la stările îngerești ale sfinților, și la regalitatea divină a geniului. Iată și proveniența deosebirii intelectuale. În realitate, pămîntul seamănă cu o navă, iar noi toți, care trăim pe el, cu niște călători care vin din țările îndepărtate și care se împrăstie în etape în toate părțile orizontului. Doctrina reîncarnării dă rațiunea de-a fi, după dreptatea și logica eternă, celor mai cumplite rele ca și celor mai rîvnite bunuri. Pe idiot îl vom înțelege cînd ne vom gîndi că idioțenia lui, de care are o semi-conștiință și de care suferă, este pedeapsa unei întrebuintări criminale a inteligenței sale în altă viață. Toate nuanțele de suferințe fizice sau morale, de fericiri sau nefericiri, în nenumăratele lor varietăți, ne vor apărea ca eflorescențele naturale și cu măiestrie

gradate ale instinctelor și acțiunilor, ale greșelilor și virtuților unui îndelungat trecut. Pentru că sufletul păstrează în profunzimile oculte tot ce în diferitele lui existențe acumulează. După timp și înrîurire, straturile vechi reapar și dispar, și destinul, cu alte cuvinte, spiritele lui călăuzitoare, proporționează reîncarnarea sufletului după rangul ca și după calitatea ce-o are. Lysis, în versurile sale exprimă adevărul acesta sub vâl: "Vedea-vei că relele care bîntuie oamenii/Sînt rodul alegerii lor. Și că bieții nenorociți/Caută departe de ei bunurile al căror izvor este în ei".

Departa de-a slăbi sentimentul de fraternitate și de solidaritate umană, această doctrină nu poate decît întări acest sentiment. Noi datorăm tuturor sprijin, simpatie și milă. Pentru că, cu toate că ajunși pe diferite trepte, cu toți sîntem de aceeași rasă. Orice suferință este sfîntă, pentru că suferința este creuzetul, topitoarea sufletelor. Orice simpatie divină este, pentru că simpatia ne face să simțim, ca printr-un efluviu magnetic, lanțul magnetic care leagă lumile toate. Rațiunea geniului este virtutea. Negreșit, înțelepții și sfinții, profeții și divinii creatori strălucesc de o frumusețe mișcătoare pentru cei dintre noi care știu, că la fel ca și ei, cu toții suntem ieșiți din evoluția universală. Oare din ce cer provine lumina înăscută a geniului? Sîntem departe de a ști. Cert este că viețile care au fost, ca și cerurile, au existat și există. Limfa poporului a purtat inconștient spiritul vremii. Profeții nu au mințit cînd au numit pe asemenea oameni fii lui Dumnezeu, trimișii adîncului cer. Misiunea lor era voită de Adevărul etern. Pe acestia îi ocrotesc legiuni nevăzute iar în ei glăsuiește Verbul viu.

Între oameni este o diversitate care purcede pe de o parte din esența primitivă a indivizilor, iar pe de alta parte din gradul de evoluție spirituală la care oamenii au ajuns. Din acest din urmă punct de vedere s-a admis că oamenii pot fi rînduiți prea bine în patru clase, care cuprind toate subîmpărțirile și toate nuanțele.

1. La marea majoritate a oamenilor, voința lucrează mai cu seamă asupra corpului. Pe acești oameni îi putem numi "instinctivi". Ei sînt buni nu numai pentru munci corporale, ci și pentru aplicarea și dezvoltarea inteligenței lor în lumea cea fizică, prin urmare la comerț și industrie.

2. Pe-a doua treaptă a dezvoltării omenești, voința și prin urmare conștiința rezidă în suflet, cu alte cuvinte în sensibilitatea

reacționată de inteligență, care constituie înțelegerea. Avem "animicii" sau "pasionalii". După temperamentul care-l au, ei sînt buni ca oameni de luptă, ca artiști, poeți. Marea majoritate a literaților și învățaților sînt din soiul acesta. Pentru că aceștia trăiesc în ideile relative, modificate de pasiuni sau mărginite de un orizont limitat, fără să se ridice la Ideea pură și pînă la Universalitate.

3. Într-o a treia clasă de oameni, mai rari, voința s-a deprins să lucreze mai cu seamă și în chip suveran în intelectul pur, să scoată inteligența cu funcția-i specială de sub tirania pasiunilor și de sub mărginirea materiei. În acest fel toate concepțiile acestor oameni capătă un caracter de universalitate. Avem "Intellectualii". Acești oameni alcătuiesc eroii martiri, alcătuiesc poeții de soi, în sfîrșit și mai ales adevărații filozofi și-nțelepți, cei care, după Pitagora și Platon, ar trebui să cîrmuiască omenirea. În acești oameni pasiunea nu este stinsă, fiindcă fără pasiune nimic nu s-ar face. În lumea morală pasiunea reprezintă electricitatea și focul. Atît că la asemenea oameni pasiunile au devenit supusele inteligenței, pe cînd în categoria precedentă cel mai adesea inteligența este supusă pasiunilor.

4. - Cel mai înalt ideal omenesc este realizat de o altă clasă de oameni care, pe lîngă împărăția asupra sufletului și instinctului, mai au și pe aceea a voinței asupra întregii lor ființe. Prin dominarea și stăpînirea ce-o au asupra tuturor facultăților lor, acești oameni dispun de o putere fără de margini. În trinitatea omenească ei au realizat unitatea. Datorită acestei concentrări minunate, care concentrează toate puterile vieții, voința lor, revărsîndu-se asupra altora, capătă o putere covîrșitoare, o magie radiantă, creatoare. În istorie acești oameni au purtat diferite nume. Sînt oamenii primordialii, "adeptii", "marii inițiați", geniile sublime care metamorfozează omenirea. Aceștia sînt atît de rari, încît pot fi numărați în istorie. Ca stelele pe cer Providența îi samănă la lungi intervale în timp⁰⁹.

⁰⁹ Această clasificare a oamenilor corespunde cu cele patru grade ale inițierii Pitagorice - și face fondul tuturor inițierilor, pînă și celei a franc-masonilor primitivi care posedau din doctrina ezoterică ceva frînturi. - Vezi Fabre d'Olivet, "les Vers dores de Pythagore".

Vădit este că această din urmă categorie este în afară de orice regulă și clasificare. Dar o constituție a societății omenești care nu ține seama de primele trei categorii, care nu furnizează fiecareia din ele funcția ei normală și mijloacele trebuitoare să se dezvolte, nu e decît exterioară și nu organică. Nu mai încape vorbă că într-o epocă primitivă, care ține probabil de timpurile vedice, brahmanii din India au întemeiat împărțirea societății în caste după principiul ternar. Cu vremea însă, această împărțire atît de dreaptă și atît de fecundă s-a schimbat în privelegiu sacerdotal și aristocratic. Ca urmare: "Principiul vocației sau înzestrării și al inițierii făcu loc celui al eredității".

Dar, să vedem. În India, castele închise s-au împetrit, și întreaga societate a alunecat într-o decadență incurabilă. Egiptul, care a păstrat sub toți Faraonii constituția ternară, cu castele mobile, deschise, și în care principiul inițierii se aplica preoțimii, cel al examenului tuturor funcțiilor civile și militare, și care a dăinuit cinci-șase mii de ani fără ca să-și schimbe constituția, a lăsat pentru posteritate doar piramidele care sfidează timpul. Cît despre Grecia, temperamentul ei schimbător a făcut-o să treacă repede de la aristocrație la democrație, și de la democrație la tiranie. Grecia se învîrtește în acest cerc vicios ca un bolnav care trece de la friguri la letargie ca să se întoarcă la friguri. Poate că Grecia avea nevoie de un stimul ca să producă neasemănata ei operă: traducerea înțelepciunii profunde dar obscure a Orientului, într-o limbă clară, universală: făurirea Frumosului prin Artă: întemeierea științei fățișe și judecate în locul inițierii secrete, intuitive. Acestor vremuri, Grecia î-și datorește principiul inițierii, organizarea ei religioasă și cele mai înalte inspirații ale ei. Socialmente și politicește vorbind, putem spune că Grecia a trăit totdeauna în provizorat și în exterior.

În calitatea lui de adept aflat în culmea inițierii, Pitagora înțelese principiile eterne care cîrmuiesc societatea fără de greș, și a urmărit planul unei mari reforme bazată pe aceste principii.

Din păcate cunoaștem cum și Pitagora și școala lui s-au prăbușit în devălmășia democrației.

Viața lumilor se desfășoară după ritmul Eternității. La razele magice ale firmamentului dezvelit, pămîntul, omenirea, viața, ne descoperă, de asemenea, tainicele lor adîncimi. Infinitul mare trebuie să-l găsim în infinitul mic, ca să simțim prezența lui Dumnezeu. Ceea

ce și simțeau discipolii lui Pitagora, când maestrul le arăta, ca încununare a învățămîntului lui, cum în unirea Bărbatului cu Femeia, în unirea lor se manifestă Adevărul Etern. Frumusețea numerelor sacre pe care ei le auziseră și le contempleră în Infinit, discipolii aveau să le regăsească chiar în inima vieții. Iar Dumnezeu se arăta, purcedea pentru ei din marele mister al Sexelor, din Iubire.

Antichitatea a înțeles un adevăr capital pe care vîrstele următoare l-au trecut cu vederea. Femeia, ca să-și îndeplinească cum se cuvine funcțiile de soție și mamă, are nevoie de un învățămînt, de o inițiere aparte. De aici inițierea curat feminină, cu alte cuvinte cu totul rezervat femeilor. Această inițiere exista în India, pe timpurile vedice cînd femeia era preoteasă la altarul domestic. În Egipt, această inițiere era de pe timpul misterelor lui Isis. Orfeu o organizează în Grecia. Pînă la stingerea păgînismului o vedem înflorind în misterele dionisiace, ca și-n templele Junonei, Dianei, Minervei și ale lui Ceres. Inițierea consta în riturile simbolice, ceremonii, serbări nocturne, și-ntr-un învățămînt special dat de preotese în vîrstă sau de marele preot, învățămînt care se referea la cele mai intime lucruri ale vieții de soți. Se dădeau sfaturi și reguli referitoare la raporturile dintre sexe, recomandîndu-se epocile anului și lunile favorabile zămislirilor fericite. Se dădea cea mai mare însemnătate igienei fizice și morale a femeii din timpul însărcinării, ca operă cea sacră, crearea copilului, să aibă loc după legile divine. Se preda știința vieții conjugale, arta maternității. Cea din urmă mergea cu mult mai departe după naștere. Pînă la șapte ani copii rămîneau în ghineceu, unde bărbatul nu pătrundea, sub conducerea exclusivă a mamei. În înțelepciunea antică se socotea că copilul este o plantă gîngășă care, ca să nu se atrofieze, să nu tînjească, are nevoie de caldă apropiere a atmosferei materne. Tatăl nu putea decît s-o pocească. Ca să se dezvolte era nevoie de sărutările și de dezmierdările mamei. Era nevoie de iubirea puternică, învăluitoare a femeii ca să ocrotească de atingerile din afară, acest suflet pe care viața l-ar fi înspăimîntat. Și pentru că-și îndeplinea cu conștiință aceste înalte funcții privite ca divine de antichitate, femeia era cu adevărat preoteasa familiei, păzitoarea focului sacru al vieții. Vesta căminului. Inițierea feminină poate fi dar privită ca adevărata rațiune a frumuseții rasei, puterii generațiilor, duratei familiilor în antichitatea greacă-romană.

Întemeind în Așezământul său o secție pentru femei, Pitagora nu a făcut decât să purifice și să adâncească ceea ce exista înaintea lui. Femeile inițiate de el, o dată cu riturile și preceptele, primeau principiile supreme ale funcției lor. În modul acesta Pitagora dădea celor ce erau vrednice de asemenea lucru conștiința rolului lor. Le descoperea transfigurarea iubirii în însoțirea desăvârșită, care-i pătrunderea ambelor suflete, în miezul vieții și al adevărului. Bărbatul, prin puterea lui, este reprezentantul principiului și spiritului creator. Femeia în deplinătatea puterii, personifică natura prin puterea ei plastică, prin realizările ei minunate, pămîntești și divine. Prin pătrunderea acestor două ființe pe deplin, corp și suflet și spirit, împreună vor alcătui o planșă arhitectonică a întregului univers. Ca să creadă însă în Dumnezeu, femeia are nevoie să-l vadă trăind în bărbat. Pentru asta bărbatul trebuie să fie inițiat. Prin înțelegerea adîncă a vieții, prin voința lui creatoare, numai bărbatul poate fecunda sufletul feminin, îl poate transforma prin idealul divin. Și acest ideal femeia iubită îl va întoarce bărbatului, multiplicat, în cugetările ei vibratoare, prin senzațiile ei subtile, și în divinărilor adînci. Femeia astfel așezată îi va întoarce imaginea transfigurată prin entuziasm, "devenind" idealul lui. Pentru că prin puterea iubirii ea va "realiza" idealul în propriu-i suflet. Prin femeie idealul ajunge viu și văzut, se preface carne și sînge. Pentru că dacă bărbatul creează prin dorință și voință, femeia fizicește și spiritualicește întrupează prin iubire.

În rolul ei de iubită, soție, mama inspirată, femeia nu-i mai puțin mare și este mai divină decît bărbatul. Pentru că a iubi înseamnă a te uita pe tine însuși. Femeia care se uită pe sine și care se pierde-n iubirea ei este totdeauna sublimă. Renașterea cerească ea o găsește în pierderea aceasta, coroana de lumină și strălucirea nemuritoare a ființei sale.

În literatura modernă, de mai bine de două veacuri, iubirea domnește stăpînitoare peste tot. Nu iubirea pur senzuală care se înflăcărează la frumusețea corpului, ca la poezii antici. Nici cultul searbăd al unui ideal abstract și convențional, ca în veacul de mijloc. Nu. Ci iubirea senzuală și psihică, care lăsată în toată libertatea și la deplina fantezie individuală este lipsită de orice frîu. Cel mai adesea cele două sexe se războiesc chiar în iubire, răzvrătirea femeii împotriva egoismului și brutalității bărbatului, ca și disprețul

bărbatului pentru falsitatea și vanitatea femeiei. Vaiete ale cărnii, furii neputincioase ale jertfelor voluptății, ale sclavilor desfrînării. În clocotul acesta, pasiuni fără fund, atracții cumplite, cu atît mai puternice, cu cît sînt mai împiedicate de convențiile moderne și așezămintele sociale. De-aici amorurile pline de vijelii, prăbușiri morale, catastrofe tragice pe care le frămîntă aproape exclusiv romanul și drama modernă. Ai crede că bărbatul, obosit, negăsind pe Dumnezeu nici în știință, nici în religie, îl caută în ruptul capului în femeie. De greșit, nu greșește. Dar numai prin inițierea marilor adevăruri El va să-l găsească în Ea și Ea în El. Între aceste suflete care nu se cunosc reciproc și nici pe sine nu se cunosc, care atît de adesea se părăsesc blestemîndu-se, este ca o sete nestinsă de a se pătrunde și de-a găsi în această contopire fericirea cu neputință. Cu toate aberațiile și cu toate rătăcirile care purced din ea, această căutare disperată este necesară. La fel ca în Parabola Fiului Risipitor. Plecarea de acasă este obligatorie. Toate pleacă dintr-un inconștient divin, și care devine un punct vital pentru reedificarea viitorului. Cînd bărbatul și femeia se vor găsi pe sine și unul pe altul printr-o iubire adîncă și prin inițiere, contopirea lor va fi putere radiantă și creatoare. Amorul psihic, amorul-pasiune de suflet n-a intrat în literatură și prin ea în conștiința universală decît de curînd. El se trage din inițierea cea veche. Dacă literatura greacă abia ni-l face să-l bănuim, este din pricină că era o excepție rară de tot. Cu toate acestea tradiția religioasă și filozofică a păstrat urma femeiei inițiate. În spatele poeziei și filozofiei oficiale, cîteva figuri de femei, pe jumătate învăluite dar luminoase, apar. Cunoaștem de-acum pe Pitonița Theocleea care l-a inspirat pe Pitagora. După dînsa vine preoteasa Corina, rivala adesea fericită a lui Pindar, care a fost el însuși unul dintre cei mai inițiați dintre liricii greci. În fine, în banchetul lui Platon, Diotima apare pentru a da cea mai supremă revelație asupra Amurului.

Alături de aceste excepționale roluri, femeia greacă și-a exercitat adevăratul ei sacerdoțiu la cămin și în gineceu. Propria ei creație au fost tocmai acei eroi, artiști, poeți ale căror cînturi, marmure și acțiuni sublime le admirăm astăzi. Ea este aceea care i-a zămislit în misterul amorului, care i-a plămădit în sîn cu dorința frumosului, care le-a dat naștere ocrotindu-i sub aripile materne. Trebuie să adăugăm că pentru bărbatul și femeia cu adevărat inițiați,

făurirea copilului are un înțeles cu mult mai frumos, o însemnătate cu mult mai mare decît pentru noi. Tatăl și mama știind că sufletul copilului preexistă nașterii lui pămîntești, zămislirea devine pentru ei un lucru sfînt, căci un suflet este chemat la încarnare. Între sufletul încarnat și mamă este aproape întotdeauna un adînc grad de asemănare. După cum femeile cele rele și stricate atrag spiritele demonice, mamele blajine atrag spiritele divine. Sufletul nevăzut, așteptat, pe cale să vină, și care vine - atît de misterios și atît de neapărat - nu este oare ceva divin? Nașterea lui, întemnițarea lui în carne va fi ceva dureros. Chiar dacă între sine și cerul părăsit intervine uitarea, copilul nu va suferi mai puțin. De aici se vede cît de sfîntă și divină era sarcina mamei care va trebui să-i făurească o locuință nouă, să-i îndulcească temnița, și să-i ușureze încercarea.

În acest fel învățămîntul lui Pitagora, început din adîncimile Absolutului prin trinitatea divină, sfîrșește-n miezul vieții prin trinitatea umană. În Fată, în Mamă și în Copil, inițiatul știe să recunoască Spiritul, Sufletul și Inima universului viu. Această din urmă inițiere constituie pentru Pitagora baza operei sociale concepută la înălțimea și în toată frumusețea idealului, edificiu la care fiecare inițiat trebuia să-și aducă piatra.

A VIII-a etapa. Familia lui Pitagora. Pitagora nu a căutat niciodată o femeie pe măsura. Iubirea lui aparținea tuturor discipolilor. El nu se gîdea decît la școala lui, la Grecia, la viitorul lumii. Ca mulți din marii adepți, el renunțase la femeie ca să se dedea operei sale. Magia voinței sale, posesiunea spirituală a atîtor suflete formate de el și care îi rămăseseră alipite ca unui părinte prea iubit, exaltarea mistică a tuturor acestor nerostite iubiri, care se urcau pînă la el, și acel parfum delicat de simpatie omenească care pe frații pitagoricieni îi unea, toate astea îi țineau loc de voluptate, fericire și iubire. Într-o zi însă, pe cînd medita singur asupra viitorului Școalei sale în cripta Proserpinei, văzu venind la el, serioasă și hotărîtă, pe Theano cu care nu a vorbit nici o dată în mod special. Dînsa a îngenuncheat înaintea lui și fără să-și ridice capul înclinat pînă la pămînt, îl imploră s-o libereze de-un amor desnădăjduit și nenorocit care-i mistuia corpul și-i sfișia sufletul. Pitagora află astfel ca el este obiectul amorului.

Înțeleptul fu zgduit: simțurile putuse el să și le biruiască; închipuirea și-o înfrînsese; dar fulgerul acestui suflet îi pătrunse în

suflet. În această virgină, ajunsă la maturitate prin pasiune, transfigurată de o cugetare de devotament absolut, dînsul își găsisese soția și a întrevăzut o realizare mai deplină a operei sale. Pitagora ridică pe tînăra fată mișcat, și Theano putu să cetească în ochii maestrului că destinele lor erau pe veci unite.

Prin însoțirea lui cu Theano Pitagora punea "pecetea realizării" operei sale. Asocierea, contopirea celor două vieți fu întreagă. Într-o zi, cînd cineva întrebă pe soția maestrului cît timp îi trebuie unei femei ca să fie pură după ce a avut raport cu-n bărbat, ea răspunse: "Dacă a fost cu bărbatul ei, este pe dată; nici o dată cu-n altul". Multe femei vor răspunde, zîmbind, că pentru a spune așa ceva trebuia să fii femeia lui Pitagora și să-l iubești cum îl iubea Theano. Și vor avea dreptate aceste femei. Căci nu căsătoria este aceea care consfințește amorul, ci amoru-i care îndreptățește căsătoria. Theano intră atît de deplin în cugetarea soțului său încît după moartea acestuia dînsa sluij drept centru al tagmei pitagoricene. Un autor grec cita autoritate părerea ei asupra doctrinei Numerelor. Theano dădu lui Pitagora doi băieți: Arimneste și Telauges, și o fată: Damo. Telauges ajunse mai tîrziu dascălul lui Empedocle, pe care-l iniție întru-totul.

Familia lui Pitagora înfățișa școlii în toată puterea cuvîntului un model. Casa lui Pitagora era numită templul lui Ceres, iar curtea lui, templul Muzelor. La serbările domestice și religioase mama conduce corul femeilor iar Damo corul fetelor. Damo fu întru totul vrednică de părintele său și de mama sa. Pitagora îi încredință unele scripte, cu oprirea nestrămutată de-a încredința cuiva din afara familiei. După împrăștierea Pitagoricenilor, Damo căzu într-o strașnică sărăcie. I se oferî o sumă mare pentru prețioasele manuscrite. Dar, credincioasă voinței părintelui său, ea refuza totdeauna să le predea.

Pitagora trăi treizeci de ani la Crotona. În douăzeci de ani acest neasemănat om dobîndi o atît de mare putere, încît cei care îl numeau un semi-zeu nu păreau să exagereze. Această putere părea o minune: nici un filozof nu o mai avusese așa. Ea se întindea nu numai asupra școlii din Crotona și ramificărilor ei din celelalte orașe de pe coastele italiene, ci și asupra politicei tuturor acestor mici state. Pitagora era un reformator în toată puterea cuvîntului. Crotone, colonie acheeană, avea o constituție aristocratică. "Consiliul celor o

mie", alcătuit din familii mari, exercita aici puterea legislativă și supraveghea puterea executivă. Adunările populare existau, dar cu puteri restrânse. Pitagora, care voia ca Statul să fie o ordine și o armonie, nu iubea nici apăsarea oligarhică, nici haosul democrației. Admițind constituția doriană așa cum era, el căuta să introducă doar o nouă conducere. Ideea era cutezătoare: să creeze deasupra puterii politice o putere științifică, care să aibă voce deliberativă și consultativă în chestiile vitale, și să ajungă cheia de boltă, regulatorul suprem al Statului. Deasupra consiliului celor o mie dînsul organizează "consiliul celor trei sute", ales din întîiul consiliu, dar recrutat numai din inițiați. Numărul acestora era de-ajuns pentru ceea ce era de făcut. Porfir povestește că două mii de cetățeni din Crotone renunțară la viața lor obișnuită și se întruniră ca să trăiască împreună cu femeile și cu copii lor, după ce-și puseseră bunurile în comun. Pitagora voia în capul Statului, așadar, un guvern științific mai puțin tainic, dar tot atît de sus pus ca și sacerdoțiul egiptean. *Și ceea ce a realizat, a rămas visul tuturor inițiaților care s-au îndeletnicit cu politica: introducerea principiului inițierii și al examenului în guvernarea Statului, împăcarea în această sinteză superioară a principiului electiv sau democratic cu guvernul alcătuit prin selecția inteligenței și virtuței. Consiliul celor trei sute alcătuita așadar un fel de ordin politic, științific și religios al cărui cap vădit era Pitagora, de care consiliul era legat printr-un jurămint solemn, cumplit, la un secret absolut, ca-n Mistere.*

Asemenea societăți sau "heaiirii" se răspîndiră din Crotone, unde se afla societatea mamă, aproape în toate orașele Greciei-Mari, unde exercitară o puternică acțiune politică. Ordinul pitagorician tindea să ajungă capul Statului în toată Italia meridională. Avea ramificații la Tarent, Heracleea, Metapont, Regium, Himera, Calana, Agrigent, Sibaris. După Aritoxene, pînă și la Etrusci. Cît despre înfrîurirea lui Pitagora asupra guvernului acestor mari și bogate cetăți, nu ne putem închipui una mai mare, mai liberală, mai împăciuitoare. Atît de binefăcătoare era acțiunea lui Pitagora, încît cînd mergea în vreun oraș se zicea: "Nu a venit să dăscălească, ci să tămăduiască".

A IX-a etapă. Rodul. Știm din păcate ce s-a întîmplat la un moment dat. Prin implicarea în războiul dintre Sibariți și Crotoniați, Pitagora nu a ținut cont de masele populare care nu erau inițiate. Acestea în incompetența lor, au fost asmuțite asupra Magistrului și

școlii sale de către cei ce nu vedeau cu ochi buni așezământul pitagorician.

Se spune că mulțimea înfuriată a pus foc clădirii în care se afla Magistrul împreună cu treizeci și opt de pitagoricieni, cei mai buni discipoli, și care pieriră împreună cu Pitagora, unii în flăcări, alții uciși de popor.⁰⁹ Sînt informații că din măcel au scăpat numai Arhip și Lysis.

Rodul (trebuie sa recunoaștem în rod – educația) efortului lui Pitagora ca și a discipolilor săi, după perioade de ocultări și reveniri, astăzi devine din ce în ce mai vizibil. Occidentul prin oamenii săi de știință se întoarce către Pitagora. Așa este drept, așa și trebuie. Las ultima etapă fără o dezvoltare pe măsura accentului ei, pentru a reveni asupra-i în altă lucrare. Cu toate acestea nu-mi pot reține o observație. Rodul efortului întîi-mergătorilor-noștri, urmează să-l creștem prin efort propriu în noi, înainte de a lăsa *ca de obicei* acest lucru pe seama societății.

Considerații

După ce am făcut cunoștință și cu școala lui Pitagora, ca o sugestie, referitor la toate studiile, cercetările efectuate în domeniul educației, tuturor acestora urmează să li se stabilească posibilitatea ascensională, potrivit cu orientarea dată de model. Gîndesc aici termenii de ascendent, descendent în planul elevației spirituale. Este momentul să fac referire la un alt mare maestru, Confucius, care în legătură cu spiritul de coinciziune și ordine, spunea: „...puneți ordine

⁰⁹ Asta-i versiunea lui Diogene de Paerțiu asupra morții lui Pitagora. - După Dicearc, citat de Porfir, maestrul ar fi scăpat și el de măcel, cu Arhip și cu Lysis. Dar ar fi rătăcit din oraș în oraș pînă la Metaponte, unde s-ar fi lăsat să moară de foame în templul muzelor. Locuitorii din Metaponte susțineau, din potrivă, că înțeleptul adăpostit de ei ar fi murit liniștit în cetatea lor. Dîșii îi arătară lui Cicerone și casa și jilțul, și mormîntul acestuia. De notat că tîrziu după moartea m.aestrului, cetățile care-l prigoniseră mai mult pe Pitagora pe vremea curentului democratic, își disputau cinstea de-a-l fi adăpostit și salvat. Orașele din golful Tarente își disputau rămășițele filozofului, cu aceeași înverșunare ce care orașele Ioniei își disputau cinstea de a fi dat naștere lui Homer. - A se vedea aceste fapte dezbătute în conștiințioasa lucrare a lui Chaignet: Pythagore et la philosophie pythagoricienne.

în denumiri și definiții. Când denumirile sunt incorecte, raționamentele sunt incoerente, când raționamentele sunt incoerente, treburile merg pe dos; când treburile merg pe dos, uiți să cultivi muzica și riturile, când muzica și riturile sunt uitate, pedepsele sunt disproporționate în plus sau în minus, și atunci poporul nu mai știe încotr-o s-o apuce, nici ce să mai facă”. Relevarea rațională a unei doctrine cosmogonice trebuie așadar să strălucească în limpezimea și precizia denumirilor și definițiilor. Așa că a ridica trupul³⁰¹ omului la demnitatea de suport spiritual, înseamnă a depăși gândirea lui *sus-jos, față-spate, dreapta-stînga*. Mai înseamnă a depăși rațiunea cu toată structura, infra- și supra-logică, și a o aservi noii orientări. A depăși nu înseamnă a ignora, ci a înțelege faptul co-apartenenței, co-existenței, locuirii simultane a tuturor planelor de *realitate* într-un același. Adică în centrul crucii. Stă în *putința* omului, și numai lui îi este dată conștiința conștiinței, și a conștiinței cunoașterii Identității, și drept urmare că e predestinat prin structura verticală, să fie loc central pentru toate lucrurile. În perspectiva realizării acestei înțelegeri din viitor Dumnezeu îl numește pe protopărintele nostru Adam, stăpîn și slujitor al Creației. Calea de urmat pentru un sistem echilibrat de educație propune (chiar impune), înțelegerea și punerea în practică a realizării stării T. Înțelegerea stării T face mai accesibilă *Mintea imaterială și fără formă* accentuată de Sf. Pavel, dar și *Calea de mijloc*, zenistă, extrem orientală. Metodele prin care aceasta din urmă, au rezistat ca și concepție pot fi preluate și introduse în programe analitice, practice. E interesant de observat că starea T, care apare din logica influxurilor neuronale aferente și eferente, proprie sistemului nervos central, ca semiactualizare și semipotențare, se detașează³⁰² de sine stătător ca fiind de fapt locul (locul prin care e

³⁰¹ Platon - Kratylos: Unii spun că trupul este mormîntul sufletului, ca și cum acesta ar îngropat în corpul prezent; și deoarece trupului i se transmite semnificații dorite de suflet, și din acest motiv a fost numit pe bună dreptate sema (semn); părerea mea este că în special adepții lui Orfeu i-au dat această denumire, ca și cum sufletul și-a luat pedeapsa pentru cele ce este nevoie să ispășească, avînd trupul drept înveliș, ca să se mențină la adăpost, întocmai ca într-o carceră (*Zamolxis versus Salmoxis*, Marius Chelaru)

³⁰² Cu referire la starea T, dar și la posibilitatea realizării acesteia prin *Gnothi seauton*- cunoaște-te pe tine însuți, fac remarcă că, locul unde starea T este, depășește un sens psihologic, deoarece fenomenele psihice sînt doar modificări exterioare și nu constituie esența ființei; de aceea, depășind psihologizarea

desemnată apariția plenitudinii golului metafizic³⁰³ - și/care, se materializează prin subtila echilibrare a influxurilor neuronale aferente și eferente) unei prezențe³⁰⁴, veghe³⁰⁵ lucidă, continuă, care

momentului, dar și psihismul în sensul contradicției externe, locul (starea T; calea de mijloc; între aceste două e o subtilă diferență de stare), se instaurează ca prezență, posibilă supraconștiință -unde ființa este.

³⁰³ Golul metafizic, din punct de vedere al Științei sacre, reprezintă manifestarea Nefinței în lumea Ființei. Această afirmație face posibilă înțelegerea modului în care discontinuitatea asigură continuitatea. Remarc aici importanța înțelegerii actualizării și potențializării lui Ștefan Lupașcu. Actualizarea și potențarea se fac utile nu numai în cele trei materii descoperite și propuse de acesta, ci și pe celelalte nivele de conștiință, fiecare nivel având în compoziția lui cel puțin trei materii, ca și în cazul conștiinței întrupate, numită ca existență -om. Când mă refer la nivel de conștiință, gândesc simbologia corpului uman cu cele 9(nouă) nivele energetice, fiecare nivel oferind o altă dimensiune existențială a plasării omului în destinul său. E absurd ca oamenii de știință să ignore efortul personal al omului de a se depăși pe el însuși, efort pe care acesta îl face de mii de ani și care a adus pentru cei mulți evidența ființării înțelepciunii ca ceva tangibil. Mai mult, semnalarea că fiecare om poate chiar în existența lui diurnă, obișnuită, să atingă și chiar să-și transforme fiecare act trăit într-un comportament înțelept. Lumea celor trei materii antagoniste și contradictorii, manageriate de actualizare și potențare în viziunea lui Șt. Lupașcu, poate că va duce la *trezirea* (în sens de deschidere) omului de știință la o realitate mai vastă și mai profundă decât realitatea actuală a acestuia- reducționistă, luând în considerare -numai- comandamentele materiei macrofizice. Realitatea *sufletului* uman își are *izvoarele istorice, arheologice, literare etc*", pe alt nivel de conștiință, care, desigur, trebuie actualizat. Și, avem cum.

³⁰⁴ V. în Bhagavad- Gita: "lumea pe care o cunoști împrejurul tău e o părticică infimă a lumii care există", spune Krishna, (care, tradus- negru, sugerează inconștientul), tânărului războinic Arjuna (tradus- alb, sugerează conștientul) în timp ce-i conducea carul de luptă. În basmul cunoscut la noi sub numele de Harap-Alb e propus un autentic scenariu inițiativ pentru realizarea căii serpentiforme dintre alb și negru.

³⁰⁵ Veghea are aici și rolul de a face diferențierea între *indulgență* și *a fi bun* cu scăderile noastre. Iată ce spune în acest sens V. Lovinescu în *Jurnal Alchimic*, Institutul European, Iași; colecția Mit și Religie (6) : "Este o deosebire esențială între a fi indulgent cu slăbiciunile noastre și între a fi bun cu ele. Nimic mai contraindicat decât prima variantă; a doua se impune cu evidență. A fi indulgent cu slăbiciunile înseamnă a fi tu însuși slab și învinsul lor ; a fi bun implică recunoașterea că există ceva bun în ele, adică ceva pozitiv, pentru că metafizic cuvântul bun nu are alt sens decât a fi pozitiv. Atunci ce este luminos în întunecimea lor se emanează și se unește cu intelectul aceluia care se uită la ele. În mod practic, e bine ca acestea să fie rostite când ești în fața păcatului tău, pentru că formularea are o virtute incantatorie și șarpele din transgresiune ridică pentru prima oară capul spre tine, rostitorul, adică spre Intelct".

rămîne permanent aceeași indiferent de valurile oceanului, adică o supraconștiență care, din punctul meu de vedere, lasă să fie ființa³⁰⁶.

Notă: a fi bun, luînd ca sprijin cele de mai sus, mai înseamnă să fii puternic pentru a rezista într-o lume aservită închipuirilor materiei. A fi puternic, înseamnă a instaura un echilibru (armonie), între agregatul (corpul fizic+biologic+psihic) și gîndul, care e omul. Locul unde dialogul se înfăptuiește e Mintea. E interesant că, în timp ce tradiția extrem orientală vine din direcția educației agregatului (corp fizic-biologic-psihism), prin metode pragmatice (v. Arta Marțială, Yoga etc), spre Mintea golită, ca loc de înfîlnire a gîndului (omul) cu Ființa, occidentul, pornește de la Rațiune folosind o întreagă pleiadă de logici și etici, pentru a ajunge de la determinism la incertitudine, de la evoluționism la divinitate etc., girînd de fapt același lucru, înțelegerea într-un tîrziu, că înțelepții spun unul și același lucru, și așteaptă ca și noi, să-l pricepem și să-l urmăm. Care e acel lucru? E folosită o expresie în cazul explicării unui comportament ce agresează codul moral al societății: *Așchia nu sare departe de trunchi*. În cazul nostru, *acel lucru* al înțelepților spune: e timpul ca din locul (locul aici înseamnă maturitatea spirituală) căderii în lume- căci omul cade în lume acceptîndu-i închipuirile, al așchiei care sîntem, să ne răsucim și să purcedem pe drumul de întoarcere către casa Tatălui nostru, Dumnezeu. E de natura evidenței faptul că Orientul nu ar fi putut să ajungă la performanțe tehnologice fără occident. Dar în același timp trebuie de observat că primii (orientul), fiind deținătorii unei educații venite din tradiție, cum am explicat mai sus, au asimilat cu o uimitoare ușurință, efortul de secole al occidentului în materie de civilizație tehnologică. Miracolul Japonez e cel mai elocvent exemplu. Deși acceptată ca evidență, Tradiția extrem orientului e în continuare respinsă de civilizația occidentală. Păreră mea e că moștenitorii întregii comori tehnologice, atît la nivel fundamental cît și experimental, în toate domeniile vor reveni de drept extrem orientului, care vin din direcția unui suport spiritual (corp fizic-biologic-psihic) bine motivat. Nu mai e pentru nimeni o necunoscută atitudinea Zen. Acum cîștigă teren pe măsură ce tot mai mulți oameni de știință vin în contact cu ea (în special fizicienii domeniului cuantic), și sigur va fi filosofia viitoare a tuturor științelor. Aflată la nivel de evidență, trecerea la îndreptățirea ei (atitudinii Zen) s-ar afla pe un teren greșit, dacă nu se vor lua în considerare și aspecte ale artei marțiale, în special cele ce țin de exercițiul numit kata. Kata oferă schema, arhivă așteptînd să fie decriptată de practicianul dornic de descoperirea și însușirea schemei proprii și, implicit, a recuperării posibilităților de metamorfoză în nodurile ei esențiale.

³⁰⁶ Pseudo- Dionisie Areopagitul, spune: "la fel de bine Dumnezeu e cunoscut în orice lucru; iar Dumnezeu e identic în același timp prin modul de cunoaștere și prin modul de necunoaștere; e cunoscut în orice loc și în același timp în care e cunoscut prin nimic în nimic".

Calea de mijloc³⁰⁷ zenistă vine din direcția Tradiției, dar și ea realizează locul (golul metafizic) pentru aceeași prezență, aceeași supraconștiență care, la fel, lasă să fie ființa. În acest loc al libertății necondiționate intelectul *călărește* orice forță suscitată. Trupul, senzațiile, chiar și facultățile psihice nu-și pot supune forțele activate. De aceea starea T, ca loc îngust prin care calea de mijloc poate fi, reprezintă chiar locul depășirii condiției umane. Din această perspectivă, fără a forța textul, orientul, occidentul, nordul și sudul (asimțibil, în cardinalitate apar nadirul și zenithul³⁰⁸), aflate în

³⁰⁷ Ca și starea T, Calea de mijloc își are propria *filosofie*, precum și instrumentarul necesar accesării ei. Un exemplu, preluat din *Putința sau Originalitatea Sigiliului* p.247: "Un koan intrat în notoritate, avînd ca protagoniști un celebru maestru Zen, Chao Chou și un preot, ne pune în fața unei uluii, un paradox: "spune-mi, întreabă preotul pe Chao Chou, ce sens are venirea din Est a primului Patriarh?". Maestrul răspunde: "Chiparosul din curtea templului". În cele ce urmează trebuie de urmărit cum cele două realități pomenite în această lucrare, realitatea primară și cea secundară, se articulează natural în *vederea* maestrului Chao Chou. În momentul punerii întrebării cîmpul original nearticulat (realitatea primară), se articulează singur, el însuși, din proprie mișcare. Cum e posibil acest lucru? Chao Chou, în momentul întrebării, era într-o completă *uitare de sine*, adică era prezentul. Într-o *clipită* (spontan), auto-articularea pomenită, a angajat Cîmpul Total al realității primare. Pentru ușurință în argumentare, vom numi cu expresia *a vedea* Cîmpul Total nearticulat, în timp ce același cîmp total, în starea sa articulată, *eu văd aceasta*. *Eu văd aceasta* (adică Chao Chou) trebuie să rămînă aceeași, căci întreg cîmpul se articulează ca Subiect și ca Obiect. Dificultatea rezidă în a înțelege că în timp ce Subiectul semnifică *eu* (*eu văd aceasta*), și Obiectul sau *aceasta*, deschizîndu-se, semnifică *eu văd aceasta* (*aceasta*). Dacă noțiunea de *empatie* poate sugera ce se întîmplă, atunci e binevenită, deoarece în acest stadiu, înțeleg prin *eu*, care e o specie infinit dinamică și mișcătoare de *eu*, o prezență capabilă în fiecare moment să fie transformată în *aceasta*, și să se releve sub această formă. De aceeași manieră *aceasta* nu e fix *aceasta*. E un *aceasta* gata în orice moment să fie resorbit în *eu* și să funcționeze ca aspect al eu-lui sau sub formă de *eu*. Fiecare din acestea sînt posibile, deoarece *eu* și *aceasta* sînt, în sine, o actualizare a întregului Cîmp al Realității. Cu alte cuvinte, în loc de a prezenta cîmpul ca *eu* (*eu văd aceasta*), Chao Chou îl prezintă ca fiind (*eu văd aceasta*) *aceasta*. Asta indică că, chiparosul nu e un simplu sau unic chiparos. El este eternul Prezent actualizat, în acel moment, în acest chiparos singular din curtea templului. Dar chiparosul, ca etern prezent, își avea această semnificație numai pentru Chao Chou. Trebuie să ne creștem propriul nostru chiparos, pentru a avea acces la Eternul Prezent.

³⁰⁸ Să-l lăsăm pe V. Lovinescu, în *Jurnal Alchimic*, să convingă de necesitatea orientării tendinței omului către Zenith de necesitatea dialogului acestuia cu trupul său, greu încercat de vremuri după căderea protopărintelui nostru Adam, neînțeles și

ignorat, cal năzdrăvan acoperit de bube, așteptându-l pe Făt Frumos. Referindu-se la Vocea care se intonează zilnic din Horeb și mai apoi la atitudinea mentală vis a vis de trupul nostru: "Baal-Șem interpretează pasajul din Talmud cu privire la Vocea care se intonează zilnic din Horeb, că această voce (Stimme) vine din lumea Gîndului și că a percepe această Voce înseamnă a îngrădi gîndurile. Or, vocea din Horeb nu e altceva decît murmurul de-abia perceptibil pe care l-a auzit Ilie pe muntele Horeb, cînd a fugit din Samaria, după zgomotele furtunii, ale ploii și ale tunetelor. Elementul chitenseñial al lor. Dar mai e ceva, de o importanță capitală. Tot pe Muntele Horeb a auzit Moise pe *Eheieh așer eheieh, Eu sînt Cel ce Sînt*, autoafirmarea Divinității. Nu e logic să concludem că aceeași Autoafirmare, aceeași mărturie a Identității, a auzit-o și Ilie? Mai precis și aplicabil la realizarea spirituală. A auzit murmurul veșnic al lui Memnon în noi, cu mentalul perfect potolit, e a auzi pe Dumnezeu rostindu-se pe El- Însuși. Dumnezeu își toarce Numele singur. Dacă tăcem îl auzim și noi. (atitudinea zen propune tăcerea într-o atitudine orientată a trupului nostru) De aceea, cea mai mare rugăciune, cea mai importantă, singura care există în fond, e integrarea acestui murmur, după ce a fost perceput, în centrul ființei noastre. Și toată ruga noastră spre Dumnezeu e să ne îngăduie să-L auzim. Legimitatea aplicării microcosmice e evidentă : mai întîi, orice manifestare macrocosmică își are în mod necesar aplicarea și în microcosmos. Structura însăși a Rugului Arzător ne-o arată: rugul de spini e corpul nostru, focul e vehicolul nostru subtil, Vocea e planul spiritual, causal. Imediat ce am ordonat ierarhic cele trei stări în noi, adică le-am subordonat una alteia, pe cea inferioară celei superioare, și le-am surpus, făcîndu-le să coincidă centrele (Un aspect important, care e pierdut din vedere, pentru toți cei încercați de Îngerul feții, ar fi că, lipsește de educație dinamică, gestuală, ritmică și respiratorie - toate într-o bună așezare pe un exercițiu numit kata -, corpul fizic și psihismul acestuia, orientîndu-l doar către partea statică - cum ar fi posturile de meditație. Datorită acestei lipse, specificate, apare boala mistică. Priviți toți misticii, chiar călugării de toate așezările, toți cei care urmează cu strictețe un anume rit, cunoscut de altfel, se îmbolnăvesc prematur. Călugării Shaolin însă, nu ... , de ce oare?). Vocea, suflu al identității, se face auzită în cele trei lumi. Am putea spune că un foc, ca să ardă trebuie să fie însuflit și de un curent de aer(Respirația trebuie să fie luată în serios și, vis a vis de ea, instituit un real program de educație. Respirația ca și corpul fizic, sînt singurele instrumente cu care existența numită om, poate concret lucra pentru desăvîrșirea sa). De ce nu am aplica acest principiu și Rugului Arzător ? Și, în adevăr, ceea ce ațîță focul și-i dă continuitate în cele trei lumi este prana, care unește lumile între ele, le dă omogenitate și continuitate și mai mult, le dă o impulsională ascendentă prin direcția lui naturală spre Zenith. Imediat ce-am determinat în noi un ax vertical, al cărui fruct, în vîrfurile lui, e Soarele sau Steaua Polară (simbolism zodiacal sau polar), atunci Suflul, Prana, difuz și împrăștiat pînă atunci, se structurează într-o coloană verticală, potolește agitația gîndurilor și

aprinde cu încetul focul de pe Rugul Arzător care e ființa noastră : foc care e robul Umidului, dar pe care suflul ascendent îl usucă pe încetul, pînă cînd izbucnește incendiul care conflagrează cele trei lumi. (Pămîntul invizibil care este omul, urmează să fie adus la o conștiință a omogenității sale, moment în care apare conștiința dizolvării în elementul aqvatic - aflat în cea mai mare proporție în corpul uman - și depunerea sub formă de mîl pe fundul apei. Această materie supraesențializată este trezită de suflu care usucă umidul și eliberează mai întîi căldura, apoi pe măsura "zvîntării" focul, care, conflagrînd în planul superior de reflecțiune, fulgeră mîlul, metamorfozîndu-l în diamant, piatră din zidul Ierusalimului ceresc). Or, ceea ce e minunat, e că această operație de înaltă Theurgie o putem întreprinde în fiecare moment, oriunde ne aflăm, într-atît Dumnezeu e la dispoziția omului. Revin : cele trei lumi ale noastre - unite prin axul vertical care le străbate centrul ; se *construiește* astfel un altar sacrificial, un templu, cu, în centrul lui, un horn care trage bine (cele trei centre suprapuse) ; atunci focul, care e o latență chiar în mijlocul mlaștinilor, își topește cojile umede și izbucnește. Horebul e prin excelență inima noastră, totuși e permis să-i vedem vîrfurile care emerge în creștetul capului nostru în Brahma-randhra. Focul umed immanent nu poate fi *însuflețit* (adică Prana făcînd oficiul intermediar al lui Hermes; ...*portavit illud ventus in ventre suo*) decît de un foc supraesențial necreat, transcendent, care nu cere altceva decît să coboare în lumea noastră, ca să se unească cu focul din exil și să-I vindem *lepra*. Zoharul o spune: *Băgați bine de seamă că atunci cînd Cel Vechi misterios și-a răspîndit Lumina, a luminat mai întîi Creerul și apoi acesta a iluminat Inima*. Acest foc restabilit astfel, în integralitatea lui, dezlănțuit, e Euharistia cerească, din care se hrănesc Îngerii. Ceea ce e esențial e suprapunerea ierarhică a planurilor, care nu e posibilă decît prin determinarea unui ax vertical și a unei stele în Zenith (latet Sol in Sidere). Să găsești centrul fiecăruia din cele trei planuri, căutînd de din afară, e tot așa de eficace ca strădania omului care încerca să care lumina soarelui cu un oboroc, într-o casă fără uși și fără ferestre. Verticalitatea corpului nostru ne oferă soluția imediată, ne deschide o poartă pe care noi nu avem altceva de făcut decît s-o pășim. Dar lucrurile cele mai evidente sînt cele mai ascunse. A preface păcatul printr-o acțiune plăcută lui Dumnezeu. Această acțiune nu poate fi decît RITUL. Tăcerea nu e numai un simbol imediat al lui Dumnezeu, dar și un principiu reunificator al multiplicității; tot ce e împrăștiat, dislocat de celălalt, provine dintr-o ruptură, dintr-o sfărîmare a Verbului: tăcerea, potolirea gîndului, lucrează în mod natural ca un principiu reunificator. Mai precis, puterea sintetică a Tăcerii reunește *ce qui etait epars*, fără să mai fie nevoie să alergăm după fragmentele dispersate ale vorbelor, ici și colo, ca un cioban după oile lui împrăștiate de furtună. Tăcerea lucrează ca un magnet care atrage și dizolvă multiplicitatea în ea, fără să se gîndească la asta, fără să-i dea atenție. E ca un Ocean în care toate apele se revarsă, fără ca să aibă conștiința lucrului. (Pp. 53-55) Pe cînd schematizarea în

coexistență ontică(cruce orizontală), evidențiază prin punctul din intersecție (vezi analogia cu centrul cercului care prin însăși faptul că apare dintr-o intersectare rectangulară, ultimul în configurarea cercului, îi semnifică transcendența), o coapartenență la Principiu³⁰⁹. În coapartenență, antagonismele și contradicțiile susțin și dau *substanță, structură și funcționalitate*, acelei prezențe comune, supraconștiința, locul unde Ființa este. *Starea T*, loc prin/în care Calea de mijloc devine accesibilă, e o punte îngustă, serpentiformă, posibilă de asumat prin educarea unei *bune așezări*, bază a unei/ca - și atitudini-mentalitate, corect ancorată printr-o programă *secretă*³¹⁰,

lumea noastră e un simptom al morții, în cele de sus, e semnul Învierii în Eternitate, din cauza legii analogiei în sens invers. Mort ca cristalul, dar Sublim precum cristalul. Ceea ce e admirabil în el, e frumusețea exilată. Coordonatele rectilinii și polare ies în mod natural din punct, când acesta e exilat în lumea noastră. Punctul, privit profan, e moarte, pentru că nimicește orice caracterizare, orice accident în el; dar nimicirea e numai aparentă, pentru că e o resorbire.

Plantat oriunde în lume, punctul (aici, amintim în interesul lucrării de față, importanța punctului de aplicație dintr-un exercițiu numit Kata. A se vedea *Putința sau Universalitatea Sigiliului*, Ed. Junimea, prima ediție, a doua ediție este cu mult mai completă) care în el însuși e un exilat din cer, proliferază, își construiește brațe, membre, o întreagă fiziologie sacră, pentru a se putea acomoda ambianței. Și această proliferare nu e altceva decât exteriorizarea lui în coordonate. În spiritual, scheletul e mai important decât tot ce susține. O proiecțiune verticală a unui ax, integrându-se într-un punct, de unde își răspîndește coordonatele după simbolismul crucial, o constituie deschiderea umbrelei. P.55.

³⁰⁹ Principiul e ansamblul posibilităților de Non-manifestare și Manifestare.

³¹⁰ S-au programă matrice- mergîndu-se în sensul expresiei *caracterul e destinul omului*, se vor urmări trei cursuri în care se va cultiva: spontanietatea pură, afectivitatea, și puritatea spontanietății. Afectivitatea fiind singura ontologică, va fi permanent o călăuză în elaborarea programelor analitice. Spontanietatea care se va exprima la început printr-o atitudine *negîndită* (fără voia sau știința pruncului în devenire- copil), va fi alterată ca exprimare datorită intervenției actului voit, inerent în procesul de învățare-cunoaștere-înțelegere, revenind în faza de maturitate spirituală, ca puritate a acesteia (spontanietății), moment în care, omul înțelegîndu-și tendința, *se lasă să fie* în act trăit. Dacă societatea, prin educație, e orientată spre cultivarea unei tendințe ontologice, relația dintre bine și rău, sau dintre sattwa și tamas, va fi echiunitară. Omul-individ va primi o educație care-l va propune pentru societate ca om care acționează (rajas) străluminat de intuiție în fiecare moment al implicării sale. De fapt se realizează calea de mijloc (desigur, care nu e o medie aritmetică între bine și rău, ci o transcendere a dualității, și plasarea omului într-un

orientată, în recuperarea, respectiv rectificarea, destinului existenței numită om. Omul îndreptat prin educație spre recuperarea destinului său e unul care-și asumă trecerea printre stîncile, munții care se bat cap în cap pentru a intra în posesia de drept a morții și vieții³¹¹. De fapt, prin aceasta, existența numită om, prin rectificare³¹², depășește viața și moartea recuperîndu-și Viața autentică. Studirea cu atenție a

alt plan al conștiinței, care, de ce să nu fie conștiința conștiinței și a inconștienței, specifică stării T), supraconștiința. Privirea societății va fi îndreptată către lucrurile veșnice (iubirea, viața, bunătatea, înțelepciunea etc) ce se vor constitui în repere valorice, subordonîndu-și în același timp lucrurile neveșnice (cu început și sfîrșit), de trebuință imediată (lumea materială, noumenală etc). E posibil, într-un final pentru unii dintre membrii societății astfel formată, să urmeze un singur criteriu valoric; după cum spunea sf. Pavel- vine un timp în care singura valoare urmărită stă în expresia *tot ce mă împlinește e bine*. Termenul *împlinește* suscită la discuții; dar să vedem ce spune VL în *Jurnal Alchimic*, pp.112-117, despre *împlinire*: "Împlinirea e rezultatul unei deplasări de conștiință din dualitate în Unitate, ceea ce se traduce, în simbolismul spațial al corpului omenesc, prin concentrarea atenției noastre în linia de forță a axului median care ne desparte în două. Mijlocul cel mai sigur și mai simplu de a evertua acest ax e concentrarea pe ochiul frontal al lui Shiva. Dreapta ce coboară din el atinge vîrfurile inimii. Încă o dată izbește faptul că reflexele Intelectului transcendent nu trebuie căutate în combinațiile mentalului nostru, oricît ar fi ele de ingenioase și chiar juste; trebuie căutate în datele imediate, existențiale ale corpului și sufletului nostru. Intelectul nu e în meditația discursivă a inteligenței noastre, ci în punctele consacrate ale ființei noastre fizice, inima, ochiul central și celelalte limite ale trupului; în *materia primă* a psihicului nostru, locuit de modificările lui superficiale, ca și metalele nobile de lepra lor. Da, e mai intelectual să determini o axă imaginară, străbătîndu-te din creștet pînă în tălpi, decît să crezi că obții iluminarea printr-o morișcă de silogisme".

³¹¹ Apa vie și apa moartă, așa cum se fac referiri în unele din basmele cunoscute la noi. Aici, este locul de amintit expresii ca: "furci caudine"; "patul lui procut" etc., toate fiind semne de răscruce, momente de supralicitare a condiției, existenței numită - om.

³¹² "Practic etapele, ar fi următoarele: mai întîi cîștigarea senzației corpului, ca fiind un tot omogen; această simplă senzație este deja un transfer în planul subtil. Această senzație, la rîndul ei, trebuie topită în senzația singelui nostru, care e în special o senzație calorică. E curios cum în asemenea experiențe organele noastre, senzațiile noastre particularizate și localizate, se rezolvă în "cîmpuri" de forță. Ultimile cuvinte sînt de altfel definiția planului subtil. Din senzația calorică se ridică în sus senzația luminoasă care, împreună cu cea calorică, formează întregul plan psihic intermediar. Ceea ce e capital este că acele diferite planuri separate nu trebuie să se suprapună unul altuia, static, ci să fie însuflețite, dinamizate, de un Fiat transcendent, care le dă o formă de vîrtej în care, prin spire insensibile, inferiorul se transformă în superior și acesta în Suprem. Fără acest impuls, separațiunea e precară, admițînd că s-ar fi putut efectua".(VL-Jurnal Alchimic, pp.-112-117)

miturilor, basmelor, legendelor chiar, a poveștilor și predarea lor copiilor, tineretului, adulților etc., pe diferite straturi de elevație spirituală potrivită cu compoziția auditoriului, e capitală. Cele de mai sus trebuie să devină obiecte de studiu și cercetare pentru toți oamenii de știință, cultură, învățămînt și educație, social etc., care și ei, la rîndul lor, pentru a avea acces la o *bună înțelegere*, trebuie să învețe o *bună așezare* pe dialogul scos în evidență în cărțile mele *Putința sau Universalitatea Sigiliului*, Ed. Junimea, Iași 1998 și în ediția de față. E dificil cînd are loc o schimbare de atitudine ca mentalitate³¹³, dar foarte dificil cînd aceasta urmează să se îndeplinească într-un plan, acesta fiind cel spiritual, accesibil doar prin salt.

³¹³ Doresc să arăt că mentalitățile înseamnă și reflectarea faptului că atît credințele cît și legendele, imaginarul, depind în bună măsură de modul de organizare al societății, de cultura, civilizația dintr-o epocă dată. Că mentalitățile înseamnă, - mai mult decît credem -, cuvinte, gesturi, imagini, credințe care vin din trecut găsindu-și drum și sens în cotidian, în actualitate. Că trebuie să privim trecutul ca parte din prezent (Marius Chelaru, *Zalmoxis versus Salmoxis*, p.26).

Aplicația trei
O posibilă interpretare supra cultivării roții legii

Un ansamblu alcătuit din cinci seturi de exerciții somatice numite *Falun Gong* (cultivarea roții legii sau, se mai spune: cultivarea vârtejului), avînd ca simbol zwastica, propuse de maestrul Li Hongzhi, precede această așezare, dînd stări care urmează autenticitatea sinelui veritabil. Deoarece insertarea în antrenament a acestor exerciții e extrem de importantă (conform principiului Yin-Yang- antrenamentele dinamice trebuie obligatoriu alternate cu antrenamente statice, cum ar fi: taijiquan, exerciții de respirație somatică și psihosomatică, falun gong, za-zen etc.), descriem seturile de exerciții Falun Gong din perspectiva simbolului swasticii. Așadar, primul set de exerciții, numit și *Cele o mie de mîini a lui Buddha*, are ca scop obținerea dilatării corpului fizic în cele șase direcții ale spațiului. Corpului fizic se armonizează din perspectiva raporturilor spațiale calitative care se creează la nivel de segmente, articulații, ligamente, mușchi, epidermă, coloană vertebrală etc.; starea biologică a organismului se îmbunătățește printr-un balans energetic optim la nivelul fiecărui organ etc.; iar la nivelul sistemului nervos central se creează premisa așezării studentului în starea T, stare unde/prin/care calea de mijloc extrem orientală este. Cu alte cuvinte, în minte se întronează liniștea. Singurul lucru urmărit este execuția corectă a mișcărilor gestuale, ținuta corpului și respirația somatică. Înțeleg prin respirație somatică respirația naturală a corpului fizic uman. Acesta, prin gesturi adecvat educate, lasă să curgă aerul în plămîni (umplîndu-i totdeauna de jos în sus), fără intervenția voinței asupra respirației. Respirația se face de la sine prin atenția orientată asupra așezării corpului în postură, gest, ritm.

Setul doi de exerciții se execută pe suportul psihosomatic pregătit de setul precedent. Cu *mintea imaterială și fără formă*, într-o stare profundă de calm, cu brațele se materializează *roata legii*, care e urcată de la nivelul *rațiunilor inferioare* simbolizate de pămînt și apă, spre nivelul *rațiunilor superioare*, semnificate de aer și foc, coborîta apoi pe nivelul inferior, nivel al necesității. Sau cum se spune în

Tabla de Smarald: "ascendit a terra in coelum iterumque descendit in terram et recipit vim superiorum et inferiorum" (Urcă de pe pământ în cer și coboară din cer pe pământ și primește puterea celor de sus și celor de jos). Gestul mâinilor ridicate mai apoi deasupra capului, deasupra celui de-al șaptelea centru cu o mie de petale, Sahasrara, reprezintă Intelectul. Acesta, după cum spuneau vechii alchimiști, e o oglindă așezată deasupra celor șapte porți (după alte păreri ar exista nouă porți - subscriu). În timpul acestei posturi e esențial să potrivim cele șapte/nouă porți, fiecare din ele reprezentând stări ale conștiinței pe axul unic care e coloana vertebrală a omului, în așa fel ca lumina reflectată de oglindă (Intelct) să străbată fără împiedicare pînă la centrul inferior, de bază, Mulandhara. Următorul gest este deschiderea mâinilor, care din forma inițială ce materializa ținerea unei roți deasupra capului coboară cu palmele paralele, de o parte și de alta a capului. În acest moment, postura corpului cu brațele ridicate, paralele și cu picioarele depărtate, simbolizează clepsidra. Deschiderea mâinilor de deasupra capului semnifică deschiderea florii de lotus pe planul superior de reflecțiune sau deasupra *tăriei* (planul de jos al apelor/ rațiunilor superioare, divine). Prin cupa superioară a clepsidrei, ca printr-o pîlnie, omul restabilește circuitul cosmic al energiei. Sîntem în starea noastră primitivă, un sistem coerent de energii sintetizînd toate puterile Cerului și Pămîntului. În mlaștina umedului aceste energii s-au transformat în senzații și în pasiuni, care sînt ecoul cutiei de rezonanță constituită din corp, la glasul senzațiunilor. Aducerea mâinilor la nivelul dantianului și suprapunerea palmelor fără atingere la trei degete sub ombilic, la bază, face din subtilul imediat superior cutia de rezonanță a senzațiilor. Această stare se poate obține prin completa încetare/ liniștire a activităților corpului fizic și prin simpla suprapunere a unei dimensiuni intelectuale deasupra senzațiilor, după un simbolism geometric. În acest fel senzațiile pot fi surprinse chiar pe treapta cea mai de jos, inferioară, a patimii. O prezență intelectuală (luciditate, auto-control) adăugată patimii, o trage în sus și o amplifică în pură energie spirituală. Patima nu trebuie ucisă, ci urmează să servim pe Dumnezeu cu ea. Ea nu e un dușman, ci o închisoare a luminii divine. Prin stabilirea unui Zenith intelectual patima aspiră către înălțimi, într-un fel asemănător lunii care atrage marea. Al treilea set de exerciții pune în evidență aspectul dublu, ascendent și descendent, în

străbaterea celor șapte/nouă porți, al lui Kundalini. Cele două aspecte (ascendent, descendent) sînt polarizarea unei forțe unice, care ucide și respectiv învie, unul care duce la Necesitate altul la Libertate. În cadrul acestui set, prin postura androginului, care arată cu o mînă Cerul și cu o alta Pămîntul, corpul devine horn al suflului. Suflul usucă Umidul care ține în robie Focul și creează premisele eliberării acestuia. Exercițiul se încheie cu activarea forței abdominale, loc al umedului care ține captiv focul simbolizat prin swastică. Următorul set de exerciții, al patrulea (după ce prin celelalte s-a obținut cutia de rezonanță a părții subtile a corpului pe de o parte, a prezenței (lucidității) pe de altă parte, și eliberarea focului cunoscut sub numele de Kundalini- energia subtilă din corpul uman, concentrată la baza coloanei vertebrale), face directă trimiterea, prin forma execuției, la Vortexul Sferic Universal care, aici, este omul. Al cincilea set de exerciții și ultimul al Falun Gongului leagă cerul cu pămîntul, în așa fel încît, prin unirea acestora se obține unitatea, suprafața plană din Zen sau *tăria* din creștinism, în toate cazurile existența numită om ajunge la calitatea de om adevărat, care și-a depășit condiția umană. Omul devenit Bodhidharma (un Bodhidharma e un eliberat care renunță la suprema Libertate pentru a coborî sacrificial în Necesitate), așezat deasupra apelor inferioare, în postura finală de Za-Zen, rămîne în așteptare pentru a prelua și călăuzi către Iluminare/Mîntuire³¹⁴, a cît mai mulți dintre oamenii, care se străduiesc să imprime trupului lor o mișcare ascendentă, sattwică.

³¹⁴ Iluminarea este realizată de elite, mîntuirea este propusă pentru restul omenirii.

Aplicația IV

Cîteva date asupra antrenamentului spiritual al stilului de luptă NINJUTSU

Trebuie de observat că misterioasa artă ninjutsu ori metoda secretă a oamenilor ninja de a controla canalele energetice diferă complet de practica contemporană, nu îndeajuns de motivată.

Cînd spun *nu îndeajuns de motivată* gîndesc motivația plasată la nivel de folos în alt fel de *utilitate*. Aceasta (motivația), stimulată de prejudecata cultivată de acuzele ce s-au adus stilului ninjutsu, de formator de *asasini* dar, mai ales, de faptul, pe de altă parte, că însăși practicanții acestuia urmărind performanțe *bizare* (*posibile datorită puterilor paranormale obținute prin antrenament, aceștia și-au cantonat ieri ca și azi interesul în modelul de luptător perfect, capabil să acționeze pe orice teatru de luptă în orice circumstanțe de timp sau loc*), au pierdut din vedere folosul net superior, acela de a obține prin exercițiile cu totul speciale un autentic suport spiritual³¹⁵. Pentru o înțelegere corectă a unui gen de practică care se crede ca aparține evului mediu japonez, vom face o incursiune în acele timpuri stravechi. Plonjînd în adâncimile de proveniență a artei ninjitsu^{KP}, nu am fost surprins să întîlnesc și să văd cum acționează o cunoștință mai veche, noutatea prin combinație. Astfel, acest domeniu misterios, fascinant, se crede că provine dintr-o fericită simbioză între antica practică Tibetană Tantra, credința populară animistă Shinto și Shugendo japoneză, Taoism și nu în ultimul rînd ca importanță, partea esoterică a Buddhism-ului cunoscut ca Mikkyo, nume care, ad litteram, se traduce ca *secret Buddhism* (de unde, de altfel, se crede că se trag rădăcinile Kuji-in sau în textul de față kudji-kiri).

Primele informații asupra posibilei sale origini provin dintr-un tratat asupra artei spionajului, inclus într-o veche lucrare chineză de acum 2400 de ani, o carte de teorie militară, denumită *Sun Tzu*, a marelui strateg chinez *Sun Wu*, care a trăit între anii 500 și 300 î.e.n.

³¹⁵ Cu aceeași semnificație, așa, cum am mai avut prilejul în această carte de a insista asupra lui.

^{KP} M-am sprijinit, pentru a-mi susține punctul de vedere referitor la kudji-kiri, de o cronologie istorică surprinsă în cartea lui Andrew Adams, "Ninja asasini invizibili", tradusă de Violeta Țuiu, în curs de apariție la Editura Sakura Iași.

Putem bănuî fără să cădem în greseală, că și alte imperii care au existat, la fel ca și cel chinezesc, au folosit în strategia militară a acelor timpuri, metode mai mult sau mai puțin obișnuite, pentru obținerea de informații, eliminarea persoanelor incomode, atacuri comandate surpriză, etc., plasând în acest fel originea artei ninjutsu, nenumită așa la origini, într-un ev cu mult mai îndepărtat. De altfel, stă în firea naturală a existenței numită om să se războiască. Ba chiar și planului de fire superior, lumea arhetipurilor, vizibil într-o anumită vârstă a omenirii, cunoscut astăzi ca perioada mitică a existenței omului, i-a fost propriu războiul. Cât despre zei olimpieni ce să mai adăugăm. Tot din mitologie mai știm și de războaiele angelice. Concluzia firească și de bun simț este că războiul este o stare normală a existenței numită om, care intuitiv respinge moartea entropică proprie omogenității materiale a macrofizicului universului, determinând cosmosul(ordinea) să se transforme iar și iar în dezordine, adică mișcare, schimbare, lărgind astfel câmpul de șansă al individului de a-și găsi calea generatoare de salt către casa tatălui. Personal, atribui artei ninjutsu, mai mult decât altor arte, o trăsătură ontologică. Să raționăm sub bunul gând, cum vom desluși și în lucrarea de față, asupra modul persuasiv în care se insinuiază starea afectivă în programul de antrenament centrifug - psihosomatic și mai apoi centripet – somatopsihic din arta marțială, numită în cartea de față fior mitic, desemnându-se ca veritabilă coardă de argint, ce străpugând coordonatele solare, se identifică devenind, coordonata polară. Dacă este așa, arta ninjutsu ca și arta marțială, aparține Omului Universal, care devine astfel o atitudine susceptibilă de a fi însușită de oricine, oriunde s-ar afla în posibilele geografii fizice sau culturale. Ninjutsu își evertuează numele la rang de artă numai asumându-și antrenamentul spiritual. Altfel, el decade din dreptul de a se mai numi Artă.

Urmărind firul roșu lăsat de slabele consemnări asupra traseului urmat în istoria scurtă a omului *ec*sistent (care se observă și consemnează), ninjutsu își face din nou apariția după aproximativ 1000 de ani, când tacticile specifice spionajului au fost introduse în Japonia, pentru prima dată, de prințul regent Shotoku (593-622 e.n.) care a folosit agenți secreți. În perioada ce a urmat, de-a lungul a aproximativ 500 de ani, Ninjitsu s-a dezvoltat treptat datorită eforturilor preoților rebeli care trăiau în munți, cunoscuți sub

denumirea de *yamabushi* (în traducere ad literam „războinici ai muntelui”).

După moartea prințului regent Shotoku urmează o perioadă de dezordine a națiunii, datorită neînțelegerilor dintre credincioșii budiști și cei shintoști. Este momentul în care se vorbește de un *yamabushi* numit *En-no-Gyoja*, care a încercat să restaureze ordinea prin Shugendo, de altfel un nou mod de a propaga budismul.

Aristocrația, temându-se în mod evident că acești *yamabushi* ar putea prelua puterea conducătoare, au trimis împotriva lor forțe masive guvernamentale în încercarea de a-i supune. Nevoiți să lupte împotriva unor forțe superioare, acești preoți războinici, necizelați dar aspri și viguroși, au împrumutat strategia și tacticile militare chineze, folosite atât în lupta individuală cât și în cea colectivă.

În perioada Heian (794-1185) Ninjutsu, își însușește noțiunea de *omyodo*, o străveche disciplină de sinteză care include arta chineză a prorocirii și știința astrologiei. Cred că acesta ar fi fost un moment prielnic al preluării exercițiilor ce compun kudji-kiri. Această disciplină era practică în mod curent de către *yamabushi* și de alți războinici. Dealtfel, întreaga perioadă a evului mediu japonez este marcată și de o “vânătoare” a puterilor misterioase date de practicarea magiei de origine chineză. Puternicul clan Genji, care a condus Japonia în această perioadă, a păstrat, ca de altfel și clanul rival Heike, legături strânse cu acești *yamabushi*, predecesori recunoscuți ai ninja. Iar arta Ninjitsu a fost inclusă în rîndul artelor marțiale pe care războinicii din clanul Genji trebuiau s-o stăpînească pentru a putea îndeplini cu succes, între altele, ordinul imperial de reprimare a populației Ainu și a altor rebeli de-a lungul frontierelor de atunci ale Japoniei.

Ninjitsu prinde rădăcini solide și se definitivează în forma ei fundamentală care va fi practică în următoarele patru secole, de abia la mijlocul perioadei Heian. Provincia *Iga* (astăzi prefectura Mie) intrase sub controlul clanului *Hattori*, ai cărui membri erau instruiți în arta spionajului de către asceți și *yamabushi* din această provincie, în care familia Hattori a pus practic bazele Școlii Iga de Ninjitsu.

La sfîrșitul perioadei Heian, în anul 1185, s-au înființat mai multe școli *budo* pentru formarea și pregătirea de războinici în devenire și de agenți secreți, printre care și faimoasa școală de *ninja*,

întemeiată de Yoshitsune, celebrul razboinic din clanul Genji. Această școală de *Ninjitsu*, cea mai veche din Japonia, acorda o deosebită importanță săriturilor și strategiei atacurilor surpriză – o abilitate sinistră ajunsă, secole mai târziu, aproape de perfecțiune. Principiile acestei strategii au fost folosite de japonezi în timpul atacurilor surpriză împotriva chinezilor în 1895, rușilor la Port Arthur în 1904 și americanilor, la Pearl Harbour, în 1941.

Yoshitsune și-a întemeiat propria sa școală de *Ninjitsu*, dar nu înainte de a se perfecționa în artele marțiale predate, pe atunci, la școala *Kurama-Hachiryu*, care fusese întemeiată de yamabushi de pe muntele Kurama. Cu toate acestea, nici școala Kurama, nici cea a lui Yoshitsune (*Yoshitsune-ryu*) nu a marcat debutul *Ninjitsu* ca artă independentă. Dimpotrivă, *Ninjitsu* a continuat să fie predată ca una dintre multele arte marțiale reunite. Desprinderea ei ca artă distinctă și independentă s-a produs abia spre sfârșitul secolului al XII-lea, într-o perioadă de mare prosperitate pentru clanurile *Hattori* și *Momochi*, în provincia Iga care, astfel, a devenit leagănul artei *Ninjitsu*.

Ascensiunea samurailor (acelor oameni de la templu, nici călugări, nici luptători-bushi) în viața socială niponă și afirmarea stilului de guvernare *șogunist*, introdus în perioada Kamakura (1192-1333), au marcat începutul „epocii de aur a *Ninjitsu*”, care va dăinui de-a lungul următoarelor patru secole. În Această perioadă au apărut 25 de școli diferite de *Ninjitsu*, provinciile *Iga* și *Koga* devenind adevărate citadele ale artei respective. Tot cam în aceeași perioadă a fost introdusă în Japonia doctrina budistă Zen, care a stat la baza formării caracterului și mentalității samurailor. Provincia Iga era condusă de clanurile reunite *Hattori* și *Oe*, în timp ce în provincia din nord, Koga, existau peste 50 de familii *ninja* care participau la întemeierea școlii Koga de *Ninjitsu*.

O altă școală timpurie de *Ninjitsu*, *Kusunoki-ryu*, a fost înființată la mijlocul secolului al XIV-lea de către un vestit războinic, pe nume Masahige Kusunoki. Deși ambele școli menționate foloseau cu precădere atacul surpriză, școala Yoshitsune-ryu puneă un accent deosebit pe metodele de luptă directă, față de școala Kusunoki-ryu care se ocupa cu precădere de organizarea activităților de spionaj, folosind în acest scop o vastă rețea informațională. Kusunoki dispunea, pentru operațiunile sale, de un grup de 48 de agenți *ninja*

formați în Iga și plasați în orașele Kyoto, Osaka și Kobe, care îi furnizau informații legate de mișcările ostile ale dușmanului.

Cele patru secole de război civil și de lupte neîntrerupte pentru putere, reprezintă perioada în care ninja au avut cea mai mare căutare și s-au bucurat de cea mai mare apreciere în rândurile comandanților militari ambițioși. Cu toate că în această perioadă au apărut multe școli de Ninjitsu, nici una dintre ele nu putea rivaliza cu școlile tradiționale Iga și Koga în ceea ce privește înzestrarea tehnică.

După pătrunderea armelor de foc în arhipelag, ninja au inventat grenadele fumigene folosite pentru a produce faimoasele lor perdele de fum, au construit arme de foc de buzunar destinate asasinărilor și au realizat chiar săgeți explozive, mine de câmp și tunuri de lemn. Unele dintre aceste tunuri erau așa de mici, încât puteau fi purtate în brațe, acționându-se și funcționând asemeni unei bazuca (aruncător cu reacție AT).

O mare parte dintre comandanții militari ai vremii angajau ninja pentru a-și spiona unul altuia mișcările. Doi dintre conducătorii cei mai cunoscuți erau Shingen Takeda și rivalul său din totdeauna Kenshin Uesugi. Agenții ninja aflați în slujba lui Takeda foloseau relee de focuri de semnalizare, aprinse în vîrfuri de munte, pentru transmiterea de informații din capitala imperială Kyoto spre fortăreața lor din munți, în timp ce spionii lui Uesugi operau deghizați în negustori de medicamente. Ieyasu Tokugawa, ilustrul general japonez, primul din familia dinastică de șoguni care a condus țara timp de două secole și jumătate, folosea și el ninja formați în școlile din Iga și Koga pentru desfășurarea de atacuri surpriză în timpul luptei împotriva dușmanului.

Spre deosebire de provincia Koga, condusă de peste 50 de clanuri ninja, în Iga puterea era împărțită între trei vechi familii de ninja: *Hattori*, *Momochi* și *Fujibayashi*. Clanul Momochi guverna partea de sud a provinciei, Hattori zona centrală și familia Fujibayashi jumătatea de nord împreună cu partea de sud a provinciei Koga, folosind astfel, în propria rețea de agenți, ninja formați atât în Iga, cât și în Koga.

Trei dintre cei mai vestiți conducători ninja din istorie care au operat în regiunea Iga, în furtunosul secol al XIV-lea, au fost Sandayu Momochi, Hanzo Hattori și Nagato Fujibayashi. Pentru a-și induce dușmanul în eroare și a-și ascunde identitatea, Sandayu

întreținea trei case total separate și diferite, cu câte o nevestă și copii, locuind alternativ în fiecare din aceste case. Când situația devenea mult prea periculoasă pentru el într-una din regiuni, se muta imediat într-una din celelalte case, asumîndu-și o identitate diferită. Unul dintre cei mai cunoscuți ninja din clanul său era un bărbat pe nume *Goemon Ishikawa*, care a ajuns mai târziu un tâlhar notoriu. În cele din urmă el a fost capturat și condamnat la o moarte cumplită prin fierbere de viu într-un cazan uriaș.

Este momentul să-i aducem în atenție pe cei trei mari conducători militari, care au trăit în acea vreme: Nobunaga Oda și cei doi generali ai săi, Hideyoshi Toyotomi și Ieyasu Tokugawa. Oda și Toyotomi foloseau mulți spioni militari, dar nici unul dintre aceștia nu era un ninja provenit din Iga sau Koga. Dat fiind rolul hotărîtor al preoților yamabushi în apariția și dezvoltarea Ninjitsu, era firesc ca ninja să păstreze legături strînse cu liderii budiști. Pe de altă parte, Oda și Toyotomi erau dușmani neîmpăcați ai budismului, reprimînd preoții și arzîndu-le templele ori de câte ori aveau prilejul să o facă. Așa se face că ninja formați în Iga și Koga au devenit dușmani declarați ai acestor mari războinici.

Această dușmănie, plus o serie întreagă de încercări nereușite din partea ninja de a-l asasina, l-au determinat pe neîndurătorul general Oda ca, la 3 noiembrie 1581, să invadeze provincia Iga în fruntea armatei sale de 46000 de oameni, atacînd forțe combinate de ninja care numărau aproape 4000 de luptători. În mai puțin de o săptămînă, Nobunaga Oda supusese întreaga regiune sub controlul pumnului său de fier, după ce asasinase un număr mare de ninja și îi executase pe cei mai mulți dintre captivi. Ninja supraviețuitori au fugit din provincie, împrăștiindu-se în toate colțurile țării și intrînd mai apoi în slujba altor comandanți militari.

La mai puțin de un an după ce distrusese casele și fortărețele clanurilor ninja din Iga, faimosul general Nobunaga Oda era mort, ucis în Kyoto de un comandant militar rival, fost colonel din statul său major, pe nume Mitsuhide Akechi. În același timp, unul dintre generalii de frunte ai lui Oda, Ieyasu Tokugawa, se afla în Sakai, un mic oraș din apropiere de Osaka, sub amenințarea unui atac al trupelor lui Akechi. Spre norocul său, Tokugawa a reușit să îl cîștige de partea sa pe liderul supraviețuitor al clanului ninja Iga, Hanzo Hattori, care împreună cu oamenii săi a asigurat garda personală a

generalului pe durata călătoriei de întoarcere a acestuia la sediul statului său major din orașul Okazaki.

Protecția asigurată de Hattori a fost atât de eficace încît Tokugawa și-a format suita personală din rîndul acestor ninja, iar mai tîrziu, cînd a devenit shogun (dictator militar), a folosit aceiași oameni în rețeaua sa de servicii secrete. Hattori a fost desemnat drept șef, iar discipolilor săi ninja li s-au dat posturile de „grădinari” pe lîngă reședința shogunului, din castelul Edo. Cu toate că, propriu-zis, ei serveau drept gardă personală a shogunului, în perioadele calme ei se ocupau cu grădinăritul. Dar cînd se ivea vreo urgență, erau cei desemnați pentru misiuni de spionaj, în timp ce restul de ninja din slujba shogunului, cei formați la școala Koga, trebuiau să acționeze ca agenți de poliție. Un ultimul rol militar major, cunoscut, în care au fost implicați ninja formați la școala Iga a fost misiunea dusă la bun sfîrșit de un grup de 10 ninja, care a înlesnit, în anul 1637, victoria shogunului Tokugawa asupra unui număr de aproximativ 40.000 de rebeli creștini, ascunși într-un castel din Shimabara, Kyushu. Odată restaurate pacea și ordinea în rîndurile națiunii, nemaifiind nevoie de serviciile lor ca agenți ai contraspionajului politic, mulți ninja au fost folosiți ca polițiști și detectivi, iar o altă parte, în special cei din gruparea Iga au rămas în continuare „grădinari” ai shogunului.

Totodată, perioadele de pace permanentă au obligat ninja să se reorienteze de la pregătirea specializată, dedicată spionajului, la dezvoltarea talentelor lor în domeniul investigațiilor criminalistice, abilități păstrate și după căderea, în 1867, a guvernului shogunist. La începutul secolului al XVIII-lea, foștilor ninja proveniți din Iga și Koga, care alcătuiau trupele poliției din Edo, li s-au alăturat și ninja din alte zone. Printre aceștia s-au numărat și ninja din *Negoro-ryu*, adepți ai unei ramuri a școlii Iga de Ninjitsu. Astăzi cred că practicanți devotați continuă să păstreze vie arta Ninjitsu.

Presupun că ar fi interesant de știut că acum 2500-2700 de ani, în Elada antică, se foloseau multe din regulile stricte și severe instituite în clanurile ninja. Distanța mare geografică dar și temporală conduce la gîndul că nu ar fi nici o legătură între cele două centre. Cine știe? Să ne gîndim doar la probabilitatea ca tradiția primordială în alunecarea ei din nord către Grecia, Egipt, Babilon, India, China etc., disimulîndu-și înțelepciunea în cadre laice pe la 600-350 î.e.n., cam cînd apar Pitagora, Platon, Thales de Milet, Aristotel, Buda,

Numa, Lao Tse, Confucius etc., ar putea să gireze o posibilă legătură. Oricum, se știe, totuși, că tinerii japonezi erau pregătiți, în cadrul rețelelor ninja din Iga și Koga, într-o manieră asemănătoare celei în care erau instruiți tinerii greci în străvechea cetate a Spartei.

Iată câteva din performanțele uluitoare la care ajunsese un ninja. Acesta era în stare să zboare, să pășească pe apă sau să trăiască sub apă ca un pește, să devină invizibil, să dispară sub pământ, să penetreze ziduri de piatră, să se facă nevăzut într-un val de fum, ba chiar să se transforme într-un șarpe, o broască, pasăre sau insectă. Ninja au pus bazele uneia dintre cele mai teribile forme de luptă, Ninjitsu. Această artă încorporează disciplina spartană a *Bushido* (codul cavaleresc al samurailui) cu îndemnările specifice pentru fiecare artă marțială existentă la vremea respectivă: *Kenjitsu* (arta duelării), *Kyujitsu* (mînuirea arcului și săgeții), *Yarijitsu* (mînuirea sulitei), *Bisento* (mînuirea lancei cu lamă lată), *Bojitsu* (mînuirea bîtei), *Iaijitsu* (mînuirea rapidă a sabiei), Kusari-Gama (mînuirea lanțului și a coasei) și *Kumi-Uchi* (lupta neînarmată).

Ridicînd la perfecțiune mînuirea tuturor armelor tradiționale contemporane lor, un ninja își completa arsenalul de luptă cu o panoplie stranie de arme speciale și dispozitive secrete, ca de pildă: pumnale, stilete, sulite speciale, pinteni în formă de stea, articulații medievale de bronz, garote, ghiulele mici de fier ținute, șipci de bambus plumbuite, scări de frînghie, cîrlige de fixare, tunuri, grenade, bombe fumigene, prafuri orbitoare, tuburi aruncătoare de acid, otrăvuri și multe altele.

Un ninja era pregătit în arta dură a mutilării, spionajului, contraspionajului, terorismului și răzbunării, puteau escalada ziduri și stînci abrupte, rămîneau sub apă minute în șir sau, prin tehnici speciale de reducere a respirației, își puteau simula moartea pentru a-și înșela adversarul. Seiko Fujita, un descendent ninja care a murit cu cîțiva ani în urmă, pretindea că un ninja putea să execute sărituri de peste șapte picioare lungime (peste 2.2 metri) și că putea parcurge în mers distanța de 350 de mile (peste 500 kilometri) dintre Tokyo și Osaka în doar 3 zile.

Stoici prin natura lor și spartani în obiceiuri, și-au dezvoltat o mare forță și putere de rezistență. Ei învățau să pășească fără zgomot și să parcurgă distanțe mari în intervale de timp uimitor de scurte. Să detecteze, lipindu-și urechea de pământ, sunetul unui pericol iminent.

Nu numai călăreți excelenți, erau la fel de îndemînatici în mînuirea cuțitului, arcului și săgeții. Ninja foloseau săgeți aprinse pentru incendierea taberelor dușmane și comunicau în timpul zilei prin semnale de fum, iar noaptea imitînd strigăte de animale și păsări. Erău mîndri de curajul lor, preferînd moartea în locul predării sau capturării.

Un ninja era totodată un actor complet și un maestru al disimulării, omul cu o mie de fețe. Ninja cel autentic era și un spion cu nervi de oțel care putea să apară într-o zi sub înfățișarea unui călugăr budist, a doua zi sub cea a unui tîmplar, iar în a treia ca oștean în rîndurile inamicului.

Disimularea era perfectă, nu doar o simplă interpretare a rolurilor tîmplarului și călugărului. Ninja trebuia să știe practic tot ceea ce era de știut în legătură cu profesiile pe care și le asuma. Și atunci cînd trebuia să pătrundă într-o nouă comunitate pentru o misiune specială i se făcea o instruire amănunțită în privința geografiei, topografiei, manierelor, obiceiurilor și dialectului regiunii, precum și în cel al trecutului personal al demnitarilor de frunte din zona respectivă.

Bineînțele, cele mai captivante misiuni erau duse la îndeplinire în timpul nopții, preferîndu-se nopțile fără lună sau cele cu furtună, cînd ninja cel înveșmîntat în negru era practic invizibil. Iarna, după ce cădea zăpada, el îmbrăca o altă uniformă, complet albă. Chiar și teaca sabiei sale era albă iar pe tabi-ul alb (șosetă cu un deget) și sandalele de paie își lega un dispozitiv metalic cu 5 lame, care îi permitea să umble cu ușurință pe zăpadă tare și pe gheață.

Pentru misiunile îndelungate, ninja avea întotdeauna la el băutură și hrană, extrem de concentrate. Farmacist expert, ninja își prepara singur rezerva mortală de otrăvuri, ca și propriile medicamente și curative, explozivi și prafuri orbitoare, alimente energizante și băuturi de învigorare. Dacă era rănit sau bolnav, cel mai adesea el era propriul său medic și se trata singur.

Rețelele de spioni includeau, de asemenea, și ninja femei, denumite *kunoichi*. O asemenea Mata Hari medievală era adesea o frumusețe răpitoare culeasă din rîndul clanurilor ninja sau recrutată din interiorul familiilor partizane din districtul dușman. Sarcina ei principală era să își folosească farmecele feminine pentru a smulge secrete vitale de la conducătorii inamici. Cu toate că era instruită să

mînuiască armele ninja, unealta ei principală de ucidere era un ac de păr, lung și subțire, ascuns cu desăvîrșită inocență în propria-i coafură.

Un om se naștea ninja și murea ninja. Erau puțini străini în clanurile ninja care prosperau în provinciile Iga și Koga din nordul orașelor Kyoto și Nara și în partea de sud-vest a orașului Nagoya, în zona deluroasă, accidentată a centrului Japoniei. Pentru un ninja, secretul menținerii în viață era strict legat de păstrarea anonimatului și doar foarte puțini maeștri ajungeau să capete o oarecare faimă. Trădătorii ninja erau vînați fără milă și omorîți de tovarășii lor.

Unificarea Japoniei sub shogunatul Tokugawa a marcat sfîrșitul brusc al tuturor activităților ninja, cu excepția aceloră puse în slujba statului. Rețelele ninja au fost scoase în afara legii, pentru a le împiedica să conspire împotriva shogunului. În secolul al XVII-lea, cînd shogunul Tokugawa a interzis practicarea și chiar și menționarea sub orice formă a Ninjitsu, sub pedeapsa cu moartea, el a pecetluit această artă ocultă, învăluind-o într-un mister care a persistat pînă în zilele noastre. De-a lungul anilor, practicarea ninjitsu a fost continuată doar de o mînă de oameni, din dorința de a păstra vii măcar acele tradiții mai puțin vătămătoare ale artei.

Anumit am lăsat la urmă unul dintre aspectele cele mai intrigante și mai misterioase ale artei Ninjitsu, cel legat de folosirea de semne magice realizate cu degetele, numite *kudji-kiri*. Practica consta într-o complicată împletitură a degetelor, un desen spațial cu mîinile astfel unite și o incantație stranie. Practica *kudji-kiri* ajuta un ninja să își recapete încrederea în sine și îi permitea să își concentreze întreaga energie și voință pentru depășirea situațiilor disperate. Asupra acestora vom insista în prezenta aplicație.

Pătrunzînd înțelesul celor *nouă silabe sigilate* (pecetluite) (Translated as *nine syllable*³¹⁶ *seals*) aflăm “secretul” ce însoțește desenul spațial țesut de degete, cunoscut în toată lumea sub numele de *mudra*. Cuvîntul *mudra* a fost folosit prima dată în literatura post-Vedică. Folosirea de către practicanți a secretului celor nouă combinații ale degetelor în desenarea unui model spațial, îi conducea în final la realizarea unui mental special și a unei atitudini psihice.

³¹⁶ Trebuie să se înțeleagă că silaba face parte din cuvînt. În cazul nostru apare unitatea care este formată din nouă silabe, și pe care în final trebuie să ne-o asumăm.

Mudra se constituie într-un autentic sigiliu, care personalizează practicantul și îi conferă o reală autoritate. De exemplu un ninja poate, în credința lui, folosind o anume încrucișare a degetelor, o respirație specifică acelei *silabe* și o anume vizualizare vis à vis de un pericol, prin simpla desenare spațială a *mudrei* cu ajutorul degetelor unite, să anticipeze și să depășească momentul respectiv. Kudji-kiri poate să realizeze spontaneitatea intenției unui ninja, întrucât fiecare grup de intenții *înrudite* își are pecetea de autenticitate în schema temporală spațializată a *mudrei* care, la rîndul ei, nu poate fi activată decît cu o anume *silabă*, adică o încrucișare a degetelor, adevărată cheie a cifrului. Activarea *mudrei* presupune realizarea legăturii cu cîmpul de energie aflat în zona intermediară. Se spune, omul este gîndul lui. În cazul ninjei, vizualizarea unui gînd, produce actualizarea³¹⁷ instantanee a cîmpului de energie respectiv, care ia forma acestuia. Această metamorfoză³¹⁸ se petrece prin intermediul minții care, fiind constituită din aceeași formă de energie ca cea a zonei intermediare, educată în a nu fixa fluxul de gînduri ce o străbat, decît doar pe cele propuse de cunoașterea intelectuală intuitivă, îl/le lasă să fie materializate instantaneu. Ninjele vechi mai foloseau pentru realizarea tăcerii metafizice sau pentru golirea (realizată prin nefixarea gîndurilor) minții diferite mantră în timp ce își efectuau antrenamentul respiro-psiho-somatic. Așa se explică metamorfozele miraculoase ale luptătorilor ninja și excepționala iscusință în practica artelor marțiale. Desigur că însușirea unei asemenea disponibilități în folosirea energiei conduce la o armă-om extraordinar de eficientă, dar

³¹⁷ Vezi cum este explicată relația dintre subiect și obiect, vis a vis de realitatea primară și cea secundară, dată în "Dezvoltarea interioară prin karate-do", F.L.

³¹⁸ Metamorfoza este actualizarea unui plan superior de stare al Ființei, pe o matrice, schemă, suport spiritual, în care gîndul-formă, comunicat acestuia prin ritualul gestual al degetelor, *mudrei* respirației și mantrasului, se materializează. Referitor la comunicarea cu stările superioare ale Ființei, aceasta se poate face în două moduri : "prin rugă, mai ales ruga contemplativă care e cunoaștere pură (gnosă), și prin ritual care e act simbolic consacrat. Cum există însă un aspect exterior al doctrinei accesibil celor mulți, și unul interior, accesibil unor elite calificate, rezultă implicit două căi de comunicare a omului cu stările superioare : calea exoterică, în genă religioasă, și calea ezoterică, inițiativă. Fără să intrăm în detalii, prima duce la mîntuire, deci la regăsirea după moarte a stării paradisiace, a doua deschide o posibilitate de unire cu Principiul universal, de realizare a "Identității supreme". "(Rene Guenon, "Criza lumii moderne", Ed. Humanitas, București 1993, pp. 17, 18).

și foarte primejdioasă pentru societate, dacă omul-ninja își îndreaptă atenția către tenebre. Îndreptată această practică către Ființă/Dumnezeu, devine o cale regală deosebit de eficientă în desăvârșirea om-ului. "Inițierea e o cale majoră a desăvârșirii spirituale, care se poate realiza efectiv în starea umană, ducând la eliberarea din viață (Jivanmukta). Evident că nu orice inițiere folosește aceleași rituri dar, pot realiza același nivel spiritual; se deosebesc, în funcție de aptitudinile inițiatului, o cale a acțiunii (Karma), una a iubirii (Bahkti), și una a cunoașterii (Jnana). Apare în relief excelența cunoașterii contemplative, ca rod al unei intuiții intelectuale, singura în stare să ducă la gnoza supremă, la unirea cu Principiul"³¹⁹. Ninja din vechime cunoștea și realiza efectiv căile de mai sus. Azi trebuie făcută o reabilitare a acestora, scoțind în evidență că nu sînt asasini sau mesageri ai Diavolului. De asemenea, trebuie înțeles că singurul dușman real al clanurilor ninja era aristocrația shintoistă. Probabil că de aceea a fost exacerbat un singur accent, cel de asasini și mesageri ai întunericului. Pentru noi, situați într-un areal geografic-cultural și spiritual diferit de cel oriental, educați într-un spirit occidental, apare ca o necesitate deschiderea către tradiția orientului, pentru a prelua și adapta la înțelegerea noastră practicile somato-psiice și spirituale. Se face înțeleasă importanța unei elite puternic consolidată intelectual. Când fac referință, în cazul de față, la intelect înțeleg numai și numai intuiția intelectuală^S, pură, obținută prin contemplație. Trebuie de reținut că nu putem folosi tradiția orientală ad-litteram. Mai mult, urmează să fim conștienți că seturile de exerciții somato-psiice-spirituale care propun adevărate rituri sînt dedicate acestei tradiții. Tot acestea ne transmit și nouă rădăcinile, esențele pe care trebuie să le descoperim și să le adaptăm exigențelor noastre geografice și culturale. Acest lucru poate deveni operabil, tradus de către o elită, ce trebuie să facă efortul (supra-lumesc) de adaptare a experienței orientale la condițiile noastre occidentale. Elita, care în acest caz devine un organism alcătuit din unul sau mai mulți indivizi (în domeniul spiritual cantitatea nu are importanță),

³¹⁹ R.Guenon, "Criza lumii moderne", Ed. Humanitas, București 1993, p. 18.

^S În care, la limită, intuiția pură și Intelectul pur, sînt unul și același lucru; acesta din urmă fiind complet diferit de intelectul "căzut", aservit structurii logice cu care lucrează rațiunea.

trebuie să cunoască pînă la asumare prin act trăit, tradiția orientală, singura care mai conservă încă autentică tradiție primordială pentru ca, mai apoi, ca rezultat al ivirii de sine din ea, să izvorască noile rituri și exerciții somato-psihice-spirituale, ca forme de practică și inițiere, potrivite educației și religiei noastre. Fiecare dintre noi trebuie să facem eforturi pentru a ne ridica la nivelul de percepție spirituală a elitei. Sînt convins că și pentru noi este valabilă expresia "when the student is ready, the teacher will appear" (cînd discipolul este pregătit, maestrul apare).

Așa cum am mai accentuat, Kudji-kiri este un complex de exerciții combinînd practica veche Tantra, animismul Shintoist și esoterismul Buddhist. Folosirea cifrei 9 și a multiplilor acesteia, printre care 81, face posibilă aproape sigur și influența Taoistă. După concepția Taoistă, cele două forțe străvechi au făurit cele șapte elemente. Cele șapte elemente, astfel născute, s-au completat cu cerul și pămîntul, devenind nouă în total. Știm că cifra 9 simbolizează, printre altele, circumferința cercului, care în Taoism e circumscris celor două stări complementare, Yin și Yang. În exercițiile care urmează numerele au caracter de ritual. E știut că ritualul devine ritual atunci cînd e imuabil. Luați în atenție liturgia creștină. De fiecare dată, neschimbat, se fac aceleași gesturi, se spun aceleași cuvinte, în același fel se cîntă. Dacă 81 de respirații sînt prea multe, se poate fixa pe un multiplu al lui 9. Personal m-am fixat, condiționat de timp, pe 36. Practic setul de exerciții care urmează din 1985. Am intrat în contact cu acestea prin bunăvoința unui bun prieten și coleg de arte marțiale, arhitect Cezar Cotescu din Rm. Vilcea care, la rîndul lui, le avea de la un amic comun, Radu Moldovan, practicant și el al stilului shotokan-fudokan, originar din Cluj-Napoca. Ce vremuri erau pentru practica artelor marțiale! Dar, în sfîrșit, foloasele urmînd practica kudji-kiri, ar fi:

- mărește capacitatea senzorială (agilitatea);
- mărește capacitatea de percepere a conștiinței conștiinței și a inconștiinței (activarea supraconștiinței);
- mărește implicit capacitatea cunoașterii cunoașterii și a necunoașterii (activarea intuiției intelectuale);
- întărește corpul;
- face cu puțință apariția calmului, prin liniștirea creierului;

- dezvoltă forța interioară.

În consens și completare la cele spuse deja, ninjele străvechi simțeau inamicul care se ascundea, erau dotați cu darul premoniției, levitau, păseau pe apă, fiind posesori al embrionului misterios, se făceau invizibili (exploziile și fumul trebuia să samene deruta pentru, ca sub această acoperire, ninja să-și actualizeze prin mudră o stare, în urma căreia se metamorfoza iar, pentru cei de față, se făcea invizibil), trecea prin foc etc. Desigur că numai prin efort personal se pot îndreptați aceste informații. Cert e că secretul unei atare eficacități e perseverența și credința. Trebuie exersat zilnic de două ori dacă se poate, după ce ne-am trezit și înainte de culcare, într-o cameră aerisită, unde nu e nici prea frig nici prea cald, timp de cel puțin 9 ani, pentru obține o atitudine constantă. Pentru cei care suferă de inimă, diabet sau alte boli cronice, pentru cei ce stau sub influența medicamentelor, narcoticilor, alcoolului, fumatului e contraindicată această practică. Foarte important: fără respirație somatică urmată de exerciții de încălzire la început și la sfârșit, practica poate deveni negativă. Înainte de a propune programul de antrenament spiritual se impune explicarea simbolică³²⁰ a *silabei*, dar și ce reprezintă simbolic degetele de la mâinele noastre.

Lăsăm încă locuri virgine de înțelesul extraordinar al gesturilor oamenilor ninja. Astfel ca o incitare, în mudra 1, este *chi ken-in* sau mudra *the knowledge fist*. În acord cu înțelepciunea antică, degetul index stîng reprezintă *kongokai* sau *spiritul lumii*, cele cinci degete de la mîna dreaptă reprezintă *taizokai* sau *materialitatea lumii*.

³²⁰ "Simbolul este nu numai un mod de expresie, ci atribut inherent al oricărei existențe; originea lui fiind non-umană, simbolul e universal; doar expresia umană îi transformă într-un limbaj analog, specific fiecărei tradiții...Realitatea simbolului face ca fiecare act uman, fiecare gest în sensul cel mai general, să aibă o semnificație simbolică; însă eficacitatea sa capătă o altă anvergură atunci cînd gestul este consacrat prin coborîrea harului, cînd are, deci, un caracter ritual. Și dacă această manifestare descendentă a unei triple alianțe între principii, simboluri și ritualuri explică viața universului și a omului, ea dă omului, practicată, în sens ascendent, posibilitatea să se ridice de la pămînt la cer prin intermediul ritualului și al simbolului. ...ritul și simbolul nu sînt în fond decît două aspecte al unei aceeași realități; și aceasta nu este altceva, în definitiv, decît corespondența care leagă între ele toate nivelurile existenței universale, astfel prin ea, starea noastră umană poate fi pusă în comunicare cu stările superioare ale ființei" (Rene Guenon, "Criza lumii moderne", Ed. Humanitas, București 1993, p. 17).

Cînd împreună mîinile vedem cum vin împreună, în unitate, spiritualitatea și materialitatea lumii. De aici asimțim că aceeași unitate este măsură comună între energia cosmică și cea umană, care stă la baza unicei cunoașteri, cea intuitivă.

Mudra 3, reprezintă *the inner bonds fist* sau *naibaku ken-in*, cu degetele ținute în interior, gestul reprezintă angajamentul iluminării în *a lăsa să fie ființa*.

Și tot așa mai departe, ilustrațiile descriu simbolismul mîinii în acord cu credința școlii antice Togakure. Degetul mic reprezintă pămîntul; inelarul- apa; degetul mijlociu- focul; indexul- vîntul, degetul gros- vidul. Încă o dată precizez că acestea sînt doar simboluri care au realitate doar pentru adept. În această carte, adept semnifică – vrednic. Se vede limpede legătura dintre degete și cele cinci elemente. Din punctul meu de vedere mă opresc aici, nedorind să atentez la inteligența celor care “știu”.

Cu credință nestrămutată, cînd ninja prinde inelarul care reprezintă apa cu degetul gros, care e vidul, el devine apă. În același mod ninja poate deveni vînt, foc, lemn etc., dar atenție, el devine proprietățile acestora, și nu elementul. În acest fel luptătorul ninja poate depăși de fiecare dată mediul și complicațiile din zona acestuia, în care este implicat.

Propunem, mai departe un program de încălzire.

Se fac trei seturi de respirație somatică din poziția *în picioare*, după care în aceeași postură, dar cu genunchii ușor flexați se fac exercițiile 1, 3, 4 și 5 din seria falun gong. Între 1 și 3 se inserează *cele trei rotații*. După exercițiul 5 din falun gong, deja în poziția așezat, în lotus, semilotus sau seiza, avînd grijă să menținem corpul drept și umerii relaxați, cu ochii închiși, într-un efort de a nu fixa gîndurile, ne așezăm pumnii pe genunchi cu degetele în sus și de 36 ori să ne închidem ușor gura, așa încît dinții să se lovească. Această acțiune silește cordul la o funcționare echilibrată.

În aceeași postură, ne așezăm degetele pe ceafă, așa ca baza palmei să acopere urechile iar degetul mare să se întindă sub ureche. Această inițiativă încălzește urechea și face bine și la rinichi. Dacă creierul este calm, vom simți bătaile pulsului. Să respirăm încet, fără zgomot, de 9 ori. Să avem grijă ca la inspirație, de prima dată, aerul să intre în partea inferioară și, după aceea, treptat, de jos în sus restul

plămînelui, iar în expirație invers, adică de sus în jos. Mîinile odihnesc mai departe pe ceafă. Cu degetele arătătoare să lovim, pe rînd, regiunea occipitalului, de 24 ori. Aceasta are efect stimulator asupra funcțiilor creierului, prevenind surditatea și asigură viață lungă.

Ne așezăm palmele pe coapse, ne deschidem ochii și din talie ne rotim partea superioară a corpului la stînga și la dreapta de 48 ori. Această mișcare vitalizează gîtul și coloana vertebrală.

Ne așezăm palma stîngă pe cea dreaptă în fața abdomenului și, prin mișcări circulare de la stînga la dreapta, le frecăm de 24 de ori. După aceea, invers. Aceasta stimulează (acelerează) circulația sanguină. După ce s-au încălzit palmele să le așezăm pe spate deasupra rinichilor și să facem cu ele mișcări circulare de 24 de ori. După aceea le vom așeza pe rinichi unde le vom ține cîteva minute. Aceasta fortifică rinichii, consolidează trupul, mărește voiciunea organismului. Această parte a trupului se cheamă *poarta vieții*. Să ne relaxăm integral în timp ce ne așezăm mîinile înapoi pe coapse și ne închidem ochii.

Am făcut încălzirea- putem să începem exercițiile propriu-zise de Kudj-Kiri. Teoria kudji-kiri propune 9 centre de forță, 9 modalități de a împleti degetele și, implicit, nouă modalități de a respira. Ochii se țin întredeschiși. Privirea orientată în jos, *se așterne* lent, la un metru în fața noastră, ca și cînd am fixa un punct. În timpul execuțiilor atenția e îndreptată asupra posturii corpului, respirației și, în final pe efectuarea desenului spațial. În toate cazurile limba puțin întoarsă e lipită de cerul gurii. Meridianele luate în atenție de stilul ninjutsu sînt cele curioase.

Starea I a conștiinței. CSU (Coloană).

Primul centru de forță se află la baza coloanei vertebrale. Acesta e punctul (centrul) ocult al corpului, aici se ascunde forța focului în umidul propriu acestei zone. Focul mai e cunoscut și sub numele de *șarpele Kundalini*. TU-MO (vasul guvernator, VG) prin traiectul intern ajunge la organele genito-urinare. Traiectul extern urcă de la coccis de-a lungul coloanei vertebrale, ajunge la ceafă, pătrunde în creier și revine pe vîrful craniului, după care coboară pe frunte, pe linia mediană, pînă la buza superioară unde se unește cu Jenn-Mo. De la ceafă, un vas secundar ce ține de traiectul intern

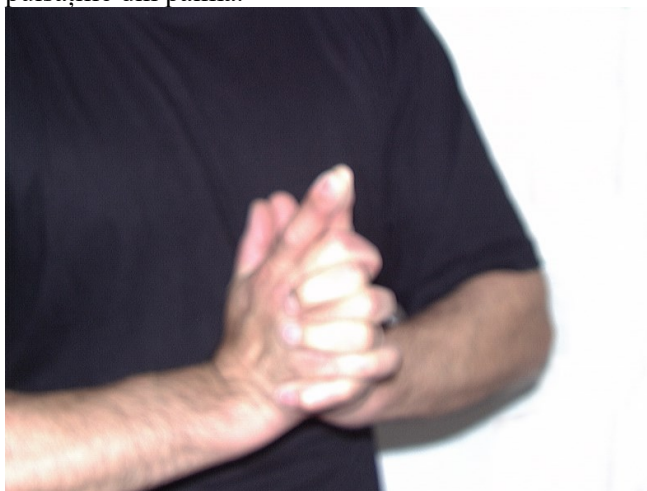
coboară spre umăr și omoplat, ajunge la fesă și se termină în regiunea genito-urinară. Vasul intern dă, la nivelul organelor genitale, un ram care iese la suprafață în mijlocul pilozității pubiene și se divide în două branșe: prima, montată (abdominală), urmează meridianul tendino-muscular al splinei și ajunge la ombilic, apoi urcă peretele intern al abdomenului, traversează inima, ajunge la torace, în faringe și la față și se termină în punctul V1; a doua, descendentă (dorsală) urmează organele genito-urinare, trece prin rect, înconjoară fesa și urcă spre cap împreună cu meridianul vezică urinară, pînă la punctul V1, după care pătrunde în creier; de la punctul V1 coboară din nou în regiunea lombară la punctul V23 și pătrunde în rinichi. Toate punctele se găsesc pe linia mediană. Găsim pe acest canal 28 puncte de acupunctură, poziționate în intervalele care urmează: coccis-anus; la nivelul articulației sacro-coccigiene; sub apofiza spinoasă L4; sub apofiza spinoasă L2; sub apofiza spinoasă L1; sub apofiza spinoasă D11; sub apofiza spinoasă D10; sub apofiza spinoasă D9; sub apofiza spinoasă D7; sub apofiza spinoasă D6; sub apofiza spinoasă D5; sub apofiza spinoasă D3; sub apofiza spinoasă D1; sub apofiza spinoasă C7 și D1; pe ceafă, la 0,5 cun deasupra marginii de inserție a părului, în fosa situată sub protuberanța occipitală; la 1,5 cun deasupra VG16; la 1,5 cun deasupra lui VG17 la jumătatea distanței între VG16 și VG20; la 1,5 cun deasupra lui VG18; la 7 cun deasupra marginii de inserție posterioare a părului, la jumătatea distanței liniei ce unește vîrfurile celor două urechi; la 1,5 cun înaintea lui VG20; la 3 cun înaintea lui VG20; 1 cun deasupra inserției frontale a părului; 0,5 cun deasupra marginii de inserție a părului; la extremitatea vîrfului nasului; la unirea treimii superioare cu 2/3 inferioare pe șanțul nasolabial; pe tuberculul median al buzei superioare; între buza superioară și gingie, pe frenul labial. Dacă acest meridian (românii au păstrat din tradiția veche a geografiei și istoriei sacre a neamului, numele de rîuri) nu funcționează adecvat, dă afecțiuni ale vezicii, dureri abdominale și toracice, eventual poate provoca hernie. Organismul folosește mai multe centre ale acestui canal pentru coordonare și intensificarea funcțiilor interne. Atenția asupra acestui centru de forță, întărește corpul, fortifică structurile creierului.

Postura.

Se păstrează postura de la exercițiile de încălzire (lotus, semilotus, seiza).

Poziția mâinilor.

Se ating palmele cu degetele în sus, în fața toracelui. Împletim degetele și le îndoim în jos, cu excepția degetelor mari și arătătoare. Acestea rămân întinse și aderă unul la celălalt. Degetele groase sînt orientate în sus și au poziția verticală în raport cu solul. Între palme rămîne un mic spațiu, în timp ce acestea coboară pînă la realizarea cu linia coatelor a unui plan paralel cu solul. Acest lucru se realizează prin relaxarea și coborîrea umerilor cît mai jos, fără efortare. Trebuie să simțim căldura ce se formează între palme și pulsațiile din palmă.

Mudra 1

Exercițiile de respirație

Cu poziția dreaptă a corpului, să respirăm profund prin nări umplînd plămîinii de jos în sus. Să așezăm palmele cu interiorul în sus în poală, una pe cealaltă; expirăm pierzînd aerul de sus în jos, dar numai 2/3, cu 1/3 rămasă, presăm în Hara (partea abdomenului aflată la distanța de 5 cm de ombilic). Se repetă de 81 de ori. După a 81-a respirație se ține forțat aerul, și se gîndește la hara. Dacă această parte a corpului e caldă, spune chinezul, ești la jumătate de drum pe calea

nemuririi. Acest exercițiu este profilaxia multor boli. Pentru reținerea aerului să înclinăm capul, în așa fel ca bărbia să fie aproape de torace. Să nu încercăm să reținem aerul cu faringele, pentru că pot crăpa vasele de sânge. Să contractăm diafragma, e mai ușor așa. Să reținem aerul 81 de bătăi de inimă (la început se pot lua ca referință 9, 18, 27 etc. bătăi de inimă). Să relaxăm diafragma și Hara. Trebuie să simțim căldură în jurul harei, de parcă ar fi luat foc. Acest sentiment să-l simțim și să-l urmărim în lungul coloanei până la occipital. Putem începe meditația, excluderea și izolarea simțurilor.

Semnul lui CSU; sigla primei stări de conștiință (fig.1).

Acesta se poate urmări mai jos. Păstrându-se mudra descrisă la poziția degetelor, desenăm în fața noastră în aer fiecare linie în ordinea și sensul prescris.

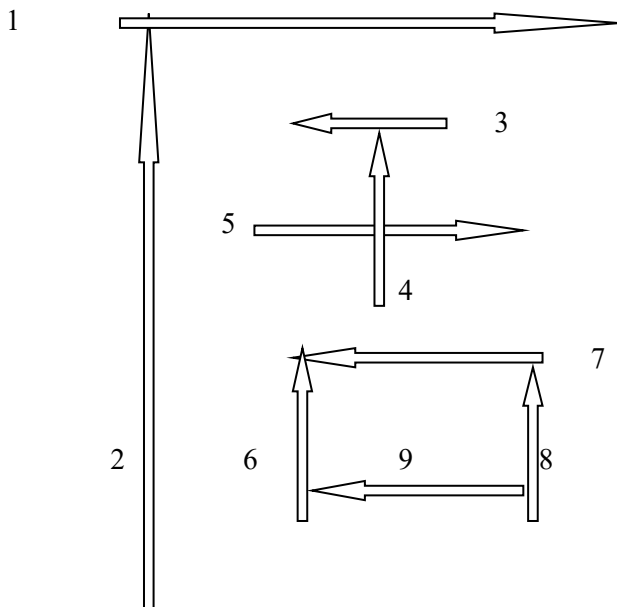

fig. 1

Notă: E de la sine înțeles că *nouă ani* se referă la acordarea fiecărei etape a câte un an de practică. Trecînd în anul următor, în etapa a doua, primul exercițiu actualizează spontan starea cîștigată în prima etapă, prin simpla încrucișare a degetelor, desenarea siglei, respirație și vizualizare. Pe acest teren se începe etapa a doua.

În toate etapele se păstrează aceeași postură.

De asemenea, în toate cazurile, desenarea siglei, se face cu mudra proprie fiecărei etape.

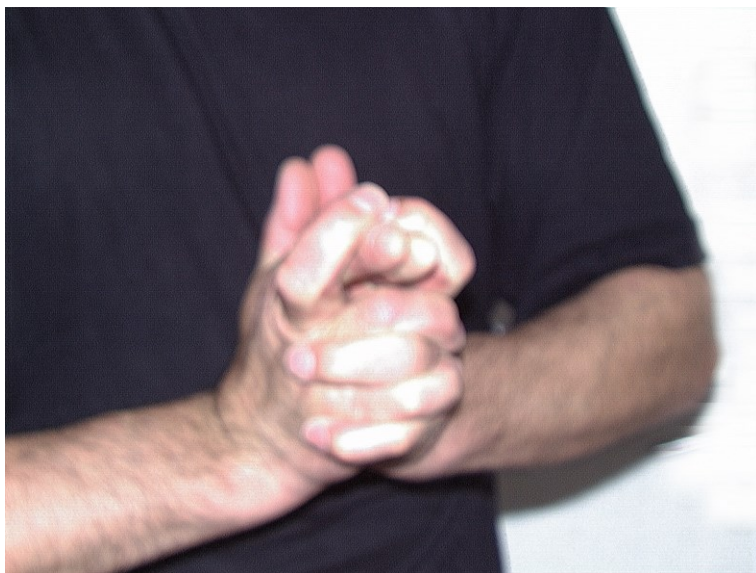
Starea II de conștiință. SEN (Corp)

Din al II-lea centru de forță pornește Jenn-Mo (vasul de concepție, VC). Prin traiectul intern are sursa în urechi și ajunge la

organele genito-urinare. Prin traiectul extern urcă pe linia mediană anterioară pe abdomen, torace și gât, pentru a ajunge la regiunea mentonieră. Din regiunea mentonieră pornesc două vase secundare ale traiectului intern, care înconjoară gingiile și buzele, iar meridianul se unește cu Tu-Mo în punctul VG28, adică între buza superioară și gingie, pe frenul labial. Din regiunea mentonieră Jenn-Mo se divide în două ramuri, care se sfîrșesc la punctul S4, pătrunzînd în ochi. Vasul secundar abdominal se detașează de meridian la nivelul apendicelui xifoid și se inserează în abdomen. Găsim aici 24 puncte de acupunctură în următoarea ordine: pe perineu, la jumătatea distanței dintre marginea anterioară a anusului și originea scrotului (la bărbați) sau comisura posterioară a vulvei (la femei); puțin deasupra semfizei pubiene; la 4 cun sub ombilic; la 2 cun sub ombilic; la 1,5 cun sub ombilic; la 1 cun sub ombilic; în centrul ombilicului; la 1 cun deasupra ombilicului; la 2 cun deasupra ombilicului; la 3 cun deasupra ombilicului; la 4 cun deasupra ombilicului, la 1/2 distanță între ombilic și apendicele xifoid; la 5 cun deasupra ombilicului; la 6 cun deasupra ombilicului; la 7 cun deasupra ombilicului la vîrfurile apendicelui xifoid; la joncțiunea dintre stern și apendicele xifoid; la nivelul spațiului IV intercostal, pe linia ce leagă cele două mameloane; în spațiul III intercostal, la jumătatea distanței dintre extremitățile sternului; în spațiul II intercostal; pe joncțiunea manubriului sternal cu corpul sternului; în mijlocul manubriului sternal; pe marginea superioară a manubriului sternal; deasupra mărului lui Adam, pe marginea inferioară a osului hioid; în mijlocul șanțului mento-labial, în fosa existentă. Dacă pe acest canal nu este un flux continuu de energie, ceafa devine rigidă și atenția noastră discontinuează.

Poziția mâinilor

Ca și la prima etapă, dar acum nu împletim nici degetele mijlocii pe care le orientăm către ombilic, peste degetele arătătoare. Cele două degete mijlocii, atingîndu-se la vîrfuri, formează o punte sub care trec degetele arătătoare. Palmele sînt în acest caz puțin îndepărtate, inelarul și degetul mic, în pereche, se întîlnesc prin coborîrea în jos. Degetele groase rămîn orientate în sus, lipite vîrf. Bărbia în piept, umerii relaxați și căzuți. Să ne gîndim la Hara.

Mudra 2

Exercițiile de respirație

Ținem corpul drept. Începem cu o expirație rapidă ce induce retragerea mușchilor abdomenului. Inspirația se produce singură prin relaxarea mușchilor abdomenului. Organismul va simți o hipoxie ce va induce sentimentul căldurii. Să repetăm de 81 de ori, cu două respirații pe secundă. După a 81-a inspirație, ne lăsăm capul pe spate și reținem aerul cu diafragma timp de 81 bătăi de inimă. Exercițiul ajută la concentrare. În stadiul eliminării simțurilor, discipolul vine în contact cu forțele de natură spirituală. În momentul în care ninja observa că poate exclude simțurile, știa că e pregătit pentru al doilea stadiu. În această stare să ne lăsăm gândurile să ne colinde liber. Pe zi ce trece, vom observa că ne vor trece din ce în ce mai puține gânduri prin creier, pînă la urmă ne va rămîne numai unul singur. Să ne îndreptăm atenția mai mult la pauzele dintre gânduri. Gîndurile sînt instabile, au proprietatea valurilor, oscilează; pauza e liniștită, durabilă. Datorită acestei experiențe ninja își aprofundează cunoștințele asupra eu-lui.

Semnul lui SEN; sigla celei de-a doua stări de conștiință. (fig. 2)

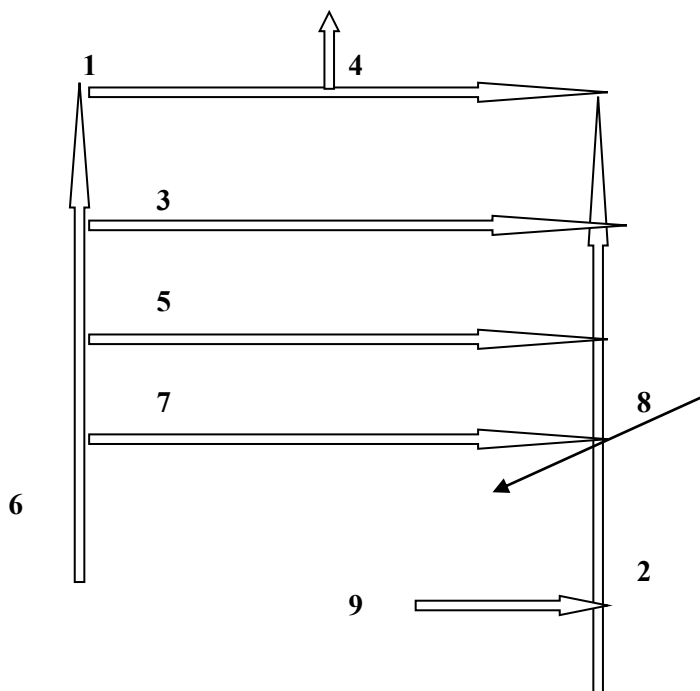
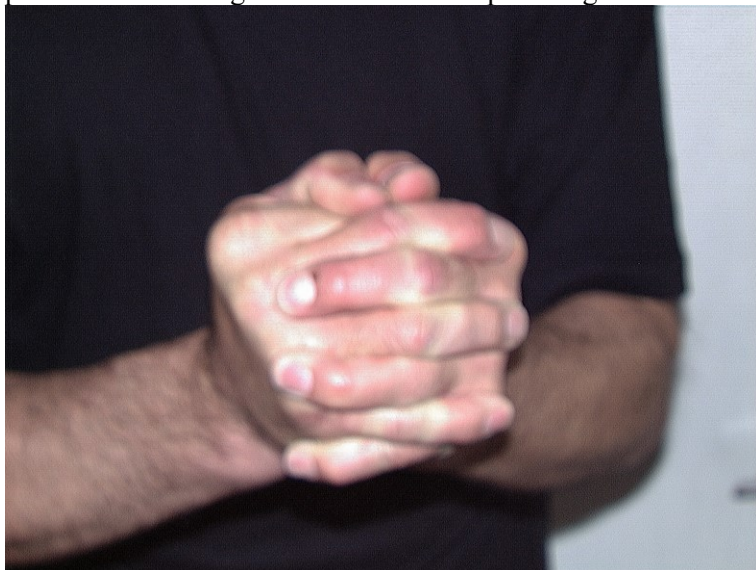

fig. 2
Starea III de conștiință KAI (Deschis).

Al treilea centru de forță al corpului este Hara. Unicul punct care este situat la 5 cm de ombilic. De aici pornește canalul pozitiv Yang Vei Mo peste torace, fața internă a brațului pînă la palmă și vârful degetului mijlociu. Tot de aici pornește și canalul negativ Yin Vei Mo care, deși urmează același traseu, accentul e pus în acest caz pe pe vene, nu pe artere ca la canalul Yang Vei Mo. O perturbare în Yang are efect dăunător asupra cordului, se încălzește palma, devin imobile articulațiile brațelor, poate produce durere a corpului, febră, dureri de dinți. Dacă Yin nu funcționează bine se produc perturbații neuronale, hipertensiune, epilepsie etc. Cine practică Kudji-Kiri trebuie să învețe să-și îndrepte permanent atenția asupra unicului punct. Prin faptul că ne concentrăm și în timpul zilei asupra lui, avem un plus în simțul echilibrului și o stabilitate a atenției.

Poziția mîinilor

Cu excepția degetelor mari, împletim toate degetele și le așezăm pe dosul mâinii. Degetele mari se înclină peste degetele arătătoare.

Mudra 3

Exercițiile de respirație

Ținând capul în poziție dreaptă, să respirăm exhalând aerul de sus în jos. Să răsucim capul (bărbia alunecă pe un plan paralel cu solul, retrasă spre piept) așa încât să privim deasupra umărului stâng. Aici inspirăm de sus în jos.

Rămânem 2, 3 secunde. Răsucim capul spre dreapta înainte să expirăm. Repetăm pe apnee în plenitudine de 81 de ori. În acest timp limba e menținută în contact cu bolta palatină. La sfârșit, când răsucim capul penultima oară, expirăm și rămânem în această poziție și inspirăm încă o dată. Să ne imaginăm cum aerul pătrunde în zona centrală a abdomenului și ne încălzește. Când simțim căldura, să expirăm încet și să ne relaxăm. Jang-Kai-Mo-ul leagă în brațe umărul cu centrul palmei, după ce a pătruns prin degetul mijlociu. Grota dragonului, aflat în palma mâinii stângi, se determină prin pliarea fără efort a degetului mijlociu spre podul palmei. Locul unde acesta atinge palma e grota dragonului. Acest punct care este atins în palmă, e legat de artera care trece prin încheietura mâinii stângi, legându-l de inimă. Dacă flexăm degetul mijlociu al mâinii drepte spre podul

palmei drepte, găsim grota tigrului. Acest punct e legat prin vena care trece prin încheietura mîinii drepte de inimă dar și de partea ventrală a abdomenului. Aceste părți acum s-au umplut cu KI-forța vitală, energie pe care o dobîndim prin respirație³²¹ regulată.

Semnul lui KAI; sigla celei de-a treia stări de conștiință. (fig. 3)

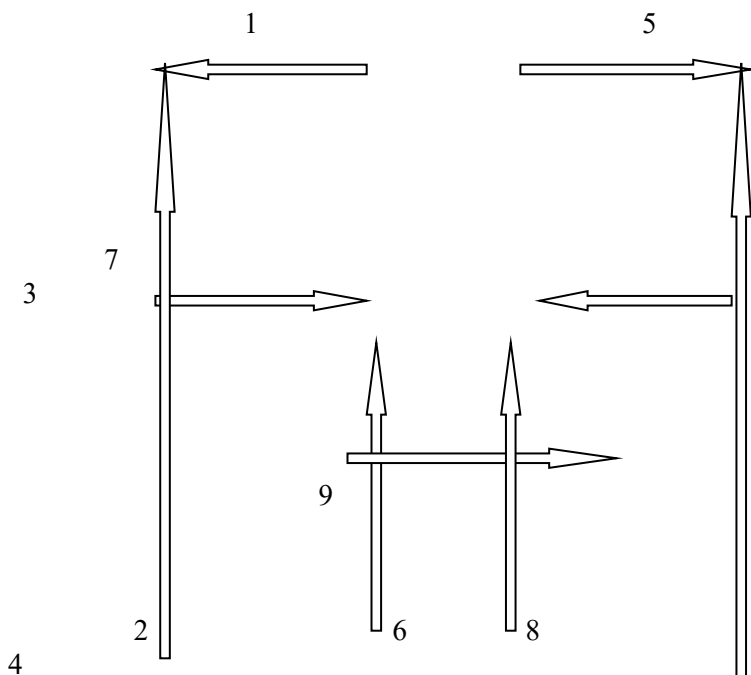

fig. 3

³²¹ Prin respirație introducem în plămîni cinci stări subtile ale aerului. Prana, apana, vyana, udana, samana fiecare corespunzătoare, respectiv, unui organ sau zonă din care organic difuzează, funcție de atitudinea corpului : inimă, buric, gît, tot corpul. De aici, desigur, apar calitățile pe care le susțin. În altă ordine, luînd în considerare cele cinci elemente, pămînt, apă, foc, aer, eter, corespunzător acestora, găsim culorile galben, alb, roșu, negru, albastru și desigur zonele aferente lor : tălpi-genunchi, genunchi-anus, anus-inimă, inimă-sprincene, sprincene- creștet. Și, se mai poate continua.

Starea de conștiință IV. TAI (Centură)

Al patrulea centru de forță este la buric (ombilic). Canalul de forță care pornește de aici Tae-Mo (vasul centurii), adică canalul creației, trece pe cele două laturi ale corpului, înconjurând abdomenul. Are sursa în punctul (VB26) după care trece prin regiunea renală și înconjoară (o singură dată) abdomenul, unindu-se cu meridianul principal al vezicii biliare din punctul VB28. Dacă nu funcționează corect se produce acumularea gazelor sau lichidelor în abdomen. Senzația în acest moment este că șalele sînt umede și reci. Poate interveni impotența.

Acest nivel e caracterizat de rolul dominant al spiritului. De aici pornește KIAI-ul - strigătul spiritului - în luptă.

Poziția mâinilor

Să strîngem spatele mâinilor laolaltă, ținînd degetele în jos. Să desfacem degetele și să le împletim dinspre partea interioară. Să lăsăm jos coatele și în timp ce mâinile se ridică, palmele aderă pe interior cu degetele, atingîndu-se. Să eliminăm degetul inelar și mic pe care, îndreptîndu-le, să-i lăsăm să-și atingă vîrfurile. Degetele mari unul lîngă celălalt, sînt îndreptate în sus.

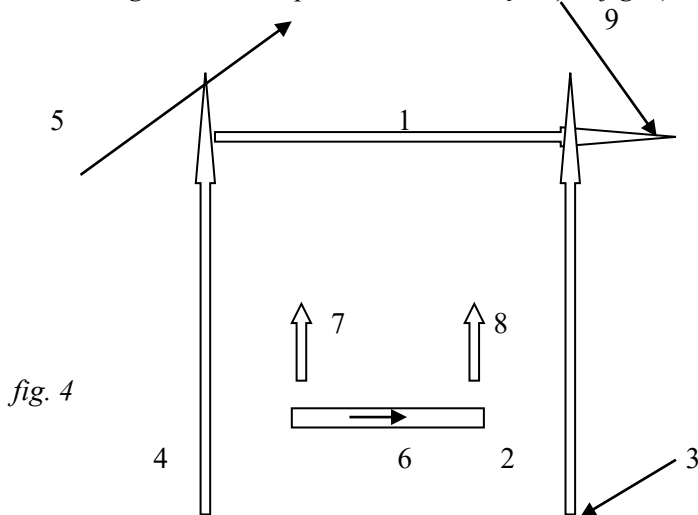

Mudra 4

Exercițiile de respirație

Închidem ochii în timp ce ținem capul în poziție dreaptă. Băgînd vârful limbii între buze, cu gura ușor întredeschisă, se inspiră pe gură făcînd un zgomot gîfîitor, umplînd plămîinii de jos în sus. Să închidem gura, înclinăm capul pe umărul drept de parcă am vrea să atingem umărul cu urechea. Gîtul, în acest caz, nu se rotește. Se menține această poziție timp de 9 bătăi de inimă, apoi se aduce capul în poziția inițială și se expiră pe nas. La fel procedăm și în partea stîngă. Aceasta e unitatea. Repetăm de 81 de ori. Dezvoltă puterile sufletului. Acest exercițiu deschide a doua fază în etapele de respirație. Primele trei cauzau lipsa de oxigen (hipoxia), cu urmarea creșterii acidității în organism și în sînge. Scopul era, deci, acumularea de energie. Următoarele trei exerciții aduc un aport mărit de oxigen în sistemul circulator, cu sarcina de a dirija energia. Ultimele trei exerciții, realizează transpunerea energiei.

Semnul lui TAI; sigla celei de-a patra stări de conștiință. (fig. 4)

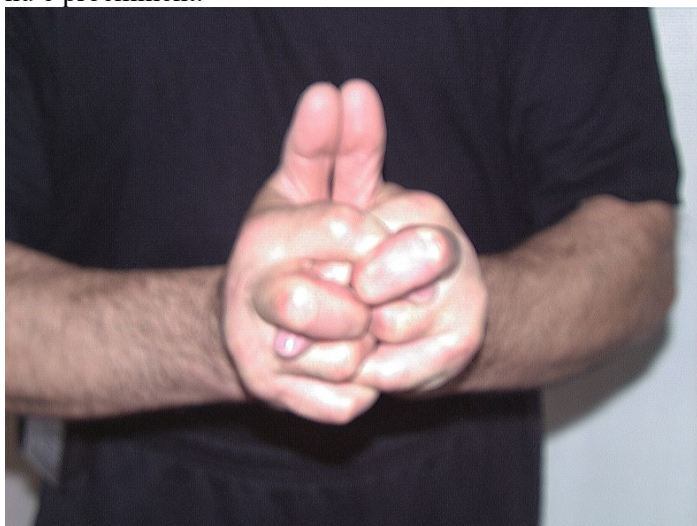
Starea de conștiință V. GA (A numi)

Al cincilea centru de forță e plexul solar. Inn-Keo (vasul forței și mișcării-vasul călcîiului), începe în punctul R2, trece succesiv prin

punctele R6 și R8, urcă pe fața internă a membrului inferior, pătrunde în organele genitale, în abdomen și torace, iese la suprafață în punctul S12, trece prin S9, se termină la punctul V1. Cu alte cuvinte imprimă viteză circulației energiei ancestrale, coordonează mișcările corpului în porțiune Inn, străbătându-l de la călcâi la pleoape. Dacă acest centru nu funcționează bine suferim de insomnie, pot apare simptome ca: perturbații ale echilibrului, paralizie, slăbiciune, letargie.

Poziția mâinilor

Ca mai înainte dar, acum, în afară de degetele mari, nici unul nu e proeminent.

Mudra 5

Exercițiile de respirație

Poziția dreaptă a corpului, Tchong-Mo (meridianul punctelor strategice) sau canalul de împingere se termină la plexul solar, deci la inimă, și începe la organul sexual, între Jenn-Mo și Tu-Mo. Dacă acest canal nu funcționează corect pot interveni perturbări în digestie. Baza celor opt canale, *Poarta mortalității*, e la rădăcina organului sexual. Acest canal e legat de baza coloanei vertebrale prin Tu-Mo, care se leagă de creier cu Jenn-Mo. De aici, canalul, prin centrul capului își ia direcția spre Palat sau bazinul Ceres, unde se adună KI care se distribuie în timpul meditației. De la Palat, canalul merge mai

departe în spatele faringelui prin artera plămînilor și cea a ficatului, lîngă diafragmă, în spatele plexului solar jos, în spatele buricului, înapoi la organul sexual. Pe acest drum e dispersat KI-ul în corp. Avînd corpul în poziție dreaptă, să închidem ochii. Vîrfurile limbii să adere la palat. Inspirăm și expirăm pe nas, repede, dar profund de 81 de ori. Se acumulează oxigen în sînge. După al 81-lea inspir reținem aerul cu diafragma timp de 81 de bătăi de inimă. Vom simți în tîmple bătăile inimii (pulsului). Cu ajutorul acestui exercițiu, se pot reduce pe cale psihică cele mai mari dureri.

Semnul lui GA; sigla celei de-a cincea stări de conștiință. (fig. 5)

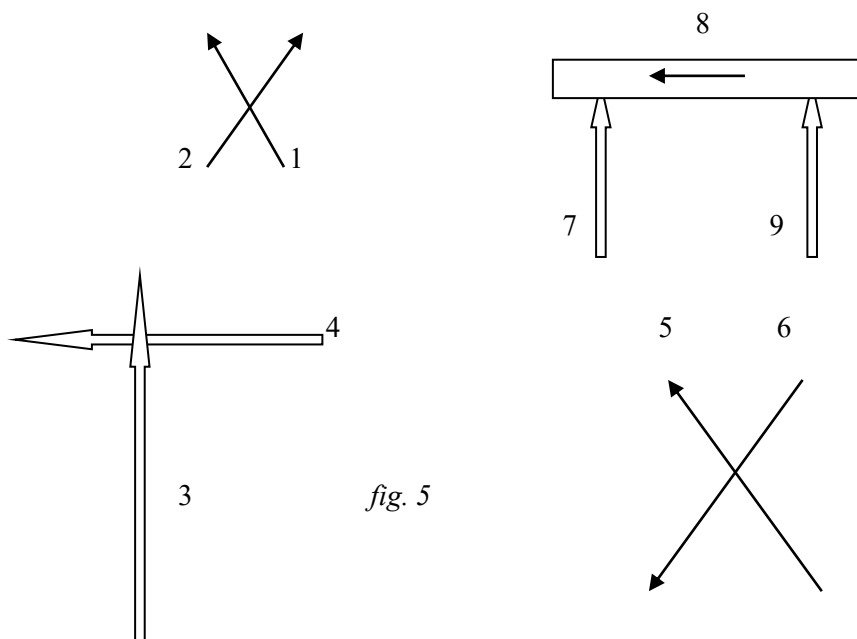

fig. 5

Starea de conștiință VI. ZSEN (Omul)

Al șaselea centru de forță se găsește în spatele faringelui. Acesta dirijează vorbirea. Yang-Keo (vasul yang al mișcării și forței) sau canalul pozitiv al piciorului, pornind de la V62, urcă pe fața externă a gambei, ajunge la punctul VB29, urcă spre punctul IS10, trece prin

punctele IG15, IG16, S4, S3, S1, V1 și urcă pe craniu, ajungând la punctul VB20, unde se termină. Yang-Keo e o anexă a meridianului principal al vezicii, care primește energia lui Inn-Keo în punctul V1; de aici acesta din urmă coboară spre membrele inferioare. Vasul Yang imprimă viteză circulației energiei ancestrale. El coordonează mișcările corpului în porțiunea Yang, străbătându-l de la călcâi pînă la pleoape. Dacă acest canal nu funcționează normal, duce la insomnie, dezechilibrări fizice, paralizie, slăbiciune fizică, letargie etc.

Poziția mâinilor

Ca mai înainte, numai că eliberăm degetele arătătoare și cele mici, pe care le așezăm unul la celălalt. Degetele mari care aderă privesc înăuntru, către corp.

Mudra 6

Exercițiile de respirație

Cu ochii închiși inspirăm pe nas cît mai profund și mai adînc, umplînd plămîinii de jos în sus. Vîrfurile limbii aderă la palat. Expirația se face prin nas scoțînd un zumbet care vibrează palatul și stimulează bazinul ceresc. Golim de sus în jos total plămîinii. Expirația e mai lungă decît inspirația și, pe cît posibil, cît mai profundă. Repetăm de 81 de ori. Acest tip de respirație dezvoltă simțul auzului psihic. Omul aude glasul sau zgomotul intern. Ne face să simțim că ceva e în

apropiere. Ninja așa simte prezența inamicului, chiar și unde se ascunde, fie zi sau noapte. La acest nivel al meditației, subiectul se desparte de numele lui și de noțiunea lui. Cel care meditează știe, fără implicare atașată, să deosebească dimensiunile realului, realizând unitatea interiorului și exteriorului. Astfel, cu această înțelegere, intră în posesia științei interioare.

○ *Semnul lui ZSEN; sigla celei de-a șasea stări de conștiință (fig. 6)*

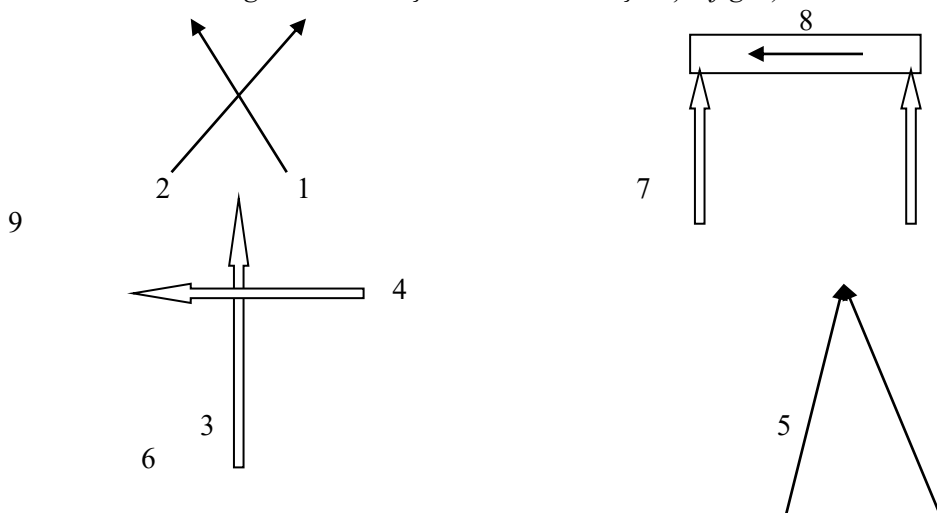

fig. 6

Starea de conștiință VII. THUNG (A înțelege)

E cel de-al șaptelea centru de forță, poziționat pe locul celui de-al treilea ochi, între și cu ceva deasupra celor două sprâncene. Inn Csiao eo, canalul negativ al piciorului, pleacă de la interiorul gleznei pe partea internă a piciorului prin zona inghinală și pe axul corpului duce la cel de-al treilea ochi. Dacă apare o disfuncție în acest canal se produce somnolența. Acest centru simbolizează cel mai înalt nivel al creierului. Meditația, la acest nivel, conduce la stăpânirea diferitelor centre nervoase ai corpului. Acest centru e baza forței fizice. Aici se ascunde forța intuitivă, capacitatea de a vedea în viitor și chiar în suflet. Când i se apropie moartea, ninja își dirijează aici KI-ul. Cu antrenament perseverent, forța șarpelui care pornește din primul

centru se înalță la nivelul ultim, care se cheamă lotusul cu 1000 de petale. Centrele cu care am făcut cunoștință pînă acum sînt centre ale conștiinței. Acestea pot fi activate cu un fel de colindă (mantre, despre care am amintit) sau cu meditația respectivă. Cu ajutorul acestuia putem să dirijăm forța ca să fie executanta voinței. Ajungerea lui Kundalini din stratul cel mai adînc, în cel de-al șaptelea centru, e prima treime a drumului. De aici energia se înalță în lotus și se contopește cu infinitul. De aici ninja ajunge dincolo de limitele trupului, spațiului și ajunge în posesia capacităților să poată dirija acțiunile altora fără contact fizic.

Poziția mîinilor

Se așează laolaltă palmele cu vîrfurile în sus. Îndoim degetele mîinii stîngi cu excepția degetului arătător. Prindem cu mîna dreaptă degetul arătător al mîinii stîngi și apăsăm cu unghia degetului mare la marginea unghiei degetului arătător de la mîna stîngă, sus unde se termină pielea care crește peste unghie. Dacă apăsăm la locul potrivit simțim un mic șoc electric, care drenează și facilitează circulația energiei în corp; dacă-l reiterăm consecvent, putem dirija Ki-ul în Inn și Yang Kai-Mo în plexul solar, de acolo în cel de-al treilea ochi.

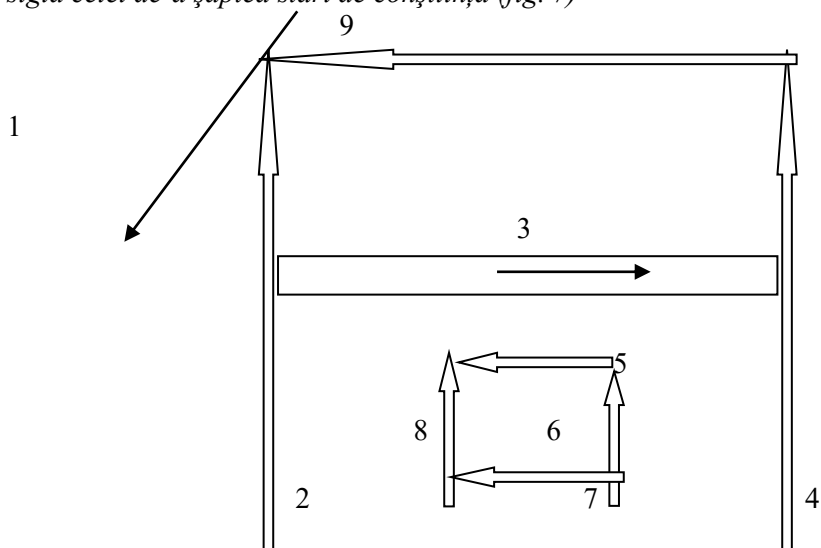
Mudra 7

Exercițiile de respirație

Începînd de la acest nivel aplicăm tehnica corectă de respirație. Inspirăm pe nas timp de 4 bătăi de inimă, reținem două bătăi, expirăm 4, reținem 2 și reluăm ciclul. Se repetă de 81 de ori. Numai cînd ne-am îndreptat conștient forța internă, obținută printr-o bună așezare pe etapele descrise anterior, șarpele Kundalini poate fi eliberat de umidul care-l ține în robie și să se actualizează ca o fulgerare. Atrag atenția practicanților care actualizează focul, printr-o hipersensibilizare a trăirii, dată de un handicap sau de o afecțiune-accident în cele trei medii posibile sau chiar boală, că sînt într-o mare primejdie. Atenție, focul dogorește, arde, apoi trăsnește și carbonizează suporturile insuficient pregătite pentru diferitele etape ale impactului cu acesta. Pentru a ajunge la acest stadiu, interpunem prețul muncii consecvente, insistente pe ritual, preț de 9 ani. Celui care vrea să aprofundeze serios metoda, maeștrii spun că, forța adevărată poate fi trezită numai printr-un antrenament lung și perseverent, dar care ar fi **inutil** dacă cel care vrea să o dobîndească nu ar fi cîstit și corect orientat spre divinitate.

Semnul lui THUNG;

sigla celei de-a șaptea stări de conștiință (fig. 7)

Starea VIII de cunoaștere. HUA (Floare)

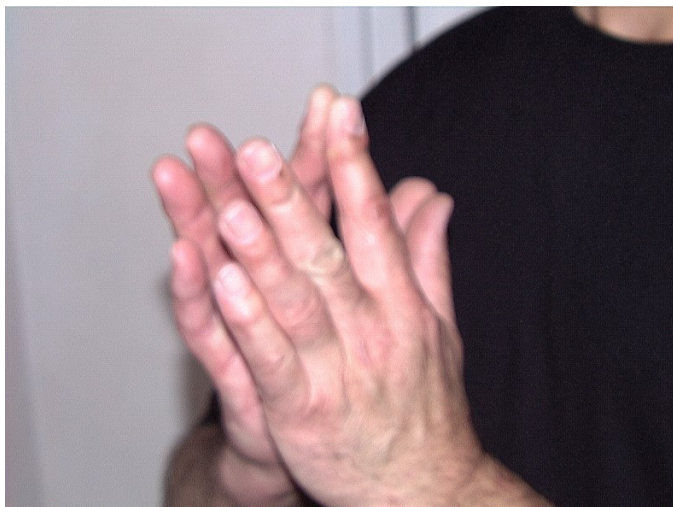
Cel de-al optulea centru de forță se găsește în scoarța cerebrală (cortex). Numele lui e lotusul cu 1000 petale. Când Ki străbate căile acestui centru omul simte că levitează. Când Kundalini din nivelele cele mai mici, prin canalele oculte (ascunse), ajunge la acest nivel, energia începe să se rotească în nivelele intermediare, reale trepte ale scăării elevației spirituale, stimulând deschiderea lor unul după altul. Trecerea printr-o stație nu înseamnă neapărat cunoașterea localității prin care ai trecut. Dar, odată ajuns la destinație, devii interesat de locurile traversate. Astfel, aceste locuri se deschid interesului girat de setea de cunoaștere. Cu activarea acestui centru spiritul se întâlnește cu materia, conștiința individuală se întâlnește cu conștiința universală. Tradiția spune că aici se poate realiza fericirea deplină, pe care și cei care exersează o viață, rareori o ating.

Ajungerea la acest nivel și la nivelul următor, pe mai departe, e înfundat. Maeștrii spun că nu e recomandat să se dezvăluie. Fără comentariu colectiv. Comentariul e la el acasă pentru acei care, prin act trăit, ajung la acest nivel de o deosebită exigență. Dar cine să-i știe, nu?

Revenim la expresia *cînd discipolul e pregătit, maestrul apare* și dăm o șansă tututoror celor care în credința lor perseverează. Dar, atenție! Transmiterea cunoașterii de la maestru la discipol se face întotdeauna printr-un salt în înțelegerea acestuia din urmă. Ceva, totuși, din ermetismul aplicat acestor domenii ne parvine. Poziția mîinilor semnifică pătrunderea în infinit și îi dă posibilitatea ninjei să posede capacitatea să îndeplinească voința celor cinci elemente.

Poziția mîinilor

Cu palmele deschise și cu degetele desfăcute așezăm ambele mîini în fața toracelui așa fel încît vîrfurile degetelor mari și degetele arătătoare să se atingă. Palmele sînt una lîngă alta.

*Exercițiile de respirație: Respirația e ritmică pe timpii: 4-2-4-2.
Semnul lui Hua. Sigla celei de-a opta stări de conștiință. (fig. 8)*

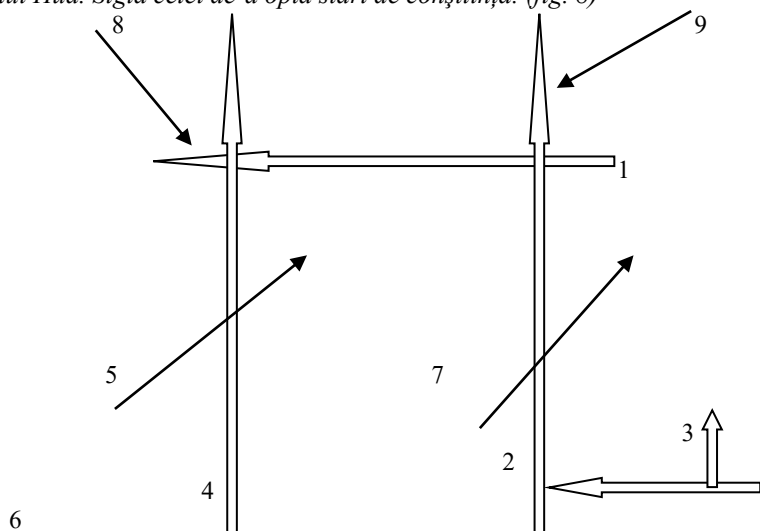

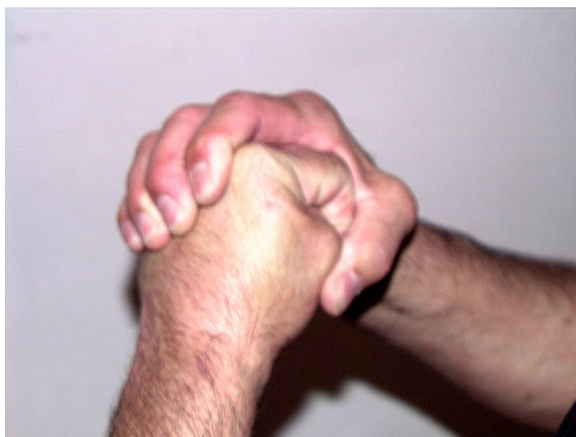
fig. 8

Starea IX de conștiință. TAO (Calea)

Al noulea centru de forță este aura corpului. Aura e un câmp electromagnetic care se iradiază în toate părțile și înconjoară corpul (în sens fizic). Puterea și densitatea câmpului depind de individ.

Poziția mâinilor

Simbolizează atingerea științei. Strângem în palma dreaptă pumnul stâng, așa ca degetul mare să se închidă în jos, iar celelalte degete să cuprindă partea superioară a pumnului stâng.

Mudra 9

Exercițiile de respirație

Respirația în patru timpi. (4-2-4-2).

Semnul lui TAO; Sigla celei de-a noua stări de conștiință. (fig. 9)

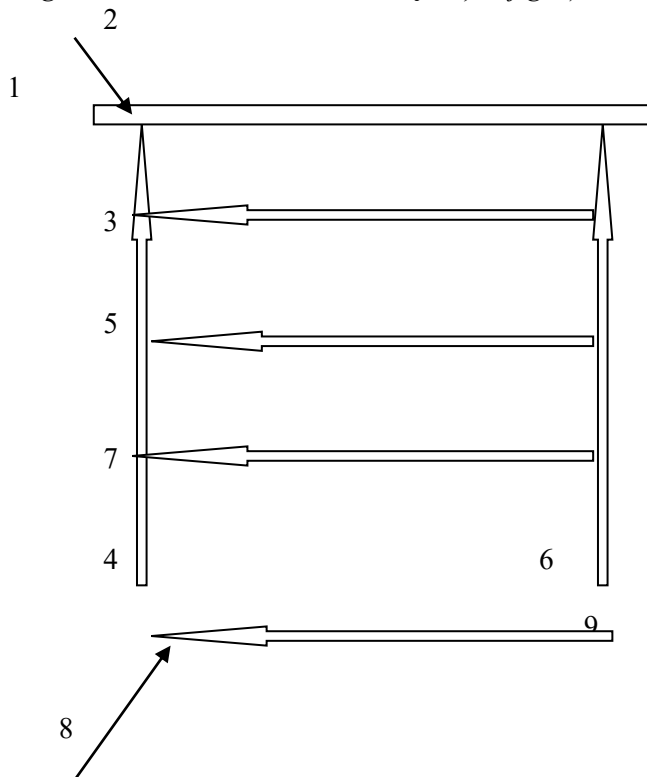

fig.9

Încheiere

Izbitor de sugestiv cum semnele spațiale, de fiecare dată în număr de nouă, realizează prin nemijlocire, dependența de ceva invizibil. Personal, îmi confirmă existența unei matrici care subtil ne condamnă la o veșnică sclavie. Se impune cu necesitate subordonarea rațiunii așa zisei trestii gânditoare unui principiu superior, dătător de autentică libertate. Sper că în această privință l-am făcut evident în prezenta carte.

Ca să ajungă (aici) cineva, Ninja- trebuie să-și însușească patru lucruri: forța, știința, curajul, unitatea (să fie om în adevăratul sens al cuvântului). Ninjele vechi, se spune, au devenit invizibile la solicitarea lor. Se poate ca toate acestea să fie doar legendă sau chiar că realizarea acestora să se poată face prin anume tehnici sau chiar trucuri. Dar acel Tao care se poate descrie nu este Tao etern. El nu se poate explica. El trebuie trăit. Acesta e țelul meditației. Precum nu se poate începe Kudji-kiri fără exerciții de încălzire, tot așa nu se poate încheia fără încălzire. Dacă după tehnicile prezentate mai sus ne-am ridica brusc, sîngele ar *fugi* din corp și am putea să leșinăm.

Stînd încă în lotus, semilotus, seiza, ținînd lateral brațul stîng, flexăm într-un unghi de 90 grade mîna, o strîngem în pumn, așa ca degetele să privească înainte și în sens invers acelor de ceasornic să rotim brațul de 36 de ori. Idem brațul drept. Aceasta stimulează canalele Yang și Inn Kai Mo.

Extindem picioarele drept înainte, pe rînd. Împletim degetele cu palmele în sus, în exterior. În timp ce brațele fac drumul de la poală la cap inspirăm; în extensie, deasupra capului, ca și cînd am împinge plafonul, menținem apnee în plenitudine timp de 2, 3 secunde, apoi expirăm în împingere dar și în coborîre. Repetăm de nouă ori.

Așezăm palmele pe exteriorul coapselor și ne aplecăm în așa fel ca palmele să alunece pe acestea pînă la glezne, continuînd cu prinderea cantului exterior al tălpii, în timp ce capul atinge genunchii. În timpul revenirii în poziția șezut, inspirăm iar la aplecare expirăm. Se repetă de 12 ori.

Atenție: să luăm nouă ani de practică ca fiind construcția unei scări cu nouă trepte. În primul an construim prima treaptă, în al

doilea a doua treaptă. Pentru a doua treaptă ne folosim de prima treaptă, la care nu trebuie să zăbovim. În timp ce a doua treaptă respectă rigoarea impusă de timpii repartizați pe fiecare moment în parte, pentru prima treaptă este de ajuns realizarea mudrei, respirației și semnului spațial care, ca și sigiliu, actualizează instantaneu starea de conștiință proprie treptei respective. În al treilea an, a treia treaptă folosindu-ne și de primele două, ce trebuie să le actualizăm ca și conștiințe asimilate. Așa timp de nouă ani. În final, fiecare treaptă superioară subsumează automat stările de conștiință depășite. Exemplu: dorim să actualizăm starea de conștiință patru, care rezolvă o anumită condiționare. Automat starea de conștiință patru subsumează celelalte trei stări depășite. Când urcăm pe o scară nu eliminăm treptele pe care ne sprijinim în urcuș.

Comentariul devine coerent numai pentru cei care practică și cercetează diacronic, dar și sincron, domeniul prezentat.

International Traditional Karate Federation

Diploma
of
Ranking Recognition

This is to recognize that

LOGHIN FLORENTIN CHEORGHE

ROMANIA

Country

Romanian Federation of Traditional Karate
and Associated Disciplines

National Federation

*has been registered in accordance with the ranking standards of the International
Traditional Karate Federation, the international traditional karate governing
body, as:*

SAN

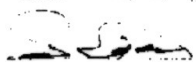
3rd

Rank of

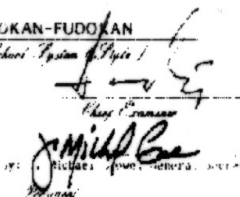
SHOTO-KAN-FUDOKAN

Shotokan System of Judo

Date: July 28, 1994

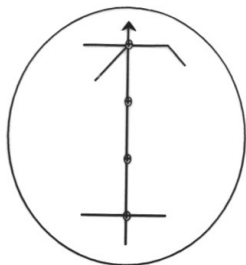
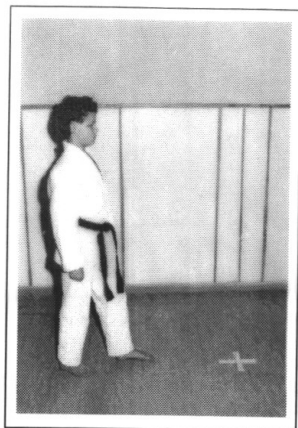

Hidetaka Nishiyama
President

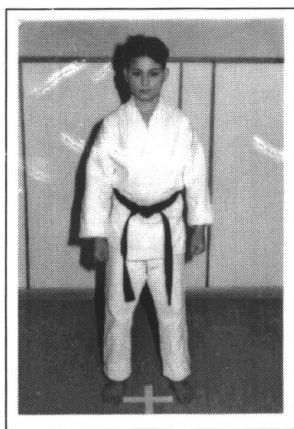

Michael James
President

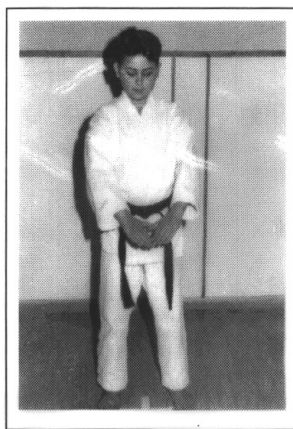
上記の者の段
伝統空手連
国際段位基
たものであり
ます
国際伝統空
證

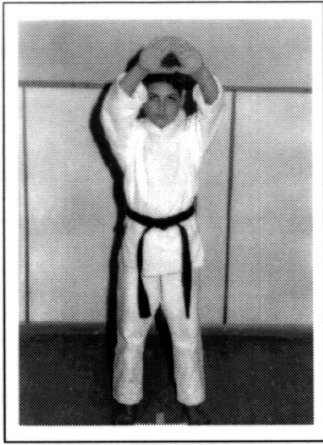
Poziția I-II

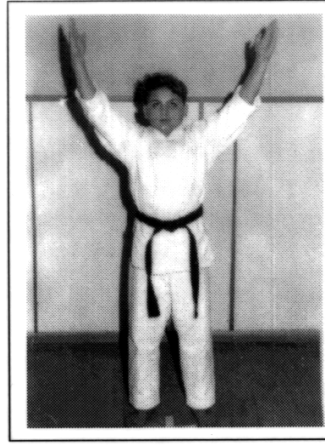
Poziția 1

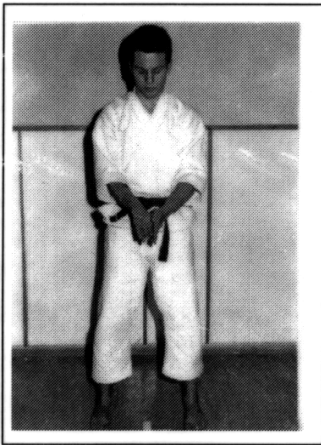
Poziția 2

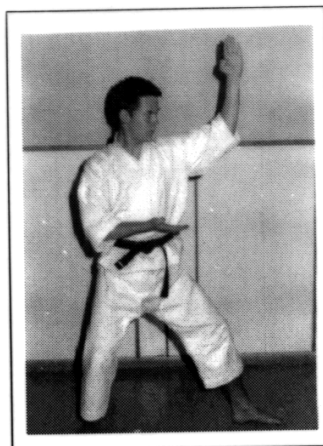
Poziția 3

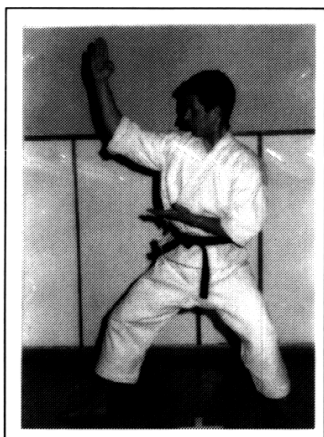
Poziția 4

Poziția 5

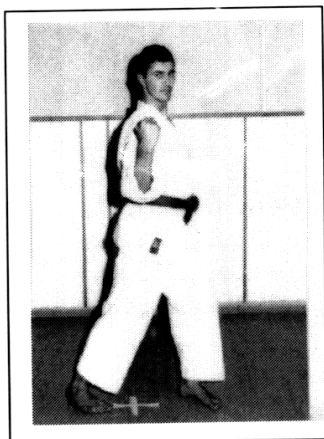
Poziția 6

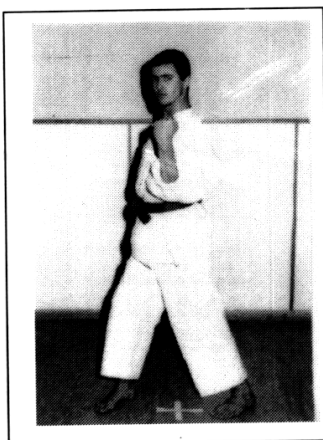
Poziția 7

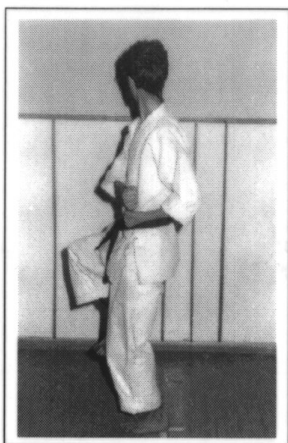
Poziția 8

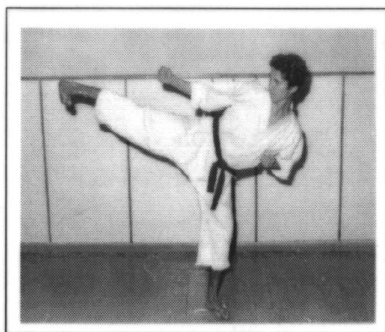
Poziția 9

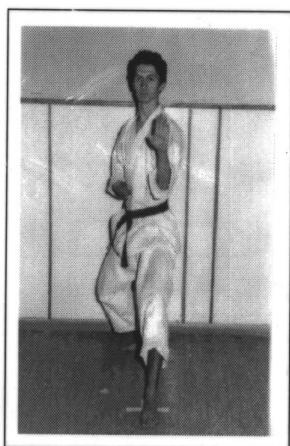
Poziția 10

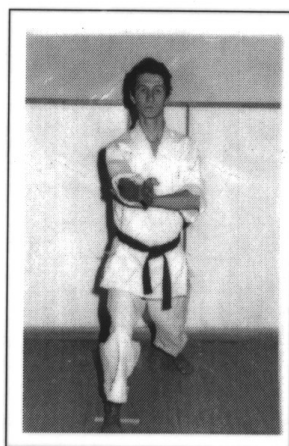
Poziția 11

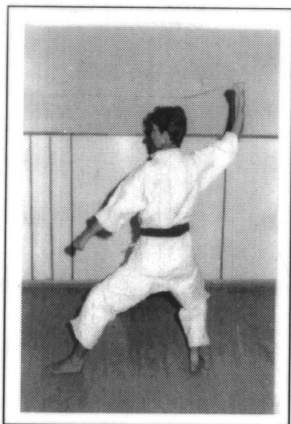
Poziția 12

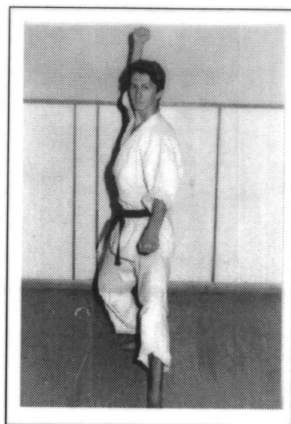
Poziția 13

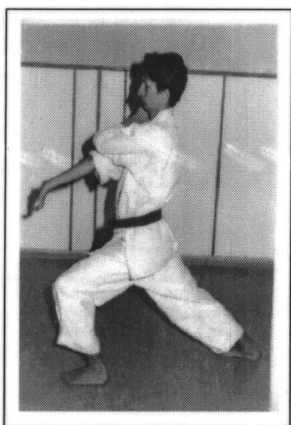
Poziția 14

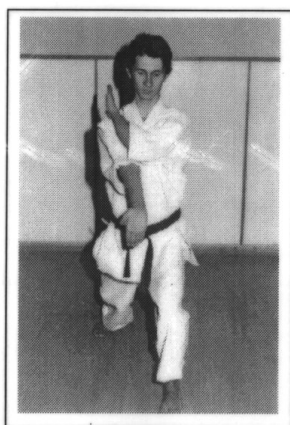
Poziția 15

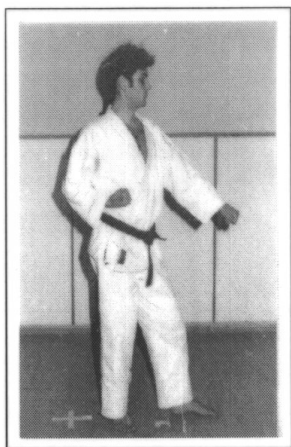
Poziția 15a

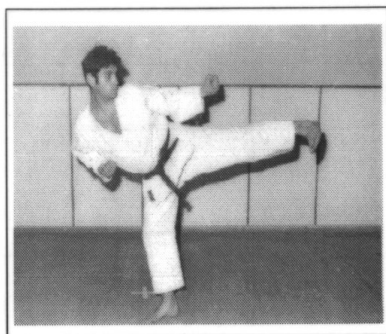
Poziția 16

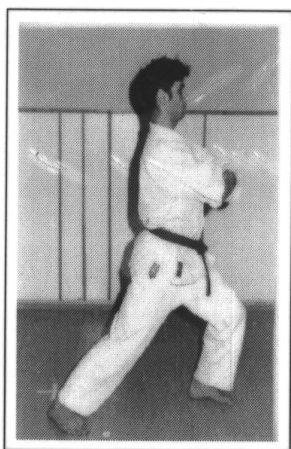
Poziția 16a

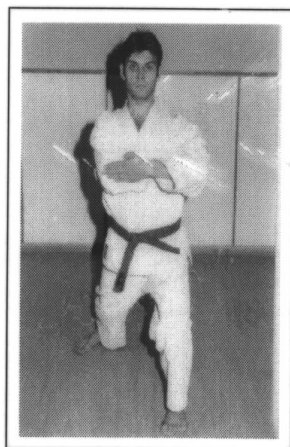
Poziția 17

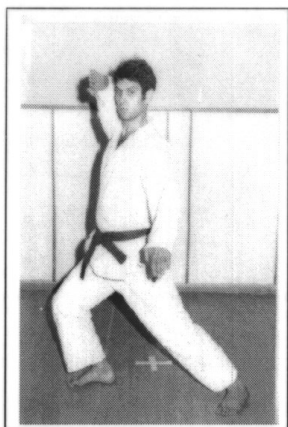
Poziția 18

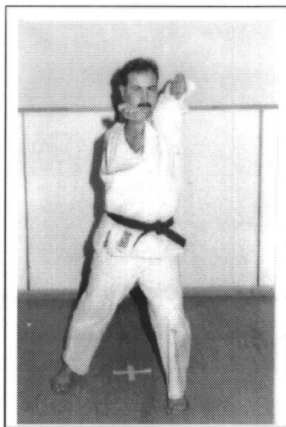
Poziția 19

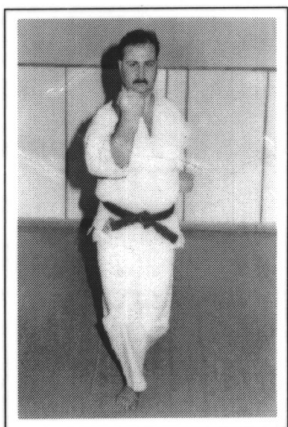
Poziția 19a

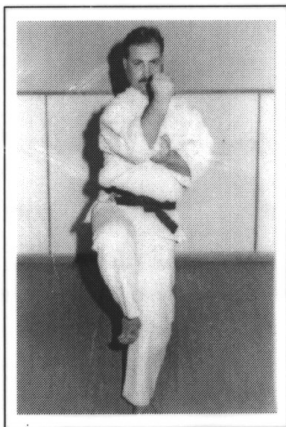
Poziția 20

Poziția 22

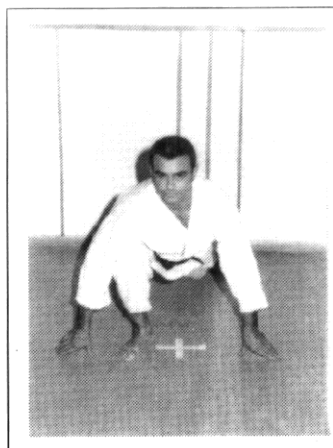
Poziția 23

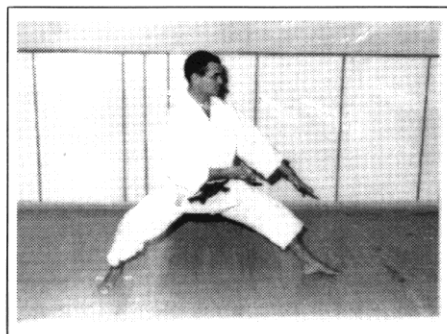
Poziția 24

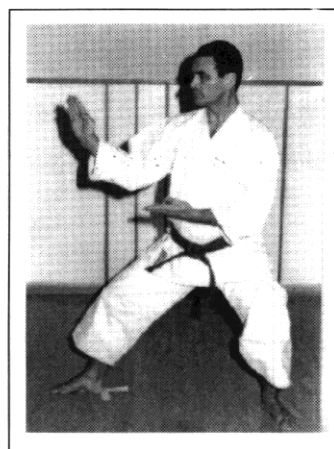
Poziția 25

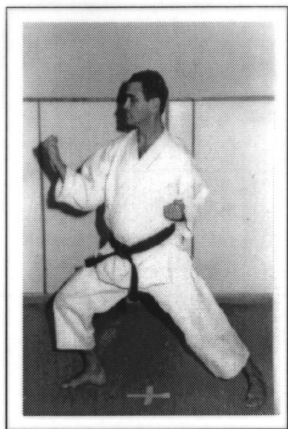
Poziția 26

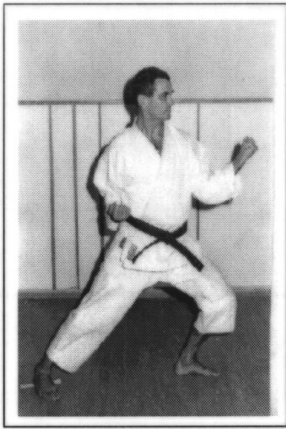
Poziția 27

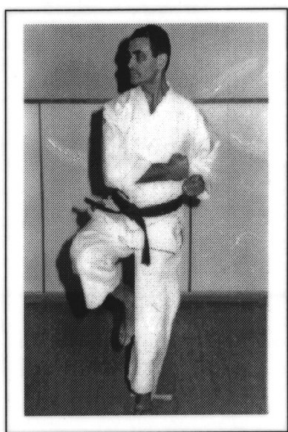
Poziția 28

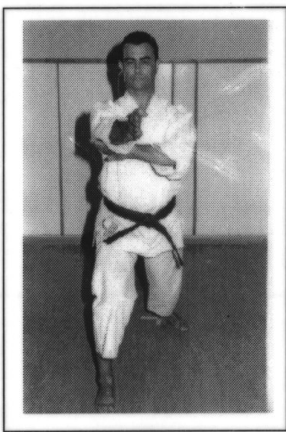
Poziția 29

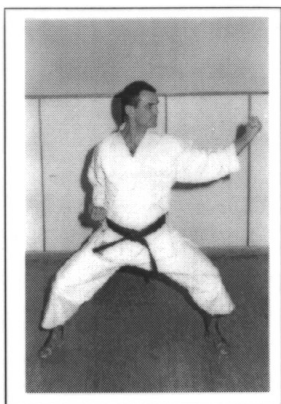
Poziția 30

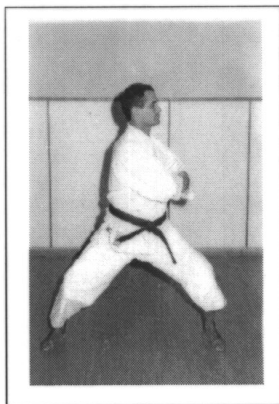
Poziția 31

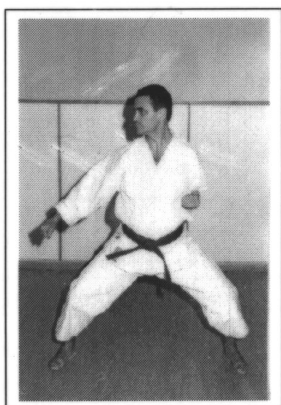
Poziția 32

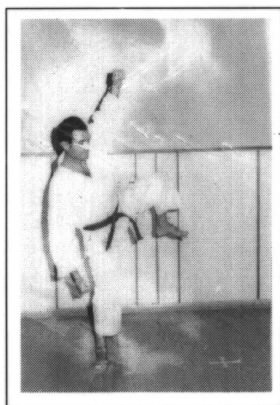
Poziția 33

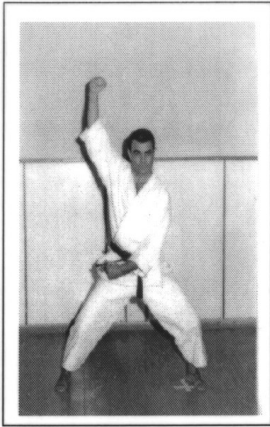
Poziția 34

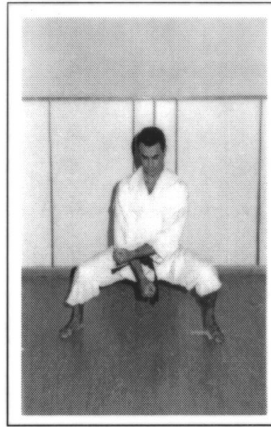
Poziția 35

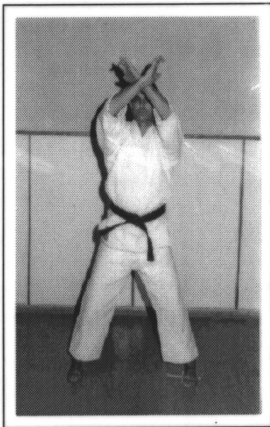
Poziția 36

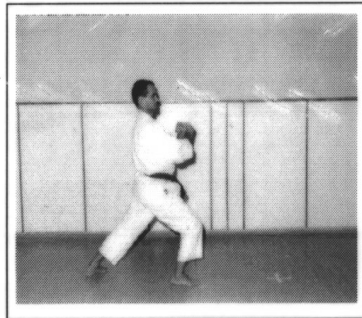
Poziția 37

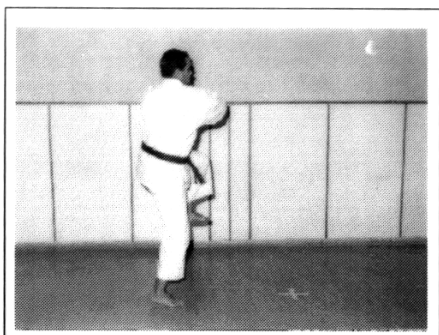
Poziția 38

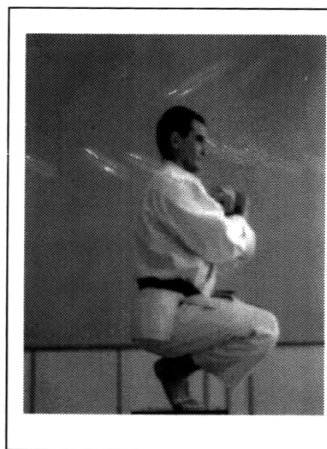
Poziția 39

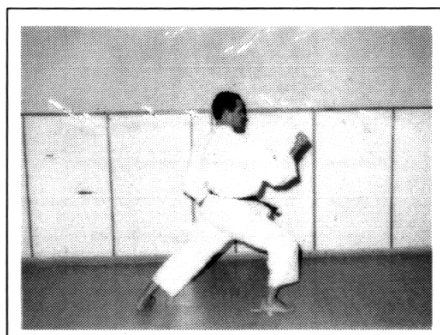
Poziția 40

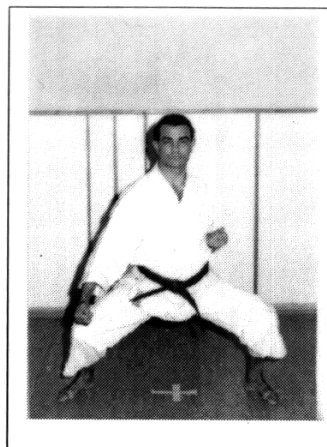
Poziția 41

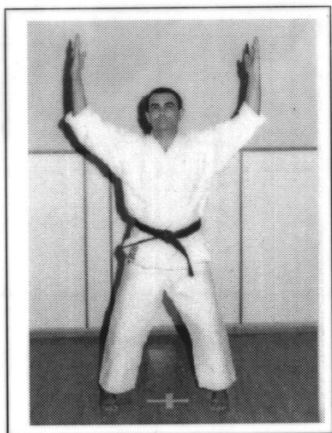
Poziția 42

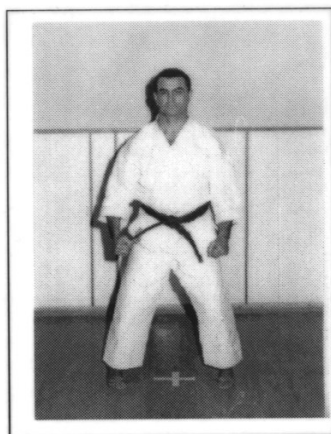
Poziția 43

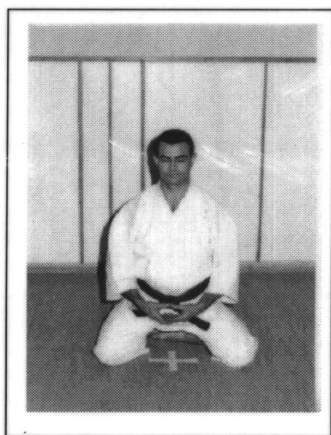
Poziția 44

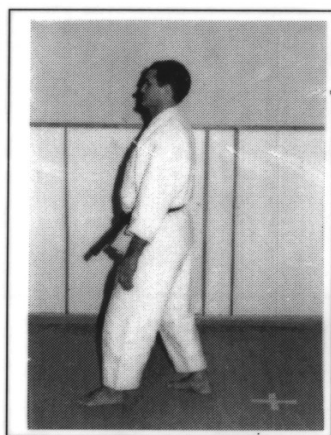
Poziția 45

Poziția 46

Poziția 47

Poziția 48

BIBLIOGRAFIE

- Rene Guenon, Simboluri ale Științei Sacre, Ed. Humanitas, București 1997.
- Evelyn Underhill, Mistica, Biblioteca Apostrof, Cluj 1995.
- Lucian Blaga, Încercări Filosofice, Ed. Facla, 1977.
- C. G. Jung, Imaginea omului și imaginea lui Dumnezeu, Ed. Teora, București 1997.
- Mircea Eliade, Yoga, Nemurire și Libertate, Ed. Humanitas, București 1993.
- Ștefan Odobleja, Introducere în logica rezonanței, Scrisul românesc, Craiova 1984.
- Alan W. Watts, Calea Zen, Ed. Humanitas, București 1997.
- Gichin Funakoshi, Karate-Do My Way of Life, Kodansha International, Tokyo-New York-London 1981.
- Biblia sau Sfinta Scriptură, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române București.
- Nae Ionescu, Curs de Metafizică, Ed. Humanitas, București 1991.
- Mircea Eliade, Aspecte ale mitului, Ed. Univers, București 1978.
- Florentin Ghe. Loghin, Putința sau Originalitatea Sigiliului, Ed. Junimea, Iași 1998.
- M.N. Iliescu, Cele șapte minuni ale lumii, Ed. Viitorul Românesc
- George Orwell, Ferma animalelor, Ed. Univers, București 1992.
- Marius Chelariu, Zalmoxis versus Salmoxis, Ed. Sakura Iași 2000.
- Ovidiu Drimba, Filosofia lui Blaga, Colecția Cugetarea- Georgescu Delafras, S.A., București 1944.
- Părintele Mitrofan, Viața noastră după moarte, Ed. Agapis, 1998.
- Constantin Sirbu, Rostirea Esențială, Scrisul Românesc, Craiova 1985.
- Dionisie pseudo Areopagitul, Despre Numele Divine/Teologia Mistică, Institutul European, Iași 1993.
- Taisen Deshimaru, Zen și Artele Marțiale, Ed. Herald, București.
- Ghelasie Gheorghe, Memoriile unui Isihast, Ed. Arhetip, București 1991.
- Kahlil Gibran, Profetul, Ed. Orion, București 1991.

- Florea Țuiu, Japonia un miracol?, Ed. Politică, București 1975.
- Andrew Adams, Ninja Asasini Invizibili, în românește de Violeta Țuiu, Ed. Sakura, Iași-2001.
- Li Hongzhi, Zhuan Falun, Hong Kong.
- Preot Pr. Dr. Dumitru Stăniloae, Filocalia Sfintelor Nevoințe Ale Desăvîrșirii vol.II; III; VI; VII; VIII; XII, Editura Harisma, București 1993.
- Vasile Lovinescu; Jurnal Alchimic; Institutul European, Iași, colecția Mit și Religie (6), 1994.
- Anca Balaci, Mic dicționar mitologic greco-roman, Ed. Științifică, București 1966.
- Octavian Simu, Civilizația Japoneză tradițională, Ed. Științifică și Enciclopedică, București 1984.
- Petru Ioan, Logică și Educație, Editura Junimea, Iași 1994
- Aristotel, Metafizica, Ed. Academiei R.P.R., București 1965
- Aristotel, Fizica, Ed. Științifică, București 1966
- Aristotel, Etica Nicomahică, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1988
- Aristotel, Despre suflet, București 1969, Ed. Științifică 1996
- Aristotel, Parva naturalia, Ed. Științifică, București 1996
- Ion Banu, Sensuri universale și diferențe specifice în filosofia Orientului Antic, Ed. Științifică, București 1967
- Ion Banu, - Filosofia elenismului ca etică, București 1980
- Ion Banu, - Filozofia orientului antic, Ed. Științifică, București 1967
- Lucian Blaga - Ființa istorică, Opere vol 11, Ed. Minerva, 1988
- Lucian Blaga - Opere, I - III, Ed. Minerva 1982-1986
- G. Charakidze- Prometeu sau Caucazul, Ed. Meridiane, București 1988
- J. Chevalier./ A. Gheerbrant, - Dictionnaire des symboles, Paris 1973
- Marie Delcourt, Hermaphroditos. Mituri și rituri ale bisexualității în antichitatea clasică, Editura Symposion 1996
- N. Densușianu, Dacia preistorică, Ed. Meridiane, București 1986
- Marcel Detienne, Daimon dans le pythagorisme ancien, Paris 1963
- Marcel Detienne, L'invention de la mythologie, Gallimard, Paris 1991
- Ovidiu Drîmba- (4 vol) Istoria culturii și civilizației, Editura Științifică și Enciclopedică, București 1985-1995)
- Anton Dumitriu, Istoria Logicii, Ed. Didactică și Pedagogică, București 1975.

- Anton Dumitriu, Aletheia sau Cartea înfîlnirilor admirabile, Ed. Eminescu, București, 1986
- Anton Dumitriu, Culturi eleate și culturi heracleitice, Cartea Românească, București 1987
- Anton Dumitriu, Retrospective, Ed. Tehnică, București 1991
- Anton Dumitriu, Hommo Universalis, Ed. Eminescu, București 1990
- George Dumézil, Mit și epopee, Editura Științifică, București 1993
- M. Eliade, Mythes, rêves et mystères, Paris 1957.
- M. Eliade, Eseuri, Ed. Științifică, București 1991
- M. Eliade, Tratat de istorie a religiilor, Ed. Humanitas, București 1992
- M. Eliade, Istoria Credințelor și ideilor religioase (3 vol), Ed. Științifică și Enciclopedică, 1981
- M. Eliade, De la Zamolxis la Genghis Han (Paris, 1970, Ed. Humanitas, București
- M. Eliade, Sacral și profanul, București 1992
- Eliade/ Culianu, Dicționar al religiilor, Ed. Humanitas, București 1993
- I. Evseev, Cuvînt, simbol, mit., Timișoara 1983
- Hegel, G.W.F., Prelegeri de istoria filozofiei, Ed. Academiei Române, București 1963
- V. Kernbach, Universul mitic al românilor, Ed. Științifică 1994
- V. Kernbach, Dicționar de mitologie generală, Ed. Științifică și Enciclopedică 1989.
- A. Leroi-Gourhan, Gestul și cuvîntul (2 vol.), Ed. Meridiane, București 1983
- Vasile Lovinescu, Dacia Hiperboreană, Ed. Rozmarin, București 1984.
- Henri-Irénée Marrou, Patristică și umanism, Ed. Meridiane, București 1996
- Ion Maxim, Orfeu, bucuria cunoașterii, Ed. Univers, București 1976
- Athanase Negoită, Manuscrisele eseniene de la Marea Moartă, Ed. Științifică, București 1993.
- Manfred Opermann, Tracii între arcul carpatic și Marea Egee, Ed. Militară, București 1988
- Origene, Scrieri Alese, Editura Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București
- Jacques Paul, Biserica și cultura în occident (2 vol), Ed. Meridiane 1996

- Pitagora, Legile morale și politice, Ed. Antet, București 1996
- V. Pirvan, Dacia, Ed. Științifică, București 1967
- V. Pirvan, Getica. O protoistorie a Daciei, București 1982
- Platon, Opere (7 volume), Editura Științifică și Enciclopedică (1974-1993)
- Platon, Lysis, cu un eseu despre înțelesul dragostei de lucruri și oameni la greci de C. Noica, E.L.U., 1969
- Platon, N., Civilizația egeeană vol (3 -4 vol), Ed. Meridiane, București 1988
- Plutarh, Vieți Paralele, I, Ed. Științifică, București 1960
- Al. Posescu, Platon, filozofia dialogurilor, București 1971
- Ricoeur, Paul, Istorie și adevăr, Ed. Anastasia, 1996
- Wolf Schneider, Omniprezentul Babilon, Ed. Politică, București 1968
- R. de Solier, Arta și imaginarul, Ed. Meridiane, 1978
- Émile Senart, Eseu despre legenda lui Buddha, Ed. Institutului European, Iași 1993
- Annick de Souzenelle, Simbolismul corpului uman, Editura Amarcord 1991
- C. Tsatsos, Filosofia socială a vechilor greci, Ed. Univers 1979
- J.P. Vernant, Les Origines de la Pensée grecque, P.U.F., Paris 1962
- J.P. Vernant, Mythe et pensée chez les grecs, Maspero, Paris 1974
- Romulus Vulcănescu, Mitologie română, Ed. Academiei 1985
- D. T Suzuki, Eseuri despre Buddhismul Zen.
- ***, Dicționar diabolic Casa de Presă și Editură Viața Românească, 1992.
- s.red. V. Petrescu, Tratat de psihiatrie, vol I, Ed. Medicală, București 1989
- coord. Remus Rus, Hermes Mercurius Trismegistul - Filozofia hermetică, Ed. Univers Enciclopedică, București 1995
- Dicționarul explicativ al limbii române, ed, Academiei R.S.R., 1975, pag.291.
- Walter Biemel, Heidegger; Humanitas,1996.
- Spiritul Artelor Martiale, ed.Multiprint, Oradea,1994.
- Culda Cezar, Templul Shaolin, Budhismul Zen si Artele Martiale; ed.Licorna, Bucuresti
- Sfintul Augustin/De Magistro/Despre Invatator; Institutul European IASI, 1995
- Cristian Badilita, Miturile lui Platon, Humanitas, Bucuresti,1996.

Georges Gusdorf, Mit si Metafizica; ed. Amarcord,Timisoara,1996.

Eiji Yoshikawa, Musashi, vol.I-IV; ed. Nemira,Bucuresti, Colectia Babel.

Sf.CALINIC, Ctitorul Manastirii FRASINEI; Colectia Isihasm 1995.

Ghelasie Gheorghe, Cautarea Originilor, vol-I, II;colectia Isihasm, 1995.

Ghelasie Gheorghe, Mic dictionar de Isihasm, vol.I.;Colectia Isihasm,1996.

Ghelasie Gheorghe, Logosul Hristic, Colectia Isihasm, 1996.

Ghelasie Gheorghe, In cautarea unei psihanalize crestine;Colectia Isihasm,1995.

Cornel Dan Nicolae, Leacuri si Remedii Magice din Carpati;ed. Ethos; ed. Axis Mundi,Buc.,1995.

Mircea Eliade, De la Zalmoxis la Genghis- Han; ed.stiintifica si enciclopedica, Buc.1980.

Kisshomaru Ueshiba, The spirit of aikido;**Tsunetomo** Yamamoto, Hagakure the book of the samurai;

Takuan Soho,The unfettered mind;Masatoshi Nakayama,Best karate cu 1-comprehensiv, 2- fundamentals',3 - vol. I si II kumite.; Hirokazu Kanazawa, S.K.I. kumite kyohan;Shotokan Karate International, vol.I si II,and Dinamic Karate; M.Oyama, Mas Oyama's Essential Karate; Hidetaka Nishiyama, An exclusive story and interview, aparut in <Fighting Arts> by Stan Schmidt, Dennis Martin...Hiroshi Shirai, Karate Training- the Japanese way, in partea a treia, etc,...

GICHIN FUNAKOSHI, Karate-do kyohan;Karate-do Nyumon; Karate-do my way of life.

Florin Vasiliu, Interferențe Lirice, ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1989.

Acad.EUGEN MACOVSCI, Teoria biostructurala si critica molecularismului contemporan.

C. Ionescu Tîrgoviște, Acupunctura un mit, o știință; Ed. Medicală București, 1985 - Știința și tehnica pentru toți, seria medicină.

C. Ionescu Tîrgoviște, Tratatamentul prin acupunctură, Ed, Sport-Turism, București, 1977.

V. Gălușcan și C. Chiriță, Manual de acupunctură tradițională chineză, Ed. Dacia,Cluj-Napoca, 1991.

Edouard Schure, Marii Inițiați, Pitagora, Misterele de la Delfi, În românește de P. Mușoiu, Biblioteca Revistei Ideei, Strada Popa Soare, 69 - București - IV, Catalogul Bibliotecii, ultimele pagini.
Joseph de Maistre, Istorie și Masonerie, colecția “Celălalt veac francez”, Ed. Amarcord, 1995-Timișoara.